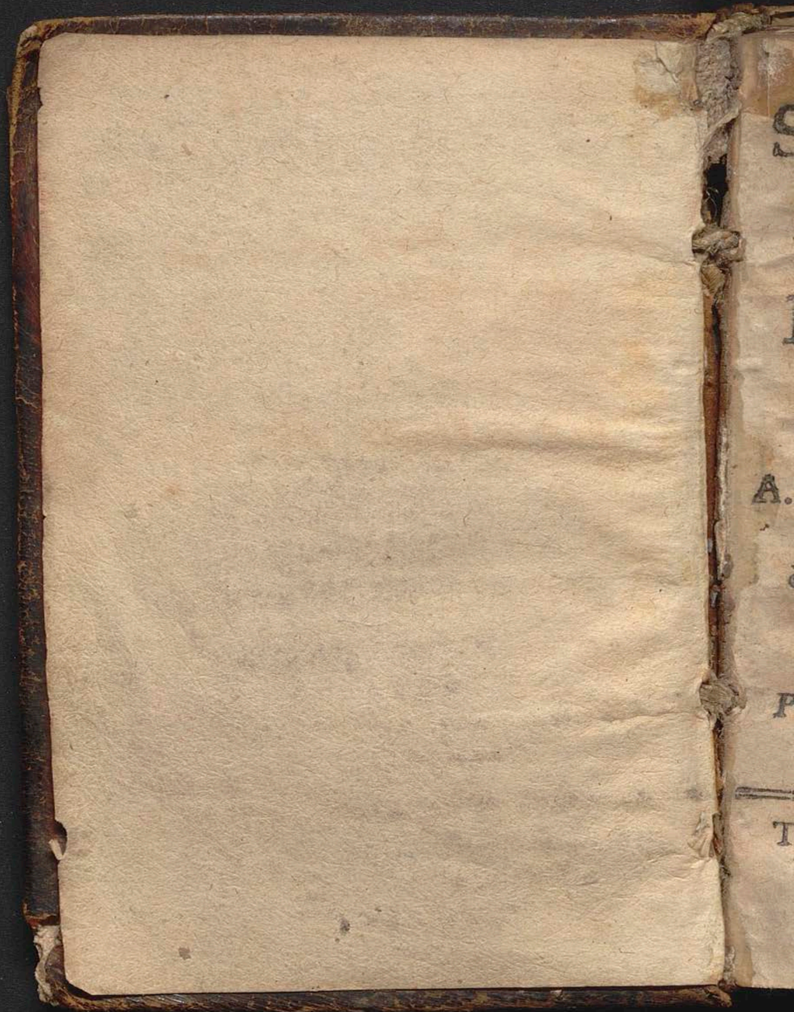

V
B
J
D

SOLILOQUIA CHRISTIANA,

Domus Probationis Cra: cov: Soc: Jesu

ET PRAXES QUÆDAM.

pro usu [illegible] Socii

AUTHORE

A. R. P. ADALBERTO TYLKOWSKI.

è Societate IESU, Theologo.

Primò Olivæ impressa.

Nunc

Posnaniæ, juxta ridem Exemplar reimpressa.

Typis S. R. M, Clari Collegij Societatis IESU.

Anno 1694

FACVLTAS
ILLVSTRISSIMI
D. D.
ORDINARII.

Imprimatur.

NICOLAUS STEPHANUS
PAC, EPISCOPUS
VILNENSIS.

APPROBATIO

A. R. P. PROVINCIALIS.

ALbertus Ciecißewſki Societatis IESV Præpoſitus Provincialis per Provinciam Litvaniæ. Cùm Soliloquia Chriſtiana *à P. Adalberto Tylkowſki Societatis noſtræ ſcripta, ſunt ab his, quibus id commißum, recognita: & ut poßint in lucem edi, approbata: Nos, poteſtate nobis factâ ab A. R. P. N. Paulo Oliva Præpoſito Generali, facultatem concedimus, ut Typis vulgentur. Dat. Varſav. 1668. Dec. 9.*

ALBERTUS CIECISZEWSKI.

ILLVSTRISSIMO, EXCELLENTISSIMO, REVERENDISSIMO DOMINO

D. ANDREÆ

SANTA-CRUCIO,

Dei & Apoſtolicæ Sedis Gratiâ

ARCHIEPISCOPO SELEUCIENSI,

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI,

DOMINI INNOCENTII.

Divinâ Providentiâ PAPÆ XII.

PRÆLATO DOMESTICO

ET ASSISTENTI,

Ejuſdemque Sacræ Sedis

AD SERENISSIMUM IOANNEM III

POLONIÆ REGEM POTENTISSIMUM,

TOTUMQUE REGNUM POLONIÆ,

ET M. D. LITV. CUM FACULTATIBUS

LEGATO A LATERE,

NUNTIO APOSTOLICO,

Dno. Dno. Patrono colendiſſimo.

Vnquam aliquid dignum, Tuis ſacris manibus, me potuiſſe af-

ferre

ferre præsumpsi: ideoq; licet tot Opuscula in lucem protulerim, àc Tuam insignem erga me Clementiam, semper expertus fuerim, nunquam ausus sum aliquod Tibi offerre. Sed modò cum Tuis imperiis & impensis volueris hæc Soliloquia recudi, quæ injuriâ hostium Ecclesiæ interierant, inde incepi animosior esse. Fecisti quod SANTACRVCII facere soliti, quorum ut gesta quis declaret Cicero, non exstat. Omnia merentur admirationem. Sæculi res in unam domum DEVS cumulavit, imo intrà unum Te hominem. Quidquid mortalitas capere potuit,

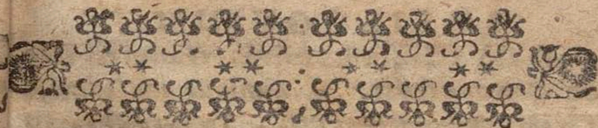
Orbi

Orbi exhibuistis. Sanctitas vobis magis in usu est, quàm alijs in notitia. Plura quam sol videt, gloria factorum implevistis. Voluit natura terminũ esse terris, sed non vestris virtutibus; sunt supra sydera & Solem. Non annos sed pietates, & pietatum præmia honores, numeratis. Nihil gloriæ Vestræ defuit. Personarum familiæ decora non numero, quia in immensum procederet oratio, & toti mundo sunt clarissima. Post nullum Majorũ Tuorum nemo successit melior: omnes quasi ex toto Orbe electi. Singuli habuerunt per quæ felices effecti, sed Tu omnia in Te

collecta tenes. Tua sapientia tanquã Atlante res communis nititur. O solem beatissimum! qui hoc videt? Ibunt hæc in sæcula & Posteris exẽpla dabunt. Fides in Ecclesiã, amor in justitiam, prudẽtia in negotijs, liberalitas in egenos, zelus pro cultu Divino, virtutes omnes planè Præsuleæ & Infulatæ perennabunt in perpetuas æternitates. Recipe hoc Opusculum, & Tua Sanctitate commendabis, & ego non desinam confiteri gratiam me Tibi referre non posse.

ILLVSTRISSIMÆ & REVERENDISSIMÆ CELSITUDINI VESTRÆ.

Obligatissimus
ADALBERTUS TYLKOWSKI SOC. IESU

SOLILOQUIUM I.

QVOD FERVENTER DEO SERVIENDVM.

PUNCTUM I.

Tiam utcunq; calentes in ſuo obſequio DEUS non tolerat, & ferè magis quam malos averſatur & abijcit quaſi vomitum abominabilem. *Quia tepidus es,* inquit: *incipiam te evomere ex ore meo.* Neq; ſolùm reijciet hos tepidos, verùm & beneficia quæ illis daturus erat, tollit, & in manus peſſimorum proijcit, ita terras Chriſtianorum Turcis tradidit, & & ante omnia terram Sanctam. Et certè vulnus ab eo, quem ſperabamus amicum, magis dolet, hoc enim eſt cum Iu-

da osculô Filium hominis tradere. De
hoc conqueritur. *Si inimicus maledixis-*
set mihi, sustinuissem utiq;. Tu verò &c. tu
tot beneficiis præventus, tu intra visce-
ra mea receptus, tu, qui renuntiasti Sa-
thanæ, tu, qui professus es te semper fore
mecum. 2. Arbori, quia fructũ non tulit,
Christus maledixit; quid, si baccas ali-
quas, pro bono fructu pestiferas tulisset.
3. Certè vocati ad nuptias non affecerũt
vocantem contumeliis, non in ejus præ-
dia involârunt, sed quia recusârunt ire,
dictum est. *Nemo illorum gustabit cœnam*
meam. Quid si bis illi vel ter fuissent vo-
cati, & semper se excusâssent ut tu? 4
Epulo non rapuit aliena, non cædes pa-
travit, non alienũ invasit thorũ, & tan-
tùm quia splendidè epulabatur quotidiè
damnatus est. Ananias & Saphira seme
mentiti Deo, & interierunt, tu toties. 5
Virgines ob unam cõmissam negligenti-
am fatuæ appellatæ, à domo sponsi me-
dia nocte rejectæ sunt. 6. Pharisæus a-
lioqui plenus bonis operibûs, ob unam
glori-

Dei gloriam, à Deo repudiatus. 7. Adolescens, à Christo semel tantùm vocatus, quia propter hoc solùm ut parentem sepeliret, obedire distulit, rejectus est à Deo. 8. Cave ne fortè de te queratur: *Quid ampliùs debui facere vineæ meæ.* 9. Decretum stetit. *Nisi abundaverit iustitia vestra plus quàm Scribarum & Pharisæorum, non intrabitis in regnum cælorum.* Certè illi exteriùs ita se gesserunt, ut habiti fuerint pro Sanctis. In te verò plurimi scandalum patiuntur. 10. Per quod, si alicui causa vel occasio peccati fuisti, quantò meliùs fuisset, si tibi mola asinaria ad collum fuisset appensa, & cum illa in profundum maris projectus fuisses. Meliùs ut natus non fuisses, quod Iudæ dictum, qui Iudæis fecit commoditatem sceleris exsequendi.

PUNCTUM II.

QUid impedit, ne fias melior? Deest *exemplum?* Nonne exẽplar in mon-

te monſtratur. Chriſtus præceſſit, quàm turpè deſerere ducem. 2. *Ætas*, at ſufficit ut diabolo ſervias, cujus gravius jugũ quàm Chriſti, & qui eſt latro, nihil ſcit, niſi perdere & mactare. 3. *Virium debilitas*. Cogita SS. Senes decrepitos, tot pueros &c. An non omnes dicent in judicio, te in hoc impudenter mentiri. 4. *Socij abducunt?* Si ſocij tui ſunt Chriſtus, ſequaris illos, ſi Chriſtus eſt Chriſtus, illum ſequere. Per calcatum perge, ſi impedit, Patrem. 5. *Inclinationes malæ, habitus*. Car illos acquiſiviſti? ergo properà eſſe melior ne plures acquiras. 6. *Ridebor à mundo*. Qui amicus vult eſſe mundi, inimicus Dei conſtituitur, qui plùs amat non ſocios ſolùm, non mundum, ſed parentes ipſos, quàm Chriſtum, non eſt Chriſto dignus. 7. *Non eſt qui doceat*. Paucas ſanè in mente illuſtrationes habuiſti, pauca pia audiviſti! nec Antonius, nec Hilarion, nec fortè maxima pars Eremitarum aut Monachorum tantum audiverunt. 8. *Poſtea convertar*. Imple ſcilicet

prius

priùs mensuram peccatorum. Unde Deus tenetur te exspectare? 9. An modo non est dignus, ut illi servias? *Nohne satis abusus es Dei patientiâ, peccâsti, & tolerat te Deus.* Non poteratne te post primũ peccatum mortale ad infernum mittere? Parumne peccâsti? 10. *Curis distrahor.* Curas nummum, an melior est, quam anima tua? Curas vestem, & non curas ut in æternum non ardeas? Sed veniet tempus iustitiæ, postquam consumpseris misericordiam, repetet propter te profusũ sanguinem Christus, & tot sumptus factos, urgebunt Angeli, quia 99. illis relictis, te quæsierit. Elige hodie aut in æternum gaudere, & propone quid agendũ, sed ita, ut non ampliùs dum flores promittis, Christo spinas porrigas. 11. *Non habeo eas gratias, ut possim esse tam sanctus.* Cave ne haustum ex latere sanguinem in oculos tibi proiiciat; & dicat se, ne ultimam quidem guttam negavisse. Bonitas nimirum te Dei corrumpit, incipe agere & experieris te habere gratias.

 12. *Gra:*

12. *Grave eſt?* Chriſtus ergo mentitur, qui dicit: *Iugum meum ſvave?* An levius erit æternum cruciari? elige quod placet.

PUNCTUM III.

1. CAve, ne ſicut ſapientes antiquos, qui *cùm agnoviſſent Deum, non ut Deum glorificaverunt,* tradat te in reprobum ſenſum: ut juxta Pſ. *eas in adinventionibus tuis,* nempe: hoc non eſt tantum peccatũ ac ſpirituales exaggerant, hoc eſt veniale, poteſt in confeſſione ſileri, hoc ad terrorem tantùm dicitur, hoc non totum... Verùm tuæ erunt iſtæ inventiones, ut nec peccata agnoſcas, neque æſtimes. Horror ſpiritualium, guſtus temporalium deinde ſuccedet, & cordis durities ad bonum, & mentis cæcitas ad verum.

2. Cave, ne de te dicatur. *Qui ſordidus eſt, ſordeſcat adhuc.* Ne dicatur: *Curavimus Babylonem, & non eſt ſanata, derelinquamus eam. Vocavi, & renuiſti, ridebo in interitu tuo.*

3. Cave, ne tuam damnationẽ urgeant

in iudicio Turcæ & Scythæ, qui ſi tales habuiſſent occaſiones ad virtutẽ, meliùs Deo ſervijſſent.

4. *Cave*, ne in die illa levius ſit Sodomæ & Gomorrhæ, quia non indultum eſt illi, nec remiſſum toties.

5. *Cave*, ne ſicut zizania reſerveris ad meſſem, & ad maiorem ignem.

6. *Cave*, ne ſicuti illi nequam ſervo, qui ſe non correxit poſt debitum remiſſum, ſuffocabat conſervum ſuum, & præterita peccata, quæ fuerunt remiſſa, in memoriam, tanquam aliquid tuam damnationem aggravans, revocentur.

7. *Cave*, ne de te verificetur quod ait S. Paulus: *Terra crebro venientem ſuper ſe bibens imbrem, & non proferens fructum, maledicto obnoxia.*

8. *Cave*, ne Chriſtus conqueratur de te qui dicis illum te diligere, *his plagis plagatus ſum in domo eorum, qui me diligebant.*

9. *Cave*, ne Sanctos ſuos prohibeat, ne pro te orẽt, ſicut olim prohibuit Moyſen: *Noli orare pro populo iſto.* Et. Etiamſi

Iacob, Daniel & Iob oraverint pro populo isto non exaudiam.

10. *Cave*, ne si petas, *parce*; aures, ut in cuiusdam funere obturet Crucifixus, dicatq; *Non audivit, non audiam*. Quamdiu Deum ludes? quamdiu dices? *Exspecta, re exspecta, cras & cras*. Nisi fortè reservas tibi illam diem quãdo audies. *Genimina viperarum, quis vos docuit fugere à facie ventura ira*. Quando confugies, cùm iam ampliùs non admittêris, & frustra plorabis, *Quid faciam tibi, ô custos hominũ, posuisti me contrariũ tibi, & arbitraris me inimicum*, Sed *iuravit Angelus per viventem in sæcula, quia tempus non erit ampliùs*.

11. *Cave*, ne ut impio Regi Medorum Balthasari, scribatur tibi: *Mane, Thecel Phares*, & morte subita & improvisâ è vivis abripiaris, & hoc quidẽ illi accidit quia vasis sacris in profano cõvivio usus: tu linguâ tuâ, quã tactu SS. Sacramẽti cõsecrasti, non solũ ad profana, sed ad cloacas carnaliũ miscẽdas: sed ut in ea veluti altari diabolo adoleres anima

quo-

quoties aliis occasionem vel scandalum dedisti: sed ut eâ veluti lanceâ Christi latus foderes, quoties charitatē scidisti: tu oculis, tu manibus, quas Christo in Baptismo consecrasti, imò totus in tēplū consecratus & unctus es, & in hoc templo Dei, tot idolis sacrificas. Omnia Christus sustinuit, solū quando templū Dei profanabatur, hoc pati non potuit, fecit flagellum evertit mensas nummulariorum, increpuit: *fecistis speluncam latronum*, & tamen ibi solùm spectantia ad sacrificium vendebantur.

12. *Cave*, ne & hæc sanitas, & hæc scientia, & hæc adiumenta, à te auferantur, & alteri dentur. *Nisi te emēdaveris movebo candelabrū tuū. Et Filii regni eiicientur foras, & dabitur regnum facienti fructus eius. Habēti dabitur, & ei qui non habet, & hoc quod habet, tolletur ab eo.* Ut nec consiliū tibi suppetat quo te iuves, nec tempus, nec voluntas, nec adiutor, nec locus, sed ligatis manibus & pedibus ut nihil possis boni agere aut progredi,

projiciaris in tenebras exteriores.
13. *Cave*, ne contra te Deus incipiat queri. *Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem forsan ab eo.* Sed tu homo pacis meæ, qui mecum dulces simul capiebas cibos, ad Sacramẽta accedebas, Christianus, Sodalis eras, & addit. *Noluit benedictionem, elongabitur ab eo, & habebit maledictionem, quã sibi elegit.* Unde de Isai. *Propterea faciam.* Ait Deus, *ut ambæ audientium aures tinniant. Ponã in desertum & spinam, & buxũ, & cedrũ &c.* Quæ arbores immortales videbantur. *Et post hoc, nec ego Deus vester, nec vos populus meus eritis*, in æternum.
14. Audi Christum fortè contra te apud Patrem conquerentem Ps. 68. *Quem tu sine causa percussisti.* (nam Ier. dicit Pater: *propter scelus populi mei, percussi eum*; id est crucifigi permisi:) *persecuti sunt, & super dolorem vulnerum meorũ addiderunt*, satis quippe passus vulnera. tu insuper illudis ei, tu deludis. Quocirca audi quomodo orat Christus apud Deũ pro talibus.

bus. *Fiat mensa eorũ corã ipsis in laqueum,* id est, accedant ad Cõmunionẽ, sed ut magis illaqueatur, *& in retributiones, & in scandalũ, obscurentur oculi eorum, ne videant, & dorsum eorũ semper incurva.* ut ad amorẽ terrenorũ contrahantur. *Effunde super eos iram & furor iræ tuæ cõprehendat eos. Fiat habitatio eorũ deserta & in tabernaculis eorũ non sit qui inhabitet,* id est nec Spiritus S. nec dona illius, nec specialis providentia Dei, sit circa illos, sed ut Isai. 13. *Requiescent ibi bestiæ, & replebuntur domus eorum draconibus, & habitabunt struthiones, & pilosi saltabunt ibi, & respondebunt ululæ in ædibus eius, & Sirenes in delubris voluptatis.* Et peius est quod ibid. in Psal. addit. *Appone iniquitatem super iniquitatem eorum, & non intrent in iustitiam tuam, deleãtur de libro viventium, & cum iustis non scribãtur.*

25. *Lætaris quidẽ, & ais: quid mihi mali accidit? & exultas in rebus pessimis.* Sed Paulus ait, nescis ô homo, *quia patiẽtia Dei exspectat te ad pœnitentiã, tu autem secun-*

dum impœnitens cor tuũ thesaurizas tibi in di e iræ. De talibus Eccl. *& subito ira Dei descendit super eos.* De talibus Psal. 51, *Quid gloriaris in malitia qui potens es in iniquitate &c. Propterea Deus destruet te in finem, evellet te, & emigrabit te de tabernaculo tuo, & radicem tuã de terra viventium. Videbunt iusti & timebunt, & super eum ridebunt, & dicent ecce homo. &c.* Imò sicut olim gladiatores apud Romanos, cùm unus stravit alium, ut magis ipsi insultaret, eo adhuc vivente manus suas eius sangvine lavabat, ita Sancti iuxta Ps. *Cùm viderit vindictam iustus, lavabit manus suas in sangvine peccatoris,* nimirũ exprobrando, poteramus nos, qui plura impedimenta ad bonũ habuimus, quare non tu? poteramus &c.

16. Exspectas senectutẽ & differs emẽdationẽ in alia tẽpora, ut fæcem ætatis tuæ DEO propines, sed habet DEUS habet calicem, quo te potabit fæcibus. Ps. 74. *Calix in manu Domini vini meri, plenus misto. Et inclinavit ex hoc in hoc, verumta-*

men fæx eius non est exinanita, bibent ex hoc omnes peccatores terræ.

17. Quis scit, an non iam pœnitet DEUM quod te creaverit? quia enim Saul semel Deo fuit inobediēs, ait Deus: *Pœnitet me quòd Saul Regē fecerim, quia dereliquit me, & verba mea opere nō implevit.* 1. Reg. 15. An nō dicit: *Pœnitet me,* quòd hūc nobilē, Christianū, Sodalē &c. fecerim. Quis scit? an non iā aliquē Davidem inter pastores quærat, quem tibi te deiecto, & tibi omnibus etiam bonis terrenis adeptis substituat. Quis scit? an non iā imperet Deus, ut fiat in te spiritus malus, qui te regat, ut Saulē. Quis scit? an non Patrono tuo Deus respondeat pro te oranti, sicut Samueli oranti pro Saule: *Vsquequò tu luges Saul, cùm ego eum proiecerim à me?* Quis scit? an non decreverit, ut morte infami pereas in peccatis velut Saul? Quis scit? an non ut contra Cyrū Deus iubeat in cœlo scribi edictū: *Assimilavi te, & non cognovisti me.* Oseæ & dicit. *Si ego Pater sum,*

ubi

ubi est amor meus, si Dominus, ubi est timor meus? Quis scit? an nõ iubeat sicut Ezechielẽ fodere parietẽ templi Ierosolymitani, & ecce ibi Adonidẽ filium veneris plorabãnt fœminæ, & ecce seniores terga obverterũt altari, & ecce ibi serpẽtũ, dæmonũ, &c. idola: Si cor tuũ inspiceret cum Sãctis, an non simile quid invenirett? ideoq; illud tẽplũ dissipari permisit, ut nec lapis supra lapidẽ remanserit. Et certè si invitat Sãctos ad videndum cor tuũ, maximè illos qui orant pro te tuos Patronos, ubi illis cor tuum detegitur, ubi has abominationes vident, quomodo non cõfundũtur, quòd pro te oraverint? quomodo non potiùs cõtra te vindictam urgent. Sit ergo dies hodierna finis turpitudinis tuæ, hodie incipe. Fortasse adhuc miserebitur. Psal. 2. *Apprehendite disciplinã, ne quãdo irascatur Dominus, & pereatis de via iusta.* Respicis adhuc retrò, sed vide, ne ut Loth uxor, Gẽ. 16. in statuã insensibilẽ muteris. Vide ne dicatur, Isai. 1. *Cognovit*

bos possessorẽ suũ & asinus præsepe Domini sui, Israel autẽ me non cognovit. 2. Mach. 1. Sacerdotes ignem posuerũt de altari &c. sed quando quæsitus ignis, nõ invenerũt ignem sed aquã crassam: Hic fortè & in te fructus ignis Divini.

18. Fallis Deũ desiderantem! *volũtas Dei sanctificatio nostra.* S. Cath. Sẽ. Dial. 137. Deus Pr. dixit. *Nihil aliud opto ab hominibus atq; requiro, nisi sanctificationem ipsorum.* Fallis Christum qui ideò incarnatus! S. T. Opusc. 57. *Deus factus est homo, ut homo fieret Deus.*

19. Omnia currunt ad perfectionem: arbor quotidie crescit, agricola singulis annis curat esse ditior. Studiosus doctior: Solus tu invertis naturam rerum. Bern. serm. de alt. & bas. cordis. *Magna confusio magna valdè, quòd ardẽtius illi perniciosa desiderent, quàm nos utilia.* Idcirco ait Laur. Iustin. lib. de Obed. c. 21. *Sæculares surgent in iudicio cum servis Dei, ex sua cordis ambitione, redargutione illos dignos ostendẽt tanquã sollicitudine & affectione inferiores se,*

20. Quot sunt nunc qui diabolo diligentiùs serviunt. *Nulla spes* (ait Chrisost. *Ser. in Sacr*) *veniæ nobis reliqua est, etsi vel æquale studiū* (diabolo) *conferretur*: Cum autem etiam longè superet, quis nobis defēsionis locus relinquetur? 1. Reg. 10. Hæc dicit Dominus: *Ego eduxi vos de Ægypto, & erui vos de manu regū, qui affligebant vos* (peccata remisit, ex servitute dæmonis eduxit) *vos autē projecistis me.* Chrysost. hom. 48. ad pop. *Vnum habebat Filium, nec huic pepercit, nos autē multa ei præponimus, & Sathanæ præcepta, Christi legibus præferimus, & nostram negligimus salutem, ut nequitiæ præponamus opera, ei, qui pro nobis omnia passus est.* Quali veniâ sunt hæc digna? nō meritò foret par gehenna etiā si dupla foret ac tripla milliesq; tāta. Non vides Ierem. 2. *Quā vilis facta es* (anima mea) *iterans vias* (præsentes.) Sed decretū Dei sonat Ier. 18. *Si gens aliqua fecerit malū in oculis meis, ut non audiat vocē meam, pœnitentiam agam super bono, quod locutus sum, ut fa-*

ut facerē ei. Es educatus in terra sancta, in Ecclesia Dei Isai. 26. *In terra Sanctorũ iniqua gessit, non videbit gloriã Dei. Iniqua*, id est, non æquè respõdit auxilijs: Ideò permittetur labi in peccata gravia, sicut S. Teressia fuisset permissa labi, si non respondisset.

21. Sæpè enim salutem alligat rebus minimis, ut, si hunc audieris cõcionatorem cõverteris. Sæpe uni facto, si in eo te viceris, ut de S. Xaverio qui pus ebibit, & ob hoc fortè Sanctitatē obtinuit, unde tu scis quod hoc nõ sit tale factũ? Sæpe alligat ad tēpus, si tanto & tanto te viceris amplius difficultatē non sensurus es. quis scit, an non sit hoc? Sæpe quod maximis precibus non cõcessit, uni minimo actui donat, unde scis quod nõ iste sit? Quare tamē ita deses torpes?

22. Hoccine est tēpus, quod Deus cũ toto cœlo intueatur. Si sepulchrũ eius solũ profanè haberes, in eo luderes aleis, quomodo id pateretur. At in te non mortuus sed vivus, nec semel per Communionē Christus recubuit!

23. Non legimus etsi perinde habuissent gravia peccata Gẽtiles, ita ob ea punitos, ac Iudæos, hiatu terræ, serpẽtibus ignitis, captivitate, pestibus, fame &c. Quia habuerũt Prophetas qui monebant, habuerunt instinctus. Vide & tu, ne idem de te fiat.

24. Si perfectioni non studes & subsidiis etiã præteritorũ, si quæ fecisti gravẽ iacturã pateris. Cypr. de bono Pat. *Pereunt præterita dum quæ cæperant desinunt esse perfecta: sicut scriptum est. Ezech. 33. Iustitia iusti non liberabit eum in quacunq; die exerraverit. Et Apoc. 3. Tene quod habes ne alius accipiat coronã tuã,* Iam quod Bern. cit. 4. Epist. *Si mũdo frater mi abrenuntiaveris, teque monasterio incluseris ut vivas prout vivis secundũ geniũ tuũ & absq; ulla cura, non Monachũ Benedictinum, at Epicuri discipulũ & consequenter inferni gehẽnæ reũ te vocabimus.* Mi Deus, talis erit qui solùm perfectior non vult esse, sed solùm ut vivat prout vivit, etsi bene vivat. Quid si innocentiam, quam

puer

puer intulit, simplicitatem &c. perdat? interroga ardentes æternâ flammâ, an non interdum benè vivere cæperunt, & non sæpè meliùs, quàm tu? Ita, ita, & tamen quia non ferventiùs, perierunt.

25. Si omnis bona inspiratio, cooperatio, instinctus, sangvine & morte Filij Dei cōparandus fuit, vide ne ijs abutens reus efficiaris sanguinis ejus, profectò ei multùm dolere potest, si id abjicias quod ille tam laboriosè pro te comparavit.

SOLILOQUIUM SECUNDUM.

An sim Dei servus?

PUNCTUM I.

Aug. docet. *Tales convenit esse Dei cultores & servos, ut quisquis viderit eos, stupeat & admiretur, & dicat: isti homines sunt Dii, quorum talis conversatio est.* 2. At verò Paulus avaritiam, idolorum servitutem vocat, unde si adhuc aliquis in te affectus ad aurū, res mundi, adhuc appetis habere bona, prædia, &c. non solùm

Dei servus non es, sed idololatra insuper es. 3. Servus si non facit Domini voluntatem, saltem id cōtingit, ubi Dominus non videt, tu in conspectu Dei, ejus præcepta violas, ejus instinctus contemnis, consilia respuis. 4. Servus non patitur meliore veste indui, quàm Dominus: Et tu respectu Christi! 5. Servus sequitur Dominum. Christus clamat, *qui vult me sequi, abneget seipsum, tollat crucem*, quomodo hoc præstas? 6. Servus bona Domini conservat & custodit, tu contra, talenta tibi cōmissa, aliud in lutum impudicitiæ, aliud ebrietatis &c. 7. Servus contentus mensâ Domini, gaudet, si eodē cibo vescatur. *Christi cibus facere voluntatem Dei*, tu facis tuam cum despectu tui Domini, ut queri debeat: *me dereliquerūt fontem aquarum viventium, & foderunt sibi cisternas*. 8. Servus bonus non exspectat imperium, dummodo sciat voluntatem Domini; dummodo sciat placitum: scis gratum fore Deo, si hanc contumeliā tolleres, hoc quo maximè oblectaris, alienes

nes &c. & quidē ſervus cum voluptate, alacritate facit: tibi Deus dicere poteſt, *ſi ego Dominus, ubi timor meus.* 9. In præſentia Domini modeſtè ſe gerit ſervus, maximè ſi cum Domino loquatur, quid tu in tēplo? 10. Servus pro Domino pugnat, vitā periculo objicit, tù nec verbū pro Deo vis pati, aut dicere. 11. Si ſervo Dominus propinet, honori ſibi ducit, ſi tibi Chriſtus ſuum calicem porrigat, quæ querelæ, ne dicam blaſphemiæ!

PUNCTUM II.

SEd ais: iſti ſunt ſervi perfecti, ego ſum qualiſcunq;. 1. Es malus, ſi illi boni. Sed neq; hoc! 2. Etiam peſſimus ſervus ſaltem metu, ſciente Domino, vitæ illius non inſidiatur, ut tu vitæ Chriſti 3. Nullus in cōſpectu Domini adulteratur, furatur, &c. tu facis ſpectante Deo, & quod plus eſt cum ſponſa illius, quādo aliquos inducis ad peccatū. 4. Quis peſſimus etiam ſervus, offenſo Domino toties, nec ſciens ſe veniam conſecutum, auderet

deret coram illo ridens, hilaris, ludens, comparere ut tu. 5. Saltem veſtem Domini, ſeu ut vocant, liberiam defert, Chriſti veſtis charitas, *in hoc cognoſcent vos meos eſſe diſcipulos, ſi dilexeritis invicem.* At tua charitas talis, ſi ea erga te Deus uteretur, millies periiſſes. 6. Si aliquid patiatur, ſi comprehendatur, Dominum invocat, ejus ſe ſervum proteſtatur; dæmon tibi vincula per tentationem inijcit invocaſne auxilium Dei? proteſtariſne te ſervum eſſe Dei? 7. Saltem ubi Dominus dilargitur, comparet. Maximè donat Deus manè, cum donis exſpectat, *Cincinni mei madidi ſunt guttis noctium. Matutina oratio aſcendat ad te Domine, & deſcendat ſuper nos miſericordia tua.* 8. Saltem metu Domini vitat aliqua, tibi infernus paratur. 9. Si ſit inter eos, quos ſcit ſua dicta Domino delaturos, nihil indignum de Domino loquitur: Ecce Angelus tuo lateri adſtat, ecce vult vindicare. 10. Nunquam tam bonum Dominum odiſſet.

PUN-

PUNCTUM III.

O Mi amor! quid ago, tanti es mihi? Hostis veriùs hostis sum dicendus. Imò singula membra mea sunt instrumēta, quibus te excarnifico, quia membra mea exhibui servire iniquitati. Lingva mea gladius acutus, quo fratres tuos, proximos meos confodi: Veloces pedes mei ad effundendum sanguinem, id est ad impudicitiam tanta propensio, oculi mei veriùs scopuli &c. Mi Amor, si tamen hoc verè dico, & non potiùs dicere deberem, meum odium, sed tamen mi Amor te appello, non à me, sed à te sumpto nomine. Ergo ampliùs in te manus extendam? ergo à crucifixoribus sumpto malleo, pedes & manus cruci affigam? an non satis illi affixerunt? Ergo meis impuritatibus in medio fori, palam, flagellabo, meâ superbiâ spinis induam, meâ avaritiâ denudabo, meâ acediâ sudorem in horto sangvineum exprimam; eheu! eheu feci! toties feci!

SOLILOQVIUM TERTIUM.

Odium Dei contra peccatum,

PUNCTUM I.

NOs quidem quidquid dicatur, ad omnia surdi sumus, exspectamus ut digitos in aures nostras sicut illi surdo & muto Deus inserat, ut manũ suã applicet, tum audire incipiemus, cùm eam senserimus. 1. Sed *odio Deo est impius, & impietas eius:* Et quidẽ tali, Filium suũ, Apostolos charissimos, obtulit in mortes, ut peccatum tollat seu ut homines cõvertantur. Iam verò si videres quẽpiam ubi hostis solùm sui imaginem deprehenderit, eam cum summo furore dilacerare, torquere, flagellis cedere, & quidquid potest tormentorum adhibere, quo putas animo in ipsum hostem erit. Sic est factum; [a]Christus tantùm imago peccatoris fuit, & ecce quomodo à Deo excruciatus! *Si hoc in viridi, quid fiet in arido!* Quid putas si filius carissimus ideò tantum quia vestem hostilem in-

lem induit â Patre in crucem ágeretur, quid fieret de ipſo hoſte; Hoc factum cum Chriſto. Nec miror quod in judicio clamabunt Peccatores ut montes cadant ſuper illos, colles ut operiant eos â facie Agni. 3. Quid putas de eo affectu; Quia filius dilectiſſimus ſolum aliquam ſimilitudinem habuit in lineamentis cum hoſte, & â Patre derelictus, in crucem actus: Id factum de Chriſto, quia ſolum fuit in ſimilitudinem peccati. Imó in horto nec præ horrore faciem ad Patrem levare potuit ſed in terram eam recondidit. 4. Si ita oderit hoſtem ut nec nominare eum velit, hoc de peccatoribus Deus. *Nec memor ero nominum eorum per labia mea*. 5. Si eo ipſo quòd hoſtis aliquam domum etiam ſi propriam ſuam ingreſſus fuerit, eam ſuccendat, & quidquid ab illo attactum etiamſi nobiliſſimum ſit deſtruat, exurat. Ita fit cum peccatore, terram quæ illum portavit, Deus exuret, obſcurabitur Luna, Sol extingvetur, ſtellæ cadent,

 de cœlo

de cœlo, quia impio luxerunt. Sanctus Bonaventura de diæta salutis. Deus dissipavit terram propriam quia peccatū intraverat in eam. 6. Si nullum exoratorem pro eo admittat, nec matrem, nec fratres nec ullos carissimos Psal. *Pro hoc*, id est pro iniquitate, *orabit omnis Sanctus, verum tamen in diluvio aquarum multarum ad eum non approximabunt.* Ieremias 15. 11. *Et dicit Dominus ad me* (aut Ieremias) *Si steterit Moyses & Samuel non est anima mea ad populum istum, eiice illos â facie, qui ad gladium, ad gladium; Quid ad famem ad famem*, imò Bonaventura de diæta salutis. Cap. 1. *Nihil potest cogitari quin Deus fecerit propter odium peccati.* 7. Si totus convertatur in odium, anima & curpus ejus nihil sit nisi odium; Deus per essentiam odit peccatum, ista ejus natura est odium. 8. Si Deus Iudæis in foro humano præscripsit tam rigidam legem, oculus pro oculo, dens pro dente, qui ad gladium &c. quid in foro suo divino; 9. Si eli-
gat

gat quiſpiam mori etiam atrociſſimâ morte, dum hoſtis ejus ſimul pereat, Chriſtus elegit mori imò ſe ſatis bene mori credidit, dum peccatum ſimul moreretur. Et quod gravius eſt quàm Chriſtum mori, Deus ipſe voluit ob peccatum miſer, triſtis afflictus ſeu non Deus videri. Gen. 6. *Tactus dolore cordis intrinſecus.* Epheſ. 4 *Peccata Spiritum S. contriſtant:* S. Bonav. de perf. vitæ c. 16. *Dei filius factus ſervus ſervorum diaboli propter peccata.* 10. *Si* quis ita oderit aliquem ut licet eum poſſit tollere impenſis unius aſſis, milliones tamen & totam ſuam ſubſtantiam libentiſſimè impendat ut eum tollat: Poterat certè unico ictu quem ſuſtinuit Chriſtus tollere peccatum, elegit tamen omne ſupplicium maximum; & in eo nec ſe defleri ſivit, quod libentiſſimè ferat dummodò hoſtis ſuus tollatur. Luc. 23. *Filiæ Hieruſalē nolite flere ſuper me: Sed ſuper filios veſtros* nunc peccantes.

PUNCTUM II.

GEmebat Christus qui sumpserat habitum peccatoris. Psal. 86. *In me transierunt iræ tuæ, & terrores tui conturbaverunt me, circumdederunt me sicut aqua tota die circumdederunt me simul.* 2. Et in persona David. *Quia cinerem tanquam panem manducabam, & potum meum cum fletu miscebam à facie iræ & indignationis tuæ.* 3. Et in Iobi. *Scribis contra me amaritudines & consumere me vis peccatis adolescentiæ meæ, Cur faciem tuam abscondis & arbitraris me inimicum;* Et an fabulæ hæc sunt; Non obruit Deus diluvio orbem; Non Sodomam igne exussit; Non Dathan & Abiron vivos in infernum dejecit; Non Christum tam graviter percussit; Non ipse Christus imaginatione peccati positus erat in agonia & sãguinem sudabat,

PUNCTUM III.

NEc ut ita oderit opus est ut multa in me viderit peccata, ecce Ange-

lum ob unum odit, & ità odit, ut in æternum ab odio non ſit ceſſaturus: Nec illorum malis quæ perpetiuntur ſit movendus, imò in illorum interitu rideat. Sunt plura quam ſex millia annorum ex quo Adam peccavit Deus odium illius peccati punit in poſteris, punit in infantibus aliàs innocuis. 2. Si omnes ſanctitates, virtutes, unus homo haberet, omnes homines ad fidem converteret, & ad amorem Dei infinitum accenderet, ſi mille mundos crearet (Sixtus 39. tom. 4. Epiſtolarum de malis doctoribus. *Neq; Deo chariores ſumus ut nobis impune cedere exiſtimemus, ſi aliqua eorum ſimilia commiſerimus*) in illis ſanctiſſimos ſicut eſt B. Virgo homines, ut Deum perpetuó colerent, amarent; ſi ipſum Chriſtum in quo Deus ſibi ſummè complacet, crearet? ſi Deo infinita bona extrinſeca faceret, propter Deum infinitam eleemoſynam daret; unum tantùm peccatum haberet; Deus illum ac alios impios in infernum in ignem extremum

detruderet. 3. Et tamen augemus & tã audacter augemus peccata! eheu! videbunt hoc Sancti & timebunt, & ridebunt super te. 4. *Intelligite hæc qui obliviscimini Deum, nè quando rapiat, & non sit qui eripiat.* Væ mihi Deus meus. *Timor & tremor venerunt super me, & contexerunt me tenebræ. Cor meum conturbatum est in me & formido mortis cecidit super me.* 5. Parce adhuc semel Domine. *Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ*, ut quid tam ambitiosè nos amasti, paratus es rursus pro me mori, Omnes titulos amoris excogitasti, nec falsó Patrem, Fratrem, Sponsam, Amicum me vocasti, Deum etiam appellâsti, hæreditatem divisisti: tam sollicitè amorem mei quæsisti, *ego sto foris & Pulso.* Formis amabilibus Agni, columbi, hinnuli cervorum appellari voluisti: *Nunquid infernus confitebitur tibi, nunquid mortuus laudabit te, nunquid expectabunt qui descendunt in lacum veritatem tuam*; 6. Ita aversatur peccata Deus ut si videat

illa, plané humano modo loqvendo in deliquium cadat. Gen. 6. propter peccata tactus dolore cordis intrinſecus, ita ut quaſi cor illi ſcindatur præ indignatione, & odio: Hinc aſſumptâ humanâ naturâ in horto factus in agonia, & ſangvinem ſudavit. Triſtis eſt anima mea uſq; ad mortē, conſpectis peccatis imitatus in hoc odio Deum. David, quale habuit odium peccatorum Pſal. 100. *Superbo oculo, & inſatiabili corde* (id eſt cum avaro) *cum hoc non edebam. Non habitabit in medio domûs meæ qui facit ſuperbiam, qui loquitur iniqua non direxit in conſpectu oculorum meorum.* (Id eſt nec poteram pati ut in domo mea pedem ponerent, nec ut mecum ad menſam conſiderent, nec quidem intueri illos) ſequitur amplius. *In matutino interficiebam omnes peccatores terræ, ut diſperderem de civitate Domini omnes operantes iniquitatem.* Et tamen in terris exiſtens, nec ita bonitatem Dei; nec excellentiam, nec peccati malitiam penetrabat, atq;

nunc in cœlis: Quo ergo putas furore adversus peccata fertur: Certè nunc magis vovet. Quod Ps. 91 *Cùm exorti fuerint peccatores sicut fœnum, & apparuerint omnes qui operantur iniquitatem, ut intereant in sæculum sæculi, tu autem Altissimus in æternum Domine, Quoniam ecce inimici tui peribunt, & dispergentur omnes qui operantur iniquitatem* (hanc lætitiam & gaudium suum reputat) & *exaltabitur sicut unicornis cornu meum.* Sanctus Paulus qui alias optat esse anathema pro fratribus devovet. *Qui non amat Dominum Iesum anathema sit.* Quid qui odit; Ut omnis peccator. Quia magis ea horremus quæ magis nostræ naturæ adversa. Christus conspui occidi, lacerari &c: potest, peccatum etiam secundum humanitatem vel levissimum admittere non potest: Ideoqȝ magis horret & odit in me vel minimum quàm suam mortem, & quidquid crudelitatis in eum exercitum si sine peccato fieret, imó si posset Deus destrui solo conspecto peccato an;

cato an;

cato ånnihilaretur: Quia hoc eſt tam malum ut pleriq; Theologi doceant illud mereri omnem pœnam poſſibilem, & propè eſſe tam malúm atque eſt Deus bonus. Sub aliqua ratione.

SOLILOQVIUM IV.

Quis ego ſum;

PUNCTUM I.

CHriſtianus; quid! malus. Gloſſa in Matth: *deteſtabilior eſt qui ſub nomine Fidelis agit opera infidelium, quàm apertè paganus.* Cyprianus de habitu virginum *qui eſſe cupimus Chriſtiani debemus quod Chriſtus fecit, & docuit imitari* &c: *tum reſpondet ad fidem nominis, ſectator veritatis, & credenti præmium datur ſi quod creditur geratur.* Aug: docet de vita Chriſtiani. *Chriſti non famulus ſed ſubſannator eſt & deriſor qui eius ſe ſervum dicit cui ſervire diſſimulat.* Non quereretur Chriſtus. Ier: 10: *ſine filiis factus ſum, perdidi populum meum* (id eſt gentes quas dedit illi Pater in hæreditatem ſeu in

Christianus) propter peccata eorum; *Christianum esse est specialis sanctitatis titulus* Soli enim Reges unguntur oleo; ideoque dicuntur, *gens sancta, regale sacerdotium*. 2. Christianus debet ea facere quæ Christus fecit, jussit docuit, præcepit. Esnè jam effectus sicut parvulus in contemptu ferendo in simplicitate, in contemptu auri & pomparum mundi; 4 *Discite à me quia mitis sum & humilis corde*, dixit Christus quæ tua mansvetudo? Quæ in te humilitas, unum verbum ferre non potes. 5 Idem docuit *si quis acceperit tunicam præbe ei & pallium; si quis percusserit dextram, præbe ei & sinistram. Si oculus tuus scandalisat te erue eum &c: 6. Beati pacifici, beati pauperes, qui persecutionem patiuntur &c; maledictus qui facit opus Dei neglienter.* Omne mendacium ex diabolo est. 7. Si in baptismo ejurâsti diabolum & pompam ejus quare vanitates ejus appetis! Quare non contentus quo corpus tegatur, novas formas habitûs plerumq; lu-
dicras

dicras excogitas, avidè arripis; an neſcis quid veſtes ſunt, pompa diaboli! Poſtquam enim innocenti nuditate ſpoliâſſet Adamũ, veſtes, ut effectus peccati inductæ, in quibus deinde varias formas & vanitates ſuggerendo ingenium exercet. Divitiæ ſunt pompa diaboli, ideoque aurum colore ignem infernum refert, verſùs infernum intra viſcera terræ retruſum. 8. Cæſareus eſt qui pro Cæſare pugnat, tu potiùs contra Chriſtum & Eccleſiam ejus. 9. Qui eſt regius dat tributa Regi & ſubjectionem. Tu quid Chriſto! 10. Ex veſtitu cognoſcitur cujus quis famulus. Tu mundinè, an carnis potius! Chriſtianum eſſe, juxta S. Paulum, eſt indui Chriſtum, an Chriſtus in templo garriebat, Oculos impudicè circumferebat, Larvis induebatur, An non potius lavit pedes diſcipulis, ſuper turbam miſertus. Vide an nominetenus ſis! 12. *Omnis mittens manum ad aratrum & retro reſpiciens non eſt aptus regno Dei*, id eſt, non eſt vere Chriſtianus.

nus. At tu quoties pia proposita propter homines reliquisti! Quid dicent de me, ero fabula, omnium digitis ostendent, respicis retró, id est, malos quos statuisti deserere. 13. *Qui non topit crucem suam & non sequitur me non est meus discipulus:* Crucem in verbis, contumeliis, defectu rerum, morbis. Quis sequitur ad H rodem ut illudatur, ad Caipham ut conspuatur, ad Pilatum ut Barabbæ postponatur! 14. *Diligite inimicos facite amicos de mammona iniquitatis.* Ah mera sunt apud te verba, & non plus te movent quàm si Mahometh dixisset. 15. Quoties mortaliter peccasti toties à Deo recisus es. vel potius ad dæmonis castra transfugisti, & si talis es, vis tamen dici Christianus. Vide nè idem tibi accidat quod illis qui se Reges aut Principes esse fingunt. Aug: *nemo se vocat quod non facit*, nemo ductum se vult dici si literas nescit. 16. Idcirco potius sancti te oderint quàm juxta communionem juvabunt Psal. ait *vidi prævaricantes &*

tes & tabescebam, odio habui iniquos & legem tuam dilexi: paulus. *Si quis frater cognominatur inter vos & est fornicator aut avarus, aut idolis serviens, aut maledicus, aut ebriosus, aut rapax, cum eiusmodi, nec cibum sumere quidem.* Si ita fugiunt hic, quomodo juvabunt, intercedent, ad cœlum admittent! Gal. 5. *Qui Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis.* Cyprianus de mortal. *hoc inter Christianos & cœteros interest qui Deum nesciunt, quod illi in adversis queruntur & murmurant, nos adversa non avocant à virtutis & Dei veritate sed corroborant in dolore.*

PUNCTUM II.

AN *homo*; 1. Ratione regi homo debet, quod tibi non vis fieri alteri nè feceris, & è contra. Servasne! 2. Ethnici summo cultu colendos judicarunt esse quos persvaserunt sibi esse Deos, unde sub currus Deorum, cùm vehebantur idola, se abjiciebant aliqui ut protererentur &c: tu quid! 3. Crates Thebanus

aurum

aurum in mare abjecit, alii Philosophi pauperiem sectati, opes rejiciunt, lege Senecam, lege Epictetum, erubesces. 4 Reges Ethnici juxta rationem vivendo, multi suis virtutibus persvaserunt ut pro Diis haberentur. 5. Nemo si tot beneficiis esset affectus ab alio quot tu â Deo, sine amore ejus, meminisset, aut saltem injuriis non afficeret 6. Hominis est, ratione regere appetitum & passiones, quoties iram tuam &c. vicisti! Si nec sum homo quid sum!

PUNCTUM III.

CAnis pro Domino se occidi sinit, si agnoscis Deum dominum, cur illius injuriam pateris, aut illi potius infers! â Domino ictus non recedit, tu beneficiis obrutus recedis. 2. Equus laborat, nec tamen bibit aut edit supra necessitatem. 3. Nullum animal id quod fini ejus non servit, appetit. Non leo aurum quærit sed carnem, non bos argentum. Tuus quis finis, & quæ petis!

4 Ipſe dæmon impudicos horret & fugit ſæpè. Magis vetuit libidinem, viſus eſt impudicos vitare, concionatus alicubi, Epiſcopus de eorum malo monuit. 5. Quem ergo locum inveniam! Novum al quem pro me Deus creare debebat. Non cœlum. Quia quàm procul abſum á Chriſtiano tam à cælo. Non terram. Quia homines & bruta ſi illis innoteſcat mea nequitia me execrabuntur, ipſi dæmones in inferno meam projectam enormitatẽ deteſtabuntur. Ego ſum opprobrium univerſæ naturæ, ego ulcus & apoſtema totius mundi. Ego ſpurcitiarũ colluvies, nec oculos in cælum levare audeo, vultu tamen in lutum ſcelerum meorum dejecto ſummâ cum confuſione, ſi forté miſerebitur di cam *peccavi.* Si me Cyprianus de Elem: conſpexiſſet, diceret: *Quid facit in domo Dei perfidum pectus, quid qui Chriſto omninò non credit appellatur & dicitur Chriſtianus, Phariſæi tibi nomen* congruit: Et id, de zelo & livore. *Chriſti nomen induere, &*

non

non per Christi viam pergere, quid aliud est quàm prævaricatio divini nominis;

SOLILOQVIUM QVINTUM.

Quid feci pro Cælo?

PUNCTUM I.

NOn sufficit non esse malum, quia hoc nec Epuloni nec Math: 24. damnatis objicitur, sed opus insuper habere merita, quia prœmium non pro solo defectu malitiæ sed pro bono opere datur. 1. Si ergo ad præmium opus virtute, quanto majori in eo qui sæpé perfidus, sæpe mentitus Spiritui Sancto, sæpé in confessionibus proposita facta abjecit! 2. Quo amplior honor, eò majora merita, ut fias civis minus opus, quàm ut fias Dux, Princeps: Quid verò ut fias hæres cœli, filius Dei! 3. Si non feci pro cœlo tantúm quantum alter pro nobilitate, quantùm pro civitate quid inde consentaneum!

PUNCTUM II.

QVæ mea merita! 1. Fingam me quotidie, disciplinas, preces, cilicia, humicubationes, injurias, jejunia sustinuisse, si venialiter unquam peccavi hæc omnia Deo in satisfactionem debeo, quid si mortaliter, imò pro beneficio Creationis, Redemptionis, conservationis, vocationis, pro dato mihi in custodiam Angelo, pro eo quód non fuerim post primum peccatum mortale detrusus ad infernum: Pro minoribus longè debitis alii mancipia fiunt, alii ad triremes damnãtur. 2. Quid si hæc merita mea jam soluta! Quodsi hæc non sunt! 4. Imó si sunt, hæc ipsa beneficia, ut sunt, nemo apud Regem meretur per hãc stipẽ quã ipsi Rex dat nisi ipse velit. 5. Fingam me fecisse quod Sanctus Iacobus Eremita, qui in sepulchro pluribus annis habitavit, quod Hilarion qui septuaginta annis in eremo, quod Clemens Ancyranus qui pluribus quàm vi-

gintii

ginti quatuor annis Martyrium passus, Quod Paulus qui toties flagellatus, naufragatus, &c. id fingam; insuper me tantum fecisse ac omnes SS simul, Quid ad hæc! *Cùm hæc omnia feceritis dicite servi inutiles sumus.* Et certè mentiri nos non jubet, qui ita dicere jubet, quid si tantum medietatem horum haberemus! Et tamen tunc nobis sancti videremur, & essemus inutiliores, quid si tertiam partem! Inutilissimi, Quid si quartam, Quid si decimam, Quid si nihil, Et tamen pollicemur nobis ut debitum, cœlum. *Nemo coronabitur nisi qui legitimè certaverit.* 6. Diceremus amentem, qui saltando, bibendo, ludendo, cùm sit ad colendam vineam cundoctus, diceret se præmium â Domino expectare, & tamen ità vivimus! 7. Sed demus aliquem pro nobilitatione suitam multum laborasse ac nos pro Cœlo. v. g. guttam sanguinis effudisse per flagella, assaqueturne! Si insuper eodem labore idem vult satisfacere, quòd Regi alapam impegerit, vità

rit, vitam ejus hoſtibus prodiderit appo nat lacrymarum guttulas aliquot, aliquoties *Pater noſter* &c. perfunctoriè decurrat & hic regiam hæreditatem expectet, ô dolor! á amentia! o Dei bonitas!

PUNCTUM III.

QVo merui! In templo fui, ſacrum audivi; ſed an quis ſibi arans, ſibi metens, meretur! Iejunavi, debitum perſolvi: 2. Oravi; Hoc Angeli faciunt; Ecce aliquis meretur quod ipſi Rex impertit audientiam; Beneficium accipit, non meritum ponit: Gratiam fecit, cùm inter Angelos te orantem admiſit. Sed & hæc qualis oratio! 3. Meum corpus afflixi: Magnum eſt ſané quod equo ne calcitret, ne te inpræceps ferat, ſubtrahas avenam! 4. Abſtinui à peccatis, nimirum fur meretur quod non furetur, adulter quod non adultereretur! theſauros regum talibus meritis exhauriremus: Aliud eſt non incurrere reatum pœnæ, aliud mereri. 5. Ad pedes Iudæ me præ

humi

humilitate abjeci. Si locum æqualem cum Christo cum multis Sanctis occupes adhuc præmium expectas. Ibi se Christus posuit, ibi multi sanctorum. 6. Flexi. Nimirum jacere ante Regem debueras! 7. Dedi eleemosynam: Dei est *orbis terræ & plenitudo eius*: Dispensator aliena dispensando per data non meretur. 8 Libros spirituales & sacros legi. *Peccatori autem dixit Deus, quare tu enarras iustitias meas & assumis testamentum meum per os tuum;* 9. E contra scivisti quod difficiliùs sit divitem intrare in regnum cœlorum quàm camelum per foramen acûs: Quid! An non desiderabas plurima; An si tibi perijssent, erepta fuissent, gavisus fuisses! Credisne Deo! Cur desideras, si salvari optas, Aliquis angustum foramen volens penetrare si se sarcinis cumulet, quæ stultitia, Ità cœlum quærimus, ità Deum! pone in brachio uno civitas & villas tuas, in altero agros & domos, è collo suspende vestes ad latera jumenta & greges & sic per foramen acus pro-

cûs progredere! & ut penetres facilius hæc impedimenta auge, Et insuper car- ta tibi, *recepisti bona in vita tua*. 10. ô Domine mi tota spes mea non nisi in valde magna misericordia tua, abyssus abyssum invocat, tuam misericordiam abyssus meæ miseriæ. Ego mendicus sum & pauper, Dominus sollicitus est mei, quod mereor, si mereor, à tua ac- ceptatione, à tua gratia est, in se exigu- um est. Refert: Tacitus lib. 1. Amal. p. 34. *Obiectum fuisse crimen læsæ Maiesta- tis Falanio, quòd inter cultores Augusti inter Deos relati, Cassum quendam Mimum corpo- re infamem adscivisset quia nimirum cultor vilis*. O Deus quid de nobis fiet, qui sæ- pe viliores animo quam ille corpore ti- bi servire præsumimus.

SOLILOQVIUM SEXTUM.

Peccatum.

PUNCTUM I.

PEccatum mortale est infinitæ malitiæ aut ferè: Et omnes docent esse sal-

tem

tem ſuperioris ordinis ad omnes pœnas poſſibiles, ad omnia merita poſſibilia, ut nulla creatura poſſibilis poſſit pro uno ad æqualitatem ſatisfacere, damna ejus reparare, pro illo ſatis dolere, ſed ſolus Deus. 2. Pejus omni malo naturæ, ſordibus, ſentinis. 3. Tam fœdum ſpectrum ut ejus intuitu & Deus & ſancti cohorreſcant. 4. Deum ligat ne benefaciat. 5 Eſt veluti carnifex quidam qui in Chriſti ſangvine manus lavat. 6. Eſt gladius qui cor Dei tranſverberat. 7. Quo nihil pejus in inferno inveniri poteſt 8. Ita res horrida, ut propter id, cælum, ſidera extingui deberent. 6. Eſt flagellum vel fuſtis quo Deum a ſe abigit peccator ut vile animal. 10 Eſt ulcus quod ſolo ſangvine Chriſti curari poteſt. 11. Debitum quod nec ſancti, nec Angeli exſolvere poſſunt. 12. Eſt peſtis animæ, 13. Eſt pejus quam tractare Chriſtum peſſimè, aut occidere. 14. Tentat Deum quantum in ſe eſt occidere. 15 Tam malum ut in comparatione ejus alia mala non ſint mala.

PUN

PUNCTUM II.

DEbet homo peccaturus eligere, optare, ſubire, priùs omnia mala pœnæ, & bonum ſi natus non fuiſſet homo ille, cum & Deum pœniteat Gen. 6. quod hominem peccantem fecerit, Minus malum fecnſſem ſi ſtellas, ſolem deſtruxiſſem, orbem, Divos annihilâſſem, ad infernum detruſiſſem, Angelos occidiſſem, quàm cúm peccavi, Quomodo oculos elevabo, quomodo Patrem dicam. Plus eſt adverſum Deo omne peccatum, quàm Chriſti corpori omnia tormenta in paſſione, ut mallet hæc rurſus ſubire, quam ut peccem. Unde gravius illi facio, quam ſi crucifigam, quis iſte Deus quod ſic affligitur. Pſ. 68. *Super dolorem vulnerum meorum addiderunt.* Nolebat fieri Luc. 23. Chriſtus ſuos dolores, voluit fieri peccata ut mors Dei videatur non ſatis malum præ peccato. Heb. 6. *Rurſus in vobis crucifigentes Filium Dei & deſpectui habentes.* Dolores Chriſt

ſtus præ dulcedine non ſentiebat, at pec catum conſiderando ſudabat ſangvi nem, maluitq; mori quàm illud videre, nam ideo mortuus, ne videret. Sed & peccatum facit ut homo ſit cibus dæ monis, Poſtquam dæmon decepit Ada mum dictum illi, terram comedes, Ada mo verò peccatori, terra es, ſive pulvis, & in pulverem converteris, Hinc de ſpectus Deo maximus. Imago enim ejus fit hoſtilis cibus, ac ipſe in imagine quodammodo patitur. Hinc pecca tor, cœlo, Angelis, Sanctis fit exoſus, & Dæmoni plus quàm mancipium.

PUNCTUM III.

S. Catharinæ Genuenſi oſtenſum ſe mel peccatum idq; veniale, ita co horruit, ut ſe non tantùm morituram, ſed annihilandã putaret. Vitæ ejus cap. 20. & non valens ullo modo offenſam videre dixit Domino: *Non detrecto quin o mnia dæmonia cum illorum terroribus & ſupplicii mihi morienti commonſtres, nihili*

enim

enim illa facio cum intuitu offensæ tuæ licet minimæ composita (ait quando illi fecit ostensum) *nescio curè vivis non excesserim.* Tunc *dixi Non miror amplius infernum esse tam horridum, siquidem conditus est propter peccatum &c. plane mihi persvadeo quod etiam venialia conspiciens anima immortalis, præ nimio dolore fieret mortalis.* à S. Vincentio Ferrerio duo latrones in carbones conversi, quia explicuit illis peccatum. 2. Propter peccatum Hominis etiam omnes Creaturas Deus puniet. Matth. 24. *Sol obscurabitur.* 25 Terra tremet. 2. Pet. 3. *Virtutes cælorum commovebuntur.* Ioel. 2. 1. Reg. 15. Etiam animalia Amalecitarum jussit interfici. Christus solâ apprehensione peccatorum pro quibus passurus erat, in deliquium incidit in horto & factus est in agonia sicut homines aliqui qui horrent casum, canem, &c 2 Omnia alia pati Christus potest etiam pedibus concculcari, lacerari, conspui. &c.

Solum peccatum non poteſt unde magis hoc illi adverſatur, quàm omnia alia. Mallet eligere pati millies, quæ paſſus eſt, quàm, ut ego ſemel peccem. Unde pejus ago cum Chriſto quàm ſi illum crucifigerem, conſpuerem, & ita ago, ut nec cum cane pejus agere poſſim, quia eas crudelitates quas in canem exercuero, ſi propoſuero Chriſto malitne illas, an ut ego minimè peccem, velut delicias eliget. 3. Si Deum poſſibile eſſet juxta Deitatem triſtari, dolore, infirmari, præ peccati apprehenſione morbo corriperetur, Quia Epheſ. 4. Spiritum Sanctum contriſtant. Gen. 6. propter peccata, tactus dolore cordis intrinſecus. Adeo ut cum ipſe flere non poſſit cœlum loco ſui flere juſſerit & mundum in lacrymis ſuis ſepeliře. 4. Magis conveniebat ut Deus moreretur eo modo quo potuit, id eſt, aſſumptâ naturâ humanâ, quàm ut peccatum impunitum maneret ad idq; coegit

git peccatum Deum ut Rom. 8 Filio
ſuo non parceret. 6 Peccatum eſt De-
icidium quoddam, quia per peccatum
præfert homo Deo creaturam, cui ad-
hæret, adeoq; Deo longè inferiorem
excellentiam adſcribit eumq; facit mi
nus quàm creaturam, imò ubi Iſai 53.
legimus *propter ſcelus populi mei percuſ-
ſi eum* Septuag. legunt. *Ab inniquita-
tibus populi mei ductus eſt ad mortem.* Si-
cuti à quibuſdam carnificibus, licto-
ribus. 7. Perge miſer homo hanc ap-
parare ſcenam Deo, duc ad mortem,
in eum aude, potes & adhuc pergis?
Sta, & declara te, hoſtiſne amplius
Dei ſis futurus, & talis hoſtis? 8 Et ta
men ut vel unicum veniale vitares, ſi
aliter non poſſes omnes Angelos, &
homines potius perdere deberes, eti-
am omnibus tormentis, quæ diabolus
excogitare poteſt, ſanctos cælo dejice-
re, &c. &c. 9 Tantum eſt malum ut
odium & fuga illius ſit ſanctitas, 10.
Non repugnat perſonæ quæ eſt Deus,

uti eſt Chriſtus, conculcari pedibus hominum, in inferno torqueri, trucidari. Repugnat autem & omninò impoſſibile eſt vel unicum veniale habere. 11. Non eſt poſſibile ut aliquis homo cum beſtia aliqua, pejus agat, quàm peccator cum Chriſto quia quidquid beſtiæ tormentorum inflixeris, idem cum voluptate Chriſtus ſuſtineret ne pecces. 12. Nam magis conſentaneum eſt Deum hominem mori, quàm peccatum impunitum relinqui. 13. Suſtinere omnes pœnas quas Deus per omnem ſuam potentiam infligere poteſt, reſpectu peccati nihil eſt: Etſi has omnes homines, imò omnes poſſibiles creaturæ ſuſtinuerint: Reſpectu unici ictus quem Chriſtus pro peccatis ſuſtinuit, ea omnia nihil ſunt, at Chriſtus pro peccato non unum ictum ſed inaudita ſupplicia ſuſtinere voluit. 14. Nec per omnem ſuam potentiam Deus homini tantum nocere poteſt ac pecca-

tum. Hinc Anselmus lib. 1 similit. c. 120. prælegit inferno immergi quàm peccati sorde pollui. S. Edmundus Cantuariensis in ardentem rogum insilire præoptat. Martyres omnia supplicia potiùs elegerunt.

PUNCTUM IV.

PEccatum est contra Dominum rebellio. 2. Contra benefactorem est ingratitudo. 3. Contra Patrem, quem occidis, patricidium. 4. Contra sponsum, adulterium, & sacrilegium, & hæc omnia infinita. 5. In oculis Dei fit, impudentia. 6. Deus Pater inde ostendit Christi vulnera, & per ea ne pecces, rogat, inde dæmon infernum, & hunc eligis, quantus Deo despectus? 7. Dæmoni Dei imaginem tradis, ut in contemptum Dei eâ utatur, ut si imaginem Regis des hosti, ut in patibulo suspendat, urat. Accendere magis ac magis inferne, erubesce cælum, tradis Homo Dei sponsam,

tuam animam, ut in despectum Dei, sic amantis sponsi, cum ea Dœmon fornicetur. 8. Meretur. Peccans ut statim eum dæmon ad infernum rapiat, velut suo utatur pro libitu, & idem faciat, quod cum energumenis, sed Dei misericordia singularis cohibet. 9. Meretur ut omnibus morbis statim occupetur, ut terra illum absorbeat, ut fulmina concutiant, ut quivis eum occidat, bona auferat, aut excæcet, mutilet &c quia hæc Adam uno suo peccato in omnes induxit, multo magis quisque in se suo proprio. 10. Sequeris o Peccans militiam dæmonis, ejuras Christum reipsa, licet non verbo, sicut qui transit ad hostem etsi se non dicat suum Ducem ejurare. Sed erit Isai. 28. *Subvertet quando spem mendacii, & protectionem aquæ inundabunt, & delebitur fœdus vestrum cum morte, & pactum vestrum cum inferno non stabit.* Vindicabit ille suam injuriam, & hoc fœdus quod ad eum offendendum inii-

stis

ſti cum morte & inferno. 11. Iudas ſaltem pro 30 argenteis vendidit Chriſtum, tu pro quo? Pro voluptate, quã coram hominibus non audes prodere. 12. Damnamus eos, qui in torturis negarunt Chriſtum, tu quo propter minus negas eo pejor es. 13. Nullas ſordes, fœtores &c. excogitabis, quite tam poſſint deturpare, & quas homo horreat ita, ut te Deus peccato infectum. 14. Regem ex proprio regno, id eſt, ex anima ejicis & dæmonem ſubſtituis latronem peſſimum 15. Facis ut inſultet diabolus Deo quòd te habeat obſequentiorem, quam ille pro tot beneficiis. 16. Rem pejorem facis, quam mundum ſi in infernum dejiceres. 17. Quia naturam, quam Deus tam altè elevavit, ut meliorem ſpectatis per ſe Angelis fecerit, quia aſſumpſit, capacem ſupernaturalium fecit, tu intra beſtias dejicis, ut ſi artificis opus, circa quod tota vitâ induſtria, amore, laboravit confringe-

res. 18. Causa es ut regnum V. G. pe-
reat, Turcæ triumphent. Hier. ep. 1
ad Heliod. *Nostris peccatis Barbari for-
tes sunt, nostris vitiis Romanus superatur
exercitus.* 19. Es causa morborum, pe-
stium aliis. Chrisost hom. 5. de pæ-
nit: *Malorum omnium causam constat esse
peccatum.* 20. Quomodo pro peccato
vel uno satis facere poteris. 21. Es
Dei devastatio quia quantum in te
spolias eum gloria, authoritate, sapi-
entiá &c. quæ magis sunt ejus essenti-
a, quàm hominis rationale. Parum
refert quod non sequatur effectus, si-
cut ille qui explodit contra aliquem,
& non mactat illum, quia habet lori-
cam occultam 22. Pilatus damnavit
ad mortem Christum, sed timuit Iu-
dæos, tu quare? 23. Iudas nec tridui
volebat in peccato perseverare licet
stultè pænituerit, itaq; tu pejor. De
hoc queritur B. V. apud S. Brigit. in
Rev. 37. *Crucifigunt Filium meum per in-
durationem addentes contra conscientiam
sui*

suam peccatum supra peccatum. &c. *Crucifigunt eum amarius spiritualiter quàm illi* (Iudæi) *carnaliter.* 24. Etiam si totum mundum sanctum facere deberes, & salvare, & te, nec minimum veniale committere deberes, tanti est etiam veniale, at mortale infinities distat ab illo. 25. Mereris ut Deus tuam non acceptet pœnitentiam nec illum amplius opus bonum. 26. Ita jus habet dæmon in peccatorem, sicut lanio in bovem quem emit, quia se illi vendit peccator, posset illum quoties vellet mactare, nisi prohiberetur à Deo, sicut aliquando lanio à magistratu. Ita jus habet, sicut dominus, cum emit mancipium, potest cogere, jubere, illud ut labore, sic posset dæmon in infinita peccata inducere, & impellere peccatorem ni gratia Dei obstaret. 27. Chrisost. hom. 30. ad pop. *Peius est peccare, quam à Dæmone obsessum esse.* Basil. exhort. ad Baptis. hom. 3. *Peccatorem esse deteriorem*

energumenus, ideo qui dæmonem patitur misericordiam invenit, qui autem peccat odium sibi contrahit. Imó ibid. *Magnus dæmon est peccatum.* 28. *Cas.* coll. 6. cap 3. *Nihil malum dicendum est, nisi peccatum solùm, quod à bono Deo nos separans malo facit copulari.* Ecce ille te elegit sponsam, tu diabolum mavis. 29. Nec ideò Deus tantùm odit peccatum, quia sua est offensa sed quia tanti Dei, unde si alter Deus esset æquè bonus, & hic alter offenderetur, perinde Deus hic noster odisset peccatum, 30 Quia summum beneficium, quò Christus se dedit in membrum, & caput homini, destruit, & membrum efficitur dæmonis. Greg. hom 26 in Evang *Certè iniquorum omnium caput diabolus est, & huius capitis membra sunt iniqui.* 31. Si quis occideret aliquem, & ut sæpe occidere posset sæpe resuscitaret, idque per ignes, & omnia supplicia, & tantùm voluptatis causâ. An non nefas esset, quid si insuper fratrem taliter

liter cruciaret, quidsi matrem. At magis tibi conjunctus es, te ipsum ad infernum mittis & resuscitatum toties necas. Aug. lib. de fide, & operibus cap 15. *In ignem æternum ibunt, qui in se ipsos immisericordes fuerunt.* 32. Templum Dei in te disjicis. 33. Legem Dei in prototypon, Diliges proximū tuum, sicut te ipsum, destruis Aug. *An diligat quisquam proximum, sicut se ipsum; Qui enim diligit iniquitatem, odit animam suam.* 34. Si animam tuam destrueres, loco illius diabolum poneres, & illo viveres & nihilominus diceres te Christianum esse & imaginem Dei, cum esses diabolus incarnatus quam, execrandum esset! & ecce hoc facis, diabolo vivis, intellectus ejus, suggestus, dictamina, sequendo diaboli voluntatem, id quod amat ille amando, diaboli memoriâ, & hæc tria sunt anima. Et tamen es Christianus? Es Dei servus?

SOL-

SOLILOQVIUM SEPTIMUM.

An ætas in Iuvene minuat gravitatem peccati?

PUNCTUM I.

IMò multa cum Iuvenum ac ſtudioſorum peccatis connectuntur, quæ illa aggravant. 1. Sumptus Parentum, 2. Temporis optimi jactura, & virium. 3. Familiæ dedecus aut ruina, 4. Habent omnia ne peccent, tot confeſſiones, monitiones, cuſtodias, conciones, 5. Unde ignorantia laborare non poſſunt. 6. Pauciores diſtractiones. 7. Angeli ſpecialiter confunduntur ſi fructus non poſſint primos offere Deo. Orig hom. 11. in Num. *Agri Angelorum corda noſtra ſunt, unusquisq; ergo eorum ex agro quem colit offert primitias Deo*, at quales ex te? 8 Abhis annis dependet quòd Deus collocet te, aut non collocet, in eo ſtatu vitæ, in quo te ſalvum futurum prævidet. Iam verò ſi peccatum, ſcandali ex ſuo ge-

nere grave est, quia Proximo est occasio peccandi, ex quo tamen peccato sæpissimè consurgit; quanto majus est Iuvenilis vita malè transacta, quæ causa esse solet ut tu statu & vitâ salutis in æternum excidas!

PUNCTUM II.

PRo tota vita in juventute aut maledectionem aut benedictionem Dei sibi parant, ut si cui diceretur ex tuo mendacio pendet tota vita & salus tua, qualiter peccaret, mentiendo? Imò si ex tuo hoc peccâto pendent alia centum millia. 2. Tradit se statim in potestatem dæmonis, & illi se victimam immolat, 3. At primitias Deus omnium offerri sibi præcepit 4. Cùm alii, tum juvenes viti sunt similes, quæ aut Deo, aut igni si fructum non facit. 5. Peius habet hortulanum, si novella frangatur, quàm ramus alicujus antiquæ arboris. Peius Oeconomum si recenter extructum, & nondũ

habita-

habitatum ædificium conflagret, pejus si vestis nova aliquo vitioso liquore perfundatur. 6. Magis quodammodo eorum peccata apparent, sicut in pura charta, in alba tela magis apparet macula quàm in aliqua infecta. 7 Magis res novas conservamus, maiori curá innocentiam tuam Deus integram esse laborat, unde quò est contrà maiorem voluntatem Dei, majus est delictum. 8. Iure gentium in direptione urbium impuberibus parcitur, tu tibi non parcis. Quodsi tantum, ut ad captum tuum loquar, pro quavis circumstantta aggravante, uno cubito profundius in infernum demergeris, quo devenies? 1. Pro Parentibus quorum absumis sumptus. 2. Pro Præceptore cuius monita despicis 3. Pro sociis, quibus occasio es negligentiæ, vel ne Spiritus S. in eos tam liberaliter descendat, quem tuis peccatis repellis. 4. Pro illis, qui, si hos sumptus habuissent multa peccata vitavissent

viſſent, multa egregia feciſſent. 5. Pro iis, quorum ſalus ab eruditione tua pendet. 6. Pro Angelo cuſtode, cuius speciales circa te labores inhonoras. 7. Pro maioribus, quorum conſilia vilipendis. 8. Pro Confeſſariis, quorum dicta tibi non ſunt curæ. 9. Pro inſtinctibus malè conſumptis. 10. Pro eo quod à te alienes in poſterum Spiritum S. 11. Pro abuſu concurſûs Dei 12. Pro libris & eorum labore, qui propter tuum uſum eos ſcripſerunt. 13. Pro auxiliis patronorum tuorum in cœlo, quorum precibus obſiſtis. 14. Pro eo, quia te conjicis in periculum malè adminiſtrandi tam Eccleſiaſtica, quam civilia officia. 15. Pro iis, quos iiſdem monitis, conſiliis, Præceptor, Concionator, monitor lucrari potuiſſet tanquam enim quid aggravans Iudæorum ſcelera Chriſtus adducit *ſi hæc fuiſſent* T*yrone & ſidone facta*, quæ inter, vos Iudæi, *in cilicio & ſacco pænitentiam egiſſent*, vos autem non

non agitis. 16. Pro auxiliis Dei cum quibus alii bona multa fecissent. 17. Pro gloria Dei contempta quam tibi Deus parabat. 18. Pro iis, quos si pie vixisses convertisses, & quos illi alios convertissent nunc autem utiq; pereunt. 19. Pro exemplis bonis aliorum datis, quæ tu non sequeris. 20. Pro iis quos scandalizas. 21. Pro gratiis quas tibi Deus paraverat, si melius vixisses. 22. Pro voluptate Dei quam habet specialem cum innocentibus conservando. 23. Pro speciali indecentia qua te opponis illi Christi exemplo quo docet parvulos imitandos esse. *Nisi efficiamini ut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum.* Te autem quis imitari debet? 24. Pro eo, quia specialiter tuæ ætati opponitur peccatum. 25 Si quis tibi annos vitæ 10. aut 20. adimeret, hoc tu facis, quia perdis. Si quis manum tibi amputaret, oculum erueret, melior scientia & virtus, quàm oculus, idq; quia pro vita longi-

ore,

ore, diutius es miser. Si dominium tuum vastaret, vastas sumptibus in malum versis & benedictionem Dei tollendo. 26. Pro multis aliis titulis, quos enumerare longum.

PUNCTUM III.

N*isi itaq; efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum cœlorum.* Ad vos hoc magis de convenienti spectat, qui etiam corpore non ita excessistis parvulos. 1, In innocentia ut ita deleas peccata si fecisti, acsi non fuissent ulla, quia *nihil eo inquinatum intrabit regnum cœlorum.* Quibus hic lacrymis opus, cogitate, nolite agere sicut latrones, qui licet occurat illorum menti supplicium, tamen pergunt latrocinari. Nolite contrahere debita, si vel unum exolvere difficile. 2, Parvuli in castitate, ut nec sciatis peccatum. S. Germanus ait *Exceptis parunculis obvitium carnis paucos admodum salvandos.* Etiam verbum, etiam iocus nocet, Ita te gere

te gere ut nec suspicio possit de te esse, ut non est de parvulo. Ausim dicere sit hæreticus aut Gentilis. si non hic labatur deducendum à Deo ad veram fidem, alia peccata extra corpus hoc in corpore. si hoc nunc habes adhuc te non ita fugiunt Angeli & Spiritus S. 3. Parvuli estote in contemptu rerum caducarum. solum cœlum æstimare, & crebro meditemini. Nisi efficiamur ut parvuli non intrabimus in regnum cœlorum. 4. Cùm sæpe Deus res maximas minimis alligat, ut sanctitatem summam & gratiam & damnationem & innumera peccata: Et quibus id potiùs ũctionibus, nisi iuvenum? Ingressum terræ promissæ alligavit, si Moyses in eliciendâ aquâ è scopulo non dubitasset. Teresiæ damnationem si illa in venialia labendo adolescentiam consumpsisset. S. Timotheo celeberrimo S. Pauli discipulo & Martyri, quia aliquantum remissius cœpit vivere, comminatus A-

poc. 2. *Habeo adverſum te quòd charitatem primam reliquiſti, itaque memor eſto unde excideris, & age pœnitentiam, & prima opera fac, ſin autem venio tibi, & movebo candelabrum tuum de loco ſuo.* Terribilius eſt Iob. 34. *Conteret multos & innumerabiles, & ſtare faciet alios pro eis.* Hoc eſt, cùm videt aliquos non ſatis reſpondere gratiis ſuis, abiicit, & alios loco eorum aſſumit, & hoc factum eſt cum innumeris. Sic Davidem aſſumpſit loco Saulis, ſic Cyprianum reiecto Tertulliano, ſic repudiato Origene Cyrillum, ſic pro Ruffino Hieronymum, ſic pro Pelagio aſſumpſit ad gloriam Auguſtinum, & tu audes eius patientiam irritare? 6. At modo verè Deus poteſt queri Mich. 7. *Væ mihi quia factus ſum ſicut qui colligit in autumno racemos non eſt botrus ad comedendum* (in tanta multitudine iuvenum ubi ſpes inveniendi boni botri, nullus inventus) *præcoquas ficus deſideravit anima mea* (quæ in iuventute ma-

turitat

turitatem virtutis haberent) *periit sanctus de terra & rectus in hominibus non est, omnes in sanguine* (luxurie) *insidiantur, vir fratrem suum ad mortem* (malo exemplo) *venatur*, (ut sicut in visco capiat animam eius) *malum manuum suarum dixerunt bonum, princeps postulat* (qui optimus contentiosus) *& iudex in reddendo* (malum) *est. Et magna locutus est* (ob superbiam) *desiderium animæ suæ, & conturbaverunt eam, qui optimus in eis est, quasi paliurus, & qui rectus quasi spina de sepe* (ita aliis exosus & contemptus.) Sed ut Gerson observat tract. de Adduc. parvulis. *Et verò plerumq; fit iusto Dei iudicio, ut qui gratiam vel neglexerit, vel repulerit, abutens donis Dei & talentis summi Patrisfamilias in primo ætatis vigore dum fas erat, postmodum ad eam veniendi nequaquam recursus habeatur* nec hoc solum de peccatis gravibus, sed qui sola pigritantur tepiditate. Cant. 5. Sponsus ait. *Aperi mihi soror mea*, illa pigritatur:

tur: *Expoliavi me tunicâ meâ & quomodo induar &c* electo nolebat ſurgere. Abiit ſponſus dein illa egit pœnitentiam *Manus illius diſtillaverunt Myrrham* nec tamen Sponſum amplius invenire potuit. *Quæſivi eum & non inveni vocabi & non reſpondit mihi.*

PUNCTUM IV.

SI ſtudioſus es hæc te ſpecialiter aggravant. 1. Sumptus Parentum, quos vel in pia opera vertiſſent, vel animam ſuam eos avarê colligendo nō perdidiſſent. 2. Deus ordinavit ut tanto ſudore, tot miſeri homines ſubditi pecuniam compararent tu abuteris. 3. Si aliis dati fuiſſent ii ſumptus an non melius illis uſi fuiſſent. Fortaſſe hoc eſt medium tuæ Prædeſtinationis nec te vult Deus aliter quàm per diligens ſtudium cum virtute ſalvari. 5. An non clamabunt multi ex inferno contra te, qui ſi habuiſſent hos ſumptus non periiſſent, ſed ruditate perierunt,

quia non suppetebat unde studerent. 6 Si dispensatori des, an non damnabis furti, si in alios usus abutatur pecuniâ, 7. Deus vult ut illi, cùm sit Sapientia evadas simillimus, at tu Sathanæ qui est stultus. Ut scriptura vocat peccatores, 8. Si quis cùm possit labentem Patriam non iuvaret, nemo illum à gravissimo peccato excusaret, cõtra pietatẽ; quid si adhuc causa ruinæ fuerit? Tu eris certè, ubi ad publica adhibeberis, & ignorantiâ, & inscitiâ tuâ perdes; non solum in bonis temporalibus, ut hostis eam subvertat, famâ & gloria spoliet, Sed etiam ipso cœlo; ut vel Ecclesia, & fides ruat, cùm Hæretici tantum studeant, ut suos errores promoveant, fidem veram subvertant, quibus tu resistere ob imperitiam tuam non valebis, & tamen in altiore beneficio Ecclesiasticus vel in publico laicus voles vivere. 9. Quantum ille artifex delinquet, qui suscipit opus, quod ignorat, & damna

gravis-

gravissima inf rt hoc tibi continget in quocunque seu spirituali, seu temporali officio fueris. Ut vere de te dicatur *Peccata populi comedit*. 10. Iactura temporis, ætatis, virium. 11. Æquis, puto oculis eum inspiceres, qui tuam familiam subverteret, & ad hoc se per annos sex aut septem pararet, vide ne tu per annos tuæ adolescentiæ ad hoc te disponas. 12 Dæmoni singularem facis lætitiam cùm per tuam inscitiam multorum animas expectas. 13. Deus Aristoteli, Ciceroni &c. dedit scientiam, non propter illos, quis scit an non propter te unum, ut illam adeptus multis prodesses? Vide ne omnium sis reus. 15. Toties advocatur S. Spiritus, ut adsit, & dum adest, repellitur, an non hoc est mentiri Spiritui S. & despectum eum facere, quem ne homo quidem ferret? 16. Sancti orant, & Ecclesia etiam pro te, & tù efficis ut omnes eorum preces gratis eant. 17. Pulvinar Diaboli otium,

um, paras lectulum in corde tuo ut ſvaviter dæmon conquieſcat, ſtet autem foris Chriſtus ad oſtium incommodis variis affectus habens & ipſos capillos *plenos guttis noctium*. 18. Quis ſcit quos, & quantos Deus per te erat converſurus ſi peccatis non obſtitiſſes, putas hi ad Deum non clamabunt contra te, vindictam? 19. Eadem eſt ratio de ſingulis peccatis. Fiat, ô ſi at ſicut mare Contritio, lavabo per ſingulas noctes lectum meum lacrymis, Putruerunt, & corruptæ ſunt cicatrices meæ à facie inſipientiæ meæ. Verane hæc ſunt? Heu me ſi vera ſunt, & heu quam vera ſunt.

PUNCTUM V.

IAm verò animæ in purgatorio non liberantur, Sancti gloriâ accidentali privantur, Eccleſia precibus, 1. Si tu non peccares daret tibi Deus aliquas gratias, & aliis qui tecum agunt, & ita augeretur Dei gloria per omnes

Auge

Augerentur dona aliis, v, g. tu ſtudioſe ſi non peccares, in tuos condiſcipulos Spiritus S. cum donis ſuis deſcenderet, nunc autem horret ad eum quodammodo venire locum, in quo tu es, atq; ita omnium damnorum quæ illi ſubeunt, reus es. Illi etiam melius ſtuderent, (idem de milite, Religioſo &c.) ſumptum, ætatem, tempus non perderent. Et ſe apta gloriæ Dei inſtrumenta facerent. 2. Non eſſent idcirco tot mali Chriſtiani, quia gratiam Deus oberiorem largiretur, quam etiam ob tuam culpam negat; non tot hæretici, quia lumen donaret, quod tu impedis. &c, 3. Propter te totus orbis, & omnes creaturæ deſtruuntur, aer peſtifer, terra ſterilis, aquæ noxiæ. &c. 6. Contemptus graviſſimus Deo fit. peccans enim dicet, *Nolo habere Deum pro Patre, neque Spiritum S. pro mea vita, nec Angelos pro Fratribus, renuncio omni iuri ad regnum cæleſte quod in baptiſmo accepi, remitto pro-*

missiones mihi factas à Deo neq; ego i
solvere volo quod debeo, neq; ut alius solv
pro me, Satanæ me obstringo cui venum
veram, Pænitet me nomen Deo dedisse
inter Sanctos adscriptum fuisse, nolo par
ceps fieri Sacramentorum, aut sanguin
Christi, mihi plùs prodesse quàm dæmo
bus, nihil cum ipso aut cum sanctis volo h
bere commune. P. Lampar. de exc
grat. conf. 24. 5. Peccatum destr
Dei unitatem quia tot sibi Deos s
tuit peccator quot creaturas quib
Deum postponit. Hinc quorund
Deus venter, avaritia idolorum est servi
Et saltem Gentiles aurum & lapi
pro Deo coluerunt, peccator ven
&c. 6. Portamini Isai. 46. 4. ait D
ab utero meo & ecce ut viperæ ero
mus illum, & cùm etiam Deus in
nos sit, tam ei sordidum præbe
hospitium, & in eandem domum c
illo recipimus dæmonem.

SOLILOQVIUM OCTAVUM.

An peccatum sit dignum Inferno?

PUNCTUM I.

DAmna gravissima universo mundo unius peccatum infert, ob furtum Achan derelictus à Deo Israël & victus. Ob Davidis jactantiam peste regnum exhaustum. &c. Propter unius peccatum, bella, clades, pestes, veniunt, & tot sine bona dispositione moriuntur, damnantur, quocirca justum est aliquomodo ut de illorum damnatione omnium peccans participer. 2. *Si* tu non peccasses, fortasse per te fuisset facta aliquorũ conversio, imó gentium aliquarum, ecce peccato tuo impedis tot hominum salutem. sicut si S. Xaverius, *S.* Paulus, *S.* Dominicus, peccavissent, Deus illis non dedisset has gratias, quas dedit in convertendis tot populis, & fortasse nulli alteri, & illorum culpá infiniti periissent? Vel saltem alicui alteri

si tu Deum ad iram non concitasse
& illius liberalitatem non impedivi
ses collata talis fuisset gratia, hoc
nim videmus fieri, si Rex destinet gr
tiam alicui regno, civitati, & unus
lùm ex illis offendat, omnibus gra
negatur. sic cûm dominus plu
bus servis parat dona & unus eum o
fendit, nulli quidquam confert. Qu
modo putas istæ animæ apud Dei Tr
bunal contra te instant? Nobis noc
omnibus, patiatur pro omnibu
Quot deinde illi conversi peccata
vitâssent, aliena impedivissent, pro
baptizâssent, & illæ ad cœlum evol
sent, alios convertissent. Tanta
molem traxit tuum peccatum. E
chias quia thesauros ostentavit lega
Babilonis totum regnum tradidit
diram servitutem. Habet enim
Deus, ut ob unius peccatum pu
plurimos,

PUNCTUM II.

QVia grandem Deo injuriam & con-temptum & contumeliam facis, ab illo ita amatus, beneficiis affectus ad hostem ejus transfugis. 2. Quia instrumentatum diaboli efficeris ad redemptionis fructus impediendos, talia damna & tot (ut supra) invehendo. 3. Si aliquis de cœlo S. Stephanum S. Joannem detraxisset, imó alios centum, putasne dignus esset inferno, si illos detractos in infernum detrusisset, tot detrahis de cœlo, quot impedis. 4. Ius cœli & privilegium dæmoni tradis, quod Christus tanto sudore, tanto sangvine, cum tanta difficultate acquisivit: Et spreto beneficio redemptionis ultrò infernum eligis. 5. Illudis Deo ipsius concursu abutendo, atq; si aliquem propriis ejus armis & manu vulneres. 6. Quia creaturam in qua sibi Deus complacet, das dæmoni, ut eâ in despectum Dei abutatur. Ro-

ſiveydus in vitis P. P. lib. 7. c. 25.
Paulus Abbas vidit peccatores à dæ
monibus circulo inſerto naribus, aſ
ſultantibus aliis geniis, hinc inde tor
queri, agitari, Angelum verò deiecto
vultu mœrere. 7 Saltem eum gravi
ter judicares, ſi quis cœlum, terram
annihilaret; ut oblectationem dæmo
ni faceret. Plus facis peccando. N
juxta Aug. tr. 27. in Ioan. In illis tan
tùm opera, in te autem eſt imago Dei, Ecc
26 Melior eſt unus timens Deum (id e
ſine peccato, qualem tu te deſtruis
quàm mille filii impii. 8. Si Deus da
tibi poteſtatem faciendi meliores, c
los & mundum, quam ipſe fecerit, &
tu hac poteſtate ſolùm ad recreando
dæmones abutereris. Ecce Aug. ſerm
15 de verbis Apoſt. Hominem te fec
Deus, & iuſtum tu te facis, quàm fec
Deus. Habes itaq; hanc poteſtatem
ſed tu te meliorem deſtruis, ut dæmo
voluptatem habeat. 9. Si alicui to
paſſione Chriſti gemma compara

totis

totis laboribus, totis sudoribus, daretur: & ille eam in lutum porcis conculcandam abiiceret. Hæc est anima tua. 10. Si quis vellet Deum destruere, & annihilare; Facit peccator hoc scelus. Deus nos iuxta S. Petrum suæ naturæ fecit consortes per gratiam. S. Th. 1. 2. q. 110. a. 2. ad 2. *Quod substantialiter est in Deo, accidentaliter fit in anima divinam participante bonitatem*, & ecce hanc gratiam destruis. 11. Si quis efficeret, ut nulla sacramenta essent utilia, nec Eucharistia, nec Pœnitentia, fecisti si peccasti, omnium utilitas in collata, periit. Si insuper quis tolleret potestatem remittendi peccata: Tollis, quamdiu manere vis in peccato, nullus tibi sacerdos remittere potest. Unde Isai. 49. 4. queritur. *Ego in vacuum laboravi sine causa & vanè fortitudinem meam consumpsi. Ergo iudicium meum cum Domino meo est.* 12 Si quis misericordiam Dei erga homines tolleret ut solâ

iâ & furore Deus uteretur. Faci hoc: Nec erga te potest uti, nec erga alios propter te clementiâ utitur. 13. Si quis maternitatem B. Virgini tolleret & quidem sine causa, tantùm ut dæmoni placeret, tollis aliquid amplius. Aug tr. 10. in Ioan. *Nullius essent momenti iura Maternitatis absq. gratiæ compendio:* Et tu hanc gratiam destruis. 14. Siquis Christo occideret Fratrem, Matrem: Ecce quamdiu es sine peccato es totum. Math. 12. *Hic est Mater mea & hi sunt Fratres mei &c.* Tollis hoc, quando peccatum admittis. 15. Si quis omnia templa dirueret per totum mundum: Plus est templum vivum S. Spiritûs diruere, quale tu es; & in altari Divino, id est corde tuo, diabolo in flamma iræ aut libidinis &c. sacrificari. 16. Si quis Spiritû S. apud se volentem habitare cum contumelia exturbaret, & dæmonem ad habitandum invitaret, hic manifestissimè acciperet. Spiritus S. i
te est

te eſt quamdiu es in gratia. Th. 1 p. q. 1. 43. a. 3. in o. *In ipſo dono gratiæ gratum facientis, Spiritus S. hábetur, & inhabitat hominem, unde ipſemet Spiritus S. datur & mittitur.* 17 Si quis Deum faceret miſerum, dolentem, triſtem, Sanctos omnibus voluptatibus privaret. Hoc facis. Eiicis eùm à te, qui in te delicias habet, in te ſponſam, columbam, dilectam unicam. 18 Si quis cœlum dilaceraret, deſtrueret: Impedis ne ruina in cœleſti Ieruſalem per lapſum Angelorum, reparetur. 19. Si Filios Deus haberet plures & tu illos occideres. Te occidis te qui es Filius, Dei & alios tuo exemplo: ait Paulus, *qui Spiritu Dei aguntur Filii Dei ſunt.* 20. Si cum aliquo vellet Deus amicitiam contrahere, ille Deum proderet, repudiaret dedigãretur eſſe ejus amicus. Ioan. 11. *Vos amici mei eſtis & iam non dicam vos ſervos, ſed amicos* & ea præeligis dæmonem. 21. Si quis Chriſtum in partes concideret, & por

cis objiceret. Facis hoc in te. Chri-
sost. hom. 16, ad pop. *Non fide tan-
tùm, verùm & ipsâ re nos suum corpus ef-
ficit.* Et Deus mi quid fit de hoc cor-
pore! in quale ferculum, & cui porco
apponitur. 22. Si quis cogitaret per-
petuò & in hoc studio vitam consu-
meret, ut quid posset pessimum Deo
& sanctis facere. Nil potes maius,
quam facias si peccas. 23 Si quis
Sponsam Christi vel uxorem si hanc
Deus posset habere, vel B. Virginem
ludibrio ganeonum obiiceret. Tu es
dilectus meus mihi & ego illi, tu es Spon-
sa tu es Mater, tu es uxor, inter te &
Christum est matrimonium. *De spon-
savi te mihi: Magnum est hoc Sacramen-
rum in Christo & Ecclesia.* 24. Si ita
Christum deformaret, ut caput appo-
neret porci, oculos Basilisci, cor leo-
nis, pedes simii &c. Tu es ô homo
Christus, tu potes dicere. *Vivo ego iam
non ego, vivit autem in me Christus*, pec-
cata sunt hæc membra spiritualia, o-
culi in-

culi invidi, os gulosum &c. Siccine agis cum Christo tollens membrum Christi, plus facis, quàm membrum meretricis? 25. In totum genus humanum hoc redundat dedecus, quod admittis, sicut si esset in tua familia fur aut patibularius. 26. Dæmon specialiter insultat Deo, quia enim Dæmone reiecto constituit Deus ejus locum implere hominibus, cum videt id Deum non pòsse per peccata hominum facere, insultat ut potest Deo & gaudet. 27. Si Deus obsignaret suo sanguine, & occluderet mare aliquod malorum, morborum &c. Et tu sigillum rumperes, & emitteres volens ac libens in omne genus hominum, elementa &c. morbos, mortes, pestes &c. hoc facis dum peccas. Infernum reseras ut dæmones liberius mundum affligant & hoc ut affligant dilectos filios Dei, quia de malis plus boni participant. 28. Si libros sacros Bibliorum, si Salomonis, Sybillarum,

Aristo-

Ariſtotelis, Platonis. Pyramides Ægypti, monuméta antiquitatis, in quibus nomen ſuum conſervare ſtuduit, mundi miracula, ſacrás reliquias, templa, Arcam veteris teſtamenti, tabulas Moyſis, & manuſcripta deſtrueret, combureres, an non graviſſimum ſupplicium omnis antiquitas de te peteret, quod ejus labores & vitam, qui vivebat, ſuſtuleris, an non & ſuperſtites, quod tantâ eruditione, voluptate privares? Et tamen hoc facis per peccatum, non ne per peccatum Iudæorum periit Ieruſalem cum omnibus admirandis monumentis: Ob aliorum peccata alia, ob tua etiam multa? 29. Si inter humanitatem & divinam perſonam ſolveres unionem hypoſtaticam, ut Chriſtus hæc humanitas non eſſet unita Deo. Hoc peccatum ex ſe facit, nam impoſſibile per omnem potentiam Dei ut exiſteret unio exiſtente peccato etiam veniali: Et licet de facto in peccatore non ſolvatur

iſta uni-

ista unio, id fit non ex defectu peccati quasi illud non possit eam solvere, sed ex defectu unionis, quia hæc non est in peccatore: Interea tantundem mali fit. Imò sola cogitatio commissi peccati aut quod ab aliis non à se committi potuerit aut possit, in Christo unionem impetebat aliquomodo. nam sangvis in horto in terram usq; decurrebat, & abibat, ab illo corpore quod certo modo fuit unitum divinæ personæ. 30. Si peius Christum quàm brutum, quàm latronem tractares. At sic tractari per modum voluptatis habebit Christus præ peccato. 31. Si faceres Deo, quod ita horret ut mallet mori quàm hoc sustinere: Certè Christus satis magnum pretium mortis suæ ratus, si peccatum simul secum moreretur: Si faceres quod ita odit ut potiùs mallet aliquomodo desinere Deus, & beatus, quam illud pati à te, ecce Ephes. 4. peccata Spiritum contristant, exuunt quodam modo beati-
tudine

tutidine, ob peccata Gen. 6, *tactus dolore cordis intrinsecus*.

PUNCTUM III.

TErra respectu cœli, solis, vix puncti vicem habet cùm ipse sol sit millies major quàm terra, quid verò cœlum seu spatium in quo circulum absolvit. Hoc cœlum Solis, respectu firmamenti vix puncti vicem habet, firmamentum respectu centum millionum firmamentorum, cùm esset ut unum respectu centum millionum. Hi centum milliones firmamentorum respectu omnium possibilium nihil planè sunt, cum finiti ad infinitum nulla sit proportio, hæc tamen possibilia firmamenta respectu omnium rerum quoad species varias possibilium, nihil. Hæc omnia possibilia respectu Dei adhuc infinities nihil sunt. Iam ergo homo si respectu totius terræ quoad molem ferè nihil est quid respectu Dei immensi: Atqui Deus ut

est immensus infinitè, ita honorábilis, bonus, sanctus, amabilis &c. si ergo quo dignior persona quæ offenditur, indignior quæ offendit: Quantum est peccatum! & tu ausus es o tam miser homo Deum hunc tantum inhonorare? 2. Si insuper ob rem aliquam vilissimam? Et certè semper ob vilissimam, ob lucrum, voluptatem &c. 3. Quid si insuper tantus Deus hunc tam indignum hominem beneficiis affecisset? Affecit. & ita ut quodvis etiam in se minimum beneficium infinitum sit: Quia quò vilior persona cui confertur, & dignior quæ confert, eò majus est beneficium. Sed & in se dedit summa beneficia. Omnes infra se res tantò illo meliores illi subiecit & illius utilitati, ut Ps. *Omnia subiecisti sub pedibus eius.* 4. Quidsi seipsum Deus propter hunc hominem ad vilitatem parem redegisset? Certè ita est *habitus inventus ut homo.* 5. Quidsi etiam non solùm ad parem vilitatem sed ad infe-

riorem deiecisset? Ita fuit, subiecit se carnificibus, non erat dolor ab ullo homine toleratus tantus ut dolor eius. 6. Quid si adhuc infra hunc hominem se infinitè abjecisset: Ita omninò. Nam peccatum est infinities vilius homine, ille in similitudinem peccati se abjecit. 7. Iam hinc infer quo est dignus homo, si talem Dominum inhonoret. 8. Quid si adhuc hic Dominus semel, secundó, centesimò. & millies illi pepercisset, & ille nihilominus inhonoret: Nihilominus ad peccatum rediat? 9. Quid si adhuc hic tantus Deus præmium, seipsum, & suam beatitudinem homini huic promisisset, tantùm ne peccet, & toties promissionem renovet, quoties redit à peccato, & tamen peccet. 10. Quid si etiam tantus Deus ferè infinitas pœnas minatus fuerit offendenti: Et jam plurimos irrevocabiliter illis affecerit, ut homo hic habitis & visis exemplis à malo se contineret; nihilominus ta-

men sine ulla causa sine necessitate, liberrime, nō coactus, non ob aliquod bonum solidum consequendum, sed vel ob infamiam, vel ob pudorem, vel ob damnum suum, ob læsionem vitæ, sanitatis, (hæc enim in peccatis sunt & à peccatore ferè agnoscuntur) ad offendendū hunc tantū Deum rueret. *Obstupescite cœli, & portæ eius desolamini vehementer!*

SOLILOQVIUM NONUM.

An mea peccata sint graviora quàm aliorum.

PUNCTUM I.

SÆpe peccata ex se, & ut ajunt ex objecto paria, aut leviora, ex circumstantiis evadunt graviora. Sic Ier. 3. *Iustificavit animam suam aversatrix Ierusalem comparatione prævaricatricis Iudæ*, id est, quasi justificati Israelitæ, & peccata eorum non reputarentur præ peccatis Ierusalem, & tamen idem erat peccatum utriusq; scilicet idololatria

dololatria; imò Ierosolimitæ pertinatiùs, & diutiùs in illo hæserunt, nimirum per annos 255. Iudæa autem solum per 60. rursus vox aversatrix significat ex Hebræo sine pudore, dissimulatione, sine fronte peccantem, & ecce tamen quasi justi essent hipræ illis propter alias circumstantias. Item Ezech. 16. *Vivo ego dicit Dominus* (ait ad Ierusalem) *quia non fecit Sodoma soror tua, & ipsæ, & Filiæ eius, & Samaria, dimidium peccatorum tuorum non peccavi, sed vicisti eas sceleribus, & iustificasti sorores tuas in omnibus abominationibus tuis, quæ operata es, ergò & tu porta confusionem tuam, sceleratius agens ab eis* (id est præ eis) *iustificatæ sunt enim à te* (id est præ te) *ergo & tu confundere, & porta ignominiam tuam, quæ iustificasti sorores tuas.* Deus bone! Gen. 13. Sodomitæ quales erant? *Peccatores nimis coram Domino*, ut nec justi decem inter illos inveniri potuerint. Causa videtur hæc aggravationis, quia vidit Ierusalē

rusalem pœnas Sodomæ, & peccabát, quas non vidit in ullo alio Sodoma: Accepit Ierusalem singularia benefi. cia, templum, sacrificia, Reges Sanctos Prophetas monentes, quod non habuit Sodoma. Quid de te miser fiet, qui unus (ausim dicere) plus beneficiorum accepisti, quàm tota Ierusalem. S. Cyprian. Serm. de habitu Virginum. *Minor culpa deliquisse antè, cùm necdum nosses disciplinam Dei, nulla sit venia ultra delinquere* (quasi sit irremissibile peccatum.) In aliis fortè est ignorantia legis, vel non tam clara notitia, ego perfectè scio, & hoc ipsũ scio, *Servus sciens voluntatem Domini, & non faciens vapulabit multis.* 2. Ignorant alii Dei dignitatem, tu scis esse omnipotentem, infinitè bonum, summè colendum &c. 3. Ignorant justitiam, tu scis per essentiam esse justum, tu scis dictum. *Serve nequam ex ore tuo te iudico.* Tibi posse dici scis nihil impunitum vel in hac, vel in altera

vita relinqui. 4. Non advertunt, aut non apprehendunt Dei præsentiam, tu advertis, at gravior est offensa, quæ sub oculis legislatoris committitur. 5. Ignorant malitiam peccati, tu scis mortale, aut esse infinitum, altioris ordinis quàm omnia mala, nullam Creaturam, nec B. Virginem posse pro uno etiam per omnia possibilia merita satisfacere; mereri pœnam in extensione infinitam, id est æternam, veniale interdum multis annis puniri, etiam morte, morbis, peste, pejus esse quam omnia mala physica. 6. Ignorant tot exempla justitiæ divinæ tu scis de Dathan, & Abiron, de Anania, & Saphira, de Herode, de Machabeorum Tyranno &c. &c. 7. Non ita illis occurrit reflexa cognitio dum peccant, tibi quoties aliquid gravius. 8. Non toties occurrit vitam esse emendandam, statum hunc teporis periculosum, ut tu abutens Dei patientia thesaurizas tibi in die iræ. 9 Non scint

sciunt fortè de mensura peccati, ideoq; non ita se periculo contra charitatem animæ suæ exponunt. 10. Non dilationis periculo, ut tu, nõ tot instinctus, ut tu; non tot remorsus conscientiæ ut tu, 11. Non toties confitendo Deo mentiri.

PUNCTUM II.

ALii non tanta adjumenta ad non peccandum habent. 1. Malè educati, 2. Loco malo degunt. 3. Libros spirituales non habent. 4. Non tot conciones audiunt. 5. Non tam bonos socios, aut plures malos quàm tu. 6. Non qui eos hortetur, aut ex quo exemplum bonùm accipiant, ut tû. 7. Non tot beneficiis à Deo præventi in corpore, fama, natura, familia, spiritualib⁹ bonis, & temporalibus. 8. Non ita in promptu Confessarium habent, aut quem consulant. 9. Paupertate, vel à amalis dominis, vel aliquâ necessitate impelluntur, 10. Si cadant,

citius

citiús resurgunt, deplorant, acriorem agunt pœnitentiam, saltem de se humilius sentiunt, hæc omnia illorum utcunque excusant peccata, tua verò aggravant.

PUNCTUM III.

ALiis non ita ut forte tibi occurrunt. 1. Fortasse si post mille merita peccet graviter etsi resurgat illa non redeunt ampliús. 2. Fortasse te non esse in gratia, ideoq; hic & nunc posse à diabolo in ignem æternum abripi & adhuc non caves. 3. Fortasse te esse non baptizatum defectu aliquo & te peccata non posse tollere, per illum Sacramentum nisi per Contritionem, quæ est difficillima, & tamen illa auges. 4. Fortasse ii Sacerdotes, qui te absolverunt, qui Eucharistiâ refecerunt defectu aliquo non fuêre verè ordinati, (sunt enim, & talium exempla) vel non verè administrârunt Sacramenta. 5. Fortasse ex tua

parte nullam fuiſſe validam abſoluti-
onem defectu doloris ſupernaturalis.
6. Fortaſſe te nihil mereri ſi jaces in
aliquo peccato non remiſſo, 7. For-
taſſe datus es in reprobum ſenſum, & *in adinventionibus* tuis vadis, illuſionesq; ſunt quas putas inſpirationes, præcepta Dei, & conſilia pro libitu tuo interpretaris, tu lumen verum conſcientiæ amiſiſti, & erroribus in pœnam à Deo permiſſis regeris, ad damnoſam inſenſibilitatem, cæcitatem internam, & obdurationem voluntatis perveniſti, conſolationes quas putas ſpirituales eſſe ſenſualitates à dæmone ut te in malo confirmet excitatas. 8. Fortaſſe recipis bona in vita tua, in ſanitate, & ſucceſſibus, quia excluſus es à vita æterna tuâ malitiâ uti Gentiles. 9. Fortaſſe nullum opus tuum, aut virtus pura eſt, ſed aut vanâ gloriâ, aut aliâ ſiniſtrâ intentione corrupta. 10. Fortaſſe confeſſiones defectu univerſalis doloris tuæ invalidæ,

aut

aut ex aliis capitibus de quibus Theologi dubitant, nam aliquid sunt qui docent non sufficere attritionem. 11, Et tamen audes tibi ruinam aggravare? Cùm non magis, quàm moraliter de his sis certus,

PUNCTUM IV.

NOn ita vident fortè alii quantum malorum cæteris unius culpa inferat, (*lege Soliloquium an punctum dignum inferno*) ob peccatum Achan populum Deus deserit. Ob peccatum Davidis septuaginta millia cadunt virorum, ob peccatum curiosè arcam Dei attrectantium in plebe multa millia, & Principibus 50. pereunt. Hoc enim est 99. oves deserere, & unam quærere, id est, antequàm unus lapsus convertatur, 99 vapulent; & à Deo derelinquuntur. Urbes pereunt & regna. Nunquid non erant infantes Sidone, aut in diluvio, & tamen cum parentibus ob eorum culpam.

pam perierunt? 2. Cypr. de habit. Virg. *Minor culpa deliquisse antè cùm necdum nosse disciplinam Dei, nulla sit venia delinquere postquam Deum nosse cœpisti.* Si subcocus fœteat, pulveribus sit obsitus, Rex patitur, sed si filius ejus, & sic coram aula ejus tota compareat, vel coram externis Legatis; non ne ego sum is filius? Et totus me mundus spectat, ut de meis moribus aut Deum glorificet aut contemnat? Alii non ita forte sunt domestici Dei? Fortasse alii etsi, habent graviora, pœnitentiam tamen faciunt: Ego sæpius repeto, at repetitum etsi levius utcunq; Dei graviorem vindictam meretur. Grave fuit adulterium David cum Uriæ uxore, illud tamen tãtùm morte unius pueri punitum: At veró cùm post hoc computaret superbè populum, tot millia perierunt. 2. Reg. 24. Achab rapuit vineam 2. Reg. 21. condonatum illi, fecit iteraté, 3. Reg. 22, ecce ipse cum omnibus periit.

SOLILOQVIVM DECIMUM.

Effecta Peccati.

PUNCTUM I.

EFfectus peccati. 1. Mors subita, aut violenta. Sic uxor Loth quia circumspexit. 2, Ægyptios mersit cũ anima & corpore. 3. Nadab, & Abiu filios Aaronis quod contra legem aliũ um ignem ad thuribulum adhibuisse igne consumpsit de cœlo Levitic. 10. 4. Num. 15. qui ligna Sabbato colligebat jussu Dei lapidibus obrutus. 5 Num. 11. murmuratores ignis devoravit, 6. Num. 25. alios per ignitos serpentes occidit. 7. Num. 25. Fornicati aliqui cum filiabus Moab, principes eorum jussi suspendi, & occisi 24. millia aliorum. 8. Num. 14. Qui nolebant Iudæi pugnare pro terra promissionis, occisa eorum Sexcenta millia. 9. 1. Reg. 2. Heli non puniebat filios, subitâ morte periit. 10. Bethsamitæ, quòd arcam Dei nudam vidis-

sent

ſent. 1. Reg. 6. principes 70. cæterorum 50. millia perierunt. 11. David numerabat populum 2. Reg. 24. pro hoc ſeptuaginta millia peſte occiſa. 12. Ananias, & Saphira mentiti S. Petro Act. 5. corruerunt morte ſubitâ. 13. Herodes quia acclamationes populi audiit percuſſus ab Angelo, a vermibus conſumptus exſpiravit Act. 12. 14. Moyſes, & Aaron ob levem dubitationem de aqua, mortui Num. 20.

PUNCTUM II.

DEus ab anima recedit, & in corde non eſt ampliùs unus ſpiritus cum eo: Non eſt ad auxilium Iſai. 59. *Iniquitates veſtræ diviſerunt inter vos & Deum.* Patet in Saule quando ab eo Deus receſſit Pſ. 72. *Qui elongant ſe à te, peribunt* (in corpore ſæpe) 2. Tollun tur virtutes infuſæ. 3. Cæcitatem inducit Soph. 1. *Ambulaverunt ut cæci quia Domino peccaverunt.* Cæci ne videant periculum, damnationes, mortes alio.

tes aliorum subitas, pro re licita hab- ant peccata, rideant, glorientur, pu- tent virtutem, in futurum cogitent de pœnitentia Sacerdotes rudes eligant, sic judicium bonum perditur. Aug. in Enchir. c. 80. *Peccata quamvis magna & horrenda cùm in consvetudinem ve- rint, aut parva, aut nulla esse creduntur, q; adeò ut non solum non occultanda, ve- rùm etiam prædicanda, ac diffamanda vi- deantur.* 4. Anima maculatur. Matt. 15. *coinquinat hominem.* Sicut patet, q- modo diabolum tam sordidum ex ta- pulchro peccatum fecit. 5. Diabol- intrat Math. 12. *Cùm immundus spiri- exierit &c.* tum turbat &c. cum ho- hospite edendum, ambulandum & hic vicinus malus. 6. Diabolus fit- minis Dominus. 2. Petr. 2. *A quo superatus ei servit*, eum dicit ut om- tat bona vel non libenter faciat. cut Adonizebec Iud. 1. Extremita- manuum, & pedum amputat. 2. T- 2. *Captivi tenentur à diabolo & ipsius*
lunta

luntatem, an apud Furcam. 7. Aug. in Epist. Roma. 42. *Vnusquisq; peccando animam suam diabolo vendit, acceptâ tanquam precio dulcedine voluptatis temporalis.* 8. Anima per peccatum moritur, quia animæ vita Deus, sicut anima corporis, opera bona ut mortui nil valent. 9. F t anima cibus diaboli, ut Petro Act. 10. dictum *occide, manduca,* dictum, animæ nostræ erant cibus Dei, ita Dæmonis Habac, *cibus eius electus.* 10. Auxilia negantur uberiora, cũ sufficientibus autẽ nemo salvatur, sequuntur pœnæ etiam ut in Pharaone temporales, & ut Pharao non convertuntur Apoc. 22. *Qui sordidus est sordescat adhuc.* Natura enim sibi relicta labilis est Mat 25. *ei qui non habet auferetur.* 11. Merita pereunt Ezech. 18. *n n recordabuntur* non millio hic auri perit. Post tot victorias tandem vinceris. 12. Adoptio apud Deum perit Ioan. 3. *ut filii Dei nominemur, & simus,* Hæreditas cœlum. Vere Deus

Pater. 1. Ioan. 3. *Qui facit peccatum ex diabolo est*. 1. Reg. 2. *Filii Heli, filii Belial, Non populus meus*.

PUNCTUM III.

Fidem suam occidit peccator Iac. 2. *Fides sine operibus mortua*, Imò facile perdit. S, Diad. Cap. 21. *Qui credit sine charitate leviter credit, tentationibus vincitur*. 1. Tim. 1. *repellentes conscientiam bonam naufragaverunt circa fidem*: Ideo toties Iudæi in Idolatriam, & mali Christiani in hæresim inciderunt. 2. Ius ad cœlum perit, quod tanti, quanti passio Christi, & inter sanctos esse. Ps. 105. *Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem*. 3. Angeli non iuvant, non solantur ut Abraham, Magdalenam, Pastores. Tobiam, Azariam, Petrum, non docent ut Iosephum ut Centurionem Act 50. non defendunt nec in columna ignis præeunt non ut Danieli in lacu leonis cibum afferant. Ieremi. 51. Recedunt. *Cura-*

vimus

vimus Babilonem, & non est sanata dere-linquamus eam, hoc Glossa de Angelis explicat. ibid. verò addit *Angeli abscessio tua damnatio*. Si Angeli offensi sint quanta mala permittere possunt ut in Iobo ubi nomine Dei intelligitur Angelus permisisse Satanæ, Basil. Ser. 9. in Ps. 33. *Sicut apes fumus fugat ita Angelos peccatum*, (& tantùm sufficienter, serviunt non efficaciter. idem. Serm. 10. Ps. 37. *Longè stantes, vehementer deflent amici calamitatem*) At illi sunt pædagogi, & Pastores. Basil. lib. 1. contra Eunom, ergò sicut *puer manens sine Pædagogo sicut oves sine Pastore*. 4. Perit pax animæ, & consolationes internæ Isai, 57. *Impii sunt quasi mare fervens, quod quiescere non potest*. 5. In morte auxilia, consolationes cessant, Greg. Dial. 6 *Iustis initium retributionis est ipsa plerumque in obitu securitas mentis*, unde sancti læti moriebantur. 6. Mala mors succedit. Ier. 2. *Ego plantavi te in vineam electam quomodo conversa es in*

vineam pravam & sequitur. Isai 5. *Quid est quod debui ultra facere vineæ meæ, & non feci, an quid exspectavi ut faceret uvas, & fecit labruscas; & nunc ostendam quid ei faciam, auferam sepem eius, & erit in direptionem, diruam, maceriam eius, & erit in conculcationem, & ponam eam desertam, non putabitur, & non fodietur, & ascendent vepres, & spinæ. & nubibus mandabo ne pluat super eam.* Inspirationes negantur Peccata contemnuntur, Tentationes invalescunt. Dolor de peccatis fit difficilis Ier. 13. *Si mutare potest Æthyops pellem suam aut pardus varietates suas, & vos poteritis benefacere cùm didiceritis malum.* 7. Temporalia bona pereunt Eccli. 10. *Regnum à gente in gentem transfertur propter iniustitias, & dolos.* Sic Nabuchodonosor, Balthasar, sic Chananæi Amorrhæi, iud. 6 *Ita quod fecissent filii Israel malum in conspectu Domini tradidit eos in manum Madian, & Amalec nihilq; ad vitam pertinens* illis reliquit. Num. 11

Maria

Maria Lepra ob murmurationem 2. Par. 33 Elevatum cor Ezechiæ adductus ideò in mortem. Ioan 5. ad piscinam diu æger ob peccata. Iob. 15. *Impius antequam dies eius impleantur peribit.* Psalm. 88 *Numerâsti dies eius,* Ier. 29. *Mittam in eos gladium, & famem, & pestem eò quòd non audiêrunt verba mea.* Sic Absalon persecutus Davidem periit. 2. Pet. 2. Novit *Deus pios de tentatione eripere, iniquos verò reservat in diem iudicii.* Iob. 19. *Fugite à facie gladii quoniam ultor iniquitatum est gladius, & scitote esse iudicem.* 8. Quò plura committit peccata homo eò major & major datur dæmoni potestas super eum. Cypr. de Orat. Dom. *Datur potestas adversus nos Malo secundùm peccata nostra.* Et hoc fiebat tanquam non rarum temporrbus S. Cypriani ut qui peccaret, diabolus illum divexaret statim. Sic enim habet lib. 4. Epist. 7. *Ideò sæpè nonnulli de iis, qui sani baptisantur si postmodum peccare cæperint Spi-*

ritu immundo redeunte quatiuntur. 9. Facit peccatum hominē quodammodo idololatrā, quia à Deo ad Creaturas avertit. 10. Quia Christus, qui est summus Sacerdos per peccatum occiditur, sic peccatum summum est sacrilegium, adde quód idem sit summus Sanctus, cujus vita omnibus utilissima, Angelis, & Deo patri gratissima, idem Propheta Rex. 11. Nihil tam bonum dari potest, quàm sit malum peccatum, nisi solus Deus. 12. Et cum fiat spectante Deo, gravissimam illi irrogat injuriam, 13. Et si in Christiano fiat cùm sit ille membrum Ecclesiæ, totam Ecclesiam commaculat sicut si Reginæ nasum, aut aures præcideret. 14. Spiritum S. contristat 15. Sanctos, & Angelos accidentali gloriâ privat. 16. Cypr de dupl. Martyr. docet. Quòd & Martyrium inutile reddat, & sit abnegatio Dei, & Satanæ in Deum assumptio. Ejus verba *Frustra cervicem præbueris Carnifici, si*

priùs occideris membra quæ sunt super terram, hoc est affectus qui militant adversus Spiritum, odium, invidiam, avaritiam, superbiam, libidinem, quibus quicunq́ꝫ servit Deum quodammodo abnegavit, & Christum ore profitens vitâ Satanam Deum confitetur. *Nec hic sermo cuiquam debet videri durior cùm sit verax, ác salutaris, quidquid homo quivis Deo anteponit sibi Deum facit &c Quisquis igitur ore dicit credo in unum Deum, & servit Avaritiæ &c. Sibi mentitur, sibiq́ꝫ repugnat, aliud lingvâ sonans, aliud animo celans, voce tantum perhibens testimonium de Deo cùm vitâ Satanam colat,* efficacius autem vitæ est, quàm lingvæ testimonium. Iam imaginare te Iovi, Saturno &c. abnegato Christo sacrificari, aut, ore confitendo te Christum colere, & illis nihilominùs immolare ut ibid. argumentatur erit multò gravius crimen. 17. Hinc Christus invitat, meus esto, cœlum tibi dabo; hinc dæmon, infernum dabo, pudorem, con-

scienti-

scientiæ cruciatum, & servis illi, exclamat. Cypr de hac re. *O fœdam defectionem! o turpem idololatriã! O iniquã permutationem &c.* Maior itaque venia debetur *Christum in tormentis abneganti* (quamvis & hoc sit, ut idem supra ait gravissimum crimen) *quàm sponte assentienti diabolo, cui credidisse, est Christum abnegâsse. Eò quod fingit, & mentitur homo peccans, qui negat se abnegâsse Christum.* id. ibid. demonstrat, si miles Cæsaris fugiat ad Turcam, & neget se Cæsarem abnegâsse, idque efficeris apostata o Peccator.

PUNCTUM IV.

QVi peccat uno mortali in plurima devenit, sicut qui arma amittit, vincitur, & quia punctum sibi simile generat. Ps. 68. *Appone Domine iniquitatem super iniquitatem, & non intrent iustitiam tuam.* Ita Sodomitæ in tanta lapsi quia Ezech. 16. *dediti otio & superbiæ nec manum pauperi porrexi-*

sent

ſent. Greg. Mor. 13. c. 10. *Facilè inimico reſiſtitur ſi non ei vel in multis lapſibus, vel in uno diutiùs conſentiatur. Sin verò eius ſvaſionibus cauſa ſubeſſe conſveverit, quantò ſe ei crebrius ſubiicit, tanto eum ſibi intolerabiliorem facit, ut ei reluctari non valeat, quia quot vicibus pravæ frequentationi adſtringitur quaſi tot vinculis culpa ad mentem ligatur,* 2. Deſperatio facilè ſuccedit, quia ſpes minuitur. 3. Res malè ſuccedunt, ſi Deus miſeretur viam præcludit. Oſe 2. *Dixiſti vadam poſt amatores meos, propter hoc ego ſepiam viam ſpinis, & ſepiam eam maceriâ, & non poteris invenire amatores tuos.* Greg. 14. Mor. *Cùm fortaſſe infirmantur electi, atque in deſideriis illicitis ruunt, in hoc plerumq; divini muneris manu retinentur, quod voluptatis miſeræ nullos effectus inveniunt, cumq; eorum votis valida contrarietas naſcitur plerumque ex ipſa impoſſibilitate corriguntur, & miro internæ diſpoſitionis ordine per converſionem mutatio malæ voluntatis*

ſequitur

sequitur per infirmitatē perditio denegati. Vel si succedit, Prov. 1. *Prosperitas stultorum perdet eos.* Aug. epist. 3 ad marcell. *Nihil esse infelicius felicitate peccantium: qua pœnalis nutritur impunitas, & mala voluntas sicut hostis interior roboratur.* Sic Num. 11. permisit coturnices Iudæis. Sic Dan. 8. de impio Rege. *Roborabitur fortitudo ipsius, & prosperabitur, & faciet secundum voluntatem suam, & dirigetur dolus in manu eius, & cor suum in malitia.* 4. Fit homo similis brutis Prov. 24. *Qui cogitat mala facere stultus est.* Quia tam laborat pro inferno. Sic Adam post peccatum putabat, quòd posset se abscondere coram Deo. Tum ut brutum sequitur appetitum. 2. Petr. 2. *Velut irrationabilia pecora in corruptione sua peribunt.* 5. Impeditur ne cœlestia possit cogitare. Sicut avis si pondus addatur volare non potest. Philip. 3. *Nostra conversatio est in cœlis,* At Ps. 33. *Iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum, &*

um, & ſicut onus grave gravatæ ſunt. Ut terrena cogitet, amet. Zach. 5. *Maſſa plumbea miſſa in os amphoræ* Heb. 12. *Deponentes pondus curramus per patientiam ad certamen.* 6. Numerus peccatorum completur. 7. Facit ut Oratio, & alia bona opera nil valeant, nil impetretur, Prov. 1. *Quia diſciplinam, & timorem Domini non ſuſceperunt non exaudiam eos,* Prov. 28. *Qui declinat aures ne audiat Legem Dei, oratio eius erit execrabilis.* 8. Orationes Eccleſiæ, & SS. pro illo nihil valent, nec adjuvant ut ſolet membrum alia membra. Pſ. 118. *Particeps ego ſum omnium timentium te Domine.* Sic indulgentiæ nil juvant, Miſſæ ſolumq; ad exitum è peccato juvant, ſic Merita Chriſti, & SS. 9. Non impetrat minui purgatorium. 10. Tollitur conſolatio divina in afflictionibus quia non juvat Deus occultè, ut dicas Pſ. *In tribulatione dilatâſti cor meum.* 2. Cor. 7. *Repletus ſum conſolatione ſuperabundo gaudio in omni tri*

mni tribulatione nostra. Scit enim peccator se non ut à Patre, à Deo castigari, cujus non vult esse filius. 11. Cursus virtutum evanescit, 12. Illustrationes divinæ & specialis protectio deficit. 13. Orationis puritas & ejus fiducia annihilatur. 14. Quies cordi tollitur consolatio lacrymarum. 15. Tollitur homini esse; Abdias, & *runt quasi non sint.* Hier. in hoc. *Qui enim perit secundum regulam scripturarum dicitur non esse*, sicut Esther, c. 14. orabat pro impiis *ne tradas Domine sceptrum tuum his qui non sunt.* Solius enim justi est participare naturam Dei, id est ESSE. At peccatoribus ait Deus, *Nescio vos.* Quid autem esse nescit, nisi quod non est? *Ambros.* in Ps. 43. *Non sunt, qui repudiantur à Christo.* 16. Imò pejus est illi homini esse quam si nec fuisset ut Matth. 26. *Bonum*, id est melius, *erat ei si homo ille natus non fuisset.* 17. Dejicit in puteum ex quo te nemo possit eripere nisi hostis tuus

quem

quem graviſſimè læſiſti. Eripietne! neſcio. Scio te eo beneficio indigniſſimum. 18. Etiamſi certus eſſet Rex ſuo regno ſe reſtituendum, tamen nudus per plateas nollet incedere, collutulatus regno abjecto &c. Incidis in gratiam dæmonis & ignoras te regno reſtituendum. 19 Nec Deus ipſe in natura humana exiſtens videbatur poſſe invenire vocem quâ ſatis exprimeret quantum mali in homine efficiat peccatum, unde talem hominem vocat, *diabolum, canem, porcum, vulpem fœtidam, Lupum.* David, *equos & mulos, taurosfurentes, aſpides, baſiliſcos.* Iſaias. *Dracones & Struthiones.* Ezechiel. *Scorpios,* Iob. *tigrides.* Io. *infernum, mortem.* Apoc. 20. *Mors & infernus miſſi ſunt in ſtagnum ignis.* Nimirum peccatores. Quia in iis ſicut in ſuo inferno habitant dæmones, ſpiritus nequam, qui ſunt illorum Patres, & ex quibus illi ſunt. Imò mirum eſt quòd eos diabolus in eodem ſecum carcere toleret,

quia

quia illis eſt melior naturâ, nec tam
multa aut æquè gravia ejus peccata,
ut juſtè à dæmone debeant torqueri
qui plus boni à Deo quàm illo acce
perunt, & eum magis offenderunt.
20, Facit extremè deformem. Quia
pulchritudo eſt convenientia partium
ad unum ſpectantium, peccatum ſum
mam diſconvenientiam cauſat, cum
fine ultimo, cum animo & corpore,
& cum toto univerſo, ut mallet illud
non eſſe, quàm ſic eſſe: Quàm turpe
compedes loco aurium, oculos loco
manuum &c. peccatum ponit ſuam
fœditatem loco Creatoris plus infini-
ties quàm ſi homo loco oculorum cor
nua boum, loco dentium caudas ser
pentum haberet, Ierem. 2. *Obſtupeſci-
te cœli & portæ eius deſolamini vehemen-
ter.* 21. Si dæmon quia ſemel idque co
gitatione & non redemptus, peccavit,
& tam turpis, deſpicabilis, effectus,
quid tu? Et tamen Dei bonitas non
propalat peccata tua mundo, quo i

te tantoperè puderet, ſed peccatem te obtegit, & cùm tu honorem illius calces, ille tuo providet. O Deus amabiliſſime quàm indignè haberis! quando erit finis turpitudinis noſtræ?

SOLILOQVIUM UNDECIMUM.

An ſim in peccato mortali occulto. Seu, An peccata mihi remiſſa. Seu, An ſim in gratia quantũ conijci poteſt.

PUNCTUM I.

1. SI es in peccato, hæc omnia in te cadunt, *maledictus qui facit opus Dei negligenter.* Ier, 3. id eſt, ex illis eſt, quibus: *Ite maledicti in ignem æternum?* Quanto maledictus magis, qui omittit, quantò qui ponit habitualiter contrarium? 2. Hoſtis es Dei, vide quem provocas? Coram quibus, coram quot peccas Angelis, & Creaturis coram tot. Pſ. *Poſuiſti me contrarium tibi & arbitraris me inimicum.* 3. Melius eſſet

ſet tibi, ſi natus non fuiſſes, melius ſi
prius cum damnatis damnatus arde-
res, ſi omnes creaturæ te diſcerperent,
Paul. *Irritas divitias patientiæ Dei.* 4.
Quidquid per Baptiſmum lucratus,
per bona opera, communione,
&c. Solum ad damnationem ſervit
majorem, pereunt omnia, & fortè ir-
revocabiliter pereunt. Ergo fruſtra
baptiſatus es, fruſtra communicâſti,
ſeminaſti, ſemen bonum abſtulerunt
tibi volucres, ſpinæ ſuffocaverunt,
per totam æternitatem famem patie-
ris. 5. Angeli te aſpiciunt, ut unum
fœdum cadaver, horrent, fugiunt.
Supplicium habet Angelus Cuſtos tu-
cum morando ut vivus ſi mortuo jun-
geretur. Pſ. *computruerunt ut jumenta
in ſtercore ſuo.* 6. Tam grata tua ope-
ra Deo, ut ſi hoſtis tuus capitalis non
deſinens eſſe hoſtis tibi genu flecteret;
dicis Deo Patri parce, dimitte; & De-
us dicet, nec tu Chriſto meo dimiſiſti.
dices Deo, da cœlum, ſed ita, ſicut la-
troſi

tro si veniret, si occidit filium Regis, & adhuc gladio cruento oraret filii hæreditatem, ó quàm grata oratio! 7. Omnia peccata clamant vindictam. Gen. *Ascendit clamor peccatorum Gomorrhæ ad me.* Clamabat sanguis Abel vindictam. Quomodo non clamabit & non impetrabit sangvis Christi, quem fundis, conculcas? Deus patiens, sed læsa patientia vertitur in furorem. Aug. tr. 47. in 30. *Vita carnis tuæ tua anima est, vita animæ tuæ Deus est: Quomodo moritur caro amissâ animâ, quæ vita est eius, sic moritur anima amisso Deo, qui est vita eius.* Ideoq; ex te veluti ex cadavere putrido exhalatur fœtor qui Deo ipsi molestissimus est. 8. Peccator diabolo traditus est in potestatem. Auctor imperfecti operis in Matth. *Sicut navis fracto gubernaculo illuc ducitur quo tempestas volverit sic & homo divino auxilio perdito per peccatum agit non quod ipse vult, sed quod diabolus vult.* Ideoq; graves tentatio-

nes, nunquam: Leviores non diu superabis, & eris Ps. 1. sicut *pulvis quem proiicit ventus à facie terræ.* B. Laurentius Iustinian, de perfect. grad. cap. 1. *Beatum dixerim eum cui datum est nosse, quid sit peccatũ, quid operetur in homine*, & ad quẽ in eo *perseverantem deducat finem. Per peccatum homo fit alienus à Deo, interemptor sui, gehennæ filius, confusionis domus, diaboli servus, dissipator naturæ, gratiæ illusor, gloriæ contemptor.*

PUNCTUM II.

AN simus in gratia, nos latet, Deus certitudinem sibi servat, ut timeamus, pœnitentiam agamus, humiliemur. *Gratia* est *vita* juxta scripturam & PP. *Peccatum mors.* Hinc mortale dicitur. Iam verò ex isto habe hæc signa an sis in gratia. Etsi hoc sciri certó nequeat: *Primo.* Vivens non potest esse sine respirio: Tu si non potes esse sine oratione. *Secundo.* Vivens non potest esse sine cibo & potu

An fa-

An ſamem in te ſentis *Sacro* Sancti Sacramenti, ut *Sancti* qui verè fuerant in gratia? *Tertiò.* Vivens loco movetur, an quotidie pauciora committis, & ſingulis confeſſionibus es melior. *Quartò.* Vivens manus movet, aliquid agit, an tam multùm agas pro Deo quàm pro purgatorio & inferno? *Quintò.* Vivens videt: An vides gravitatem peccati, eum horrorem habes acſi infernum aſpiceres ante te. *Sextò.* Vivens audit: An ut Hyer. *Sonat mihi in auribus illa tuba: Venite ad iudicium.* Tu quid audis? Quid in tua mente ſæpius verſatur? *Septimò.* Vivens calorem habet: Quis fervor tui ſpiritus? Apoc. *Vtinam aut frigidus aut calidus eſſes ſed quia tepidus es &c. ſaltem te humiliares*, quia cæcus es nec advertis & non quæris pœnitentiam. *Octavo.* Vivens ſemper cogitat: cogitaſne de Deo ſemper? *Novo.* Vivens ſi tangatur minimâ re, ſentit, itane ſentis ſaltem peccatum veniale, quomodo ſi cultro

confi-

configereris? *Decimo*. Vivens gust dignoscit sapida ab insipidis, lutum in os illi injiciatur expuit, os ... Ecce de tuo ore quale lutum, qua sordes non prodeunt! *Vndecimò*. Vive si cor, caput illi aliquis imperat, m vult omnia membra perdere, obteg do: Mavisne amicum amittere, qu peccatum? Mavisne manum perm tere tibi amputari, quàm verbum t pe loqui? &c, Et tamen si vivu ita debes esse constitutus ut si n posses aliter vitare, hoc faciendum scit. *Si oculus tuus te scandalisat.* fecerunt M. M. *Duodecimò*. In gr existens est ut *pupilla oculi* si pulv veniales magis fers quàm pupill culi, non es vivus.

PUNCTUM III.

Vide jam ne cadaver sis, & ista pende. 1. Si in conviviũ putr liquod cadaver inferretur, en tu templum. Dum Angeli de aliis

tant

tantur te infers. 2. Cadaver quoties erigitur toties cadit, quoties tu per confeſſionem erectus rurſus recidiſti. 3. Cadaver grave eſt, grave eſt ſurgere ad primum ſacrum, grave ad opus Dei. Frigidum: Quis tuum calorem ſẽtit? ita ut tuâ cõverſatione reddatur melior, calefiat. 4, Cadaver ſemper deſtruitur, en quàm tu miſerum cadaver, quia ſemper pejor. 5. Tendit ad terram, ſordet terram; an veſtibus, rebus terrenis, politicis, ſæcularibus, non plus & plus afficeris? 6. Quamdiu illud aliquis movet, tamdiu movetur, poſtea jacet; quamdiu tibi dicuntur ſpiritualia aliquid moveris, deinde omnia ceſſant. 7. Nihil videt; ſi in peccatum laberis, non vides ante te infernum, Deum, Iudicem, dæmones, nec ita horres acſi videres. 8. Quò aliquis illud deferat ſequitur. Loquatur quis mala, loqueris, quo appetitus, quo ira, quo dæmon, quo malum exemplum trahit, ibis. 9. Non

corripitur tædio. Nec tu ſi ſine rebus ſpiritualibus ſis. 10. Quæcunq; ſordes injiciantur non rejicit, muſcæ inſideant, non repellit, veniant bufones hærebunt. Heu me Deus meus ſi ſum apud te cadaver. Tu es Deus viventium non cadaverum. Heu me ſi in peccato mortali ignoto jaceo & jaceo, ſi hæc in me ſunt ſigna, quid ſperandum. *Ab occultis meis munda me.* Heu me carbonem & titionem inferni.

PUNCTUM IV.

QUi eſt in gratia Dei recipit munera, eſt amicus Dei, ad omnia admittitur. 1. Ecce ſpatium habes pro tota æternitate colligendi, tantane aviditate congregas tibi, ut avarus, opes. ô ſtultitia! Stultos eſſe in ſcriptura idem eſt, quod in peccato mortali hærentes. 2. Si es in gratia ſenties in te effectus Sacramentorum, impoſſibile enim ad ignem accedere, &

non calefieri, nisi medius paries interſter. *Diviſerunt inter me & vos peccata.* A communione ita debemus recedere ut *Leones ignem ſpirantes.* 3. In Sacramentis *confertur auxilium* ad vitanda peccata, plurane vitas ab illa Communione, confeſſione, & tamen fortè vitares ſi in gratia eſſes. *Confertur lumen* in intellectu, accepiſtine, æſtimasne ita peccatum, ut æſtimari debet? *Datur robur.* Rariuſne cadis. *Datur impetus.* in bonum in voluntate ad bonum poſt Communionem ſicut fit, cùm lapis impulſus eſt & ſagitta cum projicitur. 4. Et tamen daretur tibi neceſſariò, niſi in peccato eſſes. Si non es in gratia, ergo indigne communicas. Ergo *iudicium tibi manducas & bibis.* Ergo id facis ſi quis in cadaveris putridi canini fauces hoſtiam imponeret. Ergo id facis, ſi quis ſanguine Chriſti cloacam aut calceos ablueret, aut quæq; fœdiora. Ergo confeſſiones tuæ ſunt damnationes tuæ.

Accedis sicut Iudas ad osculum Christi, ut eum non jam Iudæis, sed dæmonibus tradas. Ergo quot Sacramenta suscipis, tot ferè gravissima sacrilegia. ô miser, ò peccator! ô cadaver vivum! Deus meus *respice in me & miserere mei.* Respice hunc Lazarum quatriduanum in monumento, imò inferno jam sepultum à dæmonibus. Sed tu fortè offensus tantâ ingratitudine Ps. 103. *Auferes Spiritum eorum & deficient, & in pulverem suum revertiatur.* Sed si tu obstrues Homo *fontes Salvatoris*, reliqua sine iis exarescent. Gerson tr: de parvul adhuc. *Et vero plerumq; fit iusto Dei iudicio ut qui gratiam uel neglexerit vel repulerit, abutens donis Dei & talentis summi Patris familias in primo ætatis vigore dum fas erat, postmodum ad eam veniendi nequaquam recursus habeatur.*

PUNCTUM V.

CErtissimum, quia de fide, 1. Ioan. 2. V.

2. v. 15. *Qui diligit mundum, non est charitas in eo*, id est non est gratia Dei. Nam charitas & gratia idem sunt, est itaque in peccato mortali. Iam veró juxta B. Isai. Abb. non tantûm mundum diligit sed mundus est Orat. 2. *Mundus est animi ad peccata distractio, mundus est cùm ea quæ naturæ sunt contraria sequimur, namque omne peccatum naturæ contrarium censetur, mundus est cùm carnis voluptates implemus, mundus est cùm arbitramur diu nos in hoc sæculo permansuros, mundus est cùm minorem animæ, quàm corporis curam gerimus. Mundus est cum iis, quæ caduca sunt gloriamur.* 6. *De corde exeunt malæ & bonæ cogitationes*, si ibi est ignis volabunt scintillæ, si lutum, fœtores, quid horum apud te frequentius? Ex eo collige quid lateat. Si es in gratia, ĕs in Deo ut gutta in mari, sentisne has flammas, per Deumne & in omnibus Deum vides ut Sancti qui etiam in mendicis Deum videbant, & ex minimis creaturis in-

contemplationem Dei abripiebantur. 8. Membra se invicem juvant, non se lædunt, aut oderunt, aut detrahunt, si es membrum Cristi per gratiam, amares, non læderes, juvares proximos, qui sunt membra Christi, quia esses commembrum, aut modò, quia es membrum putridum, mortuum aliis etiam vis inficere. 9. Qui est in gratia, vivit vitâ divina, quæ est in vera intellectione, unde res æstimat sicut sunt. Sicut Sancti, & S. Paulus: *Arbitrabar omnia ut stercora, mihi mundus crucifixus* ut cadaver, ita ingratus. 10 S. Cath. Sen. Dial. 10. Deus Pater dixit eos in gratia esse *qui libenter patiuntur*. Quia ut S. Teres. in Itin. *Quid maius signum volunt homines erga se divini amoris, quàm si fiant participes suæ crucis.* & Cypr. de bono Pat. *Non aliud magis iniustos discernit, & iustos, quàm quòd in adversis per impatientiam queritur, & blasphemat iniustus, patientiâ iustus probatur*. Ibid. *ut patientia bonum est Christi*

sti se

sti sic contra impatientia diaboli malum, & sicut in quo habitat & manet Christus, patiens invenitur; ita impatiens semper existit cuius mentem diaboli nequitia possidet. 11. Clim. Gr. 6. id ponit signũ. *Id erit solutionis delictorum certissimum indicium si semper quisq; debitorem se existimet.* 12. Mirabiliter mutantur per Baptismum, ut S. Cypr. de se 2. Epist. 2. & post Confessionem cum magna & vera contributionem peractam, ubi certum est homines accepisse gratiam. An forte in te non est si eadem non operatur? Ista sunt prodigia quæ Deus operatur quando confert gratiam. Ut mundum verè contemnat, vitam vilipendat pro virtute, se oderit. 13. S. Chrysost. hom. 54. in Genes. *Quomodo nobis superna gratia cooperatur etiam difficilia facilia videri.* Cooperatur autem ubi est. S. Greg. 4. Moral. 4. *Cum in nos ille Spiritus insilit, renovamur quia statim quod non eramus efficimur* sequuntur enim gratiæ actuales habitualem,

PUNCTUM VI.

LUc. 11. Venit Dominus ad arbo-
rem primo anno, nullus fruct[us]
Vult exscindere, detinetur precib[us]
hortulani. Secundo anno idem fi[t]
Tertio idem. Ecce jam Deus ad te i[n]
20. &c. annis accedit. Quid agis? to[-]
ties mentitus es Spiritui Sancto pro[-]
mittendo fructus bonos. Cave ne si[-]
cut Ananias & Saphira morte subit[a]
tollaris. Arbor es maledicto obno[-]
xia, terra es crebram pluviam recipi[-]
ens, & fructus non proferens, in[...]
Sangvis Christi perit. Si es in gra[tia]
in æstate es, fructus feres: Si fruct[us]
non fers, in hyeme peccati hæres. [...]
Quot peccata, toties te subscribis in
æternum mancipium dæmoni & [...]
tasse hoc ipsum sangvine Christi ind[i-]
gnè communicando obsignas, del[et]
Deus toties tuas subscriptiones, cav[e]
ne fiat: *Curavimus Babylonem & non [est]*
sanata derelinquamus eam. 3. Si hom[o]
sæpius

ſæpius peccat cùm habeat ſufficientes illuminationes ad deſerendum peccatum fit cum illo quod Rom. *Tradidit eos in reprobum ſenſum in deſideria cordis, in &c.* & hoc eſt non tantùm eſſe in peccato mortali, ſed ad ſummam peccatorum veniſſe. Fit in intellectu excæcatio, ut peccatum mortale non multum curet, confeſſionem rejiciat, facillimè impingat, imò nec agnoſcat ſe graviter peccaſſe, excuſabit. Nihil eſt, non eſt hic tantum peccatum. *Peccator cum venerit in profundum contemnet.* Nonne tecum ſic agitur. Si malles peccare & peccas facilliús mortaliter, quàm ires ad mortem. Si narras tua peccata præterita, & memoriam habes eorum ac alicujus hyſtoriæ, veniſti in profundum, non tantum in peccato uno hæres, ſed in profundo ipſo peccatorum. Sequitur obduratio in voluntate, ſicut obduratum fuit cor Pharaonis: movebatur & ille prodigiis per Moyſen factis,

ſed ad alteram diem hoc non durabat, ſi ita movearis libro ſpirituali, voce monentis, inſtinctu, obduratus es. Potes dicere Pſ. *Miſer factus ſum, & incurvatus ſum uſq; in finem.* In finem. Niſi miſereatur, ſed quomodo miſerebitur quem toties deluſi? *In finem.* In æternum. In infernum. Miraculum debet ſupra me facere ut me ſuſcitet. Debet Deus Chriſtus ſupra me flere, ut cum Lazaro de monumento exſurgam. Sed facietne? Sed meruine apud illum? Sed quî vel oculos ad illum levabo? Nullum bis aut ter ſuſcitavit. Si cui offeratur auxilium ſæpiùs, & illud rejiciat, ampliùs eo dignus non eſt. Ipſa dilecta Sponſa Cant. 5. quia neglexerat ſurgere è lecto cum Sponſus pulſaret *Aperi mihi ſoror mea,* & non putans illum ad ſe venire excuſavit ſe ne aperiret, Sponſum perdidit nec revocare potuit, etiamſi ſe pœnitendo pro hac negligentia ita afflixerit ut *manus illius ſtilaverint myrrham*
tamen

tamen quæsivit eum nec invenit, vocavit nec habuit responsum, imò dum surrexit, eum quæsitum, pallio (fortè divinæ protectionis) spoliata, plagis affecta, aperiebat sponso ostium plenum, gratis erat: Implorabat opem à beatis filiabus Ierusalem, gratis erat. Tantúm riserunt ac si nescirent, quærentes. *Qualis est dilectus tuus ex dilecto?* Propter quem nec surgere volebas.

SOLILOQVIUM DUODECIMUM.

Mensura peccatorum.

PUNCTUM I.

NIsi convertaris dum vocat, irascitur ac deserit, & ut conversis dat favores, ita negligentibus iram. Ps. 60. *Non audivit populus meus vocem meam, nec intendit mihi, & dimisi eos secundum desideria cordis eorum, ibunt in adinventionibus suis* Prov. 1. *Vocavi renuistis* &c. Matth. 27, *Ierusalem Ierus. quoties volui congregare filios tuos ut gallina* &c.

relique-

relinquetur domus vestra deserta. Ioan. 8. *Ego vado ad Patrem vestrum & quaeretis me, & in peccatis vestris moriemini.*

PUNCTUM II.

SAp. 11. *Omnia fecit Deus in mensura, numero, pondere.* Tempus, locum conversionis Ps. 14. *numerat multitudinem stellarum:* Si tempore debito converfaris, bene; alias peribis ubi mensuram attigisti. Hinc aliqui in actuali peccato pereunt, ita Iudaei post multa pecata non ita puniti, sed ubi ultimum fecerunt visâ terrâ desperando numer. 14. *Vsquequo detrahet mihi populus iste; feriam eos pestilentia atq; consumam, nec Moyses* exoravit ut alias. *Tentaverunt iam me per decem vices,* Ecce numerus peccatorum. Gen. 15. quando promittebat terram Iudaeis jussit exspectare. *Quia nondum impletae sunt iniquitates harum nationum.* Aug. lib. de vita Christiana. c. 4. *Quo exemplo manifestissimè instruimur & docemur*

singulos

singulos secundùm peccatorum suorum plenitudinem consummari, & tamdiu ut convertantur sustinet, quamdiu cumulum suorum non habuerint peccatorum consumatum. Implete mensuram Patrum vestrorum. Chrysost. lib. contra gentes de Babyla, Scelera Iuliani Imper. numerando, quærit, Quare Deus eum non combussit cœlesti igne, quo combussit idolum Daphnes & templum quod ille restituere parabat. *Quia nondum impleverat mensuram peccatorum, & tempus quo illum Deus ad pœnitentiam expectare decreverat.* 3. In aliis tempus brevius in aliis longius, quo diutiús tolerat eò puniet pejus. Rom. 2. *Existimas ô homo qui talia facis, quia tu effugies iudicium Dei. An divitias bonitatis eius, & patientiæ, longanimitatis contemnis, ignorans quoniam benignitas &c.* Fortassè ultimum est peccatum, fortasse ultima hora, de salute agitur, & de pœnis inferni. 4. Etiamsi ipse Moyses amicus Dei pro te oraverit non impe-

impetrabit quidquam. Exod. 23. Reversus Moyses ad Dominum ait: *Obsecro Domine aut dimitte eis hanc noxam, aut si non facis dele me de libro tuo quem scripsisti.* Tam resoluta erat oratio, sed quid? Cui respondet Dominus. *Qui peccaverit mihi delebo eum de libro meo, tu autem vade &c. ego autem in die ultionis visitabo & hoc peccatum eorum.* Etiam si vellet orare in utero sanctificatus Ierem. 7. dicetur illi. *Tu noli orare pro populo hoc, nec assumas pro eis laudem & orationem, & non obsistas mihi, quia non exaudiam te, nonne vides quid isti faciunt?* Ezech. 13. *Si fuerint tres viri Noe Daniel & Iob. Vivo ego dicit Dominus non liberabunt filios neq; filias, sed illi soli liberabuntur.* De quo S. Cypr. serm. de lapsu. *Adeo non omne quod petitur in praeiudicio petentis, sed in dantis arbitrio est.* Ibidem. *Nec euasisse te credas si te poena interim distulit, cùm timere plus debeas quem sibi Dei iudicis censura servavit.* 5. Quis scit an non Deus de te dicat

1. Reg. 9. 14. *Iuravi Domui Heli, quod non expietur iniquitas domûs eius, usq; in æternum.* Ait ſcriptura de Antiocho 2. Mach. 9. *Orab at ſceleſtus Dominũ à quo non erat miſericordiam conſecuturus.* 5. Tum fit cum homine ut Pſ. 39. *Circumdederunt me mala, quorum non eſt numerus* id eſt amplius Deus non numerat ut parcat. *Comprehenderunt me iniquitates meæ* (ligant) *non potui ut viderem* (& lumen intellectus excæcatur) *multiplicatæ ſunt ſuper capillos capitis mei* (tum deſperatio una exoritur, & Peccator ſicut Cain ait: *Maior eſt mea iniquitas quam Dei miſericordia. Et, cor meum dereliquit me.* Nec voluntas nec animus ad dolendum, ad pœnitendum ſupereſt: ſed morte ſubitâ pereunt, vel talibus circumſtantiis ut moraliter pœnitere non poſſint. Sic Pharao cum exercitu in mari periit, poſtquam tot miracula ſpernendo, menſuram complevit. Sic Achabi milites ad Eliam miſſos ignis de cœ-

lo devo-

lo devoravit. Sic Dathan & Abiron terra absorbuit, Saul profligatus pri us, tum se confecit. Iezabel ex fene stra præcipitata & pedibus equorum conculcata. Nero se ipsum interi mit. Iulianus Apostata. Commo dus, Constantius miserè periêre. Sic 1 Reg. 5. *Iudicabo domum Heli in æter num &c. Idcirco iuravi domui Heli, quod non expiabitur iniquitas domus illius victi mis & muneribus usq; in æternum;* & ta men unicum fortè, peccatum Heli fe cit, sed eo implevit mensuram, & da mnatus est, licet antea sanctissimè vi xerit. Ita Hier. Basil. Greg. Chrisost. Iam verò si conceditur major mensu ra, ad hoc est, ut veluti stagnum ma gis rupto aggere obruat. Greg. mor. 55. c. 12. *Quia optimus Deus ad pœnite tiam tempus indulget, quod tamen huma malitia ad usum suæ iniquitatis intorquet iusto Dei iudicio augeri culpa permittitur ut ad feriendum altiùs quandoq; cumula tur,* & tu interim rides, & pergis, si

Gen.

Gen, 14. faciebant & Sodomitæ, cùm Deus de illorum interitu agebat cum Abrahamo, sic Dathan Core & Abiron, Num. 16. in suo peccato hærebat, cùm Deus cum Moyse de eorum damnatione consultabat, quis scit an non & cum tuo Patrono agat de te?

SOLILOQVIUM DECIMUM TERTIUM.

Iudicium Extremum,

PUNCTUM I.

Iudicis Persona.

1. VEniet ut ebrius Ps. 77. *Excitatus est tanquam dormiens Dominus, tanquam potens crapulatus à vino, & percussit inimicos suos.* 2. ut igne flagrans Ps. Facies ejus talis ut intuitu ejus *tabescant peccatores à facie Dei* 3. Sicut hostis armatus si irruat supra te. Prov. *Assumpsit galeam &c.* 4. Sicut torrens rupto aggere, nunc misericordia est vallis justitiæ. Ps. *Verumtamen in diluvio aquarum multarum &c.* 5. Sicut hostis

ſtis calcans hoſtem. Ezech *Ridebo, ſub-ſannabo, & conſolabor.* 6. Omnes Sancti trement. Petrus ait. *In illa die juſtus vix ſalvabitur.* 7. Ira totus irâ ardens ut ipſos carbones poſſet accendere. Pſ. 17. *Aſcendit fumus in ira eius, & ignis à facie eius exarſit carbones ſuccenſi ſunt ab eo.* 8. Quomodo affectus Sap. 5. *Illos autem Dominus irridebit* (en ſolatium! en clementia! en quomodo illud cor in adamantem converſum!) *iam verò accipiet armaturam, zelus illius adultionem inimicorum* (quaſcunq; pœnas hactenus impiis inflixit ut Sodomæ, Datani &c, nihil ſunt, inermis fecit, ibi quaſi omnipotentia non ſufficeret) *& armabit creaturam ad ultionem inimicorum* (ſicut furioſi inclamant; cui pietas cordi, cui virtus, in hoc ſceleſtum caput ruite) *induet pro thorace iuſtitiam* (ut cor ejus nullâ miſericordia flectatur) *& accipiet pro galea iudicium certum* (ut leniorem ſentiant, quàm ferream, & quàm et
galea

galea non cogitet) *sumet scutum inexpugnabile æquitatem* (ut nihil precibus Sanctorum, nihil intercessionibus tribuat, sed hæc omnia ueluti scuto jacula rejiciat) *acuet autem diram iram in lanceam* (hebes nimirum hactenùs fuit & tantùm quasi in ore gladius ut in Apoc: tantũ minæ) *& pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos* (quid putas? Mater, Frater, Cœlum, Terra contra te unum omnia decertabunt, & in interitum urgebunt) *ibunt directæ emissiones fulgurum, & tanquam à bene curvato arcu nubium ad certum locum insilient* (quod pectus tantum telum excipet quod curvatæ in arcum nubes ejiciunt) *à petrosa ira* (tam implacabili, atq; scopulus ex quo scintillam ignis potiùs excutias, quàm flectas) *mittentur grandines, excandescet in illos aqua maris* (en ipsa aqua supra naturam veluti ferrum candens præ ira contra illos scintillat!) *& flumina concurrent duriter, contra illos stabit spiritus*

ritus virtutis (omnipotentia Dei tot
& tanquam turbo venti dividet illos (h
dividet ab omni solatio, ab omni sp
ab omni auxilio, ab omni beatitudi
ab omni amico, heu dividet, & di
det in æternum) *& ad eremum de*
cet omnem terram iniquitas illarū (ta
multi damnandi ut ducatur omnis t
ra ad infernum, in quo veluti in d
serto inter medias feras errabund
homo) *turbabuntur horrore terri*
præ angustia Spiritûs gementes, & m
gnitas evertet sedes potentium (Regu
& Principum thronos ut amplius
erigantur) Heu me! heu me! Iob.
7. *Si locutus fuero non quiescet d*
meus, si tacuero non recedet à me. (
clusit me Deus apud iniquum, & in m
bus impiorum eius me tradidit, collegit
rorem suum in me, comminans mihi in
muit contra me dentibus suis. Iob. 1
Iratus est contra me furor eius, & sic
habet quasi hostem suum. Iob. 30. *Mu*
tus es mihi in crudelem & in duritia

nûs tuæ adversaris mihi) ipsi Sancti, & Angeli si eos invocare cogitaveris horribilem vultum tibi exhibebunt. Sicut si Filia Regis in fornicationem lapsa auxilium fratris invòcet, citiùs pugionem experietur. Ps. 149. *Gladii ancipites in manibus eorum* (Angelorũ) ad *faciendam vindictam in nationibus, increpationes in populis.* Contra te vindictam urgebunt, & clamabunt. Ps. 7. *Ecce parturiit iustitiam, concepit dolorem, & peperit iniquitatẽ. Convertetur dolor eius in caput eius, & in verticem eius iniquitas descendat*, ut in confusione maneas sicut cum proles talis Virginis in luce imò super caput ejus poneretur, ut omnes spectarent; dolorẽ concepit, in caput ejus redeat, & quam peperit iniquitatem in verticem ejus ascendat.

PUNCTUM II.

Instigatores.

1. INfantes sine Baptismo. 2. Gentiles. 3.

les 3. Angelus Cuſtos. 4. Angeli m
tores cœlorum, & Elementorum &
Pſ. 49. *Advocabit cœlum deſuper, &*
ram diſcernere ſuper populum ſuum.
Parentes tui. 6. Confeſſarii. 7. So
tuo exemplo damnati. 8. S. Patro
Pſ. 149. *Et gladii ancipites in man*
eorum ad faciendam vindictam &c.
Regna, quia ut quærat unum, to
regnum evertit, multa mala pe
immittit: Ut propter Davidem 700
punitâ, ob furtum Achan. 9. dam
ti pro uno mortali. 10. Salvati cu
paucioribus auxiliis. Omnes hi c
mabunt ut ille infans, *Occidiſti. vi*
ca, vindica. 11. Illi qui ſi tu meliùs
xiſſes per te tuo exemplo aſſurre
ſent, converſi fuiſſent, tuâ orati
ſalvati, & rurſus, qui per illos c
verſos ad meliora fuiſſent adducti
Sancti quia cùm oraviſſent pro te
xilia à Deo tibi impetraviſſent tu
luiſti. 13. Martyres, qui in tuum
xemplum permiſſi ſic cædi u

Matth. 6 Eleazarus propter exēplum dandum voluit mori, etiamsi potuisset alias Tyrannum deludere. *Adolescentibus exemplum fortè relinquam si prompto animo, ac fortiter pro gravissimis ac sanctissimis legibus honestâ morte perfungar:* SS. Confessores qui se afflixerunt, ut maneret tibi exemplum Habac: 2. *Lapis de pariete clamabit, & lignum quod inter iuncturas ædificiorum est respondebit: Væ &c.* Replétus es *ignominia pro gloria bibe tu quoque & consopire circumdabit te calix dexteræ domini, & vomitus ignominiæ super gloriam tuam.*

PUNCTUM III.

Modus.

Quasi per otium Ps. *Cum accepero tempus iustitias iudicabo*, 2. Summâ diligentiâ. *Scrutabor Ierusalem in lucernis*. 3. Quasi soli sibi non fidens. Ps. *Aduocabo cœlum desuper discernere super populum meum*, ut inspiciant. 4. Maledicere omnes sancti uni incipi-

ent. 5. Ita rigidè quaſi injuriam e
facturus, & malitioſè omnia carp
rus. Pſ. 17. *Cum perverſo perverteri*
Tu peccator intra te dolore, pud
coquêris cum abditiſſima omni
patefient. Pſ. 19. *Pones eos ut clib*
ignis in tempore vultus tui, Domin
ira ſua conturbabit eos, & deuorabi
ignis. 7. Vitæ ſingula inſtantia in
cient, quid commiſſum, quod o
ſum. Comparabunt peccata c
Gentilium, & Ethnicorum pecca
8. Decretum Sanctorum, in æter
in æternum, tota æternitas pœna
ante oculos conſtituetur. 9. Li
ſcriptus proferetur. 10. *Quid ſum*
ſer tum dicturus, quem patronum ro
rus. Quando Iſai. 30. *Labia eius l*
cis, *repleta ſunt indignatione & li*
eius quaſi ignis devorans. 11. Non e
ſabit mala intelligentia, aut ali
ſimile, ſicut non excuſavit *S*aulem
inobedientia quod ei Deus præce
ſet voce *Zachar:* quæ & memoria
& m

& masculum significat; quód non deleverit memoriam Amalech sed solùm viros.

PUNCTUM IV.

Sententia.

MAtth. 52. *Serve male, & piger, sciebas, quia meto, ubi non semino, & cõgrego, ubi nõ sparsi &c.* 2. Ps. 57. *Lætabitur iustus, cũ viderit vindictã &c. Manus suas in sãguine peccatoris lavabit.* Ut gladiatores occiso antagonistâ. 3. *Discedite à me maledicti.* Ps. 118. *Maledicti, qui declinãt à mãdatis tuis.* Hoc salutiũ peccatoris Malach. 1. *Qui votũ faciẽtes de grege suo immolãt debile & cõtẽptibile domino, hi etiã maledicti sũt.* 4. Tunc incipiẽt Apostoli maledicere. Hier. lib. 3. in Matth. 19. *Sedebitis & vos in soliis iudicãtiũ, cõdemnãtes duodecĩ tribus Israël; quia vobis credẽtibus, illi nõ crediderũt.* 5. Tũc omnes Creaturæ lætari, quòd liberẽtur ab obsequio hostis divini, & quòd ille, qui eis abutebatur,

puniatur. Ps. 97. *Flumina plaudēt man*
simul mōtes exultabūt à cōspectu Domi
quoniā venit iudicare terrā. Rō. 5. *Va*
tati subiecta est Creatura, nō volens,
qui subiecit eā in spe, humano modo l
quendo: nimirum quasi sperabat D
us, quòd eà homo esset bene usur
quia & ipsa liberabitur à servit
corruptionis; & licèt videant se in
neres redigendas Creaturæ, gaudeb
tamen, quòd hostibus Dei ampl
non sint servituræ. at si quos prædes
natos & salvandos viderint, contra
nullus accusator os aperire poterit,
contra amicos Iudicis Rom. 8. v.
Quis accusabit adversus electos Dei?
licèt aliquid occurreret, *Deus iustifi*

PUNCTUM V.

Credisne hæc? An sunt fabulæ?
credis. 1. Quomodo laborat c
ptivus, ut evadat. 2. Æger ut sanet
3. In carcere positus, nesciens sua
sententiam. Qui in tabula è nau

gio in mari natat. Ut Iob. *Sicut fluctus tumentes super me,* 4. Qui inter aliquot cibos scit venenum sibi appositũ. 5. Qui fugit hostẽ, & audit jam illum vestigiis suis inhærentem. Diabolus est in vestigiis peccatoris. 6. Reus, qui ad patibulum, ad gladium ducitur. Pompa tota, quam in sæculo habemus, apparatus mortis, quia affectus peccatis Adæ. 7. Si timet aliquis ne deprehẽdatur in scelere, ut adulter audiens maritum, fur &c. nos tales; fortasse statim pulsabit januam. 8. Qui cadit ex alto loco, ecce nos ruimus in infernum, quare non arripimus, quæ possumus, brevi cademus. 9. Si lapis alicui alligetur, cum quo mergendus, & eum ferat, Nostra peccata nos mergent in æternum. 10. Si quis Regem mactet, ubiq; inquiritur, ecce homicidæ Christi. Sic gerere nos debemus. Nec mirum, quod dixit quidam *ad Iudicem venturi sumus, & rides.*

SOLILOQVIUM DECIMUM QVARTUM.

De eodem.

PUNCTUM I.

1. QUantùm Christus misericord excessit usq; ad stultitiam scandalum. Rom. *nos prædicamus Christum Crucifixum, Gentibus stultitiam, Judæis scandalum*, ut, si Rex pro cane moreretur: tantùm iustitiâ, ut non Iudex, sed velut in sua causa furens, nihil dijudicat, nihil discernit, non audit excusationes. Id Ps. *Deus ultionum Dominus* verba ejus Apoc. *gladius egrediebatur de ore eius*. Ps. *cum perverso perverteris*. Sicut causidicus videtur impiis; qui tuam causam antea tenuit; postea contra te stet; ut vix reproborum videatur justus, sed perversus Iudex. Perversitas videbitur *Iustitias iudicabo*. Id est damnabo. *in tertiam & quartam generationem* quidquid avus, quidquid nepos fecit adduc

adducetur. Heb. *Thesaurizant sibi in die iræ.* Singulis momentis avarissimus minuta colligit, & servat, per foramen in cistam injiciendo, ubi rumpetur post annos 60. 70 &c. Imò remissis peccatis terrebimur, Eccl. *De propitiato peccato noli esse sine metu.* Multi miracula facientes, sancti visi, & devoti, & damnabuntur, Ita Matth. *Nonne in nomine tuo dæmonia eiecimus.* Multi qui sibi videbantur innocentes, & mirabuntur se damnari. Id. *erravimus,* Matth. 24. *Quando te vidimus esurientem vel egentem?* Qui putabant se obsequium præstare illi bono zelo. Lucæ. *Qui vos occident, putabunt se obsequium &c.* Matth. *In qua mensura mensi fueritis,* mensura peccati infinita id quæ sciendo ipsique sanctissimè vixerunt, ita timebant comparere ut August 9. Conf. 13. *Væ etiam laudabili vitæ hominum, si remotâ misericordiâ discutias eam* S. Euphrasia saltem unum annum ad pœnitentiam precabatur S.

Arſenius moriẽdo tremuit, ut lachrymando diceret, ſe timere Iudicem S. Arnulphus Epiſcopus, veluti exercitum ſeſe obruentem timuit. S. Hilarion animare ſe debuit. *Egredere anima, quid times? 70. annis Chriſto ſerviviſti.* Ita & S. Agathon Abb: cum ſummo timore è vitá egrediebatur, Nec mirum: Experiemur & nos ſed tardi hunc metum. S. Chryſoſt. apud Vilelam in praxi, *Quod morientes patimur videmus rotare dentes, erigere capillos, convellere lectũ, attollere pectus, deficere reſpiratione. ratio reddenda animam terret.* S. Nilus *O lugubre & amarum ſilentium! o gelu flebile! cogitur anima egredi, & neſcit ad quem itura ſit terminum. hinc proveniunt ſudores illi frigidi, hinc crebræ converſiones, & faciei tam timidæ comgationes* S. Ephrem. *Non vides, quomodo oculi eorum, qui moriuntur, converſi ſunt in aquam lachrymarum; & totum corpus in terram, ſed multò magis anima in igni. Non vides quomodo, è lecto exire velint, &*

fugere

ſugere, quamvis non poſſint? Quomodo ad ſingula momenta oculos claudunt, & reſerant, locumque immutant? Intelligite quid hic rerum agatur. Quia vident res nunquam viſas, & audiunt nunquam auditas, quærunt amicos, & non inveniunt, ſuſpirant pro adiutorio, ſed nemo tantum animi habet. Non dicant medici, quòd lingvæ perplexitas, oculorum cavitas, mentis alienatio, ſint effectus infirmitatis; nam ſunt terribiles exercitus alterius vitæ, qui miſero comparent. Signa Iudicium præcedentia Hier. numerat 15. Mare ad 40. cubitos ſupra omnia aſcender. 2 deſcendet mare profundſſimè, ut ſuperbi ſciant ſe humiliandos, juxta illud Pſ. *Mirabiles elationes maris.* Et Naum *Increpans mare & exſiccans illud.* 3. beſtiæ marinæ egreſſæ gement. Iob. 12. *Loquere Terra, & annunciabit tibi & enarrabunt piſces maris.* Hoc choreas terrebit. 4 Mare ardebit; luxurioſis hinc metus. 5. Omnes ſylvæ & plantæ ſangvinem ſudabunt. Ioel. 2,

In diebus illis dabo prodigia in cœlo & terr sanguinem & vaporem fumi, Idem Sybilla prædixit 5 Aves in uno loco gement sine cibo, arguendo gulosos. 6. Omnia ruent Matth. 23. *Non relinquetur lapis supra lapidem.* Hic finis luxûs 7. Mare ardebit. 8. Fulmina pro ira 9. Terræ collisio & petrarum fiet pro obstinatis. 10. Terræ totius Motus, Apoc. 16. *Et factus est terræ motus magnus; qualis non fuit, ex quo homines esse ceperunt.* 11. Terra in pulveres redigetur, Isai 40. *Omnis vallis implebitur* 12. Homines è cavernis prosilient amentes. 13. Sepulchra aperientur Ezech. 37. *Ego aperiã tumulos vestros.* 14 Stellæ cadẽt. 15. Omnes vivẽtes homines morientur. Iure Aug. Med. 4 *Deus Deorum Domine præstabilis super malitia, novi quod non semper silebis, cùm in conspectu tuo ignis exardescet, & in circuitu tuo tempestas valida ingruerit cùm advocaveris Coelum & terram discernere super populum tuum, & ecce coram*

tot mil-

tot millibus populorum nudabuntur iniqui- tates meæ, tot agminibus Angelorum patebunt universa scelera mea. Tot Iudicibus inops adstabo, quot me præcesserunt in opere bono, tot arguentibus confundar: quot mihi præbuerunt bene vivendi exempla, tot convincar testibus: quot me monuerunt proficuis sermonibus, seque imitandos iustis dederunt actionibus Domine cor non suppetit quid dicam, non occurrit, quid respondeam, 16. Sua erga te beneficia Christus (hoc S. Mechtildis experta in raptu lib. 1. Grat. Spir. c. 12.) exprobrabit. 17 Sancti urgebũt damnationem & ridebunt. Ps 51. *Ecce homo qui non posuit Deum adiutorem suum.* 18. Angelus Custos, sua monita, instinctus gratis datos exaggerabit. 16 Examinabitur, an omnibus talentis plenè usus fueris, memoriâ, ingenio, voce, manu, oculo, an omnibus occasionibus, sociis, divitiis, de uno quoque nummo quomodo acquisitus, expensus. Quia Regula Dei est juxta quã

operandum Eccles. 9. *Quodcunq; potes manus tua instanter operare.* Iam de subditorum peccatis, de ignorantia in rebus salutis, de exiguo in bono profectu. 20. (*Lege Soliloquia purgatorium*) quam levia Deus graviter apprehendat & puniat. 20 Respicient aliqui sua opera bona; sed aut respondebitur Luc. 16 *Recepisti bona* (procis) *in vita tua.* Vel le: . *In ieiuniis vestris invenitur voluntas vestra*, vel quia ob vanam gloriam facta, vel cum defectibus, vel in peccato mortali, ideoq; multis dicetur Matth. 7. *Non novi vos, discedite à me operarii iniquitatis*, putabant se confessos peccata; sed quia vel dolor, vel propositum deerat, patebit eos in iisdem esse. 21, Nulla excusatio, nulla dignitas curæ. 21. *Discedite* hactenus ego Reus vester Pater *maledicti*, hic solus vobis titulus manet, & quidem maledicti a Cœlo, à terra damnati, & ab omni creatura, eras quidem homo pro Cœlo creatus

sedis

ſed infernum elegiſti, hunc hab.
Tum Pſ. 10. *pluet ſuper peccatores laque os ignis & ſulphur; & ſpiritus procellarum pars calicis eorum.* Tum tonitrua, túm alligatio ad certum locum, heu me Iſai. 13. *Quis habitare poterit cum igne devorante, aut cum ardoribus ſempiternis?* Ego ego potero? Heu me! quomodo? Tamen hoc eligo, dum pecco. Et ita in æternum & inter ſolos maledictos ero Ita. Dæmonum mancipium? Ita. Quis cibus? Fames, & ignis & ſulphur, Quæ veſtes? Eccl.19. *Putredo & vermis.* Qui ſocii libertas? Naum *Sicut ſpinæ ſe invicem complectentur*, unus alium, execrando, torquendo. Oculis, auribus, naribus, ori erunt ſua tormenta. In memoria perpetuo ſtant vitæ peccata totius. 22. Etiam Iudex illa damnabit; quæ homines putabant, ſe ſummo zelo agere, ut Tyrannos Martyrum. imò quæ pro Nomine ipſius Chriſti. *Nonne in Nomine tuo dæmonia eiecimus* 2. c. 23. Quid ſi latus tibi

Chri-

Chriſtus porrigat & dicat, ut Cæſ. A-
rel, Hom. 27. *Infer digitum tuum huc,*
& vide manus meas, affer manum tuam,
& mitte in latus meum, & agnoſce; qui
pro te impio pietas divina perpeſſa eſt. Vel
quod Aug. lib 2. de ſymb. c. 8. *Vide*
hominem, quem crucifixiſti; vide vulnera,
quæ inflixiſti, quoniam per te, & propter
te apertum eſt, & tamen intrare noluiſti.
Vel quod Bonav. P. Sum. c. 2. *Vide-*
te, quanta à vobis, & pro vobis paſſus ſum,
& tamen ingrati omnia contempſiſtis, &
pro nihilo duxiſtis. Ite maledicti in ignem
æternum. Quid ſi adhuc & ſangvi-
nem hauſtum è latere in te ſpargat
quod in vita B Franc. Borg. apud Nie-
remb. uni moribundo fecit, ut quem
effudit in tuæ ſalutem animæ; is tibi
cruor in æternam damnationem ce-
dat. ubi tum manebis miſer! Cypr.
ſerm. de Aſc. Chriſti reſpondet. *Infi-*
nitis tormentis heu infinitis! Ait idem
ibid. *continuus erit & ſuperfluus lachry-*
marum decurſus, ſtridorem illum dentium
flammæ

flammæ inextinguibiles agitabunt. &c. In proprio adipe rixæ: bullient libidines, & inter sartagines flammeas miserabilia corpora cremabuntur; & omni tormento atrocius desperatio condemnatos affliget. Non miserebitur ultrà Deus neque tunc audiet pœnitentem. Malach. 3. *Quis potest cogitare diem adventus eius! Aut quis stabit ad videndum eum! Ipse enim quasi ignis conflans.* Sit itaq; pro clausul[a] in vitis PP. lib. de Compunct. Ammonis Abbatis dictum. *Vade, & talem fac cogitationem tuam; qualem faciunt iniqui, qui sunt in carcere; illi enim interrogant homines, ubi est Iudex! Et quādo veniet! Et in ipsa expectatione pœnarum suarum plorant. Ita & tu debes semper suspectus esse, & animam tuam obiurgare dicendo. Væ mihi, quomodo adstare debeo ante tribunal Christi, & quomodo habeo ei actuum meorum reddere rationem! Si igitur semper sic meditatus fueris; poteris salvus esse.* poteris. etsi nondum te assecurem. *Et in Angelis enim*

reperit

reperit pravitatem, non dedit locum pœnitentiæ; rudentibus ad inferos detraxit. At si sic argumentatus fuero, Melior est bos, quàm centum millia muscarũ, & unus Angelus, quàm centum millia hominum, & Archangelus, quàm centum millia Angelorum, & sic ad nonum chorum; quoto denique loco ponemus unum hominem respectu Luciferi! quoto respectu omnium Angelorum, at his ob unum peccatum non pepercit. tantopere deformavit, execrabiles fecit, auxilia subtraxit; ut nil, nisi mali agant, quid fiet de homine, & pro tot peccatis, at Angelus infinitè vilior Deo. Ergo multò magis homo; ergo multò gravior offensa ab homine profecta in Deum, ut pote â viliore persona. Anima mea quid agimus!

PUNCTUM II.

ZAch. *Videbunt in quem confixerunt.* *Annos quærit, in quo te confiximus!* in

jejuniis

jejuniis, decimis &c. Aſpicite me. Quid inde orietur. Pſ. *tunc incipiet veluti conculcare.* Abac. 3. *In furore conculcabis terram.* Pſ. 18 *Conſtitue ſuper eum peccatorem*, id eſt accumula peccata *& diabolus ſtet a dextris eius.* Id eſt tanquam mancipium teneat. *Cum iudicatur, exeat condemnatus*; ſi aliquid effutierit, magis offendat. *oratio eius vertatur in peccatum. Fiant dies eius pauci*, id eſt bona opera annihilentur, *& Epiſcopatum eius accipiat alter*, labores ejus & merita, aliquomodo alteri imputétur. Dicetur vel intentio vitiata, vel attentio, vel ex habitu, vel oblivione, ſurreptione, caſu, factum; & omnibus modis quibus nos excuſamus noſtra peccata, bona vertentur, non ut videas, etiam quod feciſti, non tibi debere adſcribi, ſed quia tantis auxiliis præventus, ut ferè fueris coactus, vel monitis, legibus &c. *Non ſit illi adiutor, nec ſit, qui miſereatur pupillis eius, fiant nati eius in interitum, in genera-*

neratione una deleatur nomen eius, id est, non sit inter eos quid unũ charitate, & unius cordis; quale in Cœlo. *In memoriam redeat iniquitas Patrum eius in conspectu Domini.* Id est, ut non solùm ob sua peccata, sed totius domus suæ aliquomodo sit exosus Deo. *Et peccatum Matris eius non deleatur.* id est, non tantùm ille, sed & mali amici ejus, ad majorem ejus calamitatem, cum illo damnentur. *Fiant contra Dominum semper.* Id est, quamdiu? Semper, in æternam damnationem, quamdiu Deus erit Deus. *Vermis* Isai. *eorum non morietur, & ignis non extingvetur. Et dispereat de terra memoria eorum.* Id est, de terra viventium. Æternùm valete Sancti, æternùm valete Patroni, valete amici, qui in Cœlo estis; nulla apud vos amplius erit memoria mei, nisi talis; qualem habet familia aliqua illius; qui propter furta & latrocinia in rotam actus, vel in partes sectus. *Fiat ei maledictio ut vestimentum, quo operitur*

peritur, & sicut zona, quâ semper præcingatur. Sed quare! *pro eo, quòd non est recordatus facere misericordiã* Ex oblivione tantùm aliis non fecit bene, quid si ex malitia! Quid si damna fecisset! Quid si &c. Diune hoc durabit! Ps. 91, *Vt intereant in sæculum sæculi; tu autem altissimus in æternum Domine.* Altissimus recessit ab illis altissimè cum omni misericordia, cum omni spe, cũ omni solatio, cum omni liberatione, cum omni auxilio, & hoc in æternum! O miser! quid tunc cogitabis, quando hæc de te fient, & tam facilè, fient; quàm facilè si semel peccâsti mortaliter, nescis; an sit tibi remissum: tam facile, quàm facile verbum tibi proloqui, quo pecces graviter, oculum movere, manum, cogitationem, quâ pecces graviter. Chrisost. de Virgin. c. 84. & fiet hoc tum. *Quo tempore nemo nos reconciliare Deo poterit, ne si quidem pari libertate sit illis magnis & admirabilibus viris, etiamsi Noë, si Iob, si Daniel,*

etiam

etiamsi pro liberis propriis, aut tam fervente ac pro filiis propriis, *deprecetur, nihilo tamen plus proficietur, tantùm necessariò superest, ut sontes perpetuò torqueantur &c. quodsi ipsum etiam invocaverit Abraham, nihil id ei fuerit adiumento.*

PUNCTUM III.

POstquam semel damnavit, ampliùs non mutat decretum; ampliùs quàm sex millibus annorum ardent Angeli, non miseretur, & ob unum peccatum ardent! 2. Nemo ejus potest manus effugere; de Cœlo ipso detraheret, de profundo maris extraheret, nullus fallere, omnes excusationes discernit & præcognoscit. 3. Si factum non videtur malum, intentionē discutit, an purè propter Deum, an propter commodum, ostentationem, an non potuerit fieri melius, an alter, habendo hanc commoditatem meliùs fecisset, an cum diligentia factum, & ita omne dictum, factum, co-

gitatū

gitatum expendet. Tempus ipsum, per momẽta, instantia, excutiet. Quid benè tunc fecisti! Quid poteras! Quid dignum erat ut faceres! 4. *Si* quis unus homo tam esset severus, ac omnes simul, quotquot ab initio fuerunt rigidi & austeri, nihil eorum rigor respectu divini: Si Angeli Iudicarent Custodes, qui omnia vident, Deus magis videt. Si ille Iudex esset, quem graviter læsimus, hic Deus est. Si ille, qui in nos beneficia contulit, & nos illi, qui hostes ejus incitavimus ut ei vitam tollerent, hoc fecimus, & hic est ille, Deus. 5. *Si* de centum millionibus memoriter, & de expensis per nummos reddenda esset ratio, de tot aut pluribus reddenda. 6. Si ille judicaretur, cui sæpiùs indultum & ille misericordia abusus, nos hi sumu . 7. Si contra unum, mille causidici, contra rudem, peritissimi, contra hebetem, eloquentissimi, ecce contra me & mundus, & Angeli, & dæmones, tot

testes

teſtes contra unum! 8. Si amici, Parentes, Soror, Mater, Frater, contra te agant; ecce in *Sanctorum manibus gladii ancipites, ut faciant vindictam.* 9. Illa adducentur, quæ vix aliquis arbitrabatur eſſe peccata. *Eſurivi, ſitivi &c.* meræ omiſſiones; quas vix aliquis confitetur, & tamen ob hoc damnat. 10. Si Iudex videatur profiteri, quaſi injuſtitiam; ut magis rigorem declaret, dicat, ſe pro mala ac bona cauſa damnaturum, hoc eſt rigidè diſquiſiturum: Et ecce *Iuſtitias iudicabo.* Et ecce. *Serve nequam, Ego meto, ubi non ſeminavi.* 11. Si miſericordiam preceris ridebit. *Cõſolabor (ait) de inimicis meis.* 12. Quàm plurimos, ut Confuſionem augeat, adducet. *Advocabit Cœlum deſuper & terram, diſcernere ſuper populum:* ut ſic magis confundamur. Et hæc eſt materia riſûs nobis. Bene quidam: *Deus iudicaturus orbem, & ego ridebo.* Quid me in ſpem eriget tot ſcelerum conſcium! *Renuit conſolari anima mea.*

Heu

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est! Mihi veró quid superest. *Dicam Deo, noli me condemnare. indica mihi, cur me ita iudices, nunquid bonum tibi videtur si calumnieris me, & opprimas me opus manuum tuarum, & consilium impiorum* (id est dæmonum) *adiuves.* Sed hoc Iob potuit dicere. Ego verò potiús. *Quis mihi tribuat, ut in inferno protegas me, & abscondas me; donec pertranseat furor tuus, & constituas mihi tempus, in quo recorderis mei!* O utinam! 13. Cœlis Sanctos detraheres, ex Angelis dæmones faceres, omnes homines clarissimis cruciatibus enecares, & ab iisdem iudicandus sistereris! Ita est. Tuum peccatum fuit causa; quòd multi peccaverint, ad infernum ierint, imó piús mali est peccatum; quia est injuria Creatoris, & sicut injuria Domini, in famulos, Patris, in filios redundat, ita Creatoris in Creaturas, & ideo advocabit *Cœlum & terram discernere super populum.* 14. Matth. 25. Cui

talem

talentum unicum creditum est, non amisit illud, non in contumeliam vertit Domini, & tamen dictum de illo, *inutilem servum eiicite in tenebras exteriores ubi erit fletus & stridor dentium.* Et tamen videbatur sibi prudẽter agere, videns enim Dominum severum, recondidit, ut integrum redderet. Quid si sicut tu &c. 15. S. Cypr. Ser. Eleemosy. sic dæmonem inducit contra homines apud Christum agentem: *Ego Christe, pro istis quos mecum vides, nec alapas accepi, nec flagella sustinui, nec Crucem pertuli, nec sanguinem fudi, nec familiam meam pretio passionis & Crucis redemi, sed nec cœleste regnum illis promitto* (ut tu, & me tamen secuti) &c. Ajo cum eodem serm. de lapsis (paucis mutatis) *Quid obtendere poteris, ut tuum crimen purges? Nonne labascet gressus, caligabit aspectus, contremiscent viscera, brachia concident. Stare illic poteris & respondere diabolo qui pridem renuntiasti Christo. Cor tuum ipsa ara est,* qua

qua vitam tuam Diabolo immolasti: hostia ipse es, ibi salutem tuam & spem tuam ei tradidisti: Quis siccos oculos, vel cogitatione futuri, tenere valeat, nec erumpente fletu totus in lachrimas abeat? Hic jam Iudex apponet Mich. 6. 3. *Popule meus quid feci tibi aut quid molestus fui tibi, responde mihi?* Cyrill. *Heu heu qualis est gehenna ignis inextincti! urentis neq; lucentis &c.* Et tamen Iob. 9. *Si voluerit Deus in Iudicio suo contendere tecum non poteris ei respondere unum pro mille.* Non gratis Bern. serm. 16. in Cantic. *Paveo gehennam, paveo Iudicis vultum ipsis quoq; tremendum Angelicis potestatibus: contremisco ab ira Potentis, â facie frigoris eius, à verbo aspero Ite maledicti.* Chrisost hom, 13. in Matth. *Decem millia quis ponat gehennas, nihil tale dicet, quale est â beata gloria excidere: â Christo audire, nescio vos: incusari quòd esurientē vidimus, nec cibavimus.* Sed Ps. 76. 8. num. *Quid in æternum proiiciet Deus, aut non apponet, ut complacitior sit*

adhuc. Ita eft. Ibid. *abfcindet mifericordiam fuam à generatione in generationem.* Tum omnium ululatus Iob. 3. 3. *Pereat dies, in qua natus fum, & nox, in qua dictum eft, conceptus eft homo dies ille vertatur in tenebras, non requirat eum Deus de fuper, & non illuftretur lumine, fit nox illa folitaria nec laude digna.*

SOLILOQVIVM XV.

Quid fit ad infernum detrudi?

PUNCTUM I.

Est ab omnibus deferri. 1. à Deo, *ego Deus vefter, nec vos populus meus*, ampliùs non dicet: *Pater noster*. Omnis amor ceffat, & ille tam ... in Deo, quem habet erga homines. Ab Angelo Cuftode nulli & totum ... di in poteftatem dæmonis. 3. à ... ctis, ut Epuloni refponfum. *Magnum chaos inter me & te*. 4. Ab Ecclesia nullæ amplius pro te orationes. 5. ... hominibus, nullum folatium, nullum auxilium, nullum verbum fvave

heu horror undiq;. 6. Magis Sancti te fugient, quàm cadaver putridum. 7. Magis, quàm affines eum, qui ob sua scelera in rotam actus. 8. Magis, quã canem mortuum. 9. Magis quàm hæc omnia simul. Ergo ita miser, & ità desertus ero? ità. *Ite Maledicti in ignem æternum.* Imò ut Rusbr. epistolâ 1. *Quidquid de pœnis inferni dici queat, si ad ipsam rei veritatem comparetur, minus esse, quàm unam guttam ad universum mare.* Quia, sicut in hoc mundo in tantúm misericors est erga improbos Deus; ut nec existere à quibusdam putatus fuerit, nec providentiam aut curam rerum humanarum habere; cùm tot perditos tolerari, tot sceleratis viderent succedere Ps. 52. *Dixit insipiens in corde suo: non est Deus.* Quia tot impune corrupti sunt in iniquitatibus suis; non est qui faciat bonum. Et ipsius David, cum videret prosperitatem impiorum, *penè moti sunt pedes.* Ita etiam ubi sepositâ misericordiâ juxta ju-

 stitiam

stitiam aget: ubi sicut nunc tenebræ ejus misericordiæ qua veluti tenebris scelera involvit; ita lumē ejus, quo scrutabitur Ierusalem scrutans in lucernis, revelabit omnia. tum damnati non Deum esse sed Tyrannum, sed crudelē sibi persvadebunt & Apoc 16. *blasphemabunt nomen eius.* Hinc ille exclamavit qui hoc lumen expertus est, Nemo credit, nemo credit, nemo credit, quàm severa sunt Dei judicia. Bern. ser. de Epip. *Quàm facilis modò* (Deus) *tam difficilis postea &c. quoniam sicut benignitas apparuit ultra omnem spem, ultra omnem æstimationem similem expectare possumus iudicii districtionem &c, ex magnitudine indulgentiæ magnitudinem ultionis attende.* Imitabuntur hunc rigorem cæteri Sancti Lenissimus ille Abraham, qui tam solicitè pro Sodoma & Gomorrha orabat, & cum Deo licitabatur, in severum & inexorabilem mutatus respectu damnati Epulonis; ut ne guttam quidem aquæ ejus precibus tribuere velit.

PUN-

PUNCTUM II.

Ibunt in ignem damnati.

SEd in quem ignem? Quæ illa tormenta? 1. Ignis, qui ſolvit plumbum, eſt fortior, quàm, qui urit ſtipulam, qui æs, ferrum, & lapidem, fortior eſt; quid, qui ipſam animam urit? 2 Millies & millies eſt vehementior, quàm fulmineus. 3. Omnia oſſicula, omnia puncta corporis permeat; non ut hic noſter, qui ſolùm deſuper lambit: & tamen quantum hic tormentum? Puncta corporis humani ferè ſunt infinita: infinitos itaq; ferè dolores damnatus patietur, & inſuper in anima, 4. Fingamus quæ poſſumus tormenta. multi dicunt, ea ſe habere ad ignem inferni, ut ignem pictum ad vivum. & tamen hic noſter pictus ignis heu quàm vivax! Quid ergo erit ille? Non intelligo, non capio! Hoc ſcio, quòd tantus ac tam vehemens; ut nec capere, nec intelligere poſſim.

5. Sicut visio Dei, beatos facit, ità da-
mnatio maledictos: ibi omnia vident,
hic nihil, ibi amant, hic dentibus præ
horrore fremunt, nec effugiunt, ut si
cani tæda accensa alligetur, & illam
fugiat, aut vulnus sibi inflictum. Vi-
dent media, per quæ poterant salvari:
sed actum est. Periit omnis spes: in-
sania & furor & desperatio successit:
vident, & graviter apprehendunt æter-
nitatem pœnarum. O æternitas! æter-
nitas! non peribo, & urar! 6. Afflictio
& dolor, qualem non facit plũbum
liquidum ori infusum, non coctum
in oleo, non à bestiis discerpi, non
quidquid pœnarum ab homine inferri
potest! 7. Colligunt aliqui ex Iobo, es-
se ignem in inferno & frigus: torque-
ri jactatione, & affixione ad locum
perpetuâ: plus patiuntur, quàm omni-
um simul, quæ subierunt Sanctorum
Martyria. 8. Fingamus unicam esse
solũ pœnã, vg vigilias perpetuas: quan-
tum hæ cruciabunt, quæ per paucos
dies

dies ferri nequeunt. Fingamus solam sitim, sed hanc in intensione crescere in æternum, solam famem. Fingamus nihil esse pœnarum, sed in solis tenebris esse in perpetuum: sed neq; hoc, sed solùm in uno loco in æternum hærere. Sed tamen cogitandum plus quã cogitare possimus, & plus, & plus, & plus in æternum. 9. Iam verò qui socii? Ethnici: & hi meritò insultabunt, poteras & faciliùs quàm nos, evadere, ò verè nulla compassione dignus es. Pater & Mater! Sed hi, vereor, ne ipsos dæmones, ut te gravius affligant precentur, & si dantur aliqua instrumenta tormentorum, illi petent à dæmonibus sibi concedi, ut te acrius perurgeant, qui, etiam illis, causa fuisti damnationis: Indocti alii sed & hi frement contra te: quia, si hæc media ad salutem habuissent; damnationem evasissent: quales sunt quidam Hæretici & alii rudes. Quid si quicunq; hæredum tuorum de novo descendent

in infernum (*ut est in visione quadam*) in te novo furore, sæviēt, 10. Et huic miseriæ es obnoxius; si semel graviùs deliquisti. Et huic subjaces, sive sis Rex, sive Sacerdos, Religiosus, Studiosus; qui pœnitentiam dignā non agis: cui contritio, risus: verba docentium salutem, jocus, Confessio, cœremonia. saltem ea ageres, quæ gr. 6. apud Climacum describuntur. sed serii sumus in peccando, joco pœnitentiam agimus. Verùm *terribile est incidere in manus Dei viventis.* Vivas hic, ut videaris pius, doctus, dives, & sic: si in æternum arsurus es, quid tibi prodest?
11. De corporibus damnatorum ait I-sai 34. ad literam. *Interfecti eorum projicientur, & de cadaveribus eorum ascendit fætor: tabescent montes à sangvine eorum.* 12, *Ps.* 28. *Famem patiētur ut canes* & sicut hi cadavera putrida & quasvis sordes: pro fame invadent; sed damnati nec eas habebunt; & si post diem Judicii omnes sordes ex toto

mundo in infernum descendent. Et circa has sordes adhuc, ut Hebraica legit: *tumultuabuntur ut canes* vel ut Hieron. *latrent ut canes.* 13. Iam unus alterũ ut canis imperit, & mater filiã ut Revel: S. Brigit. lib 6. c.52. *Eheu filia non filia, sed lacerta: veneno fœtidissimo miserã me, quæ te genui enecas.* Ita pater Filio imprecatur apud Dion. Carth. de quat. novisſ. art. 42. *Maledicte fili, quò me miseriarum adduxisti!* Filius è contra *Detestande Pater.* Ipsi Fratres, & inter hos Deus *ipse inter Fratres dividet Oleæ.* 13.

PUNCTUM III.

QVamdiu! In æternum. Quid hoc est! Quamdiu mundus stabit! Ampliùs. 2. Tot annis quot puncta in toto cœlo in scribi possunt: Ampliùs. Tot millionibus annorum, quot arenæ in terra, guttæ in mari, amplius: In æternum. Hoc est semper; tempus fluit ut flumen, æternitas ut ripa semper stat, 4. Tot saltèm

millibus annorum, quot omnes homines simul cogitare possunt? ah quantum hoc! ampliùs. Quantùm Sancti concipiunt, fortè ampliùs. Quantum Angeli, fortè ampliùs si hi infinitum non intelligunt. 5. Quid si per mil[le] annos unicam lachrymam effundere[t] damnatus; illæq; conservarentur, d[onec] totum, quidquid est sub cœlo i[n]undarent; essetne finis pœnarum? no[n] nec potest dici *totum*, nec *omne*, n[ec] *quidquid*, nec *finis*, nec quæcunque v[ox] aliquem terminum exprimit, de æternitate. non capimus æternitatem ante, nec potest, dici *Deus inci[pere]* *esse*, ità nec à post, nec poterit dici *nis damnationis*. 6. Durum pati un[a di]e, durum annô, durum centum an[nis,] durum mille: & tamen sex milli[bus] annorum Caim patitur; & nihil [adhuc] de pœna, aut de sensu pœnæ dece[ssit.] Estote maledictæ voluptates, quæ me tanti mali reatum inducitis, V[æ] se etsi per centum millia annorum

ctu[m]

ctúrus essem, peccata; quæ me tanto malo obnoxium facitis. Habeam in mente ò Deus *æternos annos*, ut qui te (me miserum) non satis amo, propter te ipsum, ò bonũ, magis amabile, quàm omne malum timendum, saltèm amem timore æternitatis. Audi Apoc. Angelum. *Et iuravit per viventem in sæcula sæculorum, &c. quia tempus non erit amplius.* Hugo de S. Vict. lib. 4. de In. *Infernus est locus sine mensura, profundus sine fundo, plenus ardore incomparabili, plenus fœtore intolerabili ibi miseriæ, ibi tenebræ, ibi nullus ordo, ibi horror æternus.* Basil. in Ps. 33. *Inextricabiles tenebræ, ignis carens splendore, vermium genus venenum immittens ac carnem vorans, inexplebiliter edens, neque unquam saturitatem sentiens, intolerabiles dolores, corrosione ipsâ infliget, & quod est omnium grauissimum: opprobrium illud, & confusio sempiterna.* S. Th. 3 p q 98. a. 7. *Sicut propter perfectam sanctorum beatitudinem nihil*

deerit eis, quod non sit gaudii materia, ita nil erit in damnatis; quod non sit eis materia & causa tristitiæ. nec aliquid quod ad tristitiam possit pertinere deerit, ut sit eorum miseria consummata. S. Cyrillus apud Rader; imâ parte virid. *Gemunt continenter & sine intermissione, sed nullus est, qui exaudiat: Lamentantur sed nullus est qui liberet. Exclamant & plangunt, sed nullus est, qui commoveatur.* Greg. 9. Morali. *Mors sine morte, finis sine fine, defectus sine defectu, quia & mors semper vivit, & finis semper incipit, & defectus deficere nescit.* Isai, 1. *Conteret scelestos & peccatores simul, & qui dereliquerunt Dominum, consumentur.* Quid ad hæc miseri. *Et erit fortitudo vestra, ut favilla stuppæ, & opus universum quasi scintilla, & succendetur utrumque simul & non erit qui extinguat.*

PUNCTUM IV.

Ipsi viri perfecti timent Infernum.

SErm. Bern. 16. in Cant. *Paveo Gehennam*

nam, contremisco à dentibus bestiæ infernalis, à ventre inferni, à rugientibus præparatis ad escam. Horreo vermem rodentem, & ignem torrentem, fumum & vaporem, & sulfur, spiritum procellarum, horreo tenebras exteriores. Quis dabit capiti meo aquam & oculis meis fontem lacrymarum &c. Et tu non juvabis B. V. non? Non tu Angele? non. &c. Ps. 2. *Qui habitat in cœlis deridebit eos, & Dominus subsannabit eos.* An parum hoc? Adhuc ampliùs. Iob. 10. l. 17. *Instauras testes tuos contra me: multiplicas iram tuam adversum me, & pœnæ militant in me.* Iob. 16. l 7. *Oppressit me dolor meus, conclusit me apud iniquum, & in manibus impiorum eius me tradidit: collegit furorem suum in me. Eheu* ibidem *Confregit me & circumdedit me, lanceis suis convulneravit lumbos meos, & concidit me vulnere super vulnus.* Iob. 19. 7. *Destruxit me undiq; & pereo, quasi evulsæ arbori abstulit spem meam.* Iam quæ cohabitatio. *Deus ait,* Cath. Sen. Dial.

37. Mon-

37. *Monstravi tibi dæmonem, quasi per ictū oculi, in sua forma; & post quam ad sensu restituta fuisti: tu potiùs eligebas ire per u- nam viam igneam usq; ad diem iudicii du- raturam; quam ampliùs eum intueri, nihi- lominus, licèt eū brevissimo tempore videri adhuc ignoras, quàm sit horribilis.* Et S. Francisca Rom. Vitæ c. 11. lib. 5. *Ma- lebat insilire in fornacem ardentem, quàm eum videre.* Brig. revel. 2. c. 18. *Mor- retur homo per subitaneam mortem propter terribilem visionem dæmonis.* S. Chrys. in Ps. 41. *Si videremus illum, contin- mente dimoveremur, & solutis artuu compagibus, evolaret animus è corpore.* Frigus ingens, unde & stridor dentium 3. Fœtores si ex nullo alio quàm corporibus, quæ uruntur, tum ex sul fure. 5. Tenebræ, inter quas nihil, nisi julatus & blasphemiæ resonant. Greg 9 Moral. 49. *Gehennæ flamma reprob nequaquam lucet ad consolationis gratia & tamen lucet ad pœnam.* 6. Socii, qu les Basil. M. in Ps. 33. *Assistent Ang igne*

igneos vultus præseferentes, atque ignem spirantes, eâ repropositi & voluntatis acerbitatem ostendentes, nocti vultu similes propter mœrorem, in humanum genus. Eheu tantum odium erit mei, ut etiam ipsi spiritus veluti quædam nox odio livescant & tenebrescant. 6. Cum eodem moneo, *hæc time, & hôc timore correptus animam à peccatorum concupiscentia tan quam frœnô quodam reprime.* 7. Gloriâ, quæ tibi præparata fuit, alter fruetur & fortasse inimicus tuus, fortasse tuum mancipium. Quantus hinc dolor! Hoc colligo ex Apoc. 3. *Tene, quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam.* Et Sapiens cap. 10. Ubi enumerat præmia justorum, inter cætera ponit. *Iusti tulerunt spolia impiorum.* Hinc quantum vulnus super vulnera damnatis infligitur.

SOLILOQVIUM DECIMUM-SEXTUM.

Quis Salvabitur?

PUNCTUM I.

1. SAlubris cogitatio. Quid de me erit? Hac viâ quò perveniam? erit terminus vitæ, quid mihi polliceri possum? dictum est 1. *Nisi abundaverit iustitia vestra plùs quàm Pharisæorum & scribarum, non intrabitis in regnum cælorum.* Pharisæus ausus de se dicere, *Non sum sicut cæteri, ieiuno bis in Sabbatho,* reddo *decimas &c.* Habuit bona opera, licet malè de illis gloriatus. Scribæ totam vitam, in meditatione legis divinæ, & sacræ scripturæ, consumebant. Vides in quo abundet tua justitia, fortè in eo, quod nec habes materiam gloriandi. 2. Debeo magis colere Deum, quàm Turca Mahometem: multi Turcarum visô sepulchrô Mahometis, ne quid in posterum profanum viderent; oculos sibi eruerunt. 3. plus

lus quàm Gentiles, Quæ & quanta
li, pro idolis, & quo furore fecerunt!

PUNCTUM II.

OMnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excindetur, & in ignē mittetur: Quid si insuper faciat fructus malos? Aug. *Non solùm hoc à Christiano quæritur ut malo careat, sed ut exerceat bonum; qui etiamsi ne quid boni, ne quid mali fecerit: tamen ad æternæ vitæ præmium non admittetur, sed gehennæ ignibus mancipatur, iuxtà illud: Esurivi, & non dedistis mihi &c. non solùm enim non esse servi diaboli, sed esse servi debemus Dei.* Unde, nil agis mali: Intrabisne cœlum? non: Sed nemo de te queritur? Non intrabis. 2. Si es arbor, rami tui, sensus tui: quos facit fructus oculus? Itanè ut Sancti Bernardini, aspectû pueri, à lascivia cessabant. Manus, Pedes &c. 3. *Terra* (ait S. Paulus) *venientem imbrem bibens, & fructum non faciens maledicto obnoxia,* Imbrem inspirationum, Con-

conum

cionum, monitionum; maledicto, for-
tè illi: *Ite maledicti.* 4. Si terra es bo-
na, debes centuplum fructum facere.
Auris tua, cor tuum; accepto semin
verbi Dei facisnè centum bonorum
operum fructus? svadetur una morti
ficatio, facisnè centum? Audis juvan
dos proximos, juvasne centies. Pa
risijs quidam audito illo. *Dilig*
Dominum Deum tuum, ut fructus fa-
ceret, reclusit sex ut reliquũ vitæ De
redderet. Stylita & Antonius audit
si vis esse perfectus vade vende omnia &
fecerunt & insuper in eremum abi
runt: sic Serapion imò tota Eremu
Quot ergo verba in Concione, libr
piis legis, tot centena operum facer
Quot opera audis, cogitas, vides, to
cẽtena æmulari charismatũ deber
Sed audimus & frõs nobis occaluit
nec erubescamus. Audimus aud
mus & legimus: Videamus ne hos im
bres bibendo maledicto obnoxii
mus, Vereor, ne sicut ficui, quia fru
ctus non tulit, maledicat Deus, ut are
scat

ſcat in aptũ igni pabulum, Vereor ne poſtquam tot fortes inſpirationes & fortia in nos monita quæ plures alios viciſſent, in nobis, gratis ceciderunt, veniat maledictio montium Gelboë: *Montes Gelboè, nec ros, nec pluvia veniant ſuper vos, ubi ceciderunt fortes Iſrael: omnes montes, qui eſtis in circuitu viſitet Dominus à Gelboe autem tranſeat.*

PUNCTUM III.

NOn eſt certius ſignũ ſalutis, quàm illud quod Dominus dedit, *Beati*, non eſt autem medium inter beatos, & maledictos. 1. *Beati*, qui perſecutionem patiuntur propter juſtitiam tu verò aliorum pietatem rides, hypocriſim vocas &c. 2. Beati mites, tu nec unum verbum pati potes, aliis perpetuò materiam das patiendi. 3. Beati pauperes ſpiritu, tu? 4. Beati mundo corde. Quale cor tuum? quot ſpurcitiæ in illo? ſi omnibus inſpiciendum daretur, haberesnè, unde confunde-

fundereris? 5. *Beati qui lugent*, tu ri-
des, 6. *Beati misericordes*, vide, quæ-
nam opera misericordiæ corporalia a-
ut spiritualia facis? Reperiturnè in
tua familia, inter tuos subditos, qui
res salutis ignoret? Si videris fratrem
indigentem, & non moventur viscera
tua; non est Dei charitas in te. Ma-
vis ornari, novas vanitates excogitan-
do, quàm nudum, frigore stridentem,
tegere. Sepelistinè mortuum ut To-
bias tuô prandio relicto. Potesnè ut
Iob dicere: *buccellam meam solus non
comedi &c*, 7. 1. Cor. 9. *Si qui in stadio
currunt, omnes quidem currunt; sed unus
accipit bravium*. Non de illis loquitur
qui stant totâ die otiosi: non de iis, qui
solùm ambulant coram Deo: sed de
iis qui currunt. At ex his ipsis tâm pau-
ci pertingunt ad bravium, ut quasi u-
nus videatur. 8. Non salvaberis, si ob
solam honestatem moralem à vitiis ab-
stineas, opus est Greg hom, 13 in E-
vang. *Vt & munditia sit castitatis in cor-*
pore &

pore & lumen operationis in veritate &c. Sed & si utrumque agitur: restat ut quisquis ille est, nequaquam se à vitiis pro mundi huius honestate contineat.

PUNCTUM IV.

NIsi *pœnitentiam feceritis peribitis* Sed qualem! Ioel. *Scindite corda vestra, in fletu, in planctu, convertimini in toto corde.* 1. Thais in medio foro omnem vanam & pretiosam supellectilem exussit, & reliquam vitam clausa egit. 2. Vilhelmus loricam ad mortem ex corpore non detraxit. 3. Magdalena ut furiosa per notos, & ignotos, spretâ omni infamiâ cum fletu & planctu passis capillis in medium convivatum in domum Simeonis leprosi involavit. 4. Ægyptiaca totam reliquam vitam in eremo exegit. 5. Petrus quoties audivit gallum canentem, usq; ad mortem lachrymatus. 6. Iacobus Eremita plures annos in sepulchro egit. 7. Climacus pœnitentes sui

tes ſui temporis deſcribit, nec aude-
tes in cœlum attollere oculos, vinc-
poſt terga manibus in fame, & ſiti
æſtu &c. 8. Fortaſſe mitior pœnite-
tia ad ſalutem ſufficit, non omnes q
tam arctam non agant damnanti
Non ſcio. Hoc ſcio, qui tam au-
ram egerunt ſalvati ſunt, de aliis
ſcio, de talibus autem pœnitenti-
ut tu fortè es, ne unum promam q
ſcio cœlo receptum. 9. Dominic
ter per noctes ſe acerrimè flagella-
& moriturus in cinere deponi vol
Ignatius integris hebdomadis ſine
bo, ſeptenis horis, in oratione dura-
David per ſingulas noctes lavabat
crymis lectum, cinerē tanquam pa-
manducabat, cúm fletu miſcebat p
tum, manè ſe flagellis cædebat, 10.
cum tua tam fortè tepida, tam ri-
da, ut ſi uno nummo velles credit-
millionum decem, perſolvere, quò
venies, ego nihil definio, tu cog-
Apoc. 6. 8. *Mors præcedebat & infer-*
ſequeb

sequebatur eam. Nihil ibi de cœlo ità pauci salvantur. Brigit. 2. Rev. 16. *Si sapiētissimus in mūdo posset cōsiderare quot animæ quotidie descēdūt ad infernū, plures essēt quā arenæ maris dinumeratæ & lapilli riparū.* Universim Bern. 2. de consid. c. 5. *Leva oculos considerationis tuæ & vide regiones si non sint magis siccæ ad ignem, quàm albæ ad messem: Quàm multæ quas putaveras fruges, diligenter inspectæ vepres potius apparebunt. Imò ne vepres quidem, annosæ & veternosæ arbores sunt.* 2. S. Angelæ de Fulginio Spiritus S. dixit. c. 3 vitæ edit. Boll. *Pauci sunt hodie boni, & pauca fides.* 3. Rev. S. Brigitt. extrav. c. 51. dicit Deus. *Ab omnibus neglectus sum, ab omnibus expulsus sum* 4. Rev. 79. *Totus mundus mihi videtur superbus, & cupiditatis & luxuriæ frigore tam diriter iam coopertus existere, quod heu paucissimi sunt, quorum verbis atque operibus intelligi possit, Dei perfectam charitatem in cordibus ipsorum habitare.* Et 1 Rev. 1. *Nunc ex toto oblitus sum* (ait Deus) *& contemptus.* 2. Rev.

16. *Plures animas quotidie* (dicit Chri
stus) *in infernum descendere, quàm*
arena maris, & lapilli riparum. 3. Chry
sost. hom. 40 ad populũ. *Quot esse pu*
tis in civitate nostra (Antiochiæ ub
ferè fuerunt infinita millia hominum
qui salvi fiant, infestum quidem est, q
dicturus sum, dicam tamen, non possunt
tot millibus in veniri centum, qui salvan
tur. Quanquam & de his dubito. Et ta
men fuit tanta charitas inter Christi
anos olim, ut Gentiles dicerent. V
de ut alter, pro altero mori parati si
Tert. Apol. c. 39. Imó Alexandri
Eusebius hist. l. 2. c. 17. Sic testatu
Primò omnium renunciant cunctis fac
tatibus suis dividendis prout unicuiq; o
est honestæ, ac castæ vitæ mysteria ce
brant, & sapientiæ studiis non solùm a
mo, sed & corpore se consecrare gestiu
cibum potumq; nullus eorum capit ant
lis occasum, non nulli autem, post tridu
veniunt in communionem cibi. Iam v
hi qui in eruditionibus sapientiæ & in p
fundion

fundiore intelligentia, sacrorum voluminum conuersantur, tanquam copiosis dapibus inhiantes expleri nequeunt, & continendo acriùs inflammantur, ità ut nec quarto nec quinto, sed sexto demum die, non tam desideratum, quàm necessarium corpori indulgeant cibum. Vinum quidem nemo ne gustu quidem contingit, sed nec quilibet carnem: Tantùm ei aqua est poculum, & panis cum sale vel hyssopo cibus & hoc idem fuit per totam Græciam, & Barbariam idem ibidem. 4. in *Pentapoli tantùm unus Loth inventus atqui Christus dixit levius in illa die erit Sodomæ &c. Itaque eo tempore fuerunt pauciores inter* Iudæos salvandi atqui modo sæculum peius. 5. Isai. 5. *Dilatavit infernus animam suam & aperuit os suum absque ullo termino* quasi 14. nullus evadat, sed omnes deglutiat. S. Vinc. sermone 6. De septuag. ait Archidiaconus Lugdunensi post 40. annos eremi mortuus apparuit suo Episcopo & dixit ex 30000. secum S. Bernardo ad cœlum ivisse, tres

ad purg-

ad purgatorium, reliquos ad infernum. Platus l. 1. c. 5. Dum Bertoldus ord. S. Franc. concionaretur mulier mortua dolore, resuscitata ex 80. millibus tres ad purgatoriũ tũc ivisse dixit abire omnes damnatæ Fasciculo tẽporũ ad an 1343. Innocẽtius Sextus adhuc Cardinalis adiit Eremitam, qui ex extasi expertus dixit. *Vidi animas in infernum incidere, sicut nives densissimæ aerem obnubilantes, ad purgatorium sicut nivem rarissimam, sed ad paradisum tantùm tres.* 6. Iuste queritur Mich. 7. *Væ mihi quia factus sum sicuti qui colligit in autumno racemos vindemiæ, non est botrus ad comedendum* Ps. 13. *Non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.* 7. E Iudæorum sexcentis millibus virorum & vulgo innumerabili tantũ duo ingressi terram promissionis, de quo dicit S. Paulus *quòd hæc in figura nostri contigerunt*, & tamen transierunt mare rubrum omnes, nempe baptismi. S. Ambr. lib. de unica pœna c. 11.

Basil.

Facilius inveni qui innocentiam servaverunt, quàm qui condignam poenitentiam egerunt. Et tamen quod tales? Ait Cyp. lib. de sing. Cleric. *de solo vitio carnis etiam in cælibibus* & castitatem professis *Singulares* (id est qui procul à fæminis pene omnes vix valent carnales insidias sustinere, quid faciunt illi, qui ex utroq; latere gladijs (fæminis) impendentibus non contentantur incumbere. Simile *est regnum Cælorum decem Virginibus quasi* decem solùm essent, idq; ex his medietatē ob negligentiam, ob omissiones etsi non habeant peccata positiva excludit. Quam non satis est non peccasse sed opus & bene agere. 9. *Præcedent vos publicani & meretrices in regno DEI*, at solùm de uno Matthæo & Magdalena in tota scriptura est, & tamen hæc est major pars salvandorum respectu aliorum. Non mirum itaq; quod regnum cælorum *simile sit sagenæ missæ in mare*, quid hæc est respectu

maris, & quot eá pifces-includi re-spectu omnium possunt, tot ad salutem aliquos ire, sed & ex his medietatem, ut pisces malos abijci. 10. Detractio est mortâle. Et S, Th. 2. 2. q. 73. a. 2. ad 2. ait *Paucos vel nullos esse, qui detractionibus dicendis non sint obnoxii.* Antiochiæ in una urbe sub Iuliano Abbate erant decem millia monachorum qui omnes à Diocletiano combusti. Basilissa mille Virgines. Sur in Ian. in urbe Thebaidis Evag. c. 5. Pallad. in Laus, erant 10000 Monachorum, 20000. monialium sanctissimi. In Nitria 500. Monasteria. Sozomenus ait in opere Trip. l. 6. c. 1. tot millia fuêre S. S. Monachorum, ut sola nomina eorum si scriberentur multos libros implevissent. S. Hilarion tot habuit Monachos, ut eum euntem tria millia comitarentur ut D. Hier, in ejus vita. Cass. Instit. 4. c. 1. quinquies mille in uno monasterio Thebaidis Sanctissimi

ſimi & tamen eo tempore ex decem millibus vix unus ſalvabatur, uti Baron de S. Nilo refert quid is dixerit eam fuiſſe communem S. S. P. P. ſententiam. Tempore Sancti Cypriani tam patientes Chriſtiani erant ut audeat coram Gentili Demetriano gloriari, lib. adv. Demetr. *Putatis nos adverſa vobiſcum æqualiter perpeti, apud vos impatientia ſemper clamoſa eſt & querula, apud nos fortis & religioſa patientia quieta ſemper, ac ſemper in Deum grata eſt &c. Viget apud nos ſpei robur & firmitas fidei & inter ipſas ſeculi labentis ruinas erecta mens & immobilis virtus & nunquam niſi læta patientia.* Vit. P. P. lib. 5. c. 11 de ſobriet. Abbas Agathon moriturus tres dies mãſit immobilis oculos apertos tenens, fratres interrogant. *Abba ubi es; At ille. Interim laboravi virtute, quâ potui in cuſtodiendis mandatis Dei, ſed homo ſum, & neſcio utrum placuerint opera mea Deo. Dicunt ei fratres. Et non con-*

 fidis

fidis de operibus tuis quia secundum Deum sint! Et dixit senex. Non præsum nisi venero ante Deum. Aliter enim sunt iudicia Dei aliter hominum. (Sic Sancti.) Cyrill. Orat. de exitu anim. *gehennam timeo quia interminatam, & horreo tartarum ut cui nimium sit caloris paveo tenebras, formido pestiferum vermem.*

PUNCTUM V.

QUis ergò salvabitur, Nescio scio quia pauci. 1. *Multi vocati pauci electi.* 2. Propheta comparat eos spicis quæ manent in campo post messem, quæ falcem effugerunt & botris qui in vinea post vindemiā. 3. Alter Propheta. Auriculæ & pedi ouis ex ore lupi extracto. 4. Ex mille an unus nescio! Chrysostomus in illo concursu Antiocheno vix de centum præsumere potuit, mulier in concione Bertoldi mortua & resuscitata retulit, se interfuisse judicio

Dei,

Dei, in quo è sexaginta millibus tres salvati. Alius è viginti millibus unũ. 5. Ex omnibus Iudæis; quorum multi milliones fuerunt centum undecim millia in Apoc. numerantur. 6. S. Paulus de Iudæis quorum è sexcentis millibus virorum & vulgo innumerabili duo terram promissam ingressi, ait hæc in *figura nostri contigisse*. 7. Quis ergo salvabitur; nescio. Hoc *scio nisi abundaverit nostra iustitia &c.* Hoc scio *Omnis arbor quæ non facit fructum bonum &c.* Hoc scio *Nisi pœnitentiam egeritis &c.* Elige ergo quæ placet vitam, Potesne in hoc statu centuplum facere in quo es; Potesne dignos fructus pœnitentiæ, Faveo, gratulor, permane in eo. Reliqui videamus quid erit de nobis; 8. Hoc scio quod si quis tam sanctus sit atq; Patriarchæ veteres Abraham, Daniel Iacob &c. de quibus S. Chrysost. de Virgin. c. 82. *Nemo hâc ætate cum Abraham conferri potest, ne prope*

quidem ad eum accedere, etenim magis ille pecuniam divitiasq́; contempsit quàm qui inopiam religiosi moderni profitentur tamen nondum salutem tibi promitto quia ut idem ibid. *Non eundem à nobis & ab aliis virtutibus modum requiri &c. multi enim perfectionis modi temporum vanitate definiuntur, fitq́; imperfectum procedente tempore, quod olim absolutum videbatur &c. quæ fuerunt tum absoluta Christus adventu suo imperfecta docuit.* 9. Sed demus, te nullius peccati tibi conscium esse, nondum cœlum tibi promitto. Chrysost. de Virg. c. 2. *Non enim qui vitio carent corona donandi sunt, & quidem videre licet non solum id nostris esse sed externis etiam legibus constitutum, inquit enim lex, homicida morte multatur, at non præterea adiicit, qui hominẽ nõ occiderit honore m. afficitur &c. laudẽ enim & admirationem habere, rectèfacientium est, non eorum qui vitia declinarunt.* 10. Imò nisi ex-

cesseris S. S. Patriarchas virtute, adhuc hærebis. Chrysost. de Virg. c. 84. *Maiori nos virtute quàm Patriarchæ nitamur oportet ut eandem quàm illi sunt assecuti mercedem assequamur &c. quanquam vel si in cursu pares illis esse possimus, ne sic quidem liberi simus á pœna.* 1. Cor 10. *Bibebant de spirituali consequente eos petra, petra autem erat Christus sed non in pluribus eorum beneplacitum est Deo.* Dixisset saltem de iis qui non bibebant de Christo, qui alieni à fide erant; Dixisset non in omnibus eorum beneplacitum, tum saltem in pluribus, ergo in paucioribus, ergo plures in quibus non placitum, licet ita illos sectaretur quasi miracula faciendo, ut eos converteret, ut si petra quempiam consequeretur.

SOLILOQVIUM XVII,

Quantum curamus nostram salutem.

PUNCTUM I.

CErtum est quod magis debemus

quàm omnia alia. 1. Magis curare ut simus sani per æternitatem, quàm per annum. 2. Ut non amittamus nos totos, quàm ut manum vel oculum. 3. Ut in æternum non fameamus, quàm ut in diem. 4. Ut vestes in æternum habeamus, quàm ut pro anno, 5. Ut bene habeamus, divites simus in æternum, quàm per annos decem. 6. Ut famam bonam habeamus in æternum, quàm per annos mille. 7. Ut liberi à morbis, frigore, bello, calamitatibus in æternum quàm ut per annos decem. 8 Ut amicos bonos in æternum, quàm per annum. 9 Ut voluptates, lætitiam, amænitatem, in æternum quàm per sex annos. 10. Ut scientiam plenissimam, quàm unius scientiæ partem exiguam. Et ecce qualiter hæc curamus, & quàm modicè illa

PUNCTUM II.

AN curas & laboras pro cœlo ut miles pro stipendio. 2. Itane ut mer-

mercator pro lucro. 3. Itane uti amasii ob amasias. 4. Itane uti fabri, artifices, agricolæ pro diurno victu. 5. Itane uti verè studiosi ob literas. 6. Itane uti æger gravi morbo ut cōvalescat. 7. Itane uti ne nudus incedas. 8 Itane uti incarceratus cui amputanda cras manus vel oculus eruendus. 9. Itane uti ut famem gravē depellas. 10. Itane ut famam & gloriam acquiras. 11. Itane ut qui curat impetrare dignitatem. 12. Itane uti si hostis instaret, ut illum effugias. 13. Itane uti si domus accendatur, ut res tuas ex incendio liberes. 14. Itane uti gratiam Regis vel Patroni acquiras vel cujus interest tua. 15. Itane ut si mergereris fractâ navi, nam pœnitentia est post naufragium tabula, ut evadas. 16. Itane si thesaurus tibi maximus commissus ejus & fures ubiq; instarent, ecce in *vasis fictilibus habemus thesaurum.*

PUNCTUM III.

SI tantùm ita curo cœlum, & tantum pro cœlo laboro, adhuc ſtultus ſum. Sicut qui ita gemmas curaret ut paleas, nec tam bona hæc omnia mundi ſunt reſpectu cœli ac paleæ reſpectu gemmarum. Sicut qui regnum ita curaret ut pomum, ſicut qui vitam ſuam ita curaret ut unum capillum. Sicut qui theſauros maximos, ita ac arenulam unam. 2. Sed nec ita curamus, ubi eſt prudentia noſtra. Ecce quàm verè Eccl. *Stultorum eſt infinitus numerus.* Quàm verè ubiq; ſcriptura peccatores *Stultos* appellat? Quando tandem finis erit tam fœdæ ſtultitiæ, quam diu me pro rebus mundi eviſcerabo, ſicut araneus ut muſcam capiam, & ut cœlum in æternum, & omne bonum in æternum obtineam, ut omni malo in æternum caream, deſidebo? *O lux quæ lucebas cæco Tobiæ, illumina.* Pſ.

David

David de se ait, *Quemadmodum cervus desiderat ad fontes aquarum &c.* & ego nec manum moveo. Et tamen quantum facere deberem! at itane ad Principem alloquendum. Itane petis salutem à Deo ac mendici nummum? Itane sanitatem, ut sæcularis honorem? Itane fugis offensam Dei, ut aulici offensam Principis! Itane erubescis coram oculis Dei peccare ac coram humanis, vel si tua dicerẽtur eis peccata. Eâne diligentia laboras placere Deo ut prostituta adultero? *Filii huius mundi prudentiores sunt in generatione suâ Filiis lucis.*

SOLILOQVIUM DECIMUM OCTAVUM.

Sanctorum in morte affectio.

Affectus Sanctæ Gertrudis ex operibus ipsius.

PUNCTUM I.

O Amor, ô amor! quando erues animam meam ex hoc carcere! acce-

acceleret ô Deus meus, dulcedo mea, acceleret gloria tuæ præſentiæ, O quàm beati ſunt illi, qui in domo tua habitant! ô quando introibit in eam anima mea ad cantandam & laudandam gloriam tuam, & ſanctitatem infinitam! quàm glorioſus es Deus meus, quam amabilis, quàm delectabilis! quæ felicitas videre te ſolem puriſſimum? Iam anima mea deficit præ tædio vitæ iſtius, deſiderat ex totis viribus venire in conſpectum tuum. DEUS meus, miſericordia mea, abſconde me in tuis manibus, in tuis pedibus, & in hoc amantiſſimo corde. In te defigo mea deſideria, mei gemitus ad te ſunt, ad te mea ſuſpiria, laudes, & omnis fiducia. Quando tecum ero gloria mea? Quando diſſolvetur hic laqueus mortis, Diláta miſericordiam tuam erga hanc magnam peccatricem. O amor æterne quàm dulcis & amabilis eſt tua ſocietas! ſurge de-

ſiderium cordis mei. Ad te ſunt oculi mei, ad te aures meæ. Nulla mihi alia vox ſonet, ſonet unica tua bonitas in auribus meis.

Ad communionem in morte ita acceſſit.

Sanctus Audomarus Epiſc.

Sur. tom. 5.

O divine Agne per delicias tui æterni Patris recipe hæc mea deſideria. Ad te venio Domine mi, miſereatur pietas tua operis manuum tuarum. Recipiat me tua divina gratia ut te videam in throno magnitudinis.

Sancta Theotyſſe Virgo *ex Lipom. tom. 5.*

Nunc dimittis Domine ſervum tuum in pace quia viderunt oculi mei ſalutare tuum. In meis labijs, & in mea voluntate nunc meorum conſiſtit remiſſio peccatorum, modó ſecura procedam quocunq; me potens tua dextra impulerit. San-

Sanctus Thomas Aqui. *apud Sur. tom.* 2, *&* S. Antonius *(3. p. tit.* 23. *c.* 7.

Ego ſincerè credo & certum hábeo, quód in Sacramento ſit IESUS Chriſtus verus Deus & homo. In ipſo invenio & ab ipſo accipio pretium meæ redemptionis ; Ab ipſo viaticum & auxilium ſuperabundans pro itinere tam longo.

Actus ſpei Sancti Ioſaphat 4. *Ex S. Damaſc.*

Noli timere nec dubita quia ut ut multa & gravia ſint tua peccata, non excedunt immenſam bonitatem Dei: Peccata numerum habent & finem ; Bonitas immenſa nec numerũ nec finem habere poteſt. *Ita Patrem ſuum ſolabatur.*

S. Adelhardi. *Sur. tom.* 1.

Domine pone me juxta te, & cu-

iusvis

jusvis manus pugnet contra me. Hoc nisi facias perditus sum, nam tu solus inter mortuos liber inventus es.

Sancti Hieronymi in hora mortis *Ex Eusebio* ejus discipulo.

Advenit tandem ô Domine hora mortis propter quam in hunc mundum nascimur, cum hoc onere accepi vitæ beneficium, ut deinde persolverem tributum mortis. Expirâsti ô mi Redemptor in cruce, cùm esses Dominus, ut mori servus non tergiversaretur. Fiat semper voluntas tua: Moriatur, moriatur anima mea, attamen morte justorum. Scio quia Deus & Redemptor meus vivit, & suis temporibus resuscitabit hoc corpus concussum à tam potentibus ventis, nauseæ, fastidiorum, dolorum, & aliorum rebellium accidentium. Ut inhabitem terras meliores dimitto mortalem hanc domum, &

hanc

hanc carnem morti destinatam. Tempus est ut cantem Deo meò hymnum laudis, quia per ignem & aquam eduxisti me in refrigerium. Usque ad hanc horam peregrinatus sum, nunc in patriam ingredior, usque modò periculosè navigavi, nunc in portum intro. Deus est qui me transfert de tenebris ad lucem, de periculis ad securitatem, ex paupertate ad divitias, ex pugna ad victoriam, molesto ergastulo huius corporis dolore ad quietem & tranquillitatem cœlestis curiæ. Vitá mea sensim deficit ò Deus meus in cuius manu sunt omnia horarum momenta. Fateor meliùs est mihi tractare cum morte, quàm cum vita tam dolosâ, periculosâ proditive. O bona mors, dulcis facta per mortem Domini mei Iesu Christi. Non mors jam dicenda es, siquidem das veram vitam, & aufers à me febres, & dolores, & fugas â corpore famem & sitim. Veni ò mors, soror mea, spónsa

ſa mea, amica mea, monſtra mihi Ieſum amorem cordis mei. Oſtendito mihi ubi paſcat greges ſuos hic divinus Paſtor, ubi ſit meridies glorioſæ pulchritudinis mei optimi Ieſu. Surge anima mea, curre in odorem ungventorum eius pretioſorum, intra in ſecretum deliciarum eius, Iam tranſiêrunt velut umbra, & me ſolum reliquerunt. Ad te converto me Redemptor meus, convertere & tu ad me, ô ſpes mea unica. Reſpice, ſalva libera me, & hanc animam erue â carcere corporis iſtius. Dies mei ſicut fumus evanuerunt, & caro mea ſicut flos fæni exſiccata eſt. Iam certè Deus meus advenit tempus, in quo recorderis, & miſerearis mei. Aufer â me lugubrem amictum iſtius corporis, & indue me glorioſâ veſte immortalitatis. Anima mea in Dei præſentia tota colliqueſcit, quia fruitur ſponſo toties, & tam diu quæſito. Surge cœleſtis Pater excipe ſa-

men-

mentem & prodigum filium. Redit totus defædatus & macer ex longinqua regione ubi pavit immunda animalia.

Idem Crucifixum manu tenens in morte. *Ex Eusebio.*

O misericordissime IESU, fortitudo mea, & spes mea; in quem credo, quem spero, amo & amabo semper. Assiste nunc mihi manu potenti, ut feliciter hunc passum mortis pertranseam. Tempus est ut pulvis redeat in terram suam primævam, anima verò quæ in illo tanquam deposito erat, ad Deum & Creatorem suum. Aperi mihi Domine portas vitæ. Cùm ut latro in Cruce patereris liberalissimè promisisti. Aspice me ut latronem cui ex ligno redemptionis benefecisti. Admitte me ut Matthæum, Magdalenam, & facinorosissimos admisisti. Quid lucraberis Domine si in ignem æternum cõijcias

as hanc paleam infirmitatum ardoribus ſiccatam! tuus eſt honor remittere peccata, & eripere ex luto in quo jacet inſtar immundi animalis fieri non poteſt ut tu Deus meus me â te repellas, ſum enim caro de carne tua, & os ex oſſibus tuis, & filius ejusdem Patris, & me fratrem tuum in Evangelio nominas. Ejà ſurge frater mi, nam ſuſcepiſti meam humanitatem, ut mihi dares tuam divinitatem, Adeſt hora quam quæſiviſti: Libera â leonibus hanc animã, quam tanto cum amore quæſiviſti, Surge deſiderium collium æternorũ, ad quos feſtino, recitetur ſupplex vox mea in conſpectu tuo. Hic aſpice vulneratum in itinere Ierichontino: Cura eum & impone ſuper divinos tuos humeros. Computruit lingva mea propter ſermones impios, impleti ſunt oculi mei vanitate, non expendi intellectum in conſideranda lege tua. A planta pedis uſq; ad ver-

ticem non est in me sanitas, Boni Iesu sanguis ab his venis profluxit, ut ego me illo redimerem: Illum oppono ut mihi non inferas meritam pœnam æternæ damnationis Ego sum illa merces tanto pretio empta; Ego sum illa ovis perdita, reduc eam ô dulcis Pastor, & pone eam inter illas quæ sunt in ovili tuo. Tu promisisti quòd in quácunq; hora peccator pœnituerit veniam consequetur. Ecce ego venio totus dolens propter peccata mea. Tu sta promissis. Nam hæc hora in qua doleo mea est, nec est dolor extra tempus ad pœnitendum mihi datum. Veni amantissime Iesu, eamus in campum amœnitatis & in hortum gloriæ tuæ, nè repellas, nè elongeris, non sum dignus vocari filius tuus, scio quód tibi nequaquam displicebit si te vocavero Patrem. Hâc itaq; dulci voce te invito. O Pater, ô Pater mi, ut me admittas in possessionem regni tui.

Eius-

Ejusdem dum ei S. Viaticum afferretur. *Ex Eusebio.*

DOmine mi quis ego sum ut intres sub tectum meum; Sumne ego melior quam Patres mei; Moysi viro sanctissimo & mansvetissimo non concessisti ut videret faciem tuam: Quomodo nunc ergo te dimittis ut visites pauperem & publicanum: Satis tibi non est mecum cibum sumere, sed insuper præcipis ut te comedam: Quam bene prospectum est errabundæ ovi, cùm teneat intra se Pastorem suum. Non timeo inferni ministros neq; monstra abyssi. Nunquam me meus dulcis Pastor deseret postquam mea viscera subivit, Retinebo eum mecum, nec elongabit se â me. Tu es Deus meus, & Pater meus. Non est grave animæ meæ deserere hoc corpus cùm eius loco recipiat illud tam pretiosum. Ipsum quoq; corpus libens patietur abire animam, videns

dens honorari se præsentia tam nobili. Non timebo mala dum tu mecum es iam sistet mors contra faciem meam. Vide ô Iesu ego sum æger & tu medicus, sana me. Ego nudus, & tu dives, contege me. Ego morior in solitudine & fame, tu qui cibus es pasce. Ego patior sitim, tu qui es nectar cœlicum refrigera me. Libera me de tot laqueis defensor meus, gubernator, Custos, Dux, Rex, & Deus meus, in cuius manus commendo spiritum meum, quem redemisti in ligno crucis, & propter quē distendis, & dilatas tuas misericordias.

Sancti Anselmi morientis.
Apud ipsummet.

PRostratus ad pedes tuos Sanctissima Virgo iacet rebellis Filius, qui tamen confidit in clementia tua materná. Onustus vinculis & compedibus vitæ prioris, flecto genua coram im-

immensa tua pietate. Corpus in prædam datum est æstuante febri, anima verò plena est timidarum cogitationum. Peccata mea detego coram te ut remedium afferas, & abscondo propter fœditatem nè offendã mundissimos oculos tuos. Nec curãtur sine confessione, nec deteguntur sine pudore, & confusione. Si tegãtur incurata manent, si detegantur, detestabilia sunt. Exurunt me dolore, & terrent pavore. Sana me Domina, nè feces corruptorum meorũ scelerum causent aut in te, aut in filio tuo nauseam. Mater sanctæ spei! venit Filius tuus salvare quod perierat, & tu Domina oblivíscêre peccatoris se humiliantis & ad te maximo cum doloris sensu clamantis! ô cœlestis Pastor! quæsivit Iesus tuus errantem oviculam quæ pœnitentiam abiecerat, & tu poteris despicere eum qui cum amaritudine cordis deflet sua errata; ô Fili, ô Mater si

âmbo iniuriâ affecti eſtis, attamen adhuc in pectore veſtro ſupereſt aliquid clementiæ pro eo qui confunditur propter ſua ſcelera præterita. Ambo offenſi eſtis, ambo eſtis abyſſus miſericordiæ, & dulcedinis. Hic reus & vinctus pro tribunali divinæ iuſtitiæ confugit ad ſacrarium clementiæ Matris Dei, ad Filium cordis eius. Miſericordiſſime Ieſu parce ſervo Matris tuæ. Miſericordiſſima Mater Maria parce mancipio Filij tui. Proijcio me in medium duarum tantarum miſericordiarum, ut non incidam in duas juſtitias rigidiſſimas. O bone Fili, ô bona Mater, non ſit irrita hæc confeſſio mea, non me confundat ſpes in vobis repoſita. Nuncia mihi ô mundi Iudex cui condonabis? Dic orbis reparator, quis reconciliabit, ſi tu damnas? Et tu Domina nunquid abijcies hunc vermiculum decantantem tuam magnitudinem ex amore tui, & deteſtantem cum dolore peccata ſua.

Sancti Victoris Episcopi Uticensis in *Libris de Persecut. Vandalica.*

MIseremini mei Angeli Dei mei, accurrite, nam vestri officij est assistere, & subvenire ijs qui cupiunt hæredes fieri æternæ gloriæ. En ad ruinam vergit castrum cujus vos castellanos & protectores constituerat Deus. Tristis, afflictus, æger, agonizans vobis spectantibus in terram abeo. Succurrite, adjuvate, date vires pro transitu tam periculoso. Præsentate Domino gemitus meos & dolores, efficite ut acceptentur in satisfactionem pro peccatis angustiæ & timores præsentes. Orate pro me ô Sancti Patriarchæ quorum vita plena fuit molestijs, & afflictionibus, & mors in terra invia, & consolationis experte. Subvenite Sancti Apostoli, nam cujuscunq; animæ interitus vobis erat aculeus gravissi-

mus. Quomodo silebis ô gloriose S. Petre videns unam tuarum ovium sub Leonis ungvibus, & in mortis agone? o Sancte Paule Apostole quas moras nectis, si cùm minor erat amor tuus nemo condemnabatur, quin cor tuum ureretur; quis de te non sperabit modò optimè cùm sine comparatione increverit amor tuus; o sancte Ioannes Fili Virginis quis dolor erit tuæ meæq; Parentis à te sedulo ministerio tot annis conservatæ, si audierit à te húc eius filium derelictum fuisse in adversis? Novi & nimium novi quod sim indignus vestris precibus: Nihilominùs etiam novi, quòd precabimini Deum pro dyscolo hoc filio cùm exemplum habeatis Christi Domini vestri qui pro inimicis suis crudelibus deprecatus est faciem æterni Patris.

Sancti Ephrem. *Lipon. tom. 2.*

EHeu quia Implicatus sum laqueis mortis, dies mei finiti sunt, tela vitæ meæ succisa est, lampas lucis meæ defecit, impegit in piratas cymba mea, anni mei terminũ suæ peregrinationis invenerunt. Gemitus mortis, & dolores inferni terrent & torquent me; undiq; obsideor ab inimicis meis, Domine mi IESU Christe, noli intrare mecum in severum judicium. Abyssus sum peccatorum, sed tu bonus miserere. Sic sic gratia tua apparebit. Si utêris justitiâ Domine quis salvabitur! Utere mecum gratiâ, parce & recipe in pace spiritum meum quem manus tuæ creaverunt.

Ejusdem, ad Beatam Virginē.

VIrgo gloriosa & Domina mea assiste mihi in hac hora, per honorem quem ut Mater Dei habes,

& per gladium doloris qui pertransivit viscera pietatis tuæ, cùm conspexisti Mansuetissimum illum Agnū, inter carnificum manus, & maledicas populi lingvas. Per excessivum dolorem quem passi sunt oculi isti pleni misericordiâ, cúm videres tunicam Iesu plenam densatis segmentis carnis & sangvinis, nec nó inculcatam pedibus lixarum. Per solitudinem, jejunia, peregrinationes, vigilias, persecutiones, & dolores quas cor tuum sustinuit. Per 33. annos quibus vixit Filius viscerum tuorum. Per lætitiam quam sensit anima tua cúm illum ad pectus lactabat, & ipsius corpusculum nutriebat, & cúm illum videbat adorari ab Angelis & Prophetis, & innotescere per miracula & doctrinam, & coli ut magnum Prophetam. Per inexplicabilem gloriam quæ tuum pectus perfudit, cûm post horridas Passionis tempestates vidisti eum à mortu-

is suscitatum & gloriosum, Per hæc omnia mysteria & alia vitæ & mortis tuæ, supplico, mulier Virgo Benedicta, non dedignare subvenire huic indigno peccatori, qui in immundis cogitationibus, verbis & operibus vitæ suæ annos absumpsit. Es mater mansuetissimi & Clementissimi Dei, ideò recipe me clementissima ut mitissima Domina præsentando meas preces, cum tuis, coram Filio tuo Domino meo, & obtestando ne occludat mihi viscera pietatis suæ. Protege me nunc & sẽper o dulcis Mater obstruendo inimicis meis omnem aditum quoad vixero, & defendẽdo in mortis transitu animam meam. Non videant oculi mei in illa hora, & momento terribilem vultum dæmonum, & si viderint effice, ut non tradam victas manus & opes Filij tui. In tremendo die universalis Iudicij audiam, quòd fueris Advocata mea, & per

preces tuas factus sim hæres.

Addo hic glorias Theophili Pœnitentis ad B. V. *Sur. tom.* 1. 4. *Febr.*

SUſcipe in te o Virgo hoc onus protegendi. Quomodo defigam oculos in eum quem tantopere offendi, niſi prius tu Domina placaveris ejus juſtiſſimam indignationem. O potentiſſima & valdè miſericors Progredere obviam & brachijs apertis excipe accurrentes ad tuam pietatem. Offendi Filium tuum, ſcio tamen quòd multi alij peccatores confitendo peccata ſua impetrârunt te mediatrice honorem & gratiam qui perdiderant. Tu es eadem ſemper, ego ſum quod illi fuerunt. O conſolatrix afflictorum, protetrix fugientium, baculus noſtræ infirmitatis, quæ ſemper exaudis opertos ſceleribus ad te confugientes. Intercede pro me apud filium tuum, & omnia

ad

ad meum fluent votum. Filius tuus misericors est, & nihil negare eorum potest, quæ te mediatrice petimus. Non me despice, respice lacrymas meas, confirma mea proposita, o adjutrix mea, & refrigerium meum. Tu es mihi porta ad misericordiam, per te ingrediar. Tu es spes mea, per te & tecum sperabo.

Sancti Eustachij M. *Sur.*

DOmine sis mihi propitius, & fac nè anima mea videat horridos vultus suorum inimicorum; aut si viderit ut non timeat, aut si timuerit, ut non succumbat victa, aut si succubuerit, ut non moriatur: aut si mortua fuerit, ut statim resurgat.

Sancti Martiniani Eremitæ
Sur. 13. *Feb. tom.* 5.

NOn veniat tibi o dulcis IESU horror ob sentinam infelicissimi hujus peccatoris. Spero in te,

non mea me decipiat ſpes. Tu imperâſti ventis âc mari turbato, & ſubitò obedierunt tibi. Defige in me oculos tuos & ſubitó ceſſabit tempeſtas. Cùm tu poſſis omnia, conſerva me in tuá gratia uſq; ad finem & conſerva me à tot dolis inimici.

Sancti Laurentij Iuſtiniani.

8. *Ian. Sur. tom*, 1.

MOrtuus eſt Chriſtus propter me, pudor eſſet ſi refugerem mortem. Contemplare mi Ieſu præſentem hanc meam vilitatem, & miſereare mei. Fieri poteſt ut animus iſte tuus, aut cor quenquam clamantem à ſe repellat. Nonne tu es ille qui dixiſti. In tribulatione clamo, quid ni exaudias.

Sancti Franciſci ante Viaticum.

Ex Chron. Ord. ſeraph.

DOmine quis es tu. Et quis ego ſum. In tua præſentia me colloco ut

co ut

co ut mendicus ad portam divitis, & obſecro, ut ex theſauris clementiæ mihi dones privilegia gratiæ. Sto ante te ut mancipium coram hero petens cibum & potum tui corporis & ſangvinis, ut veſtem pretioſam charitatis cooperientem innumera peccata. Sto ut reus ante judicem, & poſtulo ut pietatem exerceas erga me, quando anima à corpore avelletur, & præſentabitur coram Tribunali tuo. Domine ſto apud te ut amicus apud amicum, petens ut me tua charitas ita tibi colliget & uniat, ut nunquam ampliùs à te recedam. Sto ut filius ante Patrem, petoq; ut pro me ſolicitus ſis, & me introducas in poſſeſſionem hæreditatis tuæ.

Sancti Arthaniamij M.

GRatias ago tibi Salvator mi, quia roboraſti ſervum tuum quamvis indignum, atq; adeo debellavi eos, qui me perdere in hac hora

cupiebant. Redeo ad invocationẽ, ut agnoſcas quàm ſim puſillus & debilis & ſubvenias paupertati meæ. Recordare quia pulvis ſum, & vires meæ nihil ſunt. Committo me Clementiæ tuæ, nè permitte ut trophæum de me ſtatuat inimicus qui nunquam à me perſequendo deſiſtit.

Sanctæ Euphraſiæ Virginis

13. Feb. Sur. tom. 1.

CUr me deſpicis bone Ieſu? Adde ſi ità placitum eſt ante te vitæ meæ annuam moram ut defleam culpas meas, necdum egi pœnitentiam, necdum eſt in me pietatis veſtigium. Non laudant te qui deſcendunt in infernum, nec in ſepulchro invenitur qui confiteatur tibi, nihil poſt mortem mihi lacrymæ proderunt. Ut pœnitentia utilis ſit neceſſè eſt me vivere. *Non obtinuit hunc annum,*

Sanc

Sanctæ Basilissæ M.

PRotege me Christe in hac hora, nè me Sathanas lupus insatiabilis deglutiat. Plus prodesse potest tua manus quàm obesse pleni hostium exercitus. O Sponse Cœlestis concede mihi per tua merita vitam cœli, in qua tu Rex es.

S. Mariæ Ægyptiacæ ad B. V.

2. *April. vitù P. P.*

ÆQuum non est me tam fædè conspurcatam & sordidatam oculis hisce profanissimis ô Virgo purissima, te aspicere, Verùm cur Deus homo factus est nisi ut peccatores ad pœnitentiam vocaret? Cur tu es Mater Dei hominis, nisi ut per te inveniamus ad quem confugiamus? Adjuva me, non enim habeo aliud refugium. Recordare Domina quia propter me Iesus ille tuus effudit sangvinem suum ex venis suis. Hic

adſto tota confuſa & pudibunda, nec præſumo oculos ad te attollere: Tu tamen cum ſis Mater Filij miſericordiſſimi, & tu ipſa ſis plena miſericordia abſq; dubio ſubvenies meæ calamitati; Sciat totus orbis quòd non deſpexeris preces indignæ peccatricis. Aſpice dulciſſima Virgo quot tentationibus premor, nec mea fragilitas par eſt illis devincendis. Præliare pro me, da robur mihi luctanti cum feris implacabilibus, Te eligo in meam advocatam & gubernatricem. Fugiant à facie tua inimici mei qui me conturbant, Veni o Lux clariſſima diſſolve tantam caliginem radijs tuæ charitatis. Fædæ me imaginationes undiq; circumdant, dormiens & vigil patior abominandas illuſiones: Vellem eas devincere, ſed vix prævaleo. Ubi hæres Domina mea? Non permitte ut impetus & continua duratio prælij me ſuperet. Da, ut adjuta tuæ vigore gra-

gratiæ animosè perferam omnes ictus.

S. Isabellæ Virg. Sconaugiensis 18. *Iun ex Egberto.*

EGo morior o amantissime Iesu, abscedo ex hoc mundo sine dolore, te enim desidero super omne quod est creatum, per sanctam tuam passionem consummatam in cruce, in qua extendisti brachia paratus amplecti totum mundum, miserere mei, & me amplexu tuo excipe, solare me, in tuto me loca.

Sanctæ Macrinæ 19. *Iulij*

DOmine tu sustulisti gladium Cherubino Paradisi & per Crucem in eum nos reposuisti. Non me à te separent obscuræ cavitates abyssi, nec impediat liberum ad te accessum invidia inimici.

San-

Sanctæ Euphemiæ M.

GRatias tibi Domine ago quòd usq; in hanc horam me paterna providentia nutrivisti. Agnosco innumera pericula corporis & animæ ex quibus me misericorditer liberasti. Attribuo bonitati tuæ patientiam quâ tot annis tolerâsti mea tam fœda delicta. Obsecro ut me eripias ab ore draconis quod hiat ad me deglutiendum. Lava me ab omni fœditate sangvine illo, qui è venis velut fontibus vivis profluxit. *Claudat ista.* S. Philppus Benucius, ut est lib. 2. ejus vitæ Cap. 22. cilicio & veste religiosâ indutus in morbo ultimo jacere voluit; & in terra deponi, atq; recitari ita ut audiret Psalmos pœnitentiales, quibus adjungebat suspiria. Singultus, lacrymas, tunsiones pectoris. Cùm verò in ijs legeretur. *Peccatores, te rogamus audi nos,* Ita est mente per horas tres

abstra-

ſtractus, ut mortuus crederetur, tum quaſi evigilans in hæc verba prorupit. *Væ mihi, cari fratres, quàm terribilis eſt pugna quæ contingit in morte. Sciatis quòd ego ſum repertus in magna adverſitate coram Tribunali Divino, nam dæmon repræſentando mihi culpas vitæ præſentis, cum ſolitis fraudibus voluit me deducere in deſperationem ſalutis.* Si hæc Sanctus, quid peccator.

SOLILOQVIUM DECIMVM NONUM.

Pœnitentia antiquor.

ASpice anima mea exempla pœnitentium qui tamen nec tantùm, nec tam gravitèr peccarunt. Concurrite & accedite, venite & narrabo vobis omnes qui Deum irritaſtis. Congregamini & videte quanta ad ædificationem oſtendit Deus animæ meæ &c. Attendite Fratres mei verba mea. Inclinate aurem veſtram

qui Deum rursus vobis ipsis per ve-
ram conversionem reconciliare cu-
pitis. &c. S Ioan. Climacus loqui-
tur gr. 6. Cùm igitur pervenissem
ad monasterium pœnitentium, im-
verò ad religionem fugientium, vi-
di revera (si dicere id audeam) qu
negligentis oculus non vidit, au-
risq; desidiosi non audivit, & in co
pigri hominis non ascenderunt, res
& verba quæ Deo vim inferre pos-
sent, habitus & studia quæ ipsiu
clementiam celerrimè flecterent.
Quosdam enim ex illis reis vidi no-
ctibus totis usq; mane sub dio stare
pervigiles, pedesq; immobiles tene-
re, cumq; somno miserabiliter de-
pressi agitarentur, vim naturæ in-
ferre, nullamq; sibiipsis requiem o-
mninò indulgere, sed seipsos incre-
pare, ignominijsq; & contumelijs
afficere atq; excitare. Alios misera-
biliter in cœlum intuentes, & illic
adjutorium cum gemitu & suspirijs

& vo-

&vocibus invocantes. Alios in moratione existentes & reorum in morem, vinctis post terga manibus humi luridas suas facies inclinantes, indignosq; qui se in cœlum aspicerent vociferantes, nec quidquam ad Deum dicere orando præ cogitationum & conscientiæ hæsitatione præsumentes, neq; quomodo aut unde orationem facerent præsumentes. Solamq; animam tacitam mutamq; mentem Deo offerentes tenebris ac desperatione plenam. Non nullos in pavimento strato cilicio & cinere sedentes ac faciem genibus operientes frontemq; in terram collidentes.

Alios jugitèr pectora tundentes animamq; suam ac vitam suspirio ingenti revocantes. Ex his alij quidem pavimentum madefaciebant lacrymis alij verò quia lacrymarum imbres non haberent seipsos miserabiliter lamentabantur. Plurimi ut fieri in mortibus solet, super anima-

bus

bus ſuis ululatum diræ vocis emittebant anguſtiam cordis ferre non valentes. Alij ex intimo corde rugiebant, atq; intra eos gemitûs ſonum cohibebant: Interdum verò cũ ſe continere non poſſent, repente exclamabant: Vidi ego illic nonnullos habitu & cogitatione & actu quaſi à ſemetipſis exceſſiſſent ac ſtuporem mentis incurriſſent veluti æneos quosdam ſummo ex mærore effectos, totos tenebris obſi os, & ad omnia vitæ hujus veluti inſenſibiles factos mentem quippe jam in humilitatis abyſſum demerſerant, ac mæroris igne oculorum lacrymas fixerant.

Alios item mæſtos ſedere atq; in terram fixis obtutibus ſtare perſpexi, caputq; aſſiduè movere & leonum in morem ex imo corde rugitum ac gemitum emittere. Ex his alij pleni ſpe, remiſſionem omnimodam inquirentes orabant, Alij ex ineffabili hu-

li humilitate indignos se remissione judicabant, nec omnino posse Deo rationem reddere clamabant. Quidam hic excruciari ut illic misericordiam consequerentur à Domino supplices poscebant. Pleriq; ex cõscientiæ onere attriti ac depressi satis sibi ex intimis esse dicebant, si vel supplicijs eximerentur, regnoq; non potirentur.

Vidi illic animas humiles contritas & prægravi pondere incurvatas ac dejectas, quæ vocibus illis suis ad Deum emissis lapides quoq; ipsos ad compunctionis sensum emollire potuissent. Ita enim defixis in terram luminibus ajebant. Novimus, sane, novimus omnibus iam pænis atque cruciatibus nos esse dignissimos. Et meritò quidem, neq; enim idonei jam sumus qui pro debitorum nostrorum multitudine satisfacere possimus etiamsi orbem universum, ut pro nobis lugeat convocaveri-

mus; Illud ſolum rogamus, iſtud deprecamur, id totâ animi intentione ſupplicamus, neq; in ira tua arguas nos, neq; in furore tuo corripias nos, neq; juſtiſſimi judicij tui legibus excrucies nos, ſed parciùs & miſericordiùs. Satis enim nobis eſt ingenti, illa tua ac terribili comminatione, ſupplicijſq; illis occultis atq; ignotis liberari. Neq; enim ut pænis omninó liberemur petere audemus. Quâ enim facie, quo animo id audeamus, qui profeſſionem noſtram violavimus, eamq; poſt priorem clementiſſimamq; remiſſionem ſordidavimus? Illic profectò o dulciſſimi amici, illic verba David rebus ipſis cerneretis impleta, ærumnis affectos homines, atq; uſque in finem vitæ incurvatos, totiſq; diebus mæſtos incedentes, & ex putrefactis corporis partibus fœtorem exhalantes, qui quaſi ſine ulla carnis cura degerent obliviſcebantur

co-

comedere panem ſuum, potumque aquæ cum gemitu miſcebant, & cinerem cum pane manducabant. Adhæſerunt illorum oſſa carni, ipſique ut fænum exaruerunt, nec quidquam apud illos audiviſſes, niſi hæc verba, Væ, væ, me miſerum, me miſerum. Iuſte, juſte, parce, parce Domine. Nonnulli, miſerere dicebant. Alij verò rurſus miſerabilius clamabant. Ignoſce, ignoſce Domine, ſi poſſibile eſt. Vidiſſes in illis æſtuantes lingvas inſtar canum ex ore procedentes. Ex his alij ſub ardentiſſimo ſolis æſtu ſeipſos cruciabant. Alij contra acerrimo frigore ſe affligebant. Quidam modicum aquæ deguſtantes ne omninò ſiti exareſcerent, ita quieſcebant. Nonnulli cùm panis exiguum quid accepiſſent, reliqvum manu longius proijciebant, indignos ſe qui rationali cibo veſcerentur aſſerentes quippe qui irrationabiliter egiſſent. Quē

apud iſtos locum riſus habere pote- rat? Quem otioſus ſermo? Quem iracundia? Quem furor? Nec enim quód in hominibus iracundia eſſet ſciebant, adeò luctus furorem omni penitùs extinxerat. Ubi apud illos contradictio? Ubi feſtivitas? Ubi confidentia? Ubi corporis obſequi- um & cura? Ubi vel veſtigium ina- nis gloriæ? Ubi deliciarum expecta- tio? Ubi tenuis vitij cogitatio? Ubi pomorum deguſtatio? Ubi ferventis ollæ ſolatium? Ubi gulæ ulla illece- bra? Horum enim omnium ſpes a- pud illos nulla erat. Non terreni cuiuſquam rei curâ angebantur. Non iudicare omninó ullum hominum didicerant. Nihil penitus in illis in- veniſſes. Cæterùm iugitèr ad Do- minum clamabant, ſolaq; vox orati- onis audiebatur. Alij enim pectus validè manibus cædentes quaſi iam ad ipſam adſtarent cœli ianuam ad Dominum dicebant, Aperi nobis iu-
dex

dex ianuam, aperi nobis ex quo illam nobiſmetipſis per peccatum clauſimus. Clamat alius oſtende faciem tuam tantùm & ſalvi erimus. Alius è contra appare his qui in tenebris & umbra mortis ſedent humilibus tuis. Alius rurſus. Citò anticipent nos miſericordiæ tuæ, quia pauperes perimus, quia deſperavimus, quia nimiúm defecimus.

Nonnulli dicebant putaſne apparebit Dominus ultra ſuper nos? Alij vero, num pertranſiit anima noſtra debitum intolerabile? Alij, putasne adijciet Dominus ultrà conſolari in nobis; Putas illum audiemus dicentem nobis qui ſumus in vinculis inſolubilibus exite; & qui in inferno pœnitentiæ ſedemus, laxamini. Putasne clamor noſter ad aures Dei ingreſſus eſt? Cuncti verò ſedebant ſemper ante oculos ſuos mortem attendentes ac dicentes: Quid putatis continget? Quænam erit illa ſententia?

tia? Quis finis noster? Putas erit revocatio? Num superest ulla spes veniæ mæstis humilibus reis? Num valuit oratio nostra ingredi ante conspectum Dei, aut meritò repudiata est, abiecta atq; confusa. Aut si fortè intravit, quantúm peregit. Quantùm placavit Deum! quantùm profecit! quantúm operata est. Emissa quippe ex immundis corporibus & labijs parum virium habere potuit. Putas omninò reconciliavit Iudicem. An ex parte. An vulnerum vel medietas deleta est: Quippè maxima cùm sint plurimis & laboribus & sudoribus & doloribus indigent. Putas appropinquaverunt nobis custodes Angeli nostri, an adhuc longiùs à nobis stant. Nisi enim illi appropient nobis, inutilis & infructuosus est omnis labor noster.

Neq; enim habet vim confidentiæ oratio nostra neque munditiæ pennas ut ad Deum ingredi possit, nisi

niſi hanc è proximo aſſumant An-
geli qui nobis præſunt, eamq; offe-
rant Domino. Nonnunquam verò
hæſitantes hujuſmodi ad invicem
dicebant. Num fratres aliquid pro-
ficimus! num petitione noſtrâ po-
tiemur! num iterum ſuſcipit! alij
verò ad iſta reſpondebant. Quis no-
vit? ut dixerunt Ninivitæ, fratres
noſtri ſi forte pœniteat Deus, atque
ab ingenti illa pœnitentia nos libe-
ret? Tamen quod noſtri muneris eſt
non negligamus. Et ſi quidem ille
aperuerit, bene eſt. Si verò aliàs,
Benedictus Dominus; juſtè excluſit
nos. Verumtamen perſeveremus
pulſantes uſq; ad finem vitæ noſtræ.
Forſitan improbitati noſtræ ac per-
ſeverantiæ cedens aperiet, beni-
gnus quippe & miſericors eſt. His
atq; ejuſmodi ſeipſos exhortantes
atq; excitantes, ajebant. Curra-
mus, fratres, curramus, curſu e-
nim opus eſt, & vehementi curſu

quoniam cætu noſtro decoro atque optimo excidimus. Garramus neq; huic carni noſtræ ſordidæ atq; nequam, parcamus fratres, ſed occidamus illam ſicut priùs occidit nos. Sic beati illi rei faciebant: Genua illis ex perpetuo orationis uſu occaluerant, Oculi defecti atq; defatigati intùs profundi receſſerant pilis omnibus ciliorum amiſſis. Genæ ardentium fervore lacrymarum adustæ videbantur, facies marceſcentes ac pallidæ ſqualebant, nihilq; à mortuis in comparatione differebant. Pectora tunſionum ictibus dolebant; ſalivæq; ſanguinis ex pectoris, illiſionibus emanabant. Ubi lecti uſus? Ubi indumenti munditia & firmitas? Omnia ibi diſciſſa erant & ſordida, ac pediculis operta. Quid autem eſt eorum qui à dæmonibus arripiuntur, ſi cum his conferatur afflictio? Quid mortuos plangentium amaritudo! quid mœ-
in

in exilio degentium! quid parricidij reorum pœna! nihil ſanè eſt eorum pœna ſuppliciumq́; quo inviti afficiuntur, ſi voluntariæ iſtorum pœnæ conferantur. Sed quæſo fratres, ne ea quæ dicta ſunt fabulas exiſtimemus. Rogabant nonnunquam iſti, magnum illum Iudicem, Paſtorem dico, inter homines Angelum, ut ferrum ac torques collo ac manibus imponeret, pedesq́; patientium conſtringeret ligno, nec priùs inde ſolveret, quàm ſepulchrum ſuccederet. Imò verò nec ſepulchrum quidem. Neq; enim profectò hanc quoq; beatorum illorum revera mirabilem ad Deum charitatem atque pænitentiam obſcondam. Quoties ad Dominum profecturi, & incorrupto Iudicis Tribunali ſiſtendi erant, felices illi regionis pœnitentium cives, hoc ſibi per eum qui præerat adiurantes, a magno illo ſummis precibus petebant, ne ſepultu-

râ humanâ dignarentur; sed brutorum instar aut fluvialibus undis traderentur, aut in campum projecti bestiis devorandi permitterentur. Quòd etiam nonnunquam fecit illorum precibus obtemperans discretionis lucernâ, jubens illos omni psalmodiâ, omniq; honore privatos proijci. Cùm verò extrema illorum hora advenisset, terribile omninò miserandumq; spectaculum cerneres. Nam cùm eum, qui se precedebat efflare jam animam sensissent socij adhuc sensu integro vigentes circumstabant illum, æstuantes âc lugentes ac desiderio pleni, miserabili omninò habitu, mæstioreq; sermone capita sua commoventes, efflantem jam animam interrogabant, misericordiâq; flagrantes aiebant ad illum. Quid est frater? Quonam modo tecum agitur? Quid dicis? Quid speras? Quid suspicaris? Percepistine ex labore tuo
quod

quod quærebas? Aut non valuisti? Pervenisti ad portum, aut nondum potitus es spe tuâ? Accepisti certam aliquam fiduciam, an adhuc incertâ spe fluctuas? Consecutus es libertatem, an agitatur, ambigitq; cogitatio? Sensisti aliquam in corde tuo lucem, an tenebris adhuc & ignominiæ confusione plenum est? Illane tibi vox intrinsecùs facta est, dicens. Ecce sanus effectus es, aut, dimittuntur tibi peccata tua, aut, fides tua te salvum fecit. Illamne tibi adhuc vocem audire videris, quâ dicitur: Convertantur peccatores in infernum? Et, ligatis manibus & pedibus mittite eum in tenebras. Et, tollatur impius ne videat gloriam Dei. Quid agis frater? Dic nobis, oramus? Ut & nos scire possimus quidnam nos illic maneat. Tuum quippe tempus jam clausum est, aliudq; de cætero in æternum non invenies. Ad hoc qui-

dem alij dormientium (*morientium*) Benedictus (aiebant) Dominus, qui non dedit nos in captionem dentibus eorum. Alij verò, illud gementes dicebant: forsitan pertransibit anima nostra aquam intolerabilem. Quod nondum confidentes aiebant, sed considerantes quàm sit pavendum illud terribile incertumque iudicium. Alij verò etiam mæstiùs quiddam respondebant ac dicebant: Væ animæ illi quæ non servavit possessionem suam integram & immaculatam. Hâc enim horâ tamen sciet quid illi præparatum sit.

Quæ ego omnia cum apud illos audissem & vidissem, parùm abfuit quin desperatione absorberer, cùm meam intuerer malitiam, & negligentiam, eamq; Sanctorum afflictioni compararem. Quænam verò qualisve erat eius loci facies & habitatio, tota tenebrosa erat, informis, fœtida, sordida, squalida Carcer

cer enim & condemnatio rectissimè appellabatur. Ipsa deniq; vel sola loci contemplatio perfectæ pœnitentiæ ac luctûs magistra erat. Sed ea quæ álijs difficilia atq; impossibilia videntur, eisq; qui virtute ac spiritalibus divitijs se excidisse meminerunt, grata sunt & amabilia, sitq; eorum perfacilis assumptio. Anima enim quæ sigillum castitatis aperuit & acerrimo dolore compuncta, non solùm, quos prædiximus labores cum omni studio & alacritate suscipit, verùm etiam seipsam mactare per exercitationis magnitudinem contendit; si tamen in ista Charitatis ac timoris Domini favilla ulla derelicta est. Huiusmodi profectò erant illi beati (*pœnitentes*) Alij ad Dominum clamabant: ubî sunt misericordiæ tuæ antiquæ, quas ostẽdisti animæ nostræ în fortitudine tua? Memor esto opprobrij, & laboris servorum tuorum. Alius verò,
 quis

quis me ponet, aiebat secundùm mensem dierum meorum priorum, in quibus me custodiebat DEUS, quando lucebat lucerna lucîs eius super caput cordis mei? Sicq; priores omnes suas virtutes memorabant atq; ista infantium more plorabant dicentes. Ubi est orationis puritas Ubi huius certissima fiducia? Ubi dulces lachrymæ in amaritudine Ecce ubi sunt! Ubi intimæ munditiæ & castitatis spes? Ubi beatissimæ a placidissimæ quietis expectatio? Ubi sincera ad pastorem fides? Ubi orationis illius in nobis efficacia, & virtus? Perierunt ista omnia, & quasi nunquam visa sint, defecerunt utque nunquam fuerint, ita deleta sunt & perdita. Ista cum gemitu & lamentatione prosequentes. Ita demum alij ut à dæmonio arriperentur orabant. Alii ut in morbum inciderent a Domino poscebant, Plurimi oculos amittere, miserandumq;

omnibus

omnibus ſpectaculum fieri optabant: Nonnulli paralytici fieri & languorem corporis contrahere, ſolùm, ne futura ſupplicia experiri cogerentur cupiebant: *Inter illos S. Climacus 30 diebus hæſit & poſtea interrogatus an vidiſſet illa certamina?* vidi, *dixit*, Pater, vidì, & admiratus ſum felicioresq; exiſtimavi qui poſt lapſum ita lugent, quàm qui nunquam lapſi ſunt, & non ſe ita deflent &c. Non autem ignoro fore ut iſta quibusdam videantur incredibilia, aliis verò ad credendum difficilia, nonnullis etiam deſperationem parientia, quæ modò enarravi beatiſſimorum illorum certamina: Porro vir fortis ex his ſtimulum magis igneumq; iaculum ſumpſit, zeliq; conceptum fervorem in corde ferens abiit: Atqui illo, alacritate minor eſt cognitâ imbecillitate ſuâ, atq; ex hac cognitione & reprehenſione ſui facile humilitatem poſſidens, poſt primum cur-

currit, neſcio an apprehenderit (*quia tepidior*) Vir autem negligens iſta quæ dicta ſunt ne audiat quidem ne forte id modicum, quod interim operatur omninò deſperans diſſipet, compleaturq. in illo quod Dominus dicet. Ab eo autem qui non habet alacritatem, & ipſum quod habet auferetur ab eo. Fieri non poteſt ut qui in laqueum cecidimus iniquitatum, inde unquam emergamus; niſi nos in abyſſum humilitatis pœnitentium deijciamus &c. Caveamus omnes ſed inprimis qui cecidimus, ne impij Origenis morbo cor noſtrum ægrotare incipiat, is enim ſceleſtus doctrinæ morbus, cùm nimiam Dei clementiam præferat, voluptatum amatoribus maximè acceptus eſſe conſvevit.

Sed ſit, & illud quod in Concilio Toletano decimo ſcribitur. Potamium Epiſc. Bracharen. qui ſemel tactu fœmineo ſorduerat (*verba Con-*

ci-

lii) ipsum se, nullo cogente in ergastulo quodam inclusisse, & novẽ mensibus pœnitentiã egisse, ac deinde proprijs literis hoc suum peccatum & pœnitentiam spontè susceptam Concilio Episcoporum significâsse Concilium autem decrevisse; ut toto vitæ suæ tempore in agenda pœnitentia perseveraret. Cùm affirmaret nihilominùs Concilium humaniùs & misericordiùs cum illo actum; quàm antiquorum regulæ & severitas pateretur. Sed & cùm ad indulgentias veniebatur à Pœnitentibus, non leves ijs conditiones assignabantur, ut Eugen. IV. anno 1430. *ut nescoam* (ait Gobat) *utrum hâc ætate reperiendus esset qui tanti indulgentiam mercari vellet.* Nempe toto anno ieiunare, semel in septimanâ die libera à ieiunio &c. Nec de ijs est quòd sibi quispiam blãdiatur. Nam opus est ut sit in statu gratiæ, in quo illum nullæ indulgentiæ

gentiæ

gentiæ ponent, debet dolere de peccatis, debet conari satisfacere per alia bona opera, neq; ex confidentia indulgentiæ peccare. Quod autem soli illi in vivis indulgentias consequantur, qui student per alia opera satisfacere pro peccatis; Navarrus rationibus octo probat & 1. bona fides a. de opposito. *Indignus est alienâ ope qui sibi non vult opitulari cùm potest*: Et licet hæc doctrina improbabilis esset, tutior tamen: Idcircò eligenda, quia indulgentia non pendet à nostra opinione: Unde qui prætermittit aliquem actum, qui iuxta probabilem aut probabiliorem opinionem putabatur non esse necessarius ad consequendam indulgentiam. Si re ipsâ tamen fuit necessarius, non obtinetur indulgentia. Ita Bonac. Dian. &c idem est, an omnes conditiones totaliter in gratia expleri debeant: & Navarrus docet, si quis in ijs vel venialiter

pec-

peccet, nil obtineat. Iam de plenarijs Coningk Navar. docent, etiamsi pro ijs obtinendis omnes conditiones impleantur, ita tamen intelligendas concedi (ex Bonif. VIII, Extravag Antiquorum) ut illi qui pro magnitudine pœnarum; quas debent, ferventer etiam opera præscripta obeunt, omnium pœnarum quas debent indulgentiam consequãtur, alij proportionatè partis, iuxta proportionem pœnarum, quas debent, & devotionis, quâ obeunt conditiones, idem proportionaliter de partialibus indulgentiis dicendum. Quia tantas lucrantur, quantas Pontifex spectatâ hâc causâ & circumstantiâ operis, potest eis concedere, Insuper valde pauca de indulgentiis secundum specificas, vel individuales rationes, circumstantias, & conditiones, consideratis, certa & explorata habentur agit Bonac. Reginal. ideoq; passim dubitant au-

thores de indulgentiis, an non ſup-poſititiæ, an non revocatæ, &c. & addunt, *valeant quantum poſſunt*. Vt apud Gobat aliquoties poſt enumeratum indicem earum. Tutiùs ageret qui iuxta veteres Canones, pro periurio 40 dies in pane & aqua & ſeptem annis pænitere, ut Papa Gelaſius & Fabianus decrevit, qui pro furto quadruplum redderet, Eccleſiæ duplum, & annis ſeptem in pane & aqua pœniteret. Sed demus te indulgentiam conſequi, nunquid tot annos tolles purgatorii, quot annorum eam conſequeris, utpote triginta millium? nec enim tamdiu ſtabit purgatorium; ſed quia Tolet. Bonac. Coningk docent multis annis valde rigidæ pœnitentiæ aliquos vix lucrari annum purgatorii, pœnitentiæ autem vicem explet indulgentia, ideoq; illa multorum annorum obtenta, non totidē annos tollit purgatorii, ſed forte

ſæ-

ſæpe vix horam. Sed ait P. Georg. Gobat Theſ. Ecc. p. 2. n. 641. *Addo eſſe opinionem cuiuſdam viri docti, prudentis, ac pii, quòd ne quidem omnes religioſi, qui in religione ſtatuq; gratiæ moriuntur potiantur indulgentiâ, morientibus religioſis conceſſâ*, & certè nō apparerent tot, poſt mortem rogantes auxilia, nec purgatorio torrerentur. Et tamen in morte datur facillimè indulgentia, & pro actu incomparabiliter minùs excellente (*ait idem ibid.*) quàm ſunt univerſi, quos etiam tepidiſſimi religioſi exercent.

Requirunt inſuper aliqui opera pro conſequenda indulgentia debere fieri cum intentione lucrandi indulgentiam; cum cognitione & ſaltem virtuali intentione illius intentionis, quam præfixit Pontifex, cum dolore de peccatis, ut ſi velis mortuo tibi prodeſſe, dum es in vivis, peculiarem devotionem habeas ad

indul-

indulgentias lucrandas & suffragãdum animabus in purgatorio &c. quas demus conditiones probabiliùs non requiri, interea tamen hîc nil prodest probabilitas sententiæ maior vel minor, sed sola veritas. Ideò *ait Gobat n. 686. debes te accommodare sententiis tutioribus sive sint magis sive minùs probabiles.*

Nec illud modicæ considerationis: Multi Theologi docent, in morte non sufficere attritionem cum Sacramento, sed opus contritione; quia etsi probabiliùs esset sufficere, in re tamen tanti momenti, sequi debes tutiorem, etsi minùs probabilem sententiam: 2 Etsi communiter doceant, Sacramentum ex Attrito facere contritum, seu non requiri ad ordinarias confessiones contritionem; tamen hoc non est de fide nec plùs quàm probabilis opinio, qualem possibile est esse falsam. 3 Quoties in idem peccatum relaberis, etsi cæ-

teræ ſint eædem circumſtantiæ; tamen quodvis ſequens peccatum eſt gravius peccatô priore, & ſolùm tibi reſtat, *Fortè Deus miſerebitur & me convertet.* Sed fortè etiam non miſerebitur, cùm & huius rei non pauca ſint exempla, & tu nihilo illis, qui reiecti ſunt, melior: Et certè non habet cauſas cur miſereatur, quia hominem non toties offenderes, an illo Deus tibi vilior? Non permittis nidificare veſpertiliones in tuo cubiculo, permittis in throno Dei & templo, quod es, tu? 4 Qui ſpe confeſſionis peccant, imò etſi non ſpe, eius, ſed tamen ſe non emendantes ad Dei miſericordiam confugiunt multò graviùs patiuntur, quàm ſi non confugiſſent. 1. Reg. 4. paſſi Iudæi cladem quatuor millium, non ſe emendantes in ſceleribus, imò per impuros filios Heli arcam apportari curârunt. *Afferamus ad nos arcam fœderis, ut ſal-*

vet nos de manu inimicorum nostrorum. Postquàm allata arca: *facta est plaga magna nimis* nimirum triginta millia cæsa Hebræorum. 5. In iudicio mundi qui primò peccat, potest invenire veniam, si peccet secundò difficillimè, si tertiò & quartò, nescio an remittetur. Et hoc iustè fit: itaq; & Deus hoc faciet, imo faciet Ecc. 26. *In duobus contristatum est cor meum, & in tertio iracundia mihi venit.* Ioan. 5. dictum sanato homini. *Noli ampliùs peccare ne quid deteriùs contingat tibi.* Quia numerat Deus peccata, & tandem ferit ubi completur mensura. 2. Petr. *Meliùs erat illis non cognoscere viam iustitiæ quàm post agnitionem converti retrorsum ab eo quod illis traditum est sancto mandato.* Non frustra monet Chrysost. serm. de lapsu primi hominis. *Cogita o homo graviorem esse culpam post veniam, renovatum vulnus peiùs dolere post curam, molestiùs hominem sordidari post*

gra-

gratiam. Quare indulgentiæ ingratus est, qui post veniam peccat, sanitate indignus est, qui semetipsum, postquam curatus est, vulnerat, nec mundari meretur, qui seipsum post gratiam sordidat.

SOLILOQVIUM VIGESIMUM.

Pænitentia nostra.

PUNCTUM I.

1. VRget nos ne Pœnitentiam differamus, 1. Mortis tempus incertum, & fortè subitum. 2. Interim *nemo scit an amore, an odio dignus.* Ideoq; debet media adhibere, quibus se certiorem faciat. 3. Adimpletur quando nescimus mensura peccati. 4. Tam diu in servitute diaboli interim manes. 5. *Qui baptisati estis*, eum ergo tantis fœditatibus in nobis exhibebimus? DEO Patri spectandum exhibes, quantùm putas isto dspectu recreatur? Quidquid à Deo petimus, dum in pec-

cato ſumus, ita agimus acſi latro adhuc cruentis manibus à Patre, cuius Filium occidit, hæreditatem petat, unde ait Deus, *manus veſtræ plenæ ſunt ſanguine.* 7. Omnia opera tua nil merentur. 8. Si hic gravis labor pœnitentiæ an levis erit ignis gehennæ? 9. Sed Clim. gr. 5. Si pœnites, ſcias quòd, *Pœnitentia est corporeæ conſolationis perpetua & iugis repudiatio. Pœnitentia eſt voluntaria earum rerum omnium, quæ affligunt, toleratiô. Pœnitens eſt cruciatuum ſemper ſibi opifex. Pœnitentia eſt valida ventris afflictio, animæq; in ſenſu firmiſſima iugis reprehenſio* Id: Ibid *Qui revera reatûs ſui pœnam dat; is omnem diem quâ non auget bona pœnitentiæ ſe amiſiſſe arbitratur, etiamſi quæ fortaſſis bona alia in illo fecerit &c.*

PUNCTUM II.

SEd fortè plures, & fortè gravius offendunt dum pœnitent, magis ex-

expediret illis statim damnari, quàm post pœnitentiam, quam agunt: De his mitissimus erga lapsos Aug. *pœnitentes pœnitentes! vel potiùs Deum irridentes.* Graviùs utiq; offenditur Iesus si deprecando irrideas, vel illudas. Satisfactio pro peccato fere infinita esse deberet, tu confessionem velut rem levis momenti leviter agis, satisfactionem differs. Si sicut Pharao promittis emendationem, & fallis, cave ne tandem ad hoc devenias, ut sicut Pharaonis cor induretur & malè pereas. 2. Deprecamur, sed ità ut inter amplexus in latus pugionem læsi stringamus; dedimus nos, sed gladium tegimus quo mactemus: Convivio Deum accipimus, sed venenum inter cibos novo peccato apponimus. 3. Si quis sæpius dicat se tecum de cætero sincerè acturum, & tamen fallat; si se tibi submittat, & alapã impingat? 4. Sacrilegium in con-

fessione admittere, est Sacramentū destruere, inhonorare, sicut si quis porcum baptiset, bestiæ Euchari-stiam porrigat, oleo sancto calceos tingat. 5. Christi sangvinem acci-pis ut eo peccata tua abluas, & in-terea te dæmoni sacrificas. 6. Ideò Spiritus nequam assumit septem s nequiores & redit ad te. 7. Ipse Deus non video quomodo possit tibi cre-dere (ut homo loquor) toties promit-tenti emendationem & fallenti, n qui tali credit, facilis censetur a credendum. At, *qui facilè credit, levis est corde*, quòd in Deum non cadit. Si ergo Deus tibi non credit in con-fessione statuenti emendationem, vide quantum illa valebit: Non fru-stra S. Bern: de inter: tomo c: 37 *Simulata confessio, non est confessio sed duplex confusio.* Quia nimirum & se ipsum confundit homo, & Deum confundere vult quodammodo se vera volendo facere. 8. Quodsi

Deo

Deo vitia debent removeri, virtutes adſcribi. Ipſe diiudica. Clementem ne eum ſupponeres, an potiùs inertem & ignavum? quem ideo offenderes quod ſcires non ſolere ſtatim punire, facilè ignoſcere, & dares illi alapam & ſecundam & decimã, nec propter hoc magis ſolicitareris quàm quòd pulex ſit niger: Et hæc tua mens illi bene conſtaret, & illum tamen putares remiſſurum facillimè & hoc iterares in illum, unâ die aliquoties inſuper eiusdem manu arreptâ eum cæderes, oculis ligatis illuderes, & tamen ubi leviter pectus percuſſeris, velles ſtatim ignoſcere.

PUNCTUM III.

TEntatio ais ad peccatum impellit. Execratur antiquitas Tulliæ impietatem, quæ per corpus occiſi Parentis ad regnum properavit: Ita agis per calcatum perge Deum, per

calcatum perge cœlum, quorsum? Ad peccatum, ut tibi satisfacias, ut Deum contemnas; non ob regnum, sed ob turpitudinẽ, non ob rem magnam, sed ob momentaneam. Et ecce talis impietas tunsione levi pectoris tolli debet! 2. Iudicia, iudicia Dei, qualia eritis, quando nostra facinora & gentiliũ cõferetis. Appellabitis Reginã Sabã Sydonẽ &c. Ubi eritis tunc peccatores? An sub collibus, quos rogabitis ut vos operiant? An sub montibus? sed nec ab his impetrabitis ut vos tegãt. Sed aspicietis in quem confixistis. Dicetis *in quo te confiximus* Domine. Respondebit *in decimis vestris &* in pœnitentia vestra, &c. dolor eius in iustificationibus vestris, in satisfactionibus pro peccatis.

PUNCTUM IV.

IN primitiva Ecclesia dabatur pœnitentia annorum septem pro

uno peccato, imò annorum quin-decim, & tamen quàm pauci tunc salvabantur! quid modò ubi ad minimas, sacerdotes coguntur descendere, ut vel illas dignetur pœnitens acceptare. Ridendo ad infernum pergimus, qui aperuit fauces suas. 2. Deus dicit: *Nisi pœnitentiam feceritis, peribitis*, sed pœnitentiam *dignam*. Surdi homines non sunt Ninivitæ. 3. Clamat Deus, hic vos iudicate & non iudicabimini: Ibi enim & in *Angelis reperit pravitatem, & iustus vix salvabitur, & nullus vivens iustificabitur.* At ô Dei iudicium! ô judicium! tamen ad te culpas nostras reijcimus! immensa es misericordia, quanta eris Iustitia! 4. Humane intellectus quomodo iudicas? Alapam Deo impegisti per veniale, occidisti per mortale, & per hoc sufficit una tunsio pectoris ioco facta? Profectò non sic pro colapho regem placares, non sic pro

filio occiso. Rideret hic Climacus tuam pœnitentiam, qui veterum gr. 6. obstupescit. Proinde pœnitentes veriùs irridentes non facitis dignos fructus pœnitentiæ, plus facis si le-vissimô verbô comparem tuum af-flixeris: 5. Proinde peccasti mor-taliter; hic infernum unum afflicti-onum in te coacervare debes, quia peccatum dignum inferno: velis con-temni, subijci, etiam pedibus dæ-monum. DEus prœscribit omnibus modum Ioël. 2. *Convertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio, & in fletu, & in planctu, & scindite corda vestra &c.* 6. Gravè est pœnitere, *magno vulneri, magna medicina debetur.* Nunquam pro peccatis tu ad æquali-tatem facies, quidquid feceris. Va-letudo inquies obstat. Eritne, rogo, in inferno respectus tuæ valetudinis? Dæmones sanè te molliter habebunt. 7. Facite, dignos pœnitentiæ fru-ctus, quia multi, multi, multi cōfessi-

æter-

æternum periêrunt. Sanctus Cyprianus de lapsu. *Pœnitentia crimine non sit minor. Putasnè tu Dominum citò posse placari, quem verbis perfidis abnuisti, cui patrimonium* (res terrenas) *præponere maluisti, cuius templum sacrilegâ contagione violasti: Putas facilè eum misereri tui, quem tuum* (per peccatum) *non esse dixisti. Orare oportet impensiùs, & rogare, diem luctu transigere, vigiliis noctes ac fletibûs ducere, tempus omne lacrymosîs lamentationibûs occupare, stratos solo adhærere cineri, in cilicio volutari & sordibus, post indumentum Christi perditum, nullum iam velle vestitum, post diaboli cibum, malle ieiunium &c.* Chrysost. hom. 12. in epist. ad Heb. *qui in peccatum cecidit, multo tempore opus habet, & pœnitentiâ diligenti, & lacrymis: ideo enim sordes vix abluuntur & purgantur.* 8. Sed cùm Basil. apud Vil. in praxi) moneo *noli differre de die in diem conversionem tuam, nè dum sic connectis unum*

diem cum altero, occurrat ille non cogitatus, in quo superveniat tibi ater spiritûs (dæmon) *& insultu facto animam secum tuam auferat.* 9. Nec cessa pœnitere. Adultera si iterum recipiatur à marito, putatnè quod eodem modo ac priùs ante adulterium se gerere debeat? 10. Dignum est omni pœnâ peccatum. DEUS Pater ait Cath. Senensi: *omnes pœnæ quas anima sustinet, vel sustinere potest in præsenti sæculo, nullo modo condignæ ad culpam etiam minimam puniendam.* Quid ad mortalem? *Quoniam offensa, quæ mihi fit, qui sum bonum infinitum, procul dubio, exigit satisfactionem infinitam.* Cyprianus libro 3. epist. 16. *In minoribus etiam delictis, quæ non in Deum committuntur, pœnitentia agitur tempore iusto, & exomologesis fit, inspectâ vitâ eius, qui agit pœnitentiam: & sæpe per tres annos detinebatur* ut videretur an in fletu pœniteat, antequam absolveretur: & modò quid! 11. Hæremus adhuc, & dubi-

dubitamus, an pœnitentia ſit agenda, cum iuxta S. Cyprianum ſerm. de lapſu *hoc ipſum ſit novum*, peccatum ait ille. *Ecce peiora adhuc peccandi vulnera, Ecce maiora delicta, peccaſſe, & non ſatisfacere; deliquiſſe, nec delicta deflere &c. &, non ceſſet in agenda pœnitentia, atq; in Domini miſericordia deprecanda, ne quod minùs eſſe in qualitate delicti videtur, in neglecta ſatisfactione cumuletur.* Unde S. Greg. Nazianz, orat. 2. de Bapt. *Recipio pœnitentes, ſi lachrymîs rigatos videro.* Et quod miſericordia Dei interim nos non pœnitentes toleret. Chryſoſt. de Virg. c. 23. *Cùm multa peccantes, nullas ſcelerum pœnas pendimus, nec confidamus ſed pendamus potiùs, quamvis enim hic à Deo non iudicamur, tamen una cum mundo apud inferos condemnabimur.*

SOLILOQVIUM VIGESIMUM PRIMUM.

Contritio.

1. HOc me tenet quod ait scriptura, *contritio & infelicitas in viis eius.* Sed ideò infelix quia in vijs, non recedit de via peccati. Si quis alium gravissimè offendat, & idem statim facit, tum judicat offensus sibi illudi. Manemusnè in vijs? En dolor, en propositum! An ut Pelagiæ! An ut Magdalenæ, an ut Petri! Negavitnè rursus! rediitne rursus! At difficilè inquies, mutare vitam, sum habituatus: ista vereor nè sint signa reprobationis. Scimus, si Medici omnia adhibeant, & non prosint, pro desperato ægrum habent.
2. Ecce doloris veri imago. Occidit parens filium unicum, optimum, noctu in tenebris, putando hostè, quomodo dolet! an ità ut statim rursus sit illum occisurus. Vulnerat

filius

filius matrem casu, an ita dolet, ut statim iterum sit vulneraturus? Heu nostrum dolorem! heu imaginem doloris! heu verba doloris! bene providit veritas. *Qui me non amat plus quàm Matrem Patrem &c. non est mê dignus.* Rumpere cor meum, quod peccasti, & toties, quoties peccasti, sed rumpere millies, quoties Deo illusisti. Ille pro peccatis tuis sudat in horto sangvine, tu verbotenus dicis doleo, & non recedis, ille obtestando pro te cruci suffigitur ne pecces ampliùs. Tu quid! *Multiplicasti* Domino meo Pater æterne *gentem, & non consolationem.* 3. Dolor verus est qui est super omnia, quia Deus, qui est super omnia, offensus est à me tam vili, qui propè sum infra omnia. Itaq; debeo dolere, ita; ut omnia potiùs amittere, & pati deberem, quàm rursus malè agere. Sed quàm firmus dolor! venit ventus vanitatis, honor meus, hic agitur, er-

go superbiendum. Ergo pluris sum æstimandus quàm DEUS. Venit voluptas, venit &c. In hoc est contritionis pars! ob amorem tui Deus malo omne malum subire, omni bono carere, quā te de cætero offendere. Hinc sequitur *cor contritum velut cinis.* Scinditur, quidam fit motus qualis est, si quis cor nostrum in minutissimos pulveres redigeret, in partes diſſcinderet. Sed heu me! toties hoc dicimus, sed quam fallaciter! nullus tam fœdus, barbarus, qui tam levi de causa fidem datam fefellit. Quomodo mihi credes amplius Deus mi? At credis, *in quacunq; hora ingemuerit peccator.* O abyssus bonitatis tuæ! ô abyssus perditissimæ malitiæ meæ! Doleo, doleo! ah millies doleo, & super omnia. Credo nunc. Sed heu me! sic ago tecum, manum tibi velut Ioab do in signum amicitiæ, & te ferro confodio, do osculum sed ut te tradam.

O quantâ maledictione dignus sum! An potest fieri si vehementissimum affectum haberemus, qualis est cõtritio ut foras non prodiret per lacrymas? Non credo, si cor millies scindatur ut possim gemitum exteriorem tenere. Sed heu! quod signum veri doloris? ante confessiones risus, & confabulatio, post eadem omnia. Poteſtne fieri aliquis tam subitò de gygante pygmæus? de æthyope albus? en hæc monstra sũt in nobis. Hoc momento Deum amo super omnia, sequenti infra omnia. Væ illi qui imponit hominibus, & quomodo non væ nobis qui Deum ipsum decipere volumus, dicimus nos amicos, & ecce qui sumus? Itane subitò potes mutare te Homo, cùm super omnia doles? Moritur parens, quia verè doles? non potes esse lætus, altero momẽto: bona tibi diripiuntur, rem carissimam amittis, non potes etsi ve-

lis esse lætus, etsi tot ad lætitiam te trahant. Quia verè doles. Iam te iudica qualiter doles de Deo offenso, quem tam subitò mutas? Quod si contritio est dolor super omnia, te ipsum iudica, si tibi oculus esset eruendus, manusq; amputanda &c. & posses unico te mendacio salvare excusando te, an non mentireris? Si sic. Amittis pecuniam & fur tibi aufert; quomodo deinde attendis, en Deum amisisti & cœlum. *Contritio* est malle omni bono carere, & omne malum perpeti quàm peccare. Intentet quis collo gladium, in ignem est proiecturus, si in defensionem adhuc audes mentiri, non verè elicuisti contritionem. 2. Proponatur tibi hinc ebrietas, luxuria cum suis omnibus illecebris, inde vivi tui combustio, aut in rotam intorsio; si non magis cohorrescis ad ebrietatis mentionem, non elicuisti contritionem, etiamsi æqualiter horrueris.

3. Si tibi quispiam denunciaret, immissos in te à Rege satellites ut te membratim concidant, & alter, te peccâsse mortaliter; si ad priorem nuncium maiori pavore concutieris, erit signum non veræ elicitæ Contritionis. 4. Oculos tibi eruere, aures rescindere & linguam, manus & pedes truncare paret quispiam, alter sollicitet ad iram, ut in ea quempiam diffames, aut maledictis impetas, si non magis hunc quam priorem oderis, non verè contritus fuisti.

Actus aliqui Doloris Monachorum *apud S. Climachum*.

Misericordia Domine misericordia. Doleo me iniustum fuisse contra bonitatem tuam. Salva me quia tibi hoc erit gloriosum, & ut nomen tuum exaltetur. Respice me Domine oculis tuis Clementissimis, measquè ærumnas & humilitatem libera, &

defende, parùm infert, ſi ego perdar, at multùm refert ſi tua in parcendo miſericordia fiat nota. Plus reſpicio tuum honorem, quàm meam utilitatem. Et quia honorificum tibi eſt, nunquam te offendam.

Theophili Lapſi 4. *Febr. Lipom. tom.* 5.

Quò ibo miſerabilis, niſi ad Chriſtum bonum meum quod inhonoravi? Hoc ſcio & confiteor quòd tua bonitas tanta ſit, ut nolis perdi opera manuum tuarum. Reſpiro & vivo ex conſideratione, quod tu ſis totus bonus, & non cupias me deſtruere. Verùm nihilominus etiam eſt, quod hoc ipſum cruciat cor meum, quod ſcilicet iniuriam intulerim bonitati tam miſericordi, quæ merebatur ut tibi in rebus omnibus deſervirem.

Sancti Iacobi Eremitæ post lapsum, *Metaphr. & Lipom. tom. 3.*

Quomodo attollam oculos ad cœlum? aut quomodo audebo petere veniam? Conforta me Domine ne in me ſpes deficiat. Noli in pœnam peccati deſtruere hunc peccatorem, noli eum deſpicere Deus meus, imò ad gloriam tuam, & ut prædicetur tua charitas & miſericordia, parce mihi, & me reſpice. creſcit honor tuus apud mundum, cùm ille videt me homuntionem indigniſſimum, ab hac tam dulci bonitate donatum eſſe libertate, & vivere beneficio tantæ miſericordiæ, quam nunc & ſemper exaltare cupio. Tua eſt gloria magnificari, à tam levi vermiculo.

Sanctæ Pelagiæ Pœnitentis.

Sur: tom. 5.

DEUS meus & Salvator meus! Ego sum mare & abyssus iniquitatum; Tu benignus, concede huic vilissimæ creaturæ beneficium tuæ Redemptionis. Tu recepisti Magdalenam, & condonasti Samaritanæ: Recipe similiter miserabilem hanc animam inter brachia tuæ misericordiæ. Agnoscit conscientia mea quod meæ culpæ superent numero suo arenam maris; attamen quid sunt comparatæ tuæ misericordiæ! Tu Domine in terram descendisti, ut versareris cum publicanis & peccatoribus. Vide in me speluncam draconibus refertam; sed obsecro, tu eam effice hortum deliciarum æternarum, in quibus exalteris & glorificeris. Hoc volo, hoc desidero, ut nota fiat tua potentia & misericordia,

dia, & ut manifestum fiat te esse sũmè bonum, nec ullum à te deseri. Peto quod mihi salutiferum est, quia tibi placet hoc à me peti, & quia volo ut in me honoreris, & credaris esse benignus & misericors, & Deus infinitæ bonitatis. Desiderat anima mea fieri sponsa tua, nè unquam tibi displiceat. Tuum placitum & tuus honor sunt scopus mei desiderij.

Sancti Guilhelmi *ex Theobaldo Episc. & Sur. tom 1.*

Respice Domine mi, hanc ovem perditam, admitte hunc filium prodigum, qui vitam egit inter immũda animalia. Miserere mei secundùm magnam misericordiam tuam. Da mihi spiritum per quem omnia amore tui contemnam. Ego Domine sum tuus, & nolo te offendere. Tu enim es qui omnem honorem mereris, cùm sis Deus Deorum & Do-

Dominus Dominantium thesaurus infinitorum bonorum.

Sanctæ Mariæ Neptis S. Abrahami *Sur. tom. 2.*

Heu me miserabilem! heu me quia profanavi templum Dei! Ehe deturpavi eius imaginem, & ru foedus in Baptismo initum, & vo millies in vita facta! Miseram m quæ propter vilissimam voluptatu lam averti oculos à Deo meo, omnem eius substantiam vendidi Heu me! quæ pessumdedi omne i quod comparaveram per tot Sacramenta & bona opera. Quibus deinceps oculis cœlum aspiciam, cùm isti quos habeo toti contaminati sut ex aspectu malitiæ? Quibus labijs, quâ linguâ supplicabo illi purissima Majestati, cùm sint maculata & ta foedis culpis deturpata? Ad Deum quali cum corde accedam? Quomodo loquar cùm legem ejus concu

cârim cùm promiſſa ei facta violârim? Cùm ſim plena maculis in corpore & anima? Heu me! quò me vertam? ô ſi me mors ante rapuiſſet, quam talem malitiam committerem contra divinam Majeſtatem! quis lacrymarum fons poterit eluere tot & tantas maculas? ô quantis bonis excidi! in quanta mala incidi! quid tibi accidit anima mea? quomodo me tantopere elongavi à te Deus meus? Quomodo me ita abieci. Converte te ad me ô Deus meus, peccavi, peccavi? Tu es amator meus & amor meus, tu enim es qui me quæris. Agnoſco in te viſcera Materna etiam erga eos, qui te non quærunt. Nullum vulnus tantum eſt, quod tu curare non poſſis. Da mihi tẽpus & locum Pœnitentiæ: Indigna ſum tuâ miſericordiâ, attamen eam mihi Filius tuus ſanctiſſimus promeruit, conſequar per illum, quod ex me non mereor. Parce amantiſſime

Pater

Pater propter id quod es. Elue meas maculas ſangvine IESU Chriſti: Sic non invenietur in me fœditas, quæ tibi diſpliceat. Hoc doleo, quod in me inveniatur veſtigium rei, quæ tibi diſplicet. Da ut in te reſpirem, relevata potenti tuâ dextrâ. Libera me à tam profunda miſeriæ abyſſo ut ſemper cantem gloriam tuam.

Sancti Iſidori Hiſpalenſis.

Sur. tom. 2. Apr. 4.

Tu Domine non inſtituiſti pœnitentiam pro juſtis, ſed pro peccatoribus: ecce me peccatorem cujus delicta ſuperant numerum arenæ maris. Si cœli in conſpectu tuo mundi non ſunt, quanto minus ego miſerabilis? qui bibo tanquam aquam iniquitatem, & nutrior tanquam lacte recenti, peccatis!

Sanctæ Brigittæ.

Majorem dolorem ſentio propter peccata commiſſa, quàm propter infirmitatem. Etiamſi nunquam in cœlùm admittenda forem, ſervirem tamen huic magno Domino. Debetur enim omnis ſubjectio huic bonitati Infinitæ.

SOLILOQVIUM VIGESIMUM SECUNDUM.

Communio malè facta.

PUNCTUM I.

QUO vadis IESU dum à Peccatore ſumeris? 1. Ad Crucem? Malles. Crucem elegiſti ut peccatum tolleres, cum peccato in eodem corde eris, ſicut ignis cum aqua, ſicut ovis cum lupis, ſicut agnus cum draconibus. 2. Ad lutum? Malles: Pejus eſt peccatum. 3. Si quis te in ignem mitteret? Malles

4. Si

4. Si in saniem, & quisquilias pro
ijcereris? Malles. 5. Ad carcerem
Malles. In Iudã, post Eucharistiã in-
gressus diabolus an ut te occlude-
ret in hoc carcere? Quia dixisti
hæc est hora & potestas tenebrarum.
Ad mortem? Malles, ibi vitâ hu-
manâ destructa divinitas quantùm
in homine, sicut qui imaginem Re-
gis in despectum combureret, in lu-
tum pedibus detruderet, Regem
destruit ut potest, 7. Ut immun
tuo sanguine ablueret? Malles.
certè parietes dœmoniaci habitac
abluuntur. 8. An ut tuum sangui
hosti in fœdus contra te propin
Ita est. 9. Si quis acceptâ Eucha
porcos & canes pasceret. Fit, *Noli*
dare sanctum canibus, nolite marga
tas ante porcos iacere. 10. Si quis
Medico acceptâ optimâ medici
eam in venenum converteret, &
am medico propinaret. Si quis Ma
gistrum veræ fidei, hæreseos ac

fareret; si quis amicum in hostes induceret, Patrem proderet Tyranno, si quis in infernum SS. de cœlo detraheret. Pejus tecum fit.

PUNCTUM II.

1. QUid ages in eo corde. 2. Ut judicetur homo sicut Pilatus, Herodes, &c. *Judicium sibi manducat, & bibit.* 3. Ut maledictione repleatur. *Quorum os maledictione plenum est.* 4. Ut in corpore morbos contrahat. *Ideo inter vos infirmi multi, & dormiunt multi.* 5. Ut in eo statu stet, ut melius esset illis non esse. *Melius si natus non fuisset homo ille.* 6. Ut si quid bonarum consuetudinum, honestarum virtutum habeat, destruatur. *Evelle, destrue, eradica.* 7. Ut cuncta bona ejus per varios casus consumantur *Deus ignis consumens.* 8. Ut morte mala pereant, ut Iudas, qui *crepuit* per medium, & *ruptus*, ampliùs illius intestina te deferre nō poterant. 9. Ut infames, sine ho-

nore

nore contempti apud homines sint
Imple facies eorum ignominiâ & quæ-
rent te. 10. Ut illis nec in hoc, nec
in illo sæculo remittatur. Quia con-
tra Spiritum S. quodam modo pec-
cârunt, præcipuum enim opus Spi-
ritûs S. fuit ut tu incarnareris, ita præ-
cipuum ut in cor hominis venire
Ut magis in infernum præcipite
Hic est positus in ruinam multorum.
Ut omnis creatura contra illos dec
tet, Elias ait, *si ego vir sum Dei, de-*
scendat ignis super vos. Si ego sum
Christus &c. 12. In inferno sint spe-
cialiter exosi & dæmonibus, & da-
mnatis. Fel *draconum vinum eorum*
dum adhuc essent esca in ore eorum
Dei descendit super eos. Famem patien-
tur ut canes. Edebant hunc panem
ut canes. 13. Sicût Angeli erant
eum secuturi si dignè accepisset,
sequuntur dæmones, *post buccellam*
introivit in eum Sathanas. 14 Ut m
tentur in dæmones & ita exosi
Deo.

Deo. Ita de Iuda, *unus ex illis erat Sathanas.* 15. Ut indurentur, ut amplius resurgere non possint. *Indurat cor eorum.* 16. Vt in peccata maiora veluti pondere pressi labantur. Chry. *Indigna Corporis Domini sumptio non alleviat sed gravat.* 17. Vt in venenum illis vertatur sicut medicinæ malè sumptæ. *Mensa eorum venenum aspidum.* Sanctæ Hildegardi trecentis annis ante Lutherum revelatũ est, quòd Lutherus, & bella in Germania, & tantarum ruinarum in anima & corpore moles, permittenda est propter indignam Communionem, quæ tum erat in Germania.

PUNCTUM III.

QVis dignè sumit? Qui magis separat? quam pro morte, quia nec exhortationem, nec pedũ lotionem fecit pro morte Christus, sed discipulis tantùm *ego mitto vos,* ut

ut hic. 2. Qui habet purius os, quam Angeli? oculos &c. quia *Angeli non audent aspicere.* 3. Qui est purior quam sol & luna? *Quia luna non est munda in conspectu eius* 4. Qui ex una sumptione semper est melior &c. *Quia terra crebrò venientem imbrem bibens, & non germinans maledicto obnoxia.* 5. Qui proposita implent. *Perdet omnes qui loquuntur mendacium, virum dolosum abominabitur Dominus.* 6. Qui mavult omnia amittere, quam venialiter peccare. Apoc. *dignus est agnus qui occisus ab origine mundi &c.* Sed tu à diaboli aris tantum secedens ad sanctum domini, sordidis, & infectis sceleris manibus accedis. Mortiferas voluptates, & spurcitias pænè adhuc loqueris, & domini corpus invadis. Et tamen scriptura Cor. 10. *Non potestis calicem Domini bibere, & calicem dæmoniorum, non potestis mensæ Domini communicare, & mensæ dæmoniorum.*

Re

Reg. 24. 19. Ex Bethsamitis quòd vidissent arcam domini, quæ erat figura hujus Sacramenti, 50. millia plebis perierunt. Accidit nobis quòd Caino Gen. 4. 10. *Quid fecisti? Vox sanguinis Fratris tui clamat ad me de terra.* De terra. Quia ut Bern. declam. Ecce nos. *Præstantissimum sæculi pretium in sterquilinium proiecisti.* Quia ut Chrysost. in 5. Cor. 11. 27. *Ita reus es corporis; & sanguinis Domini; ac si Christum occidisses & sanguinem eius effudisses.* Quia ut S Th. â Villanova Conc. 3. de SS Sacr. *Quascunque blasphemias, irrisiones, quæcunque opprobria, impiissimi Iudæi corporaliter in Christum exercuerunt, has omnes spiritualiter repetit impius comestor, filium Dei in semetipso crucifigens, & ostentui habens* Quia ut Ambr. in cap. 10. Hebr. *Conculcâsti Corpus Domini.* Ideò Chrysost hom. 83 in Matth. *Multò dæmoniaco peior es, qui peccati conscius accedis, quoniam a ernis*

tralteris tormentis. Instituit Christus, ut per hoc Deus summam gloriam haberet, tu facis, ut summum despectum; ut habeat tecum unionem, facis ut dissidium. Quid aliud diabolus totò suò odiò in Deum excogitare posset? Accipis illum sed ut Cain Abelem, ut occidas, sed & hujus sangvis de terra cordis tui clamabit vindictam. Accipis ut Iosephum Fratres, ut vendant, ut obstetrices Pharaonis filios Hebræorū, ut mactent, ut Dalila Samsonem, ut prodas, petis caput ejus; sed ut Herodias, Ioannis. Sed illud horrendum est, quòd qui indignè edit, ad peccata gravissima magis acuitur sicuti Iudas de quo S. Cypr. serm. de cœna Dom. *Vbi sacrum illum cibum mens perfida tetigit; & sceleratum os, panis sanctificatus intravit; parricidalis animus vim tanti Sacramenti non sustinens, quasi palea de area exsufflatum est, & præceps cucurrit ad proditionem & præ-*

& pretium; ad desperationem & laqueum. Meliùs profectò esset ut Id. ibid. Meliùs *erat molâ asinariâ alligatâ, mergi in pelagus quàm illotâ conscientiâ, de manu Domini buccellam accipere.* Ibid. *Idolorum servitus est; & horrenda abominatio, velle simul Baal famulari & Christo.* Abi retro &c. Idem de indignè accedente fœmina serm. 5. de lapsis, *Non cibum sed gladium sibi sumens, & velut quædam venena lethalia palpitans ac trepidans concidit.* Et S. Macarius vidit tales, loco hostiæ carbones ex manibus diaboli accipere. *Ruffinus in VV. Patr. lib. 2.*

SOLILOQVIUM VIGESIMUM TERTIUM.

De Respectibus Hũmanis, qui sunt causa imperfectionum.

PUNCTUM I.

1. IN eo sunt. Omittere aliquid ne de te alij loquantur, rideant, non orare, non benè agere &c. 2.

Vide an non hoc negare Christum, coram hominibus? sed Matth 10. il-le tales coram Deo negat. 3. Nonne hoc dijs alienis, id est, hominibus & respectibus sacrificari? At Exod. 22. *sacrificans diis eradicabitur.* Et Osæ 8. *sacrificia eorum tanquam panis luctûs, omnes qui manducant ea conta-minabuntur.* 3. Nonne hoc Deum, negare tuum Dominum, & eò per fidem desertò alios quærere? Certè Paulus ait. *Si hominibus placere vel-lem, servus DEI non essem.* Unde Isai. 30. *Væ vobis filii desertores, hæc dicit Dominus. Habuistis consilium & non per me.* Non hoc est Christi consilium, quod sequeris. 4. etiam ipsi S. Pe-tro, cùm ille aliquid humano re-spectu egisset, Paulus in faciem re-stitit: *reprehensibilis enim*, inquit erat; quomodo non tibi in cœlo resistet, cùm tua oratio coram DEO sistetur, vel tu ipse in judicio? 5. Nonnè hoc est esse paleam quæ vento huma-

respectûs agitatur, cùm grana tritici jacent? sed cum grana in horreum ponentur, ponentur paleæ in igne. 6. Hocnè est sanctificare nomen Dei coram hominibus, an potiùs obscurare, & polluere? Sed Malach. 2. *si non audieritis, & si non posueritis in corde vestro ut detis honorem Nomini meo; dicit Dominus, immittam in vos maledictionem; & maledicam benedictionem vestram?* 8. An non hoc erubescere Evangelium? Quid ergo factus es Christianus? 9. DEUM colis Belzebub, id est muscam. Reg. 5. *Si Baal est DEVS hunc sequamini, si DEVS est DEVS hunc sequamini; quid claudicatis?* 10. An non hoc mentiri Deo & Spiritui S? sed tales subitâ morte Act. 5. Petrus punivit. 11. Elige quem sequaris ducem, si Deum, decetnè illum tam facilè deserere, quem nec ob mortem Martyres poterant sine damnatione deserere? An levius crimen-

men erit, ob metum levissimum, ob verbum negare, quem negar ob rotam, equuleos, torturas, damnatio est! 12. Considerasnè DEI oculos ubiq; spectare? & hæc illo spectante audes! O impudentem! 13. Christus ait. *Sic luceat lux vestra ut videant opera vestra bona, & glori cent Patrem vestrum qui in cælis e* At tu! Sed 2. Paralip. 15. *Hæc dic Dominus. Dereliquistis viam Domini & Dominus relinquet vos.* Et Luc. *qua mensura mensi fueritis; in eâde remetietur vobis:* vos ob respectu humanos eum deseritis, negligitis, & ille ob leves, ut vobis videbitur, causas vos in cœlum non admittet. 14. Quid super est, nisi ut remoro Christo quem coram hominibus e rubescis, respectus humanos tibi loco Christi in altari statuas, si ob respectus Deum relinquis.

PUN-

PUNCTUM II.

1. PRov. 16. *Perversus in ore suo portat perditionem, & in labiis suis ignem condit.* Incidit cogitatio, faciendum esse hoc vel illud boni, ecce verteris ad Christum. Et occurrit, quid dicent de me homines, & ecce perverteris à Christo. Luc. *Scienti & non facienti bonum peccatum est illi.* S. Paulus ait: *Qui cum iustitiam Dei cognovissent, non intellexerunt: quoniam qui talia agunt morte digni sunt.* 2. Pejores Iudæis, qui Hebr. *Si Dominum gloriæ cognovissent, non crucifixissent*, tu deseris, etsi agnoscas. 3. si virtutem amas, quid homines attendis? imò quia attendis, es impius, & non es in gratia Dei: Prov. 17. *Malus obaudit linguæ iniquorum, iustus autem non intendit labiis mendacibus.* 4. A quo speras mercedem, à Deo an ab hominibus! à quo metuis infernum, ab his, an ab illo! Cypr. epist.

epist. 3. *Qui cum Christo non est, adversarius Christi est.* Imò Christus ipse. *Qui non est mecum, contra me est.* Qui non est cum Christo etiam apud Herodem ubi irridetur, illudit eũ, etiam apud milites ubi consputur, 4. Quibus oculis aspicis Christum, cum elevatur S. Hostia? & ecce hi sunt oculi qui respiciendo hominem non respexerunt Christũ Levit. 21. *Homo, in quo fuerit macula non accedet offerre dona Deo.* 6. In quo tibi displicuit Christus, ut illi præferas hominem? An non est omnipotens? An non Iudex omnium vivorum & mortuorum? Quid est quod te movere ut illi non assistas possit? 7. Cypr. Epist. 4. l. 1. *Nec immemores esse debemus quid per Isaiam prophetam c. 29. ad Iudæos locutus sit Dominus increpans & indignans, quòd contemptis divinis præceptis, humanas sequerentur doctrinas. Populus inquit iste labiis suis honorat me, cor verò eorum*
pro-

procul est à me. 8. fecit Aaron metu humano vitulum; & tamen Moysen habuit Fratrem, qui Deum illi reconciliaret. Et ecce Num. 20. Deus ait Moysi: *Apprehende Aaron Fratrem tuum & Eleazarum filium eius, & imponas eos in moutem coram omni Synagoga, & exue Aaron stolam eius, & indue Eleazarum filium eius, & Aaron appositus moriatur illic.* 9. Gal. 6. *DEVS non irridetur.* 10. Psal. 49. *Tu verò odisti disciplinam, & proiecisti sermones meos post te. Si videbas furem simul currebas cum eo, & cum adulteris portionem tuam ponebas.* Vides aliquem, & facis non quod Deo sed quid illi placet, garrit quis in Missa, & tu propter eum, ridet pauperes, & tu etiam; diripit, & tu applaudis. Scelera alia agit, & tu, ne offendas, connives.

PUNCTUM III.

3. HAbebat causam respectuum Iuvenis in Evang. cui parens

mortuus, dum eum vocaret ad se Christus, poterat dicere. Quid de me dicent homines, si insepultum reliquero! Respondit Christus, *Sinite mortuos, sepelire suos mortuos.* Acsi diceret si adhuc respectu tali duceris, mortuus es DEO & non habes vitam æternam. Habet & ille qui arat, si retrò respiciat, quid dicant de illo homines, laudentne ejus laborem, an rideant? sequanturne, an illudant? attamen Christus ait: *Nemo mittens manum ad aratrum & retrò respiciens aptus est regno Dei.* 3. Habent & illi, qui à Parentibus ad religionem abeunt: ego dicar desertor perentum, ingratus educationis, in senecta immemor? At Christus ait: *Qui pluris facit Parentes quàm me, non est me dignus, imò qui non odit Patrem Matrem &c. non potest esse meus discipulus.* 4. Si dimicat quis cum hoste, & non audet eum fortiter prosternere, quia ait, quid dicet hosti-
lis

lis exercitus? Hoc ſtulte cogita, quid dux tuus? Dux tuus Chriſtus inimici domeſtici tui, eos non attende. 5. Sic Saul verebatur ne pro ſtulto haberetur. Si Domino omnia pecora hoſtium ſine diſcrimine immolaſſet, quia poterat cum Iuda dicere. *Vt quid perditio hæc?* Nunquid Deus his indiget? Nobis hæc utilia. Tamen ob hoc crimen & ipſe & filij eius, & domus eius in anima fortè omnes, & in corpore certò perierunt. Quantò meliùs, licet David ab uxore Michol irrideretur, reſpondit: *volo contemni contemptibiliꝰ eſſe.* 7. De ſapientibus veteribus teſtatur S. Paulus Rom. 1. quòd *Deum verum agnoverunt*, ſed ob reſpectus ſcilicet humanos, ne fortè ſapientibus alijs contradicerent, populo diſplicerent, *non ut DEVM glorificarunt*, ideoq; Deus illos in execranda ſcelera labi permiſit. Hæc ſunt verba S. Pauli ad quæ anima cohor-

resce, & similia metue (DEVS enim *noster zelotes.*) *Evanuerunt* inquit *in cogitationibus suis*, nempe ob varios respectus. *Propter quod tradidit eos Deus in desideria cordis eorum, in immunditiam, ut contumeliis afficiant corpora sua in semetipsis &c. tradidit eos Deus in passiones ignominiæ &c. tradidit illos Deus in reprobum sensum,* ubi enumerat plurima scelera in quæ lapsi. Ter tradidit: Primò in luxurias omnes, secundò in luxurias contra naturam, tertiò deniq; ut omnem pudorem perderent nec crimina æstimarent, imò quasi virtutem esse putarent. 8. Ais quàm hæc intolerabilia? Irrideri ob virtutem, traduci, fabula fieri. Imitare ergò sanctos & fuge hoc sæculum nequam, in quo pudet esse pudicum. Sed tu *amas periculum* scias Eccl. quia *peribis in illo*; das locum diabolo sed Cypr. lib. 1 epist. 11. *Evadere diabolum non poteris cùm te eius laqueis implices.*

plices. Sed tu vis ut te & mundus amet, & Deus, imò ut Deus fallatur qui dixit Cor. *Qui pie volunt vivere perſecutionem patiuntur.* Matth. *Quia non eſtis ex mundo, odit vos mundus.* Metuis ne ut imprudentem appellent quòd tantas ſpes deſeras, quod ſponte eligas contemptus eſſe, at hi ſunt reſpectus humani. Occurrebat fortè & id Magdalenæ, dum ad Chriſtum properaret. Me inſanam dicent, convivio pleno irrumpere, pedibus hominis, qui habetur vilis, advolvi, per urbem cum eiulatu currere, ſub crûce damnati patibularis conſiſtere: Occurrebat Alexio domo fugienti. Me inſanum iuvenili temeritate rapi! parentes mactare; non locum hominem ſanctificare & domi, ſanctis eremos eſſe, & impijs in eremis urbes. Sprevit hæc. Et omnes penitus Sancti ſic egerunt, quia nemo qui reſpectus humanos curavit, in cœlum pervenit. Re-

ſpe-

ſpexit ſemel uxor Loth, etiam hæc liberata fuit, & ecce periit & illa. Et tu toties reſpicis homines pereuntes, & quòd Chriſti cauſam agis erubeſcis. Sed Cypr. ſerm. de lapſ. *Quomodo poteſt eſſe cum Chriſto, qui ad Chriſtum pertinere aut erubeſcit aut metuit.* Sed idem ſermone de cœna Domini. *Idolorum ſervitus eſt horrida abominatio velle ſimul Baal famulari & Chriſto.* Iuxta hos reſpectus & leges humanæ prudentiæ procedebant Ananias, & Saphira, & fortè dicebant. Fortè fiet ut in proviſoribus deſit charitas, aut non æſtiment noſtras neceſſitates, expedit potiùs aliquid ſervare quàm deinde cum murmure pati miſerias, continget aliquem è fratribus affligi, erimus adiumento. *Stulte hâc nocte* in hac caligine ſecularis prudèntiæ *morieris, & hæc cuius erunt?* Petrus, cum accederet Chriſtus ad lavandos eius pedes, etiam ad humanas rationes reſpe-

spexit. Egone ita superbus, ita inurbanus ero? Et parum aberat quin ex libro prædestinationis expungeretur. *Nisi te lavero non habebis partem mecum.* Iuxta has rationes ivit Pharao, Ego ad vocem unius viri dimittam populum, ad prodigia quorum similia Magi faciunt? ridebor ab omnibus. Quid si illi ipsi ut pote qui bene inspexerunt regnum meum illud collecti invadant? Periit in rubro mari.

SOLILOQVIUM VIGESIMUM QVARTUM.

Peccata venialia.

PUNCTUM I.

1. SVnt *peiora morte.* S. Doroth. serm. 20. *Longè melius est & corpus suum & omnia corporea perire simul, quàm lædi animam tuam in re etiam minima* 2. Tam fœda ut Cath. Gen.

Gen, dixerit c. 15. Quòd *quando am[...] perfectus vel exiguissimam imperfecti[...] nem deprehendit, si Deus non averte[...] in pulverem redigeretur, non corpus mo[...], sed & anima nisi esset immortalis.* 3 Pe[...] ius infernò. Quia illum Ans. lib de simil. c. 190. præligit. 4. Cath[...] Gen. 24. *Anima præ nimio dolore fie[...] mortalis, nam sola obscura, sola ing[...]* (venialis peccati) *obscura visio, q[...] nonnisi momentanea fuit, si paulò diu[...] durasset, licet corpus habuissem pro[...] sus adamantinum, interiissem.* 5. D[...] beret potiùs eligi infernus & glori[...] tam magna, quàm est Beatissim[...] Virginis respui, si peccandum esse[...] venialiter: ita eadem sancta c. 39. [...] Inde meretur ut totâ vitâ fleatur[...] Etsi esset unum 7. Sunt aliquomo[...] do infinitæ malitiæ, quia contra bo[...] num infinitum ita S. Th. 3. q. 1. a. [...] ad 2. 8. Nullæ pœnæ sufficiunt ad il[...] lud tollendum (huius vitæ) Cat[...] Sen. c. 3. *Quoniam offensa quæ mih[...]*

qui

qui sum bonum infinitum (ait DEUS) *procul dubio exigit satisfactionem infinitam* (unde nec SS omnes nec B. Virgo satisfacere pro uno veniali potest) 9. Ans. lib. 1. Cur DEUS homo cap. 21. *Nec pro aliqua re mundi nec pro omnibus simul est committendum.* 10. S. Paulinus Nolanus epist. 74. ad Celantum. *Nescio, an possimus leve aliquod peccatum dicere quod in Dei contemptum admittitur.*

PUNCTUM II.

D*Isponunt* venialia ad mortale. Sicut calor ad ignem. Aug. in Psal. 59. *Proiecisti molem* (mortaliũ) *vide ne arenâ* (venialium) *obruaris.* Sicut ægritudo ad mortem Th. 1. 2. q. 12. a. 5. 2. Non differt à mortali nisi ut puer à viro Th. 1. 2. q. 88. à 6. 3. Orig. hom. 8. *Quoties anima peccat, toties vulneratur.* Imò Bas. 3. Orat. de peccato. *Peccatum est longe graviùs, quàm sit vulnus, aut cicatrix,*

aut plaga intumescens & inflammata. 4. Impediunt auxilia, ne dentur ad vitandum mortale. 5. Corrumpunt habitus virtutum, quæ inhibebant mortalia. 6. Sunt acsi quis mercatori causa esset, ut lucra non acquireret. 7. Faciunt ut gustus amittatur in serviendo DEO, consolationes & lumina subtrahantur, & ita tædeat vitæ spiritualis. 8. Aug. lib. hom. 50. c. 5. *Veluti scabies nostrum decus exterminat, ut ab illius Sponsi amplexibus separent.* S. Cæsarius hóm. 8. *Veluti quibusdam pustulis animam deformem faciunt.* 9. Si te sordibus quis obrueret. Ecce Basil. in 4. Isai. Sordibus comparat. 10. Perditur pudor qui retrahebat à mortalibus. 11. In illa æstimabant Sancti. S. Diodochus c. 27. *Etiam valde parva errata pro gravissimis ducens lacrymas multas continenter DEO offert.* Isid. lib. 2. Sent. c. 10. *Si quis à torpore mentis evigilaverit, ea quæ levia existimabat*

confestim quasi horrenda atq; atrocia pertimescet. Id c. 18. *à perfectis viris, velut magna crimina vitantur.* 12. Graviter pro his pœnituerunt. S. Paula Hier. ep. 29. *Ipsa levia plangebat, ut eam gravissimorum criminum crederes ream.* 13. Vellesne circa Urbem, non quidem ruinam muri sed foramina pati, ut per ea hostis intret? Hæc sunt venialia, juxta S. Cypri. lib. 1. de singul Cleric. 14. Vellesne in tecto domus tuæ etsi non totum tectũ, sed unam tegulam deesse? 15. Etiam magnum flumen si in parvos rivulos secetur, perit, quid tua virtus, quæ est exigua? 16. Deus negligentibus venialia, tentationes augeri sinit. 17. Habitus vitiosi acquiruntur.

PUNCTUM III.

P*œnæ venialium.* 1. Moyses dilectus Deo terram promissionis non ingressus, etsi tam sanctus fuerit, & hoc ob veniale. Imò & Deus tales

de-

deserit juxta Cypr. de hab. Virg
Demus operam ne quid immundum & pro-
fanum templo DEI (loquitur de corde
hominis) *inferatur, ne offensus, se-*
dem, quam inhabitat Deus, derelin-
quat. 2. Ob unum veniale, tota re-
gna puniuntur, ut ob Davidis nu-
merationem, immittuntur pestes,
exercitus hostiles, fames, incendia.
Idem in Ezechia evenit, qui coram
legatis Babilonicis se jactavit. 3.
Cham putatur venialiter peccasse,
& tamen quantum punitus? Ita S.
Ephrem. Lothi uxor, & tamen su-
bitò destructa. 4. Num. 15. Qui li-
gna Sabbato colligebat, lapidatur.
5. 3. Reg. 13. Propheta laceratus à
leone. 6. 3. Reg. 20. Qui nolebat
Prophetam rogantem percutere, à
leone discerptus. 7. 4. Reg. 2. Pue-
ri qui irriserunt Elisæum ab ursis la-
cerati. 8. Act. 5. Ananias & Sa-
phira subita morte, & tantùm veni-
ale fuit, ut ait S. Isid. Pelus. 9. Cal.
coll.

coll. 7. c. 26. Abbas Paulus quod nimis fugisset fœminas, paralysi percussus, 10. Abbas Moyses à dæmone correptus ob veniale, Cass. coll. 7. c. 27. 11. Bethsamitæ quod arcam curiosiùs aspexissent. De principibus 70 viros, & de plebe 50. millia amiserunt. 12. Distractio in oratione, quam gravis censetur à S. Amb. lib: 1. de Cain & Abel cap. 9. *An nescis quàm grave sit in oratione contrahere peccatum; ubi speras remedium? Dominus certè hoc per prophetam docuit esse grave maledictum dicens Ps. 8. & oratio eius fiat in peccatum.* 13 Oza quòd temerariè arcam tetigerit, ei DEUS iratus *& mortuus est ibi.* 2, Reg. 6. 14 Sæpe animos exercitibus nostris ob peccatum veniale, quale putant aliqui Achani, DEUS adimit, ut Iosue factum c. 7. & promissa quæ decreverat dare, retrahit, & duci consilia subtrahit, nec facile à senibus & ipso Iosue pla-

catur; *surge quid iaces pronus in te*
ra, in futurum minatur, *non ero vl*
tra vobiscum.

PUNCTUM IV.

TU *verò* dicis te diligere DEUM
sed circa lethalia vulnera, inte
rea alapas, iniurias, molestias p
Libitu infers huic Patri. 2. S. M
car. hom. 27. *qui delectantur cum*
tio amicitiamq; contrahunt cum eo, h
iusmodi cum Sathana pacem haben
Imò Chrysost. serm. de cant. D
vid. *Qui volens delinquit, vel sp*
te furit, dæmon est. 2. S. Greg. 3.
past. 14. *Qui peccata minima fle*
ac devitare negligit à statu iustitia, n
quidem repente sed per partes tot
cadit. Habesne tot gradus grati
quot venialia? 3. Imò fortè meliu
tecum ageretur. si in mortalia lab
reris. Quia Greg. 3. past. adm. 3
Nonnunquam deterius in parva, qu
in magna culpa peccatur. Maior en
qua

quò citiùs agnoſcitur, eò etiam celeriùs emendatur, minor verò, dum quaſi nulla creditur, eo peiùs quò & ſecuriùs in uſu retinetur. Imò Aug. tr. 12. Ioa. innuit. *Multa venialia non ſecùs occidere animam, ac mortale unum.* Bern. ſerm. de tripl. cuſto. *Non iam nævus eſt ſed macula, ſi in actionibus noſtris vel minima reſidet negligentia mandatorum.* 4. Quid diſtractio in oratione? Nonne Caſſ. coll. 23. c. 7. Non iniuſtè *non ſolùm levi peccato, ſed etiam graviſſimo impietatis crimine aſtringitur, qui precem Domino fundens, ſubitò à conſpectu eius quaſi ab oculis non videntis nec audientis cogitationis improbæ vanitatem ſecutus abſceſſerit.* 5. Veniale eſt mendacium. At S. Doroth. ſerm. 7. *Nullus mendax adhærere Deo, aut uniri unquam poteſt.* Quia ut Hier. in 1. Tim. *Quoties vitiis vincimur, Deum negamus.* 6. Hæc impediunt, ne Sacramenta ex opere operato maiorem conferant gratiam. 7. Iuxta

S. Baſ. Reg. brev. 7. Contriſtant Spiritum Sanctum. 8. S. Cypr. de operibus Chriſti Serm. de Baptiſmo, *pertinet ad te Domine, nec de tuis eſt qui te non diligit, nec diligit te, qui ſcienter offendit.* Quià 4. Rev. 48. S. Brig. *Scienter peccans venit in manus diaboli.* Et cap. 125. Chriſtus ait. *Talis niſi magna præcedente contritione incurrit iudicium Dei, & mundi.* 9. S. Catharina Senen. quia in quadam visione aliò reſpexit, ita à B. Virg. reprehenſa, ut in amariſſimum fletum proruperit. In eius vita Christianus Noë Ciſterc. ante altare, matutino abſoluto obdormivit, B. V. veſte eum percutiens excitavit, aiens: *Non eſſe hic locum dormiendi ſed orandi.* Cæſar. l. 4. c. 40. B. Muſa puella monita à B. V. ut luſu, jocis, riſu abſtineret, ſi ſecum regnare vellet. S. Greg. 4. Dial. c. 17. 10. Apoc. 3. *Tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo,* id eſt ex Eccleſia mea, ut

hæreſ

hæreticus aut atheus, ex religione mea. 11. Induit te veste pretiosissimâ gratiæ Deus, & tu illi fœdissimos cẽtones assuis. S. Teressa apud Riberam in vita sua lib. 4. c. 26. *Mille potius oppeterem mortes, quàm venialem aliquam culpam scienter, deliberatèq; committerem.* Veniale fuit imò valdè parvum, quod 1. Reg. 14. Ionathas mel gustavisset, & tamen Deus videbatur ob id totum deserere populum, nec ad Ephod responsum dare, à quo salus populi pendebat.

PUNCTUM V.

VT tamen Dei clementiam dispicias, quàm facilè ea remittat vide. 1. Confessione. 2. Contritione. 3. Attritione. 4. Displicentiâ de illis, & aversione. 5. Cuiusvis Sacramenti susceptione. 6. Dicendo Pater noster &c. 7. Orando in Ecclesia consecrata. 8. Benedictione Pontificis. 9. Aqua benedictâ. 10. Be-

nedictione Sacerdotis. 11. Signum Crucis formando. 12. Pectus tūdendo. 13. Rebus, & cibis benedictis utendo. 14. Reliquias, aut Agnum DEI gestando. 15. Benedictione. 16. Eleemosynis, seu spiritualibus, seu corporalibus. 17. Dicendo Confiteor &c. 18. Adorando SS. Sacramentum. 19. Vel Crucifixi imaginem B. Virginis, aut alicuius S. 20. Mortificatione quavis. 21. Dicendo Nomen IESU. 22. Manuum Sacerdotis impositione. 23. Osculo terræ. 24. Benedictione Venerabilis Sacramenti. 25. Osculo SS. Reliquiarum. 26. Suffitu in templo cui datur. 27. Ingressu in religionem & professione. 28. SS. cineribus. 29. Processione in templo. 30. Comitando V. Sacramentum cum defertur, vel illud adorādo. 31. Quovis pio opere.

PUNCTUM VI.

QUàm diu etiam in amicissi-

reti-

retinet vindictam peccati venialis Deus, quàm difficilè remittit, ex Moyſe colligere eſt. De quo S. Greg. lib. 9. epiſt. 58. ad S. Auguſt. Apoſt. Angliæ. Certè Moyſes, dum Dei populum ex Ægypto educeret, mira, (ſicut tua fraternitas novit,) ſigna in Ægypto operatus eſt. In Sina mōte quadraginta diebus ac noctibus jejunans, legis tabulas accepit, inter coruſca tonitrua pertimeſcente omni populo, omnipotentis Dei ſervitio, ſolus, familiari etiam collocutione conjunctus eſt; rubrum mare aperuit, in itinere ducem habuit nubis columnam, eſurienti populo manna de cœlo depoſuit, carnes deſiderātibus, uſq; ad ſatietatem nimiam, in eremo per miraculum miniſtravit. Sed cùm jam ſitis tempore, ad petram ventum fuiſſet, diffiſus eſt, ſeq; de eâdem, aquam educere poſſe, dubitavit, quam jubente Domino percuſſit, atq; aquas efflu-

entes aperuit. Quanta autem post hæc in deserto per 38. annos miracula fecerit, quis enumerare, investigare valeat! Quoties res dubia animum pulsasset, recurrens ad tabernaculum, secretò Dominum requirebat, atq; de ea protinus, DEO loquente docebatur. Iratum Dominum populo, placabat, suæ precis interventione, surgentes in superbia atq; discordia, diffidentes, dehiscentis terræ hiatibus absorbebat, victorijs premebat hostes, signa monstrabat civibus. Sed cùm jam ad repromissionis terram ventum fuisset, vocatus in montem est, & quam culpam ante annos triginta ut dixi & octo fecerat audivit; Quia de educenda aqua dubitavit, Et propter hoc quia terram repromissionis intrare non posset, agnovit. Qua in re considerandum nobis est, quàm timendum sit omnipotentis DEI judicium! quia per illum suum tot signa faciebat, cuius

culpam tam longo tempore servabat in cogitatione.

PUNCTUM VII.

EX libro 3. Capite 9. Vitæ B. Veronicæ de Binasco Virginis Mediolanensis; Reprehensio facta ab Angelo, punctum hoc impleat. Narravit aliquando sororibus Veronica, candida simplicitate, præclara, dicens: Missæ sacra agente Sacerdote, quopiam die, juxta altare genuflexam Sororem curiosiùs inspexi solà mentis stabilitate: Verùm cùm à corporeis sensibus me abstrahi contigit, Angelus Domini, qui mihi adesse consveverat, me tanta severitate increpuit, ut diem extremum clausura fuerim, si corpori mens mea juncta foret, talia sustinens. Heu quàm ingens fuit horror ille, arguentis Angeli! Quàm dura verba! quàm terribiles vultus! Inter cetera verò reprehendentis Angeli, isthæc verba

fuêre: Siccine egisti cordi laxan habenas? Cur oculis divagata es? Cur Sororem illam curiosiùs inspex sti? Profectò haud leviusculè in Dε um peccâsti. Regrediens autem Vir go ad corporeos sensus, trium diei spatio, innumeras effudit lachrymas Dixit quoq;, Christum grave quod piam sibi demandâsse ad peragend pœnitentiam eiusce instabilitatis o culorùm. Secretiùs itidem deman datum servare, Virginem jussit Chri stus Maximus, quam ob rem affi mare consveverat Veronica dicens Quando missæ sacris intersum, ne quidem caput movere ausim, me ens divinæ Maiestatis ultionem. Exposuit quoq; Angelus Domi Veronicæ primos purgatorij aditu, innumerasq; animas, sacris initiato rum, & utriusq; sexûs, maximam turbam, incredibilibus affectas insp xit. Ait autem Angelus Domini Scito filia mea, animas, pro qua levi

levi inobedientia in superiores, ac segnitie in exequendis divinis, isthæc tormenta sustinere. Præstat inter earum crimina inane murmur erga superiores, & quarumdam sanctimonialium in suum Confessarium: Quapropter pro eodem scelere nunc acriùs affliguntur: Nam confessionis sacramentò, DEUM sibi olim propitium efficientes, patientur, donec DEO placuerit. Liberarentur autem orationibus, Missis, ac eleemosynis. Tanti est momenti murmur, quod nisi crimen illud confessione sacrâ expiâssent, æternis supplicijs forent addictæ.

PUNCTUM VIII.

HUmbertus V. Gen. Ord. Prædic. Instit. vitæ Spir. lib. 4. parte 4. in hunc sensum tepidum Religiosum reprehendit, quo etiam modo alij tepidi possunt redargui. Ingressus es religionem ut tanquam serpens vete-

rem exueres pellem, ſed iſtam non deponesſi laxè vixeris, opus eſt arcto. Si in ſæculo inter malos vixiſti benè, cur modo vivis malè inter bonos? Si malè vixiſti, profugiſti ad religionem ne in manus Dei viventis incideres, reſumis modo funem, quo in inferno ſuſpendaris, & Domino, qui rupit tua vincula, loco ſacrificij laudis, offers contumeliam. Dedit tibi locum Deus pœnitentiæ, & in illo contra Deum pugnas, & theſaurizas tibi iram. Deus tibi pœnam inferni commutavit in vitam religioſam, & tu pœnam quæris æternam! Diſtinxerunt labia tua vota Domino, ſponte illa elegiſti, dediſti omnia tua Domino per illa, cur te ipſum tradis diabolo? Mentitus es Spiritui S. ſicut Ananias, peribis cum illo, quia non reddis quod promiſiſti. S. Benedict. cap. 58. regulæ dicit. Qui aliter facit quàm profeſſionem fecit, ſciat ſe damnandum

Deo, quem irridet, & protestatur Prov, 21. Despexistis omne consilium meum, increpationes meas neglexistis, ego quoq; in interitu vestro ridebo. Mundum reliquisti pro Deo, cur etiam Deum relinquis? Quæsivisti ut negotiator margaritam pretiosam, invenisti, & ecce illã proculcas, pro qua omnia dimisisti. Deum repulisti & à sæculo repulsus es. Dimisisti Fratres, Propinquos, Patrem, Matrem propter Deum, & ecce ipsum Deum dimittis! In loco Sancto peccas, sed audi Isai. 56. In terra Sanctorum iniqua gessit, nõ videbit gloriam Domini. Agis inter servos Dei, sicut Iudas inter Apostolos, & Iob. 2. Sathan inter filios Dei. Salvator Ioan. 6. Iudam vocavit diabolum, quia inter bonos malè agebat. Dicit enim. Nonne vos duodecim elegi & unus ex vobis Diabolus est! Habens manna cœleste, illud fastidis, & quæris Ægypti ce-

cepas? De manu Dei cibos accipis & vestitum. Vide ne sit dictum de te. Ecce manus tradentis mecum est in mensa. Luc. 22. Si inimicus maledixisset mihi, sustinuissem utique: tu verò homo unanimis, dux meus, & notus meus. Canis certè illum non invadit, à quo pascitur. Obtulisti te Deo, aufers te Deo, & offers diabolo, cui te immolas hostiam execrabilem & fœtentem. Et adhuc præsumis stare coram Deo quem tibi hostem fecisti! Occupas locum servi Dei. Audi Luc. 13. de arbore infructuosa. Succide eam, ut quid etiam locum occupat! Decipis illos à quibus beneficia accepisti, illi vel vivi, vel in purgatorio tuis fidunt orationibus: at illæ quales sunt? Peccata quæ in loco sacro committuntur absq; misericordia punit Deus. Peccavit Angelus in cœlo & cecidit sathan sicut fulgur. Peccavit Adam in paradiso & in perpetuum est

est expulsus. Peccavit Iudas in Collegio Apostolorum, & suspensus crepuit medius, & omnia illius viscera sunt effusa. Peccavit Ananias & Saphira in medio justorum, & statim corruerunt, & expiraverunt non terrent te exempla, facta est tibi frons tanquam meretricis, Ascendisti crucem cum Christo, sed sicut latro malus illum blasphemas, non audies, non audies illam vocem. Hodiè mecum eris in paradiso, in loco enim salutis damnationem tuam operaris: Minoris facis tua peccata, imò nec eorum turpitudinem vides, quia à luce, quam ingressus fueras, recessisti ad tenebras. Iob. 24. Manè consurgit homicida. Sed cur? Ut mactet, juguler. Tu torpes ut DEO laudem reddas. Isai. 5. Abiecisti legem Domini exercituum, & eloquium sancti Israël blasphemasti. Qui gratiam acceptam non æstimat, non est illa dignus.

Tenet jam gladium justitia Dei super caput tuum ne te occidat, Iob. 19. Fugite à facie gladij quoniam ultor iniquitatis est gladius.

SOLILOQVIUM VIGESIMUM QVINTUM.

Gratiæ DEI Actuales.

PUNCTUM I.

1. QUia sæpiùs mentionem illarum fecimus, hîc illas exponemus. Constituuntur tribus Protectione, Excitatione, Directione. *Protectio* in eo est, quòd Deus non permittat, ut diabolus ultra modum tentet ita, ut nos peccemus, quòd occasiones peccati non dentur, quòd morbis nos dæmon non afficiat, in via non supponat lapidem, ut pedem frangamus, & si peccemus pulsat cor ut pœnitentiam agamus. Ex-

citatio in eo eſt. Quod bonæ cogitationes in nobis oriantur, ut eleemoſynam demus, peccata vitemus, oremus, ad templum eamus, librũ ſpiritualem legamus, &c. *Directio* in eo conſiſtit, ut quod boni propoſuimus, exequamur, unde tales dat ſocios, qui non impediant, ad locos tales deducit, ut aptè poſſimus facere, dat confeſſarium, qui det optima, & facillima conſilia. Guſtum quendam in ipſo bono opere ut mortificatio, oratio, ſapiat. Ut nihil aliud occurrat, quod diſtrahere poſſit. 2. Hæc dantur propter quodlibet bonum opus, ſi homo non ſit in peccato mortali. Maximé verò propter uſum Sacramentorum, & quando homo non abutitur illis. 3. Subtrahuntur autem & ſi non de toto, tamen maxima ex parte, ſi homo vocationi divinæ reſiſtat, aut mortaliter peccet. Eſt autem certa cuiq; menſura gratiarum ita neceſſaria ad ſa-

lutem, ut si illam accipiat, certissimò salvetur: Si minùs accipiat, sæpe peccabit, & sæpe resurget, & tandem ultimò peccabit, & damnabitur. Quia salus nostra sæpè à rebus modicis dependet, circa quas nisi protegat, excitet, dirigat, certò peribis. Ut in *Protectione* permittit & non impedit Deus ut v. g. eas ad convivium, ibi audis aliquid turpe, consentis, peccas, oritur rixa, in in illo peccato occideris. Inebriaris, Deus perm,ttit ut exeas domo, incidis in pugnantes, occideris. Is natatum, Deus permittit te, ut ad dextram eas, ubi aqua profundior, mergeris. Is per plateam, Deus non impedit avem aut dæmonem ut tegulam dejiciant, obrueris. Is cubitum, Deus non prohibet, ut certo situ jaceas in quo humores turbantur, & malignus humor in cor descendit, subitò moreris. Bibis avidiùs, Deus non prohibet, ut guttur aliquis hu-

mor impediat, præfocaris, Fructus comedis crudos, Deus non excitat in te nauseam, vel certè fructus infectos ab aliqua bestia venenata, comedis, paulò post apoplexiâ tangeris. Vadis per plateam ubi fossa, Deus oculos non dirigit ut eam aspicias, cadis, pedem frangis, non impedit ne malus chirurgus vocetur, vel ne erret, ungventum aliud pro alio accipiendo, tu interim peccas, moreris, & sic de alijs. *In Exercitatione* permittit ut tale hospitium conducas, in quo sint personæ, quæ te inducant in peccatum, venias ad confessarium vel qui in re non est sacerdos, vel qui te magis confundat, quàm dirigat, ut in te excitetur melancholia, & ut in desperationem incidas. Sunt duæ viæ, una latronibus infesta, altera secura, permittit ut dæmon in te excitet mẽtem eundi via infestâ, ut occidaris. Cogitas ad Confessionem ire, venit

soci-

ſocius, qui te abſtrahit, irridet, vel aliò abducit. *In directione* Non dat guſtum in rebus ſpiritualibus, ut vix poſſis aliquid boni facere, non dat horrorem peccati, ut illud non fugias, permittit tædium, ut moleſtiſſimum ſit tibi opus bonum, & ſic de alijs, quæ facillimè vitari poterant, & hac ratione infiniti homines in æternum pereunt, quorum ruina à minimis cœpit. Similiter alij ex minima occaſione convertuntur & tandem ſalvantur. Eex Leſſio.

SOLILOQVIVM VIGESIMUM SEXTUM.

Quid ſit in cælo eſſe?

PUNCTUM I.

1. Est habere, gaudere, lætari, quod oculus non vidit, auris non audivit, in cor hominis non aſ-

ſcendit: Attamen multa bona vidimus, plura cogitavimus, plurima excogitare poſſumus. 2. Omnem Sapientiam acquires perfectiſſimè, Philoſophiam, Theologiam, Ius, &c. 3. Omnia videbis quæcunq; geſta ab initio mundi, omnia ædificia, omnia bella, ſplendores &c. 4. Iudicia Dei occulta intelliges, quare hic cum bene vixit, tandem in morte peccat, & damnatur, ille totâ vitâ peccator, tandem convertitur & ſalvatur, quare Ethnici ſine vera fide relinquantur, infantes ſine baptiſmo, mali fortunentur, & ſimilia. 5. Quid quid eſt in avibus pernicitatis, habebis, & quidem ita, ut eo quaſi ipſo quod velis, omnia regna, loca, omnes cœlos, ſolem, lunã, &c. luſtres, & in viſceribus terræ metalla & mari omnia clauſa contempleris, për omnia penetres, inſpicias. Nihil pati poſſis, non famẽ, æſtum ſitim, frigus, morbos, ma-

los

los homines. 7. Quidquid voluptatum excogitabile sine sordibus tamé, experiaris, omnem dulcedinem, quæ est in cibo, potu, saltu, musica. 8. Quos velis Sanctos adeas, jam Beatissimam Virginem, jam alios, jam etiam damnatos. 9. Vias tuæ prædestinationis agnosces, quàm te mirabiliter Deus in cœlum duxerit, cum te affligi voluit hôc vel illô. 10. Quidquid excogites & in mentem bonorum tibi veniat, hoc habebis.

PUNCTUM II.

Est Deum videre; 1. Quidquid boni est, ut in cibo sapor, in floribus odor, in musica dulcedo, hoc in Deo habebis, sed longè meliori modo. 2. Quidquid oblectabilitatis aurum, vestes pretiosæ, possessiones habeant, hoc in Deo, sed excellentiùs. 3. Quidquid pulchritudinis in personis, pratis, imaginibus, rebus omnibus &c. vides, videbis sed plenius.

niùs. 4. Quas vides, & te ita rapiunt, bonitates, umbra sunt, imò nihil respectu Dei, & ab illo habent totum, sicut à Domino infirmus servus, ille est tota bonitas. 5. In eo mille & millies mille & infinitos mundos, ædificia, reges, milites, Angelos, scientias, meliores, perfectiores, videbis. 6. Quidquid laudis, famæ, gloriæ invenitur, in illo, ut in fonte obtinebis. 7. Quod potest Deus, videbis; id est, creaturas, animalia, aves, infinita & infinities meliora; quidquid Deus scit, cognosces, id est, Deum ipsum, Angelos, rerum omnium naturam, florum, lapidum virtutes, & quæ ex his artificia chymica &c. fieri possunt. 8. Quidquid est dulce, sapidũ, gratum, jucundum, gustabis in eo, sed nobiliori modo. 9. Videbis & intelliges ipsum Deum, hoc est, ipsã bonitatem, à qua omnia, bonitatem accipiunt, sicut à ditissimo rege

mere

mendici eleemosynam: Ipsam e
sentiam, in qua, magis omnia sunt
quàm in se ipsis: Ipsam immensi-
tem, & tum dilatabis cogitationes
& voluptates tuas extra mundum, u
ijs capiendis mundus angustus sit
videbis quomodo donat, & infini
donare potest, & nihil ipsi deerit
esse ubiq; & ubiq; totus, ab æter
amat res & odit aliquas simul:
nit & præmiatur, nunquam felic
esse potest, quia quidquid felici
tis cogitare potes, ultra & ultra ho
habet. Quomodo in momento in
nitos mundos possit & cœlos crea
Quomodo sit sapientia infinita, u
rerum quæ in mundo fiunt, nec ip
peccata sine gravi causa] permitti
Ibi quidquid aliquis artifex effec
ab initio mundi, aut facere pote
clarissimè videbis, quidquid docti
mi assequi, cognosces. In eo qu
quid pulchri in universis rebus,
gemmis, auro, quidquid amar

ut in hortis; quidquid gloriosum, ut olim in Romanis &c. totum simul est: Ipse est fons vitæ, ut ab eo quod vivant animalia, & Angeli habeant esse sicut habet rivulus à fonte, 10. Et hoc totum in æternum, hoc est sine fine, sine morte, sine morbo, sine hoste, sine labore, sine ullo, quidquid inquietare aut affligere potest. Sine tædio quia pura sunt bona.

PVNCTVM III.

FInge simul, quidquid voluptatum in cibo, potu, victorijs, scientijs, carne, omnes ab initio mundi homines ad finem habebunt, hoc in unum conflari, & ecce respectu cœli, nec tantum sunt; ut mors respectu vitæ. 2. Quidquid scientiæ sapientes, artis artifices, eloquentiæ oratores, Poëtæ, historici habuerunt, respectu hujus, quod in cœlo habebis, nec ut umbra est respectu solis.

3. Quîdquid divitiarum, imperiorum, gloriæ, Cæsares, Reges, victores obtinuerunt, respectu cœl nec est ut picturæ respectu prototypi.
4. Cogita adhuc, & omnes mundi sapientes, imò omnes Angelos adhibe, ut tecum cogitent quidquid potest excogitari desiderabile, pl in cœlo & meliùs habebis: Lege omnes historicos & scriptores qui quid quod optari potest descripseru nihil est. Omnes homines dicant tibi, quod quisq; pulchrum, jucundum, audivit, vidit, effingere, a desiderare potest, plus & plus ibi rit. 4. O vita qua vivit ipse D quàm es bona! ô felicitas, quâ beatus ipse Deus & infinitè beatus e quomodo me beabis! *Concupiscit & deficit anima mea!* ego ego ipse c Angelis, cum Christo, cum Sanctis conversabor ita, sicut cum hominibus, sicut cùm fratre, matre! Cogita adhuc & tecum ad cogitandum

dum advoca quidquid laudari, optari potest: Habebis & habebis abundantiùs, hic umbras cogitas, ibi sunt res ipsæ. 6. Rape me Deus, jam tædet hujus carceris, ibi esse volo ubi omnis sensus, omne membrum, omnis animæ potentia, omne momentum, suam & novam & ferè infinitam habebit voluptatẽ: Ibi esse volo. Propter me parasti, Filius tuus id mihi sangvine suo veluti hereditatem emit, negare non potes dummodo ipse velim. Sed quàm rarò & quàm langvidè volo! & tamen quid hoc est, quod locutus sum sicut si arbor aut lapis vellet loqui de delicijs hominis, quas nec potest nosse, nec intelligere. 7. Quid est voluptas cœli? Est ea quæ nullis meritis aut pretio nisi infinito empta est, & pro qua Filius Dei ut nobis lucraretur mortuus. 8. Sicut damnatos omnes maledicunt, ita hos ipse Deus benedicit, omnes

Sancti & Angeli. 9. Dabit De
Dominium & potestatem in creatu
ras inferiores, ita quodammodo si
cut dedit Christo ut de ijs pro libitu
disponat. Apoc. 2. *Qui vicerit &*
custodierit usq; ad finem opera mea, da
bo illi potestatem super gentes, & re
get eas in virga ferrea, & tanquam v
figuli confringentur, sicut & ego acc
à Patre meo. 10. Et quia Deus
vita, in ipso Deo immergentur,
tum vitâ aliquâ indicibili, pura, vi
vent, respectu cuius, hæc vita mo
derna, mors est. Deus est omnia
& non magis non est omnia, quàm
est, & quidquid non potest fac
non ideò non potest facere, qu
vires illum deficiant, sed quia ill
implicantiam involvit. Videbis hæc
cognosces hæc anima, sed non ho
modo, ut in terra cognoscere sole
ibi intellectus immediatè sine pha
tasmate agit, nec priùs ut priùs a
quid sit in sensu, sed ita cognosc

[..] veluti in ipsum DEUM cognitum muteris, & veluti si speculum aliquod daretur, in quo omnia gesta ab æternitate, ab initio mundi vîderes idq; unico intuitu, quidquid arcanorum in natura quidquid intra terram, & mare agitur, quomodo metalla & gemmæ nascantur, qualis quodvis astrum virtutis, molis, figuræ: Omnes homines velut illis præsens, naturas viventium, consilia Principum, & omnes scientias in momento acquireres, statim Theologus, Mathematicus, Iurista, Medicus &c. fieres, & in his omnia arcana penetrares, quadraturam circuli, motum perpetuum, &c. omnes Angelos, Dei circa te consilia & circa multos alios, mysterium Trinitatis, & intra illam scientiam intrares, cùm sit tanta ut in te intrare non possit, & simul *intrares in gaudium*, quod ob magnitudinem intra te totum recipi non potest,

test. 11. Illas immensas astrorum moles oculis perlustrare, illam eorum immensam velocitatem; nam defactò notæ Astronomis stellæ quæ libero oculo videri possunt, in æquinoctiali circulo, uno horæ minuto, milliaria germ. 214800, conficiunt intra verò pulsum arteriæ 3580. jam verò quantò velociores his globi hi altiores, nobis ignoti & qui visum effugiunt. In his ipsis globis, aquæ, montes, valles &c & hi respectu cœli empyrei sic cum suo toto cœlo punctum sunt. *O Israel quàm magna domus Dei tui & ingens locus possessionis eius. Vere nec in cor hominis ascendit magnus est & non habet finem.* 12. Hæ ipsa caro nostra quas non habebit voluptates? melodia omnis in terris, respectu illius, stridor est: Odor fœtor est: Sapor, amaritudo, corporum ad tactum proportio, disproportio est. Sed hæc omnia præter videre DEUM nihil sunt, Vide-

au-

autem DEUM significat, possidere, seu illo frui; sicut audire Musicam, est illa frui. Sed quid hoc est ipsum? Estne melos auribus gratissimum? Amplius. Estne gustui dulcor, membris robur, visui aliquis summè oblectans color, naribus constans & non obtundens sensum odor, toti corpori aliquis svavis attactus? Amplius, amplius. Non hæc, quia hæc materialia, sed & hæc, modo tamen quasi infinito meliora. Estne aliquod bonum quo summè voluntas oblectatur, verum, quo intellectus: Hoc est sed quale sit concipi modo non potest, quia modo nihil est in anima quod per sensum non intravit, at ibi immediatè; ideoq; in hac vita *nec oculus vidit, nec auris audivit* & consequenter, *nec in cor hominis ascendit.*

SOLILOQVIUM VIGESIMUM SEPTIMUM.

Spes & Misericordia DEI.

PUNCTUM I.

1. DEUS in neminē immittit ulla[m] tentationem, nisi quam scit illum posse superare, etiamsi suâ malitia nolit. *Fidelis DEVS est qui non permittet vos tentari ultrà quàm potestis.* 2. Magis nobis vult benefacere, quàm ignis calefacere: Quia quò maior bonitas, magis se communicat, Deus est naturâ bonus. 3. Neminem ideò creavit ut damnet, sed omnes ad cœlum ordinavit, & omnibus dedit sufficientissima media, ut possint venire, tum primò, quando vidit aliquos non usuros illis mediis, damnavit. 4. Peccata ita remittit, ac si nunquam fuissent, Ps. 50. *Super nivem dealbabor. In mare proiiciam o-*

mnes

omnes iniquitates tuas. Non recordabor amplius, obliviscar, unde si rursus labaris, ita tibi remittit ac si nunquã peccâsses, quia oblitus est omnium, quæ antè fecisti; item si rursus, ac millies. 5. Scivit ille quando te creabat quòd tam frequenter esses peccaturus, nihilominùs te creavit, & quidem ideò ut esses in cœlo. 6. Peccata quæ semel quis confessus nunquam ampliùs redeunt etiamsi rursus in illa labatur, & solùm pro illis quæ non confitetur erit in inferno. 7. Peccata quæ semel confessus nihil ampliùs nocebunt, sed eo magis gratior erit Deo in cœlo, sicut si aliquis Filius ex captivitate redeat, vel ex morbis gravissimis convalescat. Luc. *Filius qui perierat inventus est!* Et quò ex gravioribus peccatis surgis, eò ipsi gratior es, ut patet in filio prodigo. Sicut magis lætamur, si ex graviori morbo, quam si ex leviori sanetur amicus. In iudicio mini-

ma solvit *Visitâstis me etsi non redemistis. Dedistis* potum etsi non ditastis: minima planè cœlo persolvit. 8. Itâ est contra naturam Dei nocere, sicut contra naturam hominis, per aërem ambulare. Unde quidquid permittat in bonum est nostrum. Aug. *Sunt multi, quibus ipsa peccata cooperantur in bonum, cùm cadunt non colliduntur, quia tu supponis manum.* Luc. *Etiamsi quid mortiferum biberint, non eis nocebit*, sed sicut Medicus sapiens permittit esse hominem aliquamdiu in febri ut deinde sit sanissimus, ita Deus in peccatum labi, ut vel homo, se magis humiliet, magis in Deo confidat, alacriùs serviat. Aug. *Nisi DEUS sciret ex peccatis eligere bonum non illa permitteret.* 9. Iure posset Christus expostulare à Deo, si aliquod peccatum nollet remittere, quasi illius passio, mors, non esset sufficiens pretium. Cùm una gutta sufficiat pro millies mille peioribus

mundis. 10. Contra prudentiam, Deus faceret cùm creaverit hominē propter cœlum, si non daret sufficientia media. Sicut qui finem vult sine medijs. 11, Etiamsi non emēdes te, & in eadem relabaris post summa beneficia, adhuc te amicum, si voles, Deus suum faciet. Lapsus iuxta Clim. gr. 6. Moyses post tale beneficium, quale fuit videre Deum in rubo, tamen receptus & Dux populi factus; *Moyses cùm Deum vidisset in rubo rursus in Ægyptum, id est ad sæculi tenebras, ad faciendos lateres intellectuales fortasse, Pharaonis rediit, verùm rursus ad rubum imò verò ad montem Dei regreditur. Qui intelligit quid sibi velit hæc speculatio, nunquam omninò desperabit.*

PUNCTUM II.

Speciali affectu fertur erga peccatores. 1. Reliquit 99. oves ut

unam amissam inveniret. 2. Si Ad non peccavisset Christus non incar natus fuisset, nec B. V. fuisset Ma ter Dei, unde ex peccatis nostris fa cta est Mater Dei. 3. In Ecclesia ca nuntur Davidis Ps. & epistolæ Pauli, qui erant peccatores frequentiùs, quam Ioannis, aut Prophetarum, qui erant innocentes. 4. Relictis disci- pulis cum Samaritana loquitur. 5. Etiam Matrem suam relinquit, ut cum peccatoribus agat. Dum nun ciatur illi Mater adesse, ait. *Quæ est Mater mea &c. nonne hi qui verbum Dei audiunt*, id est quibus prædico. 6. Priùs peccatrici Magdalenæ qu ulli Apostolo Sancto comparet. 7. Ier. dicit: *Si Mater poterit oblivisci infantis &c. Et si illa oblita fuerit ego non obliviscar tui.* 8. Misericor- dia non esset si peccata & miseriæ n essent, Dei *Misericordia super omnia opera est*, itaq; ut illam exerceat, de bet peccatoribus esse propitius. 9.

Petrum

Petrum fecit caput Ecclesiæ, qui erat peccator, Paulum Principem inter Apostolos, qui persecutor, Matthæum Evangelistam, qui telonarius. 10. Omnes fuimus idololatræ scelerati, & nos vocavit ad fidem & Sanctos fecit. 11. Si *dedit pro vobis filium, quomodo non omnia cum illo*, faciliùs me mori, an dicere remitto tibi? *Maius gaudium super uno peccatore, quàm 99. iustis.* Ut dicat, se non esse eum, qui est, sicut Imperator si dicat: Frustra sum imperator, si non impero. *Ità non est opus medico bene habentibus.* Si non sint peccatores, meâ operâ non est opus. 12. Magos de Chaldæa terra ut Max. hom. de Epiph. docet, primos è Gentilibus ad se admisit. Qui Chaldæi famosissimi in superstitionibus erant, & nomen Magorum illis reliquit, quòd etsi illi fortè Reges optimi fuerunt suorum, tamen in illis gens superstitiosissima, à Romanis ob impie-

tatem ex urbe aliquoties eiecta, a
gratiam admitteretur. S. Aug in
Pſ. 109. *DEVS nihil promiſit niſi ind*
gnis, idem de ſe in Confeſ. *Ego f*
bam miſerior, & tu DEVS mî propinqu
or. & alibi. *Chriſtus non venit ad i*
ſpectionem meritorum, ſed ad remiſſi
nem peccatorum. Iurat nobis Deu
quòd propter peccatores venerit no
ob iuſtos, argumentis Paſtoris qu
rentis ovem, mulieris, drachmam
&c. probat. Tertull. *O miſerrimos*
nec iuranti Deo credimus. 13. Quanto
perè crederes eos in ſalutem homici
dæ ferri homines, qui cum ille ho
micida filium Regis interemiſſet
ipſum Regem conſpuiſſet, depal
maviſſet: quod tandem, tactus ali
quo dolore, factum ſuum deteſtari ac
horrere inciperet & reprobare: Illi
omnes relictis ſuis negotijs in cho
ros canentium ſe effunderent, &c.
plauſibus & Muſica omnia comple
rent, &c. magis gauderent quam ſi
ali-

aliquot Filij Regi nati fuiſſent. Vide o anima an non tu ſis ille homicida per peccatum mortale, per veniale depalmator, an non ſuper te pœnitentiam agente gaudium ſit in cœlis? Certè ita eſſe, aſſerit Salvator Luc.

PUNCTUM III.

NUllum eſt peccatum irremiſſibile Nam Marci 3. *Si peccaverit in Spiritum Sanctum*; de illis eſt, qui miracula Christi adſcribebant dæmoni, tales enim nunquam credituri erant, ac nec convertendi. 2. Nec poſſunt dari tot peccata, ut remitti nequeant. Manaſſes habuit Paral. *Super numerum arenæ maris*, & remiſſa ſũt. 3. Quamdiu homo vivit, amentiâ, non percutitur, nondum menſurã peccatorum implevit. Quia non eſſet viator. 4. Melior eſt DEus, quã Petrus, Petro imperat ut 77. in diem offenſas remittat. 5. Magis eſt

Deus bonus; quàm homo malus; quia non esset DEUS, unde debet plus dimittere, quàm homo committere. 6. Esset contra Dei bonitatem, atq; impossibilè; ut crearet hominem, cui non sit remissurus toties, quoties peccat si homo velit. Clim. gr. 5. *Noli turbari, si quotidie labe beris, neq; resilias, sed sta viriliter: prorsus enim reverebitur tolerantiam tuam custos Angelus.* 7. Si septies in diem cadas, dum resipiscas Adhuc pro iusto apud DEUM habeberis. *Eccl. Septies in diem cadit iustus.*

PUNCTUM IV.

CRede DEO Ezech. 2. 1. *Vivo ego dicit Dominus* (quasi diceret tam certi estote, ac me vivere) *quia nolo mortem peccatoris, sed magis ut convertatur & vivat.* 2. Sperasne, si audires pro te orantem Christum *Pater dimitte illi*, orat. hoc enim est offi-

cium Mediatoris. 3. Deus damnum aliquomodo patitur cum te damnat, quia tot auxilia & sangvinem in te impendit. 4. Donavit nobis infinita sua merita Christus, ut per illa satisfaciamus, applicemus nobis illa, possumus illa in parte altera sta- teræ ponere. 5. Non vile, non qualequale, sed suũ corpus dat in cibũ in pignus gloriæ, sicut dantur obsides: si fefellerit, qui pacta init, ut ijs pro libitu suo utatur. Vultne tale pignus perdere? *Pignus est* iuxta S. Th. in Rythmo unde ait Ioan. 6. *Qui manducat hunc panem, etiamsi mortuus fuerit vivet.* Imò. *Ego eum suscitabo in novissimo die* (in die iudicij, ubi alij præ metu ferè emorientur) 6. Estne Deus iocum faciens? quid svadet pœnitentiam? *& dicit iugum suum leve*, si difficile est! 7. Nunquid est illi honor, si illius imago ardeat in despectum, à carnificibus utatur in inferno; idq; quam tanti emit,

emit, æstimavit. 8. Si aliquid n
impetras, id inde est, vel quia
peccato existens petis, vel quia t
hoc esset nocivum: dat interea ali
æquivalens. 9. In te volet ostend
artem suam Christus, sicut medic
in gravi ægroto, & eum optat si
contingere. 10. Membrum es ei
te non rescindet si ostenderis vel m
dicum velle vivere. 11. S. Chryso
de S. Philog. *cupit effundere misericor*
diam quemadmodum parturiens cupit e
niti fœtum suum. Et patet hoc in
multis sanctis, qui priùs non eran
meliores nobis. 12. Iacob. 2. *Sup*
exaltat misericordia iudicium, Sicut in
finita est omnipotentia ad mille mũ
dos è nihilo creandos, ita justitia ri
gidissima; at adhuc maior miseri
cordia, ut de nihilo, (veluti esset a
liqua in homine sanctitas) eum a
met, salvet, protegat. 13. In nobis
est positum nec plus à nobis requirit,
ut simus securi de cœlo, quàm ut

nihil nobis conſcientia objiciat. 1. Ioan, 3. *Si cor noſtrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum.* 14. Nec ad munera percipienda aut dona opus eſt labore, ſolùm fide vivâ opus. Cypr. libr. de exhort. Martyr. *Vnusquisq; tantum accipit de Dei ope, quantum ſe credit accipere, nec eſt quòd omnipotens præſtare non poſſit, niſi accipientis fides caduca defecerit.* 14. Ubi maximè terret, ubi adducit Dominum Villico inclamantem *redde rationem.* Ibi ſtatim, quâm facilè ſit in eius iudicio, dum homo non ſe negligat evadere. Eundem laudat, ſi nequîter ſecum agat, falſificet regeſtra Hier. epiſt. 151. *Quod adverſùs Dominum fraudulenter, ſed pro ſe prudenter egerit.* ibid. *iniquitas bene diſpenſata vertitur in iuſtitiam.* Permittit, quibusvis contra ipſum fraudibus utaris etiam ex ipſis peccatis tibi faciendo fructum. Aug. med. ait. *Sunt quibus peccata cooperantur in bonum.*

Villici, Domini sunt confessarij, s
vabuntur, si debita minuant pec
toribus pœnitentibus, & hi ipsi
los in cœlum recipient. Iam si te p
cunia, per rapinas, furto, & reliqu
iniustitias, non solùm per pecc
tum acquisita, (quia tunc aliquan
potest esse tua) at iniquitatis, &
liena, salvare potest, si illâ utari
quid non salvabit? 15. Fingis tibi,
te frustra terres, si perfectionem
magineris in eo, ut cilicia geste
ieiunes, te flagelles &c. non in h
cœlum; imò ad infernum hæc mu
tos duxerunt. Hæc sunt media, n
unicè necessaria, finis est amor: hi
ubi habes, cœlum habes; at quid f
ciliùs quàm Deum amare? natura
liter amamus bonum, Deus summ
bonus. Imò orationes multæ aliqu
do magis obruunt, quàm iuvant
Non vult Deus ut te obruas, vult
sis hilaris, ut svaviter agas, corp
non lædas, vires conserves, & p
his

his cœlum habebis. 16. Ipsa dona DEI quàm facilia Cypr. lib. 2. ep. 2. *Manat iugiter Spiritus Sanctus, exuberat affluenter, nostrum tantùm sitiat pectus & pateat: Quantum illuc, fidei capacis afferimus, tantùm inde gratiæ inundatis haurimus.* 17. Etiamsi hostis esses Christi, adhuc pro te ille fundet sangvinem, ut te salvet. Cypr. de bono Pat. *Vivificatur de sangvine Christi, etiam qui fudit sangvinem Christi.* 18. Non punit ullum; nisi videat, quòd omninò pœnitentiam non sit acturus. Cypr. l. c. *Tunc* (primum) *repræsentatur pœna impio & peccatori, quando iam non potest pœnitentia prodesse peccanti.* 19. *Nisi te salvum voluisset DEVS, non tradidisset unigenitum suum in mortem.* ait idem Cyp. de dupl. Martyr. Audi Teressam, quæ apud Riberam vitæ l. 4. c. 26. *In hoc* (Christo) *tam potentem & absolutam me Dominam sentio, ut universo resistere mundo, si mihi adversaretur posse videar.*

20 Ipse tibi propone, nam tibi pr
ponitur Filius prodigus; talenta ha
buit, eis ad luxuriam abusus, in
genium, formam &c. hæc don
perderet, tam diu luxuriatus, don
& ipsis meretricibus ludibrio factu
dum sicut porcus impudens fact
in sordibus volutus, nec resipuit, ni
si nauseâ sordium captus, & tame
malitiosè sciens & volens, à Patre D
monente instinctus suggerente, re
cessit, non sicut ovis, quæ ignoran
ter evagata est, non sicut Ierichon
te proficiscens, qui in latrones, i
est malos socios incidit, quorum al
um in humerum, alium in iumen
tum accipit, sed filium quidem ex
pectat, donec ipse veniat, sed ampl
xatur. Anima mea dubitabis de hac
bonitate? non es nequior filio prodi
go, nec ipse, Patre prodigi, durior.
Assurge assurge in spem. Progrede
ad eum, dicendo, *peccavi*. Et ampl
xabitur te, Vive, vive, respira. re
spira

spira anima, salus tua ante te est. Quotquot exempla severitatis Dei legisti, de talentis servorum, de vendito &c. nunquam deprecantem & dicentem: *peccavi.* Vidisti rejici, puniri. 21. Parum & hoc est divinæ bonitati, etiam non redeuntes & proiectos colligit. Ibat ex Ierusalē ex civitate Sancta, deserebat Ecclesiam aut religionem quidam, & Ierichontem, seu, Lunam huius mundi *cuius figura præterit*, petebat, spoliatus per malos socios veluti latrones bonis habitibus, virtutibus infusis, desperaverant eius conversionem Levitæ & Sacerdotes, ipse semianimis vocem ad Deum elevabat, & hunc collegit bonitas. O bonitas! imò *oviculam humeris reportavit.* Sanctus Anselmus in fine operum suorum, ait: *eam animam fuisse quæ pœnitentiam abiecerat.* 22. Gentem pessimam Iudæorum, quæ vix triduò post miracula, quieta esse potuit, inter

ipsæ

psa beneficia murmurabat, qua-
toperè dilexit. 23. Matth. 20.
præmiando non respicit quid m-
atur labor operantium in vinea;
quid deceat suam bonitatem, & i-
ta illam solvit pro labore. 24. M-
iores Sanctos fecit, qui breviori te-
pore laborant, ut novissimis sæcu-
ubi centenos pauci excesserunt a-
nos, quàm illis quibus ferè millen-
attingebant. 25. Parobolæ Evang-
lij testantur quàm modicum à no-
requirat ut simus beati. Servi vig-
lantes dum Dominus à nuptijs red-
ens pulsaverit januam & confesti-
aperientes beati sunt, & ita be-
sunt, & ut ipsemet præci-
gens se ministret eis. Atqui hoc p-
vum & debitum servorum officiu-
& Domini quasi nimia remunera-
siquidem si tardè redijt domum
ex nuptijs, Potius se debuerat d-
quieti aut ulteriori lætitiæ. Virgi-
non solùm ut serviret illis; sed u-
sent

at sponsæ islius, solùm debeant habere oleum in lampadibus. Filius prodigus solùm redire.

SOLILOQVIUM VIGESIMUM OCTAVUM.

Quonam sum melior?

PUNCTUM I.

QUod bestijs sum (quo ad corpus vilior, certum est. Fortior leo, magis longævus cervus, magis agilis dama, pulchriores aves, & alia animalia, quæ nudæ possunt comparere: Habent singula in quo hominé antecellant; volant aves, non potest homo, natat piscis &c. 2. Ita vile nostrum corpus, ut cadaverum aliorum animalium, faciamus nos sepulchra, & illa post mortem nobis sint usui, nos bufonibus solùm & fœdis vermibus. 3.

Nul-

Nullius animalis mortui corp horremus, cùm cadavere homin vix est qui velit agere noctem, solu 4. Nullum tam sordidum est quàm hominis. 5. Nullum tot morbis ob noxium. 6. Alijs viventibus ve Deus alimenta, vel homo præpa rat, homo ipse sibi. 7. Alia ubi n scuntur non nutrice, non gerulis e gent. 8. Non indigent contra fri gora ullis novis auxilijs, ut hom 9. Non egent medicis, natura ill est omnia, non judicibus qui lite dirimant, non causidicis, atqui q paucioribus eget, beatiorem voca 10. In cibo & potu vix excedunt; c nes multò fideliores hominibus, q ipse homo? Pulchrè hominis orig nem S. Cyrillus in Ioann. describi Homo, inquit, *venit ex regione q nihil appellatur, regione paupere, d serta, ignobili; inculta; sterili; mi ra; rebus omnibus egente; in qua n animal ullum; neq; arbor; neq; seg*

neq;

herba ulla nascitur. Sed peius est istis quia Ioan. 8. 44. Peccatoris Pater, diabolus est.

PUNCTUM II.

Quo ad animam; nobilior quidem sum omnibus infra Angelos, sed multa hic invenio, quæ me deprimant. 1. Priùs hostis Dei, iræ reus, mancipium diaboli, quàm natus. 2. Omnia alia finem, propter quem creata, optimè servant, lucet sol, terra parit &c. at tu quomodo cœlum quæris? 3. Quæ illis ad finem non conducunt, ne quidem attingunt, ut aurum, domos, vestes &c. tu verò etiam ea, quæ te retrahunt à fine, uti voluptates illicitæ &c. 4. Ubi se adverterunt impegisse, id vitant diligenter, ubi canis vapulavit, non intrat secundò, at tu toties agnovisti te infernum & talem internum meritum, & tamen peccas, & hoc toties! 5. Pro nullis belluis tot

inventi cruciatus, equulei, scorpiones &c. Itaq; est maior hominis malitia. 6. Debilius animal non irritat fortius, ut lepus leonem; at nos qui, & quantum DEUM! ô stultiores omnibus brutis! 7. Servant ordinem à natura præscriptum, vere nidificant, autumno calidiores partes petunt, certis temporibus à cantu vacant: in nobis nec DEUS, nec natura, nec Magistri quidquam proficere possunt. 8. Defendit ursus ursum, leo leonem, solus homo homini lupus, & sæpe propter unum uerbulum, imò propter unum nummum. 9. Gratitudo in bestijs mira, ut in leonibus, elephantis, equis, de qua multæ historiæ, utinam DEus vel semel gratos pro tot beneficijs inveniat. 10. Mirum illud Sancti malebant cum bestijs in eremo, quàm cum hominibus in urbibus vivere, Elias fugit Iesabel à corvo pascebatur, Paulus Antonius &c.

11.

II. Confundit nos & hoc, si adhuc nostra ærea frons admittit pudorē: canis a Domino tunditur, vulneratur, non deserit, Deus pro homine moritur, nec potest impetrare, ut homo velit cum illo esse in cœlo.

PUNCTUM III.

Etiam ipsis hominibus vilissimis fortè vilior sum. Utinam tamē fortè. 1. Antichristus pessimus hominum, ita tamen exteriùs, & coram hominibus se geret, ut non solùm se sanctissimum, sed ipsum Deum esse, non solùm plebi, sed etiam doctissimis sit persvasurus. 2. Iudas semel vendidit, & gravissimè etsi stultè pœnituit, idq; lucro aliquo ductus, & fortè spe deludendi Iudæos, nec tam claré advertit dignitatem Christi: at tu ipsis dæmonĩbus, quantùm in te est, cùm suscipis Christum in communione, & paulò post, dæmonem per peccatum

in cor tuum admittis. 3. Damnati blasphemant, oderunt DEUM, sed auxilijs ab eo destituti, sed inter extrema supplicia, ut coacti moraliter id faciant. Quid te cogit ad peccatum nisi fortè bonitas DEI. 4 Latrones & fures peccant: Sed ob lucrum, sed cum spe evasionis, sed ex egestate ut plurimùm: Tu quare? illi ob aurum, vestem; Tu? 5. An non peior Ethnicis? quos pro Deo agnoverunt, qualiter coluerunt? Ipsi Reges, per *ignem transtulerunt* prolem suam, hoc est usserunt, illis in victimam, *Filios dæmoni immolârant*. Quid de idolo Moloch. quid de Iudaica superstitione in suis sabbatis, Turcarum &c. 6. Hæretici peccant, sed vel putant solâ fide se salvandos, vel sibi non imputari peccata, si sunt electi, & si reprobi omnia esse peccaminosa, purgatorium nullum. Tu quid? 7. Pestis, morbi contagiosi, non inficiunt, nisi accedentes propiùs: a

tu tuis moribus, etiam literis, etiam verbis, etiam per alios, quot in peccatum induxisti? & ut eos afflates insecutus es. Supereritné aliquid? cui te assimilabo ô deploratissime homo! 8. Certè peior es omnibus. Sit monstrum, quod pro lingva habeat gladium: ecce *lingva* tua *gladius acutus*, sub quo ceciderunt multi in fama, multi in anima. Sit, quòd oculis prædetur: *oculus* tuus, & tuam, & multorum animas *deprædatus*. Sit quod guttur habeat tam fœtens ut sepulchrum, in quo diffluit cadaver: *sepulchrum patens, est guttur* tuum, in quo mortui, non solùm mortui, sed in tabem prorsus abominabilem soluti; quales manus? quales aures? O DEus! hunccine me creâsti? O Sancti! quale in me spectaculum habetis? Deosculor te terra, quòd me adhuc sustineas, nec enim me vel in inferno dignum locum invenio.

PVNCTVM IV.

ASCende anima mea altiùs, & contemplare miserias tuas. 1. Peior, vide, es dæmonibus. Illi semel, quod scimus, toto statu viæ peccârũt, tu nec numerum dices. 2. In pœnis inferni, adhuc pro Maiestate DEI quàm credunt, *contremiscunt*. Ea est quamvis coacta reverentia, & tu qualiter assistis, cùm DEus in altari proponitur. 3. Ad Dei vocem, corpora obsessorum relinquunt, in porcos etiam & lutum, si nomine DEI eis imperetur vadunt. Cùm tamen plus à te, quàm aurum ab argilla distent. 4. Res sacras æstimant. 5. Calumnias, quæ illis ab hominibus imponuntur, ferunt. 6 Nulli labori, & cùm sint superbissimi, nulli vilitati parcũt, ut finem à se intentum obtineãt. Comparẽt in specie capræ, cati, canis, suis, tu nec appellari talis sustines, ut cœlum obtineas. 7. Sunt uniti, ut Christus ipse

testa-

restatur, & cùm sint pessimi, tamē concordāt, tu nec cum bonis convenire potes. Superbi ergo ô homo, ô pulvis, ô cinis! an non etiam ipsis dæmonibus risui eris sicut mendicus, si se iactet Regem. O verè *stultorum infinitus numerus!*

SOLILOQVIUM VIGESIMUM NONUM.

Homo in conspectu DEI.

PUNCTUM I.

LEvemus nos supra nos, & in latum divinitatis expatiemur. 1. Quid es unus respectu alicuius Principis, qui millibus & millibus aulicorum circumsistitur? pone te, quantus es respectu Dei Si esses sicut una guttula maris, respectu totius maris, vel una arenula, respectu totius terræ, adhuc superbire posses. Sed

ita differs, ſicut nihil, ſeu prope nihil ab immenſo, tu ſpatium occupas trium ulnarum, extra has non es in latum & longum & altum; at quantum eſt illud, & quoties te Immenſitas ſuperat! eſne reſpectu illius computandus, Deus autem eſt ubiq; Tu es hodie, heri, annis vg. 30. Ante hos non fuiſti ab æterno: quid ſūt anni tui reſpectu totius æternitatis? Deus eſt & fuit. 3. Si corā Principe ſuperbires, qui millenis millibus eſſet circumſeptus, & te illi ſolum opponeres, quæ eſſet ſtultitia? at ille Princeps adhuc eiuſdem tecum ſpeciei eſſet: Deus infinitè, diſtat & hunc laceſſis? Et coram hoc inflaris! 4. Confer lapidem cum homine, glorietur quòd multa agat, poſſit facere. Quanta dementia! maior eſt tua, nec tu plùs potes ſine Deo agere, quàm lapis ſine te loco moveri, imò infinities minùs. Qui nulla paritas dari poteſt, quæ expl
cet

cet noſtram à DEO dependentiam.
4. Tam potens eſt DEUS, ut ne verbo quidem prolato, ſed ſolâ voluntate ſtatim milliones millionum exercituum, mundorum, cœlorum, creare, & in illis omnibus ſuam, novo & novo modo magnificentiam oſtendere poſſit, nec tamen in illis, tum primô inciperet eſſe, ſed iam eſt, & ſi illa non coexiſtant ei: & illa omnia in interitum tuum immittere, & illa omnia cui velit donare, nec ipſe ideò pauperior eſſe, ſed omni momento meliora & meliora producere. Tu quid ante tam potentem Dominum? Et audes eum irritare? Mandatis eius non obſequi? Cùm ad te deſtruendum non opus illi ſit verbô, aut voluntatis nutu, ſed solùm ſubtractione conſervationis, quâ te magis conſervet quàm ſol radium.
5. Omnia in illo magis ſunt, quàm in ſeipſis, ita ut ſi ille non exiſteret, omnia ſtatim eo ipſo deſinerent eſſe,

Unde illum non solùm propter illũ, sed propter seipsa amare debent, quia maius illorum bonum est, quí illa ipsa sint suum bonum physicum. Te autem annihilato, nec unum pulicem destrui necesse, & tamen hũc offendis, & coram hoc non agnoscis te qualis sis? Ille nec potest cócipi quin intelligatur existere, quia ipsius natura est ipsa existentia, tu autem semper es in quodam fieri, & veluti ex fonte existendi, ex DEO tua existentia tanquam rivulus aliquis perpetuò fluit: unde Ioan. dicit *Antequam Abraham fieret ego sum* Deus est, Abraham fit. Sed voluntariè dat tibi hanc emanationem, *voluntariè enim nos genuit.* 6 Det tibi potestatem ut destruas illi cœlum, terram, omnes Angelos, nihil illi deerit, ipse est sibi abyssus omnium bonorum, plus quàm tu es rationalis. Ita ut ipsum eius esse, sit felicem beatum esse. Tua autem na ura tota

animal rationale, & nihil ampliùs, ut vi naturæ reſpectu omnis boni & felicitatis, nihil habeas plus, quàm lapis vitæ. 7. Quidquid ſcis, intelligis, ex illo habes, ille eſt quidam ſol intelligendi, radios in omnes creaturas vibrans liberè, maiores aut minores, quæ ex ſe ſicut terra non plus habent lucis, quàm accipiant. Et hunc tu provocas! & mendaciter tibi adſcribis te eſſe aliquid, te ſcire, non multùm habes, lucis ſed multũ illuminaris, ut, ſi lapis gloriaretur ſe multùm habere caloris, quia ab igne calefit, & non potiùs ſe multum calefieri. Vel ab Angelo ſupra terram elevatus, ſe altiorem cæteris, & non potiùs altius teneri. 8. Omnia extra illum nec ſunt, ſed neq; poſſibile eſt eſſe, & conſequenter ſcire, operari &c. quia ipſe nõ ſolùm eſt fons eſſendi, ita ut ex illo emanet eſſe, & extra illum aliquid non poſſit eſſe, ſed ab illo fluit eſſe,

& in illo manet ; ita ut omnia extra illum nihil sint, & tendat ad nihil, sicut extra terram desinunt esse in terra sic extra illum desinant habere esse. O ingrata creatura quæ in hūc furis! 9. Ita Sanctus : Vt sanctissimi sint qui aliquomodo illi assimilentur, etiamsi adhuc infinitè ab illo distent, hinc est, quòd quò quis viliorem se reputat, magis se contemni optat, sanctior est : Quia illi similior, ille enim se verè cognoscit talem ut est ex se, id est, benedictum, gloriosum. Laudabilem, & infinitô dignum honore, & si se talem non cognosceret, falleretur, sicut qui diceret aquam esse baculum, ita homo humilis, talem se cognoscit, qualis est. Humilitas enim est veritas. Sed nunquam homo satis se vilem cognoscere potest, unde nec satis humiliare. Cùm enim sit quodvis peccatum, suo modo infinitè malum, infinitè vilis, despicabilis, stultus, per

per illud redditus eſt, nec hoc unquam ſatis penetrabit. Et ſi nunquã peccaviſſet, ſaltem quia nunquam ſatis coluit hunc laudabiliſſimum DEUM, cui plùs cultûs & modo meliori debet, quàm unquam comprehendere poſſit. Aut ſi nec hoc, Saltem ob naturam ſuam, quæ magis diſtat à DEO, quàm nihil ab eſſe, ſed ut nihil ab eſſe infinito, per ſe, imparticipato. Et qui hoc ſcit, omnes creaturas præ DEO vilipendit, & ſolùm ob DEUM quia ad illum ducunt, eas amat. O quàm vilis es anima quæ peccaſti ſemel, vel ſaltem tepidior fuiſti! O quam miſera es! O quanta ſuperbia eſt quodvis peccatũ!

10. Quid ſi inſuper te tantus hic Deus amavit. Amavit, ſed pluſquam credi poteſt, aut quis decere putaret. Non habuiſti bonitatem ob quã poſſes amari, eam tibi impertiit, tam in eſſe naturæ quàm gratiæ. Deſpexiſti eum, ſpreviſti, mandata eius

conculcâsti; ut amares, similis tui factus est idq; in gradu infimo, *Vermis non homo opprobrium hominum & abiectio plebis.* Et hoc fecit, cui videbatur natura eius reclamare. Nam *exinanivit* seipsum quasi suam Deitatem annihiláßet, cùm se humanitati univit. Ab esse transivit ad non esse, & esse & non esse sub una persona univit, superbenedictum cum similitudine maledicti, id est, peccati, coniunxit. Potentiam cum impotentia constrinxit. Parum hoc pro te. Ampliùs certè est contra naturam Deitatis destrui, & à vilissimis, & contemptuosissimis. Fecit eô modô, quo infinitus eius intellectus excogitavit, nullus alius creatus assequi, ne Angelicus quidem potuisset. Quantò hinc tua bonitas distat. Quanta humiliatio, non omnem intellectum consumpsisti te quàm infimè abjiceres, etsi nunquam possis in tantum, quantum
tua

tua natura requirit, Deus ſuum intellectum impendit, ut contra id, quod natura eius requirit, ſe propter te abjiceret. Amabiſne eum? Offendeſne? Intumeſceſne coram eo? An non infinitè dilexit? An non, cùm infinitè ſit honorabilis, reddidit ſe deſpicabilem?

PUNCTUM II.

ET tamen omnia, quæcunq; de eo aut humanus aut Angelicus intellectus cogitat, ne quidem ut umbra ſunt reſpectu lucis. Quia totum eſt in illo infinitis modis altius, ipſe de ſe loqui deberet, ſed à nullo, niſi infinito intellectu intelligetur. Tu verò neq; unum nihil, intelligis: id eſt unam creaturam perfectè, & te extollis! habes minùs lucis, quàm ſit granum arenæ, reſpectu totius univerſi, & coram illo puro, ſolo, infinito, immenſo lumine, te ita geris ac ſi ſupra illud eſſes! alios excedis?

cedis? infinitè vilis res, rem infinitè vilem; Te respice quid habes à te? & gloriare; quod habes ab alio, pro eo gratias age. Quomodo non solum, sed & irã indignitas movet Angelis cùm te alijs præfers. ut si pulvisculus sub pedibus, alijs se præferret, imò si se præferret calcanti. Ex altera parte oppone te DEO. Sicut ille fons est boni seu bonitatis; an non tu fons mali seu malitiæ? & cùm sis nihil, habeasq; esse donatum, hoc esse tam vile redditum; ut, si infinitè distes à DEO, quia nihil es, magis infinitè distabis, ob tale esse, quia privatio mali, bona quodãmodo est, unde tuum nihil, respectu tui bonum est, ideoq; minùs à DEO distat. *Corpus* enim homicida est tuæ animæ, perpetuò morbos & pestes ad illam per sensus admittit, quia priùs obiecta sensu quàm intellectu percipiuntur. Imò inclinat ad malum animam, & difficilem reddit ad

bonum & animam, ut pestem citius concipiat, mollit, disponit, tum ne suo malo attendere possit, solicitudinibus vanis involvit, & passionibus veluti latronibus furiosis circumponit, & si anima velit extra pericula se ponere, illam secum detinet. *Anima etiam* fons est mali. Quia omne peccatum quod aliquis homo aut diabolus patravit facere potest. Unde sicut vocamus serpentem noxium, licet actu non noceat, nec minùs es mortalis, quòd non sis actu mortuus. Ita anima mala, licet actu malitiam non exerceat, & quod non exerceat, DEI est beneficium, qui sicut furiosum volentem se præcipitare detinet ac præservat. Boni etiam nihil agere potest, sed nec cogitare: & ob originale, quasi luto teterrimo infecta prodit, tum in intellectu cæcitas, & in voluntate malitia & simul proscripta à DEO, & hostis, tanti Dei declarata.

rata. Iam verò. Si, quò vilior p
sona quæ offendit, & dignior q
offenditur, quantum necesse est quo
vis peccatum esse, quod in DEUM c
mittitur. Quid si insuper ille am
verit priùs hunc offendentem.
Quid si nullâ visâ, in ipso bonitate
Certè DEUS ita amavit, ut si ipse pe
rire debuisset, pro sui conservatio
ne non plus fecisset. Quid si præ
monuit? Comminatus, ne faceres
Ad terrorem tui, alios te meliore
puniverit? Certè punivit Angelos
Quid si omnia non solùm eum agere
docuerit, sed & exemplo ostenderit
Præmia maxima proposuerit? Sæ
piùs indulserit? Quid si hunc manu
ducat? Concurrit certè, quod est
plus. 3. Necdum finis vilitatis
meæ. Ipsæ *actiones* sunt malum quod
dam, etiamsi non essent ullo pec
cato infectæ, etiamsi non refunderen
tur in illas vilitas agentis: Sicut qui
tenetur millionem dare, & dat obo
lum,

lum. Dei dignitas plus quàm millionem à nobis exigit, reſpectu cujus debiti, nec ut obolus, reſpectu millionis, eſt actio noſtra. Sed nec ſatis puniri potes pro tuis malis, quod ipſum eſt quoddam malum, ut ſi latro inveniatur, cuius ſceleribus nulla æqualia tormenta inveniri poſſunt. Et malum eſt vitri, quod non ſuſtineat malleos. Quia juxta multos Theologos peccatum mortale, omnem poſſibilem & infinitam in intenſione & duratione pœnam meretur, (ideoq; Deus infra condignum punit.) Quorum tu non es capax. Sed & in infinitum peiora facere potes, niſi Deus contineat. Et tanta tua malitia; ut tibi compeſcendo efficaciter, non quævis illius cohibitio, ſit ſatis. Quid ſi malitiam tuam refundas in alios, eos ad peccatum adducendo, vel quia es pars eorum eos pœnis obnoxios reddendo, ut Achan? Sed ſunt infiniti fere ti-

tuli malitiæ & vilitatis tuæ. Quid tam vilis & miser tantùm, illum Deum occideris, crucifixeris? Et ill pepercerit, & tu nihilominus secundò ac decimò ac centesimò crucifigas? Iudica te, an sis dignus cœlum contueri? An dignus veniâ? An dignus, ut te portet terra? An non vilior dæmonibus? 4 Capax es ex te omnium malorum naturæ, uti morborum, persecutionum ab hominibus & bestijs, imò ea exigit vilitas tua, sicut caro bufonis aut scorpionis ad se trahit venena, ut non solùm sis fons, sed & scopus & nidus malorum & vilitatum; ignorantiarum, desertionis à Deo, excæcationis. Ut nihil boni memoriæ occurrat. Quid si hunc tam malum, ille tam dignus & bonus Deus velit sibi certô modo uniri, & ad suam dignitatem evehere, ille reluctetur, Sæpius, imò depalmet, & tamen sæpiùs à Deo retrahatur?

PUN-

PUNCTUM III.

MInùs es reſpectu Dei, quàm unitas reſpectu centum & centum millionum. Itaq; nihil es, tua duratio reſpectu æternitatis, ubicatio reſpectu immenſitatis, ſcientia reſpectu divinæ ſapientiæ, virtus agendi, reſpectu omnipotentiæ, & ſic reliqua omnia reſpectu divinorum attributorum: ergo es merum nihil, & hoc ipſum nihil tale adhuc eſt ab alio, quia non à te illud habes, ergo de tuo es minùs, quàm ipſum nihil. Et ſi hoc nihili nihil, tanti homines faciunt, ut illud in Regibus Cæſaribus tantopere venerentur, & pro eo tantùm faciant; quantùm Deus adorandus, & quid pro eo faciendum? ſi, quia aliquid in aliquibus micuit de Ente, de ſapientia, de potentia Dei quod tamen non erat tantum, nec tantùm radiabat ac imago Solis picta, reſpectu veri Solis; quia nullius creaturæ bonitas,

excellentia &c. tantùm accessit ad excellentiam & bonitatem Dei quantum etiam distortissima imago, quæ nec unam lineam integram, sed vix punctum perfectè exprimat prototypi, ad suum prototypon: & tamen tales ab hominibus relati sunt in Deos, hoc est, omni cultu, qui possibile est à creatura exhiberi, omni subjectione obedientiâ, amore &c. digni judicati sunt. Quantò magis magnus noster solus & verus Deus amandus? 2. Si dicas Deum id esse, qui omni cultu possibili veneratione, obsequio, amore, &c. dignus est, infinities minus dixisti, quia infinities dignior est, quàm à Creatura ulla ejus dignitas concipi adæquatè possit. Unde infinities in infinitum dignior est. 3. Si dicas, præstat, creaturam etiam supremum omnium Angelorum, imò illam quam Angelis infinitè excellentiorem Deus creare potest, in inferno in æternum

num infinitis tormentis affligi, quã ut hic Deus ab ullo homine minimo peccato veniali, etiam verbo otioso, quod est contra ejus voluntatem, offendatur, infinities minus dixisti, quam si dicas, præstat unum pulvisculum in terram cadere, quam Cæsarem & omnes Reges vivos & innocentes comburi. Maius est dedecus, quod contra voluntatem ejus signi, aliquid a Creatura committatur, quàm si unus lixa collum Cæsaris calcet, imò quàm ullis verbis exponi possit; ut nihil esset inconvenientiæ, si pro minimo veniali peccato, imò imperfectione, in æternum damnaretur Creatura: ideoq; hoc ipsum est infinitæ bonitatis & misericordiæ, quòd solùm pro mortali damnet. Sed neq; tunc ad æqualitatem pro offensa magnitudine Creatura pateretur; etiamsi ad tanta supplicia pro minimo veniali damnaretur; quia illud veniale ob

infi-

infinitam dignitatem læsæ personæ, est quodammodo infinitæ malitiæ. Pœnæ autem infernales non sunt infinitum malum Creaturæ.

SOLILOQVIUM TRIGESIMUM.

Vilitas Hominis.

PUNCTUM I.

V*ilissimi sumus, ob id, quod sumus Secundùm corpus*, primâ origine in Adamo de limo terræ, cùm enim stellæ ex aquis, ex aëre venti, pisces, & volucres ex aqua. Bruta & homines æqualiter, de limo terræ unde cinis, pulvis, lutum sumus. 2. Homo quomodo conceptus, dicere horreo, vereor scribere, erubesco cogitare. Turpe enim cogitatu, turpius scriptu, turpissimum dictu est. Iam alimentum nostrum

ante nativitatem fuit, quod tactu herbas, ut toxicum exitiale radicitùs enecat, in rabiem canes efferat. Corporis recens nati, tanta imbecillitas, ut cùm quadrupes, volucres vermes, mox nati repent, currant; homo loco se movere nequeat. Ejulatus lamentabilis, vox prima omnium. Verbô, corpus humanum concipitur cum immunditia, & fœtore, paritur cum tristitia, & dolore, nutritur, cum angustia, & dolore, timore, nudus ingreditur, innumeris onustus miserijs egreditur. S. Bernardus. med. c. 3. Si diligentiùs consideres, quid per os, & nares, cæterosq; corporis meatus egrediatur, vilius sterquilinium non vidisti. Fructus autem corporis in animam redundantes sunt. 1. Quòd per illud contrahitur peccatum, nihil enim est in intellectu, quòd non sit priùs in sensu. 2. Pronitas ad malum, proni enim sunt sensus homi-

nis ad malum, mors intrat per fe-
nestras sensuum. 3. Difficultas ad
bonum, *corpus enim quod corrump-
tur, aggravat animam.* 4 Impugn-
tio animæ, *caro concupiscit advers*
spiritum 5. Illum hebetat, *agrum h-
minis pigri replent urticæ* 6. Curæ
gignit *solicitis, quod manducabimus*
bibemus, quo operiemur. 7. Passion-
bus pleaum, *Homo natus de muliere re-
pletur multis miseriis.* 8. Gloriam re-
tardat: *Infelix ego homo, quis me li-
berabit à corpore mortis huius: cupio di-
solvi.* *Secundùm animam* Eius ma-
ria vanitas, seu nihilitas: Ex ha
creata est, hoc est *ex nihilo sui factu*
eius existentia, & conservatio,
solius Dei nutu est, *nihilum habet co-
gitationis* 2. Cor. 4. *Non sumus su-
ficientes cogitare aliquid à nobis, qu-
ex nobis.* Nihilum *operationis* Ioa-
nis 15. *sine me nihil potestis facer*
Nihilum *consummationis.* Isaiæ
omnia opera nostra operatus es in no

Domine

Domine, verè *ſubſtantia noſtra tanquā nihilum* eſt coram Deo: Peius autē nihilô, quòd natura filia iræ; originali fœdata eſt, priuſquam nata; ſpoliata in gratuitis, vulnerata in donis naturalibus, fomite gravata, quæ eſt lues animæ, vires & ſenſus corporis à virtutibus retrahens, ad vitia inclinans, ſcil. malitiam in voluntate, ignorantiam in intellectu, intemperantiam in concupiſcibili, infirmitatem in iraſcibili S. Bern. in compendio. *Eſt anima onerata peccatis, confuſa tenebris, irretita illecebris, parens concupiſcentiis, obnoxia paſſionibus, impleta illuſionibus, prona ad omne malum.* Et quia actualis peccati nos reos agnoſcimus, ſumus rebelles lumini, bannizati, perduelles Deo, ſervi peccati, mancipia dæmonis, victimæ æterni incendij, juſtis hominibus, Angelis, Deo, execrabile anathema. 2. *Viliſſimi ſumus ob id, quod non ſumus.* Quòd

non ſimus fratricidæ Caimi, pro-
ditores Judæ, Parricidæ, & Deici-
dæ, Antichriſti, immensâ bonita-
te conſervati à peccatis, quæcunq;
fecit homo, aut diabolus; & non
minor videtur eſſe gratia DEI, et
infinita ſit, DEUM nobis remiſiſſ
peccata propria, quàm præſervaſſ
ab alienis: ſicut excellentior eſt Beat
Virginis conſervatio, quàm Magda-
lenæ liberatio à 7. dæmoniis. Pecca
enim aſpectus in anima, facit DEU
tangi dolore cordis intrinſecus, u
ipſe loquitur in Geneſi. 3. Viliſſim
ſumus *ob id, quod fecimus*, quàm
nim pauca, quàm imperfecta ſu
noſtra bona opera, omnia ſcate
defectibûs, quod opus veræ, ſinc
ræq; virtutis, perfectionis, ſalut
Dei gloriæ ſuſcepimus? Pars vi
magna malè agentibus, ſomnô,
tiô, deſidiâ effluxit. 8. Propè a
primis nihil aliud novimus,
mus, quam beſtiolæ, à porcel
ſoli

ſolâ extremâ ſpecie diverſi, commputruiſſemuſq; ut jumenta in ſtercoribus noſtris, ſcabie, impetigine, ſudore, pure, ſangvine, niſi ſpecialem gratiam erga nos, benevolentiam ad faſtidium, & nauſeam tollendam, nutricibus Divinâ Providentia indidiſſet. Verbo, *pannus menſtruatæ* (quo nihil fœdiùs nihil execrabiliùs) *univerſæ Iuſtitiæ noſtræ*. Viliſſimi *ſumus, ob id, quod non ſecimus:* Cùm enim pro omni puncto temporis obligaremur præceptô illô: *Diliges Dominum Deum tuum &c.* irreparabilem facimus jacturam têporis. Si enim nunc nos omnibûs viribûs impendamus divino obſequio, debetur hoc iſti puncto temporis; non reſarcimus neglecta, unde, quod in opere defuit, in pelleluendum reſtat. 5. *Viliſſimi ſumus*, ob *ea*, quæ fecit pronobis DEUS. Dilexit me, *& tradidit ſemetipſum formam ſervi accipiens, factus obediens,*

humiliavit semetipsum usq; ad mort *crucis* immensâ charitate, & abs sali simul humilitate. Tantùm sud ris, lacrymarum, dolorum, & san gvinis prodigens, ut si infinita ma iestas, & essentia periclitata fuis set: in opere Incarnationis, in comprehensibilis misericordia, qu nihil maiùs eius omnipotentia fac re, nihil meliùs excogitare divi sapientia, nihil excellentiùs divi bonitas potuit exoptare. Unde v nue, vile, frigidum omne opus n strum bonum, si Dei Filij incarn tionis, Eucharistiæ, Passionis, peribus conferetur. 6. *Vilissimi* mus ob ea, *quæ nobis non fecit* DE Nempè quòd mox post primum p catum ad infernum nos non præ pitavit, sicut pulcherrimum om potentiæ, & sapientiæ suæ opus ciferum: Ille enim nullius p peccati habuit exemplum, ego numera; pro illo Christus non f

san

ſangvinem, non mortuus, non in-
ſtituit Sacramenta, non doctrinam
cœleſtem, neq; exemplum ſe ipſum
propoſuit; ſicut pro me, quæ me
præ erubeſcentia, faciunt contabeſce
re. 7. *Viliſſimi ſumus*, quia tantus
eſt Deus, cui infinitis titulis, etiam
gratis impenſiſſimè ſervire, & fa-
mulari tenemur totâ æternitate, &
cùm fecero omnia, debeo dicere,
ſervus inutilis ſum, quod debui feci.
Quomodo autem obligabo Deum
mihi, cùm ſolvere non poſſim de-
bita? Opus bonum à Deo eſt, &
Dei ſemper proprium, de alieno non
poſſum Deum obligare. Da totum,
tum opus bonum eſſe, quod poſſibile
eſt, alias non eſt vitæ æternæ meri-
torium; gloriari inde, & mihi
applaudere non poſſum, quia id ul-
tra condignum mihi ſolvetur in cœ-
lo, iniuſtus autem ſum, ſi duplicē
mercedem, hic laudem & com-
placentiam, ibi præmium exigam:

Etsi tam parum credo pro me fec
Deum, ut quibûscunq; semper v
bûs meis obsequiîs possit comp
sari, iniquissimus æstimator sum
Si vile omne obsequim meum in
gnum est, eius humilitate & pa
ne, quantò magis indignum eri
jus immensâ Maiestate, & ma
ficentiâ. 8. Vilissimi sumus, *quia*
aliud sumus, nisi infamia crea
rarum. De se David: *Substantia*
tanquam nihilum ante te. De Iuda
terna veritas: *Melius esset illi, si*
tus non fuisset: Si sum aliquid *gr*
DEI *sum, id quod sum,* ipsum ni
quod eram, antequam crearer, n
fuit meum, quia posse, esse, meu
omnipotentiæ Dei est. Antequa
essem, neq; potui scire, necdu
velle, talis, aut alius fieri. Ex
hilo nihil fit, quare necdum
quid boni facere potui, ut essem
nus, nihil ex me facere potui b
& ne essem bonus, multa mala
Nun

Nunc ex infinita Dei misericordiæ factus, neq; momentô me, membrum ullum, aut pilum conservare possum, uno momento ex me, tantùm Dei gratiâ, & conservatione vivo. Ut stellæ noctu jactant suos radios, magnitudinem, ad solem in die, nihil esse videntur, evanescunt; Ita peccatores remoti a DEO, & justi sanctitate illuminati, ad solis iustitiam, Christi præsentiam eclipsantur. Si facimus illud, & æstimamus nostra bona, quæ Dei sunt, ingrati, injusti sumus. Etsi verè nostra essent: nisi ea mox Dei faceremus, iisdem titulis essemus detestandi. 9. Vilissimi sumus, *ob id, quod scimus.* Scimus nos peccasse sæpè graviter, in gratiam nos redivisse cum DEO non scimus. Quare ut coniunx à marito deprehensa in adulterio, timet: Ita nos, quòd anima nostra, per baptismnm aut etiam vota Religionis &c. DEO desponsa-

ta fidem datam violaverit, scimus. Reconciliationis autem signum evidens, sine revelatione nullum habemus. Humiliter se gerit minister Principis, si hunc offendit graviter, & infamem crucem meruit, seq; deprehensum novit, etsi Princeps dissimulet, neq; timere desinit, & in omnibus agit cautissimè. Ita nos juxta doctrinam Thom. Kemp. l. 3 de imit. c. 13. §. 3. debemus. 10. Vilissimi sumus, *ob id quod non scimus.* Non scimus 1. quidquam de finali gratia. Etsi enim evidentes haberemus de nostra electione, confirmatione, literas; non valerent eædem pro perseverantia. Illas enim habuit Saul electus Rex, electi populi & unctus nomine Dei est. Habuit illam certæ electionis notam in Apostolatu Iudas, in Paradiso Adam, in cœlo Angelus, quos defecit constantia. Heron. Eremita prodigium fuit in laboribus, jejunijs, miracu-
lis,

lis, summâ perfectione & sanctitate, ut sola Eucharistiâ victitaret, herbas semel degustaret, trimestri spatiô sylvestres, perijt adulter, ebriosus, Apostata. Neq; securum faciunt si essent merita Ioannis Baptistæ, quo *non surrexit maior inter natos mulierum.* Angeli confirmati in gratia contremiscunt, quòd possibilem agnoscant alicujus creaturæ damnationem, non timebimus nos, quorum periclitantur capita æternùm? qui infirmitatis nostræ conscij totum mundum cum pompis ejus, totum infernum cum omnibus dæmonibus, nos ipsos, carnem nostram, & amorem, atq; voluntatem propriam, hostes habemus juratos, insomnes, vaferrimos, exercitatissimos? si Christi Dei infinitè boni dignitatem considero, debeo optare omnia inferni tormenta perpeti, ut aliquo modo illi gratus sim: Meritò perhorreo cùm non facio, quan-

tum possum & debeo. 11. Vilissimi sumus ob id, *quod erimus*, scilicet in morte secundum animam desolatissimi, quando ex præteritorum memoria uret dolor, ex præsentium pudor, ex providentia futurorum timor, mortisq; propinquæ dirissimè excruciabunt angustiæ. Secundum corpus post mortem, esca serpentum, & bufonum, putredo, & purulentia tam intolerabili graviolentiâ, quantâ (Physicorum sententia) 90. porcorum, vix procrearent verminantia cadavera. 12. Vilissimi sumus ob id, *quod non erimus*. Damnati scil. infra condignum puniendi; hoc est, neq; possibilibûs omnibûs tormentis, quæ meruimus neq; adæquatis infinitæ peccati malitiæ. Salvati ultra condignû, præmiandi immensâ felicitate, & fruitione Dei, atq; transformatione *ipsius imaginē*, quando *similes ei erimus*. 13. Vilissimi sumus *ob id*, *quod* [...]
debe-

deberemus infra omnes diabolos humillimi, ne DEUS causam haberet, iterum suum sangvinem, & vitam prodigere: ut sic ad infinitum illius humilitatis gradum gustum, & desiderium, essemus humiles. Qui Angelicus intellectus satis ponderet, & comprehendat illam veritatem, pluris DEUM in nobis facere humilitatem, quam in se vitam suam: hanc enim pro peccatis abolendis profudit, & quasi lytrum, seu pretium appendit, & tum iterum permittit peccatum, ut humilitatem apud nos inveniat. 14. Vilissimi sumus *ob id quod sumus.* Scilicet peiores omnibus peccatoribus. S. Paulus se *primum dixit*, hoc est, maximum peccatorem, & non est mentitus. Unde non erit exaggeratio, si id ego de me dixero; quia non debeo, nec possum me ulli præferre, ne pessimo. Et hoc facilè mihi persvadebo, quia nemo me minùs habuit, quo misericor-

ricordiam Dei flecteret, de fide enim est, nihil boni mei ad hoc praecessisse. Nec habeo fundamentum credendi, ullum futurum, me ingratum magis; adhuc semel misericordiam consecutum, quam iam toties mihi indulsit Deus: imò temerè iudicarem in ullo possibilem esse maiorem ingratitudinem, quam in me evidentissimè agnosco. Dignitas & praestantia omnis creaturae rationalis consistit in cognitione & advertentia obligationis suae. Haec in nemine maiori abusu, quam in me à me vitiata est, ego sum indignissimus, & vilissimus. Etsi enim Viri Sancti quidam maiorem lucem me habuerint, & alij numerô passionum externarum fortè excesserint, in nullo haec duo inveniam simul, neglectum maiorem obligationum, cum cognitione illarum, inspiratione coelesti, tam potente admonitione conscientiae. Qui plura peccarme

mê fecit, pauciores inſpirationes acceperat, ideoq; pauciores mê habuit obligationes. Si magis me fuit admonitus, & inde ideo magis obligatus, minùs mê peccavit. Sed finge aliquē plus te peccâſſe, maioréq; habuiſſe cognitionem, ideoq; etiam obligationem: necdum mê, fuit deterior, quia non cognoſcet, neq; habebit mê maiores obligationes: & ſi fortè haberet, ego ſuſpicari non poſſum, ego ſi credo me omnibûs plùs teneri ad ſerviendum DEO, ſum omnium ingratiſſimus, & viliſſimus. Unde peior ſum Antichriſtô, quia etſi eius peccata excedant mea numerô, non tamen excedit eius cognitio peccatorum, illuſtrationem & obligationem meam. Non conſequetur toties, ut ego remiſſionem peccatorum: non ditabitur tam efficacibûs, inſtantibus beneficiis, & illuſtrationibûs, non præſervabitur

à tot, ùt ego peccandi occasionibu
Lucifer maiorem mê, lucem habuit
at propter unicum peccatum dam
natus fuit, neq; habuit eas obliga
tiones, quas ego, neq; pro eo, Fili
us Dei factus est Angelus, ut pr
me, neq; pro illo sangvinem fudit
neq; Iudam Christus uti me oblig
verat, quia necdum pro illo fu
mortuus. Nonne igitur absorbeor i
abysso meæ ignominiæ? 15. Vilissi
mus sum, ob id, *quod non fui*: sci
licet infinities vilior. Si enim DEu
non cohibuisset suâ gratiâ meam
malitiam: & me, & alios peiùs cor
rumperem. Nam unum peccatum
Achani reum fecit, divinæ vindict
totum populum Israël. Etsi unum
peccatum Adami, innumeros poste
ros, ex se innocentissimos tam perni
ciosè infecit, quid fecissent infinit
mea scelera? 16. Vilissimus sum, o
id, *quod esse possum*, scilicet infinitè
peior, & vilior, si DEus gratiam
suam

ſuam mihi ſubtrahat, ut ſum meritiſſimus. Cujuſq; peccatoris ſcelera numero finita ſunt, ego infinitū peccare poſſum: & efficaciam in me habeo, ut totum mundum inficiam. Quia, improbiſſimus ſum, poſt tot beneficia, exceſſum amoris Dei erga me, divinas inſpirationes.

17. Viliſſimus ſum, ob id, *quod eſſe non poſſum*: ſcilicet innocens. Unicum delictum facit, perpetuò infamem coram hominibus, peccatoribus, qui neq; malitiam peccati intelligunt, neq; dignum illius habent odium. Quantum ergo mea peccata, me coram glorioſis Martyribus, SS. puriſſimis Angelis, mundiſſimâ ſanctitate Dei dehoneſtaverint? ſed ſit, mihi per miſericordiam Dei hæc remiſſa eſſe, tamen, quod ſemel fui, ſemper ero viliſſimus, & pudor debet cum humilitate, tantùm in me creſcere, quantùm creſcit in me divinæ miſericordiæ

con-

continuatio. Experentia enim d
cet, quam ineffabiliter bonum er
me, DEUM contempserim, & a
huc manere me, atq; moriturum
ingratum. 18. Vilissimus sum,
id, *quod facturus sum*, petendo s
licet à DEO gratiam: qua toties tu
pissimè abusus sum, execrabili ei
contemptu; qua proinde sum ind
gnissimus: Sine qua tamen absq
peccato (unicâ vilitatis meæ scatu
rigine) vivere non possum. 19. V
lissimus sum ob id quod *facturus n*
sum: Scilicet non petendo gratiam
Divinam, nisi ultro sine mea po
stulatione, DEus eam mihi concesse
rit. Contremisco enim, nè illa ab
utar, iterum maiori indignatione
magis damnabili, eius contemptu
Cum ista tua indignitate, compon
jam infinitarum gratiarum exundi
tes scaturigines, imò exaggerata flu
mina, immensam bonitatem, & a
morem Dei, beneficiorum & fœ
cun-

cundissimam, & prodigā liberalitatem, fructus S. S. Incarnationis, atq; redemptionis uberrimos, S. S. Eucharistiæ &c. Sequetur *primò*. Possum me omnibûs peccatoribûs peiorem dicere, quia multi non ita DEUM, virtutem, peccati gravitatem cognoverunt, sicut ego, non tot bona, & auxilia à DEO acceperunt specialia; non tam multa, & gravia commiserunt. *Secundò*, possum me omnibûs damnatis peiorem dicere: Quia de nullo mihi constat, eum tot, & tanta commisse flagitia, non, aliquando magis pœnituisse, non etiam satisfecisse, non plura bona opera fecisse; etsi postea in peccatis perierunt. *Tertiò*, possum me omnibûs dæmonibûs peiorem dicere: Quia illis toties non pepercit DEUS, neq; se emendaturos, Deo promiserunt, neq; hoc eis fuit concessum, ut mihi: nec tot nominibûs DEO servire sunt professi, neq; in multa mea peccata inciderunt.

Pro

Pro Praxi.

Dicendo te maiorem aliis, maximum peccatorum: si id omninò non sentis, decipis alios; si sentis, & non confirmas hoc ipsum opere, decipis te ipsum. Confirmabis, si te annihilabis; nihilum autem fieri est, proinde nihil de te sollicitari, ut procures Dei gloriam. Atq; non sollicitaris de ijs, qui non sunt, relinquendo te, & exinaniendo in omni patientia, absumptô omni affectu proprio, humiliatâ, & annihilatâ voluntate tuâ: sicut ergo non esses impatiens, si quis aerem verberaret, feriret, aut obiurgaret spatia extra orbem imaginaria, ita non debes quacunq; tibi illatâ iniuriâ commoveri, aliàs, jam æstimabis te esse aliquid. Tuam reputationem & commoditatem quærere, tam debet tibi videri ridiculum, & otiosum, sicut

si

ſi eſſes anxius, ut fortunatus, ut honoratus eſſet homo, qui non eſt, neq; creandus eſt; ſi enim ſincerè ſentis te nihil eſſe, ita erga te, & tua debes affici, ac ſi creatus non eſſes. Et quid mirùm ſi ad Dei gloriam procurandam id ſentiam & præſtem quando ipſe Filius Dei, cùm in forma Dei eſſet, ita ſe neglecto ſalutem meam procuravit, acſi ipſe non eſſet, aut nihil eſſet? *Secundò.* Cùm omnis pœna, peſtis; fames, bella à Deo, mundo infligantur propter peccatum, credendum mihi, quòd ego horum omnium cauſa ſim: ſi enim peccata ad puniendum, DEUM provocant, cuius potiùs, quàm mea? hoc eſt, maximè improbi? & ſi innocentes, propter nocentes patiuntur, ut totus Iſrael propter Achan, mei cauſa, patiuntur omnes. Unde ego, à toto Dei populo lapidari debeo, ego, ut Ionas propter quem hæc tempeſtas orta eſt, mitti in ma-

re; ego cum Davide feriri ab irato Deo, quia ego ſum qui peccavi, ego iniqua egi, Antonomaſticos. Quare plenè mihi convenit, ut pœnas immiſſas tolerem, ſpontaneas, ſubeam poſſibiles: atq; iram Dei portem, quia ego peccavi illi.

Actus Interni Humilitatis.

UTinam ſim in medio Fratrum meorum, ſicut, qui miniſtrat. Bone IESU, quando efficiar ſicut parvulus? Veniſti Bone Ieſu in mundú peccatores ſalvos facere, quorum primus ego ſum: Ego ſum vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abiectio plebis. Ego putredo, & filius hominis, vermis. Quis ego ſum, ſervus tuus Domine, quia reſpexiſti ſuper canem mortuum, ſuper pulicem unum. Quid habes, quod non accepiſti? cur gloriaris quaſi

quasi non acceperis? Putredini dixi: Pater meus es, & soror mea, vermibus. Pro Parentibus, & propinquis, mihi erunt vermes. Quem diligis autem Domine? quem diligis? me canem mortuum diligis, & pulicem unum. 1. Reg. 14. *Loquar ad Dominum meum, cùm sim pulvis & cinis* Gen. 18. Domine non sum dignus aspicere altitudinem cœli. Domine non sum dignus calcare hoc pavimentum, per quod transeunt tot dilecti tui servi, mê longè meliores. Domine miserere mei propter merita servorum tuorum, mê longè meliorum, cum quibus habito. Domine, sicut olim inter Angelos tuos, dæmon comparuit Iobo nociturus, ita ego sum sicut unus diabolus, & diabolis peior; vivens inter Filios Dei, quia propter peccata mea, sum causa omnium calamitatum huius vitæ. Non nobis Domine, non nobis: sed Nomini tuo da gloriam.

O Do-

O Domine ad maiorem tui Gloriam nolo gloriari, nec quidquam quod in meam redundet gloriam, proferre. O Domine ut tibi placeam, nolo meas laudes audire, tibi Domine laus, tibi gloria, mihi autem confusio faciei meæ. O IESU humilitati, Magister, amore tui obviis ulnis amplector, quascunq; me ipsum humiliandi occasiones. Domine nō cupio ullam honorem, & illum, qui mihi exhibetur, ex asse totum tibi offero Domine. Domine Deus meus, & Pater meus agnosco, quòd verè sim omnibûs peccatoribûs, & diobolis. & damnatis peior; & ex me abominabilior, indignus omni bono, dignus ob innumera mea pec-cata omni malô: Elegi abiectus esse in domo Dei mei. DEus humilium celsitudo, verè sentio, & libenter cō fiteor, me, ex me nihil esse, nihil posse, nihil habere, nihil scire, nihil præstare, nihil mereri sine te. Te

Do-

Domine oportet crescere in meis fratribus, me autem minui. DEUS meus in tuo fundo dego, aurá tuâ vescor, te tenente subsisto, te largiente aliquid possum, te adiuvante operor, te aliquid faciente præmior. Omnem honorem meum pono in extremo mei ipsius contemptu, pro te DEUS meus. Fateor te Domine, me indignissimum esse, quem tu omnium creaturarum contemptui objicias, exponas execrationi, & tradas furori. Liceat mihi Domine, ubiq; recumbere in novissimo loco cũ Domino IESU, qui pro me miserrimo homine, in patibulo crucis suspensus fuit.

Praxes se ipsum humiliandi.

Agnosco coram te omnia vidente, DEO, purissimo Iudice, me ob spurcissima, & enormia peccata, ac flagitia meritum ut in hac vita suppli-

cium patiar, omnibûs morbis, & do-
loribûs in meū corpus accumulatis
ut commune fiam Xenodochium
scabiei, impetiginis, lepræ, carci-
nomatum, pestilentiæ. 2. Agnosco
& ut irrationales belluæ, ursi, ty-
grides, leones; scorpij, serpentes
dracones me purulentent, ungvibus
me discerpant, dentibûs commin-
ant. 3. Agnosco &c. ut res in m
omnes inanimatæ, & animatæ desæ-
ant, imbres, nimbi, turbines
fulmina quasi scopum impetant, p
sternant, concinerent. 4. Agnosco
&c. ut homines, bestiis ferociores
Angelos tuos bonos, & horrendos
voluntatis tuæ executores, & malos
truculentos impiorum carnifices;
gravem tuam manum super me fe
tiam, plus quàm super David, T
biam, Iobum: aut quemvis alium
quem inauditæ calamitates fecerunt
toti orbi notissimum. 5 Agnosco
&c. omnia hactenus recensita to

men-

menta, ſimul & quæ ſol vidit; maleficis iuſtas vindictas, iuſtis nequiſſima tormenta & quæ ingenioſa improbitas, ira, rabies atq; infernus evomuerunt contra innocentiſſimum tuum Filium, & ad finem mundi contra iuſtos evoment: me unum eſſe promeritum. 6. Agnoſco &c. illa etiam me eſſe commeritum: quæ infernalibus ſolo temporis ſpatio tremenda tua Iuſtitia, & in locis purgantibus conſtituit. 7. Agnoſco illa me meritum, quæ nec cogitatione ulla apprehendi poſſunt: neq; ullo tempore finiri, diabolis parata ſupplicia. Cæterùm Deus humilianti ſe, quantùmvis ſit peccator, dat gratiam; elevanti autem ſe, licet ſit virtuoſus, obſtacula ponit, nam abſolutè ſcriptura dicit. *Deus ſuperbis reſiſtit & humilibus dat gratiam*. Horribile ſanè eſt, quod dicit author pius & doctus in libello de perfectione vitæ Chriſtianæ, converſo ex

Italico in Latinum à Iodoco Lori-
chio, sic enim habet cap. 11. *Si su-
perbus sis & (contra castitatem)
non labaris, non leviter de tua salute h-
bitandum est.* Usitata est sanctis, illa
se humiliandi, & sui confusionem
quærendi ratio: sit exemplo B. An-
gela, quæ ut est in eius vita, in hunc
modum se confundebat ac vilem
faciebat. Video me cecidisse ab o-
mni bono, & video me esse extra o-
mnem virtutem, & extra omnem
gratiam, & video in me, tantam mul-
titudinem peccatorum venisse & de-
fectuum, quòd non possum cogitare
quòd Deus de cætero velit mihi mi-
sereri: Et video me domum diaboli
& operatricem & credulam dæmo-
niorum: & video me filiam eorum:
& video me extra omnem rectitudi-
nem, & extra omnem veracitatem
dignam infimo & ultimo profundo
inferni. Et ista humilitas, quam ali-
quando habeo, quæ facit animam
meam

meam esse contemptam, & facit animam venire in cogitationem bonitatis divinæ. Quia alia prædicta humilitas, non adducit, nisi innumerabile malum. Unde intus in anima videtur mihi, quòd sim tota circumdata dæmonibus, & video defectus in anima & corpore, & est mihi clausus Deus, & absconditus in omni potestate & gratia, ita quòd nullo modo possum recordari Dei, nec ipsius habeo memoriam, quia nec ipse permittit. Et videndo me damnatam, non curo aliquo modo de damnatione mea, quia plùs curo & plùs doleo, quia offendi Creatorem meum, quem nollem offendisse, nec offendere pro omnibus bonis & malis, quæ possent nominari. Unde & videndo offensiones meas innumerabiles prædictas, pugno cum omnibus membris meis, & contra dæmones, ut possim vincere & prævalere contra prædicta vitia & offensiones,

& non possum per aliquem modum omninò: Et etiam non invenio ali- quod vadum, nec aliquam fenestel- lam, nec aliquod omninò remedi- um, per quod possum evadere, vel me juvare, & perpendo quod ego ita cecidi profundè. Unde & hu- militate frequenter sum in abyssali, & facit me videre peccata mea, & superabundantiam malitiarum mea- rum & iniquitatum, ita quòd non video me posse manifestare, nec discooperire ea, per aliquem modum ut eas simulationes & iniquitates as, & peccata mea, possem mani- festare, & vellem ire nuda per ci- tates & plateas, & vellem appen- re ad collum meum carnes & pi- dicens: Hæc est illa mulier vi- ma, plena malis & simulatione seminatrix omnium vitiorum malorum. Faciebam enim bon- famam hominum, & faciebam omnibus, qui invitabant nos,

comedo pisces, nec carnes, & ego eram plena gulâ & comessatione, & ebriosa: Et ostendebam quòd nolebam recipere nisi quantùm sufficiebat mihi, & studebam esse pauper exteriùs, & ubi jacebam, projiciebam multos pannos, & de mane faciebam eos levari, ne personæ venientes hoc perpenderent. Videte animæ meæ diabolum, & cordis mei malitiam: Audiatis quomodò sum hypocrita, & filia superbiæ, & quomodò sum deceptrix, & sum abominatio Dei, & ostendebam me esse filiam orationis, & ego eram filia iræ, superbiæ, & filia diaboli. Et ostendebam me habere DEUM in anima, & consolationes divinas in cella, & ego habebam diabolum in anima & in cella. Et sciatis quòd toto tempore vitæ meæ studui, quomodò possem habere famam sanctitatis: & sciatis in veritate: Quòd propter malitias & simulationes quæ absconsæ

sunt in corde meo, multas gen[illegible]
decepi, & sum homicida multaru
animarum, & animæ meæ. Et post
stando in ista abysso, volvebam m[illegible]
ad istos fratres meos, qui dicti sunt [illegible]
lij. Et dicebam eis, nolite mihi [illegible]
cætero credere. Nonne videtis [illegible]
quod sum dæmoniaca? Vos qui di[illegible]
estis filij, rogate istam justitiam D[illegible]
ut exeant dæmonia de anima me[illegible]
& manifestent nequissima opera me[illegible]
ut nõ ãpliùs vituperetur Deus per [illegible]
Et nonne videtis, quòd omnia q[illegible]
vobis dixi sunt falsa? Et nonne [illegible]
detis, quòd si non esset malitia [illegible]
toto mundo, ego replerem totum
mundum, de abundantia malitiæ m[illegible]
æ? Nolite mihi plùs credere. No[illegible]
te plùs adorare idolum istud: Q[illegible]
in isto idolo latet diabolus, & om[illegible]
quæ locuta sum vobis, fuerunt fal[illegible]
verba, simulata, & diabolica. R[illegible]
gate istam justitiam Dei, ut cadat h[illegible]
idolum, & frangatur, & manif[illegible]
sten-

ſtentur opera diabolica eius, & mēdacia & verba interpolata, & inaurata, quæ dicebam; quia deaurabam me verbis divinis, ut eſſem honorata & adorata pro Deo. Rogate ut diaboli cedant de iſto idolo, ut non plùs decipiatur mundus per iſtā fœminam. Unde rogo filium Dei, quem nominare non audeo, quod ſi non manifeſtari me, per ſemetipſum fecerit, quod faciat me manifeſtari per terram, ut aperiat & deglutiat me, ut facta in exemplum, dicant homines & mulieres: ô quomodo erat interpolata & deaurata, & tota ſimulata interiùs & exteriùs! Et vellem mittere in collum meum vinculum, vel unam retortam, & facerem me trahi per civitates & plateas, & pueri ducerent me, & dicerent, hæc eſt illa viliſſima mulier, quæ toto tempore vitæ ſuæ, oſtendit falſum pro vero: & homines dicerent & mulieres. O ecce miracu-

lum quod fecit Deus, quia fecit pe
semetipsam manifestari & dici mal
tias, & iniquitates, & peccata, qu
toto tempore vitæ suæ, fuerant ab
sconsa. Sed istud dicere parum suffi-
ciebat animæ: Et sciatis quòd su
posita in una desperatione, quòd n
quam habui isto modo, quia om
no desperavi de Deo; & de omnib
bonis eius, & feci chartam inter
& ipsum. Et ideo sum certa, quod
est aliqua Persona in mundo ita p
na omni malitia, & damnanda,
cut ego sum: Quia quidquid D
mihi concessit & dedit, ad maiore
meam desperationem & damnati
nem permisit. Unde rogo vos omn
ut rogetis istam justitiam Dei,
non plùs tardet extrahere dæmo
um de isto idolo, & manifeste
nequissima opera, quæ intùs su
quia caput m[illegible] dividitur, cor
deficit, ocu[illegible] aligaverunt p
pter multitu[illegible]m lacrymarum.

omnia

omnia membra mea disiunguntur quia non possum manifestare malitias meas, & mendacia animæ meæ. Sed gaudeo, quia iam incepit aliquid manifestari, & omnia ista sine humilitate, vera esse in veritate videbam, & scias quòd tu, qui scripsisti, parum scripsisti, in comparatione omnium malorum & iniquitatum & abusionum mearum, quia quando eram parvula, incepi operari mala: Hæc & his similia cogor dicere prædicta humilitate inabyssata & depressa.

SOLILOQVIUM TRIGESIMUM-PRIMUM.

Quantùm me humiliare debeo!

PUNCTUM I.

1. CErtè magis, quàm Christus, quia nec tam Sanctus, nec

tam innocens, nec tam ſapiens, nec tam alti generis &c. ſum. 2. Magis quàm vermis, qui ſub pedibus tuis jacet, cui, ſi convitieris, ſi cōtumeliam dicas; ſi percutis, ſi omnia tollas, ſilet. Chriſtus fuit *vermis, & non homo*, unde plùs, me demittere debeo. 3. Ut opprobrium hominum, ut aliquis ſtultus, quem vexant, rident omnes, nec ſcrupulum faciunt ſibi, ſi obloquantur: ſuſtinet ille. Plùs me abjicere debeo. Quia Chriſtus fuit *opprobrium hominum*. 4. An, ut ſim veluti abiecti plebis? Id eſt tam vilis res, quam ne ultimus è plebe domi ſuſtineret, ſed abiiceret, ut aliqui veteres detriti extremè calcei ſimentum. Plùs, quia hoc fuit Chriſtus. 4. An ut habear mente captus? Plùs, ligabatur ille à ſuis. 5. An ut *fabri pauperrimi filius*? Plùs, Chriſtus hoc fuit. 6. An ut pro helluone, ebrio? Plus. De Chriſto dicebatur, *ecce vini po-*

tator

tator hic est. 7. An ut pro Mago, dæmonium habente habear? Plùs, pro tali Christus habitus, *in nomine Belzebub* dictus, dæmonia ejicere. 8. An ut pro turbarum authore habear homicida, seditioso? Plus: Quia tali Barabbæ Christus postpositus. 9. An ut pro prædone, scelerato, cujus mors ne ad horam differenda? Plùs. Pro tali Christus habitus, & insuper ut summus sceleratorum, in medio eorum affixus. 10. An ut via publica, quam omnes tenent, calcant? Plùs. Christus de se, *ego sum*, dicit, *via*, ego sum *veritas*, quæ omnibus exosa, ego sum *vita* cœlestis, quæ multis derisui. 11. An, ut quoddam publicũ scandalum? An ut quædam publica insania? Plùs. Paulus dicit de Christo. *Nos prædicamus Christum crucifixum, Judæis scandalum, gentibus stultitiam.* 12. D. Bonav. de perf. vitæ 16. ait, De Christo. *Erat non solùm*

servus

servus servorum Dei, sed servus servorum diaboli, factus serviens, infim peccatorum peccata expurgando.

PUNCTUM II.

CErtè profundiùs me abjicere d beo, quàm aliquis ſanctus, qu maiores cauſas habeo. 1. Ergo pedes Luciferi. O miſera, miſe mea humilitas! imò grandis ſupe bia! ibi ſe multi ſancti ponebant 2. An me reputabo maledictione meram? Sed hoc Paulus mihi pr ripuit, & quantus Paulus! *optab fieri anathema pro fratribus meis.* An purgamentum aliquod? Paul de ſe, & Apoſtolis dicit: *Nos sum purgamenta huius mundi.* 4. An peripſema, nempe quiſquiliæ, nem pe lutum, quod calceo adhæſera & inde reiectum? Hoc Paulus. An ut mancipium, & *ecce* B. V. *cilla.* 6. An infra dæmones? Sed hoc fecerunt Sancti, ideoq; aliq pri-

primum præ se locum dæmonibus concedebant. 7. An ut cadaver patibularij, quod omnes horreant, nemo videre ſine nauſea ſuſtineat? Ecce Paulus. *Ego crucifixus mundo*. 8. An ut maximus peccatorum? At ecce Paulus, *primus peccatorum*. 9. An ut diabolus, ſed Petrum ob leve delictum Chriſtus talem appellavit; Mea, & gravia, & innumera ſunt ſcelera. 10. An ut monſtrum aliquod fuſtuarius nebulo? ſed ſe Franciſcus veluti talem per forum circumduci, juſſit, conculcari: Dominicus cædi, Ignatius niſi ſaluti animarum aliquod ex eo impedimentum oriturum advertiſſet, cornibus affixis onuſtus, ſeminudus &c. per Romã incedere volebat.

PUNCTUM III.

CErtè magis quàm Angeli. 1. Angeli tanquam viliſſima mancipia etiam perditiſſimis hominibus aſſiſtunt,

ſtant, ab illis non recedunt, ad locos obiectiſſimos ſequuntur. 2. Angeli tam nobiles ſpiritus, etiam vicorum, etiam boum, murium, florum, & omnium viliſſimarum Creaturarum cuſtodes eſſe non dedignãtur. 3. Quamvis toties à peſſimis hominibus repellantur, non ceſſant inſtinctus ſuggerere, ianuam pulſare, cor movere, quamvis fortè mallent ardere in inferno, quàm adeſſe peccanti. 4. Angelus cuſtos aſſiſtit, etiamſi eius cliens in facinore eſt, in ebritate eſt. 5. Ab homine, qui eſt longè eô minor, venerationem non admiſit, & nullô officiô præveniri voluit, ita S. Ioanni adoraturo dixit: *Vide ne id feceris conſervus enim tuus ſum.* 6. Communes ſervi ſunt Angeli, unde & *adminiſtratorii ſpiritus* vocantur. 7. Etiam aſpici à DEO indignos ſe reputant, & hoc Cherubim, quid alij inferiores? Cherubim alis, pedes, corpus velant. 8. Ruſti-

Rusticos labores, pro S. Isidoro Angelus subibat. 9. Homines, Angeli venerati, coluerunt, quod tam est magnum, imò maiùs, quàm si homines infra boves se abiicerent, & eos colerent. 10. Ab homine vinci siverunt, sic à S. Iacobo Patriarcha.

PUNCTUM IV.

ET tamen quid habes homo tuum, nisi peccatum? quid superbis de alieno, & quidem de eo, de quo gravissimam rationem reddi-turus? Sicut si equum laudes, quia aurea habet fræna, cæterà est claudus, vel arborem, quia sericeâ veste tecta, sed est sterilis. 2. Et tamen, si humilitatem non habes, spiritu Dei non ageris. S. Teressia cap. 5, Vitæ, vocat eam Spiritum Dei. Hier. epist. ad Cesiphontem ait. *Hæc una præsentis vitæ perfectio ut te imperfectum agnoscas.* 3. Scelerati erant Iudæi,

dæi, & tamen eorum pestem quæ absumpta 70. millia, non illorum peccatis. sed suo levi David adscribit, Magdalena de Pazzis, ob sua levissima totum mundum perire; Dominicus se flagellum Dei, per quod civitates puniuntur judicat. Non superbiæ Nabuchodonosoris, sed suis peccatis attribuunt, pœnam incendij Babilonicæ fornacis tres pueri: Sanctus Paulus tantus vir, & in ea ætate, ad confusionem sui tentationes carnis fatetur; sed tu hunc spiritum non habes, & supra omnes extolleris. O superbiam sufficientem quá cœlum universum rubore suffundat, quæ totum orbem terrarum indignatione concutiat! O superbia digna, ad quam puniendam omnia coniurent elementa! S. Ignatius M. epist. ad Ephes. se vocat *novissimum fidelium*, & ad Ro. *abortivum*. S. Ephrem quem S. Basil. summè facit. S. Nysenus S. Paulo comparat, ait Cap. de timore

ani;

animi. *Ego ignavus, ac piger peccator &c. vos me peccatorem, & impium à morte culpæ, & æternæ pœnæ liberate.* Et Serm. de Beatit. *Ego autem miser, meiq; similes ignavi: formâ quidem ac habitu, pii religiosiq; sumus, sed re ipsâ pietatem, ac religionem exuimus.* S. Greg. in lib. 1. epist. 24. *Valde pertimesco, ne commissa mihi plebs fidelium, mei reatûs additamento, pereat, cuius nunc usq; delicta Dominus æquanimis tolerabat;* Et quod verè ita sentiret, scribit Mauritio Imperatori, 4. Epist. 31. *Credo quia omnipotentem dominum, tantò vobis ampliùs placetis, quantò me, ei malè servientem districtiùs affligitis.* S. Abbas Messenius, cùm senex perdidisset nummum, ille vendito pallio, nummoq; acquisito se eum furatum seni dixit. In prato Spirit. cap. 116. S. Apollonius ut Ruff. l. 3. *Hædi iniusti sunt, inter quos ego peccator.* S. Clara de monte Falco 2. p. vitæ cap. 87. *O sorores! si me cognosceretis, potiùs*

me

me abominaremini, non enim sum talis uti putatis, sed fæmina confusione plena, & omnium pessima. S. Ignatius apud Ribad. l. 5. c. 3. *Ego sterquilinium, & detestabilis omninò sum.* S. Magdalena de Pazzis vitæ c. 92. abhorrebat à se ipsa, tanquàm à re, supra opinionem omnium abominandâ, & execranda, & vilissima &c. terrā quâ incesserunt sorores, osculabatur. S. Franciscus vitæ c. 6. *Videor mihi esse maximus peccator* ibid. In concionibus, suos dicebat defectus. Baron. an. 314. S. Ambrosius meretrices domum adduci curavit, ne in Episcopum eligeretur. S. Basil. ut ait Cassianus l. 6. Instit. 19. *Virgo non sum*, ipsemet epist. 6. *mundiciæ virginalis florem arcanâ cordis cogitatione fœdavi.* Idem S. Hieron. epist. 43. c. 1. B. Angela de Fuliginio c. 19. hypocrisim, fraudes sibi adscribit. Domum se diaboli, & operatricem, & credulam dæmoniorum, filiam superbiæ,

bitæ, abominationem Dei, homicidam multarum animarum. S. Philipp. Nerius in area templi ubi erat summus concursus saltavit vitæ l. 2. c. 18. indutus pelliceo inverso: Ad prandium à Cardinali invitatus secum ollam cum lentibus tulit; dimidio barbæ abrasæ incessit. Isaias propheta nudus coram omni populo, S. Greg. Mag. *se indoctum* vocat. S. Teressa, *sceleratam:* in quatuor pedibus reptavit ad refectorium, saxo onusta, laqueo collo iniecto. Ribera in eius vita l. 4. c. 16. & c. 26. ipsa dicit. *Planè mihi persvadeo, nullum, me in mundo per omnia deteriorem, dari posse, aliorum virtutes, maioris multò esse meriti, meq; nonnisi favoribus cumulari.* Ibid. se vocat *mundi propudium, & vilissimum peripsema, omnibus in meliùs proficientibus, ipsa ad nihil penitùs sum utilis, & est profectò hoc non humilitas, sed purissima veritas*

quod-

quodque me adeò inutilem videam non nunquam timeo ne ab hoste illudar tartareo, Ibid. *iniquitatum, & malitiarum plena fui.* Ita se humiliârunt Sancti, quis nobis locus superest:

SOLILOQVIUM TRIGESIMUM SECUNDUM.

An sim humilis?

PUNCTUM II.

QVi est humilis reputat omnes se meliores, an tu reputas? 1. Quem *reputas meliorem* te, digniorem, illi cum summa alacritate inservis, an tu cuiq; sicut Regi alicui quantùm decus patitur? 2. Non respicit sua commoda, nec se censet perturbari ab alijs, sicut si Rex à negotijs avocet puerum, an tu libenter pro alio somno te, & mensâ proriperes, & ludum relinqueres ad mini-

minimum nutum illius? 3. Si is, quē meliorem reputat, veste meliori, cibo, dignitate utatur, minime invidet, an tu sic? 4. Meliori cedit loco, in sermone, si is incipiat loqui etiamsi vilia, libenter auscultat, silet, an tu? 5. Libenter se cibo bono privat, ut meliori apponat: an tu? 6. Quisq; sua facta vult excusari, in meliorem partem interpretari, multo magis illius, quem se meliorem reputat, itane tu cum alienis factis agis? Nusquam illis offenderis? 7. Etiamsi dignior, aliquo verbo perstringat, qui est vilior, acceptat non conqueritur. An tu? 8. Nunquam contra digniorem allegat, se esse illi parem, aut meliorem. An tu, si offendaris ab aliquo? 9. An ita inter alios agit; sicut servus minimus inter Dominos. Si laudetur talis servus putat se irrideri, si contemnatur nihil apprehendit, si tundatur nihil sibi indignum acci-

disse queritur. 10. Probro sibi duci, si aliquid melius habeat, quàm dign ores, in vestitu, in victu, & si h bet, illud abscondit præ pudore, ullus advertat, 11. Si eius rebus, etiam nesciente utantur Domini, fortuna reputat, si accipiant, no turbatur. 12. Quid quereris? si ter te nihil scire reputet, corriga contemnat, carpat, si illum, tè d ctiorem, sanctiorem reputas? Quid quod tibi vile officium cont gat, plùs laboris, minùs offici quereris? Utiq; omnibus te vili rem ducis.

PUNCTUM II.

HUmilis reputat se nullô bo dignum, & omni malo dign simum. 1. An tam amanter acc ptas irrisiones, convitia, contum lias, & cum tali gustu, sicut ambi osus honores, quia se illis repu di-

dignum. 2. An si aliquid accidat adversi, res succedat malè, ita sis contentus, sicut rusticus, quòd non sit Rex aut Cæsar, quia se iudicat indignum eo honore. 3. An ita horreas ad laudes tuas, & rideas illas, sicut si rustico dicatur, quòd factus sit Rex aut Cæsar, quia se iudicat indignum. 4. An cum desiderio expectes, ut te alij contemnant, irrideant, tibi obloquantur, sicut expectat miles præmium, & pro illo, ut assequatur inquietè contendit, quia eo se dignum censet. 5. An ita gratias agis Deo pro minimo beneficio, & cum tanto gaudio suscipis Eucharistiam &c. Orationem, Monitiones, sicut si nummus imperialis detur mendico, quia eo se indignum reputat. 6. An si tibi in mentem veniat te esse bonum, sanctum, pium, ita rideas, sicuti si mendico in mentem veniat quòd sit Rex, aut Cæsar. 7. An ita non occultes tuas

res, ex quibus possis confundi, sicut mendici suam paupertatem & ulcera, quia se agnoscunt miseros, pauperes, ut eos alij juvent. 8. An cuique ita paratus es cedere, sicut mendicus iacens in luto cuiq; Regum, quia est nullo dignus honore. 9. An ita si quis te laudet reputas? ac si quis Doctoris Theol: futori det titulum, quia se indignum illo reputat. 10. An ita vestem meliorem, in lecto commoditatem, in compellatione titulos, in incessu primatum spuas, sicut si quis eum, qui ad patibulum ducitur appellaret Serenissimum, Invictissimum.

PUNCTUM III.

HUmilis, se vilissimum creaturarum reputat. 1 An ita non quereris? si luto, sordibus asperseris sicut angulus in domo vilissimus. 2. Si nullus te vellet alloqui

convenire, ficut locum, quem, præ fœtore nemo adit. 3. An, si quis in tota domo meliùs in minima re, in libertate, in victu &c. habeat, non turberis; ficut non turbatur infimus culinarius? 4. An ita cõtẽtus, si noctu exciteris, in loco pluvioso iaceas, ficut vilissimus domesticorum servorum. 5. An ita putes alios te doctiores, sapientiores, meliùs discurrentes, sicut unus puer? *nisi efficiamini* &c. 6. An ita tua facta non excuses, non defendas? sicut vilissimus servus, coram Domino, qui nec os audet aperire. 7. An, si jubereris cubiculum verrere, loca lavare, culinaria vasa, ita promptè exequereris? sicut ultimus lixa. 8. An ita libenter omni te spoliari, omnia tua patere (si opus esset) oculis sociorum velles, sicut puer. 9. An si nulla tui memoria esset, alij celebrentur, laudentur, honorentur, contentus esses.

PUNCTUM IV.

QUid de alijs titulis ? quàm ve
eos dicimus; quâm coram Deo
ludimus ? cùm peiores nos dæmoni-
bus, Iudâ, &c. appellamus. Quo-
si non es humilis certò certiùs a-
castitatis, aut fidei periculum exp-
ecta. Quia ut Aug. serm. 53. de ve-
bis domi: *Audeo dicere, superbis co-
nentibus expedit cadere.* Idem 14. C-
vit. 25. *Audeo dicere, superbis esse u-
cadere in aliquod apertum, manifestu-
que peccatum, unde sibi displiceant, qu-
iam sibi placendo ceciderant*, illis Ps.
87. precatur. *Imple facies eorum ig-
minia & quærent te:* Quod Castit-
tem attinet: August. 1. Civ. 28 ai-
ideò Virgines Christianas Romanas
aliasq; permissas, a Gothis, & alijs
Barbaris violari, quia superbiverant
de virginitate, vel ne superbirent.
Rupert. illa Apoc. 3. *Vtinam fri-
da*

dus, aut calidus esses &c. sic explicat *utinam esses corrupta potiùs & humilis, quàm Virgo.* Imò ipse Paulus vas electionis permissus pati tentationes carnis, ne eum magnitudo revelationum extolleret. 2. In fide superbi periclitantur, sicuti S. Petrus, qui non habent fidem, nunquam ad illã venient. Ita Ioan. 5. Pharisæis Christus. *Quomodo poteritis credere, qui gloriam ab invicem accipitis.* 3. Imò in omnia peccata permittitur superbus labi. Scriptura ait. *Initium peccati superbia.* Et Proverb. 16. *ante ruinam exaltatur spiritus*, imò fortè in peccato mortali occulto est. S. Teressa apud Riberam lib. 4. vitæ c. 16. *Intelligere se non posse dicebat, quomodo sine humilitate amor Dei haberi possit.* 4. Sed tu veluti pluma quia vacua; ideo volitas, & ideò fortè superbum Nabuchodonosore Scriptura vocat. *Aquilam grandem magnarum alarum*, tinge plumas tuas aqua lacrymarum pœ-

nitentiæ, & non volabunt, ting
lutô peccatorum, & non attolle
tur ventô quovis: accede per con
fessionem ad Deum, qui est ignis cō-
sumens, & ex hac pluma, nihil ma-
nebit, nisi fœtor, sed quia vili
nondum accessisti, non agnosc
quantùm Deo debes, & quantò il
ob suam excellentiam dignus. V
cuæ aristæ in altum eriguntur, p
næ deprimuntur &c. 5. Si es sup
bus, non potes habere judicium ta
in spiritualibus, quale habent s
culares, mundus, & caro in su
rebus. Miserum se judicat, cui un
dens dolet, etsi totum corpus sanum
sit, nec sanitatem attendit, quæ
in pluribus membris, sed malum
quod est in uno: non audet in veste
comparere etiam aurea, si calcei d
sint, at quotam illi partem corpo
tegunt? ita unus defectus, totum
reddit vitiosum, non vis habita
domum etsi optimam, si solùm fe

ſtris aut ianuis careat. Diſce ab ira-
cundis; ſi lædantur, non attendunt be-
neficia quæ ante, etſi plurima, ac-
ceperint, ſed ſolùm iniuriam: a-
vari, non quod habent, ſed quod il-
lis deeſt, conſiderant: item invidi:
& ſic exardeſcunt, ac ſi nihil habe-
rent, ſaltem te, horum modô in ſpi-
ritu geras. 6. Sicut ſine fundamento,
poteſt dicere ſe aliquid habere ædifi-
cij. At ut S. Cypr. ſerm. de Nativ.
Humilitas eſt fundamentum ſanctitatis.
Chryſoſt. hom. 31. in Gen. *Etſi quis
innumera bona fecerit virtutemq́ omnẽ
abſolverit, ſi tamen magnum quid de ſe
ſentit, maximè eſt omnium miſerabilis,
& miſer.* 7. Prædeſtinatos ipſos, &
quos elegit DEus ad gloriam, ſi de
ſe aliquantùm præſumant, in graviſ-
ſima ſcelera, uti eſt abnegatio fidei,
aut idololatria, labi permittit; ut ſic
ſe humilient. Cypr. de dupl. Mar-
tyr. *Quoſdam electos, interdum patitur
in tormentis deficere, ut agnoſcant im-*
becil-

becilli atem suam, a'q; eosdem, post, fortissimos reddit in cert nine. 8. Dat illos in exemplum orbi, ut in jis intelligat, & perhorrescat opera Dei. Psal. 63. *Accedet homo* (per superbiam) *ad cor altum, & exaltabitur* (recedendo ab illo) *Deus* (& permittit illum in minimis tentationibus succubiturum) *sagittæ parvulorum, factæ sunt plagæ eorum* (& stulta incipient loqui) *& infirmatæ sunt contra eos linguæ eorum* (& cùm in scelera publica labentur, aut contumelias) *conturbati sunt omnes, qui videbant eos, & timuit omnis homo, & annunciaverunt opera Dei* (ubi patefacta est supetbia eorum occulta) *& facta eius intellexerunt.*

PUNCTUM V.

ATque ita si es humilis, debes te credere, omnibus rebus viliorem, uti luto. 2. Maiorem peccatorem

dæ,

dæmonibus, unde magis contemptibilem, & cui magis maledicant homines, quàm illis; magis oderint. 3. Omnem honorem fugere, ut rem, quasi contra rationem fiat, si tibi conferatur. 4. Omnes occasiones confusionis, & contemptûs quærit, qui eô se dignum iudicat, sicut mercenarius, præmiô, quia peccavit, peccati stipendium omne malum. 6. Aliorum iudicium, etiam rudiorum, suo præfert, omnia facta excusat etiam pessima, sua damnat; quia omnes meliùs credit agere, quã se. 7. Oblocutionibus & lingvis humanis plenè pascitur liberis; & ampliùs, sicut cibum suavissimum desiderat, nec satiari potest. 8. Si aliquod Deus beneficium conferat, aut lumen, aut consolationem in oratione, obstupescit. *Vnde hoc mihi ut Dominus meus veniat ad me? Respexit vilitatem ancillæ suæ.* 9. Seipsum, ut Dei hostem, odit, ut rem pessimam,

contemptim tractat, unde si duæ a-ctiones occurant, eligit eam, quæ plùs affligit. 10. Quia credit, se, ni-hil ex se posse, non plùs, quàm sine lumine videre noctu, infans sine ma-tre: ideo ad minimas occasiones Deum invocat, & sine invocatione non incipit. 11. Quia se indignum omnibus æstimat pro minimo bene-ficio Dei, agit gratias, uti pro maxi-mo: sicut si mendico des nummos ali-quot, maximè ei, qui scit, quòd te of-fenderit: unde nec obolum à te expe-ctabat; 12. Esurit convitia, exul-tat in opprobrijs & contumelijs, derisionibus & infamijs, uti ait Laur. Iustin. de humilitate. 13. Toti mũ-do, sua publicari peccata optat. 14. Imò ipse patefacit, uti S. August. l. S. Hieron. & Basilius in suis scri-ptis. 15. Longè graviùs est illi, bona sua, etsi ut à Deo accepta dicere, quàm scelera ipsa. 16. Vix audet o-rare, vix libros in manus sumere in

qui-

quibus de altiore perfectione tracta-
tur, tanquàm ſe longè altiores, 17.
Orat, ut, qui de ſe altè ſentit, eidem
DEUS ſua revelet peccata, ut mutet
de ſe opinionem. 18. Si ad ſpecio-
ſam legationem, aut munus mitta-
tur, triſtatur. 19. Nec vitam optat
longiorem, ſe eâ ſciens abuti. 20.
Miratur eos, qui putant à ſe ali-
quid boni factum, quod ita fallan-
tur. 21. Frequenter DEO agit gratias,
quòd in infernum non ſit deiectus.
22. Nunquam viſiones petit. 23 Vi-
liſſimis laboribus, & obſequijs ob-
lectatur, & in ijs voluptatem ponit,
24. Sed quoſdam notat Aug. lib. 2.
ſerm. in monte cap. 12. *Cavendos
ſub ovina pelle lupos, Dominus eſſe præ-
cepit, ſed ex fructibus* inquit *eorum
cognoſcetis eos, cùm enim cœperint ali-
quibus tentationibus, ea ipſa* (quibus ſe
indignos jactabant) *ſubtrahi, vel ne-
gari, tunc neceſſe eſt ut appareat, utrũ
lupus in ovina pelle, an ovis ſit in ſua,*

SOLILOQVIUM TRIGESIMUM TERTIUM.

Causæ nos humiliandi.

PUNCTUM I.

SI non sentimus de nobis abiectissimè, procul absumus à vera sanctitate & spiritu, quo omnes prorsus Sancti regebantur. 2. Procul absumus à cognitione Dei, imò minimè illi adhæremus. S. Dor. ser. 2. *Viri Sancti, quantò magis adhærent Deo, & illi prorsus accedunt, tantò se magis peccatores agnoscunt, & deteriores, sicut unus pauper, quo ad ditiores & ditiores accedit.* 3. Meliores nos omnibus Sanctis reputamus, illi omnia de se abiectissima senserunt, nos alta. Neq; errabant in hoc, quia partim doctissimi, partim fuerunt illuminatissimi. 4. Si Rex sederet infra omnes, an tu altiùs vel-

les? 5. Hæc est unica Regula & probatio veræ sanctitatis. *Nihil profecisti, si te non viliorem omnibus reputas.* Ita Th. à Kemp. 6. Meliorem te facis Christo, qui in Eucharistia ab impijs sumendus, ad quæ non abijcit sese! 7. Meliorem B. Virgine. Hæc in illo consessu, quando cẽtum & viginti expectabant adventũ Spiritûs S. ultimô locô nominatur. Quia iuxta Bern. *infra viduas & pænitentes, infra eam* (Magdalenam publicam peccatricem) *de qua eiecta fuerunt septem dæmonia, ineffabili e mansvetudine inclinavit.* 8. Meliorem Angelis, qui tamen nunquam peccârunt. Hi & pessimis serviunt, & non audent pedes Dei intueri, id est, summè se abijciunt. 9. Inde est totum, quia minimè nostram miseriam advertimus, & Dei excellentiam. 10. Si inter digniores consideas, inferiorum locum affectas, quare hic ab urbanitate deficis.

PUNCTUM II.

EX Radero in viridario de simpl. c. 5. Quia *unus* Frater prætulit se alteri, putando se meliùs quid, illo fecisse, Angeli conspectu, per 49. annos, qui erat illi quotidianus, privatus, & per 49. annos, in columna perdius, ac pernox, cum lamentis, ab Angelo stare iussus, & Fratris aspectu ad mortem privari. Insuper in his 49. annis gravissimè à dæmone afflictus. Ecce quomodo Dei judiciô ûnica superbiola vapulat! 2. Pharisæus habebat causas gloriandi, & ecce! 3. Multi Sancti Eremitæ, si cogitârunt de sua virtute, postpositi sæcularibus; ut Antonius Coriario, alter mercatori &c. 4. David quia ex iactantia numerari iussit populum 70. millia amisit. Ezech: quia thesauros Babylonijs legatis ostentavit, omnia perdidit. 5. S. Clara de

de monte Falco ob aliquem vanum affectum per 15. annos, desolationes passa. 5. Catharina Bononiens: quia se iudicavit posse discernere revelationes veras, per 5. annos illusionibus dæmonis pulsata. 6. Quid tu expectas pro tuis immanibus superbijs? saltem metu, ut servus pessimus, ut Achab, te humilia, si non amore virtutis. Vel si te reputas humilem id est maximum peccatorem, cur te alijs peccantibus præfers? æstimas? laudes audis?

PUNCTUM III.

COgita quempiam, qui omnes homines, omnibus, quæ dæmon potest excogitare, tormentis affecit, ex Angelis dæmones fecit, Sanctos de cœlo in infernum deiecit, eundem ipsum, ceu reum iudicandum corā illis sisti, an non confundetur? quomodo oculos attollet? en talis es,

talis es si semel peccâsti. Imò pl
mali fecisti, iste iniuriâs creaturi
tu Creatori, qui infinitè melior, f
cisti; imò ut peccatum veniale vit
res, si aliter non posses, hoc poti
facere deberes: imò & Creatori &
creaturis iniuriam fecisti, quia of
fensa Patris redundat in Filium, Ma
gistri in discipulos, &c. Nec ide
tua minor confusio, quia plures, ma
iora mala fecerunt, sicut nec ide
minùs confunditur, qui ducitur
carnifice, etsi plures cum eo ducan
tur. Et talis cœlum audes respicere
non mirêre itaq; quòd Sancti tam
abiectè de se senserint! Plùs & plù
infinities mali fecisti. Adhuc tib
honorem facerent, si te aspicere cre
aturæ dignarentur. 2. Ob Achan
peccatum, totus Israel vapulavit, &
tamen Cypr. de dupl. Martyr. ait
*Nihil erat magni, quod suffuratus erat
Achan.* Vel si hoc ipsum non agno-
scis, eò te magis miserum agnosce
de-

dementem insanum utpote tantam miseriam videntem. 3. Tu es qui Christo sudorem in horto expressisti, tu qui crucifixisti, &c. Imò peiùs fecisti; mallet hoc Christus milliés pati, quàm tuum peccatum. Es Dei hostis, violator, Deicida, contemptor, tui aspectu emoritur, & fit in agonia: en eligit Deus mori, quã te aspicere, & erit aliquid quod tuam vilitatem excedat? 4, Creaturæ omnes tam fœdè destrui eligunt, ne tu pecces, elegit DEUS mori, & tamen tu peccas. O DEUS immortalis! quæ mea dementia! nonne me infra omnem abyssum abjicere debeo? invenisne miser locum non infra omnes creaturas? Contemptibilior es factus, quã ullus te satis contemnere possit. Quidquid est vilitatis in rebus, infinitè ferè à tua vilitate distat. Potes itaq; verè & sine errore te pessimum dicere. Multi docent peccatum, omnem possibilem contemptũ

me-

mereri, 6. Et tu insuper neq; ho ipsum animadvertis! à superbis di sce: ut se extollant, non cogitan alios se meliores, sed suas excellen tias intuentur; tua vitia, peccata considera, ut te humilies, non bona tua, non mala aliena, ab his ocu los averte, ut superbi ab ijs, quæ il los humiliarent, etiamsi ea plurima & longè plura sint, & una tantum excellentiola. Stultior itaq; es ipsis stultis, seu superbis. Non ita Paulus Philip. 3. *Obliviscens quæ retro sunt* (bona) *ad priora* (peccata) *extendens.* 6. Cherubim, velant faciem, & pedes alis, quasi erubescentes, quod non satis ament. Et tu!

PUNCTUM IV.

HAbes adhuc, unde tu alijs tepost ponas. 1. Vide virtutes eorum 2. Ausculta, fortè ad Martyrium paratissimi, rerum contemptores

tu, si quid boni in te, non à virtute, sed à naturæ bonitate procedit: in illis, si quid displicet, naturæ defectûs non virtutis est, & sic alios superiores ut repures habes. Unde 2. Sed ais, forté ea bona, quæ occulta sunt, in ijs non sunt. Et hic est humilitatis discursus! Non videt illa, quæ mala in alijs, & ex uno bono iudicat totum. Non videt in se bonum, & ex parte, quam videt, id est, uno malo, totum malum censet, ut statuæ aureæ si tibi ostendatur pes fictilis, corpus aureum tegatur, fictilem iudicas. 3. Tua te mala, si sensum non amisisti, etiam levia graviùs affligere debent, quàm aliena, plùs tuus capitis dolor quàm aliena febris, aut crurifragium, &c. Et putas nemini plùs dolere. Perit tibi aureus, alteri mille; putas te infeliciorem. An ita Sancti sua levia atrocissimè deplorarunt. Sic Salomõ (si resipuit ut putant multi) dolẽs

ait: *Stultissimus sum virorum*, Aug. Prol. lib. de vita Christiana. *Insipientior ego cæteris, imperitior universis, peccator primus & ultimus*. Cypr. Car. oper. Christi initio. *Nos, qui vix intelligimus quæ ab illis* (id est doctis viris.) *Scripta sunt, sensu & eloquentia illis omninò impares*. Sed tibi placet tua bona videre, & quia tua sunt, bona agnoscere, præripiente voluntatem amore proprio, peccata verò, quasi aliena cogitas. 4. Nihil habes à te, quo, te, minimo præferas, habes, quo postponas, Virtutes, dotes, gratia Dei, electio, vocatio, bona opera: at hæc Dei sunt, nec nihilum permittit, ut ex his laudis pro te, surripias illi. Plùs beneficiorum & misericordiæ accepisti, hoc te non meliorem sed obligatiorem facit; sicut latronem, cui graviora parcuntur, maiora donantur: at alij non tenentur ad tantam gratitudinem: tu tamen insuper peccas.

Peiùs facis, quàm ſummi peccatores. Depoſitum habes, & ſuperbis! obligaris, & triumphas! alijs te ditiorem reputas! non tuum eſt, quod tibi creditum, ſtatim recipi poteſt.

5. Non commiſiſti gravia peccata? hoc ipſum donum Dei, in omnia rueres, niſi Deus teneret. S. Philip. Nereus. *Vulnus lateris Chriſti magnum eſt, niſi me Deus teneret, maius infligerem.* Non permittit occaſiones, retrahit ne conſentias, Aug. 2. Conf. 7. *Tuæ gratiæ, quæcunq; non feci mala*, & tu pro hoc ingratitudinem adiungis. Regredere ad cor tuum, dic cũ Franciſco: *Mea mala & mea ſunt, & pura ſunt, Mea bona nec mea ſunt, nec pura ſunt.* Ex omnibus creaturis habet Deus ſolatium, ego ſolus ordinem turbo: alia omnia, ſicut ordinâſti, pergunt. O anima mea peribis, niſi abundaverit juſtitia tua, plùs, quàm ſcribarum & Phariſæorũ Hier. in 23. Matth. *Quicunq; ita fa-*

cit quodlibet, ut videatur ab hominibus, scriba est & Pharisæus. En una vana gloria qu orsum ducat? sed nec Dei gloria est, si quis non agnoscat, se miserum, vilem, &c. & non pro tali se gerat, si ei auxilia & gratias cōferat; sicut nulla gloria est iuvare illum, qui se non dicit egere auxiliō tuô, nec se gerit pro tali. Deus autem omnia facit propter suam gloriam, ideoq; tantùm deserit, quantùm quis superbit, tantùm iuvat, quantùm se quis humiliat.

SOLILOQVIUM TRIGESIMUM QVARTUM.

An non obstent mihi virtutes meæ, ne me peiorem aliis iudicem, omnibus, etiam dæmonibus.

PUNCTUM I.

QVosdam peccatores quos videmus maximos, Deus facturus

est

est magnos Sanctos. Ita S. Antoninus quendam colebat, quia erat futurus Martyr. Alios, Deus benè agentes, quia tamen non itá ferventer, ut par, Deo serviunt, rejicit, & in extrema scelera labi sinit. Sic Rom. 1 antiquos Philosophos. Sic Apoc. 2. S. Timotheo minatus, sic Iob. 34. ait *innumerabiles* perire: sic S. Teressia erat peritura. Item ex filijs Adæ Cain reiectus, electus Seth: ex filijs Noë reiectus Cham, electus Sem, ex filijs Abrahæ Isaac electus, reiectus Ismael. Ex filijs Isaac electus Iacob, reiectus Esau. Reiectus Saul, pro illo assumptus David, pro Iu la Matthias, pro Tertulliano Cyprianus; pro Origene Cyrillus, pro Ruffino Hieronymus, pro Pelagio Augustinus: & tamen illi maiores virtutes habebant quàm tu? 2. S. Paulus timebat ne reprobus efficeretur. 3. Deus agit Rom. 9. ut figulus, ex eadem argilla, aliud vas in hono-

rem, aliud in contumeliam facit, & ubi formavit in honorem, potest reformare ut sit in contumeliam. Ergo tu, etsi esses tam Sanctus ac S. Paulus, ardere in æternum potes, & tam facilè; & alter etsi peior Magdalenâ, in æternum esse beatus! & nemo te certiorem fecit, quid fiet; certum tamen quôd sæpe similia facta. 5. Aug. 9. Confess. 31. ait Deo: *Væ etiam laudabili vitæ hominum, si remotâ misericordiâ discutias eam*: certissimò discutiet, si minimùm superbiêris. Quia *DEVS superbis resistit*. 6. Nos apud Deum, Sap. 11. & totus mundus est, ut *guttula* aquæ, tam res parva: sicut ergo in familia si unus fur, aut latro inveniatur, redundat in omnes; etiam in oculis Dei, quæcunq; peccata, alij faciunt in mundo, in te redundat probrum certô modò, sicut partis unius in alias partes: sic quia Achan fur erat, toti Israeli Deus dixit. *Non ero ultra*

vobis

vobiscum. Sicut cum infamibus nemo vult agere. Toti Israeli peccatum imputavit: ait enim: *Peccavit Israel & prævaricatus est pactum meum.* Imò ipse Christus quia factus homo est 1. Petri 2. *peccata nostra pertulit in suo corpore*: Et propter hoc ita punitus à DEO & *opprobrium factus*. Quid de nobis? 7. Sed profer tua opera. An non sicut *pannus menstruatæ*? Estne vel unum sine imperfectione, sicut si cui dares munus, v. g. pomum, luto infectum: scisne te esse in gratia? si non es, iam omnia nihil valent. Iob ait: *verebar omnia opera mea*; & quantus ille Iob? Insuper, si te attollis, & superbis, in pũcto omnia amittis ut Pharisæus. 8. Magnus tuus amor erga Deum! Iudæi si audirent blasphemiam, scindebant vestem præ indignatione & dolore: & tamen *nisi abundaverit iustitia nostra, plùs, quàm scribarum &c. non intrabimus in regnum cœlorum*:

Si

Si Filius Dei es, quomodo tibi cor nõ dolet, cùm vides tam indignè Patrem tractari? sed nec es Filius Dei, Tygris proles condolet, si mater ei lædatur, condolet leonculus: & tu omni bestiâ ignavior, & tamen superbis? & hoc nos minimè movet?
9. Lege hic & vide, quam virtutem habes, amorem Dei, patientiam, humilitatem &c. fervorem in servitio? &c. ut habeas materiam superbiendi. 10 Pro formæ suæ commendatione, an non plùs faciunt meretrices, quàm tu pro cœlo? quod S. Nonno viro sancto, lacrymas elicuit. Remittit Ierem. 2. DEUS ad Gentiles, ut videamus quantò illi diligentiores in idolis colendis. *Transite ad Insulas Cethim, & in Cedai mittite, & considerate vehementer si factum est huiusmodi.* Alexandri puer manum exuri passus ne in sacrificio idoli minimùm turbaret. Quot Ereminicam egerunt pro idolis? In la-
ponia

ponia 140. millies nomen Amidæ idoli fœmina in diem. repetebat. Suntq; illorum idola cultu digniora? Et quot Deos putarunt tanto cultu dignos iudicarunt. Verè *filii huius sæculi prudentiores sunt in generationibus suis filiis lucis*. Quantū alij ut se vindicent, etiam per ignes ruunt. Quantâ præparatione si Regem allocuturus! publicè dicturus! Respice deniq; canes quanto diligentiùs dominis suis seruiunt, quàm tu Deo, & tamen superbis? O impudentia, execrabilis impudentia! 11 Quò maior quis servus Dei, magis dolet de minimis peccatis, at tu quomodo? Magd. de Pazzis 1. p. c. 13. vitæ. De uno minimo defectu ita confusa, *video me non mereri misericordiam Dei, sed potiùs mille infernos, si me mittes ad infernum Deus meus ut mereor, iustè me poteris mittere infra Iudam quia te adeò offendi, &c.*

PUNCTUM II.

AN etiam dæmonibus? 1. Ante dæmones neminem DEUS pœna inferni punivit, nec tot auxilia, conciones &c. habuerunt quando peccarunt, ut tu. 2. Illi semel tu quoties? 3. Illis nunquam remissum, & tu rursus & rursus peccas. 4. Brevissimum tempus viæ habuerunt, ideoq; non diu peccata traxerunt, nec per horam, at tu! 5. Vnius speciei peccatum illi, id est superbiæ, tu diversa. Potest dici de te: *Væ tibi Corosaim*, &c. Luc. 10. Si enim hæ gratiæ fuissent factæ dæmoni, *remissius erit in die illa sodomis* & forte etiam dæmonibus. 6. Non confixerunt Filium Dei, non rursus & rursus. 7. Nos tentati, sed & dæmones à Lucifero omnes inducti. Et gratiam insuper resurgendi non habuerunt, nemo illorum fuit electus

in ſponſam ſed ſolum in famulam. At DEus accepit ſponſam humanitatem & nos veluti rebelles ruſtici conſangvinei illius, quæ non facimus.

PUNCTUM III.

QVòdſi te vilem reputas? 1. Non magis te ab alijs æſtimari velis ut nec rem quæ valet unci aureo. 2. Si te maximum peccatorem reputas, maximam age pœnitentiam ſicut ſancti, 3. Omni te pœnâ, odio, contumeliâ dignum iudicas. Quare fugis ea? 4. Si omnes meliores reputas, quare ut meliores, omni honore obſequio non prævenis? Hæccine veritas eſt? *Veros adoratores Dei oportet in ſpiritu & veritate adorare, qui mendax eſt, ex patre diabolo eſt.* 5. Ad rem contemnendam ſufficit ut unus ſit defectus, ad te humiliandum ſi una deſit virtus, corpore tota ſpōſa formoſa ſit, ſolùm deſit naſus, o-

mnes eam contemnent: Sit pius, devotus, idoneus, &c. servus, solùm furax, omnes eum contemnent: si optimus artifex vestem optimè conficiat, solùm in uno erret, damnabis eius operam, & sic in omnibus. Totam rei perfectionem ob unum defectum despicis: in solo te iudicium aliud habes. 6. S. Cypr. epist. 3. *Exaltatio & inflatio & arrogans ac superba iactatio non de Christi magisterio qui humilitatem docet, sed de Antichristi spiritu nascitur, unde & parem talibus pœnam Scriptura comminatur.* 7. Aliquibus Deus maiora parcit peccata; aliquibus non parcit minora, etiam ad plurimorum Sanctorum intercessiones. 8. Multi qui bene vixerunt, damnati, Phigellus, Hermogenes, Philetus discipuli & socij Sancti Pauli, tandem facti apostatæ, Origenes sanctissimus, castissimus, filius Martyris, Tertullianus austerus, lapsi, Basilides E-

piſcopus Aſturgitanus, Martialis Ep. Semovicenſis poſt vitam ſanctã facti idololatræ, ut habet S. Cypr. epiſt. 68. Oſius Sol Eccleſiæ perijt. Lucifer Calaritanus in hæreſim lapſus. Dydimus Alexandrinus à S. Antonio vocatus ſanctus, perijt. Neſtorius monachus perfectiſſimus Patriarchaq; Conſtantin. factus hæreſiarcha, & eius magiſter Theodorus ex ſancto ſceleratiſſimus. Eutyches priùs exilium ob fidem paſſus, propheta, hæreſum terror, miſerabilis hæreſiarcha factus, & hic tandem pœnituit ex tot unus Aug. Soliloq. 29. *Vidimus de multis & audivimus à Patribus noſtris, quod utiq; ſine magno tremore non recolo, ſine multo timore non confiteor, aſcendiſſe primitùs quidem usq; ad cœlos, & inter ſidera nidum ſuum collocâſſe, poſtmodum autem cecidiſſe usq; ad abyſſos, & animas eorum in malis obſtupuiſſe. Vidimus ſtellas de cœlo cecidiſſe ab impetu ferientis cau-*

de draconis &c. & eos qui in medio filiorum Dei ambulabant instar lapidum ignitorum quasi lutum ad nihilum defluxisse. Cypr. de simpl. Præl. *Nondum es in termino, quidquid habueris sed in gradu, adhuc inde cadere potes, & quò plura habes, periculum maius est, quia plus adversarius provocatus est.* Talis Iustinianus & Heraclius Imp. priùs PP. Ecclesiæ, post Tyranni, alis Hero Erem. August. Soliloq. 28. *Mundas de nobis Filiis hominum eos in quibus tibi complacuit habitare, quos ab inaccessibilibus profundis secretorum iudiciorum incomprehensibilium sapientiæ tuæ, semper iustorum, licet occultorum, sine eorum meritis prædestinâsti ante mundum, vocâsti de mundo, & in mundo iustificâsti, admirantur omnes tabescentes sapientes terræ, & ego Domine hoc considerans expavesco & obstupesco de altitudine divitiarum, sapientiæ & scientiæ tuæ, quoniam ex eodem luto alia quidem vasa in honorem, alia in contumeliam*

sem-

sempiternam. Quos igitur tibi elegisti de multis, quorum nomina tu nosti nequaquam perire possunt, quibus omnia cooperantur in bonum etiam ipsa peccata (hinc noli assumere in exemplum tibi quosdam, qui totam vitam perditè agunt, & in morte pœnitent, quia sunt ex electis.) *Cum enim cadunt non colliduntur, quia tu supponis manum tuam custodiens omnia ossa eorum, ut unum ex his non collidatur. Attamen mors peccatorum pessima, illorum inquam, quos antequam faceres cælum & terram, secundum multam abyssum iudiciorum tuorum occultorum semper iustorum, præscisti ad mortem æternam quorum dinumeratio nominum & meritorum pravorum apud te, quos reliquisti in iudiciis: quibus omnia cooperantur in malum, & ipsa etiam oratio vertitur in peccatum, ut si usq; ad cælos ascendant & caput eorum nubes tetigerit, & inter sidera cæli nidum suum collocaverint quasi sterquilinium in fine perdentur. Ita*

enim Isaiæ 10. *Et erit lumen Israel in igne* (inferni) *& sanctus eius in flamma, & succendetur & devorabitur spina eius, & vepres eius die unâ. Et gloria saltûs eius & Carmeli eius ab anima usq; ad carnem consumetur, & erit terrore profugus & reliquiæ saltûs eius præ paucitate numerabuntur, & puer scribit eos*, Cypr. de sing. Clerici. *Quanti & quales Episcopi & Clerici simul & Laici post confessionem victoriarumq; calcata certamina, post magnalia & signa, vel mirabilia usquequaq; monstrata, noscuntur cum his omnibus naufragâsse. &c.* Quantos leones domuit una infirmitas delicata? &c. *ante nos ista tractantur & nullis terroribus coercemur, quid faceremus, si opinionibus tantummodò gestas historias audiremus! Sed hæc est semper incredulitas humanæ duritiæ & non solum audiendo sed etiam videndo non credat alteros interiisse, nisi & seipsam viderit interire.* Luc. 13. Cum cadens turris in Siloe

quos-

quosdam oppressit, Christus cæteris dixit. Putatis hos cæteris fuisse deteriores: non. *Nisi pœnitentiam egeritis omnes similiter peribitis.* Et è contra Cypr. l. c. *sæpius & mœchi, & sanguinarii, & ebriosi, & omnium scelerum rei conversi meruerunt ad palmam Martyrii pervenire.* Novatianus hæreticus quàm ante sanctus fuerit testatur S. Cypr. epist. ad eundem. *Proximorum delicta ut propria fleverat, onera fratrum sustinuerat, lubricos in fide cœlesti allocutione corroboraverat.* Et tu nescis an sis ex electis, nescis an si te talem putes eo ipso sis permittendus labi; & si te meliorem putas, & tamen peccas gravius peccas, quia magis es DEO ingratus agnoscens plura eius beneficia & te credens amicum, de te queritur. *Si inimicus meus maledixisset mihi sustinuissem utiq; tu verò &c.* 9. Axioma est. Quô vilior persona quæ offendit, eò gravior offensa, tu vilior es in-

natura quàm diabolus, itaq; eo te magis humilia. 10. Dæmon non audet hominem sanctum lædere, at tu. 11. Pilatus ex metu crucifixit, tu voluntariè. 12. Iudas in peccato ad triduum non perseveravit, at tu diutiùs. 13. Crucifixores *si scivissent, Regem gloriæ nunquam crucifixissent*, S. Brig. Reu. 37. B. V. dicit. *Crucifigunt filium meum per indurationem peccatores.* 14. Sed si solùm veniale cōmisisti, plus mali fecisti, quàm si corpus & animam destrueres. S. Doroth. serm. 20. *Nec pro totius conversione mundi mentiri debes, mentitus* plura fecisti mala quam si cùm posses facillimè totum mundum ex inferno eripere, non eripuisses. 5. Demus te nunquam peccasse, nisi in oratione distractum fuisse & iam es maledictus à Deo. Amb. de Cain & Abel. c. 9. *An nescis quàm grave sit in oratione contrahere peccatum ubi speras remedium, certè Dominus per Prophetam docuit*

tuit hoc esse grave maledictum dicens Psal. 8. *Et oratio eius fiat in peccatum*. 16. Detur quod semel solum venialiter peccasti & ecce habes quod totâ vita defleas. (Vide Soliloq. de pecc. ven.) 17. Si fuisti temerarius semel, meritus es iram Dei ut Oza. 2. Reg. 6. Deus unicè amat spiritualia, iam verò amanti etiam aliquod parvum eripere quantum! Deus appropriat gloriam, *gloriam meam non dabo. Soli Deo gloria*. 18. Et quidem de rebus spiritualibus superbire, videtur esse multò gravius peccatum quàm de temporalibus. Quia res, quæ sunt propriè Dei furari & sibi appropriare est sacrilegium, idq; contra Spiritum S. ut patet in Anania & Saphira, qui mentiti Spiritui S. Item quia quò quis res maiores furatur gravius peccat. Atqui spirituales sunt meliores sæcularibus & altioris ordinis, imò quò maiores erunt, gravius erit peccatum. Quia con-

tra Spiritum S. quia præcipuè sunt dona Spiritus S. Et quia in ordine supernaturali ad quem Deus elevavit & specialiter suum fecit. 19. Neminem credo tam clarè cognovisse se non debere peccare, & tamen peccásse, ac ego. Vnde si plura peccata alij fecerunt: minùs suas obligationes agnoverunt, aut si agnoverunt & fecerunt, minus ab eis præservabantur atq; ego. Tu quidem nihil te dicis: sed quomodo. An nihil de te sollicitaris ut procures gloriam Dei, atq; non sollicitaris de ijs quæ non sunt. Relinquendo te & exaniendo in omni patientia, absumpto omni affectu proprio, annihilatâ voluntate tuâ, sicut non efficeris impatiens, si quis spatia imaginaria verberet.

SOLILOQVIUM TRIGESIMUM QVINTUM.

Odium quo DEUS odit superbiam.

PUNCTUM II.

CAstos castitate exuit dum in superbiam labuntur: Iob 12. v. 18. *Baltheum Regum dissolvit & præcingit fune renes eorum.* De quo S. Greg. M. *Regum dissolvit, quando in his qui bene regere sua membra videbantur, propter elationis culpam, castitatis cingulum destruit, hoc est permisit ut caderent in luxuriam, ne extollerentur in superbiam.* S. Damasc. lib. 2. Orth. fidei cap. 29. *Sit aliquis cui virtutes suæ ad rectè facta animos attollant, sinit hunc Deus in stuprum incidere &c.* 2. Eccl. 10. *Odibilis est coram Deo & hominibus superbia.* 3. Etiam superbus si esset tam pius, purus, probus ac B. V. Si tamen superbus esset, Spiritus

ritus S. in eo non requiesceret. Bern. ser 1. super missus. *Si Maria humilis non esset, super eam Spiritus S. non requievisset.* Supra dixit. *Super humilem non super Virginem.* 4. Extraordinarios modos & specialiter confusivos puniendi hoc malum Deus adhibet, ut Nabuchodonosorem vertit in bovem. 5. Omne peccatum nomine superbiæ appellat. *Ascendit superbia eorum.* 6. Quotquot habueris bona opera, si eis vel unum actum superbiæ admiscueris, contemnit illa Deus & fastidit. Ut patet in Pharisæo Luc. 18. ut ipsemet Deus svadeat, si facis opus aliquod ut tibi sit utile Matth. 6. *Nesciat sinistra tua quid faciat dextra.* 7. Superbos execratur Isai: 28. *Væ coronæ superbiæ &c. pedibus conculcabitur corona superbiæ.*

SOLILOQVIVM TRIGESIMVM SEXTUM.

An me verè possim judicare peiorem omnibus.

PUNCTUM I.

EST de fide gratias & auxilia prima dari nobis gratis à DEO, ita, ut quod mihi dederit. alteri negavit, nihil in me plùs invenit quare daret potiùs. Gratis nos elegit ad virtutem si illam habemus, ut Paulum dum Ecclesiam persequeretur fecit *vas Electionis*: Genesium Martyrem unde nihil nostri habemus præ alijs. 2. Quare tu potius natus inter Christianos &c. non inter turcas? Gratia Dei. Quare non ante prædicatum Evang. Gratia. Ergo quod te prætulit alijs misericordia Dei est. Et tu præ his omnibus ingratior! 3. Si hæc dona alius accepis-

pisset multò forte Deo gratior fuisset, tu itaq; peior es illo. S. Franciscus dicebat gratiorem futurum fuisse quempiam latronem quàm se, ideo se infra latronem abjiciebat: Aliunde nihil habes quo te præferas. 4. Gratijs à Deo datis meliùs quisq; alius usus fuisset, si habuisset tantam rerum salutis notitiam, auxilia, socios &c. quæ tibi ad altissimam sanctitatem sufficiunt: Quòd alius peccet, fragilitatis est, non habet tanta auxilia; quod tu etiam minimo peccato, summæ malitiæ. Ideoq; tua minima alienis maximis habent unde graviora reputentur. 5. Aliorum, qui tanta non acceperunt à Deo nec æstimantur peccata tanti sicut non judicatur cæcus qui in tenebris nihil videt, sed qui in luce, non surdus, si nullo loquente nihil audit: At Isai. 24. *Quis cæcus nisi servus meus? Quis surdus nisi ad quos nuncios meos misi?* At qui servus sci-

ens

ens voluntatem Domini & non faciens, peior est ignorante, & magis *vapulabit*. Atqui ut Bern. serm. 1. in Pentec. *Scienti bonum & non facienti peccatum est illi gratia:* Atqui melius esset nil tale habere à Deo quam abuti, vel malè uti: Vt de Iuda scriptum *melius est si natus non fuisset homo ille*, id est, nec gratiam creationis accepisset. 6. Habentne tanta hoc illi quos reputas te magis peccatores ut hinc se humilient 7. Nonne dignus es ut ijs donis priveris? Magis puniaris? Vt qui maiorem benefactorem offendisti. Hinc Magdalena de Pazzis judicabat, se dignam deseri à Deo, indignam eius servitio & obedientiâ, monasterio, dignam ipsis contumelijs: mirabatur se non detrusam ad infernum.

PVNCTVM II.

DAta tibi sunt talenta, non uteris, audies Matt. 25. *Tollite ab*

eo ta-

eo talentum, & inutilem servum eiicite in tenebras exteriores, ibi erit fletus & stridor dentium. 2. Magna tibi data Luc. 19. *Tollite ab eo &c.* Et tamen agnoscebant servi non suum id fuisse talentum, nec de eo gloriabantur ut tu: non amiserunt, non abusi, sed tantùm quia lucrum non fecerunt. Et hoc quidem in eo qui unicum talentum habuit, quid fiet de illis qui plura! 3. Es vinea circa quam DEUS laborat dona conferendo maiora quàm aliis. Sed tu pro uvis labruscas, & ecce ait DEUS, *Nunc ostendā vobis quid ego faciam vineæ meæ. Auferam sepem eius & erit in conculcationem: ponam eam in desertum, & non putabitur, & non fodietur, & ascendent vepres & spinæ, & nubibus mandabo ne pluant super eam imbrem,* 4. S. Greg: hom. 1. In Evang. *Videamus ne nos qui plus cæteris in hoc mundo accepisse aliquid cernimur, gravius inde iudicemur cui multum datum multum*

quæ-

quæritur ab eo. 5. Bonum ex integra causa malum ex quovis defectu 6. Multos videt DEUS si illis etiam minores gratias contulisset longè sanctiores futuros. 7. Multi post vitam sceleratam conversi, ferventiùs DEO serviunt, ut Paulus, Magdalena, hinc cogita quos nunc vides sceleratos, si DEUS daret gratias forte millies futuros fuisse sanctiores; at tu quia tepidus es. Apoc. *Incipiet te Deus evomere ex ore suo.* Greg. 3. p. Pastor, 35. *Qui adhuc in peccatis est, conversionis fiduciam non amittit, qui verò post conversionem tepuit simul spem quæ erat de peccatore subtraxit.* DEUS ignis est, teporem odit. Iniquus es in Christi merita ad hoc ne tibi meruit auxilia ut tam tepidus esses? Iudica teipsum, an non sis dignus ut his spolieris?

PVNCTVM III.

QVid si tu es causa ut alij relinquantur in peccatis? 1. Punit

Deus

Deus unius peccata in alijs non solùm pœnis sed etiam permissione peccati, & negatione auxilij ad resurgendum Exod. 20. *Visitans iniquitatem Patrum in Filios in tertiam & quartam generationem*, sic qui equo S. Thomæ Cantuarien. sciderunt caudam; eorum posteri caudati. S. Adalberto Archiep. unus inflavit tubam in aurem, omnes eius pagi qui audiverint tubam obsurdescunt, Heli ob filios punitus ab Achan, Saulem, Davidem, Ezechiam, &c. eorum regnum temporaliter. Sed etiam permissione peccati, ut ob Davidis adulterium *suscitabo malum de domo tua*, id est permisit incestum Ammonis, Absolonis scelera, hinc David pro Absolone volebat mori. 2. Nunc Iudæi permittuntur in peccatis & perfidia mori, quia majores eorum Christum occiderunt: 1. Thess. 2. *pervenit furor Dei super illos usq; in finem.* 3. Sic Græcia in Schisma-

ſmate & ſervitute, ſic terra ſancta ob peccata maiorum hæret, ſic Europa in hæreſes labi permiſſa & non tota erigitur, prædixit hæc S. Hildegardis 300. annis ante Lutherum & cauſam horum ſcelerũ adduxit. Propter peccata bella iniuſta & tot crimina ſicut propter peccatum Achab ſpiritus mendax in ore omniũ Prophetarum permiſſus. Tu ergo es cauſa tot peccatorum, tu cauſa quòd tot damnentur. Et fortaſſe per multa ſæcula damnabuntur. Hinc B. Magd. de Pazzis totius mundi ſcelerum ſe ream, S. Cath Senen. S. Dominicus judicabant, & pro ijs conabantur ſatisfacere. ſ. Etiam tu te totius mundi fœtorem, peſtem, infectionem iudicare non poteris, non colluviem & fontem ſcelerum? non ideo enim tu minus es cauſa omnium quia & alij ſunt, & quia te Deus maioribus beneficijs cumulavit tua magis eũ exacerbabant peccata.

cata, quem tanto lumine illustravit, *Si inimicus maledixisset illi sustinuisset utiq, tu verò comes eius &c.* magis lædit macula in pura veste quàm in sordida, quam posuit ut lumen mundo, ut salem, at *si sal evanuerit &c.* tu salire debueras & condire Deo mundum, & ecce insulsus, tu à putredine conservare & ecce evanuisti. Ezech. *Quæsivi de iis virum qui interponeret sepem & staret oppositus contra me pro terra, ne dissiparem eam & non inveni, & effudi super eos indignationem meam, & igne iræ meæ consumpsi eos.* Tu ergo Dei amicus, cubicularius intimus, factus es caput omnium rebellionum, translationis regnorum; Tu es nauclerus qui naufragos cùm possis recipere, contemnis. 6. Peccatum cùm sit infinitè malum, & te quasi infinitè malum, & vilem facit si illud admisisti, ut calor quasi infinitè calidum. 7. Vix dabis, imò aut non dabis mihi

hi opus tuum bonum ſine ullo defe-
ctu: attamen ut bonum ſit, omni de-
fectu carere debet. Quia bonum ex
integra cauſa. Non cum ardore
peragis negligis boni occaſiones, tuæ
voluntati indulges, inſtinctibus re-
ſiſtis, gratiora Deo omittis, diſtra-
heris, verbis plenus es minus con-
ſideratis &c. 8. Adhuc ſervus eſſes
inutilis ſi quot in æternitate momen-
ta, in immenſitate puncta ſemper
intenſos amoris actus eliceres, obſe-
quia quæ poſſibilis poteſt creatura
præſtares. Quid verò modò ubi nil
ſine defectu? ſed tu veluti ſculptor
rudis craſſam ſtatuam plenam errori-
bus oſtentas. Optimum autem ſi unus
error fuerit, non occubabit. Deus 9.
tibi veluti aurum dat auxilia, & tu
lutum illi miſces, tractamus De-
um ſed ſingulis bonis aliquid corru-
ptionis miſcemus, murum extrui-
mus ſed multum arenæ inter lateres
miſcemus teximus ſerta, ſed inter
flo-

flores lutum. 10. Si quis te cum aliquot socijs acciperet & in altissimã turrim ex qua aliquot socios dejiceret, teque extra fenestram expositum teneret, minando tibi similem interitum, vacaretne tibi ad superbiendum & de tuis excellentijs cogitandum, pendes, infra te peccatum mortale & gehenna, & hunc tenentem superbia irritabis? & tamen propter nullum vitium tot Deus permisit labi quàm propter superbiam. Sic Petrus, sic apud Cass. unus à parva superbia ordiendo Atheus factus irrevocabiliter. 11. Antiqui sapientes Rom. 1 traditi in omnia fœdissima scelera contra naturam & rationem: & hoc quia non ut par erat Deum glorificaverunt, non satis grati pro beneficijs fuerunt. Tu ergo demptis Dei beneficijs par es omnibus improbis: ijs adiectis, ut de alieno superbire non potes, & si non gratus es insuper in tanto es pe-

ficulo, hoc periculum cogita non superbies, ficut ille, qui expectat pœnam capitis. Peior fum rebûs inanimatis, nihil ampliùs appetunt esse quàm funt, ego verò ob superbiam melior Deo: illæ operantur ad fuum finem, ego non: obedientes fed finem cui funt fubiectæ, fuo modo laudare Deum non defінunt. 12. Gentilibûs damnatis, quia non tantùm cognoverunt enormitatem peccati. 13. Gratias & dona quæ tibi Deus dat plura quàm alijs, fortè ita ut medicus, graviùs ægrotis dat maiora, quia te magis videt fragilem, & quia cum his cadis, cum quibus alij non caderent. 14. Quòd non cadis, fuis te manibus Deus portat: nec ideò alio cadēte, debes meliorē te putare, fed Deo gratias agere, quòd te tibi non relinquat. 15. Exhibet tibi ut filio prodigo plures gratias: ideone es melior alio. 16. Vis haberi ut tela aurea & pura à Deo; fed fortè ideo

magis apparebunt tuæ fœditates.
17. Quæ mea prudentia contempto Rege potentissimo, & cui insuper debeo millionem auri, ac ideò potest me vel ad carceres perpetuos detrudere, vel comburere vivum &c. Ego tamen & in obsequio sum deses idq; ut placeam uni incarcerato: ita est Deus hic Rex, cui sum debitor, homo quivis cuius respectu ducor, est captivus Dei, saltem ob peccatum originale. Lucra minima quæro, & noxia, id est temporalia: æterna negligo: transeuntia non mansura: voluntatem meam sequor, à qua sum toties deceptus non divinam. Et cũ hac prudentia gloriabor.

SOLILOQVIUM TRIGESIMUM SEPTIMUM.

Miseria hominis.

I*Nfantia & Pueritia.* Nascitur homo infeliciùs quàm bestia, quàm

vermis. Tota eius vita in aliena gratia, si tantùm sibi relinquatur, perit: multos morbos cum lacte & ad mala inclinationes sugit. Traditur instruendus his quorum sævitiam ferre debet, nullâ interim libertate, nullo dominatu gaudet; & nihil differt à mancipio: coercetur, constringitur, pati quævis cogitur, & ad placitum alienum se formare, & sæpè vitijs imbuitur. Ea sustinet quibus graviora viro vix accidere possunt. 2. *Adolescentia.* In hac temeritas, audacia, furor iuvenilis, in pericula se cōijcere, natatu, aggressu: lumen rationis lenocinijs extingvere, castitas, infinita subit naufragia, deinde pudor in confessionibus & vix ulla emendatio, ebrietas, crapula, lites, pugnæ, vulnera, detractiones, Dei & salutis oblivio, socij mali, ut pudeat esse impudentem, quot mendacia, quot discrimina vitæ, ut si supervivant morborum

plurimorum initia contrahant, pessimas consvetudines, axiomata, & dictamina noxia acquirant, mores pravos, ut senectuti nil, nisi, quod doleat relinquatur. Vide plura in Plato, tum sibi Iuvenis promeretur mille infernos, tum malam famam, tum sanitatem, oculos, aures & membra corrumpit: Deus interea læsus vocationes suas & auxilia subtrahit, & sic infiniti pereunt. Iam si uxor quæritur, quanti casus! 3. Vir solatium expectat à prole, ecce afflictio, vel deformis, vel immatura moritur, vel malitiosa vivit, vel filia fit pudori, filius probro, inobediens, heluo. Iam, uxor suspecta sterilis, contentiosa, iam lites, curæ, vicini mali. Colligetur avarè ut conficiatur, interim ager fit sterilis terrent pluviæ, siccitas, & animalium pestes. In amicis perfidiæ secretorum proditio, famuli perfidi, villicî infideles, ubiq; furta.

Et hic quam omnia plena periculis. Caſſ. ait q. 6. de ſtatu vitæ del. *Multi in matrimonio æternam ſalutem amiſerunt, qui in Religione ſalvati fuiſſent, quidam è contra, in religione pereunt, qui in matrimonio ſalutem fuiſſent conſecuti, nonnulli pereunt in hac religione, qui non periiſſent in alia* (ſæpe etiam in malam diſciplinam, diſſolutionem, ebrietates incidunt) *Idem eſt dicendum de domibus dignitatibus, officiis, ſtatibus, artibus, opificiis, ſocietatibus, aliiſq; vitæ generibus, Quàm multis dignitas Eccleſiaſtica, vel Canonicatus fuit cauſa perditionis? Quã multis Maieſtas regia & potentia ſæcularis, item ſtudium accumulandi prolesque ditandi. Sunt enim nonnulli ſtatus & ſtudia, quæ plurimas peccatorum occaſiones ſuggerunt.* Nam *ex rebus ex ſe indifferentibus, aliæ nobis, aliæ aliis, damno & occaſioni peccati ſunt.* Nemo *autem novit quid ſibi expediat exceptô Deô, hinc tot ſollicitudines ſi quis de*

 ſtatu

statu suo se reflectat eâne sit vita in qua salutem consecuturus. Eâne in qua certò damnandus. Sed plerumq; ad cōsideranda salutis negotia vel minimum tempus per amicos relinquitur accedunt debita, credita, negas mutuum, hostis es, das: si repetis; hostis es, acceptas hospites, te perdis; fugis irrideris. Damnum accidit, aliquid comburitur, vastatur, tu torqueris. Multa, ne non habearis minùs generosius audenda. Infirmatur, moritur domesticus, aut proles, qui dolores, quæ lamenta! quanta afflictio! Quid non doloris? & certe nemo est qui non plura mala & adversa acceperit, quàm bona & læta. Mittitur extra domum filius; quanta solicitudo ut studeat, in periculis incidat, cum illo medium proficiscitur cordis, de illo si adversi rumores audiantur quid non afflictionis? imminet grando; pallet ne in ipsius fruges sæviat: immine

ventus

ventus furens; ne ſylvam eius frangat, pluvia quia importuna, quæritur. Nulla aeris conſtitutio, nullum elementum ſatisfacit. Si tibi ſuccedat benè, quot invidebunt? inſidias ſtruent, in ijs innocentem vocabũt, iniurias inferent. Si adverſitate premaris, nullus malum porriget. Quãtum inter hæc relinquitur ut ſaluti tuæ conſulas, cùm nec lingva tua ſit nec manus vacet, nec cor ſit quietum, nec oculus liber, nec pes ſibi relictus, totus es extra te, ut nullum mancipium durius ſervitium patiatur, excepto hoc quod tu ſpõte tibi curas aſſumpſeris. 4. *Senectus.* Iam omnes exſpectãt tuam mortem, omnibus es gravis, nec te Filij ferre poſſunt, perpetuæ contra te querelæ, Filij acerbius reſpondent, ut non minus eos revereri debeas quàm olim Pædagogum. Ipſe tibi gravis uno morbo poſt alium ſuccedente, cura circa te deficit, & quoties vi-

des non ut par est tibi ministrari toties amaritudine aut lachrymis perfunderis. Sedebis totis diebus desertus dicet filius, non superesse tempus quo te adeat, affinis etiam convivijs excipiet, omnes sua coram te abscondent, nec parvos nepotes ad ire te permittent, ne eos halitu & morbis inficias. Lætior eris? pro deliro sene habeberis; tristior? pro intolerabili ac crudo? contemnes vestitum? dedecus infligere domui; appetes, ridebunt veluti iuvenilia appeteres? Filij voluntati servies, te velut miserum ac sui iuris nescium traducent; obsistes? Mille pro uno verbo facta recipies. Sobrius vives? vitam te diæta in malum nepotum trahere interpretabuntur, in nullo denique satisfacies. Iam accidat morbus, ut lecto te movere non possis, vide ne prius putrescas in lecto, quam in sepulchrum mortuus deferaris, nullus erit qui odorem ferre possit;
qui

qui preces & vota langventis audiat. Iam saluti tuæ quid supererit inter has amaritudines? quæ executio testamenti, ubi omnia priùs diripientur, falsificabuntur, antequam animam exhales? Si largior sis in animam, argueris, ut tuorum immemor. Omnes sæpe vitæ longioris te lactabunt, ut sine cura salutis moriaris: Aut ita curis, solicitudinibus distrahent, ut nec tempus, quo cœli recorderis, suppetat. *Vniversim loquendo* nulla dies sine admixtione alicujus mali. 2. Salus semper dubia. 3. Spes plerumq; decipit. 4. Morbi perpetui. Etsi sanus esse velis, omnibus ferè oblectamentis te vitæ abdices. non somnum, cùm libet, non cibum, quando, & quem. 5. Paupertatis & egestatis omnia in terris plena. 6. Rarò messis respondet expectationi. 7. Diluvia, naufragia, bella, pestes. 8. Mors semper impendentia, ut nec uno momento ab

ea securus sis. 9. Sæpe tam amara vita redditur, ut homines mortem præeligant, imò eam sibi inferant, & quod alicui accidit, tibi potest. 10. Curæ somnos adimunt. 11. Impijs sæpe melius succedit quàm bonis, & raro qui deberet virtutem, sequitur honor. 12. à potentioribus opprimuntur debiliores, & iustitia contra eos silet. 13. Tot discordiæ, cædes, apertæ & occultæ. 14. Omnes passim cũ interitu animæ in libidines effusi, aut avaritiam. 15. Meliores sæpe paupertate obruuntur. 16 Castitas in discrimine & insidias multas patitur. 17. Qui expetunt proles carent illis, qui eas nollent habere, abundant, 18. Sinceritatis nihil, lachrymæ & amores falsi, nihil est cui firmiter credas. 5. O *quã beata* vita est quæ procul his est. O quàm beata cœlestis Patria ubi amat unus alterum, optat, gaudet, complacet de bono alterius ac

de

de ſuo, nihil quod neget, ubi ſemper eſt quidcunq; deſideres, ubi abeſt ſemper quidcunq; metuere poſſis, ubi non de veſte, non cibo, non de filijs, non de re familiari, non de honore, non de fama, non de domo, agro, ædificio, ſylvis, lacubus, cura. Ubi à nullo homine quidquam timeas, cum quovis tam ſecurè tam confidenter ac tecum agas, ubi quocũq; voles ſtatim pervenies quidquid voles ſcire, cognoſcere, intelliges. Quamcunq; dulcem ſymphoniam audire ſtatim excitabitur, quemcunq; ſaporem guſtu percipere habebis, quamcunq; voluptatem percipere cum honeſtate ſenties, quidcunq; videre, conſpicies. Quoſcunq; alloqui, ſtatim poteris. Et hoc in æternum & hoc cum omni ſecuritate de poſſeſſione, & de hoc nunquàm ſollicitaberis ne amittas. Quàm beata reſpectu cuius hæc præſens eſt mors. S. Greg. M. hom. 37. in Evang. *Terrena ſubſtantia ſu-*

pernæ felicitati comparata mors potiùs est dicenda quàm vita. Temporalis vita æternæ comparata, mors potiùs est dicenda quàm vita. Quomodo non mors? Somno si octo horas dedisti, adiuncto diurno, tertia pars illius periit, nam octo sunt tertia pars horarum viginti quatuor, quibus dies constat, deme vitæ, pueritiæ annos, quos magis brutaliter exegisti, deme quod morbi, ocium, socij &c. adimunt. Quid reliquum? Sed & quale, quod ventus asperior, quod radius solis ardentior, quod plumula sæpè eripuit: quòd tot malis, morbis, casibus, insidijs, patet.

SOLILOQVIUM TRIGESIMUM. OCTAVUM.

Pœna Purgatorij.

PUNCTUM I.

DOcent pleriq; eundem ignem esse in

se in purgatorio, qui in inferno. Ita Sanctus Gregorius Magnus 4. dialog. cap. 25. Sanctus Thomas in 4. distinctione 21. quæstione 1. artic° 1. Cæsarius historia 28. graviorem quã quidquid in hoc sæculo cogitari, aut videri, aut sentiri potest. S. Magdalena de Pazzis à B. V. didicit, 2. p. vitæ 13. omnia tormenta quæ passi sunt tot Martyres, esse instar amæni horti respectu pœnarum purgatorij. Caiet. docet, quòd graviùs aliqui in purgatorio affligantur, quàm in inferno. Beda in Psalmo 37. esse graviorẽ, quã quidquid unquam passi latrones vel martyres, vel quidquid gravius homo possit excogitare: 2. Graviorem, quàm omnium martyrum simul sumpta tormenta, quanta tamen Clementis Ancyrani, Adriani, Eustachij? &c. 3. Dæmonum ira singularis, ut de re iam perdita; sicut, si quis amittat mercedem laboris annorum 10, 20. 30, aut 60. summâ irâ

ardeat, omne ingenium ad vexandum vertunt, & quidem non unus sed tot quot per peccata (iuxta Evang. ubi *septem secum assumit nequiores*) ius ad te habuerunt crescet autem post vicem decimam, summa ad centum 37. milliones, quadriginta 89. millia, centum 28. quæ singulorum feritas, rabies, ingenium ad affligendum! & horum alij alijs nequiores! 4. Ignis si esset ut centum calidus quantùm ureret, quid tot iræ dæmonum in te incensæ? 5. Sæpè nescitur quàm diu, dæmones ergo per mendacium, longissima tempora minãtur. 6. Nescitur an eâdē intensione, an augebitur pœna? 7. Omnis alia cogitatio quâ anima distraheretur cessat, & immenso propè tædio tabescit. 8. Solatium nullum. 9. Est quidquid malum aggravare demptâ æternitate. Cogita *quidquid*. Hanc vocem. 10. Si ut ferrum candeat anima, ut solvat

lapi-

lapides attactu? talis comparuit clemens Iudex Sanctus Severinus attactu Clerici manum solvit carnibus ut scribit P. Damiani. Maxima pœna terrestris non habet comparationem cum illa ut Sanctus Thomas in 4. distinctione 21. quæstione 1. a. 1. Si in flumine igneo volveris. Ita Sanctus Aug. hom. 16. ex so. S. Teresia vitæ lib. 4. cap. 3. apud Riber. *spiritûs dolores à corporeis permultùm distant, atq; hinc eruo & assequor quod animæ quæ in inferno & purgatorio versantur modo plura patiantur, quàm in hac vita ad corporalium mensuram ab hominibus comprehendi queant.* Unde Bonac. Conink. Tolet. docent. Etiamsi pluribus annis pœnitentiam valde rigidam ageres, non satisfaceres pro purgatorio aliquorum, Au. lib. de vera & falsa pœnit. *Hinc autem ignis etsi æternus non sit; miro tamen modo est gravis, excellit enim omnem pœnam quam quis est passus in hac*

vita.

vita. Nunquam in carne inventa est tanta pœna; licet mirabilia Martyres passi sint tormenta, & multi nequiter iniqui tanta sustinuerunt supplicia. Cyrillus apud S. August. epist. 206. narrat, unum ex ijs tribus, qui in Sancti Hieron. obitu revixerunt, de purgatorio igne sic fuisse locutum. *Si omnes, quæ in mundo cogitari possent pœnæ, tormenta, afflictiones, minori, quæ illic habentur pœnæ & tormento comparentur, solatia erunt. Mallet enim quilibet viventium omnia, quæ hic videntur tormenta subire, & usq; ad finem mundi omnibus simul sine remedio cruciari pœnis, quas omnes homines ab Adam hucusq; sigillatim pertulerunt, quàm uno die in inferno vel in purgatorio, minori, quæ illic habetur pœna torqueri.* Greg. in Ps. pœnit. ad 3. in princ. *Illum transitorium ignem omni tribulatione æstimo præsenti intolerabiliorem.*

PVN-

PUNCTUM II.

PRo leviſſimis peccatis, ut ſunt verba otioſa. 2. Unus monachus quinquennio vapulavit ob quinque grana piſorum neglectim amiſſa, 3. Quidam quindecim annis, quia non deſiderabat ardentiùs videre ſanctiſſimam Trinitatem. 4. Alter, quòd colloquendo, ſermonem aliorum interrũperet, clamoſiùsq; loqueretur, malè mactatus. 5 In inferno puniuntur ob omiſſiones bonorum operum: *eſurivi non dediſtis* &c. Epulo ob uſum intemperantiorẽ propriorum bonorum: quàm parva ergo igni purgatorio manent! 6, Quid temporis puncta otiosè conſumpta, intentiones omiſſæ, diſtractiones admiſſæ? 7. Quàm ſeverè ſingula: nõ deeſt, qui uni veniali unum annum aſſignet, ſed exempla ſuperiùs adducta oſtendunt, quod uni peccato

levi

levi plures anni. Sed ſit unica hora, in quot ſæcula excreſcet pœna? unus annus ſolùm, horarum habet octo millia, ſeptingentas ſexaginta, vereor ne unâ ſeptimanâ tot incurras venialia. 8. Eſt exemplum, qui ob mutuum unius nummi poſtquam novennio arſiſſet in pœnis, monuit ut ſolveretur. Alter ſacer Orator quòd ſtylum dicendi ſublimiorem affectâſſet, quadriennio carceremillum ſuſtinuit. 9. Quid differimus pœnitentiam? nil impunitum aut à te aut à DEO erit. Crede, crede grave hic, nec poſtea leve pati, quod hic uno nummo ibi nec centenis exſolves. Applica manum igni ſi non æſtimas ignis pœnam. 10. Si iubereris ſitim per ſeptimanam in æſtu ferre. Si ſermone abſtinere per annum, ſi genibus flexis per menſem incumbere, ſi flagellari per diem: At omnia hæc nihil: poteſt & de purgatorio, ſuo modo dici, nec oculus vidit, nec

nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit quæ divina iustitia præparavit ijs qui suas culpas voluntarijs pœnis non delent. Differimus & illud eligimus: hæccine prudentia? malle scindi pedes quàm vestem, malle caput minui quàm pileum, &c verùm & hic est verum. *Filios huius mundi prudentiores esse Filiis lucis in generatione sua.*

PUNCTUM III.

LAmentatur Bern. *Libet confabulari, aiunt, donec hora prætereat donec prætereat hora, donec prætereat tempus, donec hora prætereat, quam tibi ad agendam pœnitentiam, ad obtinendam veniam, ad acquirendam gratiam, ad gloriam promerendam miseratio Conditoris indulget. Donec transeat tẽpus quo divinam tibi repropitiare debueras pietatem, properare ad Angelicam societatem, suspirare ad amissam hære-*

dita-

diuatem aspirare ad promissam felicitatem, excitare remissam voluntatem, flere commissam iniquitatem, sic nimirum, sic agricola &c. sic institor, &c. sic pauperes &c. Sermone de triplici custodia. In hoc sæculo ubi tempus misericordiæ & parva satisfactio pro peccatis sufficit, vide quomodo DEUS puniat. Sancta Clara de monte Falco, ob vanitatem levem per 15 annos passa desolationes (quæ hominibus sanctis graviores sunt omni tormento) & plurimas mortificationes adhibuit, & tandem post 15. annos revelatum est, quod fuerit peccatum dimissum. 2. Sancta Catharina Bononiensis, quia putavit se non posse falli à dæmone, per quinque annos ab eo ludi pro libitu illius permissa est. 3. Moyses & Aaron, quia aliquantum dubitarunt de aqua ex petra elicienda, terram promissionis non sunt ingressi (quod durius illis fuerit quàm mori) 4. Iosias Rex opti-

optimus ob leve peccatum, & ipse
interiit, & totum regnum secum in
ruinam traxit. 5. 3. Reg. 13 pro-
pter veniale, Propheta à leone dila-
ceratus. 6. Abbas Moyses ob acer-
bius dictum intra disputandum, tra-
ditus est dæmoni, ut ab eo excrucia-
retur durissimè. 7. Sanctus Eleasari-
us ab ipso Christo Domino ob leve
peccatum atrociter flagellatus. S.
Paschasius ita sanctus, ut fœmina
solùm tactâ eius dalmaticâ à dæmo-
ne fuerit liberata, passus, ut S. Greg.
4. dial. 40. item S. Udalricus qui-
dam, quòd ob occupationes in grati-
arum actione post mensam loco Ps.
Miserere &c. diceret *Laudate*, atro-
cissima passus: donec Fratres per
annum pro illo dicerent Miserere.
Crombec. de perfectione lib. 1. c.
29. quod quidam soccos veteres ab-
scondisset, fuit in purgatorio. S. An-
toninus 4. p. tit. 14. c. 10. quia qui-
dam tibialia abscondit, comparuit

cruribus igneis. 8. S. Geraldus cæcitate ob veniale percussus. 9. S. Chrysost. Lazarum ea quæ passus est, ut ad ianuam Epulonis mendicus iaceret, censet propter venialia passum. 10. P. Christophorus Ortizius è Soc. IESU quia officium honorificentius acriùs recusabat, fulmine occisus. Et tamen hoc tempus misericordiæ, quid ubi sola iustitia? 11. S. Vitalina fuit in purgatorio, quia feriâ sextâ lavit caput, S. Severinus quia Breviarium totum simul dicebat occupatus negotijs aulicis, S. Paschasius quia incautiùs adhæserat utcunq; schismati & tamen quales pœnæ! Apud Brig. 6. Rev. 2. Christus ait de quodam sic. *In purgatorio amarum habebit anima eius supplicium, quòd nullus mortalis est qui illud cogitare possit.* Fr. Constantinus à Salvatore in Annal. ait. *In purgatorio triduanas pœnas exsolvi: quæ trium millium annorum* (haud mentior)

mihi diuturna supplicia visa sunt: Et tamen ait Bell. lib. de amiss. gratiæ 1. c. 13. *Vix ulli iusti homines nisi ex magna misericordia Dei, pœnam purgatorii acerbissimam evadunt, ita, ut rectè ex corpore ad cœlum evolent.* S. Teresia cap. 38. vitæ. *Quamvis multarum animarum statum mihi Dominus revelare dignatus sit, ex omnibus tamen quas vidi animabus nescio an ulla purgatorium evaserit.* Etsi postea vidit multas. Soror Sanctæ Catharinæ Senensis fuit in gravi purgatorio quia in vita ornabatur. Soror Sancti Damiani quia oblectata cantilenâ quam a procul audivit, fuit 18. diebus in purgatorio. Einolphus quòd fratri suo adhuc puer obolum fuisset furatus per horam fuit in puteo igneo. Cæsar. l. 12 c. 57. Puer novem annorum quia novem nummos mutuo accepit & non solvit. Quidam quia sæpe sine facultate disciplinas fecit. Num. 20. Pauper homo pro cibo co-

quendo ligna colligebat sabbatho, jussit hunc Deus lapidibus occidi. 12. Pro uno verbo si ad infernum mittit, idq; in aliqua passione seu animi perturbatione prolato; quantò magis gravissimo purgatorio punit? Matth. 5. *Quid dixerit fratri suo fatue, reus erit gehennæ ignis*. 13. Jonathas ignoravit edictum Patris sui, & aliquid mellis gustavit; patefecit illum Deus, ut capite plecteretur. 1. Reg. 14. Imò Sancto Petro, cùm ex humilitate lavari pedes sibi non permitteret, Ioannis 13. minatus reprobationem, *nisi lavero te, non habebis partem mecum*. 1. Reg. 6. Bethsamitæ, quòd visâ arcâ obtulerint sacrificium, ex eis occisi 70 nobiles, & 50 millia è plebe 2. Reg. 6. Quòd Oza arcam detinuisset ne caderet, subitâ morte punitus. 14. Sanctissimè decessit Iacob Patriarcha & tamen Gen. 50 septuaginta diebus pro eius peccatis Ioseph filius satisfaciebat.

SOLILOQVIUM TRIGESIMUM NONUM.

Gratia Dei sanctificans.

PUNCTUM I.

1. GRatia Dei est quædam qualitas, veluti color aut vestitus supernaturalis quo anima ornatur iusti, amittitur autem per quodvis peccatum mortale: Non autem significat solum propensionem erga nos & affectionem Dei 2. Per hanc gratiam sumus Ens, sine ea nihil. 1. Cor. 5. *Gratiâ Dei sum id quod sum.* 1. Cor. 13. Si *charitatem non habuero* (id est gratiam nam idem est) *nihil sum*: Ideoq; fortè peccatum dicitur nihil, quôd hominem nihil faciat, ut coram DEO nihil valeat, æstimetur. Nihil quod ad protectionem debitam: In comparatione hominis iusti id est gratiam habentis, nihil

ſolent iura indulgere in aliquibus [re-
gnis, ut maleﬁco, ſi mulier injiciat ſi-
gnum aliquod quod eum ductura ſit
in maritum, liberet à morte, hoc
eſt ſignum gratiæ, per quod animam
Deus liberat à nihilo, quod eſt plus
quàm mors.

PUNCTUM II.

SI gratiam amittat anima, mori-
tur; ideoq; peccatum eſt mors
animæ; gratia verò vita. 1. Si os
tuum iungeretur ori cadaveris, ocu-
lus oculo, manus manui, totum
corpus corpori, ut ſic tabeſceres cum
illo, qualem pœnam reputares?
Peius eſt & fœtidius cadaver tua ani-
ma ſine gratia. 2. Si dum in menſa
prandes poneretur tibi cadaver hu-
manum: an non cohorreſceres? En
in pectore tuo, animam cadaveris, ſi
es in peccato, geſtas. 3. Sicut o-
culis hominum cadaver ingratum,

ita talis anima oculis Dei. 4. Sicut muscæ ad cadaver concurrunt, eoq; delectantur; ita dæmones tali animâ 5. Sicut homines cadaver horrent & nemo libenter cum eo moratur, ita Sancti, & Angeli talem animam. 6. Sicut cadaver ad terrã ruit, & magis semper, & semper, corrumpitur: Ita talis anima in peccata maiora & maiora labitur. 7. Sicut odor cadaveris ingratus hominibus, ita orationes huius animæ Deo. 8. Sicut gravem contumeliam Eucharistiæ faceret, si quis in ore cadaveris deponeret, ita qui cum tali anima communicat. 9. Sicut, quàm primùm cadaver defodi volunt omnes, ita talem animam in infernum detrudi statimq; post peccatum commissum meretur, nisi unus incredibilis & immensus amor Dei retineret, qui sicuti cum proles amantissima matri moritur, cadaver illius quod omnes horrent de-

osculatur sepeliri non permittit, inhalare suam animam optat ut à mortuis suscitet.

PUNCTUM III.

GRatia efficit Filios Dei adoptivos, per illam ius in gloriam cœlestem & fruitionē Dei acquirit, *ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro, quòd sumus Filii Dei, quod si Filii & hæredes hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi*, 1. Ioan. 3. videte *qualem charitatem* (id est gratiam) *dedit nobis Deus ut Filii Dei nominemur & simus* 2. Fidenter sicut à Patre omnia petere potest. 3. Certus de hæreditate. 4. Si per impossibile Deus moreretur, ille in omnia Dei bona succederet, nunc autem habet omnia cum Deo communia; atq; ita si capax esset, tantam partem caperet, quantam Christus qui est Filius Dei per naturam. 5. Imò

hæc

hæc adoptio longè plus confert, quã hominis esse per naturam Filium. Nunquam filius naturalis hominis tanta accipit ab homine, ut adoptivus à Deo. Accipit enim potentiam patrandi miracula, id est actus supernaturales, quos tota natura non potest facere, pro libitu efficiendi, semper & sine cessatione magis sese ditandi: (Unde claves thesauri cœlestis habet) magis se ornandi. 6. In creatis, naturalis Filius est non ex electione libera, quòd maluerit Parens hunc genuisse quàm alium, sed planè casu: at Deus *voluntariè nos genuit verbo veritatis.* 7. In humanis tum adoptatur, quando naturalis deest: non sic apud Deum. 8. In creatis si semel exciderit adoptione, non quoties volet, recipietur, Deus recipit. 9. Sciamus itaq; nos æstimare. Sciamus, nos esse *divinæ consortes naturæ*, & nos geramus, ut non degeneres.

SOLILOQVIUM QVADRAGESIMUM.

Patientia.

PUNCTUM I.

QUæ eſt ſtultitia eſſe impatientẽ? Rex amantiſſimè ruſtico premit manum, leviter percutit, & ecce hic furit, indignatur. O inſania! amoris hoc eſt. *Ego, quos amo, caſtigo.* Tales crucem papiraceam, quam Deus illis imponit, abjiciunt, & unam immanem quernam Sathanæ aſſumunt, dum levia nolunt pati, graviora coguntur & ſine merito. Verbo te quis perſtringit; reponis decem, alter centum: ſic lis creſcit & damna, quæ vitaſſes, ſi verbum tuliſſes. 2. Rex ruſticum Filij ſui veſte induit, ſimul eiusdem adiungendo hæreditatem, & ecce hic abjicit, reluctatur, quia modicum ſtrictior:

Vestis Christi est afflictio, sed illi adiungitur cœlum *in patientia vestra possidebitis animas vestras.* 3. Si regni obtinendi, vel è servitio evadendi Rex poneret conditionem mancipio, si potûs salubris quidem, sed aliquantò amarioris, eius tamen quo Rex ipse utitur, poculum sumeret & ecce renuit. Ita nobîscum Deus, & nos ita cum Deo. 4. Si totius mundi dominium offerretur ei, qui iam in inferno ardet, si modo crucem chartaceam sublevare vellet, aut musicam insvavem aliquamdiu audire: Et ecce respuit. 5. Si famelicus, egens; nudus, haberet ante se cibos, thesauros, vestes, tantùm quia passus aliquot per lutulentam viã esset faciédi, mallet fame perire. Mavis merita tibi, gratiam non augere: Insuper si illud lutum, (si vellet) posset circumire; cuius mẽtis esset? Profectò quodlibet malum relictâ sinistrâ apprehensione circũ-

iri potest. 6. Si alicui darentur mõ-
tes aurei pro nummis, pro lacerna,
purpura; ille commutationem non
admitteret. Ecce pro ignominia sic,
quam hic subis, dabitur æterna glo-
ria, pro damno cœlum. 7. Si ali-
cui ideò tantùm, ne se sineret irride-
ri, daretur dominium supra Ange-
los, tamen mallet ille ludibria. Cer-
tè omnis laus mundi ludibria sunt &
irrisiones, quibus ne privemur, ma-
lumus summo dominio cœli privari.

PUNCTUM II.

QVæ impudentia! 1. Dæmon nun-
quam melior Deo, aut filio
Dei esse voluit, sed æqualis, similis:
quot contra Deum murmurant, bla-
sphemant, omnes qui peccant ode-
runt, contemnunt, ingrati sunt, &
ecce patitur! tu quid? *Facit oriri
Solem supra bonos & malos.* 2. Fur &
latro quia scit se iustè puniri, tole-
rat:

rat: an non es meritus tot peccatis, tot ſceleribus, ut omnes in te creaturæ involarent, ut annihilareris? 3. Chriſtus *paſſus pro nobis relinquens exemplum, ut ſequamur veſtigia eius.* Ideò paſſus. Vide ne ſis reus ſangvinis Chriſti gratis effuſi. 4. Vide ne Deum inclementiæ aut imprudentiæ arguas, qui ſic mundum ordinavit, ut omnis res patiatur & repatiatur, calor à frigore, ſiccum ab humido: & ſine his nihil in mundo naſceretur. In te ſolo natura aliam viam tenere debet? in te uno erravit? Omnibus ſua crux à natura data. Aves, ut volent, alas, piſces, ut natent, pinnas, navis, ut naviget, remos & vela, currus, ut procedat? axes, aratrum, ut agrum colat, iugum in crucem tēdit: nec oras, niſi in crucem proferas manus, nec equitas, niſi ex equo & te crucem formes, ita ars, ita natura, tota per cruces vivit. 5. Non credis Deo, qui dixit: *Regnum cœlo-*

rum vim patitur & violenti rapiunt illud Omnes *qui volunt piè vivere, persecutionem patiuntur*. Bene Aug. *Si nihil pateris, vide, ne nondum Deo servire inceperis*. 6. Vult impatiens esse melior Angelis, Sanctis, B. Virgine, omnibus creaturis. 7. Novam vult viam ad cœlum, quasi Christus parum nos amârit, qui hanc ostendit, parùm sapuerit, qui hanc sangvine nobis comparavit: parùm prudentes Sancti omnes, qui eam ingressi. 8. Dei iram supra se provocat, ut si non patitur, irritet; Nam *in qua mensura mensi fueritis in eadem remetietur vobis*. Servo impio, qui conservo debitum noluit remittere, etiam id, quod remissum fuerat, revocatum est. *Sic Pater cœlestis faciet vobis*. 9. Iudas pro suo scelere se dignum morte iudicavit, eamq; subire & perpeti, at tu ne uno digiti tactu propter tua innumerâ scelera. 10. Quid oras? *Fiat voluntas tua*. Hæc est voluntas

Dei ut patiaris, nam & *Christum oportuit pati, & ita intrare in gloriam.* S. Cypr. serm. de mortal. *Spei nostræ ac fidei prævaricatores sumus: simulata, ficta, fucata videntur esse, quæ dicimus.*

PUNCTUM III.

QUod onus? 1. Si te cogitatione alter lædit, ô te egregium militem, qui ipsa cogitatione prosterneris! Et unde scis? Si irascitur, Illũ, non te ira coquit. Ac si quis suam domum in odium tui incenderet, cõpati, non lædi deberes. Illi compati debes, sibi infernum parat; tibi gratulare, tibi cœlum parat, sibi dedecus facit, cùm se vitiosum declarat. Malè de te loquitur; si hoc scurra diceret, non offendereris, quare, cùm amicus dicat? Ille est æger, fer eius morbos & sordes, & vomitus, Nemo prudens tibi imputabit,

quod malè de te loquantur, quia hoc non est in tua potestate, unde nec te laudabilem facere potest: Hæc si appetas, non eris quietus. Si uxor te turbat, filij &c ad hoc te resolvisti, cùm matrimonium inires, ut miles ad vigilias, pugnam &c. sic in mũdum, dum intrares ad ea venisti quæ fiunt, morbos, infamiã &c. sic in omnibus negotijs. Si te amicus fallat, ad hoc te resolvisti cum illo amicitiam ineundo, sciebas eum hominem esse, ideo mutabilem &c. Tantine vendis tuam patientiam & pacem, ut ob verbum turberis? Si malum alteri accidat, excusas, & ibi iuxta rationem facis, quare non, cùm tibi? Sic à ratione excidisti? Sic te amas? Quàm miser esses si statim quod tibi alter imprecaretur, accideret, febris &c. quare animam talem facis, ut verbis lædatur, imò cogitatione. Si vestis tua luto conspergatur interisne ut magis intret

& ir-

& irradicas? quare contumeliam in animam tuam? Puerorum eſt. 2. Vide quid pro vitãdo inferno, pro peccatis, pro cœlo facias, ſaltem admitte hanc pecuniam, quam Deus donat, ut debitum exſolvas. 3. Si te verbis alter lædit, & ſi falſa dicit; quid obeſt diviti, quod quis eum pauperem appellet? Quid lacti, ſi quis illud nigrum dicat? Quid lapidi, ſi quis eum vento agitari? Ille errat, ille malum patitur, ille miſeratione dignus. Si vera; peius eſt illa habere, quàm dici: Peius eſt eſſe vulneratum, morbidum, quàm dici, ſi te talem pateris, etiam dici ſuſtine, viſne mentiri circa te alios? 4. Nunquam verbum ullum vulneravit: et ſi aliquis eo offenſus eſt, inde eſt, quia pulvis fuit, non lapis, qui flatu commotus eſt. 5. Quàm ſtultæ eſſent aves, ſi ex aëre caderent eo ipſo, quòd de illis diceres, eas eſſe garrulas, indoctas, &c. 6. Sinerem

te fremere, si nunquam de alijs ipse locutus fuisses malè. 7. Si respondes, adversario materiam suggeris, si taceas, non habet, quò progrediatur, 8. Si offenderis? agnoscis in te crimen; quare non irasceris, si quis te diceret volare per aërem, in aquam converti, ligna attactu comburere? quia inquies falsa; quare falsis alijs læderis? vel effice, ut omnia sint falsa. 9. Si reus es? vix aliter errores tuos disces, emendabis. Nunquid non gauderes si tibi famenti alter per iram panes projiceret; si captivo, ut haberes lythrum, spargeret aurum; vel pereunti inter fossas facem afferret? 10. Non gravatè fers quod alteri dentes doleant, lingva sit cancrosa, morbus eius est. Et hic est morbus, malè loqui: infelicitas eius est, quòd nesciat benè, sicut eius, qui pedibus claudicat: oculis obliquè aspicit. 11. Cur non persequeris aves quod canant, quia non tua facta

cta dicunt, nec homines tua, ſi falſa. 12. Talis lex in mundo, de vilibus perſonis minimum dicitur, ſed de magnis, de regibus plurimum &c. Gaude inſuper, quòd æſtimeris: lex eſt mundi æſtum eſſe, hyemem eſſe, conſvetudo, oblocutiones eſſe; omnia pari modo feras. 13. Si non audires, etſi dicerétur, non læderéris, non te verba itaq;, ſed te ipſum lædis, in te eſt, cur illa admittis? Faciliùs eſt eſſe otioſum, quàm agere, impatiens agit, patiens feriatur. Si boni ſunt, qui loquuntur? ita tu es malus, in quo mala inveniant: ſi mali? quid curas. ſi te latro, aut fur, non laudet, qui, ſi detrahit, laudat. 14. Vel eſt futurus in cœlo qui te vexat; tum maximâ pœnâ, qualem nec tu ſumeres de illo, hic, aut in purgatorio expiabit: vel in inferno: Sufficiet illi. 15. Auges, ſed eſt voluptas in vindicta, ſed eſt maior in virtute: Et quidem ſine pœnitudine & pura.

Si ulciſci non poteris, vanus es, iraſcere, quòd digito cœlum non tangas. 16. Ira ignis eſt, aquâ non flatu eget, ut extingvatur. 17. Si opere te lædit, ſi leve illud eſt, à levi te vinci non ſine: Si grave, virum te in ferendo oſtende, imò iam fers, tantùm non objice, nec illi pondus adde. A te eſt, quòd lædaris. Non à ſole eſt, quòd ſit eius radius cæruleus, aut flavus, ſed à medio, v. g. vitro, per quod tranſit. Idem vulnus eſt, quod medicus, & quod hoſtis infligit, fac, ut omnia tibi ſint medicinæ. In te eſt hæc malitia, & tuâ apprehenſione: Vel in illo, qui tibi detulit: Aliter iudicâſſes, ſi ipſe audiſſes multa coram te in peius aucta. De bonis amiſſis luges? Gratus eſto, quòd illa habueris, nam gratia fit, quòd etiã ad tempus indigno concedantur. Si triticum es, cur trituram times; ut recondaris in horreum cœleſte. 18. Eſto apis non araneus, in huius ore

omnia

omnia venenum: in illius, omnia mel. Interpretemur bene aliena facta, & erunt mel, quid venenum creamus? Nos illud, quia intra nos est, priùs uret: Potes omnia interpretari benè, quia arcana cordis nescis. 19. Facit, qui te odit, ut tua virtus nota sit omnibus. Illam tibi non eripit. DEUM non eripit. Hũc si habes & alia appetis, nimis avarus es. Fama fallax, quam perdidisti, & hâc tam diu non eras dignus: Noli bona in hac vita recipere cum Epulone. Per quemcunq; sua recipiat, DEUS est, qui recipit. 20. Facit ille ut te veluti lapidem pretiosum expoliat, ponendum in cœlestis Ierusalem ædificijs. 21. Facit te membrum Christi. Aug. Serm. 47. de sanctis. *Recusat esse in corpore*, (Christi) *qui odium non vult sustinere cum capite*. (Christo.) 22. Facit te imitari Sanctos Martyres. Aug. ibid: *Qui Sanctos Martyres in quantum potu-*

erit

erit imitari noluerit, ad eorum beatitudinem non poterit pervenire. Ibid. *Sed nos volumus gaudere cum Sanctis & tribulationem mundi nolumus sustinere cum ipsis.* Sed nos hæc spes certò decipiet. 23. Volumus haberi aurum: et ignem, qui nos purget à scoria, non sustinemus? 24. Volumus haberi triticum, & sicut palea omni vento circumagimur? Non erit locus paleis in horreo cœlesti. 25. Volumus certi esse de salute? Nonne DEus nobiscum agit ut figulus cum luto, ex quo etiamsi formet vas in honorem priusquàm imposuerit in fornacem, potest transformare in vas contumeliæ. Ecce te vas in honorem format, in fornacem ponit, ut te de tua salute certificet, & tu &c. Bern. cit. à Vilela in praxi. *Illi DEVS est iratus, & eum reprobaturus est, quem, cùm peccator fuerit, non castigat.* 26. DEus dicit: *omne gaudium existimate, cùm in varias tentationes incideritis?* An non cre-

credis ? De hoc S. Cypr. Serm. de mortal. *Hoc fit, quia fides deficit &c. Hoc eſt Deum omnino non eſſe: hoc eſt Chriſtum credentium Magiſtrum peccato incredulitatis* (Hæreſeos) *offendere, hoc eſt in Eccleſia conſtitutum, fidem in domo fidei non habere;* Id. ibid. *Si in Chriſtum credimus, fidem verbis eius habeamus. Hoc nos oſtendamus eſſe, quod credimus.* Sacrificium Deo offers. Pſ. 50. *Sacrificium Deo ſpiritus contribulatus, cor contritum* (afflictorum) *& humiliatum* (ab alijs contemptũ) Ibid. *Improvidi & ingrati ſumus Fratres dilectiſſimi ad divina beneficia, nec quid nobis conferatur, agnoſcimus.* 27. Sed cuius rei hoc ſignum, ſit quòd pati nolis, ex Chryſoſt. de Virgin. c. 24. diſce. *Qui indigniſſima omnium facinora commiſerunt, indigni ſunt, qui cum hominibus,* in hoc mundo, *torqueantur; neq; enim cum hominibus flagellabuntur, ut qui in tempus reſerventur, quo cum dæmonibus ſupplicia expẽ-*

dant

dant id. ibid. c. 23. *Quamobrem cùm multa peccantes nullas scelerum pœnas pendimus; ne confidamus, sed perpendamus potiùs, quamvis enim hîc à Deo non iudicamur, tamen unà cum mundo apud inferos condemnabimur.* 28. Sed nec passiones sunt tantæ, nisi masticet, trutines, expendas. *Simile est regnum cœlorum grano sinapis.* Quod si simul deglutias, & potes deglutire, cùm sit minimum, nihil amaroris sentiês. Nonne scis, cùm duplicabantur lateres Iudæis in Ægypto, tunc Moysen venisse. Nonne scis Babiloniæ pueros, cùm in fornacem succensam iniecti essent, vincula solùm, quibus constringebantur amisisse, & per ignem ad libertatem venisse. Nonne habes exempla in Sanctis, quos ex mero amore illorum boni, affligi DEUS permisit, aut voluit?

SOLI-

SOLILOQVIUM QVADRAGESIMUM PRIMUM.

Quid passi sancti in corpore & anima.

PUNCTUM I.

IN patientia sua possederunt Sancti animas, nec ullus est qui non plurima vel in anima, vel in corpore, vel in utroq; sit perpessus. Et ut me ad patiendum accendam, exempla brevissimè enumero. 1. Gravissima est calamitas viro æstimanti ut debent spirituales mori *absq; ultimis Sacramentis*. At mortui: *Mori subitaneè*, mortui. S. Nilamō Eremita dum assumeretur ad Episcopatum oravit à Deo ut potiùs moreretur. Et in oratione mortuus. S. Cassius Episcopus Narviensis subitaneâ morte occubuit. Simili morte consumptus S. Amatus Episc. Nu-

ſcitanus: Simili S. Melitus Monachus. S. Galdinus Epiſc. concione dictâ expiravit. S. Vergerus nondum depoſitâ poſt Miſſam celebratam caſulâ deceſſit. S. Catharina S. Birgittæ filia ob continuos vomitus non potuit ſacro ante mortem muniri viatico. S. Demetria Virgo, dum ad Martyrium ducitur, moritur. S. diſcipulus S. Ebrulphi Eremitæ ſubitaneâ morte. S. Fauſtus dum à Tyranno interrogatur de fide, ſubitò occumbit. S Felix tantùm abſolutâ miſſâ. S. Gaudentius Epiſc. Novarien. intra concionandum. S. Guilielmus Erem. ſubitò defunctus, ſimiliter S. Hilaria, & S. Homobonus S. Hugo à S. Vict. non potuit refici ſacrâ communione ante mortem ob crebros vomitus. S. verò Ioannes ob mortem ſubitam. S. Iuventius Epiſcop. Ticinen. finitâ tantùm miſſâ occubuit: At verò S. Palatias cùm iret in exilium cum nutrice. S.

Sabi-

Sabina cùm apud reliquias cuiusdã Sancti oraret. S. Theocha cùm Filium M. complectitur. S. Vincentius Episc. inter Missæ Sacrificium concidit. Mater Simeonis Stylitæ, S. Galgamis Eremita, B. Ioannes Dei absq; sacra communione defũct. S. Faventinus sutor subitò decessit, ita & B. Ioannes Tocacius, S. Geron ruinâ domûs obrutus. 2. *Morbis variis divexati. Capitis dolores* totâ vitâ passus. S. Ioannes Chrysostomus: S. Dominicus loricatus: S. Theodorus Abbas: S Lydroina, S. Ducinus Episc. Asturgitanus. S. Franciscus Xaverius sæpè corripiebatur vertigine. *Asthma & tussim perpessi.* V. Beda, S. Plato Monachus sustinuit tussim per annos 19. S. Romualdus per sex menses. *Podagrâ afflicti* S. Gregorius Magnus. S. Iulianus M. S. Ano Episc. at verò S. Bonitus Episc. etiam consumptus hoc malo. *Apostemata* sustinuit S. Lu-

dvvina.

dvvina, S. Macrina, B. Didacus *Cancro* corrosa per totam vitam S. Aldegundis, & eodem vexata S. Galla. *Ventriculi molestias* sustinuerunt S. Greg. Magnus. S. Chrysostomus S. Anaxamon Abbas. S. Catharina filia S. Birgittæ. S. Bernardinus per annos 14. dyssenterias perpessus, quibus & consumptus. Afflixit dolor ventriculi S. Ignatium, S. Franc. Xaverium. S. Bathildim. V. Bedam, S. Isidorum Hispalensem. S. Bernardum, S. Hugonem de S. Victore. *Siti & febri æstuârunt.* S. Aldegundis, S. Audomarus, S. Ægidius. *Renum dolore* cruciatus S. Zoilus. *Laterum dolore extincti.* S. Paulinus Episc. Nolanus. S. Maurus. S. Severinus Abbas. *Hydrope intumuit* adeò S. Beniamin Monachus, ut eius digitus minimus utrâq; manu ambiri non potuerit. *Calculo* succubuit S. Lydvvina. *Nauseâ* afflicti S. Anselmus, S. Isidorus Hispalen. *Paralysi* ligatus

tus totâ vitâ S. Servulus mendicus; triennio verò eandem passus S. Gregorius Traiecten. S. Ludgerus Episc. S. Romula. *Peste* extincti S. Macarius Patriarcha, S. Lubbertus. *Vomitu sangvinis* finiverunt vitam S. Dositheus Monachus, S. Philippus Nerius. *Vermibus corrosi* S. Simeon Stylites & S. Daniel similiter Stylites. S Theobaldus, S. Ioachimus Monachus, S. Fina. *Cæcitatem passi* S. Alexander Abbas. S. Tobias; S. Geraldus eadem annis septem sustinuit: ad mortem verò S. Spes Abbas. *Energumeni fuerunt* S. Alexander Abbas, S. Staginus Monachus. *Longos morbos perpessi* S. Lydvvinæ annis 39. S. Clara annis 28. S, Margarita annis 14. S. Goaris annis 7. S. Odilo annis 5. S. Ubaldus 2. *Inter labores* circa Ecclesiam morbis vexati: S. Chrysostomus perpetuas febres passus, & cum his dolores capitis, vomitus, nauseas, vigilias, deli-

quia. S. Augustinus ita ulcerosos ac tumidos pedes habuit ut nec considere potuerit. S. Honoratus Episc. quasi continuò agonizabat. S. Gregorius vix è lecto se erigebat propter podagram, quæ etiam per integrū biennium lecto affixit S. Eulogium, Patriarcham. S. Hieronymus ita fractis viribus fuit in senio, ut opus fuerit illum erigi manu alienâ. S. Bernardus assiduè morbis vexabatur. Sed fortè his graviora. *In fama passi* S. Chrysostomus & Athanasius turpitudinum carnalium accusabantur. S. Gregorius Magnus simoniæ: S. Bernardus pro hypocrita aut illuso est habitus. S. Marina stupri illati rea censebatur, eiusdem criminis accusatus S. Petrus M. S. Ignatius ad inquisitionem raptus veluti suspectus hæreseos. Suspecti etiam habiti in fide S. Athanasius S. Hieronymus. *Desolationes in morte* perpessi, S. Hilarion, S. Dominicus, S. Ar-
seniu*s*,

fenius. *Scrupulis* vexatus S. Ignatius. *Illusionibus* B. Catharina Bononiensis. *Timores in agone* experti S. Agathon Abbas, S. Abenner Parens S. Iosaphati postquam in eremo egisset pœnitentiam per annos 40. *A sanctis & piis viris perpessi.* S. Epiphanius pro hæretico reputatus à viro laudatissimo Theophilo Alexandro: à S. Chrysostomo pro violatore Canonum ob quam causam ab Ecclesia repulsus. Sed & ipse S. Chrysostomus fuit S. Hieron. suspectus & à Theophilo supradicto cum 36. Episcopis Chalcedone iudicatus, condemnatus, in exilium pulsus. Crimina hæc illi sunt attributa. Quòd gemmas Ecclesiæ divendiderit, quòd fornicatus fuerit, quòd solus cum fœminis egerit, quòd insidias Severiano struxerit, quòd librum plenum contra Deum convitijs & calumnijs evulgaverit, quòd inter sacrificandum clerico sangvinem percussione

elicuerit. Vir magnus Acacius ad-
didit, reum blasphemiæ Chrysosto-
mum, esse hæreticum, seditiosum,
Clericorum percussorem; addide-
runt alij, esse incendiarium. Adi-
cit Atticus Episcopus, obsistendo
ne nomen Chrysostomi etiam post
mortem inter Episcopos Catholicos
referretur, utpote spurci, laici, Iu-
dæ; hoc idem ursisset Cyrillus nisi
monitu Divino fuisset retractus. Sed
& S. Cyrillus à pio Imperatore The-
odosio censebatur esse seditiosus,
oppressor pauperum, & tandem E-
piscopatu motus. Eundem Cyrillũ
adiũctis sibi 43. Episcopis; Ioannes
Episcopus Antiochenus declaravit
hæreticum. In eundem invectus est
S. Isidorus Pelusiota. S. Gregorius
Nazianzenus in tantum est diffama-
tus, acsi fuisset adulter & hæreticus
ut Episcopatum debuerit deserere.
Proposita publica præmia à Regibus
& Clero ei qui S. Athanasium cape-

ret. A quatuor enim Imperatoribus iudicatus, hæreticus, imperij proditor, magus, adulter, occiſor Arſenij Epiſcopi. Prodiit contra eum fœmina quæ aſſerebat cum eo ſe patràſſe adulterium. Ex patria eiectus annos 13. in exilio peregit. Contra S. Baſilium Monachi inſurrexerunt tanquam contra hæreticum, hominẽ vanum. Abhorrebant ab eius conſortio Epiſcopi Catholici, etiam ipſe S. Athanaſius poſt mortem debuit ab amicis defendi ſcripto. S. Auguſtinus proclamatus à Maſſilienſibus hæreticus, S. Hieronymus diffamatus quaſi fuiſſet Origeniſta hæreticus & Magus. A Clero Romano uſq; adeò paſſus ut Româ fuerit abire cõpulſus. Carpebant eius libros, & carpentibus ſe miſcebat S. Auguſtinus, S. Paulinus Nolanus non pauca à pontifice perpeſſus. S. Ambroſius Eudociæ Imperatricis perſecutionem ſuſtinuit. S. Martinus Turonen.

nenſis reponebatur inter hæretico
S. Damaſus Papa infamatus adulte
rij: S. Antonius Magnus à multi
proclamatus Arrianus. S. Benedict
venenum à Monachis porrectum, S
Franciſcus Seraphicus à Fratre El
Generali ſui ordinis dictus turba
tor, luxurioſus, Ordinis everſor,
ut ſcribit Thom. Walſingamus ann
1212. S. Romualdus à ſuo Monach
iuvenculo accuſatus acſi turpiter e
giſſet ſecum, ob quod crimen eje
ctus è monaſterio ſenex annorum
centum. S. Bernardus à proprio a
vunculo Galdrico exagitatus, calu
mniantes perpeſſus ſuam caſtitatem
& miracula, vocat illum in ſuis li
teris Epiſcopus Sueſſionen. blaſphe
mum. S. Catharina Senenſis alebat
quandam mendicam ex miſericor
dia, diffamabatur ab illa veluti im
puram ageret vitam, divexabatur à
ſociabus. S. Tereſſia habita eſt ab a
liquibus pro illuſa, pro dæmonia

ca: revelationes ipsius vocatæ in-risum. Inquisitum est in eius vitam ab inquisitoribus. Habita ut sacrilega, ut publicum scandalum rea furti in templo patrati, idq; crepidæ ablatæ insimulata, ac pugnis contusa, pedibus conculcata, ut scribitur in eius vita l. 3. c. 17. Patiebatur præterea desolationes ut ipsa de se tantas dixerit, ut in eius vita scripsit Ribera lib. 4. cap. 26. *Accidit ut intellectus mihi turbetur, ut nihil de Deo prorsus cogitare queam, neq; in qua lege vivam, sciam. Sed quod lego non intelligo, defectibusq; plena videor & nullum ad bonum, animum vel desiderium proferens.* Sed non ideo minorem curam actionibus spiritûs impendebat, uti solent desides, qui acedià dum vincuntur putant sibi à Deo immitti ariditates; ipsi verò causa sunt acediæ & illam fovent. At sancti dum patiuntur nihil divinorum negligunt, imò corporis au-

gent mortificationes. Ita Sancta Teressia præter illas afflictiones quas supra posuimus, passa est à pueritia gravissimas ægritudines ut nulli usui futura videretur, vomitus quotidie binos patiebatur, accedebat cardialgia colica, tremor, nausea, & per annos 40. nullo se, ait, dolore vacuam fuisse. Nullâ unquam die fuit integra valetudine. Ariditates per annos 22. tantas in spiritu perpessa ut ei etiam ipsa lectio sacra nauseam excitaret. Insuper brachium sinistrum casu fregit, neq; illo ampliùs uti potuit. Cum hoc toto rogabat ne Deus respiceret suam imbecillitatem, & liberaliter augeret dolores, quos etiam ipsa ex sua parte augebat, corpus flagris, cilicijs, urticis, & alijs varijs modis affligendo. *A domesticis afflicti* Noe à Chã, Abel à Caino, David ab Absolone. Susanna domi suæ à senibus, Iob ab uxore.

PVN-

PUNCTUM II.

AIt Sancta Tereſſia Itin. perfect. cap. 16. Eos qui pati nolunt, *nec Chriſtianos eſſe nec unquam Paſſionem Dominicam legiſſe.* 2. S. Chryſoſt. in cap. 1. ad Philem. *Quando DEVS* dat alicui ut mortuos ſuſcitet, minùs dat quàm cùm dat ei munus patiendi. 3. In vitis PP. ait quidam ferre adverſa patienter *eſſe ſupra omnes virtutes & mandata. Imò qui non baiulat crucem ſuam non poteſt eſſe Chriſti diſcipulus, ſed neq; Chriſtianus.*

PUNCTUM III.

MArtyrium abolet peccata: ſed ſic moreris civiliter & graviore morte. Sic de S. Martino Eccleſia *quòd per patientiam, Martyrii palmam conſecutus.* S. Cypr. de dupl. Martyr. *Hæc ipſa mala quæ ſecum defert,*

vitæ mortalium, quæq; piis cum impiis communia sunt martyrii coronam nobis parabunt, si placidè, si cum gratiarum actione pertulerimus &c. Quod si quis diffidit sermoni nostro certè S. Pauli non poterit sermonibus diffidere. Is scribens ad Hebr: orsus ab Abel usq; ad Gedeonem, ingentem SS. Catalogum recenset, in quo plures sunt, defuncti morte violentâ, imò pauci sunt, qui sic mortui sunt: Et tamen de omnibus pronunciat, & his testimonio fidei probati inventi sunt (testimonium significat Martyrium) *perspicuè declarat etiam vitâ bonâ peragi Martyrium fidei.* Quomodo etiam audes à Domino ut à te avertat crucé petere, cùm ille non nisi in cruce & passione vixerit? 2. Si dimiseritis alijs dimittentur vobis peccata. 3. Non es Filius Dei si non pateris, Matth. 5. *Orate pro persequentibus &c. ut sitis filii Patris vestri.* Aug. serm. 5. de S. Steph. *per amorem hominis inimici, amicus efficeris Dei, imò non*

non solum amicus, sed etiam filius. 4. Terram bonam colit agricola malam negligit, ita Deus sanctos. Sic uva torcular, non urticæ ferunt. 5. Tu si non pateris deseris Christum ducem, illo duce non vis pugnare. 9 Ait S. Gertrudis *singula detrahentium verba, tibi coronæ sume loco.* 7. Sed non tamen sub his exemplis blandiamur negligentiæ nostræ, ob propriam voluntatem & quæ iustè patimur, his nostram nequitiam solemur. 8. S. Chrysost. hom. 52. in Gen. *Vnde nobis salutis spes si publicanis deteriores fuerimus. Sicut dicit Christus: Si diligentes diligitis vos, & publicani hoc faciunt.* 9. Si esses bonus ager, tuis cultoribus qui te aratro proscindunt fructum afferres. Sed profers spinas, ut terra maledicta. 10. Sed quæ tua prudentia? Vt alterius lædas asinum, te ipsum occidis, ut per impatientiam, in corpore alteri vel alijs bonis noceas, ani-

mæ

mæ enim nocere non potes, dum vindicas tuam animam occidis, 11. Quæ tua pietas? Christus in horto pro te calicem ab Angelo datum bibit totum, & ita amarum ut *factus* esset *in agonia*, & *guttæ* sudoris sangvinei ex eo *in terram decurrerent*: Rogat te iuva illum, tuum vult non Angeli auxilium, consolare: Unam guttulam bibe cum illo, ibi regnum cœleste bibes, ex amore tui tibi propinat, iam omnem amarorem absumpsit veluti lignum a Moyse in aquas amaras impositum. Negas, abjicis? Per quem inquis propinat? Per socium qui te exagitat; per inimicum &c. Negas Christo? Sed hic est *calix Domini* quem tu rejicis. Venit dæmon cum *calice*, *dæmoniorum* iræ, furoris, impatientiæ in quo insuper infernum aut purgatorium bibes, & hunc eligis?

Angeli pacis amarè flete! heu!

SOLI-

SOLILOQVIUM QVADRAGESIMUM SECUNDUM.

An ſim Patiens.

PUNCTUM I.

ADverſa ſunt Virga quædam, ſed aurea, qualem porrexit Eſtheri Rex, & a morte liberavit. Quia Caſ. coll. 12. c. 6. *Quantùm quis in lenitate & patientia cordis, tantùm in puritate cordis proficiat.* Et non ampliùs S. Leo ſer. 9. de quadr: *Certa atq; ſecura expectatio promiſſæ beatitudinis, ubi eſt participatio Dominicæ paſſionis.* S. Paulus Si *compatimur & conregnabimus.* 1. Si non patior non ex eodem cum Chriſto calice bibo. 2. Soli ſimiles Chriſto, ſunt prædeſtinati, tu es diſſimilis, 3. Hos quos affligit Deus B. Angelæ de Fulginio dixit *ſuos eſſe filios.* 4. Laur. Iuſti: de caſt. conn. c. 6. *Tribulatio eſt fu-*

turæ beatitudinis præsagium & prædesti, *nationis testimonium*. Aug. in Ps. 85 *Quos prædestinavit, tanquam uvæ vitis in torculari tribulabuntur, conterentur, & comprimentur, sicut & Christus*. B. Cath. Bonon. arm. 7. ut *hæredes Deus constituat bonorum Filii sui, viam crucis eis calcandam offert* B. Baptista Verana in Chron. S. Franc. certius hoc dicit signum filiationis Dei quã mortuum excitare, visiones habere &c. Non habes ergo hoc signum. 6. Deus S. Cath. Sen. dial. 10. *Signum est evidens ac apertissimè demonstrans* (invicta patientia) *animam in me consistere, pariter & in ea me esse per gratiam* &c. 145. *Tribulatio est signum aperte demonstrativum, quòd in anima charitas sit omninò perfecta si cum dulci patientia toleretur*. 7. Sed nec tu Deum amas si non pateris. Chrysost. ser. 6. de passione *adversis probatur amor* (atq; qui non amat, manet in morte, seu damnatus est)

B. Io:

B. Ioan. Columbinus aït in vita sua. *Nullum signum potestis ostendere Christo maioris amoris quàm patientiam.* 8. Sicut aromata si conterantur magis olent; lutum & sordes quò magis cõmoventur magis fœtent. Vide quid sis? 9. Aut es reprobatus aut pessimè vivis, si nihil pateris. S. Greg. Papa 16. ep. 27. *Fidenter dico, minùs piè vivis, si minùs persecutionem pateris.* Amb. in Ps. 118. serm. 2. *Fortasse cum persecutionem non patimur tanquam condemnati habemur.* S. Chrysost. hom. 29. in Hebr. *Qui non flagellatur sine dubio non est in numero filiorum.* 10. Deus te in peccata labi est permissurus sicut terram quam non colit ut germines urticas. S. Chrysost. hom. in Ps. 125. *Anima fidelis pro ligone indiget tentationibus & afflictionibus ne producat malas herbas.* 11. Omnia Deus immittit. Aug. in Ps. 29. *Quidquid passi fuerimus ab inimicis, non hoc inimicis deputandum est, & non Deo nostro &c.*

Occultis dispensationibus est providentia Dei. Hoc non circa te exercetur. 12. Qui patitur, DEUM non sinit esse sui quasi oblitum, sed ita acsi pro memoriali campanulam illi ad aurem alligaret, ita ipse S. Gertrudi l. 1. c. 4. Inspir. *Patientia velut aurea tintinnabula in corona mea suspensa, & cùm Deus ab hominibus affligitur ad talem se pro solatio reclinat.* Non vincit diabolum. Bern. serm. de S. Andr. *Si saperet nobis tribulatio, sic victus esset omninò diabolus, nec haberet quod afferret.* Sed nec homo: S. Chrysost. hom. 31. ad pop. *Qui percuteris vicisti, ille verò qui percussit victus est, Igitur propterea doles quoniam mercedem tibi maiorē accumulat. Quā esse excusationem putamus dicendo scilicet: ego non cœpi, hoc contra nos est, ut si quis diceret, ego prius non interfeci. Sicut à vomentibus fugimus, ita ab irascentibus pulverem eorum iniiciamus vomito. Cane sordidior est contumeliis gaudens qui re-*

verti.

vertitur ad vomitum suum, nam si postquam evomuit semel destitisset, non esset par illi, si rursum eadem vomit manifestum est quod eadem comedit. 13. *Patiendo inducimus Christum* iuxta Gal. 1. *Quicunq; baptisati sumus.* At ille *sicut agnus coram tondente se obmutuit.* Vide iam qui indignaris, an non Christum exuas? an non neges eum in te? ne fortè neget & ille te in se, neget suum esse membrum. Neq; enim tam mitis dominus membra furiosa habere potest, sicut nec agnus membra scorpij aut colubri, 14. Esses multùm felix, si semper omni hora Deo sacrificium offerre posses, ecce potes si pateris Ps. 50. *Sacrificium Deo spiritûs contribulatus.* Esses felix si posses Christi passioni & beneficijs retribuere aliquid quo ille contentus esset, & insuper hæc retributio salus tua esset. Potes, patere, & calicem quem tibi offert bibe, Ps. 115. *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ*

retri-

retribuit mihi? calicem salutaris accipiam. 15. Quam res indigna Cypriano lib. 4. epist. 6. videtur. *Filius Dei passus est, ut nos filios Dei faceret, & filius hominis pati non vult, ut filius Dei esse perseveret!* 16. Signum est reprobationis si adversa tibi durum pati. Cypr. adv. Demetr. *Pœnam de adversis mundi ille sentit cui lætitia & gloria omnis in mundo est &c. Cæterum nullus hic dolor est de incursione malorum præsentium, quibus fiducia est futurorum bonorum.* 17. Verus enim patiens ait cum Habacuc. 3. *Ficus non florebit* (sterilitas erit) *& non erit germen in vineis, mentietur opus olivæ & arva non afferent cibum, abscindetur de ovili pecus* (pestis erit animalium) *& non erit armentum in præsepibus* (omnia mihi auferentur) *Ego autem in Domino gaudebo & exultabo in Deo JESV meo.* 18 Imò Christianum nomen nobis inutile est, si patientia deest. Cypr. de bono pat. *Quoniam Christiani*

stiani

ſtiani ſumus, fidei & ſpei res eſt, ut autem ſpes & fides ad fructum poſſint pervenire, patientiâ opus eſt. 19. Si natus è mancipio ſe non tractari ut Regis Filium quereretur, quo ſolatio dignus eſſet? & nos omnes ex quo nati ſumus? nonne Adamo Deo rebelli? & querimur: quaſi dum naſceremur riſiſſemus & natura nobis primo fletu non oſtendiſſet nos ad mala naſci? 20. Quaſi non eſſet profeſſio Chriſtiani pati. Cypr. de mort. *Ad hoc credit Chriſtianus ut hæc omnia adverſa perpeſſus ad futuram lætitiam ſervetur.* 31. Quaſi non tunc virtus noſtra perfectionem acquirat, cùm Paulus doceat. *In infirmitate virtus perficitur*, & Cypr. l. c. *Quando infirmitas, vel imbecillitas, & vaſtitas aliqua graſſatur, tunc virtus noſtra perficitur.* 22. Quaſi non per eam Spiritui S. favorem præſtemus quempiam, & cœlo uniamur. Cùm Cypr. de bono pati. clamet *Patientia eſt*

Spi-

Spiritui S. favens & cœlestibus & divinis cohærens, Hoc est nimirum Spiritum in specie columbæ accepisse, ut felle diffluas? ungvibus sævias, rostro armeris? non sunt hæc colũbi. 23. Cypr: de laude Martyr. *Si premeris Dei munus imitaris.* Et tunc dic cum Teresia lib. 4. cap. 15. vitæ. *Deo laus, quod hoc ipsa loco talis esse noscar, qualis revera sum, alibi quippe omnes in errorem perducti sunt & falluntur, meq; habent qualem me ipsi sibi fingunt, hic verò prout sum & mereor.* 24. Dic quòd sanctus Ignatius M. apud Hier. de Eccles. script. *Iniquitas eorum*, id est hostium, *mea doctrina est* tam mihi gratum quod mecum iniquè agant, atq; si mihi aliqua scientiæ arma communicarent.

PUNCTUM II.

Signa Patientis.

SI in eo loco libenter habitas à quo abhorres. 2. Et cum talibus sociis

ciis superioribus. 3. Tale geris officium. 4. Contentus ut dicta facta tua alij in malam partem trahant. 5. Nihil tibi concedatur quod petis. 6. Detrahi tibi, accusari, contumelijs affici, non promoveri, sed dejici contentus es. 7. Famam, favorem apud homines, applausum nullum curas. 8. Nullum vis habere patronum aut defensorem. 9. Ut si quis te defendat, hoc ut in maiorem tuam depressionem cadat, desideras. 10. Non exprobras illis qui te affligunt, nec expostulas cum illis. 11. Illos excusas, & ais non malitiâ sed bono zelo contra te agere. 12. Nec quidem tristaris. 13. Gaudes sicut Apostoli, contumeliam pati. 14. Nec à Deo petis ut ab his liberet te. 15. Nec te distrahis imò nec oras &c. ut minùs sentias. 16. Nec permittis calumniatores puniri. 17. Oblivisceris injuriæ. 18. Inimicos pro amicis & benefactoribus reputas. 19.
Nec

Nec loca illa deseris in quibus passus es. 20. Etiam pro mortuis qui te afflixerunt oras, honorificè illorum meministi. 21. Etiam cognatos eorum eo titulo amas. 22 Gaudes de illorum successu prospero. 23. Pro felici die reputas quâ quidpiam passus. 22. Nil turbaris, sed sicut scopulus in mari stas, quem fluctus verberant. 23. Nullam aversionem ab adversarijs habes. 24. Non tantùm condonas libenter, sed nec agnoscis te læsum. 25. Defendis illos ne quid molesti patiantur, iuvas in afflictione rebus & verbis. 26. Si aliquis tuo adversario est offensus, quamprimùm eum reconcilias. 27. Si ex errore adversarij te persequuntur & sine peccato, gaudes: si cum peccato, ob hoc unicum doles, & ab eo liberari eos oras & curas. 28 Excusas etiam coram alijs adversarios quasi te non afflixerint. Hæc signa veri patientis, & actus patientiæ ponit P. Lancicius. Et ulteriùs; Run-

PUNCTUM III.

PAtientes nõ inquirunt quis de eis dixerit, fecerit, &c. Si ignorant, nec suspicantur. 2. Nec quare sint alienati à se. 3. Si interrogẽtur ab aliquo superiore accusati an hoc fecerint, nihil ampliùs addunt nisi de quo interrogati. 4. Nec se purgant coram ijs, à quibus accusantur. 5. Nec se ostendunt scire, quod illi se afflixerint. 6. Nec coram ijs ostendunt per quos possit devenire ad adversarios. 7. Compassionem nullam quærunt, aut admittunt. 8. Nec coram illis excusat se qui non sunt compassuri. 9. Nec dicunt, solere homines talia pati, affligi innocentes &c. 10. Nec petunt à DEO ut alijs eorum innocentiam declaret. 11. Nec in hora mortis se purgant. 12. Nec ullum ullo modo impediunt quò minus accuset illos, diffa-

met &c. 13. Nulli ostendunt quid sibi id displiceat. 14. Non petunt ut inquiratur in ea; quæ sunt eis obiecta, ut sic innocentia patescat. 15 Si aliquis honorem pro honore non reddat, ad literas non rescribat, contenti. 16. Morbos insomnia sua non produnt alijs. 17. Si aliquid omittunt boni ex iusta causa, ne se excusent, ea non aperiunt. 18. Successus prosperos & favores apud adversarios silent, ne eos contristent, si advertant posse illos sibi nocere. 19. Non quærunt quid aliquis boni de illis dixerit. 20. Non defendunt se nisi hoc, vel officio eorum, vel communitati noceat. 21. Nec lacrymantur quia & hoc esset levamen. 22. Literas adversariorum quas de se scripserunt, non lectas comburunt. 23. Si res illis sit aliqua ablata, etsi sciant apud quem sit, si illi nimis afficitur, non recipiunt. 24 Quidquid famuli seu negligentia seu malitia

Itiâ, eis non satisfaciunt, silent. 25. Libenter cùm aliud agunt, sinunt se aliò avocari. 26. Si nullum gustum habeant in oratione, perinde orant. 26. Qui talis est, ei Deus peccata remittit. Chrysost. hom. 67 ad pop. *Cùm rebus adversis premimur, gaudeamus hæc etiam est peccatorum remissio.* 27. Talis est Martyr. Clim. gr. 4. *Beatus qui propter Deum quotidie maledictis & convitiis lacessitus, sibi vim fecerit, hic enim martyribus tripudiantibus & angelis, parem confidentiam & gloriam merebitur.* 28. Hic amat summè proximum, hoc enim est pro illo animam ponere, iuxta Abb. Pæmenen in vit. Patrum.

SOLILOQVIUM QVADRAGESIMUM TERTIUM.

Castitas.

PUNCTUM I.

SPonsæ Christi sumus, iuxta illud. *Despon savi vos uni viro, virginem ca-*

ſtam exhibere Chriſto. 1. Quantum crimen & infidelitas in hunc ſponſum, ſi te alteri exhibeas? 2. Si cuipiam ſponſæ oculi verterentur in ſcorpiones, lingva in palam qua ſentinæ purgantur, aures in nidum viperarum, putas, amabit eam ſpōſus, an potiùs domo ejiciet? *Abi dicet poſt greges ſodalium tuarum.* Crede, crede, oculi laſcivi, ſunt peiores ſcorpio, lingva etiam venialiter peclans, peiora verſat, quàm quodvis lutum &c. 3. Quo amore eam iudicabis ſponſam dignam, quæ ſe abjiciet in lectum, & in eo cum porcis aut ſcatabæis volutabitur. Nemo profectò nemo eam, regio dignam diceret thalamo. Solus hanc iniuriam debet pati Deus ut Sponſæ eius tam perditè agant, & tamen velint Spōſæ haberi? 4. Si Rex ruſticam vocet *Veni Sponſa mea, columba mea, unica mea &c.* illa autem luto faciem & manus oppleat, & ſic ad eum velit

veni-

venire! 5. Si pro una gemma Christus sponsus totum mundum, imò Deitatem daret, & tibi illam concrederet ad servandum, tu autem ex mera petulantiâ igne eam exureres in lutum abjiceres. Iudica temetipsum an non Filius sis mortis? 1. Cor. 6. *Non estis vestri, empti enim estis pretio magno*, portamus thesaurum in vasis fictilibus, sed eû igne libidinis urimus. 6. Amor Dei, quàm es infelix erga nos! si hæc fecisses pro dæmonibus, quantò millies & millies maiorem gratitudinem expertus fuisses! Pœnituit te quòd creâris hominem, multò magis pœnitere potes, quòd redemeris: Sed tamen dilexisti, etiamsi hoc scires eventurum.

PUNCTUM II.

SUmus Templum Spiritûs S. ut docet S. Paulus. 1. Ecce in illo templo Veneri sacrificia fiunt, & altare

eſt cor meum. 2. Ecce in illo tem-
plo calices, id eſt lingva, divin
ſangvine toties conſecrata, adhibi-
tur ad excipiendas omnes ſpurcitias
quas dæmon ingerere poteſt. 3. Ecce
candelæ & lucernæ, nempe oc-
tui, fumum peſtiferum, infern-
lem exhalant. 4. Ecce in culmi-
ipſius templi, hoc eſt in capite, in-
gnia dæmonis, id eſt crines per a-
tem cincinnati, per artem formati
ut nihil ſit reliquum de opere divino
eiuſq; manuũ labor, penitus tollatur
adſciti de cadavere cuiuſpiã damna-
ti, pulveribus deformati, plumis
quaſi magis hominem avium capu-
deceret, criſtati. Iam ergo habit-
divine Spiritus in hoc templo, im-
cognoſce an ſit tuum? 5. In ſuperi-
ori parte huius templi, id eſt in in-
tellectu, Muſica perſonat hoſtilis
id eſt cogitationes fœdæ, imò ſacri-
legi hoſtes in inſidias recepti, ut
divinus ingreſſus fuerit Spiritus, i

cum

eum involent. 6, Ingredere ergo hœc templum divine Spiritus, ah quantò meliùs in cane putrido, vermibus scatente habitares! Iam verò, *sine tuo numine nihil est in homine, nihil est innoxium.* Quæ scientia sine te? Quod consilium? Quæ sapientia? 7. Immitte, immitte Deus, qui vindicet iniuriam templi tui, sicut in spoliatorem templi Ierosolymitani immisisti, cædat bene, morbis concutiat. Fac o Deus. *Reple facies eorum ignominiâ*, decal a vertices, si fortè resipiscant. 1. Cor. 3. *Nescitis quia templum Dei estis & Spiritus Dei habitat in vobis, si quis autem templum Dei violaverit disperdet eum Deus.* Quâ voce, *disperdet* scriptura, in pœna vulgarium peccatorum non utitur, sed per singularem exaggerationem huius enormitatem exprimit. Sanctus Cypr. serm. de hab. Virg. *Demus*, suadet, *operam, ne quid immundum & profanum templo Dei inferatur, ne offensus, sedem quã inhabitat relinquat.* Pun-

PUNCTUM III.

SI minus castus es, cùm venit Christus ad te in communione malle in nescio quam cloacam injici. 2. oras, oratio tua ascendit sicut un fœtor & nidor è sterquilinio. 3. Angelus custos ita se habet ac si quis pi tre & olidum cadaver comitari iube retur: unde quàm remotissimè recedit. 4. Revelatum est, qui ætatem Christi in his sordibus hærens ad æquat amplius eum non surrecturum. In tali anima non potest esse vera sci entia, saltem illa cum qua non amit teret salutem æternam. 6. Quomodo Sancti pro te orare possunt, sicuti fra tres pro sorore, quæ dedecus dom suæ intulit ad Patrem intercedunt

PUNCTUM IV.

OMnes, Christum, eo ipso, qui baptisati sumus, ex doctrin

Sancti Pauli induimus, ut possimus dicere, *Vivo ego iam non ego, vivit verò in me Christus*: per communionem insuper, eadem caro, cùm Christo efficimur. Chrys. *Non fide tantùm sed etiam re ipsâ, nos, suum efficit corpus*: imò nos esse definimus & in Christū mutamur, ut ipse Christus dixit S. Augustino. Quid facis ergo de te, id est de Christo, meliùs esset te in sentinam abjiceres, meliùs si cùm Iudæis in faciem Christi expueres, pedibus conculcares *Qui enim peccat, servus est peccati*: dæmonibus, in te, Christum subjicis. 2. Si imaginem Regiam luto sordibusq́; respergeres, quid si ipsum Regem, etiam oculos ei luto, & os, & nares implendo; vexares: hoc in te Christo contigit. *Alia peccata extra corpus sunt, hoc in corpore*. 3. Non dedignaris tamen Christe nobis superindui, mutare nos in te; nos per peccatum carnis vide quomodo tractamus te, expel-

limus te, & quasi nolumus fuisse baptisati. 4. Peiùs est, & horreo prologui, sed tamen quia prior dixit S. Paulus (O immensa Dei excellentia quò devenisti?) *Membrum Christi*, membrum inquam Christi, *facimus membrum meretricis*. Non venit eò impietas Iudaica. Appellavit voratorem &c. seditiosum &c. non fecit impudicum. Ecce feci ego & toties feci, & post tot beneficia feci! Dehisce tellus, absorbe vivũ infernus, in gehenna ignis in infinitũ intendatur, feci, feci, heu me feci! 5. Vidit quidam bachantes quòd Christo illuderent, & quidem, saltu, eius pedibus ad crucem affixis, complosione manuum, eius manibus: potu, palato eius, felle tincto &c. An non hoc eidem, sed peiori modo facio? ibi manus in clavis rigent, hic ad tactus illicitos (ah ne dicam eidem!) adhibentur ibi pedes immoti, hic ad locos suspectos, ibi

ibi, fel hic oſcula &c. Hoc idem, ſed peiori modo, quia ad hoc totũ Chriſti membrâ adhibeo, peiùs quam ſangvine Chriſti vilia abluerem, hoſtia ſpurcitias abſtergerem. Vides hæc cœlum, & pateris? Lingva ſceleratiſſima quid agis! *in quem Angeli deſiderant proſpicere*; hunc luto obruis, privas totum ſpectaculo cœlum. Vide, ex hac lingva, quâ ſic abuteris, prodibit illud fulmen, *Ite maledicti in ignem æternum*. Actum eſt, mille ignes intenta, non ceſſabo te DEUS tam indignè tractare, agit libido, voluptas pertrahit. O actum eſt! O membrum Chriſti, faciam membrũ meretricis, peiùs quàm Iudas! ille accepit præmium ut Chriſtum traderet, ego inſuper dabo pretium, ſanitatem, ſalutem, famam, imò vitam, ut Chriſtum perdam. Ingemiſcite Angeli ſuper hoc conſcelerato homuncione, expedite omnia fulmina in hoc ſacrilegum caput, laxa-

te sathanam ligatum, & omnem infernum ut involet, ut vindicet facinus. Ah, abhinc, eligo, fiat hoc totum, dummodo ante peccatum, *mali mori quàm fœdari*, malo omne possibile malum perpeti, &c. 6. Nec Iudas quid simile huic summæ sanctitati fecit, tradidit impijs, sed non fecit unum cum impijs. Quid facit qui ignem aquæ miscet? quid facit qui amorem odio? Deum vis perdere, quâ Deus est, Iudas perdidit Deum quâ homo erat. *Membrum Christi, faciam, membrum meretricis*: Neq; hæ sunt aliquæ solùm piæ meditationes. Veritas est. Totum hoc expressit 1. Cor. 6. *Nescitis quoniam corpora vestra sunt membra Christi. Tollens ergo membra Christi, faciam membra meretricis? absit, an nescitis quoniam qui adhæret meretrici unum corpus efficitur.* Magnum equidem honorem debemus carni nostræ postquam illam Christus assumpsit. Vi-
de

de hie ô miſer. Lucifer ſe tantùm prætulit & in inferno ardet in æternũ, & ſine ulla ſpe. Adam voluit eſſe ſimilis DEO. *Eritis ſicut Dii*, & tota poſteritas tot milliones hominum vapulant. Quid tu? Habet gratum ſpectaculum Angelus Cuſtos: habet B. Virgo quæ ſuum ſangvinem in filio ſuo ſic à te honorari videt! habet cœlum! ſed habebit in die judicij, & totus mundus, quando omnia quæ nunc veluti ſub cortina fiunt, denudabuntur. Quando dicetur, *Ecce homo & opera eius*. Et ad comparandũ ſcelus, inſignia paſſionis Dominicæ, Crux, Clavi, &c. producentur: & ego tantis ſordibus maculatus, tot indignantibus, & contra me fremẽtibus, ſole & lunâ extingvente lumen ſuum, quaſi non poſſint videre tantum facinus, ſtellis ipſis de cœlo ſe ad me obruendum præcipitantibus. 7. Hinc non gratis Tertull. lib. de pudicitia. *Mæchia & fornicatio non*

de modicis & mediis delictis deputantur, sed ea sunt quæ culmen criminum tenent, Ideoq; censebat hoc crimen irremissibile esse, nec eô maculatos ad Ecclesiam unquam, id est inter Christianos admittendos, & licet lachrymas profunderent, non amplius ab Ecclesia quàm publicationem delicti relaturos in quo excessit. Certè 1. Cor. 6. S. Paulus talem tradit sathanæ in interitum carnis. Et S. Spiritus valdè difficilem veniam Prov. 6. promittit, adeòq; hoc extollit peccatum, ut præ eo alia excu(s)et, etsi gravia, & remissa quasi den(u)nciet. Verba sunt. *Non est grandis culpa, cùm quis furatus fuerit, furatur enim ut esurientem impleat animam, deprehensus quoq; reddet septuplum & omnem substantiam domûs suæ tradet & liberabit se qui autem adulter est.* Tertull. l. c. legit. Qui autem mæchus est, *propter cordis inopiam, perdet animam suam, turpitudinem & ignominiam congregat*

sibi,

sibi, & opprobrium illius non delebitur, &c. Nota vocem *non delebitur.* Et in hac vita ita detestabatur. S. Paulus impuritatis utcunq; reos ut 1. Cor. 5 Etiam si non fuerit quis mœchus sed tantum suspectus fuerit, & nominatus fornicator, cum eiusmodi homine ne cibum sumere permisit Christianos. Et Hæbr. 6. quasi impossibile sit hoc peccatum remitti, denunciat. *Impossibile est eos, qui semel sunt illuminati* per fidem veram, *& gustaverunt donum cœleste* Eucharistiæ *& participes facti sunt spiritus S.* quod fit per gratiam, *nihilominus bonum Dei verbum virtutesq; venturi sæculi*, quarum prima est castitas (*erunt enim sicut Angeli, nec nubent, nec nubentur*) *& prolapsi sunt, rursum, renovari ad pœnitentiam*, Et Levit. 4. Quando in ijsdem lapidibus apparent signa lepræ debent ejici & amplius non mundari. Christus est lapis angularis cui nos alij veluti lapides superædificamur,

mur. 8. Imò hoc peccatum videtu quodammodò esse illud contra Spiritum S. quod nec hoc nec in altero sæculo dimittitur, quia ita opponitur Spiritui S; ut dicat DEUS: *Non permanebit spiritus meus in homine in æternum quia Caro est & sangvis.* Quod si Christiana corpora specialiter sunt templum Spiritus S. in illis hoc peccatum specialiter erit peccatum in Spiritum S. quia qui templum polluit, in eum peccat cuius est templum. Unde meritò Tertull. lib. de pudic. in fine, asserit, potiùs debere Deum illius misereri, & illi parcere qui Deum eiuravit & fidem negavit, quàm qui carnale quid fecit. *Cæterùm indignum Deo & illius misericordiâ qui pœnitentiam peccatoris morti prævertit ut faciliùs in Ecclesiam redeant qui subando* (id est lasciviendo) *quã qui dimicando ceciderunt. Vrget nos dicere indignitas, contaminata corpora revocabis potiùs quàm cruentata?* Imò

addit,

addit. *Quis magis negavit qui Christũ vexatus, an qui delectatus amisit? qui cùm averteret doluit, an qui cùm amitteret lusit?* Et tamen desertio fidei in Ecclesia pro extremo peccato habita, nec unquam tales vel ad templum admittebantur. DEus ipse præceptum de castitate in medio posuit inter prohibitionem idololatriæ & homicidij: Unde discurrit Tertullianus l. c. *Quale delictum iam intellige cuius cohibitionem post idololatriam ordinavit, nihil secundùm longinquat à primo, nihil tam proximum primo, quàm secundum, itaq; mœchia affinis idololatriæ. Oneravit itaq; mœchiam, quàm homicidio anteponit, &c. Idolatriæ ut loco proxima fornicatio, ita & damnatione.* Quid hic dicendum de alijs gravioribus luxuriæ speciebus, cùm infima illarũ, fornicatio tam sit enormis? Idem Tertull. l. c. *Reliquas autem libidinum furias impias & in corpora & in sexus ultra iura naturæ, non modò limine Ec-*

clesiæ,

clesiæ, verùm omni tecto submovemus, quia non sunt delicta sed monstra. S. Paulus 1. Cor. 6. malè habuit quòd Corynthij non oraverint pro tali qui lapsus in fornicationem, ut eum morte puniverit, ut Tertull. l. c. & S. Aug. illa eius verba. *Tradidi eum Sathanæ in interitum carnis*, intelligunt. 9. Sed quidquid sit de Tertulliani sensu in Ecclesia universa, summa erat difficultas cùm absolvendus esset aliquis impudicus, & populus universus etiam absolventi Episcopo se opponere solebat, de se ait Cypr. lib. 1. epist. 2. *Fremunt* ait *populi, reluctantur, quoties adulteri in Ecclesiam recipiuntur, ut labor sit populo persuadere patientiam, ut animi dolore suspicio recipiendis malis curandisq; consentiant, vix plebi, ait, persuadeo & extorqueo.* Imò quidam Episcopi decreverant non esse ullo modo tales absolvendos, Ita Cypr. lib. 4. epist. 2. *Apud antecessores nostros quidam de Episcopis isti*

hinc

hinc in provincia nostra dandam pacem mæchis non putaverunt, & in totum pœnitentiæ locum contra adulteria clauserunt & addit de illis idem. *Non tamen à coëpiscoporum suorum collegio recesserunt, aut Eccl. Catholicæ unitatem ruperunt.* Et posterioribus temporibus ubi longè mitiùs agebatur, ut ipsum hoc, protestatur Concilium decimũ Toletanum, in quo res ea accidit. Potamius Episcopus Bracarensis sordidaverat se tactu carnali, idq; semel, idq; statim novem mensium carceri se inclusit, idq; coram toto concilio crimen suum confessus, & tamen usq; ad mortem pœnitentiam agere ab eodem iussus. Quia ut ãit Cypr. l. c. *Multò gravior est mæchi quam libellatui causa &c. ille lupanar ingressus ad cloacam & cænosam voraginem vulgi sanctificatum corpus & Dei templum detestabili colluvione violavit,* & tamen libellatui habebantur pro iis qui abnegarunt Christum & fidem,

dem, ut idem serm. de lapsis de his ait. *Ista professio, denegantis est contestatio Christiani.* Tradat quis templum Christianum idololatris ut in eo sacrificia fiant Deorum, ego aio, quantò meliùs est corpus tuum lapide, tanto graviorem Deo, in impuritate fieri iniuriam. Sed graviùs urget S. Paulus Coloss. 3. *Omnis fornicator &c. quod est idololatria:* Et. *Mortificate membra vestra quæ sunt supra terram expellentes immundicitiam & concupiscentiam quæ sunt idolorum servitus.* Unde S. Cypr. lib. 4. epist. 2. *Cùm corpora nostra membra sint Christi, & singuli, simus templum Dei, quisquis adulterio, templum Dei violat, & qui in peccatis committendis voluntatem diaboli facit, dæmoniis & idolis servit.* Id. ibid. *Constat de Apostolica probatione, mæchos, idololatras esse.* Hinc cœlum intrare tentantibus in Apoc, dicitur. *Foris canes.* 10. Adverte, quòd Apostolus non simpliciter di-

cat impudicitiam, idololatriam, seu cultum idolorum esse, sed servitutē: Quia multum ista differunt: Et tantò abiectiùs est esse servũ, quàm cultorem, ideoq; videtur etiam ultra idololatriam, hoc scelus efferre. Et quidquid sit. Veteres Christiani nō tantoperè idololatras horrebant, quàm eos, ubi, non dico impudicitia aliqua, sed aliqua imago incontinentiæ apparebat, qualis est in secundas celebrantibus nuptias etsi hoc sit licitum. S. Chrysost. de Virginit. c. 37 *In homines secundarum nuptiarum, multa à multis & domi & in foro maledicta convitiaq; iactantur, omnes enim aditu & congressione indignos eos existimantes, non secus quàm qui iusiurandum violant, abhorrent, neq; cum illis amicitiam instituere, aut fœdus facere volunt.* Et licet in moderna Ecclesia hic rigor cessarit, tamen superest adhuc aliqua eius repræsentatio: Siquidem secundæ nuptiæ

nunquam ab Ecclesia benedicuntur.
11 Sed & DEUS ipse dum exaggeratè de idololatria loquitur, quasi ad *eminentiam* fornicationem appellat. Sicut pestes, bella, famem & reliqua mala, dolore parturientis exprimit, quòd hic sit summus dolorū. Chrysost. de Virgi. c. 64. *Quia tanta vis est eius doloris, ut intolerabilia mala, hoc ipso significentur nomine doloris*, nēpe, partûs. Impudici videtur quodammodo in se passionem Christi destruere, ut quoniam DEUS Christo dedit pro passione gentes in hæreditatem, illi eximant se Christi hæreditati Iob. 31. *Pepigi fœdus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de virgine, quam enim partem in me haberet Deus desuper, & hæreditatem omnipotens de excelsis?* Id est nullam. Christo autem ob meritum mortis propriè competit hæreditas.

PUN.

PUNCTUM V.

SEd non hic finis sceleris, non una persona de Trinitate, sed tota Trinitas à te pati debet. 1. Anima nostra est imago SS. Trinitatis, si ergo tu imaginem alicuius Regis vestibus scurræ indueres, si eâ purpurâ quâ milites, Christum? Et ecce hoc facis imagini, & non pictæ sed vivæ imagini Sanctissimæ Trinitatis, & longè peioribus sordibus circumdas eam, & ita illam deformas ut pro oculis, ponas basiliscos, pro naso cloacam, pro auribus sentinas, pro lingva cubile draconum &c. &c. Tibi relinquo miser homo, vide quid agis? Omnipotens est, & hic statim & in æternum torquere te potest: Iperge in tuis sordibus, nulla te occasio prætereat, nulla te voluptas pertranseat, *sed scito quòd pro his omnibus adducet te Deus in iudicium.*

PUNCTUM VI.

CYpr. de hab. Virg. *Continentia & pudicitia non in sola carnis integritate consistit, sed etiam in cultûs & ornatûs honore pariter ac pudore.* Idem serm. de Pudic. *Solicitudo de pulchritudine, malæ mentis indicium est.* Et rursus de hab. *Computari non potes inter Virgines Christi qui sic vivis ut possis adamari.* Ibid. *Ornamentorum lenocinia nisi prostitutis congruunt.* Ibid. *Habitus impudicorum, lupanarium insignia, ornamenta meretricum.* 2. Si te non ita tractas ac Eucharistiam, quam non tantum in sordibus non poneres, sed ne in loco minùs decenti, non es castus, si manus & lingvam non ita circumfers. 3. Sicut non poneres Christum in præcipitio ut inde cadens cervices frangeret, ita oculos tuos in aspectu aliquo periculoso, & si hoc non facis

non es ſatis caſtus. 4. Si aliquis aliquid impurum poteſt de te ſuſpicari non es perfectiſſimè caſtus Quia Chriſtum indutus eſſe debes, & nihil in te videri niſi Chriſtus. 5. Unde neq; debet audere, te ſolicitare ad peccatum. 6. Nec aſpectu tuo aliquis incitari ad aliquid indecens. 7. Si ipſe dæmon magis te tentat quàm Chriſtum, nondum es caſtus. 8. Si non ita horres hoc vitium, ut non minùs te terreat illius cogitatio quàm tuæ damnationis, nondum es perfectè caſtus. 9. Si plùs voluptatis percipis tangendo caſu hominem, quàm lapidem & laterem nondum es in ſummo caſtus. 10. Quod ſi non es caſtus. Quantum gaudium dæmoni, Chriſto deſpectum facis. Dæmon (ut multi putant Theologi) odio incarnationis de cælis deiectus, inde homines in contemptũ Dei incitat ut carnem quam aſſumpſit Deus ſpurcitijs commaculent.

11. Veri casti & in castitate fundati, etiam à somnijs sunt liberi, vel si quid contingat, etiam tum oderunt & excandescunt. Aug. lib. 12. de Gen. ad lit. c. 17. *Domine memores mandatorum tuorum etiam in somnis resistimus.* Quia ut Chrysost. serm. 6. in Gen. *Qualia solet anima interdiu meditari, talia & in somnis imaginatur & effingit.* Et hoc signum Castitatis ponit Cassi. lib. 6. Instit. 10. *Si necessitas cogat ad talia descendere, non tantùm nullam voluptatem sentit, sed quendam horrorem & indignitatem vel potius tranquillo animo veluti ligna ac lapides tractaret, idem est quidquid audiat.* S. Macarius hom. 15. *Sunt aliqui in quibus libido prorsus desiit, extincta est, arefacta est.* Clim. gr. 15. *Hæc regula est perfectæ consummatæq; castitatis, ut ita animata, ut inanimata intueamur, imò ex pulchrarum facierum aspectu admirificum Dei amorem abripiantur & lachrymas.* id. ibid. *Sicut lascivi cantu*

adl

ad lasciviam, sancti ad orationem utuntur. 11. Verè castus, seu Virgo proximus esse debet B. Virgini Ps. 44. *Adducentur Regi Virgines post eam* (post B. Virginem quæ prima castitatem professa) *proximæ eius, afferentur tibi.* 12. Verè castus debet esse omninò sanctus, in omni actu interno & externo. Chrysost. de Virginit. c. 2. *Corporis & Spiritûs Sanctitas, definitio virginitatis est.* 13. Ita se gerere debet ut nec de ipso Matrimonio loqui audeat. Ita Chrysost. l. c. *Quæ liberam habuit nubendi potestatem, & à nubendi consilio absuit, hanc ego virginem voco.* 14. Etiam lascivus, etiam ad libidinem accensus, si castum verè, aspexerit, refrigescit, & ad virtutem movetur. Idem Chrysost. eodem libro c. 63. *Tantâ virgo gravitate circumfluit; ut vel intemperantes cum illam diligenter aspexerint, pudore erubescant & suum furorem remittant.* 15. Ut id. ibid. *Ita comparata est, ut*

 lacry-

lacrymas semper effundere, risum ede[re] nunquam possit. 16. Iuxta eiusdem doctrinam non solùm à carne, sed terra ipsa se abstrahit, Ita ibid. [] 76. *Quid igitur? virgo multa permi[scet] stat & iis] quæ ad vitam pertinent, [di]stenta curis, quæro an virginitatis lau[]dem retineat? minimè. Non, non n[u]psisse* (solùm) *virginem constituit, [sed] ad id præterea opus est animæ integrita[s], integritas inquam, ea quæ non solum pravis ac turpibus voluptatibus, ornatu corporis, reliquisq; rebus supervacaneis vacua sit, sed terrenis etiam curis libe[]ra.* Christus Dominus ne post resur[]rectionem à fœmina se attingi permi[]sit. *Noli me tangere.* Licet viris dice[]ret *Palpate manus & pedes meos.* P. Lamparter in Libello de præstantia gratiæ fol. 117. *Vsque adeò Spiritus S. carnem omnemq; affectionem carnis a[d]versatur, ut scribant SS. Patres neces[]sarium fuisse sacratissimam carnem Do[]mini discipulis auferri in cœlum ut Spiri[]tum*

*tum S. possent accipere, si enim non [a-]
biero Paracletus non veniet.* Ioann. 16.
Ultimò addo quòd si Thom. opusc.
64. *Panis & aquæ satietas est timenda,
ut possit in nobis acquisita puritas perma-
nere,* non solùm aliorum ciborum.

SOLILOQVIUM QVADRAGE-SIMUM QVARTUM.

Fides.

PUNCTUM I.

IN multis fides est falsa, *ore confitentur se credere Deum, factis autem negant.* Talis fides est illusio Dei. 2. In multis mortua, *sine quibus mortua,* tam parùm iuvat ac mortuus homo, tam grata Deo àc cadaver, imò potiùs talem hominem aggravat, ad damnationem quàm iuvat. *Sciens voluntatem Domini sui, & non faciens vapulabit multis.* 3. In aliquibus in-

firma: faciunt quidem quod alij fide-
les, sed ex consvetudine quadam, si-
ne fervore. 4: In alijs viva, eique
hæc signa erunt. Quæ sequentia dant
puncta. Interim. 5. Quod in rebus
naturæ homini habitus principio-
rum, hoc in supernaturalibus fides,
& in multis quasi contraria intelle-
ctui, certè & superiore docet, unde
est principium operationum in or-
dine supernaturali. Iac. *Iustus ex fide
vivit.* Si ergo ille habitus in te peri-
ret, quid de te esset? quando tur-
batur per amentiam, quanta in re-
bus naturæ dissonantia; eadem in
ordine supernaturali quando fides
ægra, ut amentes faciat coram DEO:
ideò vocantur peccatores stulti, ideò
tam stulta loquuntur & cogitant in
praxi circa res spirituales.

PUNCTUM II

QVi habet vivam fidem ita cre-
dit, imò magis quàm si videret,

atq; audiret. Hinc tecum cogita; 1. Si Christus ad te veniret in persona & rogaret ut illi dares eleemosynam, faceres ne? Ecce pauper est, de quo Christus *quod uni de his fecistis mihi fecistis.* 2. Si ante te poneretur infernus ut eum inspiceres iam iam detrudendus: An cogitares aliquid lascivum? Si semel peccasti mortaliter, ante te infernus apertus. 3. Si videres Christum in cruce petentem potum, *sitio*, surgeres ne & ires? Ecce perit ut ab hac cogitatione mala desistas. 4. Si Christus ad te veniret irascererisne illi, etiamsi te argueret, *qui vos spernit me spernit.* 5. Si te invitaret ut eum sequereris euntem ad cœlum, nunquid de vanitatibus, ornatu vestium ageres &c. & non potiùs occasionem acceptares; ecce vocat, *nunc est tempus acceptabile, dies salutis.* 6. Si tibi diceret nisi desistas ab hoc peccato quod ordinariè perpetras non intra-

bis in cœlum, dicit: Facisne? 7. Si in medio foro totis diebus concionaretur, an saltem velles semel de die accedere illum? Ecce est in Eucharistia, visitasne? 8. Si vellet tecum colloqui suaviter vellesne audire? Ecce dum oras loqueris tu illi; dum legis, ille tibi. 9. Si tibi aliquid svaderet ex intimo erga te amore, vellesne facere? Ecce ex eodem amore dat tibi tot instinctus, exequerisne? 10. An si detracta sibi veste te vellet induere & sic DEO Patri præsentare, ut te veluti Christum suum acceptaret, vellesne? Christi vestis est innocentia contumelijs calumnijs affecta, Quàm ægre fers si tibi vel minimum falsò imponatur! 11. Si tibi sicut Catharinæ Senensi cor suum daret, ut illi tuum traderes, vellesne? En tradit se totum in Eucharistia, & rogat. *Fili præbe mihi cor tuum.* Id est: de alijs rebus non cogita. 12. Si tibi sicut Sancto

Fran-

Francisco vellet imprimere cicatrices, sustineresne? At minima pro DEO pati non vis! 13. Si ad tuum cubiculum veniret, cederesne loco, an ejiceres, rursus in crucem ageres? Venit in Eucharistia, agis in crucem si peccas mortaliter, in faciem exspuis, si venialiter: alapâ cædis si irreverenter agis. 14. Si tibi daret suum caput & cerebrum ut eo uteretis, vellesne illo spreto potiùs de sordibus & carne cogitare. In Eucharistia *re ipsâ nos facit suum corpus: Chrysost.* in *illum mutamur. Aug.* 15. Si manus suas tibi daret vellesne hæc vel illa his tangere &c. S. Paulus, *vis ut membrum Christi faciam membrum meretricis? Quicunq; baptisati estis Christum induistis.* 16. Si te rogaret ut illum crucem baiulantem iuvares? qua e non iuvas proximũ, imò si accidat aliquid mali gaudes, & tamen te dicis credere: dicis te

Christianum, vide ne sis impostor. Sicut qui se appellaret Regem, & non esset, doctum, non esset. Deducetne te hæc tua fides in cœlum.

PUNCTUM III.

SI in Eucharistia infantem Christum videres ad te suavissimè properãtem, an cum tali devotione ires: & tamen certiùs est quod credimus, quàm si videremus. 2. Si ex inferno ad te venirent, & unus, à 1000. alter à mille, tertius à sex mille annis, & dicerent se damnatos, & non exituros ob unicum mortale quod tu habes, an non timeres? certiùs est te damnandum nisi pœnitentiam dignam egeris. 3. Si esses positus inter summos thesauros & diceretur tibi, quòd adhuc sis centum annis victurus, sed nihil habiturus nisi quod ex his thesauris acciperes, interea nescires quando ab illis thesauris

amo-

amovendus esses, an post horam, quadrantem, diem unam, & tamē thesauros tibi non congregares: an crederes, etsi diceres te credere? si tamen iocis, nugis te occupares? ecce in vita hunc habes thesaurum. Post mortem, si modò non congregas. Ps: *Circuibis civitatem & famem patieris ut canis.* 4. Si quis tibi diceret da unum obolum, vel per quadrantem in vinea labora, & eris Imperator; si nolles an crederes illi? *Ecce momentaneum est quod æternum gloriæ pondus operatur.* 5. Si in te aliquas gemmas pretiosissimas projiceret, ornaret, an offendereris, si crederes gemmas esse? omnia quæ iniustè patimur gemmæ sunt. Si esses in una camera cum alijs novem, diceretur ex vobis novem occidendos qui semel peccârunt, an non timeres? at pauciores salvantur quàm decimus. 7. Si in mensa aliqua esses & inter decem fercula essent quinque

venenata, an avidè, inconſideratè comederes: dimidia pars rerum mundi, ſunt venenum animæ & niſi DEUS illuſtret errabis in illis. Quare non ita rogas, vel non expectas donec illuſtret ſicut in tali menſa poſitus. 8. Si redires ex inferno, in quo vidiſſes pœnas, talemne pœnitentiā ageres? tamen quod credis, certius eſt. 9. Si poſitus in carcere fœtidiſſimo ob nummos tres, nec exiturus donec illos exſolveres, adhucne plus debiti contraheres? *Non exibis homo, donec reddas ad noviſſimum quadrantem.* 10. Si te dæmones in catenis ad infernum traherent, & Chriſtus Dominus ſe oſtenderet volens opem ferre, reſpiceresne illum? Ecce opem fert in confeſſione, tu nec reſpicis ſi differs; ecce talis fides, & tamen *ſine fide impoſſibile eſt placere Deo.*

PVN.

PUNCTUM IV.

SI per angustam portam esset eundum, adhuc ne te sarcinis obrueres? Ecce *angusta porta est cœli*, quid te divitijs oneras, & illas appetis? Quàm stultus esset qui se vellet spinis obruere & totas cistas implere, At *divitiæ sunt spinæ*? 3. Qui se volutaret volens in luto cum porcis, at tales sunt cogitationes carnales. 4. Qui videns centenos ante se, unum post alium à latronibus occisos, adhuc eôdem iret. Hác viâ quâ pergis, ad infernum multi venerunt. 5. Qui te scinderet, vulneraret, dum modo te nollet mactare, quàm esset amicus? Talis qui solum mortale timet venialia contemnit. 6. Qui vento se mallet saturare, habendo cibos, quid honorem, locos primos, humanam æstimationem appetis? Venti sunt, habes præparatam Dei gloriam & cœlum.

cœlum. 7 Qui mallet luto & fimo vesci quàm cibo pretioso. Ezech. *Qui induebaris croceis & auro & omnis lapis pretiosus vestimentum tuum nunc amplexatus es stercora* si peccata eligis. 8. Qui per aquam vellet ire relicta navi, sic quoties relictis consiliis confessariorum tuam voluntatem sequeris. 9. Qui fame moreretur, & cibos nollet tangere, quos ante se haberet, quare opera bona non agis, animā famelicā esse finis? 10. Qui admissus à Rege in filium eâ conditione ut tantùm non ederet cum porcis siliquas, recusaret Regnum. Sic à Deo admitteris ne pecces, & non vis. 11. Cui diceretur in hoc loco esse maximum defossum thesaurum tantum pede terram moveret eruendum, & ille esset in summa paupertate, & nollet? Sic nos per minima, per paululum porrectum frigidæ summos thesauros in cœlo sortimur, & nolumus. 12. Qui morie-
bun-

bundus medicinas ſvaves aut certiſſimas differret aut nollet acceptare quare confeſſionem ſeriam differs? Si ergo prædictos iudicabis credere ſibi dicentibus: Et te potes iudicare te verè DEO credere.

PUNCTUM V.

QUid de alijs veritatibus fidei? *Si oculus tuus ſcandalizat, erue eum & proiice abs te.* 7. *Niſi efficiamini ut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum.* 3. *Theſaurizate vobis &c. ubi nec fur, &c.* 4. *Dicet montibus cadite ſuper nos, & collibus obruite nos.* 5. *Beati qui perſecutionem patiuntur, Beati qui lugent, Beati eſtis cùm vobis omne malum fecerint.* 6. *Si quis te percuſſerit in dextrã maxillã præbe ei & ſiniſtram.* 7. *Niſi converſi fueritis &c.* 8. *Qui non tollit crucem ſuam & non ſequitur me non eſt meus diſcipulus.* 10. *Diligite inimicos: omne gaudium exiſtimate cùm in varias*

ten-

tentationes incideritis propter me. 11. Si credimus & quidem eâ fide, quâ Deo dicenti credere par est, Quis, cùm nihil horum agamus, verum nos loqui putabit? si credimus: ostendamus factis. 12. Dæmones. Iac. *credunt & contremiscunt.* 13. 1. Ioan. 2. *Qui dicit se nosse Deum* (Id est fidē habere) *& mandata eius non custodit, mendax est, & in eo veritas non est.* 14. Si tibi gladius collo applicaretur, si fame enecareris & reliqua omnia mala perpeti cogereris propter Deum; & si timeres, non habes fidem. Cypr. lib. 4. Epistola 4. *Nihil horum potest â Christo separare credentes, &c.* de dupl. Martyr. *Nullus deficit in tormentis nisi fidei defectu.* 15. Si verò non credis non salvaris, sed in errore esse sineris sicut & damnati qui Sap. 6. *Ergo erravimus* in inferno gemunt, non credis autem, si non ita operaris ut te credere dicis Cypr. de simpl. Pr. *Credere se in Christum quomodo*

modo dicit? Qui non facit quod Christus facere præcepit, aut unde perveniet ad præmium regni, qui fidem non vult servare mandati, nutet necesse est & vagetur, & spiritu erroris arreptus, velut pulvis, quem ventus excipit vẽtiletur, nec ambulando proficiet ad salutem, qui salutaris viæ non tenet veritatem. Et tamen fideles & tamen Christiani dici volumus, cùm tam procul ab hoc nomine absimus: nonne hoc est esse ex patre diabolo, qui *se transfigurat in Angelum lucis*. 16. Cypr. serm. de Cœna Domini: *Quod esca carnis, hoc est animi fides.* Sed ut idem de dupl. Martyr. 2. *Nunc fides multis natat in labiis cùm in corde aut nulla sit aut vehementer langveat.* Ambr. *Fides mortis damna non patitur.*

PUNCTUM VI.

QUi verè credit mavult mori, quã vel à minima Ecclesiæ ceremo-

nia

nia dissentire. 2. Gaudet summè, se esse Ecclesiæ Filium. 3. Nunquam causas ullius facti fidei petit. 4. Reverentius se gerit ubiq; quàm si Deum oculis videret quia certius est quod credit. 5. Nunquam tepescit in usu Sacramentorum. 6. Demùm, non est Catholicus qui vel in uno iota ab Ecclesia dissentit.

SOLILOQVIUM QVADRAGESIMUM QVINTUM.

Iudicia Dei occulta.

PUNCTUM I.

1. IN tribus fundantur. Iustitia, Sapientia, Bonitate, inde fit quòd hos dejiciat, alios elevet; ad fines media quasi disparata ordinet. Ita *misericors ut* pro uno suspirio det cœlum, pro uno *peccavi* etiam maxima peccata dimittat, pro uno po-

culo

culo aquæ frigidæ præmietur. Singulos motus propter se factos observet & notet ut solvat, passus Angelos iubeat numerare, quietem ipsam & cogitationes ad se directas remuneretur. Sceleratos toleret, se blasphemari patiatur; in suis servis, in Eucharistia indignè affici, sibi consecrata bona eripi, sibi servientes caros vexari, ita deniq; se gerit, ac si ad illum vindicta non spectaret, imò ac si non esset. 2. *Ita Iustus* ut singula puniat, verbum otiosum, motũ, aspectum, cogitationem, idq; sæpe alijs occasionibus ut in vita S. Ephrem unus accusatus de homicidio qui aliquando hominem lapsum in aquam, mergi sivit. Alter de adulterio falso, sed aliquando sororem eius criminis coarguerat: Ipse Ephrem de invasione opilionum, quia bovem hominis pauperis occiderat. Ipsas iustitias exactissimè examinat seu virtutes. *Ego cùm accepero tempus*

iusti-

iustitias iudicabo. Ita rigide ut etiam eius amici vix salventur: Ut omnes trepident, desperent de sua causa & ad misericordiam refugiant. *Non intres in iudicium cum servo tuo*, orent. *Quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens:* Ut alienam offensam & iniuriam reputet suam, & ut suam vindicet, *mihi vindictam & ego retribuam.* 3. *Ità sapiens* ut ex ipso malo quale est peccatum eliciat bonum & non permitteret mala nisi prævideret bona ex illis Cyp. de dupl. Mart. *Interdum piorum hominum lapsus quamvis enormes divinâ dispensatione vertuntur in summum Ecclesiæ profectum.* Omnia scit, futura illi sunt præsentia, scit si in hac occasione poneretur homo peccaturusne esset, an non. Si superviveret infans qualem vitam acturus, si hic affligatur quid gesturus: Præcavet ergò quæ nos non advertimus futura; & ordinat quæ non præcogitamus.

PVN-

PUNCTUM II.

1. QUid ergo dicimus, quando miramur. Ecce hic vir bonu opprimitur, illi malo bene succedit. Putas, DEUS hoc fieri ignorat, sine illo fit? Si cum illo, bene fit, sapiens est scit hunc hâc viâ salvari posse, illum aliâ, in hoc peccata occulta punit, in altero bona opera in hac vita remuneratur. 2. Labitur quis in peccatum, permissio Dei est. Diu vixit sine peccato, citiùs lapsus salvabitur; misericordia hæc Dei est. Permisit DEUS peccatum ut superbiam expelleret. 3. Solicitaris quod moriatur amicus, si supervixisset, fortè ad infernum te deduxisset, vis ut credamus magis te tuum bonum amare quàm amet DEUS, magis te sapientem esse? Præponis te DEO. 4. Non impleretur numerus electorum aliter. 5. Si DEUS sic ageret

ret ſicut nos, ſæpe erraret. Aliter ergò agere debet ut non erret, quod intellectum noſtrum excedit. 6. Nec univerſum aliter ſervari poſſet, ſi primò videres in horologio deſcenderet pondera, deſtrui illud putares, hæc vita eſt horologij, ſine hoc valorem & uſum perdit. Sic ordo mũdi ſervatur, ſic electis cælum impletur, in bonis occulta vitia purgantur, malis ut emendentur parcitur. 7. Accuſemus ergo ſortem, caſum, mortem, infamiam, queramur de malis, quorum cauſas non videmus, ſapiens eſt, iuſtus eſt, miſericors eſt, qui hæc ordinat. 8. Miratus fuiſſes ſi vidiſſes Iobum, ſi Tobiam affligi, ad ſublimem gloriam parabantur. Si Aman elevatum, Antiochum, nec prævidiſſes hoc ordine ad ſupplicia pergere.

PUNCTUM III.

1. O DEUS mi, egone velim te eſſe ſapientior, claudo oculos &

cæcus esse in tuis manibus volo ut ducas me quibûsvis vijs ad salutem quia misericors es. Nolo te sapientior esse. Non accusabo infortuniũ tolerabo, deosculabor tuam pietatem, magis me amas quàm ego me. Non potes nisi bonum meum velle: Pro mea salute mortem asperrimam subijsti, cùm ego pro illa ne pœnitentiam levem sustineam. Resigno me; ure, seca, cæde: Certus ero quia bonum meum iustitiam tuam quæris, 2. Murmurabis caro quia premeris, quia morbo affligeris & dolore, sanat te. Querêris quia accusaris iniquè, puniris, diffamaris, veteres tuas iniquitates in te Deus castigat, ut nihil igni manеat. 3. Scio Domine, ipse mihi officio ne salver. O si totus mundus se in manus tuas resignaret, totus certè & in alto gradu salvaretur. 4. Non alia me lege regi volo quàm tuâ voluntate, in manu tua omnia mea. Sit ariditas

in oratione dummodò persistam. Afficiar dolore dummodò patienter sustineam, obloquantur dum perseveram, consurgat dæmon, mundus caro, dum vincam. *Auge dolorem, auge amorem*, Hoc peto, hoc supplico, in alijs me non audi sed *pone te ut signaculum tam super cor meum*, quàm supra brachia mea.

SOLILOQVIUM QVADRAGESIMUM SEXTUM.

Praxis Dei cum hominibus.

PUNCTUM I.

1. NUllum adhibet ad agendum aliquid insigne pro suo nomine cum eius salute, nisi qui aut revera, aut in sua persvasione vilis est. Cor. *Elegit abiecta mundi*. 2. Antequam aliquem extollat, permittit confundi, affligi, insigniter, ut homo

mo, planè se despiciat, ac sibi displiceat. 3. Antequam aliquem graviùs puniat, unam superbiam, sui æstimationem, in agendo præsumptionem contemptum aliorum, permittit in eum irrumpere. 4. Media contraria ac sæculi iudicio improportionata adhibet. Ut in Iosepho, venditionẽ in Ægyptum ut Patrem de hinc aleret: in S. Ignatio vulnus &c. per cædem MM. fecit propagationem fidei. 5. Quos ad aliqua peccata aut vitia extirpanda admoturus, aut in aliquibus virtutibus excellentiam daturus, cum eorum contrarijs conflictare permittit. 6. Certis statibus certa media tam quoad temporalia quàm æterna conquirenda assignavit, & si alijs modis procedant non habebunt successum. Hæc religiosis in regulis suis præscripta, & alijs statibus proportionata. Si sæcularis agat nil acquirat è contra regularis per media. 7. Cùm quem vult ditare,

tare, facit priûs liberalem in pauperes, quem subitò depauperare aut sensim deficere, permittit tenacitatem. 8. Quos conversurus aliquando, etsi interim pleni sint vitijs aliquam in eis virtutem conservat, & plerumq; negat successum in malo, ut facilè deprehendantur, puniantur, alijs omnia impunè cedant. 9. Quando permittit aliquam hæresim, aliquem doctum & pium excitat. Et quò maiora sunt peccata aliqua; eò aliquos in oppositis illis virtutibus illustriores facit. 10. Per quos concionatores est conversurus plurimos eos ipsos aliquod vitium intra concionandum habere sinit, ut sibi displiceant. 11. Negotia non suo loco acta ut in templo profana, nec suo tempore, non succedunt. 12. Cum aliquid alicui non successurum permittit in eo habere miram complacentiam.

PUNCTUM II.

CUm permiſſurus aliquem labi in egeſtatem, permittit avaritiam bonorum Eccleſiæ & pauperum rapinam, 2. Cùm mala publica immiſſurus, aut ſingularem pietatem in populo, aut ſingularia ſcelera. 3. Cùm pœnam quam intentat condonaturus, homini dat humiliationem ſui & orationis guſtum. Ut Ezechiæ Regi, ut Niniviris &c. 4. Nullum hæreticum aut fraudulenter agentem ita ſinit contexere fraudes, ut aut in magna abſurda non incidat, aut in conſequentia non erret. 5. Quando aucturus ſpecialibus donis zelum ſui honoris, & ut eius cura prima ſit in corde hominis, accendit. Cùm per impios punit bonos per Gentiles Chriſtianos, rurſus ipſos per ſeipſum punit, aut alios impios: nec victoria lætari permit-

tit. Ut Bethsamitas postquam Iudæos afflixissent. 7. Cuiq; aliquam stultitiam reliquit, & in arte imperfectionem, ut se humiliet. 8. De quo iniuriâ afficiente alios, gravem sumpturus pœnam: dat insignem patientiam, & amorem inimicorum afflictis ab eo. 9. Quos afflictos citò sublevaturus donat eis patientiam, ut Iobo, Davidi expulso à filio. 10. Quæ concessurus est, facit animum ad illa petenda. 11. Non solet dare hominibus quæ ad illos non pertinent, etsi hæc petant. 12. Nec illa concedit, si homo non quantùm in se est, laboret, vel non cum ijs agat, de re illa, ad quos pertinet. 13. Quando aliquam communitatem est dispersurus, mortibus varijs priùs viros probos, doctos, &c. tollit. 14. Cùm nova beneficia concessurus, excitat in homine gratitudinem pro antiquis. 15. Quos vult tutos à diaboli fraudibus reddere, in eis metû

fraudum, ac diligentiam excitat, & unam sui diffidentiam. 16. Quæ quis maximè appetit & inquietè, ea ubi consequitur, Deus aliquo amarore aspergit. 17. Qui ipsi lapsuri sunt in aliqua mala, aut permittit illos gaudere de inimicorum malis aut inclementer illis indignari. 18. Quos ad alium statum ordinavit, in alio successum etiam temporalem negat, si eum eligant.

PUNCTUM III.

QVos Deus in multis viliores fecit, in aliquo dedit excellentiam in rebus naturæ, patet hoc in cæcis, claudis &c. 2. Quoslibet solùm ad certos effectus, tam in genere naturæ, quàm moris ordinavit, ut si alia faciant, vel aliter eadem, nullum successum habeant. 3. Cùm vidit aliquos in peccata lapsuros, eorum lapsibus utitur vel ad excitandos

alios bonos, uti hæreſes permittit ne ruditas Eccleſiam occupet: Vel ad ſalvandos uti Tyrannos, multi enim Martyrum non ſalvati fuiſſent, niſi fuiſſent occiſi. 4. Quibuſdam dat inſtinctum quædam deſiderandi, quæ nunquam conceſſurus, ſed ut hôc deſideriô mereantur, ſic multi ſancti petierunt martyrium, quod ſi illis obveniſſet, forte in illo defeciſſent. Et hâc induſtriâ utitur circa electos ut appetant ardua, & ille occaſiones eorum ſubmovet. Sic multi ægri ire ad Barbaros, ut eos convertant, concionari deſiderant. &c. 5. Ubi immiſſurus bella dat priùs fertilitatem, & ante plagas, ſuas diſpoſitiones ponit, quas peccatores reputant gratias, 6 Via hæc ad ruinam, qua reprobos labi ſinit, levia contemnere, gravia excuſare, & facere ex illis levia: tandem & ipſa contemnere, & pudorem in illis perdere; tum iudicium corrumpi-
tur,

tur, ut amarum videatur dulce ut dulce amarum: Vt peccata crassa reputent nihil esse. Quos ad salutē ducit, parva metuunt: Se ipsos magis excutiunt: Et plura in se advertunt, & ea videntur illis maxima: Tum iudicium acre & prudētiam in rebus spiritûs, ut minimos etiam in ipsis iustitijs nævos advertant. 7. Finem maximè celat Deus ob quem aliquid facit de homine, & primo hic in effectu patet: 8. In multis ut in thesauro sua bona reponit, ut tamen non plus illi de ipsis sciant quā cista, ut murus de auro, & aspicientibus lapides videantur tantùm aut ligna. 9. Quosdam tantùm inaurat, etsi intùs sint lutum, & cùm videat eos, donis suis & zelo abuti ad superbiam, in temporale præmium eos adhibet instrumenta magnorum operum & tandem in fine frangit, & ostendit quales fuerint: Et sic laboribus illorum quos immensos pro

vanitate faciunt ad bonum utitur. 10 Conditiones disparatas assignat, aut res minimas sæpe tam quo ad æterna, & salutem, quàm temporalia consequenda. Ut Abraham, si non immolare voluisset filium, non multiplicásset eum in gentem magnam. Elisæus non habuisset spiritum Eliæ, ni vidisset Eliam ascendentem in cœlum. 11. Certum spatium assignat laboris, sibi soli notum, quo si se quis seriò saluti suæ applicet, de cætero nullum negotium habiturus. 12. Quosdam errare sinit, malos instructore habere, decipi, & sic illos ad magna bona salutis & sæculi venire, ad quæ aliàs non venissent. 13, Quosdam puniturus pro peccatis alia occasione & forte dum aliquid boni faciunt, punit. Sic 3. Regum 11. Ieroboam insurgere permissus contra Salomonem ob eius peccata, quia Salomon ædificavit Moloch. & coæquavit voraginē civitatis.

tatis. 14. Quò quæ communitas religiosa servit DEO ferventiùs, ampliùs illi providet in temporalibus; & quò austeriùs vivit, plures ad illam vocat. 15. Quò plures in regno castitatem colunt, eò numerosior populus. 16. Cùm collaturus aliquod bonum insigne; tum alienissimo tempore, vel dum es in angustijs, immittit ut à te importunissimè v. g. pauper eleemosynam petat &c. per quam merearis illud. 17. Quosdam vult ut aliquid desiderent, non tamen exequantur, ità uti David templum vellet ædificare. 18. Per quæ quis peccat per eadem punit. Exod. 1. Pharao filios Iudæorum mergebat, ille submersus. David, Uriæ Uxorē constupravit, ejus uxores Absolon, David Uriam indirectè occidit, de domo David gladius non exivit. Adonisebec regibus, extremitatibus manuum & pedum amputatis micas sub mensam projiciebat, idem ipsi

factum. 19. Sæpe Deus instigat ut contraria velint v. g. ut unus conferat honorem, alter non acceptet, unus spiritu alio, alter alio ducatur & invicem sibi sint molesti. Et se in patientia exerceant mutuò.

SOLILOQVIUM QVADRAGESIMUM SEPTIMUM

De pietate erga defunctos.

PUNCTUM I.

1. EOdem modo in Dei iudicio damnatur, qui occidit, atq; qui cum potuisset iuvare, ne aliquis moreretur non iuvit, ut patet ex revelatione, quam habuit S. Ephrê de incarcerato insimulato homicidij, quò itaq; graviori morte, atq; cruciatu sinis aliquem torqueri, graviùs peccas: atqui gravissima supplicia purgatorij; & nos facilè iuvare pos-

su-

ſumus, Et S. Ambr. ait idem eſſe hominem famentem non paſcere, ac fame occidere, *non paviſti, occidiſti.* Quid ſi tu? Non liberâſti torſiſti, & tamen ab ijs iudicandus es, cum ijs in æternum victurus. Tertull. lib. de Baptiſ. c. 17. *Reus erit perditi hominis* (non baptiſans) *ſi ſuperſederit præſtare quod liberè potuit.* Obligamur ſub peccato ſuccurrere patienti extremam neceſſitatem: an non extrema illi ubi quis in ſartagine uritur, in veru aſſatur? & quid ſi tu cauſa illi pœnæ fuiſti? ut parentibus qui pro te avariùs colligebant, ſocijs quos ſeduxiſti? &c. &c. Quidſi tui illi affines? iam contra pietatem insuper peccas: & ut pecces contra iuſtitiam legalem, ſatis eſt quòd ſint ex eadem Eccleſia cuius communionem profiteris. Profectò ſi videres corpus tui parentis à canibus raptari & carnifice laniari poſt mortem, nonne ageres? nonne ſepulturam

honestam curares? hoc ibi fit animæ, quæ infinitè ferè melior corpore Bestiæ se iuvant invicem? an non tu peior bestiâ, si id negligis? an nō contra iura naturæ delinquis? Adverte insuper hoc opus, omnia misericordiæ opera continere. Hic pascis esurientem, operis veste gloriæ nudum, visitas in carcere. Quod si propter unum opus bonum neglectū rejiciuntur à Deo multi, propter factum admittuntur, vide ad quos velis pertinere, 2. Præponis iumentū animæ defuncti, si cadat illud sublevas. Imò ipsi Deo præponis. Quia ille dicit, *quod uni de his minimis fecistis, mihi fecistis.* Aut non credis, & infidelis es. Si credis quomodo id facis quod Gentiles, illi idola Deo, tu iumentum præfers. 3. Quomodo in pietatem peccares si parentem voluntatem se in flammis, sineres uri, cum illum dicto uno *Pater noster* posses liberare, Ecce clamat ad te, &

vivos. *Miseremini mei, miseremini mei,* imò miseremini vestri, quia hæc impietas vobis impunè non abibit. 4. Si per tuas preces liberabitur ex eo carcere; putas, immemor erit beneficij, imò prima gratia quæ illi offeretur, ut petat, erit tuum bonum; pro te perpetuò exorabit. Fundant alij in terris Monasteria virorum piorum, ut pro illis orent, funda tu in cœlo, ubi certiùs exorabunt. 5. Quantâ te excipient lætitiâ, ubi ad eos in cælum veneris, quantâ solicitudine agent, ut in purgatorio non detinearis? 6. Angeli omnes gratiam tibi referent, quia illorum gaudium perficis, illorum civitatem per malos semirutam, instauras. Sancti etiam alij gratiam tibi habebunt, & ipse Christus, qui quàm primùm eos desiderat esse in cœlo, uti fructũ sangvinis: sed non vult liberari, nisi per preces vivorum. 7. Quando judicium in morte tua de te instituetur

tur quos tunc meliores experier is Patronos: qui tuam ardentiùs causam agent? nisi Beatos ingratitudinis damnare velimus. 8. Hic probamus quantum DEUM diligamus, si amicis eius afflictis subvenimus. 9. Pro illis Christus orabat iuxta Augustinũ, quando orans tertiò, in horto sangvinem sudabat, agonizabat: affer opem Christo, iunge tuas preces illius, non desere eum orantem. Gratiorem illi rem præstabis, quàm si cum Angelo eum solareris. 10. Si dares millionem unum in eleemosynam, crederes te magnum quid fecisse pro peccatis & ea iuxta Danielis consilium Dan. 4. redemisse: quid si dares regnum? quid si decem, centum, mille regna? atqui das cælum animæ illi, quod maius his mille regnis, das alicui animæ pro 10. 20, 50. &c. pro tot nimirum annis, quot esset passura, in purgatorio, quibus temporibus non longiùs possent

frui regnis pauperes, quibus donares ea 11. Si verum est: quò maius damnum quis infert alicui, quem iniuriâ afficit, eò magis peccat. Si è converso verum: Quò maior eleemosyna quam das eò plùs mereris: Certè visio beatifica quam largiris animæ purganti, cùm sit ferè infinita, infinitè ferè mereberis: iam verò si tantò meliòr eleemosyna, quò magis sancto datur, ut docet Bellarm. Conc. 1. de morte. Cùm illæ animæ sint sanctissimæ. Itaq; gratissimam facis eleemosynam.

PUNCTUM II.

B*Eati misericordes quoniam misericordiam consequentur*, Aug. lib. de vita Christiana. *Quisquis non fuerit humanus, pius, hospitalis, benignus, clemens, gehennæ non evadet incendium*, & confirmatur ex Matth. 24. *Esurivi* &c. ego putabam solùm eum meri-

turum purgatorium, qui mortuos deserit. Aug. amplius ut cogitetur, dat occasionem. 2. Imó *Ite in ignem æternum* Esurivi &c. quia neglexerũt opera misericordiæ corporalia: quorsum ibunt qui negligunt spiritualia? Quantò corpus spiritu inferius! 3. Quid si pro ignoto iacente in fimo, quia illi non subvenisti ibis in ignem æternum, quid si pro Patre, Fratre ardente in igne. 4. *In qua mensura mensi fueritis in eadem remetietur.* 5. Terribilius est illud. Pepercerat servo dominus omne debitum, quia ille in conservum non usus misericordiâ, etiam illa quæ remiserat revocavit, vide ne tu in fabula agaris. Terribile: Etiam peccata quæ indulsit revocavit, & ob illa punivit, multò minùs de novo condonaturus. Et tamẽ additur *sic faciet & vobis Pater cœlestis.* Parum autem refert projicere aliquem in carcerem, aut ex eo cùm possis non liberare, cum utrobique

æque

æque immisericordia. 6. Orabunt pro te olim mortui, putas statim tibi applicabuntur ea pia opera & non potiùs dicetur? *Etiamsi David & Iob & Daniel oraverit non exaudiam. Misericordiam volo non sacrificium.* Olim, cùm in templo pro mortuo oraretur, Crucifixus avulsis à cruce brachijs aures obturavit, solâ voce adjectè: *Non audivit, non audiam.* Non audis è purgatorio clamantes: *miseremini mei.* Non audiet DEUS clamantes, *miserere ei.* 7. Aggravat & illud quod corporalia opera misericordiæ, cum aliquo quasi damno nostro temporali facimus: ut erogando eleemosynam &c. hic verò nullum penitùs damnum accipis, imò quia Charitas maximè meritoria, dum oras pro illis, charitatis actus exerces, & plùs mereris. Quid si pro illis omiss[i]s. *Ite in ignem*, quid pro his? 8. *Qui irascitur fratri reus erit gehennæ*, dic te non irasci. Certè il-

lis

lis nil peius iratus potes facere. Dic te non irasci & aliquem in horrido carcere desere. Dic te non irasci, & non sine ex equuleo deponi, ex igne eripi; gloriari de hac clementia, de hac pietate de hac humanitate, hospitalitate & revoca tibi quid initio huius puncti Aug. dicat & quid Iacobus c. 2. *Iudicium sine misericordia ei qui non fecit misericordiam.* 9. Quid si Frater Christi & B. Virginis esset in his pœnis nonne misereris ?; & quod præmium ab his sperares. Atqui verè ita est. Imputat Christus sibi factum etiamsi pessimo fiat propter illum, quid si optimo,

PUNCTUM III.

QUodsi Charitas est fundamentũ in quo universa lex & prophetæ: Si hanc non habueris nihil habes, 2. *DEVS charitas est*, à charitate discedis Ioan. 15. *Hoc est præceptum meum ut,*

dili-

diligatis invicem de gravi materia & graviter præcipitur. *Qui non diligit manet in morte.* 3. Aug. lib. de laudibus charitatis. *Nec dubitari ullo modo potest, quin templum Dei sit in quo habitat charitas, ubi à te* charitas recedit, audientur voces, quales ante everſionem templi Ieròſolymitani, *Excedamus hinc, excedamus*, hoc Angeli, hoc ſpecialis Dei protectio, hoc SS. Patroni dicent. 4 Quò miſer convertes oculos, ubi ipſe ad purgatoriū deveneris, ſi tamen ob hanc tuam inclementiam veneris: Non ad cœlum. Nullus eſt ibi, cui miſericordiam præſtiteris. Non ad Angelos. Nullum ex his gaudio affeciſti, imò in mærore detinuiſti. Non ad ſuperſtites in terra. Iuſto enim Dei iudicio non erunt hi clementiores erga te, quàm tu fueris erga alios. 5. Ergo ſtatue finem impietati tuæ, decerne ab hac hora certas preces, certas eleemoſynas &c. Docent Theologi

pec-

peccare mortaliter qui in extrema necessitate constitutum non iuvat, imò si quis cum posset sine suo incommodo, non largitur eleemosynā etiam non extremam necessitatem patienti. At tu cogita si non in extrema necessitate sunt illæ animæ, si non sine tuo damno iuvare possis? 6.
Longè est opus nobilius iuvare defunctos, quàm dare eleemosynam, quia nobilius opus misericordiæ, quia ex maiori miseria liberat, itaq; omnia quæ de Eleemosyna *Soliloq. de Operibus misericordiæ* leges, talis nobiliore modo consequitur. Item præstantius est opus orare pro defunctis quàm pro existentibus in peccato mortali, ut passim DD. & adhuc manet penes te totum meritum actûs tui, & rursus voluntas tua, quá opus tuum donas defuncto, est meritoria, satisfactoria, impetratoria, idcirco nullâ re privaris, quia tibi nova satisfactio & impetratio emergit, & in-

super duplicatur meritum. 7. Non desunt qui doceant esse id signum prædestinati & P. Georg. Cobat in Thes. p. 2. c. 24. n. 504. ait tales *maximam & fere exploratam spem, cœlo olim potiendi posse concipere.* Quia si est signum prædestinationis in cœlo fundare amicitias: Si, in charitate excellere, Hic ista inveniuntur.

SOLILOQVIUM QVADRAGESIMUM OCTAVUM.

Excellentia B. Virginis.

PUNCTUM I.

IN esse Physico. 1. Infinita propter illam, & cum illa, miracula DEUS fecit, imò totam naturam immutavit. Sine peccato concepta, in utero rationis usum habuit, Virgo genuit Filium sine dolore peperit, quasi sine morte in cœlum translata, A-

postoli ex toto mundo ad eius funus per Angelos comportati. 2. Christus eam sibi postquam ascendit in cælos substituit, S. Antonin. p. 4. tit. 15. c. 12. *Post ascensionem Christi erat Magistra doctorum Ecclesiæ, Apostolorum, Evangelistarum.* 3. SS. Patres ea omnia illi tribuunt, quæcunq; sunt infra DEUM. 4. Erat, ut ait Rupert. in cant. 5. *Prophetissa magna, quia habuit in summo donum prophetiæ.* 6. Bern. serm. sign. magn. *Profundissimam divinæ sapientiæ, ultra quam credi valet penetravit abyssum &c. ut illi luci inaccessibili videatur immersa.* Id est ut alij PP. dicunt *Deificata.* Et tamen cum hac prope infinita sapientia nec ipsa potest comprehendere, quanta illi DEUS contulit ut S. Aug. ait apud Sandæum. 7. Omnipotentiam, sapientiam &c. DEUS in illa condenda totam videtur exhausisse, ut melius quidquam non possit. Bonav. Spec. c. 8. *Maiorem mundum facere potest*

Deus,

Deus, maius cœlum facere potest, maiorem Matrem non potest. Ratio est ex S. Th. 1. p. q. 25. a. 8. ad 4. *Quia ex hoc quod sit Mater Dei habet quandam dignitatem infinitam.*

PUNCTUM II.

IN esse morali, respectu omnium Sanctorum. Ubî sanctitas sanctorum desinit, ibi B. Virginis incipit. Ps. 86. *Fundamenta eius in montibus Sanctis.* Isai. 2. *Mons domûs domini in vertice montium,* S. Bernardin. tom. 1 serm. 61. art. 3. c. 3. *In utero Matris B. Virgo perfectiùs contemplabatur, quàm ullus in sua vita, & magis etiam dormiendo, quàm ullus Sanctorum vigilando.* Addit quidam apud Phœnicium in mancipio. *Plùs merebatur minimâ actione ex se indifferenti, quàm S. Laurentius tormento craticulæ.* 2. Electa præ omnibus alijs Sanctis à Deo. S. Greg. M. in 1. Reg. 1. *Omnem electæ*

creaturæ altitudinem, electionis suæ dignitate transcendit. Id est, tam speciali modo prædestinata, sicut cùm Rex destinat dare rustico agrum, & uxorem accipere, diversa est cogitatio. Unde ex reverentia Angelus, ei proprio nomine non salutavit. Stella in Luc. 1. *Nomen in quo post Filium omne genu flectatur cœlestium terrestriū & inferorum. Et omnis lingva confiteatur huius Sanctissimi Nominis gratiam, gloriam, & virtutem.* 3. Omnem sanctitatem omnium Sanctorum, omnia dona, privilegia, ei DEus summô modô contulit, ut sit, ut ait Andr. Cret. serm. de dormit. Virg. *excepto Deo, sola omnibus altior.* Unde Bonav. spec. c. 8. *Omnia charismata intrant in Mariam, flumen enim gratiæ Angelorum intrat, intrat in Mariam flumen gratiæ Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Doctorum, Virginum,* sed speciali & eminenti modo, ut canit Ecclesia, ut non solùm gratiam habe-

at Martyrum, *sed ut Regina Martyrum* non solum Gratiam Apostolorum, *sed ut Regina Apostolorum &c.* 4. Ita contulit illi Deus gratiam omnem ut nec possit comparari. S. Ephrem. Orat. de B. V. *Nulla comparatione, cæteris omnibus superis exercitibus* (Cherubim, Seraphim &c.) *gloriosior.* S. Basil. Selev. Orat. in Annunc. B. V. *Vniversos Martyres suo splendore tantùm excedit, quantùm sol reliqua astra.* Quæ in comparatione solis, nihil sũt. 5. Ut Matri esse naturale, ita illi omnem sanctitatem, omnes Sancti debent. Alb. M. Serm. super Missus. *Spiritualiter genuit omnes Sanctos, etiam veteris testamenti.* 6. In illius voluntate & consensu totius mundi salutem Deus posuit, ut Christus natus non fuisset, nisi illa consensisset. Ber. super Missus. *Expectamus verbum miserationis* (responde Angelo nuncianti) *ex tuo ore pendet liberatio damnatorum.* Aug. serm. 21. de Temp. *Re*

sponde

sponde Virgo vitam quid tricas mundi Nullus itaq; Sanctus sine illa fuisse Sanctus. 7. Omnium Sanctorum est fons sanctitatis, & ab ipsa habent sanctitatem sicut rivi à fonte. S. Bernardus serm. 11. a. 2. *Ab ipso Patre æterno recepit fontalem fæcunditatem ad generandũ omnes electos. In quo est similis filio, qui à Patre omnia habet quæ habet*; idq; habet sicut quidam fons, & hæc etiam Virgo fontalem fæcunditatem. 8. Alij PP. appellant illam *Negotium sæculorum*, quòd Figuræ, prophetiæ &c. propter illam. Alij *complementum Trinitatis*, quòd gloriam compleverit eius ut ait *Magnificat anima mea Dominum*, id est Maiorem quodammodò faciat.

PUNCTUM III.

IN esse morali respectu Dei. 1. DEus se fecit ita debitorem illius sicut nos Dei. S. Method. serm. de

Purific. *Deo universi debemus, tibi autem etiam ille debet.* 2. Illi est donatus Spiritus Sanctus, ut sit proprius illius, sicut dona sunt propria Sponsæ. S. Epiph. serm. de laud. Virg. *donorum autenuptialium nomine, Spiritum Sãctum accepit.* 3. Quâ gloriâ Christus respectu Dei Patris fruitur, hâc illa certô modô respectu Filij. S. Bern. tom. 3. serm. 11. art. 3. *Sicut Benedictus IESVS sedet à dextris Patris, sic ista iuxta ipsum in throno sublimata consedit.* 4. Ecclesia canit. *Quòd sit sublimis inter sidera. Assumpta supra choros Angelorum.* Damasc. Orat. de dormit. B. V. *Omnes res creatas superat* (itaq; proximè cum DEO simul est) *omnibus dominatur operibus* (quod est proprium Dei. *Ego Dominus*) *super cælos cœlorum extollitur incomparabiliter.* 5. Cherubim DEUM tegunt Ezech. Illi, Spiritus S. obumbrat Luc. 1. Cum DEO ut cum amico agit, at Chrysost. infra; octav. Nativ. B. V. *Cherubim*

Seraphim &c. cum tremore assistunt tribunali Maiestatis supremæ, faciem velantes suam, hæc illi offert quem genuit. 6. Sine illa Deus sibi non videtur satis gloriosus, ideò illam primò in mente sua condidit ut ait apud S. Brigit. & *ab initio* (Eccle. 24.) & *Ante sæcula creata sum* Gverricus Abbas serm. de Assumpt. *Non satis se glorificatum videbat Christus donec B. Virgo glorificaretur*, id est, in cœlum assumeretur. 7. Multi PP. de illa explicant Eccl. 24. *Cum illo eram cuncta componens, quando mundum creabat* DEVS. S. Damiani serm. de Annunc. *Per ipsam & cum ipsa & in ipsa totum hoc* (mundus universus) *faciendum decernitur.* 8. Sicut ferrum mutatur prope in ignem, quando excandescit, & virtutes habet ignis, ita illa Dei. S. Ildef. Orat. 1. de Assumpt. *Spiritus S. eam decoxit, incanduit, & ignivit, velut ignis ferrum.* 9. Quanta es
ô Vir-

ô Virgo! & tamen ecce ancilla! & tamen plurima pati debuit! heu me! quis ego?

SOLILOQVIUM QVADRAGESIMUM NONUM.

Devotio ad B. Virginem.

PUNCTUM I.

1. LIcet Christus Dominus solus omnia meruerit, & ad illum pertineat distributio bonorum omnium, tamen sicut Rex bona sua alicui charissimæ personæ committit, ità Christus Matri suæ, sua merita & misericordiam: Bern. serm. 1. in Salve. *Divinæ, illa pietatis abyssum cui vult & quando vult, creditur aperire.* Unde Idiot. Contempt. de B. V. prol. vocat eam. *Thesaurariam gratiarum.* 2. Nihil nobis dare decrevit, nisi per manus illius Bern. serm. de Nat. B.

V. *Totum nos Deus habere vult per illã.* Bonav, spec. capite 3. *Per manus hu-ius Dominæ habemus quidquid possidemus boni.* 3. Nec salvare nos, aliò modo vult. Sanctus Germ. Patr. Const. O-rat. de Zona. *Nullus est qui salvus fi-at, nisi per te ô Sanctissima, nullus est qui liberetur à malis, nisi per te ô purissi-ma, nullus est cui donum concedatur, nisi per te ô castissima, nemo est cuius miso-reatur Gratia, nisi per te o honestissima.* 4. Si nos à Deo ipsi oremus, per nos, Deus nostrâ frequenter indignitate magis offenditur, quàm ad dandum flectatur. Ideò veluti Mediatricem & Advocatam, quæ nostram causam agat illam constituit Bern. serm. de Nati. B. V. *Quia tu Homo indignus eras cui donaretur, datum est Mariæ ut per illam acciperes.* Idiota Contempl. 1. de B. V. *Tu es omnium Advocata.* Idē Ecclesia canit in Salve Regina. 5. Ità Deus commisit illi nostram salu-tem ut liberè tanquam de suis donis dispo-

disponat. Bonav. spec. capite 9. *Ipsa optimè dicere potest. In me omnis gratia, viæ & veritatis, in me omnis spes vitæ & virtutis.* Blosius in Igniario pag 34. *Tibi regni cœlestis claves thesauriq; commissi.* Sanctus Thomas opusc. 8. *Habet tantùm gratiæ, quod sufficit ad salutem omnium hominum de mundo.* S. Bernardin. sermone 11. *Ab ipso Patre æterno recipit fontalem fœcunditatem ad generandum omnes electos.* 6. Cum Christo cooperata est quodammodo redemptioni, humani generis. Damian. sermone de Annunc. *Sicut sine ipso* (Christo) *nihil factum est, ità sine illa* (B. Virgine) *nihil refectum. Sed in Christo per ipsum cum ipso facta omnia itaq; eadem cum B. Virgine reparata.* Aug. libro de Virginitate. *Fuit planè Mater membrorum Christi quæ nos sumus, quia cooperata est charitate suâ, ut omnes fideles in Ecclesia nascerentur.* Hugo: de S Vict. in Cant. cap. 26. *Omnium salus per*

ipsam facta est. 7. Salutem nostram per illam sperare possumus. Aug. serm. de Annunc. B. V. *Tu es spes unica peccatorum, quia per te speramus veniam omnium delictorum, & in te nostrorum est expectatio præmiorum Sancta Maria succurre miseris.* 8. Signum infallibile quod salvaberis, si erga ei pius es. Bern. *Non possum perire pro pietate Mariæ.*

PUNCTUM II

BEneficia eius erga Ecclesiam, id est erga nos omnes. 1. Illa docuit Apostolos quid prædicare deberent post Ascensionem Christi. S. Anto. part. 4. tit. 15. cap. 12. *Ipsa fuit post Ascensionem Filii, Magistra Doctorum Ecclesiæ, Apostolorum & Evangelistarum.* 2. Illuminat nostras tenebras. Bona. spec. *Est Lucerna Ecclesiæ.* 3. Illa, hoc est nobis, quod columna ignea Iudæis, quæ eos ducebat in terra promissionis,

onis. Ità S. Bonav. loc. cit. 4. Quòd Ecclesia tam diu stet & non sit subversa ab hæresibus, illi tribuitur; *Cunctas hæreses sola interemisti.* 5. Beneficium Venerabilis Eucharistiæ illa est. Bernardin. sermone 6. artic. 2. *Omnes in visceribus baiulabat, tanquam verissima Mater Filios suos, hoc munus Matris quoad alimoniam, implet in Eucharistia Maria Virgo, ne non perfecta sit Mater, cuius sit nutrire & gignere.* Damiani serm. de Nat. B. V. *Cibum Maria dedit.* S. Epiph. serm. de laude Virg, *Virginem appello velut sacerdotem pariter & altare, quæ quidem mensam ferens, dedit nobis cœlestem panẽ.* Andr. Cret. hom. de dormit B. V. *Quæ ipsam sapientiam secundùm carnem genuit, totam seipsam, tanquam mensam mysticam cœlestemq; paravit.* 6. Baptismalem regenerationem in illam refundit Athan. serm. de Deipara. *Decet te Matrem regeneratricem appellare.*

PUNCTUM III.

CHRISTUS est Dominus noster, ob plures titulos, illa est Domina, nos mancipia tam verè atq; aliquod mancipium alicuius in mundo Arnol. Carnot. tom. 6. Bibl. PP. *Christus Dominus, Maria Domina.* Idq; pluribus titulis, quia aliquomodo, eos redemit sicut & Christus. Damasc. Orat. de Assumptione B. V. *Hæc Virgo profuit omni creaturæ, quæ veluti coemptam à servitute in libertatem asseruit.* 2. Titulô dotis, quia Sponsa fuit Domini omnium. 3. Athan. serm. in Evang. *Quandoquidem ipse est Rex qui natus est de Virgine, idemq; Dominus est Deus, ea propter & Mater quæ eum genuit & Regina & Domina & Deipara propriè* (non tropicâ locutione) *& verè censetur.* Sicut & S Dami lib. 4. de fide cap 15. *Verè omnium conditorum Domina effecta es.* Ans lib. de excellen. Virg. cap. 9. *Iure materno cœlo terraq; præsides.*

4. Quia

4. Quia promeruit id suâ humilitate. Bern. serm. sig. Mag. *Meritò omnium Domina facta est, quæ se exhibeat ancillam.* 5. Iam verò si Domina, idq; animæ & corporis, potest salvare & occidere, & mittere in gehennam. Ans. *Omnis à te aversus & despectus necesse est ut intereat, omnis ad te conversus & respectus, impossibile est ut pereat.*

PUNCTUM IV.

CHristus cùm iam moreretur, testamentô nobis eam Matrem dedit. *Ecce Mater tua:* Ut si contingat in nobis per peccatum mori Christum, supersit Mater, & sicuti in hoc testatus DEus Charitatem extremam, quia Filium mundo tradidit, ita Christus, quia Matrem: Sicut DEus dicit. Ioanni. *Hic est Filius meus ipsum audite*, ita Christus *Hæc est* Mater vestra ad hanc recurrite, ut

Ecclesia eam vocet *Refugium peccatorum*. Imò Hugo de Vict. in Psalmum 55. ait de B. V. *Potiùs utrumq; est & Pater & Mater*. 2. Mater optima. Alb. M. sermone super missus. *Non solùm spiritualiter genuit omnes Sanctos etiam veteris testamenti, sed etiam omnium gerit curam Maternam.* Orig. tom. 1. in Ioannem Præf. *De quolibet potest dici V. Mariæ, ecce Filius tuus.* 3. Mater sollicitissima Bern. serm. de Nat. B. V. *Si quid spei, si quid salutis si quid gratiæ in nobis est, ab ea noverimus redundare:* Hugo de S. Vict. in Cant. 26. *Omnium salus per ipsam facta est.* 4. Quia ad Christum utcunq; difficilis accessus, est enim simul Iudex, & in Evangelio legitur subinde fuisse austerus. *Dic vulpi illi: Genimina viperarum, væ vobis*, ementes & vendentes, è templo eiecit: Hanc nobis quæ purissimè misericors est, reliquit. S. Bern. sermone sig. Mag. *Non sola in Christo*

can-

cantatur misericordia, cantatur & iudicium pariter &c. opus est Mediatrice ad Mediatorem. Iam verò ita est misericors B. V. ut Bonaventura spec. c. 5. dicat. *In misericordia B. Virginem Deus altissimam latissimam profundissimam operatus est: Imò tota in misericordiam est conversa* Aug. apud sand. in igne. *Quis dubitare poterit omninò in charitatis affectionem transisse viscera Mariæ, in quibus ipsa quæ Deus est charitas, novem mensibûs corporaliter requievit.* 5. Mater patientissima, Bern. serm. sig. magn. *Præterita merita non discutit, omnibus se exorabilem, omnibus clementissimam præbet, Nunquam legitur festinâsse nisi ad benefaciendum, ad Ioannem sanctificandum, ad ministrandum Elisabethæ*, Beda in Luc. Licet hoc contra honorem virginis videri potuerit, parturienti ministrare. 6. Mater facillima ut nullas preces gratis fundi sinat. Bern. serm. 4. de Assumpt. *Sileat miseri-*

cor-

cordiam tuam B. Virgo, si quis est, qui te invocatam in necessitatibus suis meminerit defuisse. 7. Mater Potentissima. Idem serm. de Nat. B. V. *quæramus gratiam & per Mariam quæramus, quia quod quærit invenit, & frustrari non potest.* Solùm Elisabetham salutavit & infans in utero; sanctus effectus est. Nominare eam est salvari. Bonaventura in Psalt. *Gloriosum & admirabile est nomen tuum, qui illud retinent non expavescent in hora mortis.* 8. Mater nostri amantissima Bonav. cap. 4. spec. *Super omnia habet charitatem ad proximum.* S. Ildef. Oratio 1. de Assumpt. *Spiritus Sanctus eam ignivit, ut in ea non sentiatur, nisi ignis amoris Dei & proximi.* 9. Mater hostibus nostris terribilis, ut eam magis timeant quàm nudus homo armatos exercitus. S. B. apud B. spec. cap. 3. *Non sic timent hostes visibiles, castrorum multitudinem copiosam. Sicut aereæ potestates Mariæ vocabulum, pa-*

trocinium & exemplum, fluunt & perfluunt sicut cera à facie ignis, ubicunq; inveniunt crebram huius nominis recordationem, devotam invocationem, solicitam imitationem. 10. Mater vitæ, ut eam non colere, signum sit in peccato mortali esse. S. Germ. Constantinop. orat. de Zon. *Quemadmodum continua respiratio non solùm est signum vitæ, sed etiam causa, sic SS. Mariæ nomen, quòd in Dei servorũ ore assiduè versatur, simul argumentũ est quod verâ vitâ vivant. Simul etiam hanc ipsam vitam afficit & conservat.*

PUNCTUM V.

SEd nonnè alicui potest dicere. Si ego Domina ubi est timor meus, Si Mater ubi est amor meus? 2. Qualem decet esse Filium tantæ matris? 3. Manus extendit ut tuas preces perferat ad DEUM, quas imponis, & quales? 4. Est speculum sine macula, crebrò intuere, ibi videbis ma-

culas tuas. Talis erat illa, talis ego. 5. Si tam misericors est, tam parata ad dandum, & tu tam miser & egenus, quare tam raro recurris? 6. Mereturne meliorem apud te cultum tam bona Mater. 7. Amari ab ea specialiter cupis, August. de Cathech. rud. *Nulla est provocatio maior ad amandum quam prævenire amando* 8. Proverb. 1. ver. 8, *Audi Fili mi disciplinam Patris tui* (Dei decalogum) *& non dimittas legem matris tuæ* (leges v. g. sodalitatis B. V.) *ut addatur gratia capiti tuo & torques collo tuo.* 9. Sed Aug, de serm. de die suæ Consecr. *A malè viventibus nolo & detestor laudari.* 10. Chrisost. de M. m. tom. 3. *Aut imitari debes si laudas, aut laudare non debes si imitari detrectas.*

SOLI-

SOLILOQVIUM QVINQVA-GESIMUM.

De suavitate B. Virginis ergæ suos Cultores.

PUNCTUM I.

CIsterciensis quidam non plùs poterat discere quàm *Ave Maria*, id solum repetebat, enata ex mortuo arbor, id in folijs habens inscriptum. lib. 2. cap. 29. Ex Ioscij Religiosi S. Bertini, oculis binæ rosæ, auribûs binæ, ore una prodijt, quia repetebat, Ave Vinc. Beln. lib. 7. cap. 116. S. Bernardo dicenti *Ave Maria*, respondit *Salve Bernarde*. Morienti Mariæ de Oeg. cum Apostolis affuit, cum oleo sancto ungeretur, Christus ad pedes ægræ crucem fixit. Bonif. vitæ lib. 4. cap. 3. Annuæ Societatis 1593. Nobilis in agro Eborensi habuit duas è collo icones, de-

liravit, à dæmone in ſpecie viri ut ſe in præceps daret, perſvaſus, manſit illæſus, tum ut in puteum imagines abjiceret ab eodem ſuaſus. Fecit; & ſe in eum deiecit, ſed arreptis ibidem icunculis pro cucurbitis uſus. Opilionis filia; deſertæ in templo vetuſto, imagini pro reparando afferebat *Ave Maria*: affuit illi morienti B. V. eam coronatam ſertô in cœlum reduxit ſpec. exemplorum diſt. 19. exemplo 118. S. Hyacinthus ſtatuã eius ſaxeam per fluvium ſuper aquas tulit. S. Damaſceno ſcribenti pro ſe, manum amputatam reparavit, S. Bernardino gratiam prædicandi & miracula faciendi dedit, Pelb. in ſtell. lib. 2. p. 2. cap. 3. Antonius Franciſcanus contra pluviam protectio uſus roſario Chro. min. p. 3. lib. 1. cap. 56. in hoſtes Alanum perſequentes, 150. lapides B. V. iecit, in naufragio 150. monticulos erexit per quos ad littus evaſit, os & manus eius

ius post mortem fuerunt ut crystallus, quia Rosarium recitabat Chro: Domin: lib. 1. c. 34. Orantem dum invaderent latrones adfuit cum S. Lucia & Cath. & nebat sertum ad *Pater noster* rosas rubras, ad *Ave* albas, & eiusdem capiti imposuit, de La Croix Creditor, cùm non posset Judæo pro dicta die solvere, misit cum cistula debitum per mare, venit ad Iudæi deambulantis ad mare, sub ope B. Virginis, & inscriptam sibi accepit; negavit verò se accepisse coram imagine B.V. quæ prolocuta, accepisse. Vincentius Bel. lib. 7. c. 82. Tres hastas, in superbos, avaros, luxuriosos vibrabat DEUS, deprecata & impetravit, ut S. Dominicus & Franciscus orbem repararent. S. Anton. 3. p. tit. 22. c. 3. hist. B. Maria de Oeg. visitando eius templum dissitum, à pluvia, à ventis, per Angelos tegebatur, Suries. S. Hermannus in sponsum à B. Virgi-

ne acceptus, & Ioseph ex eo dictu
S. Tereſſia, ſua illi commendabat cu
ram imagine, B. Virgo ſe loco ima
ginis, illi die quadam ſubſtituit. I
eius vita lib. 3. c. 1. Moniali diſſo
lutæ Ioannæ oranti tamen roſarium
miſit epiſtolam cum monitis, Boni
lib. 4. cap. 9. hiſt. ante huius cellam
vidit Abbas fremere diabolos, Ioan
nam inter ſanctos. Cuidam diſſolu
to iuveni ſvaſum, ut coronam diceret
fecit, correxit ſe & Roſarium cœpit
dicere, deprehenſus, cùm daret illi
B. Virgo tres veſtes, & poſt triduum
mortuus Cantipr. Ap. 2. cap. 29
Catharinæ Ciſtercienſi oſtendit veſt
gemmis inſculptam cum *Ave Mari*
quia orabat roſarium Dion. Carth
ſerm. 1. pe Aſſ. Minoritæ cuidam
deprehenſas roſas ex ore legere Chro
Min. p. 3 lib. 1. c. 36. Alterius ibi
dem novitij Angelus roſas in aure
filum pro *Ave Maria*, colligebat, li
lium, pro *Pater noſter*, & poſtea e
ius-

iusdem capiti imposuit. Matrona Coloniæ, dum rosarium oraret, mel in ore sentiebat, & hoc exemplo alter inductus idem sensit Cæsar: lib. 7. cap 50. Quoties *Ave* dicitur toties in cœlo S. Gabriel specialiter irradiatur S. Gertr. cap. 12. Peste Romæ grassante imago à S. Greg. B. Virginis ferebatur, auditi Angeli canentes *Regina Cœli &c.* Et Angelus condere gladium qui supra molem Adriani stat. Baron. t. 8. a. 590. Quidã ad Minoritas ingressus, solitus ante sertum dare B. V. quia deinde id non poterat, volebat egredi, ab ea iussus dare rosarium, insidiati isti aliquando latrones oranti, viderunt rosas ex ore eius à B. V. in sertum colligi, irruêre latrones de Virgine quæsiêrunt. Sed ab illo invocata rursus comparuit, eos hortata. Chrõ. B. Arnulphum docuit meditari non solùm gaudia quæ in terris habuit, sed & quæ in cœlo, & quoties alia

quã

quâ re indiguit B. Virginem ad Filium orantem pro se vidit. In eius vita S. Petrus. Svasit Carthusianis ut officium B. Virginis orarent, spondens auxilium chron. Monasterium Gamugense intermisit illud, affligebatur consilio Petri Damiani repetit & liberatum Baron. 1159. B. Virgo Virgini septenni petenti Psalterium dedit Cantip. 2. Ap. cap. 23. S. Thomæ Cantuariensis reparabat cilicium quod in honorem eius gestabat S. Antonius 1. p. tit. 15. parag. 2. S. Gertrudi offerenti preces apparuit in pallio jis inscripto lib. 4. Insin. c. 49 monuit iuvenem impurum orantem ex turpi lance dari sibi bona fe cul Albert. castell. de rosario B. Gertr cùm non posset præ morbo orare rosarium *ter Ave* cogitabat, apparuit ei B. Virgo in pallio cum rosis sex foliorum Insin. cap. 49. S. Hedvigi non potuit moriēti, evelli imago, & cum ea tumulata quia viva

col-

collo deferebat, & hi digiti manse-
runt incorrupti. Surius S Bonitum
iussit sacrum facere, ipsa audivit,
Angeli ministrabant, casulam ei do-
navit Surius. S. Andream Episcopũ
Vesulanum in sacro salutavit. Sur.
S. Ildefonso vestem dedit sacram ut
in ea illius diebus missas faceret, Su-
rius, S. Henrico celebrante sacrum,
Christus osculum pacis dedit, & ner-
vum sensit tãgi, ut Iacobo, inde clau-
dicabat, Henricus Sur. S. Maria
Oegniacen: singulis festis Purificat.
videbat quod B. Virgo offerebat fili-
um suum DEO. Vitriac. in eius vita,
Sudorem Cisterciensium colligebat
& olfaciebat. spec. dist. 9. ex 102.
Carthusianum dæmones erant ra-
pturi B. Virg. defendit Vinc. Bel.
lib. 7. hist. c. 117. Cisterciensibus in
mensa dabat electuarium, præter-
quam illi qui communes cibos hor-
rebat Cæsar. lib. 7. c. 48. Fulberto in
morbo nauseanti, lac sugendum de-
dit.

dit, lá Croix. S. Dominici socios iacentes noctu benedixit præter unú indecenter iacentem in vita S. Domin. lib. 2. c. 13. Quidam Laureto repulsus à B. Virg. nisi se expiásset Tursell. hist. Laur. lib. 5. cap. 27. cuidam sodali peccatum, quod ignorabat confitenti in charta demisit, quod alius nullus legere potuit Annuæ 1568. S. Gertrudi se ostendit omnes feras id est peccatores sub pallium recipiens. Miles peccator orabat veniam, cœpit imago B. V. lacrymari, ut ara perfunderetur, viderunt multi, vovit Religionem ille, Bonif. cap. 4. S. Francisco amorem paupertatis in æde de portiuncula inspiravit, in eius vita &c.

SOLILOQVIUM QVINQVAGESIMUM PRIMUM.

Quid nos apud DEVM.

PUNCTUM I.

1. AMici? Plùs. Amicus pro amico, tam atroci & infami

morte non moritur, 2. Carne suâ non saginat amicum. 3. Pro amico non fit vermis, opprobrium hominum, & abiectio plebis, quod fecit Christus pro me. 4. Nunquam sustineret tamdiu se offendentem. 5. Amicus non gestat manibus ut gerula amicum, DEus plùs, quia nos conservat. 6. Aliquando saltem ad breve tempus abit ab amico, non agit dies ac noctes cum illo, DEus omnia & singula momenta nobiscũ. 7. Si velim amico placere, debeo illi aliquid non mihi utile facere. DEus solùm vult, & hoc præcipit, ut ea quæ nobis utilia sunt faciamus, & sic illi placeamus. 8. Ut veri amici partes impleas debes multa pro amico facere & sæpe gravia; Dei *onus levè, iugum svave.* Si quid agimus pro illo, non soli, ideoq; dicit iugum quod est duorum, quia *gratia nobiscum.* 9, Amico aliquid interdũ dandum à DEO ut eum retineas ami-

cum solùm dona accipienda. 10. In crearis inter pares solùm amicicitia, quæ paritas nostri cum DEO, tamen nos magis amat? 11. Amicum ut te amet, debet aliqua tua bonitas incitare, DEUM nihil. 12. Amicum frequenter debes alloqui cum illo agere, alioqui amicitia debilitatur. DEUS, modò te non occidas, manet idem in amore. 13. Nemo alterum ita amat, quin suum commodum aut jucunditatem respiciat, DEUS nihil. 14. Amicus amico ob leves apprehensiones, & sine causa offenditur, DEUS nunquam. Non exhibet se pontem, ubi lutum, ut per illum transeas, DEUS se viam ponit ad cœlum. 15. Amicus hæreditatem propriam non donat, Christus donat. 16. Amicum ut acquiras multùm laborandum; ut DEUS sit amicus, satis est baptisetur infans. 17. DEUS ita curat amicitiam tuam ut quoties eam abjicis, toties vitam pro te ponat, ut effici-

efficiaris amicus. Ut S. Carpo revelavit apud Baron. 18. Imò vellet mori etiamsi non esses damnandus; sed solùm ab illo divellendus Rev. S. Brig. lib. 1. c. 1. *Et adhuc sic charitate diligo animam tuam, ut antequam eâ carerem, adhuc iterum si possibile esset pro ea cruci affigerer.*

PUNCTUM II.

Filijne? Plùs; Quia plùs est creari quàm nasci, hic datur accidens aut unio, ibi esse totum. 2. Parens solùm dat, quod illi superest, idque pro dote adiungit peccatum, ut statim cœlum demerearis, morbos à quibus totâ vitâ non extriceris. Deus animam, membra, vitam ex se puram. 3. Nec tu Parentes elegisti, nec illi te; sed Deus illos tibi ut nutrices & altores providit & dedit, potuitq; dare alios longè viliores. 4. Deus conservat, Parens sicut arti-

sex factum opus deserit. 5. Deus propter te iubet solem lucere, terram germinare &c. quod Parens non potest. 6. Parens sæpe nequitiâ suâ eiurat Filium, sicut fecit S. Francisco, Deus, etiamsi deseratur adhuc velut pastor ovem perditam quærit. 7. Parens in difficilibus sæpè substituit sibi Filium, ut in laboribus, vendit, &c. Deus pro te facit, 8. Parens separatur à Filio, Deus à te nunquam, 9. Parens auxilio, subsidio, filij in egestate, senectute eget, Deus nunquam. 10. Parentes solùm dant cibum, Deus tecum mandit, digerit, manus tuas moderatur, &c. 11. Interdum Parens agit contra filium, Deus nunquam, & fragitur de possessione, Deus tibi toto cœlo cedet, & si opus fuerit aliud creabit. 12. Parens vel nollet mori pro filio, vel si vellet, pro optimo, Deus pro impiis 13. Si filius, Parentis saluti decies insidiatus fuerit, rejiciet eum; De-

us recipiet, esto millies ei insidi ris, dum pœnitentiam agas. 14. Imò Deus te, omnia sua habere vult. *Mater mea & fratres mei qui audiunt verbum Dei.* 15. Quæ pro te fecit? sol multò maior, quàm terra & planetæ alij. Et stellæ ita altæ, ut licet sint multæ æquales soli, conspici tamen non possint, ac si propter te, milliones milliones expendat, quia universa, id est, stellæ, immensitas universi, maiora sunt respectu terræ quàm milliones millionis, & his omnibus addit Angelos, aut plures ut ea regant propter terram, terra autem ob solum hominem: Quantas ergo etiã in hoc mundo in me Deus impensas fecit! profusionem quis crederet: At summa bonitas est, infinito amore dignus, etsi nihil supernaturale & nihil post vitam assignâsset, at tantò meliora assignavit, quantò hæc universa mole excedunt homi-

nem. Et tamen & de his verè dici potest. Nec oculus vidit, nec auris &c. Ista sunt verba quæ homini loqui non licet, id est non potest eloqui etsi oculis ut S. Paulus viderit.

PUNCTUM III.

Itane amamur, ut tamen amorem comprehendere possimus? *Esset* amor summus, si ex duobus unus fieret: Est hoc in DEO respectu mei. *Vt unum sint, sicut ego cum Patre*, sed incomparabiliter meliori modo. 2. *Si* opes communes haberet, nihil propter se, sed ob amicum faceret, ecce propter nos, non propter se cœlum creavit, creaturas nostro dominio subiecit, ut eas destruere pro libitu possimus. Angelos in ministros dedit. 3. Si amicus se in gemmam mutaret, ut ab amico ebibi possit: facit hoc DEUS, sed nos immutat in se, postquam illum biberimus, non

quia

quia nollet in nos mutari, sed quia vult nos aliquid melius, qualis ipse est. 4. *In* manibus fert, *in manibus meis descripsi te*, & quidem ferreis stylis. 5. Ut capillos tuos numeret, numerat Deus. 6: Ut cor tecum permutet, facit hoc, cum dat contritionem, bonas cogitationes: *cor* à te tollit *saxeum* & Spiritum S. qui est cor Deitatis ponit. 7. Ut gratis cœlum daret, fecit hoc Deus, infanti sine meritis, nobis pro meritis, sed quibus? Tũsione pectoris &c. pro quo nec panis frustulum nedum pagum emeres. 8. Ut velit pro te mori, pati, fecit. 9. Ut ex Rege propter te fieret histrio, mendicus &c. fuit apud Herodem. 10. Ut in libro tuum nomen sangvine proprio inscriberet, in corde suo inscripsit lanceâ Longini. 11. Ut omnes opes suas, velit propter te destruere. Facit Deus, montes fulminibus disjicit, arbores, dies obtenebrat, pestes immittit, excidia

regnorum. Angelos ad infernum detrusit, & plura faceret, ut te lucraretur, ut ames illum. 12. Ut pro se incarcerato, cùm esset Filius Regis te in carcere substitueret, fecit. 13. Ut hostibus suis daret in se plenam potestatem, in gratiam tui: Dedit & ipsis dæmonibus: *Hæc est potestas tenebrarum.* 14. Ut infamis, pessimis, hominibus propter te redderetur, fecit. 15. Ut omnia pro te fiat. Philotheus Patriar. Constant. ait in persona Christi. *Ego sum Pater vester, ego radix, ego fundamentum, ego nutrix, ego domus, ego vestimentum, unô verbô quidquid optatis ego sum.*

PUNCTUM IV.

EXcutiuntne tot ictus ex hoc corde meo ferreo vel unam scintillam ignis? O amor! Sed necdum hic finis. 1. In ferculum se mihi cômutavit, & ita ut etiam in omnes

usus vertere; etiam pessimè tractatæ possim, ut multi canibus proiecerunt. 2. Desiderat se in omnia mutari, omnia fieri, ut nobis serviat. *Ego sum flos agri, vermis non homo &c.* 3. Vt etiam nullâ re satisfacere sibi possit in serviendo mihi, sed ipsa desideria formet, maioris amoris causâ. *Baptismo habeo baptisari, & quomodo coarctor donec veniat. Si vos cùm mali sitis nostis bona dare filiis vestris, quantò magis cœlestis Pater &c. Si mulier oblivisci potest infantem uteri sui? & si illa oblita fuerit, ego non oblivi-scar.* 4. Excogitat titulos quibus nos amorosè compellet. *Soror mea, columba mea, dilecta mea, unica mea, sponsa mea, oculi tui me avolare fecerunt &c. &c.* 5. Cùm sit infinitè sapiens, adhuc ex proposito, cogitat, speculatur, meditatur, nostro modo loquendo, quomodo nobis bene faciat: *Ego cogito cogitationes pacis.* 6. Sui obliviscitur, præ amore nostri.

 Filiæ

Filiæ Ierusalem nolite flere super me, sed super filios vestros. Pater dimitte illis, quia nesciunt, quid faciunt. Ecce Mater tua, Non mea sed tua fiat, quia illis utilis, voluntas. 7. Tribunal instituit, ut si illum quotiescunq; & quandocunq; graviter offendas, eas, fratri tuo dicas, ille statim condonet; fecit, cum dedit potestatem confessarijs. 8. Suum corpus in limine proiecit, ut non possis ad infernum, ad tuum malum ire, nisi per illum conculcatum. 9. Cor meum, cuius tu es malitiæ, quòd tam infinitâ bonitate non moveris? 10. Astra omnia, quæ infinities terram mole, excellentiâ, superant omnia, volvuntur propter unicam terram, ut ei serviant, & illa stat, & hoc propter te. Non milliones auri, non provincias, non regna tibi, sed totam terram, quanta est & totum cœlum, & quidem non rogatus, tibi donavit: Nullus alter eorum finis, nisi tu, nec ullus alius usus, nisi tuus.

SOLILOQVIUM QVINQVAGESIMUM SECVNDUM.

Quo loco ſit apud me Deus.

PUNCTUM I.

1. AN hoſtis? me miſerum! 1. Si inimicus te ex carcere lethali erueret, moreretur propter te, parceres illi. Eheu ô DEUS! 2, Inimico occiſo parcitur: Quoties tibi Longine, manibus extorſi haſtam, & illâ ſcrutatus cor mei Ieſu? 3. Corpus hoſtile, ſi barbarè agatur, feris, canibus, avibus ejicitur. Patere deliquium anima mea! cor meum, irâ & indignatione adverſus te rumpere! quoties communicavi indignè, quantùm in me, diabolo tradidi; diabolus enim fuit, Iudas, teſte Scripturâ, indignè communicans: in luto ſpurcitiarum, corde non expurgato ſepelivi, egi more Iudæ, ſpecie pie-

tatis Iesum captivavi, & quoties! 4.
Si crudeliter agatur cum hoste capto, in conspectu filij eius, & charissimi quique, enecantur, ut Sedeciæ, & Mauritio Cæsari factum: tamen non toties, non tamdiu: at ego quot spectante Deo, & illo intra me recepto, charissimos eius filios in anima occidi, dum verbô, vel opere, in peccata induxi? quantò hæc gravior mors? quot pauperes despexi! afflixi! Vtinam cor meum in modum montis ampliaretur, ut plùs esset quod dolore tabesceret! 5.
Contra hostem saltem irâ agitur, contra Deum per iocum, ridendo. Et cœlum hoc pateris? O grandis Dei patientia, quæ cohibes creaturas ne irruant in insensatum! 6. Si hostis ad deprecandum, omnes adhiberet Creaturas, imò omnes donaret ad satisfaciendum pro offensa, impetraret credo, etiam apud meum cor gratiam. Solus es infelix Deus.

PVN-

PVNCTVM II.

QVid es Deus meus mihi? Horreo: 1. Aurum, argentũ, ſunt lutũ, hoc album, illud fulvum, & tam perditè amantur! Colliqueſce anima mea. Replere amaritudine, *fiat ſicut mare magna contritio tua.* Oculi tui deducant fontes lacrymarum, ut impietat in tuam eluas. 2. Contra terram nemo arma movit, etſi pro illa nec infernus, nec cœlum ſe opponant. 3. Lapis ſinitur in quiete, etſi non benefaciat.

PUNCTUM III.

PRoh dolor! 1. Meretrici munuſcula cum oblectatione mittuntur. 2. Noctes de illa & dies cogitando, cum illa colloquendo tranſigere non tædioſum ſed volupe. 3. Cùm aliquid petit, etiam difficillima facilè conceduntur, etiam caput Ioannis Baptiſtæ. 4. In ædes admittitur. 5. Ad eandem

andem mensam adhibetur, convitijs non laceratur. 6. Decies aut saltem septuagesies septies in diem non colaphizatur. 7. Ad illam per tela, per ignes, per noctem, per tempestatē, per pericula, ut voluptatem non æternam & summam & honestissimam; sed momentaneam, turpem, erubescendam obtineant. 8. Pugnant & decertant pro illa. 9. Dona ab illa accepta, sunt in summo amore, custodia, perire non sinuntur, & si pereant quanta solicitudo! mallet impurus omnia perijsse. 10. Pulset ianuam, statim aperitur, non expectatur ut nocturno frigore & pluvijs affligatur. Desolamini cœli vehemēter! pulsavit Christus, imò ad pedes Iudæ se abiecit, imò eos deosculatus, ut admitteretur, & exclusus est. Anima mea quid agimus? cogita quid fiat, & tamen fit. Venite omnes dolores in cor peccatoris, credo non est
car-

carneum, ſed ſaxeum! O Iesu in tua morte frangebantur ſaxa! en ſaxum: Reflecte te interim ô anima mea ad ſingula, & vide, quomodo cum Deo agas.

PVNCTVM IV.

SEd è contra, dices. Te nec Meretricem adorare nec canem: ſed ſi *avaritia idolorum ſervitus*, ſi *venter* aliquorum, *Deus* eſt, quare non canis? imò ſi canem quis tuum verberet, digladiaberis. 2. Canem ſine cauſa nõ percutis. 3. Canem alis, ubi pauperes? & tamen, *quod his feciſtis mihi feciſtis*. 4. De cane ſæpiùs cogitas, imò nec ab oculis dimittis, in eodẽ cubiculo, imò lectulo vis cubare. 5. Canis mortuus à nemine dilaceratur parcitur cadaveri eius. 6. Quod ſupereſt è menſa datur cani, imò ori adimitur ut detur. 7. Cani illius oſſam non eripis. 8. Cani non tollitur ſuum eſſe, ut non ſit canis. 9. Facis eius deſideria. 10. Luſtras, ſi

illum

illum amas, quomodo iaceat, inter dum adis, blandè colludis. 11. Non facilè largiris, nisi post magnas preces magno amico. 12. Ubi iratum advertis ne mordeat non lacessis. Sed hic est ais amor intensivus, non appretiativus. Quasi etiam hoc amore aliquid plus amari debeat, quàm Deus! imò valde appretiativus: nam mavis peccatum committere, ad infernum ire. Non adoras ut Deum, bestiam adoras Deum, sed ut milites imponentes spineam coronam flectebant & expuebant in faciem eius. 13. Omnes absurditates collige, nunquàm tuam malitiam satis explicabis. Plùs impendis ut Deum effugias, quàm ut pestem, impendis vitam, opes in peccata, in ebrietatem, lasciviam, sensus omnes, membra, famam, imò decem si suppeterent animæ: nonne hæc sunt abominationes in loco sacro? nonne hoc est quod Deus queritur. *Populе meus quid feci tibi,*

Non-

Nonne hoc eſt, *His plagis plagatus ſum in domo eorum, qui me dilexerunt.* Et hoc quare patitur? Quia ſic nos dilexit ut Filium ſuum in mortem pro nobis traderet. Quia cœlum & terram propter nos creavit, quia nos tolerat & exſpectat ad pœnitentiam. Deut. 32. *Generatio prava atq; perverſa, hæccine reddis Domino, popule ſtulte & inſipiens? nunquid non ipſe eſt Pater tuus, qui poſſedit te, & fecit & creavit te? &c. Deum qui te genuit dereliquiſti, & oblitus es Domini Creatoris tui!* 14. An non eſt bonus, pulcher? Creatas pulchritudines amas, ſolus DEUS apud te infelix. Non eſt prudens? non in conſilijs eximius? non liberalis? non ſe, & ſua communicat? Sed fingimus nos amare & umbram amoris exhibemus, id eſt verba ſinere. Nonne hic eſt qui per totam æternitatem ſine interceptione, quomodo tibi benefaceret, cogitavit? 15. Si non pluris facis hominem, quàm

Deum

Deum cur ob huius sermones, respectus, hunc offendis? 16. Sordidatus ad homines non prodires, prodis ad Deum in venialibus totus. 17. Peius veniale, quàm alapa, cur illam asfligis toties. 18. Videt Deus & agis, quæ me spectante non faceres. 19. Magis curas hominum dona, quàm Dei. 20. Magis pestem times, quàm eum, qui te in iram Dei inducit. 21. Magis curas vestem bonam, quàm Deum demereri. 22. Plùs hominis, quàm Dei gratiam curas. 23. Magis honores alij quærunt, quàm tu Deũ. 24. Non curas quid de te dicat Deus in cœlo, curas quid homines. At ille intuetur omnes actiones tuas. 25. Meliùs proficere in Dei amore, quàm studijs, multò alij id curant magis. 26. Si damnato dimidia hora daretur ad Deum recuperandum an ita ageret? tu amisisti, damnatus es, tempus tibi indulgetur. 27. Si damnatus ex inferno emitteretur ad deprecandum

dum Deũ, itanè ageret? at tibi remissus infernus, eoq; ex illo quasi emissus es. 28 Contentus mi es, si nõ habeat meliùs quàm Dux, tu non contentus, esse par Christo. 29. Dignus est Deus ut illi servias, ut alij mundo, diabolo, carni, vindictæ, dominis. 30. Parum prodest verbis dicere, se, amare Deum, si non exhibes factis.

SOLILOQVIUM QVINQVAGESIMUM TERTIUM.

Quantùm amare DEVM debemus?

PUNCTUM I.

PLùs certè quàm homo hominem. 1. Quia nunquam homo homini tanta præstitit. 2. Si homo aliqua fecit non sine causa, vel quia ab eo copiosissimam remunerationem speravit;

vel quia ab eodem ipſo, aliqua obſ
quia, vel beneficia accepit. 3. Si hom
amavit, hoc non fecit, ſe non amam
4. Quia ſæpe larvata humana amic
tia, umbris amicorum decipimu
& doloſo fuco deludimur. Non ta
amicitia Dei, ſed ſolida, ſincera
5. Non magnum eſt, ſi homo am
hominem, quia par parem? Et tame
ubi maximè opus amico ut in infor
tunio, calamitate, ibi deſerit homo
Tum verò Deus maximè adeſt.

PUNCTUM II.

ET tamen homines magis ſe in
vicem amant, quàm tu Deum
1. Nullam rem amico negant pete
ti, etiamſi cum ſuo damno, tu ne
gas Deo, in paupere mendicante, eti
amſi cum tuo lucro. 2. Libenter c
illo loquuntur, audiunt, interro
gant, tu nec concionem longiorem
pati potes, Spirituale colloquium
nun-

nunquam habes. 3. Si amici audiunt iniuriam, damnum, offensam, si non obsistant, vindicant, saltem cō. dolent, tua, tuis subditis, festa violari &c. finis. 4. Cavent quibus amicus offenditur, tu nec horam sine peccato transmittis. 5. Periculo vitæ sæpè, ut amico placeant, se committunt, tu, si, flagellatio facienda, si humi cubatio &c. sanitatem prætendis. 6. Si vel mediâ nocte venerit amicus, se proripiunt obviam: Apud te cum instinctibus pijs, etiam per multas septimanas pulsando ante ianuam cordis hæret Deus, nec admittis! 7. Omnia ab amico facta, etsi videantur contraria, bene interpretantur: Tu, si, tibi successus sinister accidat, si afflictio &c. non cogitas, id ex amore tui boni á Deo permissum, aut immissum? 8. Si apud amicum propria pecunia iaceat, reputant apud se esse: Apud te tantam fidem non habet Deus, ut apud

cum

eum deponas pecuniam recepturu in cœlo: Imò in terra quoties opu fuerit cum securitate salutis tuæ. 9 Res, amici non destruunt, monita, & consilia servant, at tu? 10. Pon ante oculos Nisum & Eurialum, Pyladem, & Orestem, &c. Et erubesce.

PUNCTUM III.

PLùs amare debemus quàm Angeli. 1. Quia DEUS non Angelus factus, sed homo. 2. Non remisit Angelis peccata. 4. Angelos ipsos velut propter nos creavisset, ad nos ordinat, ut ad finem aliquem, mittit in custodiam & obsequium nostrum. 5 Nunquam Angelos appellavit fratres, matrem, sorores, sponsas, dilectos, amicos. In quo, illos homini postposuit. 6. Quemlibet nostrum, fecit gloriæ capacem, quàm habent Angeli. 7. Sacramenta propter illos non instituit ut ex Christi meritis, sibi auge-

re potuissent gratiam, sed proprio labore debeant cumulare. 8. Non dedit illis exempla virtutum, adorationis, orationis, cultûs &c. 9. Illis relictis descendit in terram. 10. Non dedit illis peccata dimittendi, corpus Christi conficiendi &c. potestatẽ.

PUNCTUM IV.

ET tàmen Angeli plùs amant. 1. Quia voluntatem suam per omnia conformant cum illius. 2. Quia nos propter illum amant, sicuti enim amor nostri erga DEUM ex eo patet, si proximos amemus propter eum, ita amorem Angeli suum, erga Deum, amando nos, testantur. 3. Ea assiduè quærendo, quæ illi placent, occupantur, ut nostrâm conversionem, perfectionem. 4. Mallent destrui, annihilari, quàm Deus ut minimè à quovis offenderetur.

PUNCTUM V.

PLùs debemus amare DEUM quàm nos ipsos. 1. Quia si rectè expe- damus, plures causas odiendi nos, quàm amandi habemus. 2. Quia noster amor est fons omnium malorum nostrorum in anima & corpore. 3. Nec nos ipsos amare possemus, imò nec sine horrore videre, si quales simus interiùs, intueremur; quis vellet has sordes, hoc lutum amare? DEUS videt & amat. 4. Quia à nobis nulla beneficia accepimus: Non esse, non scientiam, non opes: Omnia à DEO. 5. Quia nos, nostrum amorem remunerari non possumus: DEUS si non amemus puniet æternùm: Si amemus præmiabitur ingentibus donis æternùm.

PUNCTUM VI.

ET tamen nos magis amamus, quàm illum. 1. Pro nostri amore etiam infer-

infernum subimus, omnia peccata patrando, pro Deo nec cœlum volumus ingredi. 2. Nostram mensam, amictum, per sudorem, fas, nefas, quærimus; Dei honorem nec per ocium. 3. Si vulnereris in corpore, decumbas; ut saneris, omnia vis potiùs amittere, omnibus charissimis carere: Ut DEUM non offendas, nec nummũ perdere. 4. Ingredere cogitationes tuas invenies pelagus tui, etsi fœtidi amoris: Divini vix unam guttulam: De te totis diebus noctibus cogitas, in tuo successu, gestis, exultas, tripudias, de tuo contemptu doles, angeris, omnes possibiles modos reparandi, mediraris, honorem tuum, at de DEO!! 5. Cogita ad quid faciendum sis magis resolutus, si opus esset, ut, aut manum amitteres, aut tuum crimen excusando mentireris? O *quàm omnes declinavimus, inutiles facti sumus, non est qui faciat bonum, non est*

usq; ad unum. Pluris nos facimus qu
DEUM. *Sed DEVS dissipavit ossa eoru*
qui hominibus placent, confusi sunt, quo-
niam DEVS sprevit eos.

PUNCTUM VII.

AMor Dei ubi est? 1. Facit ut te
contemnas, & quæras confusio-
nem. 2. Bern. S. 73. Cant. *Nihil præ-*
ter Deum cogitare sinit, fastidit cætera.
3. Pro DEO ut ait, Chrysost. *Probrum*
& dedecus quid sit, ignorat charitas. Imo
in eo gloriatur, ut Paulus in Cruci-
fixo. 4. Illa Deo offert, quò eo gra
ora, ut bonam famam, honores, iudi-
cium proprium, & voluntatem, ap-
petitum. 5. Lætatur se confundi.
Non in affectione, aut sensuali de-
lectatione sistit, sed in communica-
tione bonorum, omnia eius bona co
mmunia pauperibus, propter Deum.
Non in verbis, sed in operatione co
sistit, laborat pro Deo infatigabi

ter Ioann. 16. *Qui audit mandata mea, & facit ea, hic est qui diligit me.* 8. Magis ea quærit, quæ DEO, quàm quæ sibi placent. Ideò in omnibus quærit ea, quæ plùs habent mortificationis S. Chrysost. hom. 25, in Act. *Quæ suavia sunt in hac vita, ita videt & non sentit, sicut nos vel ipsi mortui, corpora mortua.* Et iuxta S. Brigitt. *Omnia temporanea sunt ei amara & omnis voluptas carnis quasi venenum.* 10. Non est contentus si solus amet, sed omnes urget ad Deum amandum, in hoc est inquietus & importunus. 11. Magd. de Paz. l. 22. 3. p. §. 6. *Tantùm se humiliat, si ei diceretur, quòd sit Deus; quã si diceretur, quòd sit dæmonium.* 12. In omnibus perfectè suam voluntatem, divinæ conformat. 13. Magis *vult laborare, quàm scire, pluris facit obedientiam quàm scientiam.*

SOLILOQVIUM QVINQVAGESIMUM QVARTUM.

Puritas Intentionis.

PUNCTUM I.

1. NOn eſt DEO dignus, qui non illum, ſed aliud quærit, ut concupiſcentiam carnis, oculorum, aut vitæ ſuperbiam. 2. Benè agit, qui propter cœlum agit, non tamen optimè. 3. Si pura intentio non ſit, fucus ſit Deo, atq; ſi ſcurræ fiunt reverentiæ, ob noſtram recreationem. 4. Nil meritorum, veri enim adoratores, in veritate debent adorare. 5. In omnibus virtutibus incurrit falſitas, maximè in intentione, at ſine hâc, totum corpus obſcurum. Contemnere te dicis res creatas, movet at tuam quis aciculam, iraſceris? O verus rerum contemptus! Odiſſe te

peccatum & deteſtari, & non adhibes rigidas pœnitentias ad illud deſtruendum, o veritas? Te DEUM timere, & hæc coram eo cogitas quæ coram me! ſi mentem tuam intueſrer, confunderer is tibi incidiſſe. Curare tuam ſalutem, nimirum ſicut ægrum, cuius medicinam de die in diem differres, & integris ſeptimanis non requireres quomodo eius ſanitas habet. O mendacium vitæ humanæ! ſed ſicubi mentita eſt iniquitas ſibi, in eo maximè à quo depē-dent omnia. *Propter te Deus, purè propter te, oro, laboro.*

PUNCTUM II.

SOli DEO placere vis. 1. Dum concionaris; vel publicè oras, ſacras ſupplicationes inſtituis, ſi te riderent ut Davidem Michol, an eodem fervore pergeres? 2. Si officio tuo laborioſo v.g. Profeſſuræ, Philoſophiæ,

militiæ, non plùs præmij, honoris daretur, quàm agricolæ, mediastino: Nonne vacillares, non te à labore excusares? At eôdem modô Deo placeres. 3. Si eôdem modô, minimo, & quem deprimere possis, & qui te reveretur, tuo superiori obedis, ac maximo, severissimo, à quo tua promotio dependet, tum fortè propter Deum, nec metu aut spe obedis. 4. Si in omni angulo cum eâdem compositione exteriore, celeritate, debita munia obis, ac coram ijs, qui ex eo actu te iudicaturi, an pro officio altiore sis idoneus, fortè propter Deũ agis. 5. Si dum alicui negotio sedulò te applicuisti, & perinde alacriter consurgis ab eo, ob divitem, ac quemvis miserum. 6. Si æquè leniter divites & pauperes tractas, cum utrisq; æquè suaviter agis in causa pari. 7. Si æquè faves, instruis errantem, compateris inimico tuo, ac amicissimo, aut Fratri. 8. Si perinde
habes

habes si tuâ re usus fuerit, qui tibi multa mala fecit, ac qui beneficia: Fortè tua est pura intentio. Sed sæpè agimus, minimè propter Deum, cùm maximè dicimus nos agere propter Deum. 9. Si pauperem, famentem, nudum, æquè quantùm ex te curas, ac te. 10. Si æquè libenter, (si esset opus æquè gloriæ Dei) plateas publicas verreres, ac S. Paulum vel M. Magdalenam converteres, & in eo perindè, atq; in hoc tibi complaceres. 11. Stabimus in illa die, dicetur. *Recepisti mercedem.* Solvat tibi pro quo egisti, in carne seminâsti, de carne mete corruptionem. Deus non acceptat medium cor. Populus es qui labijs Deum honoras, & cor tuum ab eo procul. 12. Si purè ob Deum agis, orando v. g. cur tam desidiosè? An tam vilis Deus? Si ei placere studeres, quàm optimè velles facere, quia magis ei, meliùs facta placere nôsti, Sed veniet tempus

cùm hæ iustitiæ iudicabuntur, id est damnabuntur. Nudus stabis & tuis ipse verbis quibûs in vita Deum ludabas, delusus. 13. Soli Deo placere vis? Ergo id eligere debes, quod ei magis placet. Ut si ei placeret magis te esse mendicum, cæcum, in rotam à carnifice actum, rudem, despectum; hoc eligere deberes, quàm esse divitem, doctum &c. & ad hoc non minùs propēdere, quàm ad illud. 14. Ergo sive exaudiatur oratio sive non, sive in ea consolationem sive ariditatem patiaris, perinde te attentum & ei applicatum gerere debes. 15. Ergo si tibi damna accidunt, non tristari; si fugæ, si falsi fratres, si à filijs illudaris, si calumnias patiaris, si omnia tua dicta carpant, te infament, si modò id suspiceris Deo placere: Si non te quæris, sed Deum, perinde ac in successibus faustis lætus esse, & ut Apostoli gaudere quòd contumeliam passus sis, & in
cru-

cruce gloriari cum Paulo, & cum Jobo Deum benedicere, & cum Macario te non defendere aut excusare debes. 16. Ergo sive tuus amicus sive hostis in negotijs gloriæ Dei successus habeat, sive tu, sive alius id fecerit, perinde gaudere. 17. Ergo in quocunq; loco, in patria, aut extra, in amæno aut horrido, sub tecto aut sub dio, si non te quæris, inquantùm in te est, si æquè Deo placiturum sit, contentus esto esse. 18. Ergo nec amare te nisi propter Deum. Sed magis placebit Deo, si te semper mortifices, confusionem quæras. 19. Ergo nec proximum nisi propter Deum; sed æquè propter Deum amari potest inimicus ac amicus, rudis ac doctus, despectus ac honoratus, nisi illum ames propter doctrinam, formam, honorem, non propter Deum. 20. Præparas te coram Rege dicturus, coram auditorio grandi, quod te invitavit specialiter, ut coram illo dice-

res:

res: Si minore diligentiâ coram Deo, etsi nullus hominum adsit: Aut Deum non æstimas, aut non propter illum facis: Et hinc adverte unde lingvor tuus procedat. 21. Si propter Deum facis, illô ergo spectatore cõtentus esto: Sicut qui parat vestem propter se, non curat etsi pro alijs sit longa nimis, aut brevis: Ergo quidquid alij dicant, contemnant, dum certus sis illi placere, eôdem fervore perge.

PUNCTUM III.

1. PRopter DEUM es factus religiosus, miles &c. quid quæris ea, quæ sunt carnis, mundi &c, turbaris si desint: Et fortasse omnia alia quæris, excepto solo Deo: Vt patet collatis curis, quas pro Deo, & pro te, & rebus alijs, impendis. *Conversus es in arcum pravum*: Promittebas o *vinea* botros, tulisti *labruscas*: Iure de te Christus queritur *& qui mecum erant*

rant de longè steterunt. 2, Si mansisset puritas intentionis in omnibus, qui eam præferunt, non dixisset Paulus *omnes quæ sua sunt quærunt, non quæ IESV Christi.* Sicut itaq; in moralibus universalibus propositionibus, paucissimos habes, qui quærant & agant *propter te* o DEUS meus. Propter te quidem aliqui cœperunt; *sed omnes declinaverunt simul* inutiles *facti sunt.* Vocati à te ut tibi serviant, omne studium verterunt, ut vanitati aut opinioni aliorum satisfaciant. Quisquis movetur eô, *quid dicent alii de me:* non tibi servit: Quisquis ait cùm alij quidquam celebre agunt, *nolo esse illis posterior*: Se, non te quærit, se, ut sit non posterior: Qui enim *propter* te agit, omnem aliam gloriam, elienam à se putat, præter tuam: Et non magis appetit laudari, aut alijs invidet, quàm aquilæ invidet volatum, aut pardo maculas. 3. O! anima mea loquar quod est. Omnibus sincerius

ſervitur quàm Deo, quærit mercator ſolùm lucrum, & alia omnia contemnit: Quærit miles victoriam & alia non curat; ut v. g. ſit Magiſter Philoſophiæ; at Deo & hominibus, imò hominibus & Deo, placere deſideramus!

SOLILOQVIUM QVINQVAGESIMUM QVINTUM.

Quis amat DEUM.

PUNCTUM I.

1. AMat ſaltem, qui amat Deum ut ſe, ſed quis amat? 1. Friget & frigore perit proximus, & in eo Deus, tu æſtu diffluis. 2. Fame tabeſcit, tu ebrietate, crapulâ; cocis domus plena! 3. Squallet in carcere ob modicum æs alienum: tuæ ciſtæ nimiâ repletione rumpuntur, & tamen amas Deum? fallit in te regula Ioan-

Ioannis. *Qui non amat proximum quem videt, quomodo amabit Deum quem non videt*, in te uno rem aliter fore non prævidit? 4. Quid? Auguſtinum audiam, & hic multò magis fallitur, lib. de laud. Charitatis. *Qui non diligit, ei mandatum Dei grave eſt, ſi diligit, grave eſſe non poteſt.* Non gravis venatio cum tanto labore, quia diligitur, gravis viſitatio incarcerati aut ægroti! 5. Non gravis luſus pueris, quia diligunt eum, non grave ad amicum per mare, non grave nocte; pervigilare mercatori, quia diligit lucrũ; non grave avaro numerare pecuniã, quia diligit, tibi ſoli grave quidquam pro proximo facere; quem tamen diligere te dicis, & ſic amare Deũ ut te.

PUNCTUM II.

QUi amat plùs DEUM quàm ſe, ille diligit: parce comparationi utriq; Deus. Priùs dixi, qui amat

te

te ut ſaccum ſtercorum, ſaniem; nunc dico, qui plùs te, quàm hæc amat, ille amat. Meruiſtine & hūc amorem? utinam meruiſſe omnes agnoſcerent! ſed quas probationes & examina ponam? ubiq; pudor & confuſio! 1. Iniuriam meam pati nō poſſum, multò magis Dei, ſi eum plus amo, & in me eam ſic vindicare deberem, ſicut meam offenſam in alio. 2. Ob voluptatem amore mei, non parco labori, ut Deo guſtum faciam, hora longa orationis. 3. Totâ ferè nocte faber uritur ad ignem, ut ſibi victum provideat, impoſſibile tibi ut orationem per horas duas protrahas. Cùm tamen cibus ſit Christi, voluntatem fieri Dei, ſeu id quod placet Deo. Sed vanum ut video de hoc amore cogitare.

PUNCTUM III.

SAltem ſi plùs amo Deum, quàm creaturas. Sed & hic, Leander mare ſine navi, ob amicam intrat,

an ego ſic ad templum? 2. Noctes dulciter amantes in colloquio conſu-munt, an ſic cum Deo? 3. Tempus breve de amico loqui, audire delectat, cogitare mel eſt. An ſic de Deo? 4. Ad Troiam ob Helenam decenne bellum trahitur: Grave, vel verbum loqui pro domo, aut gloria Dei, propter reſpectus, tacendum eſt. 5. Si de tuo amico dicatur aliquid indecens, infame, frendes, furis, & ſæpe propter quam ſic moveris, meretrix eſt. At Dei nomen blaſphematur, contemnirur! 6. Non lutum, non nives, non pluvia iter impedit, at nō ad Deum, at non ad pauperem, ut ei ſuccurratur? DEUS bone quid agitur! Sic negligeris? Amamus Deū! mentimur. Ah impudenter mentimur! Amamus? ridemus! Amamus? 7. Ibi paratus es omnia perpeti & agere, ne tua bona tibi eripiantur, ut novum honorem acquiras, rem amiſſam recuperes. Hic nihil. Ibi largiris,

hic

hic eripis. 8. Consideras verbum ne amicum offendas, si quid dissonum subrepat, statim deprecaris: Et tamen qui Deum non plùs facit, quàm hæc, non est Deo dignus. O inferne aperi os tuum! Aperi & amplius, 9. Itane amamus ut Patrem: En quot venialia, tot alapæ, quot mortalia, tot mortes! Attendite Angeli hunc nostrum amorem, attendite cœli, quæ loquor. Nil fecit DEUS pro nobis, ignotus est omninò, ad nos non pertinet? Ah ita agimus! Itanè vos etiam Deum amatis, & plurane incentiva amoris habetis? Patiens terra! Patientes Angeli! Pro nobis passus, mortuus. Illorum fratres lapsos semel, æternùm deseruit.

PUNCTUM IV.

IN Malaca singulis annis 20 millia hominũ Dijs, Ethnici immolabãt, tu, ne unius rusticelli Deo, opera.

2, Sed hoc eſt amorem noſtrum, cum amore conſerre, cùm odio conferã. 3. Hoſtis cùm hoſtem necat, in ira id, & turbatione facit, & ab illo laceſſitus: tu per iocum, cum voluptate moraliter peccas. 4. Hoſtis ſi ſemel hoſtem necet, ſatisfactum ducit ſuo furori, à te rurſus & rurſus Filius Dei crucifigitur. 5. Hoſtis hoſtem non ſtatim ab infantia, ab uſu rationis odiſſe, niſi perrarò incipit: tu Deum mortali culpâ perſequi. 6. Placaretur hoſtis, etſi ferociſſimus, ſi illi alter hæreditatem ſuam, vitam, omnia ſua daret. Si ex periculis ſaltem decies liberaret. Retinuitne Chriſtus vel guttam ſangvinis, quam pro te non effuderit, deciesne te ab inferno liberavit remittendo peccata? 7. Placaretur hoſtis ſi tot modis rogaretur, tam indeſinenter, tanto tempore te tot libri, concio, conſcientia &c. *Obſtupeſcite cœli ſuper hoc!* 8. Blaſphemat infernus, ſed iam ul-

tra

tra beneficia non accipit, at tu si nō voce, vita blasphemas! 9. Dæmones in nomine IESU, genua flectunt: tu nec caput detegis. 10 Iudas semel tradidit, gemuit. Lucifer semel honore spoliavit. 11. Miserum me, miseram ingratitudinem nostram, quid non fecit ut amaretur, quid non fecit, ut odio haberentur! Quando dæmon, hæreticorum aut Iudæorum causam egit, ut haberet synagogam aut conventiculum, in quo nomen Dei blasphemarent? egerunt & agunt Christiani, & quis scit an non tu? Quando vendidit, spoliavit, diripuit patrimonium Christi, &c. &c. 12. Amemus ergo, non dico ut amicos, quia hoc despero, Non ut pecuniā, non ut terram, sed amemus ut comparationem amoris nostri, coram cœlo sine horrore, coram inferno, sine risu explicare possimus. 13. Si te meliorem reputas Deo, non ama, Deus certè se pro te dedit, ut te lucraretur.

14. S. Brigitta vidit nocte quâdam crucifixum manantem ſangvine veluti recenter affixus cruci eſſet, cumque petijſſet ab eo, à quonam id mali perpetratum fuiſſet, reſpondit: *ab his qui contemnerent charitatem ipſius.*

15. Non amas Chriſtum, ſi amas pecunias. Cypr, ſerm. de Bapt. Chriſti. *Non amat te Domine, qui pecuniam diligit, tibi nemo & mammonæ ſimul deſervit.*

PUNCTUM V.

Sint ſigna vulgaris amoris, ad quæ te examina.

OBſervare decalogum, regulas, conſilia ſuperiorum & PP. ſpiritualium. 2. Vota, 3 Leges. 4. Cōſilia Chriſti. 5. Conſvetudines pias. 6. Conſilia bonorum. 7. Et magiſtrorum ſpirit: 8. Propoſita tua. 9. Aliorum. 10. Etiam inferiorum potiùs facere voluntatem. 11. Inſtinctus. 12. Exempla viſa vel audita. 13. Sem-

per proficere. 14. Omne peccatum. 15. Et imperfectionem vitare. 16. Singulariter inimicos amare. 17. Purissimâ ob Deum intentione agere. 18. Totum tempus in meritorijs actibus cõsumere. 19. Benefacere semper inimicis. 20. Omnia pati. 21. Nec conqueri. 22. Nec levamen quærere. 23. Sed etiam hoc amare, nec velle liberari. 24. Imò quærere. 25. Impedire peccata, augere gloriam Dei. 26. De solo Deo loqui. 27. Sola spiritualia tractare. 28. Vt nostro exemplo alij accendantur. 29. Ferventissimè agere. 30. Eligere perfectiora. 31. Seu magis contempta. 32. A nullo officio se excusare. 33. Quærere conversationem perfectiorem. 34. Suaviter ad perfectionẽ hortari. 35. Nil ob respectus agere aut omittere. 36. Nil indignum ore Christiano loqui. 37. Aliena optime interpretari. 38. Non locum aut laborem eligere. 39. Etsi malitiosè accuseris, deferaris,

non

non te tueri. 40. Nec excusare. 41. Malas de te persvasiones superiorum non corrigere nec ostendere esse ma= las. 42. Omnem pœnam, etsi inno= center accipere, 43. Cùm viliores te, extolluntur, gaudere. 44. Confusi- one publicâ gaudere. 45. Quod o= mnes fugiunt, amare. 46. Cum his li- bentius agere, qui nos offenderunt. 47. Qui te læserunt deprecari. 48. Eligere viliora utensilia. 49. De bo= nis operibus vituperia refferre. 50. Vt te, etiã viliores, ut cadaver tractét.

PUNCTUM VI.

QVi amat, si audit, ab aliquo fa- ctum peccatum ita abripitur, sicuti cùm nunciatur eius Parens oc- cisus, aut domus exusta: ut omnis intellectus ratiocionatio, quâ seconso letur auferri videatur, & anima ve= luti percussa ac consternata hæreat. 2. Qui amat, si audiat mentionem

de Deo, ita abripitur, ut si summû bonum ipsi daretur, & tota quasi etiam nolens anima est in eo. 3. Qui amat, ex illo igne veluti flammæ lucidæ in altum perpetuò evolant. 4. Docet Christus D. S. Teresiam apud Riberam l. 4. vitæ c. 4. *Scisne quid sit me veritatem diligere? Id demùm est, nosse quidquid mihi gratum non est, mendacium ac falsum esse.* 5. Qui amat, cupit coniungi cum dilecto, quia verò hoc non potest fieri, nisi per mortem, hinc eam ardenter expetit, & morbos eius nuncios amplectitur, & quoties sonantem audit horam, gaudet, quia sibi propiorem unâ horâ credit sponsum. Et rursus libenter in hac vita superest ut maiùs ac diuturnius Deo præstet obsequium. 6. Qui amat, apud illum nullum aliud tempus est, nisi amoris. 7. Omnia quæ facit ob Deum parva imò nulla ei videntur. 8. Qui amat, si vel cogitat se adhuc posse dilectum offendere,

dere, lacrymis & dolore distorquetur. 9. Quidquid ei adversum, asperum, repugnans, acciderit, ubi in mentem venit, quod ob dilectum sit faciendum, statim dulcescit. 10. Cibus, somnus, & reliqua grata corpori, quia amorem impediunt, acerbissima sunt. 11. Qui amat, cupit ut omnes ament, & in id se totum impendit. 12. Qui amat, quidquid animo volvit, quidquid agit, Deus est. Vtq; semper & semper DEO gratiora faciat. 13. Nihil potest evenire, quod cogat eum, intermittere ea, quæ vel ipse advertit, vel ab alijs audivit ad maiorem Dei esse gloriam. 14. Amat eos qui gloriam dilecti procurant, eorum gaudet bonis, malis summè compatitur. 15. Qui amat, omnia sua commoda postponit, & mala, pœnæ incurrit, dum vel unum ad amandum suum dilectum pertrahat, & hunc ob finem multas preces, multas corporis macerationes admovet.

ver. 16. Ægrorum, afflictorum specialem curam habet. 17. Inimicos & diligit & illis benefacit. 18. Omnia aliorum dicta factave in meliorem explicat partem. 19. Teresia amans, de se ait apud Riberam vitæ lib. 4. c. 26. *Nec honor, nec vita, nec gloria, nec ullum corporis animive bonum dari potest, quod me retineat, nec ullam ipsi gloriam vel commodum meum ambio vel quæro, sed unicam eius gloriam.*

SOLILOQVIUM QVINQVAGESIMUM SEXTUM.

Communio bene facta.

PUNCTUM I.

1. SI meritorium est dare calicem frigidæ, multò magis erit communicare. Memoria passionis, est tanti, quanti Alb. Magn. sed hæc fit in communione, Vide Soliloquium 57

p. 3. n. 7. 2. Sacramentum ex meritis Christi producit gratiam, hoc specialiter Eucharistiæ competit, quia cùm sit cibus animæ ad eam sustentandam ordinatur, quod fit, gratiam producendo, & quia est summum Sacramentum præ cæteris. 3. Laur. Iustin. de casto connub. c. 18. *Reparatur in homine per eius sumptionem quidquid vitiorum impulsit collapsum est.* 4. Unde est medicina. 5. Et quia producit gratiam, auget & virtutes infusas. 6. Esto etiam sine actuali devotione sumatur ita S. Th. 3. p. q. 79. a. 8. 7. Confertur simul, sapientia, intellectus, scientia, consilium, fortitudo, pietas, timor Domini, quæ sunt dona Spiritûs Sancti. 8. Si sine affectu ad venialia antiqua quis accedat, ea delet Eucharistia, esto quis ad nova afficiatur. 9. Bern. ser. 1. de cæna Domini. *Minuit sensum in minimis in gravioribus tollit omninò consensum.* 10. Passiones obtundit. 11.

Luxu-

Luxuriæ stimulos hebetat. 12. Pœnas temporales pro peccatis tollit pro rata devotionis, non solùm illi qui communicat, sed & pro quo offertur. 13. Dat gratiam Sacramentalē, id est actualia auxilia. 14. S. Th. 3. p. q. 79. a. 1. *Effectum quem Passio Christi fecit in homine, facit.* 15. Præservat à peccatis mortalibus. 16. Chysost. hom. 45. ad pop. *Hic sangvis dæmones procul pellit, qui cum Dominicum sangvinem in nobis vident in fugam vertuntur.* 17. Speciale lumen confert & inspirationes. 18. Quia sicut Deo non poteramus satisfacere pro peccatis, ipse pro nobis satisfaciet, ita non possumus pro beneficijs quidquam rependere, reliquit se nobis ut eum nostrum faciendo per communionem ei reddamus. 19. Pacem inducit Ioan. 14. post cœnam ultimam. *Pacem do vobis, pacem do vobis.* 20. Gaudium quoddam. Ioan. 16. *Gaudebit cor vestrum & gaudium nemo tollet à vobis.*

PUNCTUM II.

1. FOntem in nobis gratiæ ponit Tertull. lib. de resurr. carnis c. 8. *Caro corpore & sangvine Christi vescitur, ut & anima Deo saginetur.* Unde Deitatem & Humanitatem in nobis ponit. Quodsi propter Iacobum Deus benedixit Labano cohabitantem, cur non potiùs nobis ob Christum? Ob Moysen Iosue Deut. ult. quia manus in eo posuit. 2. Si vivẽs in mundo Christus tactu vestium sanabat, quid modo? 3. Si umbra Petri sanabat, quid non corpus Christi? 4. Hic habes fontem scientiarũ. 5. *Ita roborat animam, sicut panis corpus.* S. Cypr. serm. de Cœn. 6. B. Algerus lib. 1. de Sacr. c. 15. *Dum Christus manducatur vita manducatur.* 7. S. Th. 3. p. q. 79. a. 1. *Omnem effectum quem cibus & potus materialis facit quantum ad vitam corporalem, fa-*

cit hoc Sacramentum quantum ad sustinendam vitam spiritualem. Idem docet Conc. Flor. in decr. 8. Si nutricum lac, infantibus mores ingenerat ut ait Macrob. lib. 5. c. 11. Quid sangvis Christi? 9. Si Panis subcinericius confortavit Eliam, quid hic? 10. Cypr. ep. 54. *Deficit mens quam non recepta Eucharistia reficit, erigit, & accendit.* Quia ut Laur. Iust. de cast. connub. c. 18. *In bono confirmat & a malo præservat.* 11. Iudæi quia biberunt de petra, bellum contra Amalec inierunt. 12. Quamdiu species manent in homine nova dispositione accedente ex opere operantis augetur gratia. 13. Si verbo Christi alii consecuti gratiam, quan ò magis hic. 14. Si Magdalenam, Zachæum, Latronem, Samaritanam recepit quanto nunc. 15. Propter arcam Dei benedixit domui Obededom, quia apud illum quievit. 2. Reg. 6. quid hic. 16. Ob præsentiā Lothi non poterat nocere Sodomæ, quid hic.

Pun-

PUNCTUM III.

LAur. Iuſtin. de caſt. connub. c. 18. *Corp ri nos Chriſti myſtico Euchariſtia incorporat. Qui manducat meã carnem in me manet, & ego in eo.* S. Cyrill. Alex, lib. 10. in Ioan. c. 13. *Sicuti ſi quis liquefactæ ceræ aliam cerã infuderit alteram cum altera per totum commiſceat, neceſſe eſt; ita ſi quis carnem & ſangvinem Chriſti recipit, ita cum ipſo coniungitur, ut Chriſtus in ipſo, & in Chriſto ipſe reperiatur.* 2. Imò corporalem quandam unionem ad Chriſtum ait acquiri lb. 11. in Ioan. c. 26. & Damaſc. lib. 4. de fide c. 14. *Per illud purgati corpori Domini ipſiusq; Spiritui unimur, ac Chriſti Corpus efficimur* Epheſ. 3. dicit *Gentes eſſe cohæredes & concorporales & comparticipes promiſſionis in Chriſto.* Unde tractabit corpora noſtra, ut ſuum. 3. Eſt perinde, acſi pro nobis, rurſus Chriſtus

ſpecialiter moritur S. Greg. hom. 27. in Evang. *Quoties ei hoſtiam ſuæ paſſionis offerimus, toties nobis ad abſolutionem noſtram, paſſionem illius reparamus.* 4. Etiam actus bonos in nobis excitat. S. Th. 3 p. q. 79 a. 4. *Charitas, non ſolum quantùm ad habitum, ſed etiam quantùm ad actum in nobis excitatur.* 5. S. Th. opuſc. 54. c. 10 dat ſimilit. *Sicut arbor amaros fructus fert, ſi tamen ſurculus implantetur, corrigitur &c. Sic Corpus Chriſti nobis inſitum, defectus noſtros evacuat & in ſuam nos bonitatem trahit, ut quales ipſe frondes, flores, & fructus iuſtitiæ facit, tales & nos per eum faciamus.* Quid ſi lignum vitæ ex paradiſo implantaretur? 5. Etiam in corpus refundit effectus gratiæ, ita S. Th. 3. p. q 79. a. 1. ad 3. 6. B. Al. M. Comp. Theol. l. 6. c. 6. *Sicut aqua refrigerat, ita iſtud Sacramentum fervorem concupiſcentiæ mitigat.* 7. Quid nonne hoc plùs manna. 8. Vi-

res corporis auget ad bonum. Th. Kemp. l. 4. c. 1. 11. in ſacro etiam dicitur. *Fiat nobis ad ſalutem mentis & corporis.* 9. Hinc noſtro corpori ſpecialis debetur Dei protectio. Et probatum eſt quòd validiores ſint, qui frequentius communicant ait Fagūd. 3. l. 4. c. 5. n. 7. 9. Oblectationem devotionis ſenſibilem ciet. Quia hoc habet cibus quod oblectet. 10. In Chriſtum nos mutat. Aug. 7. Conf. 10. ipſe dixit, *nec tu me mutabis in te ſicut cibum carnis tuæ, ſed tu mutaberis in me.* Chryſoſt hom. 45. in Ioan. *Vt non ſolùm per dilectionem, ſed re ipsâ in illam carnem convertamur, per cibum hunc efficitur quem nobis largitus eſt.* De hoc S. Th. Opuſc. 58. c. 5. *Vniuntur in unitate corporis cibus, & ſumens* ut Ioan. 6. *Qui manducat meam &c.* 11. Unit cū Chriſto per gratiam 1. Cor. 10. *Vnus panis, unum corpus Chriſti ſumus,* Arca idolum proſtravit. Quid ni Euchariſtia peccata? 12. S. Leo

ep. 23. *In illa Mystica distributione spiritualis alimoniæ, hoc sumitur, ut accipientes virtutem cœlestis cibi, in carnē ipsius, qui caro nostra factus est, transeamus.* 13. Sed monet Chrysost. serm. 30. de prod. Iud. *Nemo igitur sit Iudas in mensa: Hoc sacrificium cibus spiritualis est &c. Si aliquem repererit malignitate pollutum, magis eum perdet, non suâ naturâ, sed accipientis vitio.* S. Bonav. in brevil. p. 6. c. 9. *Qui tepidè, indevotè, inconsideratè, accedit: Iudicium sibi manducat & bibit.* Chrysost serm. 57 in cæmeter appell. *Nos non ut aquilæ, sed ut canes accedimus, tanta nostra est impudentia.* 13. Oblita peccata remittit. 14. Christus in tantum oblectatur hoc facto ut dixerit S. Gertrud. l. 5. c. 30. divin. Insin. *In hoc ego in infinitum plus delector, quàm omnes simul qui unquam in humanis amplexibus & osculis sunt delectati, potuerunt experiri.* 15. Laur. Iustin. de disc. Mon. c. 19. *Nemo servorum Dei ab hoc se subtrahat*

Sacra-

Sacramento, quamvis actualis desit devotio, non debet repelli ab eo indevotus iustè vivens, virtuosè conversans, humiliter se agnoscens, purè confitens, & reverenter accedens. Imò S. Gertrudi dixit Christus lib. 4. c. 6. Div. Insin. *Nihil aliud requiro à te quàm quòd evacuata* (humilians se) *venias ad recipiendum.* 16. Verùm in vita Alvarez cap. 6. *Infirmus Domine qui tecum non exhilaratur* (post communionē non moratur) *valde prope est ut cadat &c.* 17. Ibid. *qui in domo tuâ Domine non ostendit tibi promptam voluntatem, quomodo iterum tuum ad se adventum exspectabit?* 18. Si B. Virgini significaretur quòd rursus sit paritura Christum quomodo se disponeret ad eum, ita & tu. 19. Una in homine lætitia spiritualis excitatur, & talis oblivio vitæ præteritæ, ut nec Deus recordetur tuorum malorum, nec tu ipse, & omnes consvetudines malæ, veluti non fuissent pereant, S. Cypr. lib. 2. e-

 pist.

pist. 3. ait. *Communionem ob hoc sumi, ut mentem ad spiritualem sapientiam redigat, ut à sopore isto seculari, ad intellectum Dei unusquisq; resipiscat, ut quemadmodum vino isto communi mens solvitur, & tristitia omnis exponitur* (repellitur) *ita memoria exponatur veteris hominis & fiat oblivio conversationis pristinæ secularis, & mæstum ac triste corpus, quod prius peccatis angentibus premebatur, divinæ indulgentiæ lætitiâ resolvatur.* 20. Dat animos ad martyrium sustinendum. Cypr. lib. 4. epist. 6. *Considerantes idcirco se quotidie calicem sangvinis Christi bibere, ut possint & ipsi propter Christum sangvinem fundere.* 21. Corpori robur quoddam dat & longi vitam. Cypr. serm. de Cœna Domini. *Panis iste procurat vitam & incrementum corporis.* 22. Cum Christo unid: ibid. *affectus consociat & confœderat voluntates.* 25. Id ibid. *tactu sanctificat, fide illuminat, unitate Christo conformat, & sicut panis communis quem quotidie*

edimus

edimus, vita est corporis, ita panis iste supersubstantialis vita est animæ, & sanitas mentis. & ibid *omnibus, qui dignè & devotè sumunt secundum suum desiderium sapit.* 24. Sicut sangvis Abel clamabat ad DEUM, ita sangvis Christi è cordibus nostris, dum eum sumimus clamat misericordiam. An non impetrabit? Cypr. ser. de dupl. Martyr. ait de illo. *Si modo dignè bibitur, clamat in cordibus nostris verba pacifica ac plena solatiis.* Et quia sumimus simul animam Christi, illa ut id. ibid *Clamat spiritus* (id est anima Christi) *qui nobis arrhabonis hoc loco datus est, Abba Pater testificans quòd simus Filii Dei.* *Clamat* (Aqua lateris Christi) *aqua per quam renati sumus, quòd sint condonata nobis omnia peccata.* Iam verò si ut ait idem ibid. *Quò plus sangvinis effusum est, hoc magis ac magis effloruit multitudo fidelium.* Et hoc de sangvine MM. qui tot alios SS. & MM. progenuit, quid de sangvine Christi, si

sæpius cor tuum rigaverit? 25. Facit ut tormenta Martyres non sentiant, ita S. Aug. tr. 27. in Ioan. in fine de de Laurentio ait. *In illa longa morte, in illis tormentis, quia benè manducaverat & benè biberat, tanquam illâ esca saginatus, & illo calice ebrius tormenta non sensit.* 26, Quodsi iuxta S. Bern. apud Val. Venetum Capuc. in prato p. 2. f. 544. maioris utilitatis est audire missam, quàm totâ vitâ semper peregrinari, & omnes facultates in eleemosynas elargiri. Quid erit cōmunicare, ubi non qualitercunq; audit, sed perficit & cooperatur Missæ. 27. Apud eundem Bern. ait & Gregor. Magn. Nunquam audivi Missam quin peccator unus convertatur & una anima è pœnis liberetur. 28. Preces talis hominis faciliûs exaudiuntur, quia valorem aliquem ex Christo accipiunt. 29. Amb. apud Eug. Pretelli in Hortulo novo fol. 78 *Plùs valet una missa quoad remissionem*

culpæ & pœnæ & augmentum gloriæ, quàm orationes reliquæ totius mundi. 30. Aug. apud eundem. *Die quovis devotè interfuit sacro, non labetur in peccatum mortale, & omnia venialia ipsi remittentur, nec subitanea morte morietur.* 31. Multa breviter D. Bern. *Est medicina ægrotis, peregrinantibus diæta, debiles confortat, valentes delectat, langvorem sanat, sanitatem servat, fit homo mansvetior ad correptionem, patientior ad laborem, ardentior ad amorem, sagacior ad cautelam, ad obedientiam promptior, ad gratiarum actiones devotior.* 32. Ignat. epist. 4. Ephes. *Expelli* ait *per Communionem potestates Sathanæ.* 33. Alb. M. tr. de Euch. ingenerari radium immortalitatis.

PUNCTUM IV.

IAm illud quanti. Quod Alb. M. de off. Missæ 3. part. cap. ult. docet. *Quando quis dignè communicat fit particeps*

ticeps omnium bonorum, quæ Christus operatus est in vita, ieiunando, discurrendo, orando, prædicando, lacrymando, & quod in die Parasceves sustinuit, præterea participat de omnibus bonis Ecclesiæ, & omnium sanctorum qui sunt in cœlo. 2. S. Teressa dicit lib. 4. c. 26. vitæ Rib. *Longo usu experientiâq; cognovi, cùm Divina in eo mysteria, evidentem quandam sanitatem corpori accessisse sentio.*

SOLILOQVIUM QVINQVAGESIMUM SEPTIMUM.

Passio Christi.

PUNCTUM I.

Cùm *dilexisset suos in finem dilexit eos*, id est non potuit in hoc ordine ampliùs: Tantùm fecit, quantùm Deus potuit facere. Sicut homo in finem rem aliquam facit, quando ita facit ut non possit meliùs, unde

iustum,

iustum, ut nos etiam in finem dili-
gamus. 2. In finem fecit Deitatis, cùm enim natura eius sit *Esse*, sicut est natura nostra esse animal rationa-
le. Heb. *Exinanivit semetipsum.* Aug. *Peccatum est nihil*, factus in similitu-
dinem peccati, plùs si homo vellet fieri canis, ut canem salvet. 3. DE-
us est naturâ Dominus. *Formam servi accipiens.* Plùs quàm si vellet ad pu-
blicam columnam aliquis Princeps pro scelerato flagellari. 4. DEUS est naturâ suâ *sanctus*, imò ter sanctus, magis quàm homo sit vivens, susti-
net dici *si malefactor non esset &c.* plus quàm si Rex, ob rusticum, vellet dici lixa aut latro, 5. DEUS est naturâ suâ *impatibilis*, factus pro nobis ita, ut verum sit dicere DEVS *mortuus*, DEVS *mortuus & passus*, quod est plus, quã si Sol converteretur in fimum. 6. DE-
us naturâ suâ *omnipotens*, ecce subie-
ctus pessimis hominibus. *Ipse langvo-
res nostros tulit*, plus quàm si Impe-

rator manus ſibi amputari, oculo evelli, aures reſcindi propter canem iuberet. 7. DEUS naturâ ſuâ *omnis pulchritudo*, Ier. *Vidimus eum & non erat ei aſpectus*, plus quàm ſi in gratiam mei totos cœlos, ſtellas, & omnia deſtrueret. 8. DEUS naturâ ſuâ, nulli ſubiectus, ecce ſe tradidit in manus carnificum, imò dæmonum, *Hæc eſt poteſtas tenebrarum*, plus quàm ſi Rex permitteret ſe in rotam agi, comburi & hoc pro uno ſceleſtiſſimo mancipio. Et hic eſt amor Dei, ita nos amat, ut propter nos ita quaſi deſierit eſſe DEUS: Ut cùm ſit infinitus, in finem dilexiſſet nos. Meruitne tãdem ut ſi non creâſſet nos, ſi non eſſet noſter DEUS, ſi in ſe non eſſet amabilis, ut ex toto corde, ex tota anima, & ex totis viribus amaretur, qui nos ex tota Divinitate dilexit? Sed & diligit dixit S. Gertrudi inſin. lib. 3. c. 41. *Si tuæ ſaluti expediret & aliter ſalvari non poſſes, iam pro te ſola* omnia

omnia vellem tolerare, quæ unquam æstimare posses me tolerâsse, pro toto mundo, & ex hoc amore si videat aliquem suā passionem & crucem respicere, maxima ei præmia confert. Sic S. Ioannem fecit Fratrem suum dando ei suam Matrem pro eo quòd steterit sub Cruce. Theophylact. *Quomodo honorat discipulum, fratrem suum illum faciens, usq; adeo bonum est iuxta crucem stare.*

PUNCTUM II.

NOn est contentus id desijsse esse quod fuit, sed ita in finem dilexit humiliando se, ut non potuerit magis. 1. Si se ad hoc demisisset ut veniret tanquam Rex. Plùs fecisset, quàm si Imperator propter lixam, relinqueret imperium & fieret famulus ultimus. 2. Si venisset ut honorata persona, ut nobilis, Doctor, dives; plùs fecisset, quàm si in gratiam unius culicis totum mundum in unam arenulam redegisset. 3. Sed venit &

eò

eò se demisit, ut haberetur pro ma-
go, *Nonne in Beelzebub &c.* quod nul-
la similitudine adũbrari potest. Plus
certè est, quàm si summè aliquis san-
ctus vellet haberi pro venefico. 4.
Voluit haberi patibularius, defecit
omnis similitudo, sed plùs est, quàm
si supremus Angelus qualis est S. Mi-
chael desineret esse Angelus & fieret
vermis, & cadaver putridi canis in-
grederetur. 5. Voluit haberi scurra
& stultus, ita ab Herode indutus ve-
ste albâ, à militibus interrogatus,
prophetiza quis te percutit; à domesticis
ligabatur ut insanus. Nihil potest
cogitari æquale, plus est quàm si Sa-
lomon aut aliquis sapientissimus vel-
let omni sapientiâ privari in gratiam
porci, & cum illo possit in luto vo-
lutari. 6. Voluit esse vagus, mendi-
cus, inops, nec pugillũ terræ habens,
*Volucres cœli habent nidos, vulpes fove-
as, filius hominis, non habet ubi caput
reclinet.* Nullum hoc explicabit in-
geni-

genium nisi Divinum. Plus certè qu
si Rex regnum pro una arena daret.
7. Voluit dici blasphemus, & talis in
cuius faciem spuendum esset, quem
nec homines ferre deberent, ita Cai-
phas laceravit in se vestem viso eo,
milites *expuerunt in faciem eius*. Nul-
la manet similitudo. Plus si sanctus
aliquis ex cœlo vellet se in æternum
in infernum præcipitare, ut illi dare-
tur culex. 8. Voluit, nullius fidei,
mendax, nihil honesti, unde cùm tã-
tum unum verbum, coram Pontifice,
prolocutus fuisset, alapâ cæsus est,
veluti gravissimum crimen fecisset,
quòd tam vilis coram Pontifice loqui
ausus fuisset, Quis hoc explicabit?
9. Voluit dici à dæmone correptus,
à dæmone possessus. *Nunc scimus qui*
dæmonium habes. Non manet hic quid.
quam quod dici possit. 10. Voluit
peior quàm latrones, homicidæ, fu
res, & pessimi, qui sunt in mũdo ho-
mines, ideò ipse sibi crucem tulit ad
lo-

locum supplicii. ideò spineâ coronâ coronatus, quod nulli unquam latronum factum, ideo à militibus purpurâ indutus. ideò in medio latronum tanquam summus nequam, ideò eo tempore crucifixus, quo ex toto mundo homines Ierosolymam pro Paschate convenerunt, ideò appositus cruci titulus summi ludibrij *Rex Iudæorum*, quale ludibrium nulli fit etiam sceleratissimo. 11. Iudicet iam homo si tam amantem se DEUM non redamat, an non sit dignus inferno? Iudicet si non curat homo salutem suam, pro qua tantùm DEUS fecit, an non dignus inferno? Iudicet si tanta pro se facientem adhuc offendat quocunq; peccato, an non dignus inferno? Bene Aug. *Qui te Domine non amat, quia eum creâsti, dignus est inferno: Quia te non amat, quia eum redemisti dignus est mille infernis.*

PVN-

PUNCTUM III.

QVid pro his omnibus vult à nobis? 1. Vult ut in terra viventes ſimus beati, beatitudinem enim naturalem omnes ſapientes ponebant in exercitio virtutum, nam omne vitium eſt contra naturam & rationem. 2. Vult ut ad cœlum velimus venire, & in æternum eſſe beati. 3. Vult ut infernum evadamus, & nunquam ſimus miſeri. 4. Nullum itaq; ſuum commodum in hoc quærit, ſed ſolùm noſtrum, & pro eo tantùm fecit. 5. Vult ut in æternùm omnem ſcientiam, omnes divitias, omnem honorem, omnem felicitatem, quã oculus non vidit, auris non audivit, homo cogitare non poteſt, habere non contemnamus: & tantum ad habendum illam ſeriò conſentiamus. 6. At nos veluti filij improbi Cham irridemus. Ille amore noſtri in ultima cœna cùm dilexiſſet ſuos in finem dilexit tanquam Noe inebriatur;

Tanquam potens crapulatus à vino, id
in domo suâ, & non est nisi frat
maior & minimus, qui nuditatem e-
ius tegat, Frater maior tempore pri-
mitivæ Ecclesiæ, & frater minim
ultimis diebus, quando unus Past
erit & unum ovile. S. Cypr. lib.
epist. 3. *Invenimus, circa Noe, figura*
passionis Dominicæ extitisse, quod vin
bibit quod inebriatus est, quòd in domo s
nudatus est, quod fuit recubans nudis
patentibus femoribus, quod nuditas il
patris à medio filio denotata est, & fo
nunciata, à duobus verò maiore & m
nore contecta. 7. Insuper, tantus fi
ctus est colere Christũ passum; ut n
nisi improbitas extrema intervenia
Apud P. Pont. introd. ad medit. Pa
part. 4. B. Alb. Magnus ait. *Simpl*
Christi cum compassione memoria seu me
ditatio, plus utilitatis homini potest fac
re, quàm si anno integro quispiam in p
ne & aquâ ieiunaret, & flagellis se q
tidiè usq; ad sanguinem cæderet, &

tum

tum Davidis Psalterium recitaret. Memorant etiam aliquando revelatum, inter duas pias personas asseveras frequenter cogitare unam de Nativitate, alteram de Passione Christi, hanc tantò altera fuisse sublimiorem in gloria quantùm cœlum à terra distat. At vereor ne de nobis dictum fuerit Deut. 32. *Generatio prava atq; perversa, hæccine reddis Domino popule stulte & insipiens, nunquid non ipse est Pater tuus, qui possedit te, & fecit, & creavit* (& redemit) *te &c. Deum qui te genuit* (vulneribus) *dereliquisti, & oblitus es Domini Creatoris tui.*

SOLILOQVIUM QVINQVAGESIMUM OCTAVUM.

Opera Misericordiæ.

PUNCTUM I.

1. MAgnam Deo fidem habes cui nec grossum credis? Ille ain

quod pauperi das sibi dari, se tribu-
turum: atqui etiam Gentiles Deum
judicârunt veracem, & vix est tam
vilis, cui grossum non crederes. Soli
Deo id non credis. Cypr. lib. de Elee-
em. *Qui secundùm præceptum Dei elee-
mosynam facit Deo credit.* 2. Quid de
amore? jaceat in platea Rex mendi-
ci veste indutus, ait se esse Regem,
& tu scis esse eum Regem, nec obo-
lum famenti das, sic, Regi tuo, imo
Patri succurris, sic sponso tuo? 3.
Spe messis agricola inserit, spe mer-
cator pecunias exponit, si sperares
te in cœlo hæc recepturum, largior
puto esses. Itaq; nec fides, nec reve-
rentia, nec charitas, nec spes in te,
at neq; timor Dei Cypr. l. c. *Qui ti-
morem Dei servat in miserationibus pau-
perum, Deum cogitat.* 4. Erubesce, De-
us non nummum, sed filium, sed fili
vitam ut pro te moriatur dat, Deus
dat non petenti, Deus petit nummum
tu renuis, nec Deum æstimas. 5. Ho-

te docuit Christu , cuius te discipulum profiteris ? ô perfidum discipulum! Iudas 30 grossis æstimavit Christum, tu totam Deitatem, quam tibi in præmium parat Deus, nec grosso. 6. Cypr. serm. de E eem. *Sordes quascunque contrahimus, eleemosynis abluimus.* Imò Eccles. 3. *Sicut aqua extingvit ignem, si eleemosyna peccatum*: at tu, vel te ais non peccasse, vel igni hoc mavis ardere. Cypr. ibid. *Sicut lavacro aquæ salutaris gehennæ ignis extingvitur, ita eleemosynis.* 7. Luc. 1. *Date eleemosynam & omnia vobis munda sunt.* Cessent potius sacrificia apud te quàm opera bona. Osea. *Misericordiam vult & non sacrificium*, cessent omnia. *Charitas summa omnium.* 8. Isai. 58. Ait Deus *nec ieiuniis nec oratione* se placandum, nec cinere, nec cilicio, *at frange esurienti panem tuum, egenos &c. tunc exclamabis, & Deus exaudiet te.* Si itaq; in summum scelerum venisti, & venisti si i.. mise-

ricors es: summa virtus charitas
summum malum quod ei opponitur
Fac eleemosynam, & salvaris. 9. Sed
tu mavis Prov. 21. *Obdurare aurem*
& si invocaveris Deum non audiet te Cy
l. c. *Non impetrabit aliquid de divin*
pietate precibus, qui ad precem pauper
non fuerit humanus. 10. Si vis securu
esse in iudicio, & non timere ab ill
Ite maledicti Ps. 40. *Beatus qui intelli*
git super egenum & pauperem, in die ma
la liberabit eum Dominus. Dan. 4. *Pec*
cata eleemosynis redime, & iniustiti
tuas miserationibus pauperum & De
parcet peccatis tuis. Certè in iudici
Matt. 24. Nihil adducit iudicandum
nisi quod contra misericordiam. N
dusseram &c. 11. Non vis malè m
ri. Iob. 12. *Eleemosyna à morte liber*
Act. 9. Tabitham à morte suscita
12. Vis impetrare, Cypr. ibid. D
precationes solæ parùm valent ad im
petrandum, nisi eleemosynis adiuventur.

RVN-

PUNCTUM II.

CHristus cùm ex amore speciali nostri, quasi arcana solùm cœlestia nobis ediceret, eleemosynas commendat maximè. 1. Luc. 12. 19. Matt. 19. 13. 2. Volumus solatijs cœlestibus perfrui, mente illuminari, DEO esse uniti, in pauperibus in cœlum thesaurum reponimus. *At ubi thesaurus erit, ibi cor nostrum.* 3. Luc. 19. *Simile est Regnum cælorum margaritæ. abi, vende omnia quæ habes & habebis illam*, an non tanti est? 4. Zachæus ubi statuit pauperibus dimidium bonorum dare, dicitur illi, & *hic est filius Abrahæ.* Id est ex electis. Ita propria prædestinatis. 5. Es arbor, sed si es sterilis, motu fructificas alijs, excideris, in ignem mitteris. Luc. 16. 6. Servus non es fidelis, si non das. Luc. ibid. Iam verò *si in iniusto mammona non fuistis fideles, & quod verum est, quis dabit vobis?* Etiam ea quæ laboribus meremini vestris. 7. Times

ne depaupereris. Cyprian. ibidem. *Finiri non potest, unde in usus Christi* ... *penditur.* Prov. 28. *Qui dat pauperi,* ... *nunquam egebit, qui autem avert* ... *los suos, in magna penuria erit.* Tune ... qui semini agris iniecto, das incre... mentum? Si agricola es. Tune qui navibus ventos secundos? si nau... es. Tune qui rebus successum? qui... quis es. *Paulus plantavit,* & tu plan... tare potes, *Apollo rigavit,* & tu rig... re potes, *sed Deus dat incrementum.* 8. Reprehendit solicitos & Ethnic... comparavit Christus Matt. 16. *Nol... cogitare dicentes quid edemus aut bib... mus &c. Hæc enim nationes quærunt,* ... hi non Dei causa carebant, quan... magis perfidus, qui id Dei causa ... met, Deum timet, ne illi sit fidel... ne eum decipiat. Sed si quibus non ... succedunt, hinc fit. Quia non p... mò regnum Dei quærunt & ita co... ditio necessaria deficit. 9. DEUS ta... bus vitam abbreviat. Cypr. l...

Metuis, ne patrimonium tuum, fortè defi. ciat, si ex eo operari largiter coeperis, & nescis miser, quia vita & salus deficit, & dum, ne quid de rebus tuis minuatur, attendis, ipse minueris. Hinc 1. Tim. 6. *Qui volunt divites fieri* (negando eleemosynas) *incidunt in laqueos diaboli* (tam in anima quàm corpore) *Et desideria quæ mergunt hominem in perditionem* (corporis) *& interitum* (animæ) Tob. 1. 2. *Eleemosyna à morte liberat, & non patitur ire in gehennam.* Non deest Christiano alimentum, quia Matth. 6. *nec volatilibus* deest, nisi his minus intelligens sit in obsequio Dei. Cypr. l. c. *Nisi putas qui Christum pascit, à Christo ipse non pascitur.* Ibid. *Vnde hæc incredula cogitatio? & unde impia & sacrilega ista meditatio,* (exi ex cœtu fidelium & Ecclesiâ) *quid facit in domo Dei perfidum pectus? quid, qui Christo omnino non credit appellatur, & dicitur Christianus? Pharisæi tibi magis congruit nomen &c.* Ibid. Ob-

sederunt animum tuum sterilitatis tenebræ, & recedente inde lumine veritatis, carnale pectus, alta & profunda avaritiæ caligo cæcavit, pecuniæ tuæ captivus & servus es, catenis cupiditatis & vinculis alligatus es, & quem iam solverat (per Baptismum) *Christus* (quasi hic nihil tibi prosit) *denuò vinctus es.*

PUNCTUM III.

LUc. 12. diviti dictum. *Stulte hac nocte repetent animam à te, & hæc quæ congregâsti cuius erunt?* O vere stulte, qui non scis res præmittere eò, ubi in æternùm victurus es, *ubi fur non furatur, tinea non comedit.* Ecce stulte, cuius hæc erunt? Dæmonis. Hic pater immisericordiæ. Sint apud Filios, tamen dæmonis erunt. 2. Nõ respicis hic Christum in paupere, nec in cœlo videbis eũ in semetipso. 3. Filijs, inquis, reservo. Matth. 10. *Qui diligit Patrem aut Matrem plùs quàm*

me, non est me dignus. Deut. 33. *Qui dicunt Patri aut Matri, non novi te, & filios suos non cognoverunt, hi custodierunt præcepta mea.* 4. Dignus est DEUS ut diligatur. 1. Ioan. 3. *Qui habuerit substantiam mundi, & viderit fratrem egentem, & clauserit viscera ab eo, quomodo charitas Dei manet in eo.* 5. Quis scit an Elias veniat ad te, in hoc paupere, ut ad Sareptanam, 3. Reg. 17. ut te ditet, an non Christus ut ad S. Greg. Mag. ut te probet: Non eget DEUS pro se, & suos pauperes aliter alere potest, sed te experiri vult; Quid dicet hæc Sareptana contra te Iudici, nondum Christum noverat, nondum audivit *Beati misericordes.* Non pro sangvine Christi dabat panem? At tu ô miser Christiane. 6. Habes plures domesticos qui egent: Eò itaq; magis erga illos eleemosynis Christum obliga. Multorum delicta redimenda & animæ, pluribus spiritualis cibus comparandus, ita enim

Iob, faciebat iuxta numerum pignorum dabat sacrificia. Relinque filijs eum Patrem, qui etiam post mortẽ tuam, illos tueatur, & illi tuas tempestivè trade ditiones, ut de illis filij tuis provideat, ibi securæ erunt ab hoste, & curiæ fraudibus. Ps. 36. de tali dicit. *Totâ die miseretur & commodat, & semen eius in benedictione erit.* Cypr. l. c. *Prævaricator itaq; & proditor, Pater es, nisi filiis tuis fideliter consulas. Qui studes terreno magis quàm cœlesti patrimonio, filios tuos magis diabolo commendare, quàm Christo, bis delinquis, & quod non præparas filiis tuis, Dei Patris auxilium, & quòd doces filios tuos patrimonium plùs amare, quã Chrstum.*
7. Quomodo tibi exprobrabit in iudicio dæmon quòd plùs in illum, voluptates, ludos &c. impenderis, qui tamen manifestè te odit. An non diaboli servis viliores sumus? Expectamus scilicet expectamus. *Ite maledicti in ignem æternum. Esurivi, & non*

dedistis mihi &c. &c. & ibunt in combustionem æternam. Non cogitas in paupere Christum, cogita olim iudicem, idem ipse erit, *in qua mensura metiris, in eadem remetietur tibi.* 8. Cum peregrinos acciperet Abraham, meruit promissionem Messiæ; cum Loth, liberationem ab igne. 9. Quãtum seminas, tantũ metes. 10. Non es habitaturus in cœlo, in quo negligis tibi comparare domum. Non imitaris Patrem cœlestem, qui oriri facit solem super omnes, pluit, omnia partitur, non mereberis eius audire filius. Cypr. lib. 2. epist. 3. *Qui ex fide sunt, hi sunt filii Abrahæ* & ibid. *Qui ex fide sunt benedicentur cum fideli Abraham.* Id est, ob illos & multi ex eorum domo salvabuntur, & gloriã terrenam & æternam habebunt. Ex fide autem sunt, qui transferunt thesauros in cœlum, qui faciunt amicos de mammona iniquitatis. Sicut Zachæus ex quo constituit dare dimidi-

um bonorum pauperibus, tum & fi-
lius eius domui facta, & ipse factus
filius Abrahæ. 11. Epuloni nullum
crimen objicitur, ob quod damnatus,
sed quia Lazarum non iuvabat. Itaq;
ob solum defectum misericordiæ da-
mnaberis, etsi nulla alia peccata ha-
beas. Aug. serm. 27. in Comm. *Post-
quam homo providit sibi & suis de victu
& vestitu, non de victu delicato, & vesti-
tu pomposo: Sed de victu sufficienti, &
vestitu mediocri, totum reliquũ det pau-
peribus, & propterea id ei Deus dedit, ut
per ipsum, proximi necessitatibus subveni-
at, & nisi homo sic fecerit, iniustè se ge-
rit, id est, & peccat, & insuper sicut fur
& latro quàmdiu retinet quasi aliena re-
tinet, peccat, & tenetur ad restitutionem.*
Nam Amb. in Luc. 1. *Non minus est
criminis, habenti tollere, quàm cùm pos-
sis & abundes, indigentibus denegare.* Et
quidem de sacerdotibus ait Bern.
*Quidquid tibi servas præter victum & sim-
plicem amictum, tuum non est, rapina est,*
sacri-

sacrilegium est. 12. Quomodo tibi in temporalibus benedicere DEUS potest, si tu fratribus eius, & filijs subvenire non vis? Cypr. adv. Demetr. *Quereris claudi imbribus cœlum; Cùm sic horrea claudantur in terris, quereris minus nasci, quasi quæ nata sint præbeantur indigentibus!* 13. Imò inde pestes immittuntur. Id. ibid. *Pestem & luem criminaris? Cum ipsâ peste vel lue vel detenta vel aucta crimina, dum nec infirmis exhibetur misericordia &c.* 14. Itā quod idem de dupl. Martyr. *Avarus est idololatra qui pecuniæ studio tenetur, qui quod hæreditate obvenit aut industriâ partum est, recondit, nec erogat in egenos,* 15. Etiamsi Virginitatem habeas, etiamsi sponso obviam prodeas, tamē iuxta S. Chrys. hom. 79. in Matth. *Si misericordia bonis cares, cum fornicatoribus eiicieris, imò minus es veniâ dignus, quàm fornicator.*

SOLILOQVIUM QVINQVAGESIMUM NONUM.

Amor Proximi.

PUNCTUM I.

1. DE illo nos DEUS maximè in iudicio examinabit. *Esurivi, sitivi, nudus eram, in carcere eram &c.* 2. Proximus ille est qui nudus, qui in carcere, qui sitit, qui esurit, qui infirmatur. Hoc ex jisdem verbis patet. 3. Non satis est ut evadas infernum, nihil mali facere, sed adhuc damnaberis, si nihil boni feceris proximo, *Esurivi sitivi &c.* 4. Nullus sibi persvadeat Deum se amare, si non amet proximum. Ioannes sic docet. 5. Mensura eius diligendi est. *Diliges proximũ tuum sicut te ipsum*, nimirum si in illa conditione esses in qua ille est. 6. Qui non fecit misericordiam non consequetur, ut patet in illo qui conser-

servum propter debitum suffocabat, cui & remissum debitum revocatum. 7. *In qua mensura mensi fueritis remetietur vobis*, sicut nos proximo ita DEUS nobis. 8. Iuxta Ambr. *Ideo divites habent divitias, ut cœlum sibi emere & proximis benefacere possint.* 9. Ioan. *Qui odit fratrem suum homicida est*, ut homicida punietur, quia Christus sibi imputat, quod uni de minimis actum. 10. *Dimitte nobis sicut nos dimittimus*, oramus: 11. *Qui non diligit, manet in morte.*

PUNCTUM II.

LUmen rationis docet. *Quod tibi non vis fieri, alteri nō feceris.* Quod si non fecerimus, non solùm Christiani, sed nec homines erimus. 1. Vellesne ut tuos aliquis errores rideret, coram alijs diceret, & adhuc ut magis clerideris aliquid affingeret, quare hoc facis? 2. Vellesne ut aliquis tua dicta carperet, mores in peiorem

partem traheret, an excusaret? Quare hoc facis; 3. Vellesne ut tuos occultos defectus in lucem proferret? v. g. quòd tu mutuato vivas, debita habeas, mensa tua occultè misera, esti palàm splendor? Quare hoc facis? 4. Vellesne dum tu aliquid serij agis, alter tumultus faceret, turbaret, inquietaret. Quare tu facis! 5. Vellesne ut tua secreta rimaretur, de tua vita inquireret, tuos defectus scire vellet. Quare tu hoc facis? 6. Vellesne ut oretenus quidem tecum svaviter, & amanter ageret, & interea omnia tua observaret. Quare tu hoc agis? Vellesne ut tibi locum prærriperet, honoratior te esse appareret, nobilior, doctior, ditior, etiam falsò. Quare tu. 8. Vellesne ut alter te ioco perstringeret, absenti comminaretur se, tibi veritatem dicturum, daturum satis, ut amplius nec mutire possis? Quare tu hoc facis? Vellesne & gauderes si tibi malè accide-

ret, aliquis te divexaret; cæteri de tuo malo gauderent. Quare tu? 10. Vellesne ut te aliquis viliorem se ipso, minùs in rebus agendis expeditum, prudentem, affabilem, æstimaret? Quare tu? 11. Ergo necdum es homo, multò minus Christianus atqui dilectio proximi est Alphabetum legis Christianæ.

PUNCTUM III.

Alterum est lumen rationis. *Quod tibi vis fieri, alteri feceris.* 1. Gratum tibi esset, qui si quis tibi offensus statim parceret, & tuum crimen excusaret etiam apud alios. Quare non tu? 2. Gratum, si indigeres aliquâ re, & non rogatus offerret alter, Quare non tu? 3. Gratum, si de te optimè loqueretur, tuum honorem promoveret, apud alios te magni faceret, quare non tu? 4. Gratum, si te secretò admoneret, pericula tua præcaveret, & te nesciente etiam quæ tibi imminent mala averteret. Qua-

re non tu? 5. Gratum, si vestem quâ cares, cultum, & quidquid quo ipse salvo suo honore, ut tuæ necessitati consuleret, non petitus intruderet. Quare non tu? 6. Gratum, si tibi locum aliquem meliorem quàm sibi, commoditatem in cibo, in somno, omnem provideret. Quare non tu? 7. Gratum, si res carissimas tibi offerret, te ut superiorem suum æstimaret, omni honore præveniret, tibi omne obsequium exhiberet. Quare non tu? 8. Gratum, si sciendo te aliquâ re indigere, etiam cum magna molestia sua, illam acquireret, tibiq; nec speranti daret. Quare non tu? 9. Gratum, si loco tui, quæ sunt molesta tibi, faceret, haberet v. g. &c. Quare non tu? 10. Gratum, si quãdo tibi aliquis vellet nocere, detrahere &c. ille refutaret. Quare non tu? Et tamen ista solùm fuit Gentilium. Virtus.

PUNCTUM IV.

LEx Christiana vult, ut proximũ sicut nos diligamus. 1. Sicut non potes pati lectum durum, tectum pluvium ipse, ita non debes pati, ut proximus, tale quid habeat; sed in sua conditione omnia commoda. 2. Si tibi vulnus esset inflictum quâ curâ ageres ut sanareris? Sic de proximo. 3. Si esses incarceratus quomodo velles liberari, sic proximum, unde nullus pro eo tibi labor esse debet gravis. 4. Ita debes sentire si audias proximo detrahi, sicut si tibi, ita si videas in sterquilinio iacentem, sicut si tu iaceres, ita si vili cibo vescentem sicut si tu: Ioan. *Qui viderit fratrem egentem & non commota fuerint in eo viscera, quomodo Charitas in eo est?* 5. Sicut omnem industriam in nostro bono famæ, corporis & animæ, debemus ponere, ita & in proximi. 6. Sicut si te vexari ab aliquo indignè tractari, vel tuum fratrem videres, ita

debes

debes compati, tueri, quid non omitteres nisi absolutè non posses. 7. Sicut te ipsum non quidem multùm verbis dicis amare, amas tamen. Ita Ioan. *Non diligamus verbo, sed opere*. Et sicut, quia te amas, nihil potes tibi mali facere, ita debes reddi impotens, ad faciendum malum proximo, & sicut planè amor tui te cogit, ut benè tibi facias, ita debes ferri & cogi ad benefaciendum proximo, 8. Sicut si tu vulnerraeris, doles, ita sentire mala aliena ac tua. 9. Sicut in necessitate, nullam rem habes, ita pretiosam, quam propter te non exponas, etiam manum tibi uri, amputari permittis, ut vivas, ita pro proximo. ita S. Paulinus vendidit se in servitutem, pro filio viduæ, Christus pro nobis vitam posuit. Paulus, *quis scandalizatur & non uror, optabam esse anathema pro fratribus meis*. Moyses, *aut me dele de libro vitæ, aut his parce*. 10. Sicut tuum oculum servas,

tuum corpus regis, tuis auribûs grata adhibes, tuo corpori mollia, & præcaves à frigore, æstu, fame, siti, tuæ gloriæ procuras omnia splendida, alta, celebria, ita si amas proximum, procurare debes, aut si non procuras, non diligis sicut te ipsum, qui autem non diligit, non est Discipulus Christi. *In hoc cognoscent vos, quod Discipuli mei sitis, si charitatem habueritis*. Aliàs jam te abnegat Christus, & dicet in judicio: *Nescio vos*, non es meus Discipulus.

PUNCTUM V.

Hâc lege nobiscum Deus agit, quâ nos cum proximo. Inquies: vilis est homo, quomodo me ad illũ demittam? Nemo tam vilis respectu tui, ac tu respectu Dei, & tamen concurrit tecum etiam ad vilissimas actiones, etiam ad hoc certo modo, ut illum offendas. 2. Offendit me sæpiùs, nemo tam graviter, tam frequen-

quenter, ac tu Deum. 3. Natura mea ab illo dissidet. Quis tam contrarius alicui, ac tu Deo? 4. Iam illi sæpiùs peperci. Christus præcipit unâ die parci non septies, sed 77. 5. Non possum, quia ipse damnum pateretur, quia grave est. At posses, si frater tuus veniret, vel ea persona, quam maximè diligis, vel si Rex à te rogaret. 6. Pauper ipse evaderem. At Christus etiam mancipium, etiā patibularius factus pro te, etiam ultimam vestem pro te amisit. 7. Aliô tempore faciam. Aliô ergo etiam exspecta à Deo misericordiam, nunc te pro tuis peccatis corripi morbis, aut morte subitâ, & inferno absorberi sinat. 8. Ab altero feram, non ab hoc istam injuriam, alteri benefaciam, perinde alter proximus. Alteri etiam Deus, non tibi parcat, non tibi benefaciat, quia alter perinde Dei creatura ac tu. 9. Non est tanta necessitas, patiatur aliquantùm,

parva

parva res est, tamen non ita delicatè natus. Et tu ex limo es factus, & nec minimam rem pati, etiamsi suâ manu Deus imponeret, potes. 10. Faciam ego illi quidem, sed me tamen vindicabo, & bene recordabor offensæ. Parcat etiam tibi Deus, sed ita, ut recordetur in die furoris. O Deus! miserere. Hic defectus charitatis inter homines, ita te habet, quomodo si Parens videat filios non concordes, cùm sit Pater noster. Sed veniet tempus veniet, quando non amantes *sicut spinas* Ier. ut se in æternum pungant, in æternum, projicies, ignem. 11. Contemptibilis est. At tales plerumq; Sancti fuerunt, talis S. Martinus, talis Franciscus despecti, pro stultis habiti à plerisque, & tunc in te purior, & non naturalis amor erit. 12. Ego illum non offendi, non prior ad amicitiam vocabo. quid fieret, si nec te Deus vocaret? At tu eum offendis, ille vocat per instinctus

ſtinctus, per auxilia, per Concionatores, & mille modis, & vocat licet decies illi non reſpondeas. 13 Ipſe Paulus 2. Cor. 10. de ſe ait, qualis aſpectus fuerit, *præſentia corporis infirma & vox contemptibilis*. Baſilio & Bernardo os fœtebat. Chryſoſtomus in comedendo tam indecorus, ut menſæ à nullo adhiberi potuerit. Et ecce quanti hi? Et tu ob hæc alios vilipendis. At Chriſtus non tantùm viliſſimos, ſed hoſtes ſuos extremos, peſſimos, ita amat, ut ſi quis minimam illis irroget injuriam, ſibi factam ducat; ſi beneficium ſibi factum reputet, idq; eſſe ferè jureiurando aſſerit. Quis enim hoſtis major Dei, quàm peccator? & tamen ait: *In carcere eram*, (id eſt, ubi latrones, fures, ſacrilegi, &c.) *& non viſitaſtis me*, &, *Amen dico vobis. Quòd uni de his feciſtis, mihi feciſtis*. 14 Quam demùm excuſationem in judicio es habiturus, cùm ſcias ſi amaveris te amandum.

si &c. Cypr. de Orat. Dom. *Excusatio tibi nulla in iudicio superest, cùm secundùm tuam sententiam iudiceris, & quod feceris, hoc & ipse patiaris.* 15. Imò odisse & non amasse est tantùm scelus, ut Cypr. l. c. miretur. *Quale delictum est, quod nec baptismo sangvinis ablui potest, quale crimen est, quod nec martyrio expiari potest.* 16. Vis autem esse Martyre major? ama, & eris. Cypr. de bono Pat. *Charitas fide & spe maior est, & opera, & martyria praecedit.* 17. Vis habere thesaurum in cœlo, habe illum juxta Apostolum: *in vasis fictilibus,* hoc est in his, qui viles habentur, veluti lutea vasa. Ambros. offic. lib 2. cap. 28. post med. *interrogatus* (Laurentius) *ubi essent thesauri quos promiserat, ostendit pauperes dicens: hi sunt thesauri Ecclesiae &c. Denique Apostolus ait: Habemus thesaurum in vasis fictilibus.* Qui amat proximum, ut Teresia vitae lib. 4. c. 26. apud Riberam. *Si quid in nomine*

lis

lis noto, quod apertè malum esse videtur, persvadere non possum in Deum illos peccâsse. S. Macarius hom. 18. *Qui habet spiritum Dei, omnes vellet intra viscera includere.*

SOLILOQVIUM SEXAGESIMUM.

An ego amem proximum?

PUNCTUM I.

Signum manifestum erit in te deesse amorem, si vulnera purulenta, vermibusque, sanieque scatentia horres propter Christũ attingere, si fœtorem, nidorem, (cùm sis tenerioris naturæ) non pateris, si telas ulceris tractare non sustines; si scabiosa, leprosa, membra pauperum abluere, si ex eodem poculo cum ægro potum sumere formidas, si lectum eius sternere, pedes lavare, &c. Hoc totum inde est, qvia non amas. Amat mater prolem infantem, sustinet omnia circa

circa illam, quæ circa alienam horreret, amat conjux maritum, etiam eodem lecto ſpreto metu infectionis conquieſcit, noctes pervigilat, cibũ coquit, telas unguentis infectas attrectat, ita omnia vincit, ita omnia emollit, & facilia reddit amor! amat filia matrem, eius ulcera, cancrum, ſaniem, detergit, contrectat, & ea agit, quæ nec mancipium vellet agere. Tanta vis eſt amoris, ubi eſt? etſi hæc non agit, aut nullus eſt, aut non ſincerus eſt. Inde S. Elizabeth Regina Luſitaniæ, cancroſam mendicæ tibiam oſculata, Cunegundis Hungariæ, extremas ſordes veſtibus propriis extulit. S. quidam Abbas putridum naſum pauperis ſuxit. S. Ludovicus Rex Galliæ, & multi alii Reges & Reginæ, quæ tu vix audeas, egerunt, quia amarunt. Quodſi naturâ duriores, & id non eſt tibi horridum, ſi miſericordiâ tua viſcera non concutiuntur, talia ſpectando,

do, Dei & proximi charitas in te nõ eſt. Quomodo amor omnes excuſationes tollit? quomodo non poſſum hunc fœtorem ferre, videre purulétiam, tangere ſcabiem: quomodo his locum non relinquit? 2. Si proximum lædis, accuſas, idem, ſi imaginem lacerares Regiam, ille Dei eſt imago. Crimen eſt Majeſtatis. 3. Si aliquos amas, & non omnes, ideò hos potiùs, quia ſunt ſimiles tibi, &c. Non propter Deum, quia hic eſt æquè in omnibus. Unde hic amor nihil meretur, & ſæpè eſt peccatum. Ama, ut ſtatus tuus ſinit, non palpando eius defectus.

PUNCTVM II.

QUi amat verè, nec in mente ſuæ judicat facta, dicta, intentiones, omiſſiones, modum procedendi aliorum, nec ideo eos averſatur, nec habet diſplicentiam, ſi eos alii laudent, ideo S. Cathar. Senenſis in te-

ſtamento hortatur vitæ l. 3. c. 23. ſorores ne ullum prorſus iudicent, nullum condemnent, quamvis videant manifeſtum peccatum. Quia ut S. Doroth. ſerm. 6. *Nihil magis averſatur & abominatur Deus, quàm proximũ iudicare, &c. & nil ita iram Dei provocat, &c, & ad ſummum diſcrimen adducit.* 2. Multò minùs voce detrahit. 3. Omnia excuſat, quâ *charitas operit multitudinem peccatorum*, maximè eorum, quæ contra ſe ſunt. In vitis PP. lib. 5. Paſtor Abbas, *Quâcunq; horâ prodiderimus culpas Fratrum, & Deus noſtras prodet.* 4 Imaginationes etiam ipſas de illo fugit, ſicut enim inimicitia, & ea quæ non ſunt ſuſpicatur, ita charitas, nec ea quæ ſunt, imaginari ſibi poteſt. 5. Reverenter agit, ne offendat, ne irrideat. 6. Præcavet, ne alteri quidquam mali accidat; & ubi prævidet, quod aliquid eius famam denigrare poſſit, avertit. 7. Neque ex zelo bono aliorum vitia

insectatur. Quia ut Laurent Iustin. de vita solit. c. 4. *Innumeri sunt, qui potiùs in aliis, quàm in se zelare divinum honorem videntur, zelum Dei habent huiusmodi, sed non secundùm scientiam, quia quis priùs se, deinde corripiat cæteros.* 8. Aliena mala quæ corrigere debet, non insultando, non exprobrando, sed cum eo affectu, quo parens filii unicè dilecti, tractat ulcera, & vel filiæ peccatum, per quod infamis posset reddi. 9. Ita tractat alios, sicut pupillam oculi Christi. *Qui tangit vos, tangit pupillam oculi mei.* 10. Non inquirit curiosè de factis alienis, 11. Ex S. Paulo. *Charitas patiens est, benigna est, non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quærit quæ sua sunt, non irritatur, non quærit malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.* 12. S. Doroth. serm. 6. *Nihil magis aversatur & abominatur Deus, quàm proximum*

iudi-

indicare. Hoc præclarè asserunt omnes PP. nostri. Quandoq; nihil peiùs, nihil deteriùs, quàm proximum iudicare censuerunt. Nihil adeò provocat Deum ad irã, nihil ita hominem spoliat, & omni virtute, & præsidio denudat, nec ad summum discrimen adducit, ut contra proximum obloqui, ut proximum diiudicare, ac condemnare. Antichristus enim est, qui præripit vim judiciariam Christo, imò S. Mechtildi l. 1. c. 7. Deus dixit: Si homo proximum suum iniustè iudicaverit, reus erit tanti sceleris, quanti esset ille, qui fecisset hoc malum, quod de alio iudicatur. Quodsi homo etiam fecit id, quod de eo dicitur, tamen qui nesciens intentionem facientis, secundùm cor suum & sensum, eum iudicat, tamen reus erit ex ipso iudicio quàm ille, qui rem ipsam perpetravit, & nisi pœnitendo diluat, simili pœnæ, quam ille promeruit, qui hoc malum fecit, & ille subiacebit.
13. Alter celat amore virtutis, suam intẽtionem, amore humilitatis, qua-

ſi ſtulta agit, & tu condemnas, non omnia omnibus dici debent. Non ſcis cauſas omnes, quare hoc alius agit. At Ambr. in Apol. poſt David c. 1. *Sæpè iudicando, maius peccatum iudicii eſt, quàm peccatum ipſius, de quo fuerit iudicatum.* Chryſoſt. hom. 24. in Matth. *Si malum eſt propria peccata non cernere, duplex iam aut triplex peccatum eſt, iudicare alios, & in ſuo oculo trabem abſq; dolore geſtare.* 14. Nazianzenus Orat. 21. de Laude S. Athanaſ. *Qui ad vitium minimè procliuis eſt, is, nec facilè ad malum de aliis ſuſpicandum movetur, qui non facilè ad malum impellitur.* Caſs. coll. 11. c. 10 *Iiſdem vitiis ſubiacere Monachum, certiſſimum eſt, quæ in aliis inclementi, & inhumana ſeveritate damnat.* 15. Clim. gr. 4. *Idcirco, ut reor Iuſtificatus eſt Loth qui cum in flagitiorum medio verſaretur, nunquam illos penitus iudicâſſe deprehenſus eſt* 16. B. Baptiſtam Veranam ſic docuit Chryſ. orandam eſſe pro pro-

ximo, etiam persecutore, ut eum Deus liberet à pæna, quam meretur, sicut velles liberari oculum tuum, vel aliud membrum tuum, ab aliqua pœna crudeli, quia proximus tuus, est oculus tuus, & membra tua. Chron. Francisc. c. 2. 17. c. 24. ecce hæc est charitas proximi!

SOLILOQVIUM SEXAGESIMVM PRIMVM.

An sim fervens servus Dei?

PUNCTUM I.

LIcet ita serviremus Deo, ut nullum unquam peccatum fecissemus, quid hoc est servitii non offendisse solum aliquem? 2. Si omnium Sanctorum merita faceremus, adhuc nihil valeremus, ea est Dei dignitas, id nostrum debitum Luc. *Etiamsi omnia feceritis* (quæ a pura creatura fieri possunt, etiam ab omnibus Angelis simul. *Dicite servi inutiles sumus.*

Inutile est, quod parum servit ad finem proximum. Ita nostra obsequia respectu Dei sunt nihil, qui à nobis ita infinities infinitè distat, ut nemo suam etiam per omnem Dei potentiam, quam respectu Dei vilitatem habet, comprehendere possit, ne dum æquare obsequio. Quia tamen fervorem commendat. *Ignem veni mittere in terram, quid volo nisi ut* ardeat? Eccl. *Iusti discurrent sicut scintillæ*, deberem esse ego sicut ignis, qui aut omnia in cinerem redigit, aut sibi assimilat, omnia mihi velut cinis esse deberent, omnibus deberem tanquã cineri affici, ad mensam, ut ad cinerem ire, ad oblectationem, sicut si illis inspergeretur cinis, & eo mixta essent omnia. Imò sicut vilis est cinis, ita me reputare deberem, etiam si in plateam effunderer, conspuerer. Meo exemplo omnes deberent ardere, colloquia esse ignis exurens, ut omnes ad bonum ducerem, Spiritui S.

ut cinis essem facilis. 2, Ignis nihil potest pati, non ferrum, non stipulã, non pulverem, talisne conscientia mea? An hærent sordes cogitationũ, &c. &c. 3. Inquietus ignis, sursum perpetuò fertur, estne cor tuum tale? Ut Aug. *Inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te Domine.* Itane ardes? itane nulla res creata te satiat, solus Deus tædium alleviat? 4, Ignẽ nemo unquam potest facere frigidũ, admittisne colloquia mala, an ita te, ut ignem mali fugiunt, sicut S. Bernardinum adhuc puerum. 5. Ignis semper augetur, confer profectum tuum, majorne in te innocentia, quàm ante annos 10? pauciorane peccata? 6. Nullum animal, nullus vermis in igne vivit, (de Salamandra fabula est) conscientia tua nullumne vermem habuit, ut si statim vocareris ad Deum judicem, posses dicere Ps. *Iudica me Deus, & discerne causam meam &c.* Ps. *Quoniam*

Sanctus sum. 7. Non poteſt opprimi ignis, ita Paulus Cor. *Certus ſum, quòd nec mors, nec nuditas, nec anguſtia &c. à Chriſto me ſeparabunt.* Id eſt, vel minimum peccatum committam, nullam imperfectionem faciam, etiamſi damnum immineat. Ecce fervor meus, o Deus meús!

PUNCTUM II.

SAltem ero, quia ſum terra, ut terra. 1. Terra fervens attenuatur, & uſq; ad nubes aſſurgit, itane ſum mutatus à me ipſo, ſicut nubes à terra? Itane ſingulis horis melior me ipſo fio, & aſcendo, ſicut nubes à terra? 2. Terra ubi aſcendit in nubes, eſt fulmen, ita ſum dæmoni ut fulmen formidabilis? An me *chamo & freno* ut jumentum ducit? Fulmen in ictu oculi pertranſit, etſi ſit terra. Ego ſi in aliquid incidi, Pſ. *Infixus ſum in limo profundi.* 3. Terra ſi ferveat, fit lapis, lateri propoſita, in aqua prius poſi-

ùs posita, vel aere. Itane sum sta-bilis? Tantusne est fervor meus, ut sicut lapis sim ad malum inflexibilis, sicut lapis semel casus, post confessi-onem nunquam ad priora redeo? Ps. *Juravi & statui.* 4 Ecce nec ita sum fervens. In quo exemplo inveniam fervorem meum?

PUNCTUM III.

IN aqua. 1. Aqua si ferveat sensim ascendit versùs cœlum, & in se ipsa deficit, inquieta est, semper est in motu. Clamatur quotidie *sursum corda*. En cor meũ ubi? Tollat quis imaguncuIam, en turbor, ecce ibi cor meum, non in Deo, tollat cultel-lum, aut rem talem. 2. Ad aquam ferventem nulla musca audet acce-dere, nec ad nos propè diabolus au-deret. 3. Dum fervet, nunquam cõ-gelat, ô quàm durum hoc cor, quod Deus toties pulsat, nec potest hanc glaciem resolvere? 4. Quidquid a-

siquis loquatur, quidquid obtrectet, rideat, pergit in suo fervore aqua. Non laudibus incitatur, non conviciis tardatur, solus ignis illam movet, ita ferventem, solus Deus, cætera omnia illi sunt impertinentia. 5. Difficilè est naturam frangere, mores exuere, de iracundo mitem fieri, contra naturam aqua fit fervens, & homines qui Deum amant; contra naturam sursum attolluntur, sursum, fervens etiamsi volare jubeatur, pellem deponere, se frangere, facit; Paulus, *Omnia possum in eo, qui me confortat*. Excogitet licet quis aliquid, vel ipsi mihi, si potest in mentem venire, quid nolim & non putē me posse facere. 6. Venite Angeli, & ridete hoc mendacii simulachrū. Servum se Dei æstimat, at re maximè distat. Venite; Ier. Lam. *Qui transierunt, moverunt capita sua, levarunt, & dixerunt, heccine Civitas perfecta decoris*, rideant omnes creaturæ, ride-
ant

ant hanc desidiam, dummodo non in æternum.

PUNCTUM IV.

ITane peccata levia fugis & horres, ut pro his continuò lacrimaris? Et tamen ait S. Diadochus c. 27. *Anima, si ardorem ex cupiditate mundi collectum studiosè restrinxerit, etiam valdè parva errata, pro gravissimis ducens, lachrymas multas continenter Deo offert.* Imò S. Isid. Hispal. l. 1. sent. c. 20. *Si quis à torpore mentis evigilaverit, ea quæ levia existimabat, confestim quasi horrenda atq; atrocia pertimescit.* Si non pertimescis, non evigilasti à torpore mentis. 2. Nunquámne deliberatè peccas, atqui Laur. Iustin. vitæ c. 9. *Non est servi Dei à magnis peccatis cavere, id enim est sæcularis, sed parva vitare, ne charitas refrigesceret.* 3. Non advertis in te numerum immensum venialium, nondum es pura vestis. 4. Esne talis, ut

nullus in te quicquam reprehensibile inveniat, quia Gregor. 11. Mor. 19 *Sancti Viri ita se in omnibus suis, Deo authore, custodiunt, ut omnino unde accusentur exterius, non inveniantur.* 5. Cassiod. in Ps. 83 *Ascendit primum gradum, cùm homo dominatus fuerit superbiæ* (jamne nihil habes vanæ gloriæ?) *subit alterum cum superavit avaritiam, &c.* 6. Iamne te nec mors, nec gladius, nec persecutio, nec Angeli, nec potestates possunt seperare à charitate Dei? 7. Quanta tua humilitas? quanta charitas, patientia? 8. Condolesne alienis peccatis? At Cass. Coll. 11. c. 9. *Evidens indicium est animæ, nondum vitiorum fæcibus eliquatæ, in criminibus alienis, affectu misericordiæ non condolere, sed rigidam iudicantis tenere censuram.* Quia Greg. hom. 34. in Evang. *Vera iustitia compassionẽ habet, falsa verò dedignationẽ.* 9. Chrysost. hom. 5. ad pop. *Si Christum verè amaremus, uti oportet amare iudicaremus*

femus, utiq; amati offensionem esse gehennâ graviorem. Quodsi hoc iudicium non habes, non amas. Atqui *qui non diligit, manet in morte.* 10. Iamne obtinuisti passionum dominium, ut aspera, ardua, & quæ olim timebas, non solùm facilè, sed etiam cum quadam alacritate, ac quasi voluptate opereris? Hoc enim est fervor. 11. Iamne ab omnibus rebus mundanis avulsisti affectum? 12. Si perinde audis maledicta ac salutationes, laudes ac vituperia. 13. Nihilne temporis non in meritoriis actionibus consumis, 14. Iam oratio sine distractione. 15. Gaudes si humilieris. 16 Si audias peccata fieri, sentis tristitiam. 17. Magis te oblectant spiritualia, quàm quævis curiosa. 18. Desiderium habes orandi insatiabile. 19 Nunquam ob respectum humanum facis, aut omittis aliquid. 20. Quidquid tibi imperant superiores, credis id eos sanctissimè, prudentissimè,
impe.

imperare, esto nullam huius rei videas rationem.

PUNCTUM V.

QUid meretrix de suo Amasio, aut coniux de marito, sæpiùs, & cum maiori gustu cogitet, cùm tamen ille amor periculosus. 2. Idne facis pro Deo, quod milites, aut mercatores pro lucro. 3. Quidsi magis se parent alij ad alloquendum Principem, quàm tu ad Deum. Vel alij ad disputandum. 4. Quidsi ferventiùs nummum pauperes in plateis petant, quàm tu à Deo. 5. Itane petis liberari à peccatis, ut à tribulatione, à morbo acuto. 6. Itane pro augenda gratia laboras, ut alij pro dignitate. 7. Si magis times reprehensionem humanam vel iram hominum, ne offendas. 8. Quidsi dæmon & peccatores ferventiùs laborant ad ruinam alienam, quàm tu ad tuam salutem. 9. Quid si Turcæ diligentiùs & Gentiles, sua sacra colunt, 10. Habesne *fidem*,

sal-

ſaltem ut *granum ſinapis*, cum qua mõtes transferre poſſes. 11. Unde & *cæcus* in rebus ad ſalutem pertinentibus es; & *miſer*, & *miſerabilis*, nondum eſt in te amor, qui *foras mittit timorem*. An ſis ſalvandus an damnandus; quid locuturi alij de te, quid inflicturi. 12. Quid ſi magis prenſas amicitias humanas quàm divinam. Quid ſi cùm non audeas in conſpectum hominum, maculatâ facie, prodire, & ad Deum cum peccato veniali audes, ideoq; Deum quaſi minoris facis. 13. Si ſpectante Superiore non auderes quædam facere, quæ audes coram DEO. Si ſcires te ob veniale unum cædendum à carnifice in foro, faceresne illud. At peius DEUM cædere. 14. Quid ſi corporis neceſſaria ut veſtes, potum, manſionẽ ſtudioſius quæris, quàm animæ. 15. Quid ſi adhuc talia facis, propter quæ trepidares coram iudicio Dei comparere, vel ea in morte non fu-

Hic optaveris, 16. Quid si melius vis tractari quàm Christus fuit in hoc mundo, quàm alij Sancti 17. Oratio non tantùm Eremitarũ sed Martyrum, qualis fuit qui erant ferventes servi Dei. S. Alexander Phryx, teste Eusebio. hist. Eccl. 5 c.2. In his omnibus quæ acerrima supplicia perpetiebatur nec verbum locutus, sed continuò orabat. Non distrahunt ferventem vel supplicia, S. Laurentius conspecta craticulâ, in qua urendus erat *tales epulas*, inquit, *semper optavi*. causa est, ex S. Ambr. sermone de S. Laur. *In quantùm enim fidei ardor fervet, in tantùm supplicii flamma frigescit*. Aug. in Confess. *Omnis mihi copia quæ Deus nõ est, egestas est*. S. Gallus bestias increpabat ut tardas, quod se lacerare tardarent, idem S. Ignatius M. fecit, S. Agatha ait. *Ego his pœnis delector tanquam bonum nuncium audiens, aut qui videt quem diu videre desideravit, ut qui multos thesauros invenit.*

S. Mar

S. Martinus à latronibus captus, & interrogatus an timeret? *Se*, dixit, *nunquam fuisse tam securum.* Et, teste Severo Sulpitio etiam tum aliud facere videretur, orabat. Tertull. *Christianus in carcere, etiam carceri renunciavit.* *Nihil interest ubi sitis in sæculo, qui extra sæculum estis &c.* *Hoc præstat carcer Christiano, quod eremus Prophetis.* Prudentius. *Tormenta, carcer, ungulæ, stridensq́; flammis lamina, atq́; ipsa pœnarum ultima mors, Christianis ludus est.* Hic fervor servorum Dei.

SOLILOQVIUM SEXAGESIMUM SECUNDUM.

An ludar in via Salutis.

PUNCTUM I.

MUlti luduntur, creduntq́; se esse devotos si lacrymentur, ea autem est naturæ illorum mollitudo;

Idem

Idem de actibus amoris Dei, quos magis intenſivos quàm appretiativos habent: Æſtimant, ſi voluptatibus internis ſenſibilibus diffluant, quas dæmon ſubinde excitat, ut eos in pertinaciam & de ſe, cogitationes altas inducat. *Item ſæpè* prudentia ſæculi ſubſtituit ſe, pro vera intentione, ut patienter ferre, contemnendo adverſarium. Obedire quia ſuperior, doctus, prudens, honoratus,

PUNCTUM II.

1. DEluderis ſi intentio non eſt planè pura in actionibus. 2. Si externos actus virtutum, in quibus eſt conſummatio virtutis negligas, contentus internis, & è contra. 3. Si non iuxta leges Obedientiæ tuæ agas. 4. Si cum complacentia in tuis actionibus. 5. Si cum impetu & perturbatione animæ. 6. Si totam ſpem in indulgentijs ponis, nec ipſe facias fructus pœnitentiæ. 7 Si in pericula pec-

peccati te conjicis, præfidendo quòd sis superaturus, & ita liberiùs aspicis, contrectas. 8. Si sensibilibus solatijs inhæres, & non curas virtutes solidas. 9. Si, non ratione, consilio, directione, sed impetu quodam consolationis ageris. 10. Si statim ad unionem cum DEO & summa niteris, neglectâ mortificatione vitiorum & passionum. 11. Si violentè tibi exprimis lacrymas, & devotionem sensibilem. 12. Si Sanctorum facta admiranda magis quàm imitanda æmularis. 13. Si visiones desideras. 14. Si quodam zelo, maiores, & superiores carpis. 15. Si aliena ab instituto tuo media quæris ad perfectionem. 16. Si exteriorem modestiam, compositionem contemnis, contentus interioribus. 17. Si famam bonam non curas, & das occasiones malæ. 18. Si minima spernis, tantū sublimium virtutum actus affectando 19. Si quæris semper aliquas verita-
tes

tes & cognitiones singulares, ut tu nihili &c. & non progrederis ad actu voluntatis, te ipsum contemnendo, omnibus resolutè subjiciendo. 20. Si proposita facis, quorum exequendorum tempus valdè est remotum, vel etiam solùm universalia, non descendendo ad particularia. 21. Si existimas te alijs altiores veritates perspicere, meliori intentione operari. 22 Si parùm labores, ut pro peccatis satisfacias, doleas; sed statim tantùm sublimia agites. 23. Si tempora tui statûs designata, pro spiritualibus, per teipsum facilè mutes. 24. Si à Deo non ita petas, quæ saluti tuæ conferunt, quàm quæ, admixtam aliquam tuam gloriam habere possunt, ut regere alios, eloquenter concionari &c. 25. Si, cùm iustè tua culpâ pateris, persvadeas tibi te amore Dei pati innocentem, nec occasiones vites, per quas pœnas mercaris. 26. Si magis labores, ut multa ores, quàm

ut bene. 27. Si actiones impertinentes quæris, & proprias negligenter facis. 28. Si zelo quærendæ alicuius animæ, te conjicias in periculum peccati, vel aliqua minora peccata committas. 29. Si irasceris magis alienis peccatis, quàm tuis, & pro eorum emendatione, magis laboras. 30. Si magis desideras alios ad bonũ ducere, hortari, convertere, quàm actus tui humiliandi externos quæris. 31. Si in alios rigores instituis, & leges duras, & graviter punis, te verò ab jis subtrahis, & causas jis non parendi, te credis iustas habere. 32. Si mortificationes externas assumis, ut nemo ex jis tibi sit par, & charitatem non habes, nihil es.

PUNCTUM III.

OPortet vehementer inter hæc distingvere & cautum esse. 1. Aliud sensus aliud spiritus. 2. [illegible] mo ex passione, & [illegible] rei con-

gru-

gnitio. 3. Imaginatio, & discretio intellectûs. 4. Lumen naturale, & spirituale. 5. Amor sensualis & charitas, sæpè illo aliqui temerè depictis Sanctarum aut Sanctorum iuvenum imaginibus afficiuntur, & putant esse charitatem. 6. Inter Angelum veræ lucis, & transfiguratum in Angelum lucis. 7. Inter impulsum Spiritûs S. & naturalem impetum.

SOLILOQVIUM SEXAGESIMUM TERTIUM.

Præsentia Dei, Concursus & Conservatio.

PUNCTUM I.

1. EST nobis DEUS præsens entitate, sicut ego loco in quo sto præsentia; sicut Rex in suo regno. 2. *In ipso vivimus, movemur, & sumus.* Cogitationes omnes illi magis quàm

ima-

imagines aliquas socio spectandas proponimus: & eius dispensatione, illas, sæpe plures Sancti vident. *O qui pasceris inter lilia*, quomodo oculis tuis, quæ tunc lædo, spectra propono? ah propono! Sicut si alicui imaginē darem in qua depicta causa mortis illius: averte oculos Domine. 3. O nostram extremam impudentiam, fur non furatur sciens se videri, adulter non adulteratur, credens se à marito observari &c. Ecce spectat, videt DEUS! hæc ago coram te, in oculis tuis! Ubi me abscondam, ut sceleſti faciunt, cum sceleribus meis? Oculi Domini ubiq; sunt, non abscondam nisi cessavero. 4. Veneramur sanè præsentiam tuam ô DEUS! quis in conspectu Regis, eius imaginē luto aspergat? urat? laceret? urit me lascivia &c. Viliorne tu es DEUS Rege? 5 DEUS ut det, tenet coronam, observat cuiusq; actûs diuturnitatem, intensionem, & tamen iam

tepidè

tepidè agimus, credimusne hæc? ó
Edicta præsente legislatore qui habe
ius vitæ & necis, nemo violat; præ
cepta Dei vix ulla servantur. Vide
mus Deum, an ille non videt nos
O fides nostra! non videt cæcus eū
quo loquitur, & non aliter agit, quā
si eum videret, quia eius vocem audit,
& Deus dicit. *Cælum ego & terram
impleo.*

PUNCTUM II.

Est præsens Deus conservando, ut
nec uno momento possemus sine
eo subsistere, Ingredere in te anima,
& saltem horre tuam ingratitudiné,
1. Parens detinet puerum, ne in fo
veam plenam feris & insectis cadat,
ille parentem cædit, conspuit, vel
lit capillos, convitijs insectatur. T
es hic: & plus Deus circa te agit, ;
Hostes ingruunt in mille discerpu
partes, amicus se pro amico oppo
nit, & ille eum ipsum gladio feri
modos eum tollendi quærit: eo mo

ſtrum. Sed tu hoc es. Magis ceſſante conſervatione Dei perires, quàm per mille gladios, & tamen! 3. Si aquæ guttam volâ contineam, ne ſi cadendo in terram pereat, magis nos tenet. 4. Si ſigillum aquæ imprimã, citius in aqua, figura, amoto ſigillo manebit, quàm tu ſine DEO. 5. Mira Dei bonitas, non alicui communicat noſtram conſervationem, ſed per ſeipſum immediatè nos tenet. 6. Magis pendemus à DEO, quàm radius à ſole, quia & ſol & radius à DEO. Itane? ita te DEUS conſervat, acſi unus eſſes; colamus ut unicum, par eſt, quia *non eſt DEUS præter Deum noſtrũ.*

PUNCTUM III.

CONcurrit nobiſcum ad omnia agenda plus quàm tua manus ad ſcribendum cum calamo, plus quã cùm pueri manu ad formandas literas manus Pædagogi. Concurrit in omnibus & nec memoria eius eſt in

omnibus; imò est, quia læditur ferè in omnibus. 2. Plus quàm si artifex horologio à se facto assideret, & illud moveret, non aliter tamen quā ipsum horologium vellet. 3. Mea actio est eadem, quæ actio Dei: Ergo totus DEUS, tota Trinitas, omnipotentia mihi se impendit, meum nutum præstolatur: Non nostri *oculi Domine in manibus tuis, sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ*, sed tui in manibus nostris. Das manum tuam, id est omnipotentiam, ut eâ nobis hæreditatem cœli inscribamus, ecce tibi colaphum damus eâdem, eâdem per fœda volutamur. O bonitas, bonitas! mancipijne manu saltem sic abuteremur? ad sordes, ad turpitudinem manum tuam pro me in cruce transverberatam, quandoquidem verum erat dicere, DEUS patitur, moritur, apponam? Illâ te confodiam? quereris iustè Isai. 43. *Servire me fecisti in peccatis tuis, præbuisti*

mihi laborem in iniquitatibus tuis: Sicut qui cogitur rem quàm maximè horret facere, vel se urere, scindere. 4. Misereremur & iam hostis ipsius, si nobis tam diu, tam fideliter serviret. O contumelia! o misericordia! o quanta aliquando erit iustitia! 5. Obedientiam Dei obstupesce, quid illi graviùs, quàm concursum ad peccatū à te determinari, mallet ad patibulum, ad crucem, ignem, rotam: paret. Tangis manu sordes, ille tecum. Tangis peccatum, ille tecum, aspicis quæ placet, & quæ horridum est loqui, cogis illum videre tecum, audire, sentire: Peieras, ille tuam linguam debet movere: Mentiris, blasphemas, debet agere tecum eo modo, quo illum non dedecet. Abyssus, abyssus! 6. Dat indifferentem concursum, sicut sic hartam puram suo nomine inscriptam, ut inscribam quod placet, & ego benefactoris inscribo mortem! 7. Fac ait Deus

quod vis meá manu. Facio certè quod volo, non quod ille! 8. Ista eadem omnipotentia puniet, ista infernum succendet, ista cœlum claudet, ista omne auxilium negabit, ista in carcerem æternum detrudet, tam olim vindex, quàm nunc patiens, Ps. 88. *Quis est homo qui vivet & non videbit mortem, eruet animam suam de manu inferi.* Ps. 93. *Et reddet illis iniquitatem ipsorum, & in malitia eorum disperdet illos, disperdet illos Dominus Deus noster.*

SOLILOQVIUM SEXAGESIMUM QVARTUM.

Conformitas cum voluntate Dei.

PUNCTUM I.

1. NIhil fit in mundo nisi volente aut permittente DEO; non permitteret autem nisi propter bonū aliquod. 2. Magis est natura Dei, cuiq;

cuiq; velle bene, quàm ignis calefacere, & multò magis impossibilè est Deum alicui male velle, quàm igni infrigidare. 3. Sapientia Dei est infinita, omnia quæ per totam æternitatem futura sunt, cum suis omnibus circumstantijs videt. 4. Ita nos amavit, ut vitam pro nobis per tam infamem mortem dederit. 5. Potentissimus est, posset omnia aliter ordinare, disponere, mala avertere, impedire. 6. Et contrà, nullus homo est, qui non sæpius erraverit, qui non alium aliquando eventum habuerit, quàm intenderit, quia futura non prævidet. Sæpe noxia sibi appetit, ut cibos, quos ignorat veneno infectos, vel morbos generaturos, equos, ex quibus cervices fracturus, amicos, quos nescit esse, occultos hostes, locos, in quibus multa passurus & amissurus, vias, in quibus, in latrones incasurus &c.

PUNCTUM II.

ACcidit tibi aliquid adversi, Deus permisit, propter tuum bonum; in alios socios incidisti quàm velles: tuum malum præcavit Deus. 2. Et invidia ne te affligit? falliturne, & nescis, hoc malum tibi videri: nonne potuit facere ut evitares? 3. Qui navi alicuius vehitur, nauclerũ non impedit: Miles de duce præsumit, etsi illi oppositum occurrerit, quòd optimè regat: Filius de Patre, quòd suam causam agat; minusne de Deo tenendũ. 4. Si Deus iratus hæc tibi immittit, patere, placabitur; novas plagas meretur, qui inter iustas pœnas murmurat. 5. Non hoc velles pati? Ægerne præscribet Medico, ut hác potius medicinam sibi destinet? 6. Per alium pati velles, iam hoc non esset pati, volenti non fit iniuria, quod amatur non affligit. 7. Si hoc à Deo esset, inquies, paterer. Cur dubitas: An non videt? An procul ab-

est.

est. Semel maledicebat Davidi, David videbat quod Deus iussisset ut Semei malediceret. Ita hic adstat, iubet, spectat. 8. Peccat qui hoc tibi facit. Quid hoc ad te, fortè in illo est casus, surreptio, inanimadvertentia, fortè probabilis ratio; sic aliqui sancti se invicem afflixerunt, neuter cũ peccato. 9. Christus sapientior fuit quam tu, tamen orat. *Non mea sed tua fiat voluntas*: tibi propinat calicẽ, quem ipse bibit, accepta gratia est. Quòd non suâ manu porrigat, nec tu semper tuâ, cùm alicui propinas. 10. Vide an non pugnet etiam contra te. 1. Regum 15. *Acquiescere nolle, est quasi peccatum ariolandi.* Quis non putasset meliùs fuisse, ut Christus 30. annis quibus latuit, prædicâsset, mũdum convertisset, multos sanâsset, salvâsset. Et in his ait. *Meus cibus est facere voluntatem Patris.*

PUNCTUM III.

SÆpe optimum finem nanciſcuntur, quæ mala putamus, ut Ioſephi venditio fuit ſalus populi, Mardochæo, quia fidelitas non fuit compenſata, poſtea maiori ſtetit honore, 2. Ea quæ amiſiſti, vel eras in bonũ uſum converſurus, vel in malum: ſi in malum, gratias age DEO, quòd tibi ſubtrahat materiam peccati: ſi in bonum, etiam nunc offer, DEUS acceptabit voluntatem. 3. Potes in terris te beatum facere, ſi idem velis quod DEUS, quia nihil contra tuam voluntatem accidet, qui eſt fons omnis afflictionis, nihil nolis, nihil velis, niſi quòd DEUS volt.

PUNCTUM IV.

DIc in infortunio. Dominus hic aliquid boni quærit, alioqui hoc malum avertiſſet, quia amat me. *Domini eſt terra & plenitudo eius*, 2. Accuſaberis iniquè, diffamaberis,

dic,

dic, bonus est qui ista permisit, non video, quid inde eventurum, fortè ut Jobo accipit mille camelos, ut reddat decē millia. 3. Iniustè patior. Christo tę Deus suo, & magnis Sanctis assimilat. Eâdem veste te qua Christũ suum induit. 4. Nihil mihi sum conscius mali, laboro, non succedit. Deus facit, ut augeas merita, & deinde cum fœnore recipias, ut Petrus totâ nocte laborans nihil cœpit, postea uno tractu retis omnē compensavit laborem. 5. Fiat ô fiat tua voluntas sicut in cœlis, ubi quia tua voluntas fit in eis, & illi nihil obluctantur, beati sunt, felices sunt. 6. Sed quomodo idem volo si sum inobediens iis, quos loco tui mihi proposuisti! Superiores, Confessarios, & tamen non tantùm idem velle, sed & sentire deberem cum illis, si me tibi conformo. 7. Iniuriam facit Domino qui eum re sua uti non sinit, tuus sum, tuus sum, heu calcitro!

8. Non vis homo sapientiâ Dei sapere, etsi pro hoc det tibi cœlum? mavis tuâ stultitiâ uti, etsi pro hoc te infernus exspectet. 9. Instrumentum sum, quod nihil valet sine artifice, & id ipsum sine eo vult agere. 10. Christus etiam cùm de Crucis morte ageretur. *Non mea* ait, *sed tua voluntas fiat.* Sed tibi respondebit Deus quod Sauli, *melior est obedientia quàm victimæ, & non obedire, quasi peccatum ariolandi.* Et quid Iudæis quos non exaudiebat, dixit. *In ieiuniis vestris invenitur voluntas vestra.* 11. Adhibe media humana & diligentiam debitam, & si quid non successit, contentus esto, id Deus voluit, idem de morbo, infamia, casu amicorum. 12. Essesne contentus si loco animæ tuæ, tibi Deus unum supremum Angelum v. g. S. Michaelem daret, qui te loco animæ tuæ animaret, ecce Deus seipsum tibi dat, eo vives si eius voluntate vives, unus spiritus eris cum

eo,

eo, habebis cor rectum, & impeccabile. Si Deus non esset immensus, potiùs in te esset quàm in cœlo. Quia magis est anima ubi amat, quàm ubi animat. O felix vita, Deo ipso vivere, de hoc Christus dicit: *Ego in hoc veni ut vitam habeant:* de his loquens qui voluntatem Patris sui faciunt, ac sicut ille præter animã habet personam Divinam, ratione cuius à Deo specialiter ut à Tutore regitur, ita & tu quisquis talis es, ac in hoc ita ei eris similis, ut dicat. *Qui facit voluntatem Patris mei, hic est frater meus.* Potestne iam Deus tibi quidpiam negare? sibi profectò negaret? poteritne permittere errare? se permitteret. Et quia Spiritus S. per voluntatem procedit. Ergò cùm in te fuerit voluntas Dei, in te requiescet Spiritus S. & hoc est quod ait: *Super quẽ requiescet spiritus meus, nisi super humilem & trementem sermones meos.* Et quia Spiritus S, amor est, idq; infinitus,

nitus, in te recumbet divinus amor infinitus. *Pone te ut signaculum super cor meum:* illud quidem saxeum, sed illud tolle & da mollius, ô DEUS qui me amas.

SOLILOQVIUM SEXAGESIMVM QVINTVM.

Cujus sit periculi vocationi divinæ, seu instinctibus non parere?

PUNCTUM I.

VOcatio est instinctus, seu voluntas infusa à Deo, ad perfectiorem vitã eligendam. Quia priùs nos Deus, juxta Conc. Ancyranum elegit, quàm vidisset nostra bona opera, & media cuique, per quæ salvaturus est eum, designavit, quæ si ille deseruerit, etiamsi alia in speciem meliora arripuerit, non salvabitur. 2. Multis eo fine dedit talenta & dona ingenii, indolis &c. Ut in hoc, vel illo v.g. religionis statu vivant. Inde videmus pluri-

plurimos, qui adoleſcentes egregii, dociles, dextri, ingenioſi, &c. Ubi ſtatum elegerunt, fiunt deſides, nulli grati &c. Quia non eum ſtatũ quem Deus illis præordinavit elegerunt, ideoque talenta ab ijs recepit. 3. Sæpè ob hunc finem Parentibus induſtriam, vitam, bona fortunæ dat, ut filios idoneos certo ſtatui educent, ut patet ex exemplis apud S. Hieron. &c. quomodo puniti, ſi vocatis à Deo filiis obſtiterunt, ſicut Dominus dat pecuniam famulo, ut eâ certam rem emat, quod ſi ille neglexerit; & pecuniam recipit, & pœnam imponit, hinc etiamſi filii negligant vocationem, bona parentum priùs diſſipantur, quàm ad eos veniant, & incurrant paupertatem propudioſam, & alia damna dilabuntur. 6. Qui habent lumen, & ad bonum vocationes, ſi eas non ſequantur in tanta abſurda, & tam rationi diſſona labi ſinuntur: ut planè ſit nec perceptibile. Sic

Iudæi

Iudæi dum spreverunt lumen, in quantas Thalmudicas fabulas lapsi. Deum quotidie bis flere, duas lacrymas effundere, caput pugnis tundere, deplorando excidium Ierosolymorum: Videamus his sæculis elapsis, in quæ enormia non lapsi doctissimi Theologi. Æqualia esse omnia peccata, quosdam in omni opere peccare, non posse legem Dei servari; Deum esse impulsorem ad peccandum. Hic fructus spretorum instinctuum.

PUNCTUM II.

IMpossibile est salvari aliâ viâ, imò ait scriptura. *Vocavi & renuisti.* Loco auxilii. *In interitu tuo ridebo.* 2. Alios homines vult Deus esse veluti aves cœli, alios veluti animalia Dei, si ergo avis nolit volare, facilè capietur, si animal progredi noluit, sed volare affectet, in quo est periculo? Ita & homines, qui alium statum pro alio eligunt. Non omnes itaq; damnan-

damnantur, qui in sæculo sunt, quia animalia sunt, & illis Deus in eo statu providet, sed illi soli, quos Deus vult esse aves, turtures solitudinis, meditari ut columbas &c. 3. Deus nos veluti instrumenta gloriæ suæ creavit in certos usus, *alios quidem Prophetas, alios Doctores, &c.* Homo ergò, si non sequitur destinationem suam, id agit quod ille, qui vult navi arare, aratro transfretare &c. dicendo utiq; bonum est arare, bonum navigare, sed non aratro navigare; sed non navi arare bonum: Sed per alia instrumenta fieri debet, per hæc sitentes, & alia destrues, & nil efficies, & rideberis. O profectò rident Sancti multos, dum Deus eorum revelat illis prædestinationem, & eos vident mediis ad illam abuti, & amarè rident. Agitis homines, sicut qui videt in aqua esse pisces, velit & oves in aqua pascere, quia videris quosdam in sæculo, (si videris) sal-
vari

vari, & vos ibidem ſalvari contra inſtinctum creditis.

PUNCTUM III.

Pœnas advertite eorum, qui Deo vocanti non parent, 1. Videte decem Virgines, voluit ſponſus, ut ſecum oleum deferrent, illæ arbitratæ non opus eſſe tam multo oleo, & ſe à ſociabus ſi quid deerit, obtenturas, ecce audiêrunt. *Neſcio vos.* Tamen habuerunt oleum, ſolum nocuit, quia non in ea quantitate; Venerunt ad portas cœli, id eſt, non fuerunt in peccatis, judicio mundi; ſed non intrârunt, quæ Deum illuminatem non reſpexerunt, defectu luminis perierunt, planè per *quæ quis peccat, per eadem punitur.* 2. Vocati ad cœnam, noluerunt, *nemo illorum guſtabit*, etiamſi poſtea voluerit. 3. Deus ipſe de talibus queritur. *Quid debui ultra facere vineæ meæ, ecce dum exſpectarem uvas tulit labruſcas*, dum

exspectarem arctiorem v.g. Religiosi fructûs observantiã &c. 4. Traduntur tales frequenter dœmoni, ut sit Dux eorum, quia Christum sequi recusârunt. ut in innumera peccata labantur sicut illi, de quibus S. Paulus. *Qui cùm agnovissent Deum &c. ideò tradidit illos in reprobum sensum. &c &c.* & multa horrida, detestabilia, execranda. Ps. 8. *Non audivit populus meus vocem meam, & Israel non intendit mihi, & dimisi eos secundùm desideria cordis eorum, ibunt in adinventionibus suis. Si populus meus audivisset me, Israel, si in viis meis ambulâsset, pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliassem, & super tribulantes eos misissem manum meam.* 5. Illudent in ipso inferno talibus dæmones. Non obedisti Deo ad gloriam, obedi nobis ad pœnam, tum primò. *Ergo nos erravimus &c.* tardè deplorabunt. 6. Sed hæc est, quæ à talibus, quia nondũ eos premit, non attenditur pœna.

Iusto Dei judicio exuitur bonis fortunæ, sive per hostem, morbum, casum, sive aliis modis, ut qui nolebat esse pauper propter Christum cum fructu, sit pauper sine fructu cum damnatione; vel si aliquibus dantur bona terrestria, dantur ut Epuloni, ut ob illorum usum magis damnentur, vel certè sicuti veneficis dæmon opes offert, ut magis eas confirmet in via reprobationis: sic Dei permissione tali homini fient creaturæ in tentationes, & divitiæ in laqueos diaboli, ut etiam hæc gratia tollatur illis quâ affectus filius prodigus ad nefandam famem devenit, & sic ad Patrem compulsus regredi. 7. Iudicium rectum, & dictamen rationis turbatur, nec mirum! solus enim ille, *qui sequitur Christum, non ambulat in tenebris*. Vnde spiritualium rerum pretium non attendit, peccata aliquando ex ignorantia crassa, putat virtutes, satis nimirum semel in

anno confiteri, idq; gloriæ, esse si Confessarium deluserit &c. 8. Non acceptat ab illo quidquam Deus, sicut dominus ab eo famulo cui offensus, ideoq; multi totâ vitâ eleemosynas nullas faciunt, orationem horrent &c. *quia non est speciosa laus in ore peccatoris, oratio eius* si quæ erit, talis erit, ut potiùs sit *peccatum.* 9. Vita talium abbreviatur, ut patet ex exemplis, imò morte violentâ pereunt, sicut ille Propheta, qui cōtra Dei voluntatem à via designata digressus ad Prophetam alium, & à leone laceratus. Sicut qui monetur ut hac certâ viâ eat, & in hac qui eum deducat, ille aliam, idq; in tenebris delegit, & in dracones, & bestias incidit, sicq; indirectè est causa suæ mortis. 10. Dotes naturæ, gratiam agēdi cum hominibus, memorandi, eloquendi &c. &c. tollit à talibus Deus, sicut patet in illis, qui religionem deserunt, in qua quam

diu

diu fuerunt, fulmina fuerunt in n
bibus, ubi exciderunt, lapis sunt v
lis Sicuti cum dat pecuniam pr
certa via famulo, Dominus, si eam
viam ingredi recuset, recipitur a
eo pecunia, & vestes quibus illum
pro ea via instruxerat, 11. Deniqu
deserit illos, cum instinctibus quo
prævidit, illis fore congruos, sed si
cut infantem sine nutrice inter ser
pentes, sicut ovem inter ursos & lu
pos in mediis sylvis, sicut peregrinu
inter latrones, quia contempsit di
rectionem, sinit esse. 12. Ostendi
hunc modum agendi, in eo, cui un
talentum concredidit, sed ille ait
Domine, scio, quia homo durus es, dur
sunt hæ viæ melioris vitæ, duriùs m
judicabis in altiore statu, *metes u*
non seminâsti, multa à me requires
congregas ubi non sparsisti, malo grati
is actis tibi, pro hoc talento illud ab
scondere, & suo tēpore reddere quod
tuum est. Sed en. *Respondens autem*

Dominus

Dominus, dixit ei: Serve male & piger, sciebas, quia meto ubi non semino, & cōgrego, ubi non sparsi, oportuit ergo te committere pecuniam meam nummulariis, (non tuo judicio fidere, sed experiri, sed viros probos consulere) *& veniens utiq; ego recepissem quod meum est, cum usura. Tollite itaq; ab eo talentum* (ut ampliùs non habeat vocationē) *& inutilem servum eiicite in tenebras exteriores, ubi erit fletus, & stridor dentium.* Ecce tibi. Timuisti, quia austerus est? 13. Vinea es, laborat circa te specialiter Deus, ut non labruscas in campo libertatis, sed botros intra maceriam feras, tu tamen labruscas, & placet tibi libertas ecce apud Isai. 5. *Et nunc ostendam vobis, quid vobis, quid ego faciam vineæ meæ, auferam sepem eius* (protectionem meam) *& erit in conculcationem* (etiam ipsis dæmonibus) *& ponam eam desertum, & non putabitur* (non Confessarios bonos, non monitores habebit)

bebit) *& non fodietur,* (nemo reprehendet, sed ibit in inventionibus suis, dabo illi prosperos successus in ruinam illius) *& ascendent vepres, & spinæ, & nubibus mandabo non pluant super eam imbrem.* 14. Audi Paulum, Hebr. 6. *Terra sæpè venientem super se imbrem bibens, & proferens spinas & tribulos,* (Ipsemet Christus per spinas intellexit divitiarum amorem) *reproba est, & maledicto proxima, cujus consummatio erit in combustionem.* 15. Sed juvat ipsum Rom. 1 decretum expendere. *Cùm cognovissent Deum, non ut Deum glorificaverunt* id est, non ad eam sanctitatem enixi) *aut gratias egerunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis* (honores pro obedientia, divitias, pro paupertate religiosa, & alias vanitates affectandi) *& obscuratum est insipiens cor eorum, dicentes enim se sapientes, stulti facti sunt, &c. Quia commutaverunt veritatem in mendacium,* nam, nemo potest duobus Dominis

servire

servire &c. *Si vis esse perfectus, vade, vende omnia, & sequere me. Qui vult esse amicus huius mundi, inimicus constituitur Dei*) *& coluerunt, & servierunt potius Creaturæ quàm Creatori, qui est benedictus in sæcula*, (Parentum dissvasionibus, amicorum, familiæ &c.) *Propterea tradidit Deus illos in passiones ignominiæ &c. tradidit illos Deus in reprobum sensum, ut faciant ea, quæ non conveniunt. Repletos omni iniquitate, malitiâ, fornicatione, avaritiâ, nequitiâ, plenos invidiâ, homicidiis, contentione, dolo, malignitate, susurrones, detractores, Deo odibiles, contumeliosos, superbos, elatos, inventores malorum, parentibus non obedientes, insipientes, incompositos, sine affectione, absq; fœdere, sine misericordia.* Et vide si aliquem nosti, qui vocationi veræ non paruit, aut eam deseruit, quales sunt Apostatæ, si non sunt tales, per tales, omnia scelera in mundum sparsa. 15. Sed habe ex scriptura unum, alterumq;

exemplum, in reprobum sensum dati hominis. Cainum Deus ipse, ore suo arguit de peccato, tremore membrorum percutit, & aliis modis, 500 annos dat pro pœnitentia, non illi curat. Viderunt homines Enoch in paradisum, dum ferretur, audiêrunt monita. Noemi, viderunt ad arcã concursum omnium animalium, quæ pœnitentia? Pharao vidit aquam in sangvinem verti, grandines, muscas, tenebras &c. Estne conversus? Saul, pridiè quàm vinceretur vidit Samuelem à mortuis excitatum, & sibi dicentem *Cras tu, & filii tui mecum eritis*, quid factum? Ioram Rex, ad hunc Elias, septimo anno à translatione, ad paradisum literas dedit, & eas agnovit, legit terribilia in illis &c. *Ægrotabis pessimo langvore uteri tui &c. percutiet te Deus plagâ magnâ cum populo & filiis tuis*, vidit hoc verificari, regiam ab Arabibus, & Madianitis diripi &c. Nil tamen effectum.

ctum. Iudæ ad pedes Christus se abjecit, lavit, osculatus, corpus suum dedit, monuit. *Væ per quem filius hominis proditur.* ostendit se scire illum, *qui mecum tingit manum in paropside, &c.* Nihil profectum. Ecce hoc est tradi in reprobum sensum! Donec tandem subitâ vel pessimâ morte pereant, ut Pharao in mari mersus, Iudas suspensus, totus orbis diluvio submersus, Saul à seipso occisus, & ita in æternum damnati. 17. Sæpè etiam subitò moriuntur, qui instinctum negligunt, etiamsi solum (hujus rei Lancic. opusc. de rect: Adol. habet exempla plura quàm 10.) differant ita Bern. Ep. 108. de quodam. *Cœpit induciari, & ita paulatim refrigescere, donec subitâ horrendâ morte præreptus, factus est de medio sæcularis, & & prævaricator, & duplo filius gehennæ.* 18. Apud S. Antoninum 3. p. 24. tit. c. 9. § apparuit tali, cuidam monenti Christus, & dixit: *Vocavi, & renu-*
 isti,

isti, ideò vade ad pœnas inferni. Quia Bern. ep. 108. *Differre est iniuria Dei, discordiæ seminarium, iræ fomes, nutrimentum Apostasiæ.* 18. Etiamne Sancti orent pro talibus, Deus inhibet, Ier. 7. *Hæc dicit Dominus, locutus sum ad vos manè consurgens, & loquens, & non audistis, & vocavi vos, & non respondistis, proiiciam vos à facie mea, sicut proieci omnes fratres vestros* (Gentiles) *tu ergò noli orare pro populo hoc.* 19. Specialiter ea Deus immittit, quæ magis hominem confusura, & afflictura, & quasi ea selegit pro talibus. Isai. 66. *Quæ timebant, adducam eis, quia vocavi, & non erat qui responderet, locutus sum, & non audierunt, feceruntque malum in oculis meis, & quæ nolui, elegerunt:* cogita, quæ maximè times, ea in te Deus non solùm permittet, sed planè inducet. 20. Dignitatibus terrenis, spoliat 1. Reg. 15. *Quia proiecisti sermonem Domini, proiecit te Dominus, ne sis Rex super Israel.* Unde

Sophon.

Sophon. c. 3. *Væ provocatrix, & redempta civitas non audivit vocem, & non suscepit disciplinam, in Domino non est confisa, ad Deum suum non appropinquavit.* Quia non audivit vocem Domini, hinc secutum, non suscepit disciplinam, Spiritus S. desiit eam docere, non est confisa in Deo, auxilii subtractio secuta. Atqui inquies, consilia hæc, non præcepta? Ita. Sed sine consilio periti viarum, non pervenies ad terminum; si sis viæ imperitus, & in latrones, in pericula, &c. incides. At hic solùm cõsilium erit. Sed sine consilio medici non sanaberis, si æger es. 21. Sæpè ea concedit iratus, quæ negaret Deus, si esset placatus. 22 Sicut tuæ vitæ non dabit initium Deus, ita nec successum. 23. Hoc est signum prædestinationis, vel reprobationis. Nam ait Christus: *Oves meæ vocem meam audiunt.* Et Ioann. 8. *Qui ex Deo est, verba Dei audit.* Audire autem est, non specula-

tivè, sed practicè advertere. Nam omnes, qui habent auxilium ineffi-cax, cum quo non salvantur, vocem Dei audiunt, sed non applicant sibi, ut multi Concionatores, qui alios viam Dei docent, ipsi in peccatis manent, libros spirituales scribunt, consilia dant, sed ipsi non moventur. Ita Scribæ, & Pharisæi, qui tribus Magis ex S. Scriptura demonstrârunt locum nati Messiæ, ipsi non crediderunt: licet indicarent Scripturæ esse credendum, & hanc quam legebant esse Scripturam, & Magos debere illi credere, sed ipsi quasi præcisivè se habebant, vel si moventur, & ipsi uti multi vitiosi Concionatores, tum motus est, tanquam alicujus arboris vento agitatæ, quæ nihilominùs loco non movetur, vel quia sola passio concitatur, vel quia simul amor manet efficax eorum, quæ retrahunt à vita meliore, licet dum hic est motus, hic amor actu non exerceatur,

& quasi illo impetu motûs obruatur, sicut arundo vento impulsa, deinde tamen resurgit, & prævalet; & ista sunt auxilia sufficientia, quæ nemini saltem remotè denegantur, ita ut inexcusabilis sit; ita & veteres Philosophi Deum cognoscebant, non ut Deum glorificabant, sic & modò multi agnoscunt suam tepiditatem, & se in vitiis hærere, & proponunt emendare, sed quasi speculativè, & vel non statim admovent manum operi, & postea omnium obliviscuntur, vel aliæ curæ superveniunt, & illas scintillas suffocant, & sic vivitur in iisdem peccatis. Sic multi graves peccatores, ubi peccârunt, eundo cubitum cogitant. Quidsi hâc nocte in peccatis morerentur? nec tamen actum doloris eliciunt, & obdormiunt. Hoc est. Vocationem sufficientem habere, dum inter res sacras distrahuntur, reflectunt se & vident se malè agere, nec tamen ces-

fant se distrahere; sic cùm se commit. vestiunt, inebriant, vident reflexè posse in peccatum labi, vel alium allicere, sed hæc vident veluti in speculo, à quo dum quis abit, obliviscitur, qualem viderit in eo vultum suum: sed non pergunt in malis, & periculis suis cogitandis, quod possunt facere, tum Deus gratiam efficacem eis dedisset, vel quia statim rationes sæculares, & politiæ eis in contrarium occurrunt, v. g. debere hoc esse inter homines &c. Vel præsumptio de Dei misericordia, Deum adhuc misertutum, parsurum, nam dæmon plurimos decipit, misericordiam Dei sine justitia repræsentando, cùm utrumque debeant cogitare, & sicut dum est gratia efficax, homo obliviscitur respectuum, & rationum humanarum; uti Magdalena, cùm in domum Pharisæi irruit lotura, Christo pedes, vel si eæ occurrant, speculativè occurrunt; ita in gratia suf-
ficien-

ficienti, obliviſcitur, divinarum, tum cùm agendum eſt, vel ſpeculativè recordatur, & in ſola apprehenſione humana hæret: quia ſicut in gratia efficaci, illa bona cogitatio, quaſi per ſe habet ſe, & infixa eſt, aliæ autem ſolùm colla feraliter allabuntur, velut lapides ſupra galeã, & non adhærent, ſicut res ad nos non ſpectantes audimus, ut ſi moreretur lapon aliquis, ita in gratia ſufficienti mundana cogitatio, alia autem ſimul afficiunt, ut mors amici cognita per ſe adhæret: bonæ autẽ cognitiones allabuntur & reſiliunt. Sed quis hoc facit, ut hæc infixa ſit, aliæ autem reſiliant? Quidquid eſt magnum arcanum eſt, & quod circa nos fieri experimur, etſi neſcimus, quomodo fiat, ſcimus tamen juſtè hæc fieri. Sed illud ſeveritatis pleniſſimum, quod aliquibus in majorem eorum damnationem, dat lumen & inſtinctum, quæ videt illos

non usuros. Sic Hieron. ait lib. 1. Comm. in Matth. 2. de Iudæis, ordinavit Deus, ut interrogarent Magi de loco Nativitatis Christi. *Desceruntur autem Magi, iudicio stellæ, in Iudæum, ut Sacerdotes à Magis interrogati, ubi Christus nasceretur, inexcusabiles fierent de adventu eius.* Quàm lubrica salutis nostræ via? de Iudæis autem factum, cùm nollent sapientiâ uti divina, factũ est, quod Ezech. 21. *Dabo te in manus hominum insipientium, & fabricantium, igni eris cibus.*

SOLILOQVIUM SEXAGESIMVM SEXTVM.

Quid est esse in gratia Dei?

PUNCTUM I.

1. SAncti Veteris testamenti eodẽ ferè modo desiderabant gratiam sanctificantem, seu Iustitiam, quo ipsius Adventum Messiæ, Isai. 45. *Rorate cæli &c.* Iustitia oriatur ideo-

que

que statim Beatissimæ Virgini, tanquam desideratissimum titulum dat Angelus. *Gratiâ plenâ.* Titulos gratiæ, dat summos scriptura. *Saltus claudorum, fluvii pacis, aurum pro are, ædificatio desertorum, Fundamenta saphyrina, cœli novi, &c.* 3. Hanc ne amitterent Martyres, tanta passi, ut augerent, Eremitæ quid tum egerũt? 4. Eam ut in alios inducerẽt, quanta fecerunt Apostoli, & alii viri zelosi. Ut Paulus optaverit perire, dummodo alii eam haberent, & propterea, ut ait S. Chrysost. hom. de laud. Pauli. *Ea passus in mente, quæ Iob in corpore.* 5. Si vel unum gradũ gratiæ acquirat peccator, *gaudium habent in cœlo, super eo* Angeli. Luc. 15. Imò Christus ipse, tanquam Pastor, si ovem perditam inveniat, tãquam mulier, quæ drachmam recuperavit: *Congratulamini mihi, inveni drachmam meam.* Vel sicut Parens, si eius filius in omnia scelera proje-

ctus, resipiscere incipiat. 6. Gaudent Angeli, si cui frater moriatur, & denuò ad vitam redeat, mortui sunt eis fratres alii Angeli, in illorũ locum, succedit homo in gratia positus. 7. Ita gaudent sicut subditi cum eorum Regi charissimo nascitur Filius, *dedit eis potestatem filios Dei fieri.* 8. Propter hoc, ut conservent homines in gratia, vel ad eam deducant, tota vita in custodes illis dati. 9. Christus Dominus non solùm ipse ad talem hominem festinat, sed Patrem secum ad eum ducit, & apud eum *mansionem* facit. 10. Dæmon ut eam nobis eripiat, *tanquam Leo circuit* nocte, dieque, & porcorum & canum figuram assumit, ut minimum ejus augmentum impediat orantem, v. g. distrahendo.

PUNCTVM II.

1. OMnia quæ fecit DEUS, propter gratiam aut augendam aut retinen-

tinendam fecit, tanquam media & adiumenta, omnia enim impellunt ad Deum amandum. 2, Quando homo perdidit gratiam, Deus Filium destinavit ut eam morte sua recuperaret, hic Filius autem tanto ardore tempus eius restaurādo præfinitum exspectabat, ut in meris Figuris eam signaret, & diceret *quomodo coarctor donec veniat*: Unde per quatuor millia annorum videbat se mactari in victimis, in thure adoleri. 3: Totū mundum uno verbo fecit, *mandavit & creata sunt*. Gratiam sangvine, sudore, Cruce. 4. Usq; ad finē mundi vult descendere in hostias, dum consecrantur, in ora hominum ingredi: Idq; non rogatus, 5. Ut Apostolis deprædicantibus præstantiam gratiæ fides haberetur, innumera miracula fecit, & ita eos quasi coëgit prædicare, ut unus dicat: *Væ mihi est si non prædicavero*. 6. Ut augeat eam Deus, in aliquo doloris aut patientiæ actus

excitando, permittit mundum, regna perire, per bella, pestes &c. quasi sit margarita illa *quâ inventâ, omnia sua pro illa* Deus *dedit.* 7. Melior est gratiæ gradus, quem peccator acquirit, quam cœlum, terra, anima hominis &c. Ps. 144. *Miserationes eius super omnia opera eius.* Aug. tr. 72. in Ioan. *Maius esse* (ex peccato ad gratiam venire) *quàm est cœlum & terra, & quæcunque cernuntur in cœlo & in terra.* 8. Sicut, quando sol aquam illustrat, in ea, alter sol apparet, ita in anima gratiam habente, Deus, *conformes* efficimur *imaginis Filii* Dei. 9. S. Th. 1. 2. q. 113. a. 9. *Maius est opus iustificatio impii, quàm creatio cœli & terræ.* Et, *bonum gratiæ unius, maius est, quàm bonum naturæ totius universi.* Aug. 15. de Trin. 10. *Etiam omnes Angelos supergreditur.* O homo hanc tu pro una voluptatula in lutum abjicis! maius hoc est, quam totius mundi aurum, quam omnia membra & sensus per-

de-

dere, quam animam annihilari! & tamen hæc negligitur ob unum respectum humanum! quodsi omnibus totius mundi rebus melior est anima. At Eccl. 16. *Melior est unus vir timens Deum, quàm mille Filii impii.*

PUNCTUM III.

1. SEraphim nobiliores sunt lumbricis, at multo his nobilior vel unus gradus gratiæ, ita ut Angeli naturam suam deponerent & omnes dotes mutarent, cum homine miserrimo gratiæ gradum unicum habente. 2. Mallnt gloriâ cœlesti etiam maximâ carere Sancti quam unico gradu gratiæ nam S. Th. 1. c. docet, *donum gratiæ iustificantis impium, maius esse, quã donum gloriæ beatificantis iustum.* Quia gratia, essentia est: quam gloria velut proprietas consequitur. Creatum desiderium satiat gloria, at gratia infinitum Dei gustum explet. Gloria nostrum bonum, gratia Deum oble-

lectat: Qui gloriâ caret, non ideò malus, at qui caret gratia, vilissimus. 3. Eo intuitu, quòd Christus assumpsit carnem nostram Angeli volunt esse *conservi* nostri: velut homines vocari, Dan. 9. *Vir Gabriel*, eos *iudicabimus*. Et tamen hoc est medicum respectu gratiæ, quia cum hoc perire possumus. 4. Magnũ est in Eucharistia beneficium, in qua non iam ut Angeli Christum aspicimus, sed intra nos sumimus, & tamen illud propter gratiam augendam datum, etiamsi à multis indignè sciebat tractandum. 5. Aug. lib. de Virg. c. 3. *Materna propinquitas nihil Mariæ profuisset, nisi felicius Christum corde, quàm carne gestasset*: Quia per Maternitatem communicavit sangvinem; per gratiam divinitatem. Quid si aliquis in utero Virginis Christum occidisset, quàm malus ille? Maternitate spoliasset: Tu peior, qui te gratiâ.

PVN.

PUNCTUM IV.

1. PEccatum est fere infinitæ malitiæ, & quod æternis ignibus exuri non potest, hæc peccata si omnia essent simul, unus gradus gratiæ delet penitus: 2. Docent multi quod nec per omnem Deus potentiam possit unum gratiæ gradum cum peccato componere. 3. Sine hac, vitam animæ non recuperabis. 4. Vivæ etiam vilissimæ res, meliores sunt, quàm inanimes, ut musca quam sol; ut docet Aug. 11. Civit. 16. sed animæ *vita* est *gratia*, quâ iustus vivit per ipsum Deum, ut Paulus. *Vivo ego iã non ego, sed vivit in me, Christus*. 5. Anima in gratia est imago Dei, sed viva: idq; eâdem vitâ cum Deo vivens. Si peccas cadaver es, omni cadavere tetrius, quod ipsum Spiritum S. cõtristet. 6. Tam pulchram animam reddit gratia ut si eam homo videret, cor eius rumperetur præ gaudio ut dicit S. Brig. 2. Revel. 18. S. Cath.

Senen.

Senen. quia eam viderat semel, ve-
stigia lambebat eorum, qui ad grati-
acquirendam iuvabant. Imò Chry-
sost. hom. 1. Ephes. *Angeli & Archa-*
geli, vehementer affectant eam gratiam
aspicere; imò Dei filius propter eam,
delicias habeat, *esse cum filiis hominum* &
Ps. 44. *Concupiscet Rex decorem tuum,*
quoniam ipse est Dominus Deus tuus. E-
tiam quatenus est Deus, non solùm
desideret, sed planè concupiscat. 7.
Imò tam pulchra est anima, per gra-
tiam: ut Isai. 62. *Eris* anima *corona*
pulchritudinis in manu Domini, & dia-
dema regni in manu Dei tui. 8. Uno e-
tiam crine *vulnerat cor* Dei. 9. Ut *ter-*
ribilis castrorū acies ordinata, omnipo-
tentem rapiat ad amorem sui, ut se
illi amandæ dedat. *Averte oculos tuos*
à me, quia ipsi me avolare fecerunt. Ut
Dion. div. nom. c. 4. *extra seipsum fi-*
at, & certè solùm ut gratiam animæ
acquireret, omnia fecit & factus est!
quid non fit ea in anima conspecta!
Fortis

Fortis ut mors dilectio, Lampades eius, lampades ignis. Exod. 20. *Deus fortis zelotes.* 10. Amicos Dei facit. O Domine! *quid est homo quod memor es eius!* ergò anima est amica Dei! ergò thesaurus Dei? Eccl. 6. *qui invenerit amicum fidelem, invenit thesaurum.* Sed *ubi thesaurus tuus, ibi & cor tuum*, ergò in tali anima, cor erit Dei. *Amicus fidelis, medicamentum vitæ.* non pœnitebit Deum, etiam vitam pro eo profudisse. *Greg. in Ioan.* 15. *O mira Dei bonitas, dignatio! servi Dei digni non sumus, & amici vocamur:* Hoc certè non est per naturam, quâ omnia Deo serviunt. Sed quæ æqualitas pro amicitia? Hier. in Mich. 7. *Amicitia aut invenit pares, aut facit; Ionatas exspoliavit se tunicâ, quâ indutus erat, & dedit eam David* amico suo, *& reliqua vestimenta sua usq; ad gladium.* Cõmunicat ergò secreta Deus, ut amico Gẽ. 18. *Num celare potero Abraham quæ gesturus sum?* Et velut amicus *tactus dolore*

lore cordis intrinsecus, declamarēt peccata Sodomorum: coram amico Abrahamo dolorem effundit. 11. Spósas Dei gratia fecit. Isai. 62. *Gaudebit sponsus super sponsam, & gaudebit super te Deus tuus.* Quomodo ille, ita hic, Quidsi propter sponsam *dimittet homo Patrem suum, & Matrem suam?* Ornat eam, ut non habeat *maculam* aut *rugam*: Nihil illi negat. *Quæ est petitio tua? ut detur tibi? & quidvis fieri, etiamsi dimidiam partem regni mei, impetrabis.* Monilia? Habebis Isai. 61. & de his S. Agnes gloriabatur. Instructionem? Isai. 48. *Ego Dominus Deus tuus docens te utilia, gubernans te in via, quâ ambulas, nutriā & foveam eam.* Vis omnia bona? 1. Cor. 3. *Omnia vestra sunt: Vos autem Christi.* Vindicta? *Mihi vindictam & ego retribuam?* Idq; promptius quàm si mihi ipsi illata esset. Non separabit te à se, nisi tuam animam occideris, at hanc, ne ipse Deus occidere potest, sed solus tu. 12.

Magis unit Gratia quàm Matrimonium, quia in eo non sunt omnia, Sponsi, ut dos &c. hîc *gratiâ Dei sum id quod sum.* 13. Magis quàm Christus unitus cum tota Ecclesia, quia in ea non omnia membra influxum sponsi percipiunt, cùm sint quædam mortua. Hic *Benedic anima Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto eius.* 14. Per gratiam efficimur filii Dei. Non solùm iam ab ultimi supplicij ictu exempti. *Si filii & hæredes,* at cuius hæredes? *Dei* qualis. Hæredes? *Cohæredes Christi.* Si DEUS moreretur, iustus hæreditaret: Si natura Dei in aliquem transferri posset, certè in iustum; Imò defactò iusti *si quis loquitur quasi sermones Dei, si quis administrat virtutem, quasi virtutem quã administrat DEUS.* Filij autem *voluntariè geniti verbo veritatis,* non est hic adoptio humana, quæ in sola opinione consistit; Quos DEUS adoptat, regenerat ut sint *nova creatura.* 15 Plus

quam

quàm filij. Filio solùm datur pars superflui sangvinis, & dispositio ut animetur: DEUS na uram suam, & Spiritum suum largitur, *ut ex Deo nati simus*: Ioan. 1, ut simus *principium* seu principales *Creaturæ eius*. Homo non voluntariè generat quem vult, DEUS sic. Si adoptat homo, facit necessitate aliquâ, DEUS nobis non eguit: Homo dignos, DEUS ex indignis faciendo dignos: Et educat illos *pane cœli*: Ut sint non qualescunque, sed *conformes imagini filii eius*. ib. Templum Dei gratia efficit. 1, Cor. 6, ut iam Spiritus S. in homine speciali modo habitet. Matth. 10. *Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis* Semel *Deus misit* Filium, ut in carne habitaret, hic sæpe: In Eucharistia mittit sæpe, sed non diu manet Filius: Per gratiam Spiritus S. quamdiu velis, & non solus manet, sed tota SS. Trinitas. Aug. *Deus Trinitas, Pater & Filius & Spiritus S. veniunt ad*

nos,

nos, dum venimus ad eos. Quid eos allicuit! gratia. Et tamen dum ita facit in nobis, solium illud per veniale peccatum conspuimus, evertimus. Veluti si Christum D. cũ præsepi in terram dejiceremus. Et per gratiam venit DEUS &c. 1. Ioan. 1. *Vt societas nostra sit cum Patre & cum Filio eius Iesu Christo*, non ut dominetur nobis. Quid est esse socium expende.

PUNCTUM V.

GRatia facit idẽ cum DEO: 1. Cor. 6. *Qui adhæret Domino, unus spiritus est.* Quia eodem Spiritu vivis, id est Spiritu S. & ita facis unum. *Sicut Pater in Filio, & Filius est in Patre:* si ita? Ergò sine homine justo non putat Deus se quodammodo habere completam suam perfectionem: ergo Pater sibi in justo ut Filio cõplacet, Filius, ut in Patre, Spiritus S. ut in objecto amato. Unde meritò Ps. 81. *Ego dixi. Dii estis.* Hoc solùm nomen

sufficit exprimere hanc dignitatem, quod divinam. Inter homines, cùm cætera donent Reges, nomen sibi Regis retinent, Deus etiam illud communicat. 2. Communicat justis dominium in omnia, quia sunt sponsæ, quia amici, quia filii, quia excellentiores aliis rebus, natura autem subjicit excellentioribus viliora, quia propter gratiam consequendam facta omnia, quia victor est mundi, justus. 3. Communicat omnes virtutes supernaturales, at nos non exercemus illas, veluti si dives omnium, fame tamen moriatur, Difficultas? Non vis quia difficile est scribere, tibi subscribere, decretum vitæ æternæ, non vis manum movere ad obsequium tanti Regis? 4. Septem dona Spiritûs S. ad patranda specialia pro Dei gloria, ut prudentia & consilium ad abducendos homines à peccatis, fortitudo ad contemnendum mundum, & sine his quædam graviores tentati-

ones non vincerentur, actus beatitudinum fiunt. Præstantissimo artifici, si manum resecares, quo odio dignus esses? hæc dona sunt manus Spiritûs S. quæ perdis. 5. Immutat homines Gratia in alios, ut patet in Baptizatis, Philip. 4. *Omnia possum in eo, qui me confortat.* 6. Auxilia actualia attrahit. 7. Plures Angeli serviunt, & Apoc. pro muliere ornata sole gratiæ adversus draconem decertant. Bern. serm. 39. in Cant. talis anima, *Angelicis fulta ministeriis, & superno stipata agmine incedit.* Orig. in Psal. 36. hom. 4. *Nunquam solus est iustus, sed ne unius quidem aut duorum vel trium Angelorum societate subnixus est, sed exercitus ei virtutum cœlestium præstò est.* Nam unum etiam mali habet. Quia gratiâ magis delectantur, quàm totius mundi conspectu, & fortasse præcipui. Cogita hic si diligeret Rex, ita oviculam, ut Principes, juberet eam pascere? 8. Dat valorem operibus

iusti ut sint condigna vitæ æternæ, &
quia Greg. 22. Moral. 12. *Deo, oper*
placent propter hominem tantus est ho-
mo iustus ut in tantum opera sua di-
gnificet. Ideoq; fortasse quò quis in
maiori gratia, semper eodem oper
plus meretur, quia magis dignus.
9. Habet Iustus communionem cum
Sanctis, quia eodem spiritu vivi
cum illis, unde quod illi deest de i-
psis sumit, & imò insitus est Christo
tanquam vitis palmiti. 10. Tempo-
ralia adduntur iusto. Luc. 12. *Quær-*
te primum regnum Dei & iustitiam eius,
& hæc omnia adiicientur vobis; imò f
cijs tantùm Iustorum est felix: ut La-
banus propter Iacobum. 11. Dat be-
atitudinem naturalem meliùs quàm
opes, honores, sanitas; scientia Ps.
Beatus populus, cuius Dominus Deus ips
Si regnum vis, gratia dat. Luc. 17.
Regnum Dei intra vos est. Est *pax,* Phi-
lip. 4. *Quæ exuperat omnem sensum,*
gaudium in Spiritu S. 12. Gratia p

animæ.

animæ. Eſt conſolatio, facilè Iuſti preces exaudiuntur, cum adimpletione deſideriorum favores ſpeciales, protectio maior. Vide plura Soliloq. *Vnio iuſti cum* DEO.

SOLILOQVIUM SEXAGESIMUM SEPTIMUM.

Amicitia Mundi & Dei.
PUNCTUM I.

1. MUndo nemo unquam ſatisfacere poteſt, his videtur prodigus, illis parcus; his durus, illis affabilis: & interim dum placere ſcupit hominibus, ſervus Dei eſſe deſinit. 2. In mundo totum aut eſt ſuperbia, aut concupiſcentia ſive avaritia, aut concupiſcentia oculorum. His implentur cœlibes, his coniugati, his qui aulas, qui ſequuntur caſtra. Talibus vitijs menſæ, colloquia ſont plena. Ex his iræ, detractiones,

ones, rapinæ, oppressiones, iniustitiæ, continuò pullulant, 3. Nullus status in mundo, dat quietem cordi, quò quis primo aspectu delectabilior, eò miserior, & periculis magis obnoxius 4. In divitijs magna invenitur egestas: in amicitia infidelitas, in gaudio metus: in honore solicitudo, divitiæ si illis fruaris consumuntur, si serves quid prosunt post mortem, nec ad quos velles, nec quomodo velles perveniunt, 5. Oeconomia, cura familiæ, quid ex homine relinquunt homini? tot animarum curam habes, quot numerus tuæ domi. Et qui suorū maximè domesticorum non habet curam, deterior est infideli, & fidem negavit, & complex efficitur peccatorum. 6. Victus quotidianus, vestitus: negotia publica, & lites iuridicæ quantorum occasio peccatorum! 7. Maximus defectus rerum spiritualium etsi bene egeris, vexatio,

PVN-

PUNCTUM II.

NIhil ſtabile in mundo. Pereunt homines, familiæ, regna, doctorum ſcripta, opes, domus. 2. Boni deprimuntur, benè malis ſuccedit, virtus perſecutionem patitur. Nemo illo contentus, quod habet. Oblectationes aut fœdæ, aut cum tuo, aut cum aliorum damno. Nemo cui aliquid non deſit, qui omnibus placeat. 3. Totus mundus in maligno eſt poſitus. 4. Spiritum S. mūdus accipere non poteſt. 5. 1. Ioan. 6. *Qui diligit mundum non eſt Charitas Patris in eo.* 6. Omnes qui Dei voluerunt eſſe amici, mundū ſpreverunt, oderunt, abjecerunt iure, aut voto.

PUNCTUM III.

VIde ergò an non ſit meliùs fieri amicum DEO? 1. Quia facillimè eius amicitia cōparatur. 2. Quia illam non amittes niſi ipſe volueris. 3. Si amiſeris, ſtatim ac volueris re-

parabis. 4. In nullo casu amicum deserit Deus, Eliæ misit corvum, Ægidio cervum, &c. 5. Nulla suspicio, nulla sinistra traductio illum à te divellet. 6. Præmia huius amicitiæ & veriora & certiora. 7. Nihil Deus nisi tuum bonum quærit. 8. Quocunq; ieris, te sequitur. 9. Pro te mortuus & mori paratus. 10. Ab illo, in æternũ, te nemo separabit. 11. Plus tibi gratificari potest, quàm ullus alius.

PUNCTUM IV.

1. COr. 6. *Qui adhæret Deo unus efficitur spiritus cum eo.* Itaq; curam illius habet (ut sic loquar) Deus quodammodo ut sui, illum fovet, tuetur, beatificat. *Spiritus*, nostra anima, ita amat corpus, ut non videat nisi per illius oculos, nõ se moveat nisi per illius pedes, non loquatur nisi per illius lingvam; deforme corpus non abjiciat, à langvido non abhorreat, imò tãtò magis illi cõpatiatur. Hæc omnia servatâ proportione facit Deus

SOLILOQVIUM SEXAGESIMUM OCTAVUM.

Exempla punitorum, spernentium vel impedientium vocationes seu instinctus Divinos.

PUNCTUM I.

1. VIt. Patr. c. 5. Repetebat à Monasterio Pontianus, ut rem suam, servum factum Monachum, excæcatus, & nonnisi impositione manuum eiusdem servi sanatus. 2. Ambr. l. 1. de Virg. Confugit Virgo ad altare retrahebat illam quidam, mortuus paulò post. 3. Hier. epist. 7. ad Lætam. Prætextata iussu mariti filiam tentavit, mutando ei in splendidius omnia: Angelus ei apparuit in somno. Tu, *caput Virginis ausa es sacrilegis manibus attrectare, iam nunc arescent &c. Si perseveraris in scelere, & marito & filiis orbaberis.* Et expleta omnia. 4. S. Antonin. 3. petit. 24.

c. 9. §. 9. Quidam ingressum vovit ad ordinem Franciscanorum; Canonicus factus, intra dies paucos dum moritur, ait, se audisse. *Vocavi & renuisti, ideo vade ad pœnas inferni.* 5. Ibidem de altero qui differebat ingressum ad Cistercienses, Christus dixit S. Petro, ut eum deleret de libro, interventione S. Iacobi servatus, bis eandem visionem vidit. 6. Platus lib. 3. cap. 38. Volebat Parisijs ingredi quidam ad Franc. differebat, statutus ante Deum Iudicem, petebat *Miserere Domine*, audivit *Miserebor si cogitata perfeceris*. Nihilominus in pœnam dilationis à dæmone intinctus in ollam ardentis olei. 7. 1581. Romæ, (Ex annuis Soc. Iesu.) Vovit quidam ingredi ad Societatem, cessit amicis, intra paucos dies perijt. 8. Eodem anno Cataci, ad Capucinos ire volens, Matrimonium accepit, septimo die mortuus. 9. Romæ, Mater extraxit filium ex Novitiatu Societatis,

tis, morbo statim percussa, remisit, & sanata est. 10. Ulissipone volens ingredi & prius confiteri: quia ultra statutam diem distulit, intra triduum inexpiatus perijt. 11. Quendam retrahebant Frater & Pater, statim miserè perierunt hoc anno accidit 158. 12. Eodem Herbipoli differens ingressum, in morbum incidit, resipuit, & sanatus. 13. Tolossæ ibat Pater ad avertendum filium à Religione, fregit brachium. 14. 1585 Turnoni bis in morbum incidit inconstans, bis resipuit, & sanatus. 15. 1586. Repetebat parens unum, per Iudicem, amisit & alterum subitò. 16. 1589. Avenione, quidam spectris fatigatus, donec Religionem esset ingressus. 17. 1591. Taurini quidam resilijt à proposito, factus latro, & punitus. 18. Ibat quidam ad Novitiatum, mutavit mentem, subitò à quopiam gladio traiectus. Ibidem. 18. Dolæ abibat iam in Italiam, ibi

ingressurus, dum experitur equum, sæculum cogitans, mortuus exclamavit: *Iusta Iudicia tua Domine.* 19. 1592. Neapoli, egressus è Novitiatu, ante Novitiatum occisus inexpiatus, 20. 1594. Votum ingrediendi spernebat, lapsus è tecto, repetijt votum, sanatus; obliviscitur voti, iterum delabitur, & seriò resipiscit & sanatus.

PUNCTUM II.

21. Regum 1. Filij Heli, quia retrahebant homines à sacrificio, dicuntur fecisse malum. *Grande nimis coram Domino*, & tamen maius est sacrificium se ipsum Deo offerre, quàm bovem, itaq; retrahens graviùs peccat. 1. Regum 3. *Iudicabo domum Heli in æternum &c. Iuravi domui Heli, quòd non expiabitur iniquitas domûs eius victimis & muneribus, usq; in æternum*. 22. Legem tulit Mauritius Imperator, ut non ingrederentur milites religionem; revelatum S. Theodoro Siceotæ, &

factum,

factum, occisi filij Mauritij ante oculos eius, & ipse & multi proceres, & capita publicè exposita. Idem de filiabus factum, & tota domo, idq; per manus militum, quos prohibebat ab ingressu religionis. Surius 3. Martij. S. Wincoalocum Parens à proposito avocabat, terribili tempestate vexatus. B. Petrus in Chron. Francisc. tom. 3. l. 7. c. 18. De quodam, qui domum à Patre ex Monasterio abductus, statim cæcus factus, reductus, convaluit. Sed supra omnia, imprecatio Ps. 34. contra eos qui *absconderant ei interitum* laquei sui, volendo eum avocare à bono per fraudes. *Effunde frameam*, Deus, non tantummodò extrahe, *confundantur & revereantur: Avertantur retrorsum, fiant tanquam pulvis ante faciem venti, fiat via illorum, tenebræ* ut nesciant quò eant, *& lubricum*, ut cadant, ubi se moverint, *& Angelus Domini*, in his miserijs, *persequens eos.*

SOLILOQVIUM SEXAGESIMVM NONVM.

Vnio justi hominis cum Deo.

PUNCTUM I.

1. IUstus eſt, qui gratiam habet ſanctificantem, hæc unit, ſeu participare facit hominem naturam divinam. 2. Altus eſt gradus Seraphinorum, & his altiores, gradatim, infiniti in ordine naturæ creari poſſunt, at his omnibus altiùs gratia effert, quia ſupra naturam, idque Deum participare facit, ut tum nobilior ſit homo Seraphino, quàm hic paleâ. 3. Si unica eſſet anima taliter per gratiam ſublimis, quomodo Deum amare deberet? Quantùm illam colerent omnes Angeli? At tot ſunt, tam leviter perdunt! 4. S. Th. 1. 2. q. 110. a. 2. ad 2. *Quod ſubſtantialiter eſt in Deo, accidentaliter fit in anima, participante divinam bonitatem.* 5. S. Hier.

Vt

*Vt quomodo primus homo conditus est ad imaginem & similitudinem Dei, sic in secunda regeneratione quicunq; Spiritum S. consecutus fuerit, obsignatur eo, velu*ti sigillo, se ei imprimente & *figurã conditoris accipiat idque,* idem ait: *Ego æstimo, sicùt Spiritus S. Sanctum facit eum, cui fuerit infusus, & Spiritus Sapientiæ Sapientem, &c. ita & Spiritus repromissionis, vel Spiritus Dei Sponsorem, & Deum faciat eum, in quo habitat.* 6. Hinc ait Iustus, *Christi bonus odor sumus.* 7. Induit sicut ferrum ignitũ ignem. Quocirca tam altè evecti, ut Deus vivere debemus. 8. Dei natura est, Exod. 3. *Ego sum, qui sum,* justi 1. Cor. 15. *Gratia Dei sum, id quod sum.* Nam homo ex se dicit Ps. 38. *Substantia mea, tanquam nihilum ante te, verùm tamen universa vanitas, omnis homo vivens* Isâi. 40. *Omnes gentes quasi non sint, sic sunt coram eo, & quasi nihilum reputatæ sunt ei.* S. Th. 1. 2. p. 110. a. 2. ad 3. *homines per gra-*

tiam

tiam in novo esse constituuntur ex nihilo. 9. Dat gratia tale esse quod vocatur *gloria*, sicut Filius est splendor gloriæ, id est, paterni esse. Eph. *In laudi gloriæ gratiæ suæ*, quod vocatur Coloss, 1. *Regnum Filii dilectionis suæ*, ut sit esse tam eminens, ut Regis in suo regno, sicut Dei esse eminet, & omnia continet; ita gratia totam naturam, vt respectu ejus, omnia nihil sint Eccl, 25. *Timor Dei super omnia se superposuit*, at gratia continet timorem, & alia plurima. 10. Semen Dei in anima ponit, quia ut semen continet omnia, quæ in Deo sunt.

PUNCTVM II.

Sicut Dei essentia exigit gloriam; ita gratia est pondus gloriæ, juxta quam nobis tribuitur gloria. 1. Ioan. 2. *Similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est.* Deus est beatus. Ps. 1. *Beatus vir, qui non abiit in cõsilio impiorum*, eadem beatitudine, quia

iiſdem Dei bonis fruetur. 4. Nec magis cera ceræ, aut æs, auro liquato infuſum, aut aqua vino, cibus manducanti, membrum capiti, ſurculus inſitus arbori, ſpiritus corpori, ferro ignis unitur, quàm anima Deo in Euchariſtia per gratiam. 5. *Vt unum ſint*: ait Ioan. de juſtis, non quaſi plura unita, ſed unum è pluribus. Et ita, ſicut Pater in Filio, & Filius in Patre eſt. Sic autem in ſe mutuò ſunt ſacroſanctæ perſonæ, ut altera alteram ornet, ejuſq; perfectionem compleat. Atque hoc non ſolùm ratione naturæ, voluntatis, & operationis communis, ſed etiam perſonalis proprietatis ſine confuſione, & diſtinctione ſervatâ. Iam verò ſi homo juſtus ita eſt, unà in Deo Patre & Filio, ſicut alter eorum eſt in altero, ſequitur ut exiſtiment ſuæ dignitati, aliquid ab eo ſplendoris externi accedere, neque ſine eo completam undique ſuam certo modo perfe-

perfectionem. Ita certè Pater æternus ad suam Paternitatem etiã hunc sibi filium assumere dignatur, etiam hunc suæ fœcunditatis fructum proferre, hoc etiam suæ bonitatis sigillum proponere, hunc etiã suæ gloriæ radium & splendorem ostendere, & isto quoque nomine agnosci vult. Unigenitus autem hũc sibi Parentem nuncupat in Evangelio, & ut perfectus sit, liber vitæ hujus nomen continet, nec ex ore Dei procedit, nisi cum amabili cognitione illius. Ipse Spiritus S. sic amor vult esse Patris ac Filii, ut etiam sit hominis Iusti; sic ambos coniungere, ut etiam istum jungat amplexu; sic apparere vult digitus Dei, ut non sit etiam absque hoc annulo. Ier. 22. sic esse donum Dei, ut non careat hâc ubertate. Vide Soliloqu. *Quid est esse in gratia Dei.*

SOLILOQVIUM SEPTUAGESIMVM.

Sæculi contemptus.

PVNCTVM. I.

1. IN lege veteri, per opes ſalvabantur, & bona terræ benedictio erant: aliam Chriſtus viam invenit. *Beati pauperes, vade, vende omnia, quæ habes &c.* Vnde qui temporalia appetit, legem veterem appetit. Bern. *Si aurum placet, placeant & Iudæi.* 2. Luc. 14. *Niſi quis renuntiaverit omnibus quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus.* 3. Tam difficilè ſalvari retinentem ſua, ſicut camelum per foramen acûs tranſire, imò, Tim. 6 Solum velle fieri divitem, eſt *incidere in laqueum diaboli.* 4. Luc. 6. Si divites ſalventur, pauperum id habent dono. *Facite vobis amicos de mammona iniquitatis, ut cum defeceritis, recipiant vos in æterna tabernacula.* 5. Nemo ad ſta-

tum

tum Ecclesiasticum admittitur, nisi renuntiaverit divitiis, dicunt enim Clerici cùm ordinantur. *Dominus pars hæreditatis meæ.* Bern. *Itaque Clericus qui habuerit quidpiam præter Dominum, pars eius non erit Dominus.* v. g. *Si aurum, si argentum, si possessiones, si variam supellectilem: cum istis pars eius fieri Dominus non dignatur.* 6. *Qui voluerit esse amicus huius mundi, inimicus constituitur Dei, & si quis diligit mundum charitas Patris non est in eo.* Hæc Dei ipsius verba. 7. *Quos præscivit & prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui,* id est Deus eos salvat, & illi sunt prædestinati, qui similes Christo. Ille *non habuit ubi caput reclinaret.* 8. Iob. 21. *Ducunt in bonis dies suos, & in puncto descendunt in inferos.* Ratio non additur, nisi quia *ducunt in bonis dies suos,* sicut Epulonis damnationis ratio tota est. *Epulabatur splendidè.* 9. Iuvenis qui volebat Christo aggregari, etiamsi omnia servavit præcepta, quia

quia tamen nolebat sua deserere, à Christo rejectus. 10. Qui in mundo bona habent, vix in alia vita invenie unt dictum diviti. *Recepisti bona in vita tua.* Bern. *Heccine cruciatuum causa tota quòd in hoc sæculo receperit bona? Ipsa planè.*

PUNCTUM II.

SAncti Patres Clericos ajunt navi ire ad cœlum: sæculares natando: religiosos ponte. Hinc qui aiunt maiorem esse artem in sæculo salvari: fateor; & ajo: maiorem esse fluvios rapidos natatu superare, deserant naves & pontem, maiorem esse sine lorica præliari, & sine gladio hostē armatum aggredi, sine cibo vivere &c. fecerint illi. 2. Sancto Anselmo ostensus totus mundus per modum fluvii fœtidi volventis sordes, quibus se homines ingurgitabant, volutabant, &c. 3. *Angusta porta cœli* Ergo sarcinæ sumendæ. 4. Nemo

manum

mannm mittens ad aratrum, & retro-spiciens est aptus regno Dei 5. Quidquid est in mundo, aut *concupiscentia carnis, aut concupiscentia oculorum, aut superbia vitæ.* Totus mundus *in maligno positus.* Ecce sæcularium laus, ecce tot boni. 6. Bernardo sic ostensus mundus, ait ille, *Vidi ego aliquando quinq; viros, quidni phreneticos arbitrer. Primus, siquidem buccis tumentibus, marinam masticabat arenam, Secundus sulfureo adstans lacui, teterrimum fœdissimumq; gestiebat haurire vaporem. Tertius fornaci incubans, vehementer accensæ, micantes scintillas hiantibus excire e faucibus gestiebat. Quartus, super pinnaculum templi residens, levioris auræ spiritum aperto trahebat ore, & si quid minus influere videretur, flabello sibi ventum ciebat, acsi totum speraret aerem deglutire. Quintus seorsim positus ridebat cæteros, & ipse proprias carnes sugere laborabat, nunc manus &c. causam quæsitus, quia ubiq; fames.*

PVN.

PUNCTUM III.

MIseriæ ſæcularium. 1. Perpetua ſollicitudo de fortunæ conſtantia. 2. Tot furtis famulorum impetitur, tot aliorum inſidiis in vita & honore. 3. Non eſt ad manum, cui credat ſicut ſibi, quem conſulat, à quo dirigatur, qui illi veritatem aperiat. 4. Venit punctum mortis, ad terrena tota cogitatio abducitur, & dolor *quæ collegiſti cuius erunt hæc?* 5. Omnes ſpem vitæ longioris faciunt, & cogitationes æternitatis differunt, donec auferant. 6. Vix ad manum erit ſacerdos. 7. Vxor fletu ſuo cor lancinat, & proles lamentis: Ecce talis commoditas de peccatis cogitandi, & dolorem ſerium excitandi. 8. Quiſq; ſuum bonum conſiderat, quomodo ſe in teſtamentum imponat eôq; magis adulatur, & vel voluptates memorat præteritas &c. 9. Poſt mortem nullus eſt qui orat ip-

ipsi testamentarij, in sæcula pl
executiones differunt, Filij alias n
cessitates inveniunt, in quas ma
se utiliter expendere pecunias, qu
pro anima tua fingant. 10 Planè
detur casu & fortunâ salvari sæcu
rem, non ex arte & proposito.
Examen Iudicis rigidum. ratio da
de se, uxore, filijs, familia, subdi
de minimo nummo acquisito & e
penso, de consilijs, confessibus, co
loquijs, de propria voluntate. D
qua Bern. *Cesset propria voluntas,*
infernus non erit, an hoc bene fa
an potuerit melius, an aliquid ali
erat faciendum, an omittendum,
poterat sequi Christum, maluit mu
dum. 12. Hæc omnia cessant in R
ligioso, à quo non aliud, non m
lius Deus vult nisi quod iubetur.
Greg. hom. 20. in Evang. *Iudicat e*
qui peccavit contra Christum, debere
gredi religionem.

PUNCTUM IV.

SAcerdotum etiam ſæcularium etſi ſtatus altior, habet tamen ſua pericula. 1. Quia ſæpe ex avaritia, aut otij amore, eum ſtatum arripiunt. Oſeæ 8. *Ipſi regnaverunt, & non ex me principes extiterunt, & non vocavi eos.* 2. Curatorum onus Bernard. explicat ad Oſeæ 4. *Populi peccata comedes, ſolicitus eſto tanquam rationem redditurus pro eis, id eſt populo, gemitus fundere, dignos agere pœnitentiæ fructus, alioquin tibi noveris ea imputanda, quæ modò inter delicias comedis, & parvipendis, & diſſimulas tanquam nihil attingentia tibi; audietur populorum querela gravis, accuſatio dura, quorum vixêre ſtipendiis, non diluêre peccata, quibus facti ſunt duces coeci, fraudulenti mediatores.* 3. Affines & cognati veluti ſangviſugæ ſe applicant, ut animam eius exſugant & occidant. *Inimici hominis domeſtici eius,* 4. Mirum eſt Iudæ occaſio

casio & causa sceleris ponitur. Fur erat loculos habens, etsi erat Sacerdos. Cypr. de Orat. Domin. *Non potest esse cum Christo, qui imitator esse maluit Iudæ, quàm Christi.* 5. Multis revelationibus, & sensu Patrum constat Religioso per ingressum dimitti omnia peccata prioris vitæ, veluti per Baptismum: quod non habet Clericatus. 6. Religiosus status æquiparatur martyrio, & gloriam eius obtinet. Ipse Christus ait, in die iudicij Religiosos non velut reos, sed veluti iudices alijs trementibus sessuros. 7. Terribile illud Bern. *Defuisti partibus tu* (synodum alloquitur Sacerdotum) *pars tibi erit cum hæreticis, pars cum Ecclesiæ Tyrannis.* Gravius puniuntur ob sua peccata Hieronymus. *Grandis est dignitas Sacerdotum, sed grandis ruina, si peccant.* Chrysost. hom. 15. in Matth. in medio. *Non de vestra tantummodo vita, sed de universo mundo ratio vobis reddenda est.* &c. ibid. Ne ip-

tu

tur putetis ad levia vos esse ducendos certamina, neq; exiguarum rerum ineundã vobis rationem, vos estis sal terræ. Cyp. serm. de lapsis. *Sequi Christum non possunt, qui Matrimonii vinculo detinentur.* Quocirca idem de habit. Virgin. *Quæcunq; terrena sunt in sæculo accepta, & hic cum sæculo remansura, tam contemni debent, quàm mundus ipse contemnitur, cuius pompis & deliciis iam tunc renunciavimus cum meliore transgressu* (per Baptismum) *ad Dominum venimus.* Et serm. de Bapt. Christi. *Non militant tibi* (Domine) *sæculi huius negotiorum traiectores.* Et ibid. de lau. de Martyr. *Nemini amabilis fuit mundus, quem non ante damnaverit Dominus, nec salute potuit frui æternâ, qui mundi gloriatur vitâ.* Chrysost. *Peccanti populo unusquisq; quidem pro suo malo punitur, sacerdotes autem pro peccatis omnium.* Quia ut Gregor. hom 17. in Evang. *Quanto mundus gladio feriatur aspicitis, quibus quotidie percussionibus*

popu-

populus intereat, videtis, cuius hoc ni-
nostro Sacerdotum peccato agitur? Idem
lib. 4. Ep. 3. 2. apud Baron. *Dum no-*
competentia nobis relinquimus, & nobi-
incompetentia cogitamus, peccata nostr-
barbaris viribus sociamus, & culpa no-
stra (ô Sacerdote) *gladios hostium ex-*
acuit, qui vires Reip. gravat. Id. hó
11. in Ezech. *Tot occidimus, quot a-*
mortem ire quotidie tepidi & tacentes
videmus. Ambr. *Quideb uerant esse Vi-*
carii Apostolorum, & filii Petri, fact-
sunt socii Iudæ, & præambuli Antichri-
sti. 9. Iisdem ferè incommodis sub-
iacent quibus homines alij sæculares
10. Hic vides quid faciendum, uni
cum adhuc Hieron. in Isai. 32. cr-
pende. *Vulgus indoctum in die iudicii tā-*
quam Gith, & ciminum corripietur vir-
gâ & baculo: Sacerdotes autem magn-
suppliciis torquebuntur. Chrys. hom.
3. in Act. Apost. *Non arbitror inter*
Sacerdotes multos esse qui salvi fiant, sed
plures multò qui pereant, hom 34
in

in Epist. Hebr. *Miror si potest aliquis salvari Ecclesiæ Rectorum.* 11. Sacerdos non excusatur à peccato per ignorantiam. Orig. hom. 2. in Levit. docet, & addit. *Neq; enim ignorantia cadere poterat in eum, qui ut cæteros doceret, constitutus est.* 12. Ratione scandali: uno quovis peccato plures peccant. Greg. in Pastor. *Scire debent Prælati quòd si perversa unquam perpetrant, tot mortibus digni sint, quot ad subditos perditionis exempla transmittunt.* Et Chrysost. l. 6. de Sacerd. *Accepto Sacerdotio, non solùm duplicatam aut triplicatam, sed toties auctam ultionem, quot fuerint illi, quos scandalizare possum,* (non solùm quos scandalizo) Id. ibid. *Offerre etiam Deus iubet sacrificium pro Sacerdotis errore tantum quantum pro totius populi delicto: quo nihil aliud iudicatur, quàm quòd maiore indigeant adiumento vulnera Sacerdotis, quantò simul universi populi multitudo: maiore autem non egerent, nisi graviora indicarē-*

tur, graviora autem efficiuntur non conditione corporis, sed dignitate facientis. 1. 3. *Bonus Pastor ponit animam pro ovibus suis.* Itaq; laborandum circa peste infectos, corrigendos alios etiam cum vitæ tuæ periculo, &c. Et hoc ex iustitia. Si es curatus.

SOLILOQVIUM SEPTUAGESIMUM PRIMUM
Contemptus Divitiarum.

PUNCTUM I.

1. A Deo necessarius est ad salutẽ ut solùm opes habere, & ijs uti propter se, sit causa damnationis ut patet in Epulone. Isai. 3. Severarum pœnarum non aliam causam statuit, quàm opum usum. Et Cypr. Ser. de hab. Virg. *Serico & purpurâ induti Christum induere non possunt.* 2. Ut Dives, si salvetur, maius fiat miraculum quàm si camelus per foramen acûs transi-

transiêrit. 3. In scriptura passim pro eodem habetur, dives & damnatus. Sap. *Potentes potenter tormenta patientur. Væ vobis divitibus.* Chrysost. de Virgin. c. 21. *Væ, haud quaquam simplex verbum est, sed eò maximæ ruinæ continentur, nam eam nobis pœnam portendit, quæ neq; verbis explicari possit, neq; unquam remittenda sit, etenim hæc ipsa vox in divinis scripturis posita est contra eos, qui futuram pœnam iam evitare non poterunt.* 4. Christiana Sanctitas in abnegatione opum consistat, & ideo olim, quando quis baptisabatur, debuit priùs omnibus renũciare: adeo, ut tempore Apostolorum, sicuti nunc Religiosi, *omnia habentes & nihil possidentes* de communi vixerint: & quia hoc non observavit Ananias, & Saphira, morte corporeâ imò fortè æternâ à S. Petro puniti. 5. Christus amore paupertatis ex mente S. Bern. Ser. in vig. Nativit. venit. *Deerat hæc, ait, species in cœlo, Filius Dei de-*

scendit ad eam in terras ideoq; & Matrem pauperrimam, & Nutricium, & discipulos elegit, & hanc conditionem posuit, si quis eum sequi vellet, omnia relinqueret, quæ habet. 6. Nullus evasit in magnū Sanctum, nisi qui re, aut voto, omnia reliquit. 7. Ab omnibus Fundatoribus religionum, veluti lapis fundamentalis, votum paupertatis positum. 8. *Qui volunt fieri divites, incidunt in laqueos diaboli.* unde qui sunt divites, sunt in laqueis.

PUNCTUM II.

SI Christus est via cœli uti est, vultne, ut tu auro & rebus onustus per eum incedas: cum ille *provocans ad volandum pullos suos*, nudus è cruce ad Deum volavit: hæc est via non in terra iacens, sed ad Cœlum erecta, cuius verticem Deus Pater tenet: basis eius ad lapidem durum consistit, & luctator Iacob eam spectat, quia soli qui certant per eam gradiuntur,

2. Aliud exemplar non possumus habere salutis, qui vult salvari, similis debet esse illi: Non est alius Magister, nisi hic, de quo Deus Pater, *Hic est Filius meus dilectus, ipsum audite.* 3. Nulla scriptura vel uno verbo, nullus SS. Patrum dicit nobis quod salvabimur cum divitijs, etsi, ne desperationem injiciant, non dicant divites omnes damnari. Cypr. Serm. de habit. Virg. *Quanta animi dementia, id velle quod & nocuerit semper & noceat? vel putare, quod ipse inde non pereat, unde alios perisse cognoscat?* 4. Angusta cœli porta, ipsum corpus macerandum, ut illam intres: quid ergò vis saccis, & cistis, te cumulare? 5. Non agnoscet Deus servos, si aliter induti fuerint quam ille, non agnoscet vestes, quas non dedit: dicet *nescio vos.* Diaboli hæc sunt inventa. 6. Amamus itaq; Deum, salutem curamus. Ille dixit. *Qui plus amat Patrem & Matrem, plus quàm me, non est me*

dignus. Tu lutum, aurum enim est
ait Bern. fulvum lutum, metallum,
frustum terræ, plus amas: Ait ille
*qui mittit manum ad aratrum & retrò
respicit, non est aptus regno Dei*: tu verò
non solùm respicis, sed & manus
porrigis, & totus retrocedis. Si mē-
bra nos nostra iuberet amputare, o-
culos eruere &c. profectò deberemus,
quia est dominus illorum: & fece-
runt hæc Ethnici pro Dijs, & nos nec
res parvas possumus propter illum
contemnere? 7. Pauperum se & in-
opum curam habere in scriptura te-
statur, nullibi invenies quod divitū.
Quia horum nec apud Deum cor, sed
in thesauro eorum. Uti S. Antonius
de Padua, cùm dives sepeliretur qui-
dam, in eius concione funebri dixit
eius cor non esse in seius cadavere,
sed in cista, domi, & ita repertum,
nec anima etiam eorum erit in ma-
nibus Dei. 8; Ideoq; Sancti etiam
Reges nati, cùm se abdicare diviti-

as non potuerint, semper ut res vilissimas habuerunt: ut de illis dicitur, *Post aurum non abiit.*

PUNCTUM III.

IAm regredere anima ad te ipsam, quomodo contemnas: Parum refert magnæ an parvæ rei adhæreas: nisi eò stultior & damnabilior, quòd parvam ob Deum deserere non possis. & satis aucupi dum per pedem, etsi non toto corpore, hæserit in laqueo avis, perinde erit præda, sed ne & tu Dæmonis. 1. O miserum amorem tui erga Deum, acicula tua movetur, cultellus, imaguncula accipitur, perit, & en ut irâ æstuas & ferè Acheronta moves, & furias inferni: Tam parvam in rem pro Deo despicere non potes, tanti Deum, tanti Cœlum facis? 2. Dices, hæc sunt minima, majora te pro Deo facturum. Vereor ne sit quod Ps. 77. *Et dixerunt in corde suo, & lingvâ suâ*

mentiti sunt, cor autem eorum non erat rectum cum eo. Quis credat posse te mille librarum pondus ferre, si unius libræ non potes. 3. Si contemnis res, quid ita cùm aliquid perit solicitaris utiq; cùm alteri perit, quia aliena non curas (quod minus est quàm contemnere) non angeris. 4. An in Deo, an in pecunia, an in reculis speras? Signum est, si accidat morbus, priusne de Deo an de medico, id est pecunia, quâ ipsi solvendum, & plùs cogitas. In hoc magis speras. 5. Si ad te venirem quamcunq; rem tuam, si in ignem injicerem, turbarerisne? At contemnis omnia! damnum quidem requirere, sed sine solicitudine. 6. Esne paratus omnibus spoliari, & ad mendicandum redigi ne pecces, tamen taliter resolutus esse debes, alioqui non salvaberis; nam ubi occasio talis contigerit, potiùs peccabis. 7. Si lutum omnia res putas, in omnibus, sicut in luto te

insi-

inficiaris, cum solicitudine incedere debes. Ita pecuniam cum horrore ac lutum tractare, & non magis te inde æstimare, quòd tuos saccos plenos habeas auro, quàm si haberes luto.
8. In iudicio quomodo comparebis. Iudex nudus, socij eius Apostoli pauperes &c. hoc est pactum cum Christo in Baptismo initium violasse. S. Cypr. Serm. de habitu Virg. *Quæcunq; terrena sunt in sæculo accepta, & hîc cum sæculo remansura tam contemni debent, quàm Mundus ipse contemnitur, cuius pompis & deliciis iam tunc renunciavimus cum meliore transgressu,* (per Baptismum) *ad Dominum venimus.* Aspicies itaq; Christum sicut adultera maritum, cuius fidem violavit, sicut profugus Miles, ducem: qui ad hostem transfugit, è fuga retractus & coram eo ut Iudice constitutus. 1. Ioan. 2. *Si quis dilexerit mundum, non est charitas Patris in illo.* Ibid. *Qui dicit se in Christo manere, debet sicut ille am-*

bulavit ambulare. Cypr. l. c. *Tunc respondet ad fidem nominis sectator veritatis, & credenti præmium datur, si quod creditur & geratur.* Idem Serm. de lapsis: *Pro hoste* (id est sicut hostis) *vitandæ res, pro latrone fugienda, pro gladio metuenda possidentibus & vendenda.* 11. Ps. 49. *Ne timueris cùm dives factus fuerit homo* (id non magnifac) *& cùm magnificata fuerit gloria domûs eius. Quoniam cum interierit, non sumet omnia, neque descendet cum eo gloria eius &c. Introibit usq; in progenies Patrum suorum,* (profundè, ad Iudæos damnatos qui sunt progenies Patrum nostrorum. Abraham Isaac &c.) *& usq; in æternum non videbit lumen* (in æternum in inferno manebit) 12. Sine paupertate hac, nec pacem internam habere poteris, quia curis distrahêris, nec consolationes cœlestes, nec resolutam voluntatem omnia pro Deo patiendi, sic his rebus mundi ut medicinâ utaris, id est, necessitate co-

ctus. 13. S. Greg. 2. Epist. 6. *Plerique sunt, qui nisi omnia reliquerint, salvari apud Deum nullatenus possunt.* Cypr. de habitu Virg. *Lubrica spes est, quæ inter fomenta peccati salvare se posse sperat.* 14. Ais te retinere quidem divitias, non eis adhærere. At Cypr. de Sing. Cleric. *Habent multi divitias, quibus si nulla cupiditas inhæsisset, nec cupiditatis insignia possiderent: at verò quia cupiditate possessi perfruuntur animo, quod usu non tangunt.* Idem de Nativ. Christi. *Christus pauper, discipulos divites aspernatur.* 15. Si in nobis amor Dei non est, actum est de nobis. Sed Cyp. de Bapt Christi. *Non amat te,* (ait Domine) *qui pecuniam diligit, tibi & mammonæ nemo simul deservit.* 16. Idem de cœna Domini. *Possidentes Christum, aliquam huius mundi possidere suppellectilem dedignantur.* Quocirca ut Idē Ser. de Resurrect. Christi. *Si sufficis tu Deo, sufficiat tibi Deus.* At tu nihil, Deus

omnia.

omnia. 17. Etsi olim divites salvari faciliùs poterant, in novo testamento aliter agetur. Chrysost. de Virgin. c. 82. *Non eundem à nobis ac illis virtutis modum requiri &c. Quæ fuerunt tunc absoluta, Christus adventu suo imperfecta esse docuit.*

SOLILOQVIUM SEPTUAGESIMUM SECUNDUM.

Vita Christiana.

PUNCTUM I.

1. TOtum ferè Evangelium potest ad tria verba reduci, quæ etiam sæpiùs cæteris repetuntur, saltem sub æquivalētibus terminis. *Abnega teipsum. Odi animam tuam. Dilige Dominum Deum tuum*, qui est finis perfectionis. Qui abnegat seipsum, ita se gerit secum, sicut Dominus si abneget famulum, vel Pater Filium. 2. Quidquid ipsi accidat, nil sollici-

tatur, quia non pertinet ad illum. 2. Gravè est illi etiam seipsum habere secum Ps. *Factus sum mihimetipsi gravis.* 3. Si malè comedat, vestiatur, dormiat, nil curat. 4. Qui abnegat seipsum, nec se vivere reputat: unde est coram se veluti cadaver, pones illum in terra, contentus: in fimo non recusat, pones in throno non superbit, laudabit aliquis, nil audit; vituperabit, non advertit. Talis etiam est in manibus eorum, quos loco Dei habet. 5. Abnegat divitias, ceu rem sibi non convenientem, & paupertatem amat. Quibus tegatur, non ornetur contentus. 6. Curam sui nullam habet nisi coactus, & jussu Dei: quia se abnegavit. 7. Nil sibi arrogat, quidquid boni fecerit; nil sibi fidit, quia nec se scientiam habere, nec virtutem, nec quidquam boni putat. Unde si boni quid agat, se ut purum instrumentum reputat, per quod Deus agit; sicut securis

cuius ſabri: & ideò totam fiduciam in Deo ponit. Alios libentiùs audit, eorum dictis obedit, Conſulit, & prudentiùs locutos cenſet; gaudet ſi ab aliis regatur, tanquam nihil habens prudentiæ. 8. Nec ſenſibus vult uti, niſi ſicut alienis: quos integros Domino, veluti res pretioſas & fragiles reddere debet: unde nec aſpicit niſi coactus neceſſitate, nec loquitur, nec olfacit, nec guſtat. 9. Patrem, Matrem, Affines, &c. abnegat, ac ſolùm ſpiritualiter amat; quod plus illis ad ſerviendum obligatur, & exuit omnem affectum carnalem; quaſi non eſſet filius eorum, ſed datus ſpecialiter à Deo illis ad ſerviendum, & orandum pro illis: unde illos, nihil ſibi debere reputat, ſed ſe ſolùm illis. 10. Nil ad ſe bona ſpectare, & veluti aliena reputat, unde ſicut de alienis ſollicitus, & adhibitâ curâ prudenti, etſi non ſuccedat, cōtentus eſt, nec turbatur, quia fecit

quod facere potuit, idem de honore, famâ.

PUNCTVM II.

OPortet insuper odisse animam suam. 1. Nullum diem sinere, in quo excellenter, se non mortificaverit, 2. Nullum sensum, cui totum concedat, non oculus habeat oblectãtia, ut flores æstate, campos, prata; non auditus, musicam, & raritates, & nova: non corpus, lectum mollẽ, non somnum ultra necesse, non cibum, qui maximè sapit, non in sedendo, stando, quod maximè commodum. 3. Sicut in natura corrupta gaudemus, si hosti aliquid accidat, ita ille si sibi. Sic Apostoli *ibant gaudentes*, quia reputat se pro condigno tractari, unde summè delectatur, ac eo pascitur si illi detrahatur; si eo prætermisso, illis locus altior, officiũ, honor, inter homines mentio melior accidat: & si ipse laudetur, tristatur, fugit, indignè fert. 4. Imitatur

Chri-

Christum, quomodo ille suam animā oderat. De decem Samaritanis, quos sanavit vix unus gratias egit, alii beneficia ejus carpserunt, dæmoniacâ vi facta dixerunt, nullus ex omnibus quos vel ad vitam reduxit, vel docuit, vel visum dedit, prò illo verbum scribitur, unum locutus cùm crucifigeretur: discipulus cui lavit pedes, fugit; alter vendidit. Sic ille pro beneficiis suis, nil exspectat, nisi convitia, detractiones: & sic beatitudines implet, ac omnia scelera hominum in se converti vellet. Solum unum illum affligit, ne se persequendo homines peccent, quod si sine peccato facerent, optat, unde eorum facta excusat à peccato, vel per ignorantiam. *Nesciunt quid faciunt*, vel per Dei permissionem, dispensationem, ut David. *Jussit Dominus maledicere Semei*, vel quod deceptus sit inimicus, sicut Saul persequens. Neminem autem accusat, de nul-

nullo queritur, imò nec causâ solatii ulli dicit, imò ne ipsi Deo in oratione, sicut nos non dicimus, quòd hodie dormiverimus, vel comederimus, quia quod naturæ erat, erat factum, 5. Seipsum contemnit planè ut S. Paulus. *Nos purgamenta mundi, peripsema:* 6. Si quid illi commodum obtingat, vestis, aut habitatio melior, horret, nec pati potest. 7. Inimicos amat, quòd persequantur se, & illis benefacit. 8. Nec solatia spiritualia, aut consolationes in oratione rrquirit. 9. Nec locum se dignũ potest invenire, inde B. Borgias ad pedes Luciferi, alter ad Antichristi, &c. 10. Pro minimo beneficio Deo impensissimè gratias agit, quod sibi contulerit. *Vnde hoc mihi! quia respexit canem mortuum.*

PUNCTUM III.

TUm demùm ad majorem amorem Dei purissimum enititur. 1.

Agit

Agit omnia pro Deo, laborat circa animas, etsi non succedat, orat etsi non sapiat, quia non suum, sed dilecti gustum quærit. 2. Nihil ob cœlum facit, aut ut infernum fugiat, nec vellet acceptare præmium, ut S. Franciscus Xaverius *Satis est, satis est*. Nec ut malum effugiat orat, sed solùm ut Deus habeat gustum aliquem. 3. Totus sui obliviscitur, quia ex toto corde amat: sola sua commoda reputat, & fortunam, ubi Dei gloria: ubi tam libenter est in morbo, quàm in sanitate, tam, si multi convertantur labore ejus, ac nullus: tam si de illo bona fama quàm pessima: tam si affluant res temporales, atq; extrema inopia: quia solam Dei gloriam quærit, & id solùm illi placet, quodcunque Dei gloria: ut equus, non aurum, non gemmas, etsi apponantur, sed solam avenam petet, ità ille solam Dei gloriam: *meus cibus est facere voluntatem Patris*. 4. De crastino nil

cogitat de se, tantùm solùm, quomodo, quid Deo gratum possit facere. 5. Somnum, cibum, & cæteras commoditates, quia aliquantum illum à Deo distrahunt, horret: & ita Sancti hæc cum fletu sumebant. uti S. Bern. 6. Ex tota mente diligit, nihil potest æstimare aliud quàm quod redolet, sicut aliqui, qui unam rem depereunt, alia omnia vilipendunt. 7. Ex tota anima, ita ut vires omnes amittat ad alia, nil potest amare, nisi ob Deum: & si Deus in illa re luceat, quæcunque sit, etiamsi hostis illius capitalis, summè amat: non potest aliud cogitare nisi Deum, aut eo solo illectus: sicut infans medicinam non sumeret, nisi saccaro esset condita: ita ille, nisi hoc esset propter Deum: ita Paulus nil scivit, *nisi Christum hunc crucifixum.* 8. Ad alia acsi non haberet cor, sic non potest amare: acsi manus non habeat, sic non potest facere, ideo nec ludos,

nec

nec recreationes, nec jocos patitur, nisi credit Deum id velle, quia ex totis viribus Deum amat, in ejus gloria totas potentias suas exhaurit. Etiam quasi nolens de Deo cogitat, nec ab eo avelli potest, sicut qui aliquem deperit. 10. In summo rerum successu, si alio vocetur & advertat id Deo placiturum, libenter abit. Ita S. Xaverius ex Indiis abiturus. 11. Si pati, si mori contingat, lucrum se accepisse arbitratur: ut S. Paulus. 12. Sicut aliquis furiosus amator nil audit, si dissvadeas, si vituperes, si retrahas, dum suo fine potiatur. 13. Quasi stultus evadit ob Christum. Sic Paulus, *nos stulti*, impossibilia attentat & obliviscitur suæ conditionis: sic Petrus in aqua ambulat, alii siccas arbores rigant, Apostoli orbem convertunt. 13. Sui obliviscitur, nec cibus, nec potus in mentem venit. 14. Sibi perit, hinc langvet, extra se rapitur in extases, cor mutat cum Chri-

…o ut Catharina, Paulus *optat esse a-*
nathema. 15. Omnes proximos sum-
mè amat, quia in eis Deum videt, 16
Omnia illi vilia videntur, displicent
…ra Deo, dum non potitur Deo: O-
mnia arbitratus sum ut stercora, mihi
mundus crucifixus, terra sordet cùm cœ-
lum aspicio. 17. Etsi sit illi grave vi-
vere sine Deo, & velut infernum u-
…um patitur: *cupio dissolvi &c,* tamē
vivere non recusat ob Deum. 18 De
nulla alia re potest loqui, aut audi-
re; imò nec scit, ut Paulus solum
crucifixum: *tantùm in te Deus.* 19.
Quod re non potest, affectibus sup-
plet, Aug. *Si possem esse Deus, mal-*
lem te esse Deum &c. alii. 20. Res
Dei summè æstimat, ut sacras cære-
monias, bona Ecclesiæ, religionis,
cum reverentia tractat. Psalm. *Zelus*
domus tuæ comedit me. 21. Mallet esse
cæcus, surdus, &c. ut sibi magis pe-
riret, nisi hæc juvarent ad Deum a-
mandum &c. 22. In omnibus non

quàm

quàm sint ex se miseri, sed quàm cum Deo boni cogitat, & ita in omnibus rebus, (sic amavit intimè Onesimum mancipium & furem S. Paulus tota epistolâ ad Philemonem, sic perdicem S. Ioannes, & Agnum S. Franciscus) nec ex ulla re potest scandalizari, temerariè nil judicare. 23. Si ipsi diceretur, non in mortali sed in veniali peccato, plus terreretur quàm si diceretur ad patibulum duceris, unde totâ vitâ si semel inciderit, satis deplorare non potest, ut Petrus cui canaliculi facti sub oculis præ fletu, 24. Et quia solum Deum quærit, æquè gaudet sive per se, sive per alium honor Dei augeatur, sive alius convertat sive ipse, sive alius meliùs concionetur, sit doctior, melius ingenium, &c. habeat. P... quemcunque, dum Deo gustus fiat. 25. *Hæc charitas 1. Cor. 13. Patiens est, benigna est. charitas non æmulatur, non agit*

agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quærit quæ sua sunt, non irritatur, non quærit malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet. 26. Non potest oratione satiari uti cum dilecto, etiam abscondente faciem, colloquio, licet nulla lumina, nulla solatiat Et ideò eremum, angulos, quærit. 27, Per omnia vult assimilari dilecto, quia vidit illum passum, & ille ait: ut Teresia, *aut mori aut pati, nolo esse sine vulnere.* 27. Sine timore nullo. *Quis me separabit à charitate Christi, non gladius, non persecutio, &c, certus sum.* 29. In dilectum commutatur: *vivo ego iam non ego.* Anselm. in 2. ad Gal.: *quòd ego vivo Christus est, non habeo vitam, nisi Christum, Dilectus meus mihi, & ego illi.* Ecce talis est qui diligit Deum ex toto corde, & tota anima, ex tota mente, viribus, &c. Et hæc est perfectio Christiana. *Estote perfe-*

perfecti sicut Pater vester, sicut ego & Pater unum sumus, ita unum erunt.

PRAXES.

Electio statûs vitæ.

PRAXIS I.

ELectio debet fieri juxta vocationem. Vocatio in duobus consistit; in intellectu, quòd judicet homo optimè hunc sibi statum convenire, & in eo salvandum; in voluntate, quòd hic status ei maximè placeat. Item est vocatio, dum quis legitimè ad aliquod officium eligitur, vel jure hæreditatis succedat. Diversis temporibus Deus diversos vocat, aliquos statim ab infantia, alios in alia ætate. Aliquæ sunt vocationes quasi permissivæ ut infimum statum v. g. Matrimonii sibi eligat, etsi bono fine. Aliquæ temporariæ, v. g. vocat aliquem ad Matrimonium, ut in eo miseriam exper-

expertus, ac pertæsus deinde religionem eligat: Aliquos ad Religionem vocat, ut docet Bernardin. Soc. Iesu instit. ut in ea cōdiscant virtuosè vivere, & deinde in sæculo utiliùs vivant. Aliquos vocat v. g. ad religionem, non ut eam ingrediantur, quia sunt inepti, sed ut se Deo offerendo, petendo admitti, mereantur.

1. Ab electione status vitæ. Tota felicitas in hoc mundo, & in futuro vita æterna dependet, ut sit planè impossibile aliter salvari. Greg. Magnus lib. 2. Ep. 61. *Multi sunt, qui possunt religiosam vitam etiam cum sæculari habitu ducere, & plerique sunt, qui nisi omnia reliquerint, salvari apud Deum nullatenus possunt.* Greg. Nazian. orat. 23. docet esse rem tanti momenti, ut totius vitæ vel rectæ vel malæ traducendæ, sit fundamentum. 2. Deus, facienti quod ex se est, non deest. Sed oportet sedulò facere, quod ex se est. 3. Statim à juventute tan-

quam de re maximi momenti, d
hac electione statûs cogitandum: u
possis ad illam, studia tua & labor
ordinare. 4. Aliquos Deus non cu
rantes, imò quasi nolentes in opti
mo, & illis utilissimo statu ponit, a
liis eam gratiam pro majori vel mi-
nori labore impertitur. Hæc omnia
certissima. Licet quis vocationi in
deligendo statu pareat, non ideò cer-
tissimò salvabitur: ut Iudas, Saul,
Udo: Si tamen non pareat, certissi-
mò damnabitur. 5. Non est vocatio,
si solùm apprehendas hunc esse bo-
num statum: Sed si hunc tibi esse bo-
num, est vocatio. Non opus est, u
sentias sensibilem affectionem ad il-
lum: sed satis quod voluntatis im-
pulsum. v. g. pro Religioso statu
sentire in se amorem Castitatis, Pau-
pertatis, Obedientiæ, & judicare sibi
id esse expediens. Non est signum
certum, si ex lectione spirituali in-
te ardores, impetus, sentias, vel si
inde-

ductus ab aliquo. Non est à Deo vocatio, si ad statum impellaris; pro quo talenta & vires non habes: Si ex curiositate, amore personarum aliarum, in eo statu. Si ob finem, qui ab eo statu alienus. Si nolis consultare cum quibus debes, sed solus unicus, impetu quodam ruas, hoc ordine procedit vocatio; seu instinctus, seu ejus potiùs signa. 1. Timor oritur ne à Deo puniaris, nisi id quod suggeritur, feceris. 2. Conscientiæ quædam inquietudo, & reprehensio, quòd id non facias. 3. Tristitiæ, quòd instinctui resistas, & interea in peccata labaris. 4. Si dum cogitas de iis, qui in eo statu sunt, ad quem vocaris, gaudium quoddam oritur, & complacentia: potissimùm ex eo quòd in illo statu rarissimè peccent. 5. Displicentia statûs præsentis. 6. Spes & desiderium vitæ melioris. 7. Si his affectibus aliquoties resistas, sentiesin te fiduciæ erga Deum, defectū,

amarorem animæ, & turbationē: Si sequaris, omnia contraria.

2. Qui deliberant de statu suo, *aut habent* ad aliquod certum vitæ genus propensionem seu vocationem, *aut non*, vel certè ad plura propendent, *vel ad* unum quidem solùm, sed dubitant, an sit verè vocatio divina: vel denique & unum statum determinatè appetunt, & de vocatione non dubitant, sed solùm de tempore, quo ille status inchoandus. Deliberationi non sunt apti, qui non possunt habere alium statum, ut mancipia, itē pueri, stulti, ægri perpetuò, vel qui nimis in unam partem propendent: unde omni modo avelle affectum, & te pone quodammodò in indifferenti ad omnes status, ut deliberare possis.

Qui habent propensionem ad certum statum, & solùm de vocatione, an sit Divina dubitāt.

3. SIc eam cognoscent: si v. g. ad religionem vocantur, seu quod idem est inclinationem habent. 1. Si bono fine & studio salutis tuæ; certus esto à Deo te vocari, dæmon te taliter vocare non potest, nec quidem intendere, te bono quidem nunc fine attrahere, ut tamen te postea extrahat, & in pejora deducat: quia hoc illi incertum est, an te ex religione extrahet: certior est, si in sæculo manseris te in plura peccata lapsurũ: Imò demus, quòd diaboli sit iste instinctus, nihilominus à Deo erit: sicuti si aliquem diabolus veram fidẽ doceret, & ad veram contritionẽ adduceret, etsi ideò ut postea perverteretur, quia id coactus à Deo faceret. Si verò quis vult ingredi ut bene habeat, doctior evadat, aut Prælatus; ut commoditates, honores, & similia obtineat; hæc in nullo statu à Deo est vocatio, sed vel à mundo, vel à carne: Hoc modo discurre de

militia, de matrimonii statu, si non principaliter intendat quis suam salutem.

Quanquam potest hoc fieri, & sæpè fit, ut malo fine ingressi v. g. Religionem, postea intentionem mutent, & tunc primum incipiet esse vocatio; Vel certè bono fine ad aliū statum vocationē sentinet: Egrediatur itaq; v. g. ex militia, ad alium se statum, ad quem vocatur, transferat. Hoc etiam signum Divinæ vocationis. Deus cùm sit perfectus, excellens &c. ad summa vocat: caro, ad mollia, diabolus ad infima vilia.

Qui habet Vocationem ad Religionem, sed non potest dignoscere, ad quamnam.

4. De hac re, cum tribus consultet; secum, cum Deo, cum viro prudente. 1. *Secum. Singulas* religiones, ad quas propendet expendendo,

do, scribat per columnas, quoad hæc puncta, subscribat, quæ officia, cantus, habitum, mortificationes internas, & externas, cibos, vigilias, labores, itinera, difficultates habeat: Et videat an ejus corpus, ingenium, memoria, lingva, vires, natura, ad hoc sufficiat: Si non sufficit; certus esto te ad illam non vocari. Vide ubi meliora hæc etiam. Socii, directio, pauciores peccandi occasiones, perturbationes. Scias verò, non omnia quæ perfectissima, ea tibi convenientissima. Videas etiam, an Religio illa sit in flore, & vigore: nam certò non eris melior aliis, si inter discolos veneris, & si pereundum est in religione, non est cur appetatur. Vigor autem religionis, ex his cognoscetur. Si servantur vota Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ; scandala pauciora, regula exactè servatur, si pacem domi, ordinem bonũ, concordiam retineant: si honores

non appetant. Insuper vide, quæ religio magis est similis vitæ Christi, 2. *Cum viro prudente:* sed qui sit eius status peritus (nemo enim Pistorem de architectura consulit) qui tamen nolit te, ad suum vitæ statum pertrahere, qui pius sit, & amans suæ salutis, quia nec tuæ providebit, qui suam negligit: Qui perspecta tua talenta, & tuum animum habeat: Qui non sit tetricus, qui non voluptatibus carnis, & potûs, deditus: Talem elige, & cum illo tuum negotium confer, ac consiliis acquiesce, 3. *Cum Deo.* Crebrò confitendo, communicando, orando. Fiet enim, ut vel tuum affectum vagum, Deus ad unum certum statum determinet; vel per aliquam occasionem, ita provideat: ut v. g. vel in concione, vel in pio colloquio, vel libro spirituali, vel alio casu determineris.

Religio S. N. hæc requirit. an habeam eas aptitudines; valeo.

Vocē pro cāut.	valeo	Mortificationes hasce	
Pro. abstinentia à carnibus vires.	non valeo	Disciplinas	possum.
Pro Cōcinādo, &c.	valeo	Ieiunia &c.	non possum.

Religio S. N.

EOdem modo in columnas distribuas, In 1. ponendo onera, quæ habet. In 2. Labores. In 3. Modum vivendi. In 4. pericula, & incommoda, & ad singula adscribe, quæ potes, & quibus es impar. Eodem modo reliquis religionibus, Tū cuique adscribe, an sit in flore? & reliqua puncta. In 5. Columna, tua talenta: & quo ex illis uti poteris in ea religione, quo non. Confer deinde, in qua magis talentis tuis uti poteris, pauciora tibi onerosa, plura accommoda, eam elige. Et hunc mo-

 dum

dum accomoda: si ad nullum statum propendeas, scribendo hoc modo: pro militia, Matrimonio &c. rationes pro & contra.

Qui ad nullum statum propensionem habet.

1. UT divinam in hac re voluntatē exploret, eodem modo *cum tribus consilium* inibit. *Secum*, *cum Deo*, *cum viro prudenti*. 1. *secum*, benè illud meditando. *Quid prodest homini, si universum mundum lucretur: animæ verò suæ detrimentum patiatur?* Si omnes voluptates, & honores in mundo habeat, & in æternum in inferno ardeat. Nunquam autem exspectet à Deo visiones, aut miracula, aut revelationes circa se: quia non est hic modus agendi Dei nobiscum ordinarius, sed rarissimè contingit, & deceptioni dæmonis magis obnoxius: Certior est hic quem tradimus. Deus enim humano modo prudenter nos vult

agere, & ad hoc nobis intellectum dedit, ut illo utamur: & si ut par est usi fuerimus, certissimò nobiscum concurret, & errare non permittet. Sic etsi sit summi momenti ad fidem Iudæum, aut Hæreticum converti, nō per visiones, revelationes, Deus cum illo agit: sed ut ille humana media, & prudentiam adhibeat; idem de pœnitentia &c. hic enim est ordo providentiæ Divinæ. Considera itaq; finem, ob quem creatus es, non ut edas, bibas, sed ut in cœlo sis. Ista omnia quæ in mundo sunt, cor nostrū non explent; nec sunt finis noster, sed media ad illū. Hæc perpendēdo, reduc te ad quandam indifferentiam, paratum te exhibendo Deo, eius vocē sequi, quocunq; vocaverit, & in quocunq; loco te posuerit: sive duxerit per honorem, sive per infamiam, sive per sanitatem, sive per morbos, sive per Matrimonium, sive Religionem, sive militiam velit salvare.

Nam

Nam multos plus iuvat morbus, quā sanitas. Unde cùm nescias quid tibi conducibilius, fac te indifferentem. 2. Ex omnibus statibus aliquos, qui magis tibi idonei, elige: v. g: Mercaturam, Militiam, statum Ecclesiasticum, Religionem, Matrimonium: Et hos tibi v. g. scribe unum quemq; in alia charta seorsim, per columnas, ut supra ostensum. 3. Quemlibet seorsim expende, quas habet difficultates ad salutem, quos labores, quæ adiumenta, ex quo plus redundat in Dei gloriam, & ad quem tua natura habet sufficientiam maiorem: hæc sub singulis adnota. 4. Eum elige, qui plura adiumenta ad salutē, pauciora impedimenta pro tua natura habet: & ex quo plùs gloriæ in Deū redundat: Ad hunc certissimus esto te vocari, & eum securus arripe: sed tamen priùs de eo, cum DEO, & viro prudenti conferas, ne non omnia in eo adverteris, & æstu quodam

dam

dam ad eum abreptus fueris. Alio modo sic *tecum consulta*: cogita si tibi Christus visibiliter, vel beata Virgo appareret, quem tibi, ex his statibus eligendum svaderet: Vel, imaginare te mori, ad Divinum iudiciũ esse adductum, & cogita qualẽ tunc statum à te electum fuisse velles, eum nunc elige. 1. Quis Deo status ex his magis placet. 2. Quis tibi securior, 3. De quo meliorem Deo reddes rationem. 4. In quo meliùs corporis & animæ talenta impendes. 5. In quo sanctius perseverabis. 6. Nec satis est cogitare, quòd in hoc statu salvari potero, sed ubi certiùs. Similes etiam spirituales considerationes adhibere poteris, sed non perfunctoriè, seria enim res agitur, ideò opus est, ut pro aliquot diebus ab omni humano consortio secedas, ab omnibus alijs cogitationibus sis liber: & tum certus esto de misericordia Dei, quòd tibi datura sit aliquem in-

stin-

ſtinctum. 2. *Cum viro prudente*, tali, qualem ſuperius deſcripſimus conſulta. 3. *Cum DEO*, eo modo, ut ſupra.

Qui ſolùm de tempore ſtatûs inchoandi dubius hæret.

6. HAnc dubitationem ſolùm de ſtatu religioſo oriri veriſimile, ideoq; de eo ſolo agendum. Certum eſt, meliùs eſſe religionem à iuventute ingredi: partim ut puram, te hoſtiam DEO offeras, partim ut ſtatim virtutem cum annis, ſine ſenſu combibas, & auſteritatibus aſſveſcas: partim antequam malas conſvetudines contrahas, cum quibus deinde non minùs laboris erit, quàm cum natura.

Cauſæ differendi ingreſſum hæ poſſunt eſſe. 1. *Studia*, ſed etiam in religione ſtudere potes. 2. *Parentum* preces: ſed hoc eſt commune malûs nunquam illi rogare deſiſtent: vide

quid

quid hic egerint SS Alexius, Bernardus, Thomas Aquin. &c. & certum est quod bene egerint. 3. *Debilitas &* teneritudo: sed si sufficit mediocriter ad onera religionis, Deus in reliquo erit. 4. *Ut experiaris* an sit vera vocatio. Sed hæc est usitata decipula dæmonis: ut tibi interim vocationem furetur, rebus sæculi intricet, voluptatibus inescet. Si semel prudenter conclusisti, non est opus ampliore consultatione: quia imprudenter ages; nec te Deus tenebitur iuvare, insuper in sæculo, religionis onera experiri non potes. 5. *Metus* non perseverandi: sed sic nunquam ad militiam esset eundum, quia multi profugiunt; nunquam ad mare, quia multi merguntur; uxor nulli ducenda, quia multis mala obtigit, ut secum cohabitare non potuerint; nemo Sacerdos fieri deberet: quia multi in castitate non perseverârunt. A diabolo iste metus est, quem tibi hic

hic ſpecialiter inculcat. 6. *Parentum* inopia: ſi eos iuvare potes, habes iuſtam cauſam differendi. 7. *Si ſis* mancipium, vel rationes reddere debeas, donec ſatisfeceris, differas. 8. *Morbus*: qui ſi impedit functiones religionis, & non eſt curabilis, non eſt vera vocatio tua: ſi curabilis eſt, & in religione æquè curari poteſt; ideò non differ. Eligenda itaq; pars, pro qua plures rationes, & meliores, etiãſi & oppoſita ſit probabilis. Item illa. 2. Quæ fini, quem intendis, magis competens. 3. Cave ne dum deliberas in unum magis propendeas. 4. Ne in gratiam Parentum vel Amicorum aliquid ultimò facias. 5. Ne cùm es in conſolationibus, vel deſolationibus ſpiritualibus, aliquid ultimò ſtatuas. 6. Cave, votum facias. 7. Vide quid alteri tali, qualis tu es, ſvaderes. Hoc elige. 8. Nota tibi rationes, quæ te impulerunt, ad hoc genus vitæ quod elegiſti, ſv. g. ad

Matris

Matrimonium, ut hæc peccata evaderes v. g. &c. ut postea hæc relegas tibi, & in statu exequaris. Ante ingressum tamen statûs, omnia cum bono viro confer. 9. Cave ut pestem, ne tu occultes coram eo, qui consulere potest, & non subdolè te illi explices. 10. Nugæ sunt timere. Quid dicent de me? 11. Stultitia etiam est velle ut DEUS circa te disponat, & ipse nihil agas. Opus est conari, & se determinare. 12. Vocationes subitæ, impetuosæ, cum fuga à Parentibus, vel ad Matrimonium cum amore insano, & ultrà honestum, non sunt stabiles.

Via Spiritualis.

PRAXIS SECUNDA.

I.

1. ETsi raró pecces mortaliter, si tamen adhuc pecces, nondum es in via spirituali, quocirca primus labor sit, à mortali cavere, & quàm

tarissimè veniale admittere scienter. Labor. 2. Principia malorum hæc tria sunt, quæ ad omne malũ ducunt, & à bono inhibent, Concupiscentia carnis, oculorum, superbia vitæ, seu luxuria, avaritia, superbia, propter hæc irascimur, detrahimus, murmuramus &c. Unde hæc vincenda primùm. 3. Minimis attendere ut exactè faciamus. 4. Virtutes inserere. 5. Deo uniri.

II.

Mortale evitabitur, frequenter actus doloris eliciendo per diem: confitendo statim ac lapsus es, & communicando, orando, meditando sæpe de malitia, ac periculo peccati in communi, non semper in particulari. 2. Veniale, non contemnendo, etsi leve videatur, meditando de pœna, & malitia illius, occupando te, ut nihil otij supperat, examen particulare, quoties ex contemptu venialis deliquisti. 3. Luxuria, oratione,

sione, crebrâ communione, aperiendo omnia Confessario eidẽ etiam minima, quæ hanc materiam, vel longè concernunt; nullum, ei quocunq; modo dando locum, temperantiam in cibo, & potu servando, & ut totus sis occupatus, ac lassus ad somnum, atq; necessitate coactus accedas, statimq; ac evigilasti surgas: nec unquam etiam de virtute opposita loquere: etiamsi experiaris tibi non nocere. Nec cessa orare, etsi sis extra tentationem. Initijs obsiste minimis, conversationem personarum vita, quæ te accendere possent. 4. Avaritia, meditando de rerum vilitate mundi, legendo de fine hominis, novissimis quatuor, vilia appetendo, & semper quàm paucissima, eaq; vilia habendo, quia cresceret amor sensim opum. 5. Superbia, meditatione tuæ vilitatis ex natura, peccato, turpitudine huius vitij; actus humilitatis sæpe eliciẽdo, orando eam dari.

III.

Attendere ut omnia opera ordinaria nostra exactè faciamus, v. g. oratio sine distractione, studiũ cum intentione. Singulis totius diei actionibus præscribere modum, quomodo instituendæ, & observandæ. Iuvabit meditari de venialibus peccatis, crebrò confiteri, & relegere quomodo singula opera facere proposuimus. Nec omnia velle simul facere, & ex uno in aliud saltare. Nec varios libros, aut P. P. spirituales sequaris.

IV.

Virtutes inserere. Ut illas inseras, duo cura: 1. Ut ubiq; contra tuam voluntatem agas, & contra iudiciũ, non contradicendo alijs, confessarium in omnibus etsi minùs prudenter videatur loqui audiendo. 2. Pacem internam quærendo, quod fit, in omnibus conformando nos divinæ voluntati. Omnia in rebus viliora eligen-

gendo, ut vestem, locum &c. Quæ ad nos non spectant non attingendo, ut facta, dicta aliorum: non inquirendo, iudicando, nec labores, sine quibus esse possumus, arripiendo. 3. Virtutem unam assumas, & eius actus disponas, ut unam intra dies tot, alteram intra tot, obtineas: tum ad aliam progrediaris. 4. Omnia tua examina singulis hebdomadis, quid in lingva, oculis, quid ad mores, modestiam, auribus, manibus, cogitationibus desit, aut superfluum sit; & adnota. Item quid in rebus ad corpus, quid ad animam, seu actiones spirituales; an melius possint fieri, adnota; tum ad iram, audaciam, timorem, amorem, cui rei adhæret, ut possit corrigi. 5. Minimos actus virtutum, sed sæpissimè eliciendo. 6. Non differendo in aliud tempus.

V.

Vniri DEO. 1. Crebrò passionis Christi recordando, ut praxibus se-

quen-

quentibus ad singulas actiones, ostendemus. 2. Ad minimas actiones, a ſu intentiones altiſſimas frequentiſſimè habendo. 3. Quamlibet rem cũ Deo conferendo. v. g. *florem* vides, dic: Quantò illo pulchrior Deus meus! &c. *Murum*, O fortitudo mea! deinde dabit Deus guſtum, ut in longis orationibus hærere poſſis, & alia lumina inſpirabit, quid pro illo faciendum erit, dummodo conſtanter agas.

VI.

Cavenda interim. 1. Ne de diuturnitate laboris in virtute cogites, ne tædio corripiaris. 2. Ne variorum conſiliis regaris, ſed unum prudentem elige. 3. Ne etiamſi non ſapiat, aliquâ die omittas curſum rerum, quia rurſus ac ſi de novo, erit difficilis. 4. Ne axiomata ſæcularia ſequaris. 5. Ne quidvis quod in libro ſpirituali invenis velis facere, ſed ſolùm quod tuo propoſito ſervit. 6. Ne aliquid celes tuum Confeſſarium

aut

aut diversos adeas, 7. Ne nimis te unâ die exteriùs mortifices, aut jejunes. 8. Ne ab una re facilè ad aliam transeas. 9. Ne tristitiæ te permittas. 10. Ne si in peccatum incidas, differras confessionem. 11. Ne alii sciant tua bona opera, præter Confessarium. 12. Ne nimiam confidentiam, aut familiaritatem cum ullo contrahas.

VII.

Sic autem incipe.

Ante omnia puritatem conscientiæ per confessionem, devotionem acquires, meditando quotidie. 2. Cura eradicare mala. 3. Satisfacere pro peccatis. Sic autem incipies. 1. Adnota defectus in quos laberis. 2. Cõpone tibi modos quamvis actionem optimè expediendi. 3. Fac tibi distributionem, ut fieri potest, temporis. 4. Desiderium efficiendi proposita, per lectionem spiritualem, inflamma. 5. Ora à Deo auxilium. 6. Propo-

Propositum habe, omnia tibi contraria faciendi. 7. Confice tibi actus virtutum, & ab una incipe v. g. humilitate, ejus singulos actus, singulis septimanis per examen particulare, acquirendo: maximè tendendo, ut cognoscas, quàm tu sis vilis, & quàm Deus excellens, in ordine ad hoc, quantùm illi à te serviri par sit, recogitando beneficia ejus. 8. Ut non turberis, conformitatem cum voluntate Dei cura, quod fiet, si te resolvas ad famam, infamiam, sanitatem, morbos, &c. Siquidem hæc sunt media, ad finem per quorum alia, alios ad se ducit, non per alia. unde lætatur talis homo, etiamsi adversa accidant, partim quia Deus, qui est tibi amantissimus ea immittit, & nõ potest malo fine. Hinc homo eligit vitæ statum, qui sit conformis voluntati Divinæ, & sæpè ad hoc se offert Deo. 9. Nec quidem spiritualibus rebus oblectatur, quatenus su-

an bonum sunt, sibi sapiunt, sed ut ad Deum ducunt. Unde æquè omnia in ariditate facit, sine lumine. Imò consolationes non vult; quia amoris proprii aliquid afferunt, & in hoc summè se fundat. 10. Non immoretur multùm luminibus à Deo datis ob periculum superbiæ, illusionum; nec pergat per discursum in iis, tum magis agebuntur, idq; ad practica attendat, etsi non cum tanta voluptate. 11. Purissimam propter Deũ, & non se, habeat intentionem. 12. Omnes respectus humanos frangat, v.g. *qui videbunt*. 13. Nihil ordinariarum actionum propter devotiones suas omittat, quia hoc esset magis suam voluntatem, quàm Dei facere. 14. Eligat inter duas res, eam, quæ plùs sibi est contraria. 15. Plùs ponendum in iis actionibus, quæ cum difficultate exercentur, quia & magis meritoriæ, & habitus inducunt, quia in consolatione Deus pro nobis agit,

ficut in recenter converfis Novitiis, fed hi poft tales actus parum virtutis habent. 16. Si nihil poffit agere, actus conformitatis cum voluntate Dei eliciat, & agnofcat fe effe indignum, ut Deus det illi vires, & tempus ad aliquid boni agendum. 17. Nulla vi ab actibus virtutum confvetis, nulloq; difguftu &c. permittas te abripi.

VIII.

1. Singulis menfibus fac reflexionem fupra tua propofita, regulas, fenfus, actiones. 2. Singulis feptimanis unam facias meditationem de fine creationis, & vocationis, 3. Singulis mẽfibus revide, fi quid eft in rebus tuis, quod fi periret, te turbaret: illud fubijce Patri Spirituali. 4. Examen particulare perficias bis in dié. 5. In fingulas hebd. die Dominico, præfcribe tibi mortificationes. 6. Aliquid contrarium voluntati fac quotidié, in fabbato per quadrantem cogita,

gita, quid te maximè posset affligere, si accideret, ad illud te resolve, & hos actus tota septimanâ cum conformatione ad Dei voluntatem fac, & quod tibi difficillimum factu, fac. 7. Vitas SS. lege. 8. Ex quavis confessione accipe unum peccatū, quod specialiter caveas. 9. In omnibus actionibus excogites, quas mortificationes adhibere possis. 10. Unam actionem singulis septimanis nobilissimè facias. 11. Gratias frequens age pro vocatione ad tuum statum. 12. Si quis te offendat, ora pro eo. 13. Eundo cubitum, cogita quid pro cœlo hac die fecisti, & quo devenires, si morereris. 14. Actus tibi virtutū conficias. 15. Quid grave factu est, hoc sæpè fac. 16. Omnia facta aliena excuses. 17. Non cures multa conscribere spiritualia, sed agas. 18. Statim incipias. 19. Aliqui impotentes animo, & non domitarum passionum, corpore alterantur, fun-

dant, tremant, desiderio profectû, & interim minima occasione in ri &c. cadunt: hoc est passionem, non voluntatis motum habere, & sæpè; etsi est à Deo hæc sensualitas, sine sificaci voluntate est; quia habet se per modum auxilii excitantis voluntatem. Oportet autem habere verũ desiderium efficax, etsi sine his corporis alterationibus, ut habet operarius conductus, laborandi. Deus in quiete operatur, dæmon cum turbis. Hoc benè nota.

Causa, Signa, Remedia Tepiditatis.

PRAXIS TERTIA.

I.

1. SPiritus, est quædam alacritas ad spiritualiter agendum; *Tepiditas*, est ignavia quædam. Causæ hujus. 1. Nimia cum hominibus conversatio propter otium terendum, &

& fugam disciplinæ. 2. Neglectus meditationis. 3. Et examinis tam generalis, quàm particularis, per quod dum quis non intuetur sua vulnera, ea non curat. 6. Satietas, & tædium rerum spiritualium, cum desiderio aliarum novarum. 7. Superiorum qui curam nostri habent, negligentia, & nimia dissimulatio; debet enim esse materna cura sine imperio, sed cum lenitate, & provisione temporalium, aliàs nec eorum dicta curabuntur.

II.

Signa in communi, 1. Raró & cum tædio orare. 2. Persunctorium examen. 3. Agere, quia talis consvetudo. 4. Contemptus venialium, & casisticus modus agendi, hoc non est mortale. Ergo faciam. 5. Aversio à superioribus, & disciplina, per consequens; nam hæc conjuncta in fervente. 6. In oculis superiorum modestiam simulare, & coram similibus

sui esse dissolutum. 7. Ea, ad quæ ex regula, vel mandato superiorum tenetur, negligere: quæ ipse constituit, ferventer agere, & in hoc scrupulis agi, & non in illo, quod est idolum propriæ voluntatis, regulam emendare.

Signa in incipientibus. 1. Non desiderare puritatem animæ. 2. Venialia non æstimare. 3. Non mortificare passiones, & externas mortificationes negligere. 4. Præfidere in tentatione, nec occasiones fugere. 5. Instinctus & monita differre, vilipendere. 6. Effundi in actiones externas, otium amare, vix se colligere. 7. Iocari, & alienos mores liberè taxare, colloquia spiritualia contemnere. 8. Recreationes, cibum, potum, appetere. 9. Examina leviter facere, 10. Confiteri ex usu.

In illuminativa via signa: 1. Mediocri virtute esse contentum, 2. Non elicere frequenter actus internos. 3.

Et

Et externos actus virtutum sine intentione. 4. Non contendere ad perfectam observationem regularũ, & votorum. 5. Non curare purissimam intentionem. 6. Non appetere officia vilia. 7. Otium amare, labores fugere. 8. Otiosè tempus perdere. 9. Non esse indifferentem. 10. Examen particulare non seriò instituere.

In unitiva via. 1. Communionem Sacramentalem aut spiritualem languidè obire. 2. Librum spiritualem aut omittere, aut leviter legere, spiritualia colloquia non quærere. 3. Rarò se supra actiones suas reflectere, raræ jaculatoriæ, & memoria præsentiæ Dei. 4. Actus internos, potissimum amoris Dei, & proximi frigidè instituere. 5. Actus externos virtutum sine devotione. 6. Purissimam intentionem non habere. 7. Zelum animarum relinquere, saltem exemplo, oratione, monitis, 8. Lan-

gvere in affectu erga B. V. Crucifixũ, Sacramentum. Velle mediocriter esse perfectum.

III.

Radices horum. 1. Neglectus mortificandi passiones. 2. Timor laborum pro perfectione. 3. Præsumptio de suis viribus. 4. Appetitus vanæ gloriæ. 5. Indulgere sibi in cibo, potu, recreatione. 6. Negligenter ordinarias actiones facere. 7. Diffidentia cum superiore, & Patre Spirituali. 8. Diffidentia, & in providentiam Dei non projectio. 9. Non reflectere se supra suas actiones. 10. Sollicitudo de futuris, vel præsentibus. 11. Ingratitudo præsertim pro vocatione.

IV.

Remedia. 1. Silentium. 2. Cave temeraria judicia, & taxationes aliorum. 3. Solitudo. 4. Contemptus respectuum humanorum, & oblocutionum, imò appetitus earum. 5. Mini-

Minima curare, quæ Deo placent, & venialium fuga. 6. Constantia in bono. 7. Custodia sensuum, & passionum repressio. 8. Meditatio divinorum, & præsentiæ Dei. 9. Spiritualia colloquia in recreatione. 10. Reflexio frequens supra actiones. 11. Præscriptio ordinis, & modus eas peragendi describatur, ut fiat intentio, defectuum in ea evitatio, virtutum exercitium, mortificatio: proponere sibi ad imitandum Christum, aut aliquem è SS. Examen de his ipsis pũctis. 12. Non imitari alios quomodo vivant, sed quomodo debent.

V.

Motiva hæc? *Quæ Soliloq.* Quare non sum sanctior.

VI. *Fiat*

Renovatio annua. Menstrua. Hebdomadaria. Diurna. *Annua.* 1. Quomodo te geris respectu Dei: id est in oratione, precibus, sacro, Confess. Commun. 2. Quomodo respectu

Superiorum, quæ reverentia, obedientia. Erga *pares*, charitasne carnalis, aut humana; potiùs erga hunc, quàm illum. 4. Erga *subditos*: an æqualis cura, lenitas, provisio. 5. *Erga te quoad* corpus, & animam, sensus, passiones, commoditates, virtutes. 6. Vota. 7. Regulas, consvetudines, & officium. 8. Ordinem domesticum, temporis distributioné, examina. 9. Mores externi, an non singulares, aliorum offensivi. 10. Internæ actiones. 11. Externæ ut in jis non nimis effundaris, & an omitti non possint. 12. Passiones, habitus, labor circa virtutes. Hæc notanda, scripto: hæc in examinibus, & meditatione corrigenda. In hoc summa est, ut potiùs reformentur actiones quotidianæ, quàm ita, ut multùm oretur.

Menstrua. 1. *Fundamentum* est, imitatio Christi, gratitudo pro vocatione, regularum revisio, conformi-

tas cum voluntate Dei quoad superiores, iussa, loca. 2. Examina propensionis, Mortificatio qualis, habitus, occasiones peccatorum, tentationes, persvasiones circa te tuæ. 3. Interna Oratio, Sacrum, Communio &c. 4. Externa modestia, conversatio, somnus, recreatio, labor, imperia.

Hebdomadaria. Hæc examina. 1. Meditationes quo fructu. 2. Usus Iaculatoriarum. 3. Elevatio mentis. 4. An te reflectas ad actiones. 5. Quas regulas sæpiùs violes, ritus, consvetudines. 6. Examina. 7. Modus agendi cum superioribus, & externis. 8. Materia colloquiorum. 9. Mortificationes. 10. Lectio libri spiritualis. 11. Actus interni. 12. Officium.

Diurna. Manè fiat, intentionem elice ad omnes actiones, & quòd nil velis contra gloriam Dei, fortè est hæc ultima dies: commenda te Deo in venerabili Sacramento: & opem implo-

implora. Fieri etiam potest renovatio in festis celebrioribus, & in anniversario tuæ vocationis.

V.

Hæc proposita faciat. 1. Nunquã voluntariè deliberatè peccare. 2. Etiam indeliberatè quàm rarissimè. 3. Nil admittere defectûs in rebus cultûs Dei. 4. Nullam regulam transgredi. 5. Colloquia spiritualia deinceps facere. 6. Cautè vitare eos, qui inducunt ad defectus. 7. Quotidianas actiones meliùs facere. 8. Clamores, & risum cavere. 9. Cum magis spiritualibus agere. 10. De nulla re queri. 11. Omnia meliùs explicare, nil damnare 12. Omnia iussa exequi sine excusatione. 13. Non eligere nisi quod obedientia vult. 14. Non quærere promoveri ad officia. 15. Post Communionem saltem mediâ horâ orare, deinde librum spiritualem legere. 16 Quidquid temporis vacui in devotionem vertere.

17 Singulas actiones DEO offerre. 18. Appetere, & amare adversa. 19. Ob sermones humanos nil omittere. 20. Sæpe reflecti supra actiones.

Hæc verò cavenda. 1. Quærere officia altiora. 2. Habitationem commodiorem. 3. Gratiam eorum qui possunt promovere. 4. Fugere devotiones. 5. Otiosa quærere colloquia. 6. Patronos quærere, ut tuum desiderium fiet. 7. Murmurare contra ordinationes, quæ non placent. 8. Commoditatem in cibo, potu, somno appetere. 9. Plùs dormire, quàm opus, 10. Alios arguere, perstringere. 11. Taxare. 12. Rixari. 13. Exprobrare,

VI.

Emendanda interiùs. 1. Memoria, si sæpius de alijs cogitet quàm de DEO. 2. Si non sæpe memorat beneficia Dei cum gratibus. 3. Peccata sine nausea recolit, in vanitatibus præteritis complacet. 4. Si est benefacto-

rum oblivio. 5. Iniuriarum. 6. Vel sæcularium inutilium recordatio.

Intellectus. 1. Si nescit, quæ teneris scire. 2. Si temerariè inconsideratè agit. 3. Suspicatur, iudicat, cogitat lubricè de fide, castitate, proximis, vocatione. 4. An axiomata sæcularia restent, & respectus humani. 5. Si non pluris æstimat spiritualia, quàm temporalia. 6. Pertinax, & suo iudicio, & sibi confidens. 7. Inconstans in proposito. 8. Voluntas inobediens Deo, Confessario, Parentibus. 9. Si non soli Deo quærit placere. 10. Item vide quid amat aut fugit.

Externa emendanda. Oculi, 1. modesti. 2. Non sistentes in obiectis periculosis. 3. An mortificentur.

Aures. Si amantes scurrilia, detractiones. 2. Vanam laudem propriam. 3. Oderunt alios laudari. 4. Spiritualia. 5. monita. Nasus, odores quærit non necessarios. Tactus

Gu-

Gustus, curiosos cibos, ante tempus, ultra opus.

Lingua. Si murmurans. 2. Detrahens. 3. Pungens. 4. Mendax. 5. Iurans. 6. Scurrilis. 7. Verba otiosa, aut iocos lubricos profert. 8. Laudem propriam. 6. Adulatoria. 10. Excusans se. 11. Silens ubi opus loqui.

Imaginatio. 1. Si indecora. 2. Scurrilia, 3. Fœda. 4. Vindictam. 5. Inutilia si verser.

Iram. 1. Si levi causâ, 2. Si citò. 3. Si non moderaris.

Actiones. 1. Si sine peccato. 2. In tentione sublimi. 3. Tempus implent. 4. Suo tempore. 5. Cùm fervore. 6. Reflexio sit supra illas.

VIII.

Vitia periculosiora. 1. Iudicia, detractio. 2. Mora in cogitatione turpi. 3. Consortium eorum, qui ad defectus ducunt. 4. Defigere intuitum in aliquo. 5. Volens, & deliberatus lapsus in veniale.

Itē,

Item, Non libenter ad superiorem aut Confessarium deferri. 2. Scandalosas actiones proximi, cùm possis, non corrigere. 3. Subdolè cum Superiore aut Confessario agere. 4. Eos contemnere, qui nomine Superiorum iubent. 5. Mentiri volens. 6. Alienas actiones carpere. 7. Murmurare contra Superiores, & eorum ordinationes. 8. Et ne serventur, alios incitare. 9. Rixari. 10. Facere conventicula, 11. Libros lubricos legere, audire. 12. Iram non tenere.

VIII.

Colloquiorum spiritualium materiem tibi compara. 1. v. g. Quid lectum ad mensam, si legi solet. 2. Quid heri in libro spirituali legisti. 3. Quærere, quomodo hæc vel illa virtus acquirenda. 4. Vitas SS. 5. Aliquem locum scripturæ quomodo intelligendus. 6. De titulis B. V. & Christi in Litanijs descriptis. 7. De Cæremonijs Sacramentorum, Breviarii,

arij, festorum. 8. De initijs tui ordinis. 9. Quomodo fides, & Ecclesia crevit. 10. De Sanctis tui ordinis. 11. De vocatione, regulis. 12. Novissimis. 13. Iudicijs occultis, 14. Miserijs sæcularium. 15. Bono religiosorum.

IX.

Notas Viri Spiritualis acquirere.

Erga DEVM *hæ sunt Notæ.*

1. FUgit omnia, quæ *Deo displicent*, ut peccata, defectus. 2. Perfectè agit actiones ordinarias. 3. Patitur amori proprio contraria, ut iniurias, pœnas, monita, falsas delationes, negationes facultatum, ad abiecta officia ordinationem. 4. Perfectiora, seu magis confusiva eligit.

Erga Superiores. 1. Nullum officium petit. 2. Nunquam eorum acta culpat. 3. Non se excusat accusatus, nisi agatur de Dei gloria, vel illi imperent. 4. A nullo labore se excusat.

Erga

Erga Domesticos. 1. Nequaquam verbo, aut mente aliena damnat. 2. Nihil dicit de ullo, nisi quod de amicissimo diceret. 3. Neminem offendit. 4. Nil negat rogatus, quod facere, & dare potest.

Erga externos. 1. Nil dicit coram illis, cuius eum pœniteret, si illi fierent hostes. 2. Non famulum, aut uxorem alicui conquirit. 3. Nil quod umbra sit scandali agit. 4. Nulla obsequia promittit, quæ putat Superioribus displicitura.

Erga se. 1. Ita ubiq; agit, ut si deprehenderetur non erubesceret. 2. Sic vivit, ut mori subitò non timeat. 3. Singulis diebus in eo apparet profectus. 4. Totum tempus meritoriè expendit.

X.

Inchoare. 1. Fac distributionem temporis. 2. Defectus externos, maximè, pro examine particulari conscribe. Eos hic sume ex numero secundo.

rando. 3. Lectionem libri spiritualis cura. 4. Conscribe devotiones, ne quid sit nimis. 5. Item mortificationes pro integra septimana. 6. Modos, quamvis actionem expediendi. 7. Hæc subjice Patri Spirituali. 8. Hæc relege, & forma singulis mensibus, & ita operari incipe. 9. Singulis septimanis singulorum Patri Spirituali reddas rationem. 10. Forma practica proposita. Tum principia aliqua apprehende v. g. solum peccare est malum, alia omnia possum facere. Sic confundi non est peccatum, humiliari, convitianti non respondere &c.

Diurna Memoria Passionis Dominicæ.

PRAXIS QUARTA.

SUrgendo. Per surrectionem tuam Domine I. C. quando dixisti in horto, *Surgite eamus*: da mihi virtutem

tem N. & præserva me à vitio N. hanc actionem meam veluti Christi tui, suscipe Deus Pater in unione illius similis actionis.

Indusium assumendo, aspiciendo, tangendo. Per vestem illam albam, quâ es indutus apud Herodem, Domine I. C. da mihi virtutem N, &c, *ut priùs*.

Thoracem. Per chlamydem, quâ es à militibus in prætorio indutus, Domine I. C. da mihi &c.

Caligas. Per velum quo es in cruce velatus Domine I. C. da mihi &c.

Tibialia vel quid simile. Per crura tua non fracta in Cruce, Domine I. C. da mihi &c.

Calceos. Per fixuram pedum tuorum Domine I. C. da &c.

Pileum. Per spineam coronam tuam Domine I. C. &c.

Pallium. Per vestem tuam, quæ non est scissa à militibus, Domine I. C. da mihi.

Lavans

Lavando te. Per contemptum tuũ quem habuisti, quando Pilatus manus abluit, Domine I. C. &c.

Orando. Per orationem tuam in horto &c.

Scribendo. Per inscriptionem illius tituli in Cruce, *IESVS Nazarenus &c.* Domine I. C. &c.

Legendo. Per confusionem, quam habuisti, quando legebant inscriptionem Crucis tuæ, Domine I. C. &c.

Audiendo alios loquentes. Per afflictionem tuam, quam habuisti, quando clamabatur *Crucifige &c.*

Colloquendo. Per coloquium tuum, quod habuisti de Cruce cum Matre, &c.

Videndo feminas. Per illam vocem tuam, quâ dixisti mulieribus: *Nolite flere super me, sed super filios vestros &c.*

Videndo viros. Per illum aspectum, quô aspexisti Iudices tuos &c.

Eundo per plateam. Per bajulationẽ Crucis tuæ, &c.

Ad

Ad mensam eundo. Per ultimam cœnam tuam, &c.

Comedendo. Per SS.mi Sacramenti in ultima cœna institutionem, &c.

Bibendo. Per fel & acetum, tibi in Cruce propinatum. &c.

Sedendo. Per Consilium illud, quod impii Iudices de te fecerunt. &c.

Ludendo. Per contemptum illum, quem habuisti, quando milites in tuam vestem aleas miserunt. &c.

Ad templum eundo. Per illam calumniam, quam passus es, cùm diceremis templum, diruturus, & in triduo reædificaturus. &c.

Campanam audiendo. Per illud signum, quod datum est militibus, ut in Crucem rapereris. &c.

Solem aspiciendo. Per mortem tuam, quando sol obscuratus. &c.

In lecto iacendo. Per mortem, & sepulturam tuam, &c.

Chirothecas. Per transfixionem manuum tuarum.

Arbo-

Arbores. Per lignum Crucis tuæ, &c.

Aquam. Per lacrymas tuas, & Matris tuæ &c. Et lateris aquam.

Atramentum. Per illud lutum, in quo te volutarunt, trahendo ad judices.

Librum. Per decretum, quod est in latum mortis &c.

Ambulando. Per viam tuam, quam habuisti ad Crucem &c.

Sudando. Per sangvineum tuum sudorem in horto &c.

Sitiendo. Per sitim tuam in Cruce, &c.

Lapides. Per scissuram petrarum in morte tua &c.

Strophiolum. Per velum illud Veronicæ, in quo faciem tuam expressisti, bajulando Crucem, &c.

Domos. Per afflictionem tuam, quã habuisti in domo Caiphæ, &c.

Loca fœtentia. Per carcerem tuum fœtidum, in quo positus eras per noctem apud Annam, &c.

Schola. Per calumniam, quam passus es, quando de falsa doctrina accusabaris &c.

Socii. Per fugam omnium discipulorum à te in horto, &c.

Sacerdotes. Per ea, quæ passus es in domo Sacerdotum, &c.

Turris. Per curiam Ierosolymitanam, in qua es condemnatus &c.

Mons. Per montem Calvariæ, in quo es crucifixus,

Detractiones audiendo. Per tribulationem quam habuisti, dum dicerent, *Si Filius Dei est, descendat de Cruce &c.*

Laudes. Per Mariæ Magdalenæ, & B. Virginis perseverãtiam sub Cruce,

Cantus. Per militum blasphemias, quas in te effuderunt.

Cogitatio turpis. Per flagellationem tuam in medio foro urbis maximæ Ierosolymorum.

Vestes exuendo. Per spoliationem vestium, quando ad Crucem affigebaris. &c.

Hora.

Horologium audiendo. Per horam sextam, quâ mortuus es, clamando: *Eloi Eloi lamma sabbathani, &c.*

Pons. Per viam, quam habuisti per torrentem cedron, &c.

Porta. Per occursum tuum Iudæ, &c.

Inimici. Per affectum tuum, quo dixisti Iudæ, *Amice, &c.*

Amici. Per desertionem tuam ab Apostolis, &c.

Hos vel alios affectus similes elicere, v. g. Gratiarum actionis, compassionis, &c. Idem est de memoria nocturna.

Imitatio Passionis Christi, quæ etiam noctu fieri potest.

PRAXIS QUINTA.

1. LIga manus, ad memoriam vinculorum Christi.

2. Liga oculos, ad memoriam Caiphæ domûs, in qua, hæc facta cum Christo.

3. Aliquâ re asperiore caput religa, memoria sit coronæ.

4. Liga pedes seorsim, & manus singulas, memoria clavorum.

5. Medium te liga, memoria ligati Domini.

6. Crucem habe, & eam pectori superpone, Crucifixionis erit memoria.

7. Disciplinam tecum in lecto dormiturus pone, flagellationis.

8 Tabula te contegas. Memoria sepulchri.

9. Ad latus aliquid durius applica. Memoria Lanceæ.

10. Collum fune præcinge, Comprehensionis in horto.

11. Decussatim per humeros te præcinge. Bajulationis Crucis.

12. Librum capiti suppone. Memoria damnationis ad mortem.

13. Utrinque in lecto circa te pone ligna. In medio latronum pependit.

14 Chartâ, pulvillum in quo jaces tege, ut aliquomodo strepat, Clamatum contra Christum: *Crucifige.*

15. Ad pedes in lecto ponas lapidem, quem, ubi contigeris, recordaberis scissionis petrarum in morte Christi.

16. Rosarium habe è collo. Oratio in horto, aut in cruce, *Deus Deus meus, cur me dereliquisti?*

17. Strophiolum pone penes caput in cervical, Memoria faciei velo Veronicæ impressæ.

18. Strophiolum humefactum itidem ad caput pone. Et recordaberis lacrymarum, & compassionis B. Virginis.

19. Aliquid graviùs tegumento, quo tegeris, superpone. Recordaberis bajulationis Crucis.

20. Aliquo panno aut telâ asperiore te contege. Recordaberis spoliationis vestium sub Cruce: ubi cum

carne, & pelle quibus adhæserant, sunt detractæ.

21. Cum ligno jace in memoriam columnæ.

PRAXIS SEXTA.

Alia Imitatio Passionis Christi.

1. FLagellis te cæde. Ille flagellatus.

2. Humi dormi. Ille in carcere Caiphæ pernoctavit.

3. Si quis tibi quidquid asperi hodie dixerit, perfer, illi clamatum: *Crucifige*.

4. Flecte v. g. scribendo &c, quasi commoditatis gratiâ: ille in horto flexit.

5. Aliquantùm pronus extensis in crucem brachiis in terra jace. Cecidit ille faciem in horto.

6. In mensa, ab eo, quod maximè te oblectaret, abstine. Ille nullo cibo refocillatus ad mortem ductus.

7. Cibo aliquantò plùs ſalis, abſynthii, &c. ut ſvavitatem corrumpas, adde. Ille felle ſaturatus.

8. Toto ſacro in templo in nullam partem oculos move, quæcunq; cauſa invitet. Illi oculi à militibus ligati.

9. Eleemoſynam da ex iis, pro quibus tibi aliqua eſculenta ſvaviora comparares. Ille ultimam guttam ſanguinis, corde aperto largitur.

10. Quæ contingent etſi innocenti, patere. Tulit ille mortem.

11. In angulum aliquem te recipe, maximè dum alii ludunt: & ora per aliquod tempus. Ille in Cruce oravit.

12. Abſtine à recreatione, & ſvavi colloquio. Illius triſtis anima fuit ad mortem.

13. Sile per aliquod tempus. Ille ſiluit apud Herodem.

14. Deſigna tibi, ut v. g. decies in die mentem in Deum eleves. Fecit

ille. *Deus meus ut quid me dereliquisti* In Cruce.

15. Sub paupere jacente in publico stramen recollige, novum fascem illi affer. Ille militibus suas vestes dedit.

16. Templum, aut locum sacrum aut tuum cubiculum verre. Ille nos abluit sangvine.

17. A mensa ita surgas, ut esurias. Sic ille cœnam ultimam edit.

18. Muscas & pulices te infestantes non abige. Sustinuit ille carnifices.

19. Aliquid durius in lectulo sub linteamen pone. Ille in Cruce obdormivit.

20. Sedendo, tergum non acclina. Ille in Cruce non habuit, ubi caput reclinaret.

21. Sedendo, crus cruri non superpone. Illius pedes in clavis pepéderunt.

22. Sta ad molestiam v. g. studendo. Stetit ille coram Herode. 23.

23. Oculos aliquo tempore demissos habe. Clausit ille in Cruce

24. Ipse tibi vestes munda, etsi habeas famulum. Lavit ille pedes Discipulis.

25. Intentionem fac, ut cuiq; operi præmittas. Ita ille, *Tua non mea voluntas fiat*, orabat.

26. Altero loquente non interrũpe ejus sermonem. Ille falsis testibus nil respondit.

27. Sitim, extra mensam non bibendo, feras. Ille dixit *sitio*.

28. Cilicium porta. Illi vestis plagis applicata, pro cilicio fuit.

29. Sedendo, potes aliquos globulos aut lapillos supponere memor qualem ille quietem habuit in domo Caiphæ.

30. Cùm prurit caro non frica. Illi manus affixæ, ne sua vulnera tactu posset lenire.

31. Noctem aliquam sedendo trãsige, Ille noctes duras egit.

32. Iacens manum non expone, nec crura eleva, etsi calor urgeat. Ita ille in sepulchro.

33. Chirothecis non utere. Nudæ illius manus in Cruce.

34. Deambulando viam, elige pejorem v. g. per sulcos, lapides, ita ille ex horto ductus.

35. Ambulando, ita incede, ne ullus strepitus audiatur, illius pedes affixi.

36. Non aspice res oblectantes, Ille in horrido loco Calvariæ moritur.

37. Non egredere cubiculo sine magna necessitate, Ille manibus & pedibus affixus.

38. Somnum à meridie vince. Ille noctem passionis insomnem egit.

39. Etsi caleas, caput ob æstum non detege. Ille spinis coronatus.

40. Manus expansas in altum tene, Illius manus crucifixæ.

41. Odorem nullum adhibe. Fœtidus erat locus Calvariæ. 42.

42. Nullius alterius manus aut corpus attinge. Affixæ illius manus.

43. In te induendo aut exuendo, ita agas, ut nulla pars corporis tui nuda videri possit. Ille nudus in Cruce.

44. Non contende etiam in veris, Ille siluit cùm calumniaretur.

45. Sputa, quæ offendis in via pede obtere. Ille per plateas & lutum raptatus.

46. Stando, nulli rei innitere. Solùm ille clavis innixus.

47. Literæ, si tibi à charis reddantur, eas non statim lege. Exspectavit ille decretum mortis.

48. Caput non frica, nec os manu attinge, sine necessitate, aut aliquid tale, cui assvevisti. Ille in passione suam voluntatem non fecit.

49. Moderatum frigus patere: Tulit ille in Cruce nudus.

50. Lapillos aut pisum calceo impone. Ille in clavis stetit.

51. Manus aculeatis armillis præcinge. Ligatæ illius funibus.

52. Vulsionem capillorum adhibe, Illi evulsi &c.

53. In bacillo, quem causa otii manu gestas, modicam cruculam habe impressam, ut æmuleris Crucem bajulantem.

54, Crucifixi imaginem insutam, habe vesti prope cor. Ille totâ vitâ, in corde passionem suam gessit.

55. Supra limen portæ icunculam pinge, & cogita quomodo exaltatus ad montem Calvariæ.

56. Quamcunque crucem videris adora. Ille desiderio desiderabat Crucem.

57. Signa frequenter pectus cruce: & ille antequam ei affigeretur, si nō corpore, mente eam amplexus.

58. Cùm bibis, signa signo Crucis potum, & non totam sitim exple: sicut ille in cruce gustavit vinum, myrrhatum.

59. Ambulando te defatiga, ſicut ille de paſſionis die,

60. Occultè ſacculo veſtium impone aliquod pondus, & defer ad imitationem bajulationis Crucis.

61. Si contingat aliquod membrũ dolore affici, imaginare aut cruci cum Chriſto confixum, aut flagellari, aut ſpinis pungi.

62. Re aliquâ aſperâ pedes & manus præcinge, veluti cruci eſſes confixus.

63. Res, quas ex ciſta poſſes ſimul accipere, non accipe, ut frequentiùs adeas teq; fatiges, veluti ſepulchrum Chriſti viſitando, & in illud ſi non te totum, ſaltem manus ponendo.

64. Pſalmum 21. *Deus meus*, frequẽta: quia hunc oráſſe in Cruce Chriſtus dicitur.

65. Rem chariſſimam ſine qua eſſe potes, abaliena. Quia ille nudus pependit.

66. Si curioſitas impellat, ut ali-

quid

quid videas, lustres, te cohibe, quia Dominus tuus affixus est ligno.

67. Sæpè actus fac condonationis iniuriarum, orans cum Christo, *Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt*, etiam imaginandò tibi offensas possibiles.

68. Si eas per plateam, & videas pauperes, misericordiâ moveare, sicut ille è Cruce motus super Matre viduâ, & Ioanne.

69. Eundo ad recreationem vias duriores elige: per tales ille ducebatur ex horto ad Iudices.

70. Aliquam plumam & maculam vesti dum publicè compares, inhærere sine, ille sanguine suam cruentavit.

71. Si contingat labi verbo & errare, te non excusa; nam ille pro stulto habitus ab Herode siluit.

72. Aliquam literam nomini tuo adjice, proponendo velut alterius nominis significativam, vel quasi per

erro.

errorem immiſcendo, ex illis quæ Cruci fuerunt inſcriptæ.

73. Cùm nova narrantur aut aliqua quæ libenter audires, abi. Ille nihil audivit ſolatii, in paſſione.

74. Cùm nova feruntur à cariſſimis, non ſtatim eas lege. Sic ille noluit loqui Herodi, ut ſolatium ex eo acciperes.

75. Cùm quid ingenioſum dicendum occurrerit, ſilentio preme. Sic ille apud Herodem ſiluit.

76. Viſita eos, ad quos via difficilior & magis horres. Ivit ille ad Herodem & Pilatum.

75. Rebus etiam devotionis cariſſimis te exſpolia: imò alterius arbitrio cui velit ille diſtribuendas, committe: curioſas, pulchras, pretioſas non patere. Ille etiam veſtibus & diſcipulis ſpoliatus.

78. Intra pileum habe ex pilis ferreis corollam, quæ tibi in mentem coronam ſpineam reducat.

79. Non

79. Non queri de ordinationibus nobis adversis.

80. Actus charitatis exhibere aliis laboriosos.

81. Non adire eos, qui te promovere possint.

82. Non loqui de rebus, quos optas tibi evenire.

83. Fructus novos non tangere.

84. Nullum flosculum decerpe, gratiâ odoris.

85. Disciplinam facere, etsi ut audiaris ab aliis.

86 A nulla te occupatione excusare.

87. Vim facere intellectui ut evidenter mala facta proximi optimè explicet. Similia enim in Christo passo elucent.

Modi colendi Christum passum.

PRAXIS SEPTIMA.

1. HAbe eleganter sculptam ejus imaginem, & ei officia boni

ulici exhibe, manè v. g. ſaluta ndo, genuflectendo, caput aperiendo &c.

2. Conſtitue te coram illo nudis pedibus, de collo funis pendeat, & te illi in mancipium conſecra: & de illius licentiæ pedes ejus oſculare.

3 Praxes colendi B. Virginem huc accomodari aliquæ poſſunt.

4 Depone in terra Crucifixum, cum candelis duabus accenſis, & eas adorationes ei exhibe quas ſolet Eccleſia die paraſceves.

5 Crucifixi membra ſingula, tuis applica, ut ea conſecret, obſignet.

6 Peccata tua appende pedibus eius, ut ea expiet.

7. Neceſſitates tuas eius pedibus appende, ut ſic ſaltem in ſcripto ores ſine ceſſatione:

8 Sub Crucifixo ſede, ad pedes eius te projiciendo: veluti Magdalena.

9 Canes, Lazari ulcera lingebant, tu ſæpe velut catellus vulnera Chriſti deoſculare.

10 Eun-

10. Eundo cubitum, examinando te, ei bona opera, veluti flores affer, proponendo posterâ die plures ei te allaturum.

11 Si munusculum aliquod tibi detur, illi integrè redde, depone.

12 Muta subinde cum illo coronā, illi impone floream, tibi accipe spineam illius, & eâ die te in aliquo mortifica.

13 Cùm transis imaginem eius, reflexam exhibe reverentiam.

14 Habe instrumenta passionis eius, & iam hoc, iam illud tecum defer.

15 Dum hora sonat: per aliquod vulnus ora, [&] passionem per horas dispone, additis actibus timoris, amoris, fiduciæ, humilitatis.

16 Singulis diebus aliquod membrum Passionis recogita. v. g. nunc septem effusiones sangvinis, nunc clavos & lanceam, nunc septẽ verba in cruce prolata, nunc 30. argente-

os,

os, nunc instruméta passionis, nunc stationes, nunc horas, quibus passus, nunc aculeos spinarum, nunc membra in quibus maximè passus, & singula saluta &c. &c.

17 Litanias dolorum eius confice & dic.

18 Examen conscientiæ fac per vulnera Christi, ad caput lumen pete, ad dextram pro beneficijs gratias age, &c.

19 Missam audi, in singulis actionibus sacerdotis, mysteria recogitando.

20 Orationem dominicam, passione Christi adorna. Ut. *Fiat voluntas tua &c.* Sicut orâsti in horto. *Adveniat regnum*, per spineam coronam dum regnum tuum illusum, *sanctificetur nomen* per Crucifixionem &c. *Panem* per Euchariſtiam. &c.

21 Septem locos in quibus passus est, in domo tua disigna: & eos subinde adi, & imaginibus quæ passus referentibus, instrue &c.

22 Habe prope ianuam Crucifixum, eum osculare, quoties intras.

23 In communione imaginare te latus Christi sugere.

24 Numisma ad Rosarium, vel icunculam habe Passionis Christi.

25 Coronam vulnerum eius recitare, id est vel 5. Pater, Ave, vel quinquies quinq; Pater, Ave, vel quinquies Pater Ave, in honorē vulnerum eius.

26 Feriâ 6. curare sacrum fieri de Passione Christi.

27 Die Dominicâ caput, die 2. pedis dextri vulnus. Feriâ 3. sinistri, Feriâ 4. lateris. 5. Manûs dextræ. 6. Manûs sinistræ. Sabbato reliqua omnia colere. Omnes eò actiones dirigendo.

28 Meditari, Quis? à quibus? pro quibus? Quid? Quantùm? quomodo? ubi? quando? Cur? patiatur. In fama, corpore &c.

29 Vulnera depicta per domum, dispo-

spone cum lemmate Amoris,
30 Tot actus elicere, quot guttas
chrymarum suâ vitâ profudit: id est
. millia & 200. Quot guttas su-
ris in horto id est 97. millia 305.
illia. Quot plagas ad columnam,
est 6666. Quoties caput eius spi-
læsum, id est 1000. vel vulneri-
is. 300. à spinis 72. decies refixis.
uttas fudit è vulneribus 1200. Su-
itia 900. Gemitus lethales 19. Ter-
res mortiferos 162. dolores mortis
666. internos dolores 7. In collo
ssus 120. In facie 110. ad os 30. In
dorso 80. in pectore 43. in capite 80.
in lateribus 38. in humeris 62. in lū-
bis 28. in brachijs 40.

31 Vias eius cum cruce deambula-
re, singulos passus osculando, sunt
autem ad calvariam à Prætorio pas-
sus cruenti 1321. Prostratus [in ter-
ram 13. conculcatus 170, crinibus trac-
ctus 350. per barbam 58.

32 Præcinge, te per humerum re

aspe-

aſperâ in memoriam crucis, quæ 15. longa pedes, pondo 200. continebat.

33 Gratias age pro ſingulis annis ab initio mundi, id eſt 4086. quòd illum tot non expectâris uti SS. Patres, vel B. V. annos recolere per totidem Ave Maria 47. qui ad paſſionē Chriſti, fuerunt.

34 Varios affectus elicere. *Admirationis* de te, & illo. *Compaſſionis*, doloris de peccatis. *Compenſationis*, *Propoſiti*. *Gratitudinis*, & gratiarum actionis, *Conformitatis* cum voluntate Dei, *Amoris* Dei & proximi.

35 Cogita te ire per Choros Angelorum, Apoſtolorum, Pontificum, Martyrum, Confeſſorum, Virginum, Patrum, Doctorum compatientium Chriſto.

36 Certis diebus inducere aliquem ad cultum Paſſionis Dominicæ, vel in honorem eius ad abſtinendum à peccato.

37 Cruculam gerere cum quinque claviculis acutis, quæ te pungat.

38 Orationes certas, uti Litanias, Officia de S. Cruce. Quinq; Ps. in memoriam vulnerum sumptos ex Breviario Feriæ 6. dicere potes.

39 In honorem 5. effusionum lachrymarum orare. In Cunis, Circũcisione, excitatione Lazari, super Ierusalem, in horto, vel de 4. clavis & lancea. Vel de 30. argenteis, vel de instrumentis Passionis, meditari.

40 Stationes 18. habuit Christus: has facere potes.

41 Vias eius deambulare dolorosas ad singulos passus dicendo aliquam iaculatoriam. A loco agoniæ ad locum captivitatis 40. hinc ad Annæ domum 2360. hinc ad Caipham 330. hinc ad Pilatum 1000. hinc ad Herodem 350. deinde rursus ad Pilatum per aliam viam 600. Cruentæ autem viæ, à domo Pilatii ad locum impositionis Crucis 26. hinc ad locum ubi fuit

Cruce lapſus 80. hinc ad locum ubi ei Mater occurrit 64. & pes, 1. hinc ad locum ubi angariatus Cyreneus 71. pes 1. & dim. hinc ad portam iudiciariam, ubi ſecundò lapſus 191. pes 1. & dimid. hinc ad locum ubi mulieres allocutus 348. pes 1. & dimid. hinc ad radicem montis Calvariæ ubi tertio cecidit, 161. & dimid. Hinc ad locum ubi veſtibus ſpoliatus 18. Hinc ad locum ubi Cruci affigitur, 12. hinc ad locum in quo crucifigitur 14. A loco Crucis ad ſepulchrum 108. Univerſi paſſus duorum pedum & medij 5756. pes 1. & dimid.

42 In memoriam temporis, quod exegit horis in domo Caiphæ circiter 4. in Prætorio 4. in monte Calvariæ ferè 7. In cruce vivens ultra 4. In cruce mortuus circiter 2. In ſepulchro 33. horas.

43 Expanſis brachijs ſtare ad fatigationem.

44 Titulos forma Chriſto paſſo,

v. g. Incentivum amoris &c.

45 Vel fac aliquid in honorem 12. præcipuorum dolorum in corpore.

46 Verba recole unâ die, quæ locutus Patri. Secundâ Matri. 3. Discipulis. 4. Iudæ. 5. Militibus. 6. Petro. 7. Caiphæ. 8. Annæ. 9. Pilato. 10. Mulieribus. 11. Latroni.

47 Inſtitue devotionem in honorem ſpecialium deſpectuum. Qualis, 1. venditio. 2. Deductio in urbem 3. alapæ, 4. ſputa. 5. Negatio Petri. 6. Flagra. 7. Spinæ. 8. Purpura. 9. Arundo. 10. Clamores, *Tolle, tolle.* 11. Prælatio Barabbæ. 12. Damnatio. 13. Baiulatio Crucis. 14. Fellis & aceti propinatio. 15. Blaſphemia populi & latronis. 16. Suſpenſio inter latrones. 17. Lateris apertio.

48 Titulos dignitatis conſcribere quos ſibi promeruit, ut *Pater futuri ſæculi &c. Primus prædeſtinatorum.*

49 Hiſtorias & exempla devotorum erga Paſſionem, legere, narrare.

50 Petere eas virtutes quas in quavis passione fecit.

51 Anthitheta formare. Ut Immortalis moritur, Iustissimus damnatur, fortissimus succumbit, &c.

52 Instrumenta Passionis Dominicæ, nunc unum, nunc aliud deferre.

53 Figuras Passionis Dominicæ colligere, ex illis, Litanias facere: ut de Isaac. &c.

54 Figuras crucis ex scriptura; ut serpentem æneum &c.

55 Ex symbolis, ut Agnus occisus ab initio mundi &c. Sumere iaculatoriam, & eam iuxta globulos Rosarij, locò *Ave Maria* decurrere.

Modi colendi B. Virginem.

PRAXIS VIII.

1. Cùm orare ad eam incipis, prius dic. *Dignare me laudare &c.*

2 Postquam desivisti orare, roga ut Angeli suppleant.

3 Lan-

3 Lampas ante eius imagine vel-
lustris sit.
4 Cantiones de ea cura cantari:
compone, conquire.
5 Nomen eius cum reverentia no-
mina, pinge, sculpe.
6 Imagines eius decentissimo lo-
co pone.
7 Quoties imagines transis, ve-
nerare.
8 Ad ianuam imaginem habe, ut
quoties exis & redis, osculeris.
9 Tecum, imaginem eius defer in
pectore.
10 Floribus corona, diademate,
illius imagines.
11 Cultum eius apud alios pro-
cura.
12 Cum imagine illius te cubi-
tum pone.
13 Peregrinationem adi eius sacra
loca, institue.
14 Dimetire tibi vias, quibus se-
quebatur Christum in passione, &
eas obi.

15 Coram altari eius sæpiùs ora, de ea sacrum fieri cura.

16 Officium Immacul. Concept. Rosarium recita,

17 Cùm is ad templum, invita tecum Sanctos, qui eam specialiter coluerunt, ut S. Ildefonsus. Anselmus, Bernardus. &c.

18 Cùm is ambulatum, eam imaginare Christum cum S. Iosepho ducentem.

19 Sanctis eius affinibus devotus esto, ut S. Annæ, Ioachimo. &c. ut posui in libello de S. Anna.

20 Ad templum vade, nunc ut mancipium ad Dominam, ut peregrinus ad portum, ut reus ad Asylum, ut discipulus ad Magistram, ut filius prodigus ad Matrem, Sponsus ad Sponsam, ad Medicam ut infirmus.

21 Hymnos qui incipiunt à literis nominis, dic, ut Magnificat, Ave Maris Stella, Regina Cœli &c. Alma Redemp.

22 In honorem mensium novem, quibus in utero gessit, novies dic Ave &c.

23 In domûs tuæ angulis, dispone varios locos eius cultu celebres. hic Lauretum, hîc Czestochoviam &c. adiectis imaginibus, & in singulis orando, quasi veluti peregrinareris.

24 Manè 5. genu flecte ob 5. mysteria gaudiosa, meridie ob dolorosa, vespere ob gloriosa, addito Salve, 6 ...

25 formam osculare, ut eius manus accipides...

26 Ave 12 in honorem 12 prærogativarum.

27 Ave 24. pro singulis horis diei & noctis.

28 Ter Pater gratias agendo SS. Trinitati pro donis, quæ ei contulit.

29 Quidquid petat quis in honorem eius, largire.

30 Singulis diebus in honorem eius, saltem uno vitio abstine.

31 Singulis diebus unam virtutem fac.

32 Singulis, unam actionem fac perfectè.

33 Ei tua proposita consecra.

34 Meditare certis diebus de eius excellentia.

35 Libellos de ea scriptos lege.

36 Sacella illi dedicata verre.

37 Diebus Sabbathi eliges ieiunare, & aliquid pij facere.

38 Iaculatorias ad eam de... dicere, ut *Tota pulchra es &c.* &c.

39 Ora pro illis, qui colunt B. V.

40 Benedic Deo pro creaturis, quæ cultum B. Virgini, ut candelis, quæ ante eius imagines ardent promovent &c.

41 Tot Ave, quot annis vivis, recita in gratiarum actionem.

42 Siste te sub Cruce cũ illa. Ecce Filius tuus, audi quòd te, illi, in Ioanne commendet Christus.

43 Supple eorum vitium qui eam non colunt, dic Salve.

44 Imaginare iam te esse inter choros cœli cum ea lætantium, iam inter eos qui in purgatorio. Nunc ut infans ante Matrem, ut indigens necessitates numerans, ut infans patiens famem, profugus ab hostibus, ut agonizans, ut errans in via.

45 Quoties hora sonat, toties dic *Ave*, & actum amoris elice. Est indulg. dier. 1000 pro dicentibus *Ave Maria*.

46 De ea honorificè loqui, titulos formando, miracula referendo, debes.

47 Tua bona eius tutelæ dedica.

48 Animas è purgatorio plurimas libera, ut pro te in cœlo ferventiùs B. Virginem colant.

49 Surgendo, prima cogitatio sit de B. Virgine, noctu ultima.

50 Nullum negotium incipias, nisi priùs illi commendes.

51 Sodalitates illius ini & Confraternitates.

52 Hortare alios ut coronam ejus dicant.

53 Cùm tibi aliquid bene succedit illi age grates.

54 Benedictiones eius forma v. g. *Benedicite eam centies millies Angeli, vicies millies Archangeli*, id per choros Angelorum, vel Sanctorum, fac.

55 Rosarium illius in pretiosiore cista serva.

56 Ave inscriptum tabella è collo suspensum habe, & illud rebus quas servari velis immisce.

57 In honorem festorum eius quæ celebrantur, dic toties *Ave*.

58 In honorem effusionum lachrymarum quas effudit, ad singulas effusiones sangvinis Christi. Orationes fac.

59 Solare B. V. septem dolores.

60 Offer cultus Religionum variarũ per ordinem, qui eam colunt, & inter singulos tuum *Ave*.

61 Tuas actiones in unione actionum

num B. V. offer, & eas imitari conare.

62 Despońde te B. V. per annulũ ei consecratum,

63 In signum mancipij pedicas è collo gesta.

64 Sacrũ sic audi. Introibo, quòd reclinavit in præsepio. Epist. Circumcidendum obtulit. Evangel. Valedixit ei Christus eundo ad passionem. Offert: cum Mulieribus flevit. Elev. obtulit eius sangvinem. Communio. In sepulchrum deposuit.

65 Eundo cubitum, de collo Rosarium suspende: profitendo te in eius laudibus obdormire, & etiam orare velle si posses &c.

66 Supra ianuam domûs tuæ habe eius imaginem.

67 Sunt indulg. plen. cum liberatione animæ ex purgatorio, si ad pulsum manè, meridie, vespere, dicas *Angelus Domini. Ave Maria. Ecce Ancilla, Ave. Et verbum, Ave. Gratiam tuam &c.*

68 Idq; potes facere, etiamsi in pluribus templis pulsetur, plures in compēsationem eorum qui eam non salutant.

69 Votum facere Immac: Conc: cept. defendendæ modo debito.

70 Recitare rosaria; ex iaculatoriis de illa dispone, cùm deambulas, domec ad certum terminum veneris, has iaculatorias, donec ad illum, alias.

71 Rosarium orando privatim, ad singula nomina, flecte genu profundè.

72 In honorem earum imaginum & locorum, quæ eius sunt miraculis clara (uti Lauretum, Czestochovia) ora.

73 Amorem illius, à DEO & Sanctis pete. Illum crebrò desidera, frequenta.

74 Ad illam in negotijs, difficultatibus tuis, & alienis recurre.] Illi ægros, Milites bellantes, peccatores commenda.

75 Benedictionem ab illa pete.
76 Beneficia per illam præstita Tibi, nota.
77 Gratulare sæpiùs eius gloriæ,

PRAXIS NONA.
Dies spiritualis.

SUrgendo statim (signo accepto) te proripe ex obed. si es Religiosus. Ecce surgo ad amandum te DEUS meus,
2 Excitanti te non obmurmura.
3 Ita te indue ut nullam partem tui corporis nudam videas.
4 Adora Eucharistiam, versus illã flectendo, ubi in proximo templo asservatur.
5 Intentionem pro tota die fac. à
6 In unione surrectionis Christi in horto quando dixit, *Surgite eamus.* Hanc exercere actionem.
7 Cum desiderio optimè faciendi, Sine defectu ullo, omnia illã die.

8 Auxilium Divinum invoca.

9 Fac ſine ſtrepitu omnia.

10 In aliquo te mortifica.

11 Deſidera primus venire ad Eucharistiam adorandam,

12 Lectum bene compone.

13 Veſtes ſume, conſiderando Paſſionem Chriſti.

14 Cor Chriſto conſecrato.

15 Flexis genibus. Dic orationem, *Adoro te Sancta Trinitas.* In qua ſunt omnes virtutum actus. Deinde. *O Domina mea Sancta.* Demùm, formulã votorum aut Sodalitatis.

16 Puncta meditationis prævideto.

17 Eundo ad viſitandum V. S. dic 9. Ave, in honorem 9. menſium, quibus in utero geſtavit Filium: in honorem S. Angeli Cuſtodis *Pater noſter*: ut te cuſtodiat.

Praxis. Exprimens ſupradicta iuxta numerum.

1. O Mi amor! ecce ſurgo: ſonet vox tua in auribus meis.

2 Adoro te mi DEus adoratione latriæ & me offero ad ſanctiſſimum tuum beneplacitum in me perficiendum, 3 Tibi vivere, tibi mori, ut faciam guſtum tibi, quem aliquis Sanctos fecit, aut facere poteſt. 4 Surgo in unione ſurrectionis Chriſti in horto, quando dixit, *ſurgite eamus.* 5 Volo propter te, non propter me perfectiſſimè hodie agere, & hoc ad imitationem Chriſti. 6 Tu iuva, ſine quo ſum nihil, niſi malum & peccatum. (*Poſſunt hæc puncta interrumpi, nec ſimul omnia dici, ſed tamen cum reflexione ſupra ſingula, ut corde eos actus elicias quos continent.*) Ad ſingulas veſtes, ut hic in Praxi memoriæ Paſſionis Chriſti vide.

15 Tum flexis genibus *adoratio.* Adoro te SS. Trinitas Pater Fili & Spi-

Spiritus S. DEus meus & omnia. *Gratiarum actio.* Gratias ago tibi pro creatione, redemptione, conservatione, Sanctissimis Sacramentis, vocatione ad hunc statum, *vestem osculare.* Et pro omnibus innumerisq; beneficijs mihi & toti mundo concessis. *Oblatio.* En Domine mi, me totum, & quidquid intra me, ac extra me est, cogitationes, verba, & opera totius vitæ meæ, ac potissimum huius diei in sacratissimo sangvine Filij tui involutum, in tui amorem, ac proximorum salutem tibi offero, dico, consecro. *Propositum non peccandi.* Aufer à me quidquid displicet in me, & da mihi quidquid tibi placet. Dirige me iugiter secundùm sanctissimum tuum beneplacitum, & da per viscera B. V. ut nunquam te offendam, sed semper tuam faciam voluntatem. Perfectionem in spiritu statûs mei, tribue mihi, ut ex me solatium cor tuum Divinum accipiat, reple me sancto

desi-

desiderio, ut te ubiq; quæram & ubiq; inveniam. *Actus alii,* Credo, spero; amo, doleo ô bonum, solum, & unicum meum. Sit, quod agam propter omnes intentiones quas adnotavi. O Domina Sancta Maria. *Formula votorum, aut sodalitatis.* 14. *Cordi manu appositâ sic illud consecrabo.* Dilectissime Domine, inscribo tibi hospitiū cordis & animæ & corporis mei. *Signa cor.* Hæc est domus dilecti mei IESU Nazareni Regis Iudæorum. Ne deseras illam IESU. Adesto Maria. Laudate Dominum omnes gentes. Deinde *Pr. Ave Credo.* Teipsum & Amicos & benefactores tuos Deo commendando. Deniq; examina an hæc omnia impleveris.

Lotio faciei & manuum, Doctrina.

1. SIt sine strepitu. 2. Non quærendo corporis cultum, sed quia Deo id placet. 3. Intentio. 4. In unione

nione actionis similis Christi. 5. Cum desiderio optimè faciendi ad imitationem Christi. 6. Auxilii Divini invocatio. 7. In aliquo te mortifica; Et si aqua desit pro aliis, af-funde.

Praxis.

1. LAvabo me, quia placet tibi Domine. 2. Ego enim nullo cultu dignus sum, 3. Propter te solùm facio. 4. In unione illius lotionis, quando Apostolis abluisti pedes. 5. Utinam hic nihil sit, nisi quod tibi placet, idq; eo modo, quo Christi tui actiones placuerunt, quas & imitari volo. 6. Adesto mi Domine non quia ego mereor, sed quia tu dignus es, ut te in omnibus colam, & sine te non possum.

Visitatio V. Sacramenti.

1. DOlor excitetur de peccatis. 2. Intentio. 3. Unio cum actione Christi simili. 4. Desiderium opti-

mè faciendi. 5. Mortificatio aliqua sui. 6. Gratiarum actio pro beneficiis. 7. Proposita hodierna, & diem commenda. 8. Et benefactores. 9. Communica spiritualiter ut in auditione sacri dicetur.

Praxis.

1. EUndo ad templum[,];, vel, *Ave maris stella*, vel Ps. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum.* vel 9. *Ave Maria*, in honorem 9. mensium quibus in utero portavit B. V. Christum. Et unum pro ijs, qui promovent cultum B. V. Ter *Ave* in honorem Angeli Custodis. Et si omnia dici nequeant, horum aliqua in reditu dicenda, v. g. hoc modo.

1. Credo, spero, amo, doleo. Protestor me millies mori velle, quàm te vel levissimè offendere. Deus meus & omnia mea, sine quo nihil possum. 7. Tibi consecro, tibi omnia mea dedico, & specialiter quod in e-

xamine particulari quæro. Da humilitatem, da obedientiam, da castitatem, da patientiam, da perseverantiam. Hæc ante te positus mendico. Fiat voluntas tua in omnibus circa me.

2. Adoro te propter te solum, nolens à te ullum commodum meum, nisi gloriam tuam. 3. Et hoc, uniendo meam hanc adorationem cum genuflexione Christi in horto. 6. Sis benedictus pro omnibus quæ mihi, amicis, & inimicis meis præstitisti. Parce illis Domine, imò da illis gratiam, quia me hostem tuum persequuntur. Tibi vivam, tibi moriar, Angeli colite hunc Dominum & pro me. Dic ter *Pater. & Ave*, in gratiarum actionem, quod hoc Sacramentum Christus instituerit. Et B. V. quod hunc genuit Institutorem.

Meditatio: Doctrina.

1. INtentio. 2. Dolor de peccatis. 3. In unione similis actionis

Christi in horto. 4. Et ad ejus imitationem. 5. Invocatio fiat auxilii. 6. Si cum aliis sis, nulla suspiria fac aut motus. 7. Ex obedientia statim incipe. 8. Velis sine distractione. 9. Prævide tibi quid velis in ea meditatione quærere: id est, quam virtutem implantare, aut vitium impugnare. v.g. legendo puncta, statim adverte, quò punctum illud collimat, v. g. ut sis patiens. Tum vide, quæ ad hoc media, sive motiva proponit, ea expende & plura collige, tunc vide in quibus occasionibus sis impatiens, ac propone. Semper autem finis sit practicus. Lacrymas noli conari exprimere, quia sic fieri posset, ut tibi caput læderes, nec etiam nimias imaginationes, sed ut convincas intellectum tuum labora, ut v. g. apprehendat id honestum, utile, necessarium esse pati: hinc fiet voluntas ut desideret. 10. Flecte sine fulcro, si corpus permittit, aliàs in sel-

la

la humili confidere poteris. 11. Si non succedit aliquid, ex illis assume, quæ pro vacuo tempore hic ponimus.

Recollectio post Meditationem, solet esse. 1. An proficias deficiasve in oratione. 2. An præparationem præmiseris & quantam? 3. An per intellectum, an verò imaginationem, plùs laboraris. 4. An cum labore & violentia, an verò cum facilitate egeris. 5. An uni materiæ constanter inhæseris. 6. An sine interruptione & imaginationis evagatione. 7. An habueris imaginem vel aliquid exterius, quod te permoverit? 8. An potiùs ad affectus actusq; virtutum, quàm ad alia attenderis. 9. An discursu te occupaveris. 10. An cum fide vivâ petieris. 11. An possis ordinariè eundem modum servare, an cogaris variare.

Praxis.

1. Dic initiò, propter te adorare volo te. 2. Credo, spero, amo,

doleo. 3. Et hoc in unione Orationis Christi in horto, quem mihi ut Exemplar ad imitandum propono. 4. *Domine labia mea aperies &c. Deus in adiutorium meum intende.* 5. De te solo & unico volo cogitare, tu cor meum omnibus aliis occlude.

Adoratio Christi in Eucharistia.

1. ADoro te colendissime DEUS. 2. *Invocatio.* Adesto miserabili creaturæ tuæ, ut videat dona tua. 3. *In fine* vide, quomodo præludia & puncta percurreris. 4. Si aliqua veritas tibi clara innotuit, quæ te magis movere possit, eam adnota: ut postea eam legendo te excitare possis, & sæpiùs de die volvas, poterisq; ex ea jaculatoriam formare. 5. Adnota propositum quale fecisti, dum non sit exoticum. Deniq; in fine fac Recollectionem, dicto modo.

Sacrum.

Doctrina.

1. IMaginare te sub Cruce stare cũ Magdalena, & tibi dicere Christum. *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* 2. Velis optimè audire, & ad honorem Christi, & imitationem. 3. Per singulas partes ad mysteria passionis meditando attende. 4. Desiderium Spiritualis Communionis in te excita. 5. In aliquo te mortifica, v. g. non respiciendo quidquam. 6. Offer Sanguinem Christi ad eam intentionem, ad quam ipse obtulit. 7. Protestare de castitate. 8. Desiderium habe, quod velles interesse omnibus, quæ in mundo aguntur. 9. Hoc sacrificium habet quatuor. Cultum, Propitiationem, Impetrationem, Gratiarum actionem: hæc exprime. 10. Attende, ne clariùs orando, alios impedias. 11. In fine, an hæc servaveris,

veris, te examina. 12. Indulgentias velis si quæ sunt, consequi. Et ut hæc actio sit dispositio ad illud Sacramentum, quod ante mortem ultimum accipies.

Praxis.

1. EN sto sub Cruce IESU mi, & tu oras pro me, te offendente. Dimitte illis, nesciunt quid faciunt. 2. Volo huic interesse sacrificio, in unione tuæ Divinæ intentionis, quâ illud peregisti, idq; ad imitationem tui. 3. Utinam omnibus sacrificiis quæ toto orbe peraguntur, interesse possem, sed & hæc tibi affectu omni possibili offero. 4. Et sanguinem tuum, qui in illis funditur, ad illam intentionem, ad quam ipse obtulisti. 5. Volo impetrare ne in peccatum mortale aut aliquod aliud labar, ut obedientiam, perfectionem, amorem inimicorum, patientiam, castitatem, amorem salutis proximorum impetrem, pacem in regno, vi-

tes ad tuum obsequium, voluntatis meæ ad tuam conformationem, & animas Parentum & fratrum &c. è purgatorio liberem. Et memoriam Passionis Dominicæ, & Compassionis B. V. obtineam, ac, ut ei plures compatiantur impetrem: ut gloria Dei quibuscunq; modis augeatur, & id obtineam, quod Deus maximè appetit: ut ab eo orem, ut contritioné in morte habeam. Ad eam intentionem id ipsum facio, quam unquam tibi gratissimam aliquis Sacerdos celebrans habuit, aut habere potest, & quam Christi humanitas, & B. V. in his circumstantiis haberet; ut donū orationis consequar, & illis qui pro me orant gratiæ dentur, & prudentiam, & inoffensum cum hominibus agendi modum habeam. & hoc audire sacrum volo in honorem S. N. N. & illius Sancti, cujus die moriturus sum. Ut hæc oratio & actio mea, sit dispositio ad ultimum Sacramentum,

quod suscepturus sum. Et omnes intentiones colligo omni modo possibili, quas fecisset aliquis Cherubin, aut humanitas Christi, aut ulla alia, quam sibi gratissimam facere poteſt Omnipotentia Dei, creatura. In honorem ejus Angeli, qui ejus cubiculi, in quo moriar, curam habebit, in honorem ejus Sancti, in quo sibi maximè Deus complacet, & quem hoc momento vult coli ab aliquo homine, & in honorem ejus, qui mihi plures gratias impetravit, aut impetraturus est.

In satisfactionem pro peccatis meis, & defunctorum parentum, fratris, &c, & quibus detraxi, aut damna aliqua intuli, & qui mihi benè fecerunt, & qui malè; & ut compensem cultum, quo Deus à peccatoribus privatur.

In gratiarum actionem pro creatione, redemptione, vocatione, & sanitate, perseverantia, quòd non sim-

per

permissus toties mori, in tot pericu-lis, quòd his modis à Deo ductus, sic afflictus; quòd profecerim, inspirationes habuerim, confusus fuerim, quædam non adverterim, pro ijs donis quæ mihi cum speciali voluntate Deus dedit, & quæ sunt effectus meæ prædestinationis, quæ dedit ad intercessionem B. V. & S. N. pro eo, pro quo gratissimus ero, si fuero in cœlo: pro eo, quod sum reprobatus ob mea scelera, si sum talis; quia tu in hoc es Deus iustus, & iam tibi gratias ago quòd ex decreto tuo sim arsurus in æternum; pro eo, pro quo ut gratias agerem maximas, in cœlo instigaret me aliquis amicissimus Sanctus: pro omni eo, pro quo gratias acceptissimas Deo, aliqua creatura ageret, & pro quo si agerentur, gratissimum esset Deo. Illa ego hic facio omnia, & corrigo si erro: quæ Christi humanitas, quæ B. V., quæ SS. NN. addidisset, mutâsset, quæ illi creaturæ

agen-

agenda inspirasset: Deus quàm infinito amore amâsset, quæ lachrymæ Christi, & B. V. merentur, ut fiant, & tali modo, qui, alicui creaturæ, Eremitæ, Martyri, Doctori, occurrit, aut possibile est eum occurrere aut infundi. Quod ego cogitare non possum, nec mihi occurrit; & tali actu volo, qui compensaret omnem gloriam quæ surripitur Deo, per tot peccata, damnatos, & Angelos malos. Sed neq; hæc ô mi amor, ô amor mi, qui sum extremum malum, summè amas, sunt enim hæc extrinseca bona tua, sed id ego volo, quod tu ipse scis, & quod si esset, gustum tibi faceret, qualem nulla creatura facere potest, & quod tu tibi optares, si posses optare, fieri, & quod decet tuam sanctitatem, ut optares. Et quod si essem Deus, & tantùm amarem Deum, ut seipsum amat, possem excogitare & velle, in omnibus circumstantiis, accidentibus, & sub-

ſtantiâ, & ampliùs, quòd tum co-gnoſcerem.

Dum introitus fit, cogita Orationem Chriſti in Horto.

Dum Epiſtola, flagellationem.

Dum Evangelium, ſpineam coro-nam.

Dum Sanctus, Crucis baiulationẽ & affixionem ad crucem.

Cum memento. Ad caput Chriſti commenda Eccleſiam, Regnum. Ad manum dextram amicos, benefacto-res, parentes. In mortuorum me-mento, eodem modo mortuos.

Ad ſiniſtram. Inimicos etiam illos, qui ſunt futuri tales.

Ad pedem dextrum, qui ſe tuis ora-tionibus commendârunt.

Ad ſiniſtrum. Qui maximè egent, & nullus pro ijs orat.

Ad latus, teipſum. Dicendo o Do-mina mea. Vel ſimile quid.

In Elevatione. Crucifixionem. Re-ſpice Pater in vulnera Filij, reſpice

Fili in lachrymas Matris, ſcis quibus egeo, per utraq; precor. Tum aliquas alias Orationes v. g. Pia Mater iſtud agas, Crucifixi fige plagas cordi meo validè, &c.

Fractio Hoſtiæ. Mortē Chriſti Domini tibi commemorabit. *Communio.* Eius ſepulturam. Et ſimul communica ſpiritualiter. Dicendo cum dolore de peccatis. 1. *Agnus Dei qui tollis.* Deinde. *Domine non ſum dignus.* 3. *Invita illum.* O mi IESU dulciſſime, ſpes ſuſpirantis animæ, te quærunt piæ lachrymæ: te clamor mentis intimæ: qui te guſtant, eſuriunt, qui bibunt, adhuc ſitiunt. 4. *Actus alios.* Credo, ſpero, amo, doleo. Tibi vivam tibi moriar. IESUS & Maria mei dulciſſimi amores, patiar ego &c. 5. *Gratias age* atq; ſi recepiſſes, unde hoc mihi, ut Dominus meus ſit paratus ad me venire. 6. Ita te gere totâ die, acſi communicaſſes verè ſacramentaliter, & hoc fiat, ut ad Sacramē-

tum te disponas. *Post Sacrum.* Te Deum Laudamus, & examina an hæc puncta impleveris. Et hoc ex templo redeundo facere poteris.

Manibus laborando.

Doctrina.

1. INtentio, aut plures ex alibi scriptis. 2. Ea magis facienda cum vacat, in quibus plùs exercetur humilitas, & charitas. &c. 3. In unione actionis similis Christi, & ad imitationem illius quomodo ille se, quoad oculos, manus, pedes, affectum, gessit. 4. Auxilium invoca. 5. Plurimas iaculatorias, aut eandem sæpius elice. v. g. Amo te. Propter te. Tibi honor mihi cõfusio. Amo te, & da ut ampliùs amem. 6. Aliquid fac quo mortificeris, ut quod leviore brachio posses, facias pleniùs. 7. Attende ut sine clamore, denudatione corporis non necessaria, levitate &c. facias. 8. Quia propter Deum agis, eâdem dilig-

diligentiâ agas, si nullus spectet, atq; si plures.

Praxis.

1. PRopter te Deus volo hoc facere; qui nihil sum dignus propter te agere, & hoc in actionis Christi unione similis, quam & imitari hîc propono. dummodo me qui nihil ex me possum iuves. Iaculatoriæ reperantur. Postea examina, an hæc feceris, si non fecisti, dole, & propone in alijs actionibus diligentiam.

Libri spiritualis lectio.

Doctrina.

1. EUm elige, qui non tam rara, subtilia, sed affectum moventia contineat, quales sunt vitæ SS. & alij affectuosi libri, hanc lectionem quotidie saltem mediâ horâ legas. Sine hoc nec fervor, nec oratio, nec meditatio, procedet. 2. Accedas cum desiderio magno audiendi

quid Deus loquitur. 3. Invoca illius auxilium. 4. Gratiam pete, te humiliandi, 5. In unione actionis similis Christi, & ad eius imitationem. 6. Desidera quàm optimè agere. Lentè legas, recogitando. 7. Mortifica te, vel stando lege, vel sine reclinatione &c. 8. Ora, ut Deus acceptet hanc lectionem: per modum dispositionis ad Sacramenta: quæ ultima accepturus es, imò & ad proxima. Ideoque potes adorare SS, Eucharistiã à longinquo. 9, Sæpe iaculatorias repete invocando lumen divinum, & omnes alias cogitationes exclude. Oculorum modestiam, strictum silentium serva, nugas, iocos, relinque, 10. Recollige quid didiceris.

Praxis.

1. Illumina Domine his, qui in tenebris & umbra mortis. 2. Sine tuo lumine nihil est in homine. 3. Revela oculos meos ne unquam obdormiam in

am in morte: lucerna pedibus meis, verbum tuum. 4. Quid est enim homo quod memor es eius? 5. Unio hanc lectionem meam cum Christi lectione, quem mihi proponendo ad imitandum, volo id, ad quam maximam gloriam tuam peragere. 6. Moriar o DEUS mi, nescio quando, da ut dignè ultimum Sacramentum accipiam. Post, examina te de his.

Colloquendo cum aliis.

Doctrina.

1. OMnibus convenientem reverentiam exhibe. 2. Eos loquẽtes non corrige, nec, dum loquuntur interrumpe. 3. In nullius vultum oculos defigas, sed inferiùs. 4. Cum iunioribus raró, & graviter, breviter, suaviter, age. 5. Nullius manus ex levitate, nec vestes attinge. 6. In angulos, ad colloquendum non confuge: nec eos sectare socios, qui sunt

leves, dissoluti, conqueruntur de rebus domesticis, omnium facta taxant, obmurmurant, ad violationē legum inducunt. 7. Omnia quantùm possibile, etiam dum alij carpunt, excusa, maximè tui status, quia per hoc charitas noscitur. Nova non appete scire. 8. Cave, Spiritualiores & ferventiùs DEO servientes irrideas, permitte, omnis Spiritus laudet DEUM. 9. Accessurus ad colloquium, prævideas quid spirituale ad loquendum possis inducere, nō minùs enim hoc est utile, ac Meditatio. 10. Non quæras magis iocosos, risum moventes. 11. Erga omnes, signa optimi affectûs ostende. Ludos inusitatos non induc. 12. Nec ad confidentias, quæ reverentiam tollunt descende, ut sequantur leves compellationes, cognomina, tactus liberi. 13. Sis lætus, sed cum modestia. 14. Non contende, etsi tibi res contraria videatur certa. 15. De te nil loquaris be-

ne,

re, aut malè, nec quid aliquando passus fueris, nec etiam de alijs quos hi qui adsunt nôrunt. 16. Non compara alios cum alijs maximè superiores, nec sputa projice, nec manus in capsa tene, nec pedem pedi superpone sedendo, aut eos inquietos tene. 17. Nec clamosiùs loquendum, quàm ut is audiat cui loqueris. 18. Mortifica te agendo cum alijs, qui te offenderunt, vel à quibus tua natura abhorret. 19. Intentio. 20. In unione actionis Christi, dum post ultimam cœnam cum suis colloqueretur, ad eiusdem imitationem, 21. Roga DEUM, ut non labaris in lingva tua. 22. Et hoc repete sæpius. 23. Iaculatorias frequenter intermisce,

Praxis.

19. PRopter te DEUS, ut tibi gustum faciam, hanc miserrimam creaturam tuam, quæ sum ego in colloquium immittendo, quæ nec digna

eſt ut ab hominibus nominetur, re-
ſpiciatur, imò quam nec ipſi dæmo-
nes dignentur alloqui 20 Et hoc in
unione illius colloquij, quod Chriſtus
habuit cum ſuis, poſt ultimam cœnã,
21. Pone oſtium circumſtantiæ labijs
meis, ut non delinquã in lingva mea.
Poſt colloquium, te examina, propo-
ne, dole. Hoc, in reditu à colloquio
fieri poterit.

Examen Particulare.

Doctrina.

1. CONſcribe tibi defectus in quos frequentius laberis, & fac li-
neas in hunc modum. Prior pars pro
matutino, altera pro pomeridiano
tempore. Et quavis linea pro una
die ſeptimanæ ea nota, quoties deli-
quiſti, & ſic vitia exſtirpabis, virtu-
tes acquires, toties pectus percute,
aut actum doloris elice. 2. Attende
ad numerum defectuum exactè, 3.
Defectus primò debent externi ſumi
&

& qui oculos incurrunt aliorum, deinde virtus illis contraria.

Praxis.

1. PRopter te, ut summè te recreem Deus perfectissimè. Volo perfectionem meâm curare, & omnem intentionem colligo, quam aliquis Sanctus, tibi gratam habuit, aut habere potuit: & hoc in unione examinis, quod fecisset Christus, ut illum imiter, ideoq; perfectissimè volo. Per eiusdem merita his tenebris affulge. In fine dic peccavi. Hæccine decent Filium tanti Patris, hæccine debuit pro sua excellentia & beneficijs à me expectare tantus Pater? Sed non erit hoc ampliùs. Adesto B. V. adesto Angele, incipio, dixi nunc cœpi.

Accipienda autem vitia in quæ sæpius incurris, aut virtutes quarum frequentior occasio, & ad idem meditationes & preces converte, quo

magis voluntatem tuam promoveas, & libros, de ea virtute, lege. Et ut magis recorderis, signum tibi aliquod constitue in eo loco, in quo frequentius agis.

Examen Generale.

Doctrina.

HÆc puncta contineat. 1. Lauda. 2. Ora. 3. Memora. 4. Luge. 5. Propone. 6. Satisfac. Et hoc ad 5. vulnera Christi. *Lauda.* Ad Caput &c. 7. Intentionem fac, & propone te ad imitationem Christi velle facere, & in unione actionis illius. 8. Mortificationem tibi impone, pro pœnitentia. 9. Examina te, an hoc diarium servaveris. Deinde per horas singulas ab examine præterito, quid in illis deliqueris: verbo, cogitatione, opere, omissione, circa Deum, proximum, teipsum, circa quinque sensus, circa mortificationes huius diei, propositum in meditatione,

one, examine particulari factum. Orationes ex devatione. Desidera confiteri, & actum contritionis elice, ac conatum tuum DEO offer. Atq; pœnitentiam iniunge.

Praxis.

1. CONstitue te coram Crucifixo, & audi vocem illius. *Popule meus, nunquid redditur malum pro bono? diiudica me, quid amplius debui facere vineæ meæ & non feci?* Tum ad caput eius gratias age pro beneficijs naturæ, gratiæ, gloriæ. *Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ retribuit mihi. Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, Nomini Sancto eius.*

2. Illumina oculos meos o lux tenebrarum mearum, emitte lucem, & veritatem tuam &c. In unione mi IESU tui possibilis examinis, quia meum nihil est, ut sic saltem de tuo aliquid gratissimum faciam DEO, ideoq; volo optimè,

ad imitationem tui. Tum te examina. Vel, si placet ad 5. vulnera Crucifixi Examen facere. Lauda ad caput. Ora ad dextram. Mem: ad sinistram. Luge ad pedem dextrum. Propone ad sinistrum. Satisfac ad latus, o. Hæc ego tibi, qui pro me es crucifixus, & propter hanc tam ingratam Creaturam es crucifixus: Pater peccavi in cœlum & terram, & non sum dignus vocari coram te filius, Peccavi Domine, peccavi, & iniquitates meas agnosco, ne damnes me in infima terræ loca, quia tu es DEUS, DEUS pœnitentium. Laudate Dominum omnes gentes. Laudate Dominum de Cœlis. Amore tui supra omnia doleo, & te amo super omnia. O ita fiat, ita decerno, ita statuo.

Examen

Examen Mariæ Magdalenæ de Pazzis.

O IESU mi! qualis fuit mea prima cogitatio, quam ego habui in hac die? Doleo, quia de te non fuit, sed timui, ne esset hora tarda ad vocandas tuas creaturas, ad te laudandum, nec fuit ad offerendum me tibi, nec ad honorandum. Deinde O IESU mi! contuli me ad chorũ, ut me tibi offerrem, sed non remisi me in toto & per totum, in voluntatem tuam. O Benignissime IESU, & quam misericordiam à te potero ego recipere? quia non religavi me totam in te: fac mecum misericordiam Domine mi, etsi eam non merear, sed potiùs mille infernos. Postea quando ivi ad laudes tuas, majorem molestiam percepi ex ijs, quas vidi delinquere in aliqua ceremonia facienda, quàm habuerim curam honorandi & offerendi laudes

meas in unione illarum, quæ sunt in beatis spiritibus, bene possum à te petere misericordiam, o Magne Deus, quia in eo quod ad te pertinet, quod est laus tua, commisi tantas imperfectiones. Deindè quando ivi ad recipiendum corpus, & sanguiné tuum, quæ debebam venire cum omni affectu possibili, doleo quòd nó habuerim intentionem faciendi hoc in memoriam tuæ Passionis, sicut dixisti: imò nec quidem cogitavi animam meam unire tecum, sed cogitavi, quomodo possim quietum reddere cor meum. Quando ivi ad recipiendum sangvinem tuum in Sacramento pœnitentiæ, magis consideravi quid debeam dicere tuo Christo, (id est Confessario) ad quietandum cor meum; quàm beneficium quod mihi facis lavando animam meam in sanguine tuo: & non confidi in te, quod mihi esses daturus auxilium, & acquietandi cordis mei gratiam.

O Deus

O Deus meus! & qualia fuerunt verba mea prima, quæ protuli? Fuerunt reprehensiones, & mea locutio parùm mansveta. causa fuit, ut cor meũ inquietaretur: sed quod fuit pejus, defeci in charitate, quia quando vidi cor eius inquietum, non curavi illud acquietare. Eja mi Deus quid ago ex tanta tua unione, & ex lumine quod mihi das? quod si dares alteri creaturæ, magis erga te esset grata. Et ego misera & infelix non percipio ullum fructum, quia deficio in charitate erga creaturas tuas, parce mihi per tuam passionem. Deinde quando ivi ad alloquendum creaturas tuas. doleo quòd magnam hypocrisim admiserim, faciendo, ut pluris æstimer, quàm sim. Quamvis annuerim creaturis tuis, tamen non sum merita, ut illæ me intelligerent, ostendi me habere animam tibi unitam, & tamen non sum merita, ut illæ me intelligerent (hæc dixit ista

Sancta in extasi) tu scis quia ego sum, peto à te Deus meus misericordiam, ob hanc magnam hypocrisim, & tibi offero sanguinem tuum pro me effusum, cum tanto amore. Si me millies ad infernum Deus meus, ut mereor, justè me poteris mittere infra Iudam, quia te adeò offendi. Ivi postea ad dandum necessarium cibum corpori meo, sed quam intentionem habui honorandi te? Quia non sum recordata offerre tibi tot & tot pauperculas, qui fortè diu pulsant fores, ut invenirent unum bolum panis, & fortè eis datus non fuit. Et mihi miserabili, sine aliquo meo labore, & quod pejus est sine ullo merito meo: provisum est in Religione, sed quando debeo sustentare corpus meum, & non tantùm, sic te offendi, sed præterea, quia causa fui, ut illa sponsa tua tot verba proferret, cùm tamen scirem non licere loqui in tali loco. Ecce Domine mi, in omnibus

operationibus meis invenio, quòd offenderim te, quomodo ergo potero apparere ante te, ad petenda à te dona. & gratias & commendare tibi creaturas tuas, quandoquidem te adeò offendi, ut non merear, ut facias mihi misericordiam: Sed ille amor, qui te movit ad veniendum in terrã, & ad spargendum sangvinem tuum, ille te molliat, ut miserearis animæ meæ. Deinde quando non ivi ad laudandum te, simul cum aliis sponsis tuis, fuit tantum mea culpa, quia quando illa anima dixit ne irem, subitò consensi ne irem. O IESU mi, si me rogásset, ut facerem aliquam charitatem, non ita citò dixissem me facturam, O Deus meus quomodo ego possum sperare, ut ad te eò veniam, ubi te semper sim laudatura cum spiritibus beatis, siquidẽ defeci in laudando te, simul cum sororibus meis. Offero tibi sangvinem tuum, quo mediante facias mihi mi-

hi misericordiam, Et in illo opere quod ego feci, quam intentionem habui honorandi te? O Deus meus, siquidem magis dolui de tempore, quod tu donando mihi offers, quàm doluerim quod omisi, offerre animã meam tibi, annui quidem virgunculis tuis, ut servarent silentium, sed non consideravi quantopere obligarer ad tuendam animam tibi obligatam & unitam. Deinde quando debui invocare spiritum S. eram adeò mente remota à te, ut mihi non veniret in memoriam modus, quem debebam tenere, adeò ut illæ, quæ minore tempore sunt in Religione, fuerint me prudentiores. Ecce Deus in omnibus meis occupationibus defeci, quomodo ergo potero apparere ante bonitatem tuam, cùm te adeò offenderim? Dennò tibi offero sangvinem tuum, quo solo mediante, spero veniam. Et quantùm deliqui ô Deus meus! quando debui facere aliud

aliud opus, ne sentirem parùm laboris, in amovendis passionibus deliqui inquam in eo, quod tenebar facere, rogavi alias ut mihi exhiberent charitatem, & interim omisi illam exhibere animæ meæ. majorem curam habui, ne parum laborarem, quàm ne tu à me elongareris. In omnibus operibus meis invenio defectus. ô Deus meus! quid ergo debeo facere? ô Deus meus! Si te offendi adeò, hoc die nolo offendere ultra ultimam, quod esset, si non considerem in te, & in misericordia, scio bone Domine, me non mereri veniam, sed sanguis, quem aspersisti pro me facit, ut sperare in te, quòd mihi sis condonaturus.

Dum Hora sonat, Doctrina & Praxis.

FAc istam brevem recollectionem. 1. Consisto ante tuum tribunal ô Deus! 2. Ratio tibi reddenda. 3.

Et ego sum nihil aliud nisi peccatum & carbo inferni. Ah utinam agnoscerem meum officium, uti Christus agnoscebat, quem imitari volo, 4. Volo sequentem horam melius expendere, nec tua abuti patientia. 5. Examina te breviter. 6. Dic Ave Maria, &, IESUS & MARIA dilectissimi amores. Gratias ago tibi pro vocatione, &c. peto conservationem ejusdem. 7. O panis æterne, exspecto te! O mi Angele! O mea Mater! Ex te, in te, per te, Deus meus, omnia. Oro te mi Iesu, per Matris tuæ ubera. Oro te ô Mater per Filii tui vulnera, facite mecum, unde Deus delectetur. Benedico, credo, spero, amo, doleo. Requiem æternam dona eis Domine.

Mensa. Doctrina.

1. COgita te forsan inter Sanctos in cœna ultima Christi considere. Et humilia v. g. te, 2. Mortifica

fica te in ſapidiore bolo, aut aliter. Nunquam autem tantum comedas ut ineptus ad orandum, & negotia, reddaris. Nec ullum diſguſtum oſtende, ſi ad te non ſpectat: ſi malè paratus ſit cibus: nec ad partes, quid aliis appoſitum, proſpice. nec, ſi ſtrepitus accidat. 3. Intentionem forma. 4. In unione ultimæ cœnæ Chriſti offer, & ad imitationem illius comedentis. 5. Aſſiduè intentionem renova, & cum bibis Chriſto ſitienti & felle potato propina, cùm edis, Euchariſtiam cogita; ad omnes bolos, in mente dic, *propter te Deus*, ſubintelligendo aliquas intentiones. Lectioni, ſi eſt, attendes aut dictis aliorum. 6. Cave, ne comedendo, in bonos mores pecces. 7. In benedictione & gratiarum actione, ſta, veluti mendicus à Domino refectus.

Praxis.

ME qui indignus ſum, ut me terra

ra portet, ad suam mensam veluti Sponsam dilectam vocat Christus. 2. O Domine! unde hoc mihi, unde hoc tibi? indignus sum omni bono, propter te itaque solum, huic indignissimo homini dabo cibum. 4. Idque in unione ultimæ cœnæ tuæ, & te in omni motu manuum, oculorũ, cordis, imitari volo.

Post mensam dic Te Deum laudamus, vel aliquid simile. Et supra hæc puncta te reflecte, & visita Venerabile Sacramentum, aut à longinquo adora. Pro benefactoribus, Addere conveniet aliquam brevem orationem.

Scribendo ea servanda, quæ supra de operibus manualibus diximus.

POtes tamen cogitare, quantam amaritudinem habuit Christus Dominus, quando scribebatur decretum eius mortis.

Doct. inde

Doctrina.

1. INtentio. 2. Desiderium remissionis peccatorum. 3. Humilitatis. 4. Potes petere, ut omnia opera ad sequentem confessionem imponantur, tibi in pœnitentiam, sic erunt pars Sacramenti. 5. Unum vitium accipe, à quo singulariter cavere statue ad sequentem confessionem. 6. In unione illius Christi humiliationis. *Quoniam ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu tuo semper.* 7. Plures actus contritionis ex variis libris lege. 8. Actus humiliationis. 9. Spei. 10. Et alios elice. 11. Quæ te magis confundunt, ea primò dicas. 12. Ora ut hæc actio sit dispositio ad ultimum Sacramentum, quod in fine vitæ es suscepturus. 13. Ut Indulgentias consequaris, si quæ sunt, labora. Remedia sunt hæc peccatorum; frequenter renovare desiderium vitandi hoc & hoc peccatū. 2. Manè surgendo, actum protesta-

 tionis

tionis quod nolis peccare, elicere. 3. Ante opera intentionem præmittere. 4. Attende illi soli rei, quæ est præ manibus, & aliarum omnium pro tunc obliviscore, 5. Cogitare quod te spectet Deus. 6. Christum sibi in exemplar agendi, proponere, quod facit, ut sit actio religiosa Christiana. 7. Recolligere se singulis horis. 8. Nunquam otiari. 9. Cum te tentari advertis, protestari coram Deo. *Domine vim patior, responde pro me.* 10. Summè desiderare proficere. 11. Quodvis opus expressè velle bene peragere. 12. Præcogitare, an velit Deus hoc à me fieri, & qualiter.

Praxis.

1. ACcedo totus nudus miser, miserabilis, ut me dites & induas veste gratiæ, non propter me, sed ut tu ex hoc solatium habeas, quia hoc tu summè diligis. Et hoc ita appeto qualiter tu es dignus, ut tibi aliquod

gratum

gratum à creatura appetatur, & quã me decet appetere, & in omni possibili tibi placēte intentione. 2. Parce Pater, etiam catelli edunt micas, quæ cadunt de mensis dominorum suorũ. Ego dignum me omni damnatione judico, sed quæ tibi utilitas in sanguine meo? & nunquid, qui descēdunt in infernum, laudabunt te. Da Pater, ut ad te accedam, ut conculcato damnabili pudore, omnia quæ meretur hoc sacramentum, impleam. 3. Ad nihilum redactus sum & nescivi, humiliata est in pulvere anima mea, exsurge Deus adjuva me: ab occultis meis munda me: & ab alienis parce servo tuo. Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis sustinebit? 8. Non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. 9. Quis mihi tribuat, ut in inferno protegas me, & abscondas me, donec pertranseat furor tuus, & constituas mihi

tempus, in quo recorderis mei. Cōtra folium quod vento rapitur ostendis potentiam tuam, & stipulam siccam persequeris. Verùm etsi me occideris, in te sperabo, in te speravi, non confundar in æternum. Spera anima mea in Deo, quoniam adhuc confitebor illi &c. Heu mihi, quia peccavi, pœnam non recuso, dum parcas.

Deinde confitere.

Post Confessionem. Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus. Dignus es Domine Deus noster accipere gloriam, & honorem, & virtutem. Non est similis tui Deus in cœlo desuper, & super terram deorsùm. Tu es, qui facis mirabilia. Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus. Svavis Dominus universis, & miserationes ejus, super omnia opera ejus. Ecce tu es pulcher dilecte mi & deco-

rus. Ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis. Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea, Deus meus, adjutor meus, & sperabo in eum, quoniam eripiet me à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum. *Fiat Examen, quomodo peregisti hæc.*

Rosarium B. Virginis, Doctrina.

1. IMaginare tibi quasi visibiliter appareret B. V. & te eam alloqui. 2. Fiat intentio. 3. In unione Orationis Christi, quam habuit è Cruce ad Deum. 4. Desiderium optimè faciendi ad imitationem Christi hãc Orationem, sine distractione. 5. Dolor sit de peccatis, ut tua sit gratior Oratio, si sustuleris peccata, quibus teneris. 6. Mortificatio aliqua. 7. Ne sibiles, aut clamosè ores, aut alios turbes. 8. Si solus, sis ad Sanctissima Nomina IESUS *Maria* genuflectere

potes. Aut caput specialiter inclinare. 9. Ora ut hæc oratio sit dispositio ad ultimum Sacramentum, quod es accepturus. 10. Ut indulgentias consequaris. 11. Aut ad verba attende, aut ad sensum, aut ad personam, quam alloqueris, aut mysterium cogita. 12. Ad singulas decades potes invitare Sanctos, ut tecum B. Virginem colant, & in fine eos roga, ut te desinente, eam non desinant etiam nomine tuo laudare, eiq; necessitates tuas, & animas in purgatorio, commendare. Invita, ut gratulentur ei bona v. g.

Ad 1. Decadem, novem Choros Angelorum, præcipuè S. Gabrielem, & tuum Angelum custodem.

Ad Decadem 2. SS. Patriarchas, Prophetas, & Reges, præsertim SS. Ioachim, Annam, Ioseph.

Ad 3. Apostolos, & Discipulos Domini, & Doctores.

Ad 4. SS. Martyres, & Eremitas.

Ad 5. SS. Confessores & Religionum Fundatores, ac alios Religiosos. Ad 6. Virgines, & viduas. Deinde juxta per mysteria recita coronã & in nullius gratiam facilè interrumpe, nisi ejus cui obedire teneris. Deinde examina te, an hæc observâris. Si non, dole.

Oratio vocalis, eodem modo fiet.

Breviarium, eodem modo.

Præter hæc.

Ad Matutinum.

1. Cùm dicitur Venite. Alacritatẽ cogita, cum quâ ibat Christus ad mortem. Et cogita quod inter Angelos positus sis, & quasi cum illo, qui in horto confirmabat Christũ.

2. Intentiones renova ad singulos Psalmos, &c. Et alia observa quæ posuimus, dum ageremus de Rosario.

Concionem audiendo.

Doctrina.

1. AUdi Christum è Cathedra c… cis docentem, & velis ad i… tationem ejus audire, quomodo … Patrem suum audiebat, & cum q… desiderio, mandata & consilia, e… cutus. Pete auxilium & lumen, dic *Veni S. Spiritus.* 2. Quæ dicu… tur, tibi non aliis applica, & affect… similes Concionatoris in te excita. … Nulla est tam mala concio, ex qua f… ctum capere non possis, si velis, & … la recole Christi verba. *Qui vos au… me audit, qui vos spernit, me sper…* nunquam itaq; irride, aut tibi disp… cere ostende, aut aliis displicentiam ostendentibus te socia. 4. Sæpi… renova Iaculatorias. 5. In fine qu… modo hæc servâris te examina. 6. … tiam hic adhibere potes, praxim q… in lectione libri spiritualis posuimu…

Orati…

Oratio publica.

Doctrina.

1. OMnia ut supra de Oratione vocali. Insuper, initio, flectendo adora Eucharistiam, & ad singulas invocationes expressè Deum, & Sanctos adora. Cùm in Litaniis dicis: *Ora pro nobis* intellige, ut hanc virtutem assequamur, vel hoc vitium vitemus. Ad *Agnus Dei*, elice actus doloris.

Flagellationem, aut Mortificationes faciendo.

Doctrina.

1. IN unione illius flagellationis Christi ad Columnam. Ut ego magis humilier, Deus glorificetur. 2. Ad imitationem Christi, amore confusionis. 3. Hanc intentionem sæpiùs itera. 4. Dolorem de peccatis excita sæpè. 5. Roga ut hæc actio acceptetur, tanquam dispositio ad ul-

timum Sacramentum, quod es suscepturus, & pro animabus in purgatorio. Gratias age Deo, quod tibi tempus concedit, quo possis pro tuis peccatis satisfacere.

Praxis.

1. Offero tibi, optime Deus, pro meis & alienis peccatis, omnes illos intensissimos compunctionis, Contritionis, ac detestationis affectus, quos unquam Christus elicuit, aliena deflens peccata, & quos alii verè pœnitentes de suis habuerunt, vel alienis. Quos omnes, si ego solus possem, & alios omnes possibiles, el cere desidero, ut sit tibi ex his major gloria. 2. Volo ô odor svavitatis, & cupio, unde unde possum gustum tibi facere, etiamsi me scirem damnandũ. Video quàm sim miser, suscipe hoc. 3. Meam pœnam in unione illius, quam passus Christus. 4 Doleo ah summè doleo, quod te offenderim, & per-

& perhorresco quod adhuc offendere possim, ah non permitte, contere corpus meum prius. *Examen, an hæc omnia puncta impleveris.*

Communio

Doctrina.

IMaginare, quòd veluti ad ubera ad sugendum, te latus suum Christus ex summo amore admovet. Tum intentiones eas renova quas *in sacri auditione*, habes. 2. Pro præparatione, offer duas dies ante, & pro gratiarum actione post, etiam ipsam præcedentem Communionem, & sequentem. 3, Accede, funem velut in collo gerendo. Veluti miserrimus. 4. Pridie cubitum eundo in desiderio huius cibi obdormi dicendo, *Quemadmodum desiderat cervus &c.* *Desidero te millies, mi IESV quando venies, me de te ut saties.* 5. Tum actus humilitatis elice & aliarum virtutum.

6. Pro-

6. Protestationem de Castitate servanda, & non peccando. 7. Angelum Custodem roga, ut in tuo corde huic Domino paret locum. 8. Formulam votorum tuorum renova. 9. Memoriam passionis excita, 10. Dic Laudetur SS. Sacramentum aliquoties, & alia propter consequendas indulgentias. 11. Offer in gratiarum actionem pro gratijs quæ B. Virgini, & alijs Sanctis, maximè tuis Patronis, largitus est DEUS. 12. Post Communionem saltem per horam sile. 13. Velis optimo modo peragere omnia. In unione eius communionis B. Virginis, quam roga, ut tibi concedat Filium. 14. Hos actus sæpissimè elice. *Credo, spero, amo, doleo nihil sum.* Tum alias orationes legas. 15. Si os exsiccetur ne hostiam statim deglutire possis eò diutiùs te cum illa occupa, ac etiam in tuum cubiculum in ore ut illud consecres inferre poteris: ne tamen in ore non deglutita evanescat,

nescat, quia sic non communicares. 10. Eâ die totâ in actibus gratiarum, laudationis Dei &c. te occupa. Infinitè dic. *Te Deum laudamus*, & rursus eadem repeti possunt, quæ ante dicta.

Praxis.

QUis sum ego ô magne DEUS; quòd tu ad me venias. Ego miserrimum nihil, imò nihilum nihili, ob peccata mea quibus te magnum DEUM & incomprehensibilem, tam nefariè, offendere ausus sum. Ego peior omnibus hominibus, peior ipsis diabolis, non tantùm existentibus, sed & possibilibus omnibus, ego indignus qui aliorum pedes aut vestigia osculer, ut me terra ferat, & de aliqua creatura cogitem. Indignissimus omni tuo etiam minimo beneficio. Tu tamen tam bonus es mi DEUS, ut ad me divertere, & in me manere velis. *Dolor*. O Domine ex toto corde doleo, quod unquam

te offenderim. O si possem commissa mea revocare, quàm vellem malè facta, nunc denuò optimo modo facere, & ea in virtutes præstantissimas, & hoc propter te solum, transmutare. Execror, abominor, omnia peccata, defectus, & imperfectiones meas, omni quo possum modo. Detestor iterum peccata mea eo modo quo tuus Petrus pœnitens, quo Magdalena, quo Augustinus, quo alij. Pœnitet me propter te, ô magne Deus, propter te, non propter me: quòd ego per ea demeritus sim cœlum: & merear infernum, sed quia te tam bonum Deum meum offendi. O si possem sangvineis lachrymis deflere peccata mea? absit, mi Deus, absit; ut imposterum aliquid faciam, quod offendat te. Omnes defectus volo ita cavere, idq; cum gratia tua (quâ sine nihil possum) ut in nullo unquam impingam, & offendam te. O si possem te, Do-

mine

mine mi cum omni possibili fervore, devotione, amore, reverentiâ, puritate, in cor meum suscipere. Si id possem, vellem, Domine. O si te possem amare amore Angelorum bonorum, amore omnium Sanctorum tuorum. Amo Deus mi, amo te cum omnibus Sanctis Angelis tuis, & cum omnibus Sanctis tuis; Amo te cum unigenito Filio tuo. Et quidquid ego præstare tibi non possum pro me, tibi præstat Filius tuus dilectus, Dominus meus, Redemptor meus. Cujus tibi cor, suavissimis virtutum aromatibus conditum, ad debitam præparationem porrigo, & offero. Præsento tibi etiam thymiama suavissimi odoris, quem spirant divinæ ejus violæ profundissimæ humilitatis. Volo Domine, volo, & te æternùm amare desidero. Et quia tu, ex tuo erga me indignissimum amore ineffabili, nunc unus mecum fieri vis; volo & ego me tibi obligare, & tibi unire

totam voluntatem meam. Itaq; D[o]mine, propono servaturum me [stri]ctissimam obedientiam omnibus [me]is superioribus, ita, ut nunquam [re]obluctari in ullo velim, nisi ap[erte] sciam imperatum mihi contra tu[am] esse voluntatem. Iudicium meum iudicio illorum, totum subjicere v[o]lo. Et imprimis propono obedientiam Directoribus conscientiæ me[æ]. Propono, quod non velim desider[are] ullos honores, ullas divitias; co[n]tentus ijs, quæ mihi à te, Deus m[i], concedētur. Et hoc tibi hospiti me[o] ô dulcissime IESU, pro optimo [se]culo dono. Accepto à te piissi[me] Domine omnem crucem, quam i[n] me unquam immisisti, aut immitt[e]re potes, immittere vis, aut immit[t]tes. Gratias tibi ex corde ago, pro omni ea &c. Et præsēto tibi ad debi[tam] gratiarum actionem omnes tuos dolores, sangvinem & mortem tuam, cum omnibus tuis meritis. Accepto,

omnes

omnes contemptus, irrisiones, iniurias, oblocutiones, & quidquid simile est. Parco, & ignosco Domine, omnibus, qui me quocunq; unquã modo offenderunt; iniurias condono omnes mihi illatas ab ijs; idq; purè propter te, amantissime IESU. Exosculor omnium eorum pedes, & vestigia. Excipio omnes in spiritu tam quam meos optimos amicos: etsi possem opere aliquid ijs boni præstare ex corde, libenter id facere volo. Tu Domine, da illis benedictionem tuam in omnibus, tam ad corpus, quàm ad animam pertinentibus. Tu fac ex omnibus maximos Sanctos. Rogo te etiam, Domine per quidquid rogari vis, da mihi ut plura patiar, & tam multa, quàm multa me tu pati ad maiorem tuam gloriam vis. Domine, offero tibi etiam omnia merita tua. 1. Pro animabus in purgatorio detentis. 2. Pro agonizantibus. 3. Pro afflictis. 4. Pro benefactoribus,

bus. 5. Pro amicis. 6. Pro communitate, in qua versor. 7. Pro omnibus Principibus Christianis, & Ecclesia Catholica. 8. Pro Iudæis, Gentibus, Ethnicis & Hæreticis. Pro omnibus, pro quibus me orare decet, aut qui preces meas desiderant. 10. Pro NN. *In ipsa Communione*, Domine, amo te per teipsum. Patrem cœlestem, & Spiritum Sanctum, Amo te per Sanctos Angelos tuos, Cherubinos & Seraphinos. Amo te per omnes Sanctos tuos. Et quod ego non possum, id pro me præsta dilectissime IESU. Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, Nomini Sancto eius. O amantissime IESU ama te, lauda te, benedic teipsum pro me. Ama & benedic tuum Patrem æternum pro me. Ama & benedic Spiritum Sanctum pro me. Ama deniq; & benedic omnes Sanctos tuos. *Post Communionẽ.* Quis ego sum, *ut supra ante Communionem.*

onem, Vide ô IESU, ego sum æger, & tu medicus, sana me. Amo te cum Angelis & cum Sanctis tuis, & cum unigenito Filio tuo, amo te per ipsũ, & eius tibi cor præsento. Amo te per te ipsum. O Domine IESU, tu mihi iam hic es præsens, cui meâ tepiditate sangvinem in Circumcisione expressi, ac flere feci. Ades, quem impuris cogitationibus, verbis, factisq; flagellavi. Ades, quem spinis meâ inobedientiâ coronavi. Quem irâ meâ ac invidiâ crucifixi. Cui latus corq; sacrum odio transfixi. O DEUS ignosce mihi, ablue sangvine tuo sordes meas, propter te, ut tibi receptaculum aptum efficiar. Tu es Filius Dei vivi. Ego N. coram castissima Virgine M. & Angelo Custode, & tota cœlesti curia, tibi DEUS cordis mei, quem hic præsentem habeo, & sanctè veneror, me sisto, ac protestor, me nolle ulli unquam peccato consentire, tũ maximè huic

N. non

N. non módò facinori faciendo, sed ne cogitando quidem quantumvis adversarij vim inferant. Malo dehiscat terra, quàm consentiam. Rogo te IESU per gratiam, quæ omni humiliter petenti cõmunicatur, confirma hoc propositum meum.

Amoris Actus.

AMo te, & nihil mihi peto, nisi propter te, mihi enim confundi & durè tractari bonum est. Ideò Beatitudinem quàm me sperare iubes, ideò tantùm spero, & volo, quia tibi placet, & tu vis, etsi in donis, quæ mihi daturus esses, alius magis te glorificaretur, & exhilararet, malo, ut is, ea potiùs habeat, quàm ego; quia nihil cupio ut mihi sit meliùs, sed ut tu inde gustum capias. Totum tibi detur, cui debetur totum. Et propter hoc solùm, quod tibi placeat, abjicio me infra homines omnes, & peccatores totius mundi, & hoc facerem, etiamsi essem tam Sanctus, ac Humanitas Christi.

Resignatio.

RESigno tibi, purè propter te, corpus & animam meã, ad omnes casus, eventus. Volo quod vis, nolo quod non vis, nec peto à te quidquam, nisi quod est pro maiore gloria, & gustu tuo, nec à tentatione volo liberari, dum te non offendam, si tu scis illam prodesse ad gloriam tuam.

Actus amoris proximi.

AMo mi IESU proximum meum quàm possum ordinatissimè, & quia tu me amas, ut quod tibi repẽdere non possum, quia re nullà indiges, illi invicem rependam, & quia tu sic illum amas, & quia illum a me amari vis, & propter te amo tenerrimè omnes, qui me iniuria affecerũt, vel persequuntur. Si possem Domine adducere aliquem ex inimicis meis ad maximam sanctitatem, ut ille plurima, & gratissima tibi obsequia

præstaret, & ut ille tibi gustum exhiberet, quàm hoc vellem! utinam possem præstare quàm plurima, ut etiam quamdiu durabit mundus tu à pluribus glorificeris & ameris.

Actus Benedictionis.

SIs ab æterno, & in æternum Deus, quia non est quod melius tibi velle possim. Gaudeo Domine toto corde quod quidquid omnes creaturæ tibi obsequij ex tui amore præstare conantur, id omne licet tibi longè sit impar, volo. Volo tibi servire, volo, quidquid possum, propter te agere; non mercedis aut pœnæ intuitu, quod servile est: neq; id eò solum quia dignus es, aut solum ideo ut placeam, vel etiam quia tibi placet, ut hoc agam: cùm hæc singula sine purissimo tui amore videant fieri posse; sed quia tu mihi summè places, & quia ob id te sincerè amo, ex hoc tui amore, & id, quòd tu es dignus, & id quòd tibi placet, agere inten-

intendo. Et quidquid in libris continetur, aut ullus intellectus tibi gratum excogitare, aut voluntas velle potest, omni perfectissimo modo: imò quidquid tu scis tibi fieri posse acceptum, & volo id, & cum gratia tua perficere cupio. Quæso te non patiare quidquam in me, quod non usquequaq; sit tuum, & divinum. Tolle à me omnia, amorem tui da, & nihil ampliùs rogo. Domine sicut formâsti tibi Sanctos tuos pro tuo gustu & oblectatione, quæ mirabilior est formatio quàm totius universitatis, potes & in me. O mi Deus rogo te per bonitatem & deitatem tuam, ut id facias, & rogo non ob ullum meum commodum, sed ob tuum gustũ & gloriam. Ecce ego in manu tua, sicut lutum in manu figuli.

PRAXIS DECIMA.

Tempus vacuum benè implendi.

1 DEambulando, paſſionem Chriſti meditare ex omnibus rebus viſis, ut in praxi paſſionis.

2. Vias Paſſionis Dominicæ tibi dimetire, & eas perambula, & in ſingulis aliquid ora.

3. Imagines & loca miraculoſa, in variis locis tuarum ædium, tibi deſigna, & illas viſita.

4. Lege Decalogum, & pro ſingulis præceptis, ſi ea obſervaſti, dic Pater & Ave. Si non, etiam dic.

5. Conſcribe tibi quid poſſis agere per otium.

6. Revide tuas res, an aliquid ſit in iis, quæ ſi auferetur te turbaret, vel minus eſt Sancta.

7. Coronam recita, loco Ave Maria, ſolos affectus v.g. *Amo te*, vel alias jaculatorias.

8. Scripta ſpiritualia revide. Et tua propoſita, lumina. 9. Co-

9. Cogita Nosocomia, quot sunt ibi miseri, & pro iis ora. Item bella, pestes, in locis singulis: & pro afflictis precare.

10. Cogita, quanta in cœlo gaudia & cum singulis choris Sanctorum lauda Deum, vel ab iis ut mendicus pete aliquid.

11. Aliqua servilia fac opera, sancto modo.

12. Vitas SS. lege, & pro singulis Sanctis gratias age, ut etiam Deus tibi concedat eadem, pete. Dic *Ave Maria*. Et observa, quomodo illi tempora vacua implêrint. Compati, gratulari sancto, etiam erit sancta occupatio. Si nihil horum succedit, tum vel opera manualia exerce, faciendo aliquid, quod cedat pauperibus: vel spirituale cum aliquo institue colloquium, aut cantum, &c.

Eundo cubitum.

Doctrina.

1. JAculatorias tibi prævide; & quoties evigilaveris, eas iteres. Dole, quòd ob somnum debeas cessare à laude Dei. Obdormi in præmeditatione meditationis crastinæ.

2. Utere praxi 6.

3. Cogita quòd cum Christo in sepulchrum ponaris, ad singula indumenta passionem Christi, ut supra. Lectus est sepulchrum, pulvinaria linteamina quibus involutus. Crucifixum tecum pone, ut cum eo obdormias, idq; supra cor, vel signum crucis supra cor. Quod etiam signa, per Imm. Concept. B. V. puritatem rogando, tum per confusionem ex nuditate in Passione Christi.

4. Corpus modestè exue ut præsente quovis, & modestè in latus dextrum manibus per modum Crucis compositis decumbe: & cor, ut in

surrectione diximus, Deo consecra.

5. Intentionem elice, quod ob solum gustum Dei, somnum velis, & in unione depositionis Christi in sepulchrum, & ad imitationem illius somni, modo pe fectissimo. Fiat etiam examen.

6. Ante ingressum lecti versus Sanctissimum Eucharistiam adora.

7. Devotiones tuas aliquas ora, ac pro defunctis.

8. Ingrediendo lectum dic. *En vite incertus, & æternæ salutis, intro sepulchrum. Vtinam te nunquam offendissem! doleo ex animo Redemptor mi, & propono sinceram emendationem, & diem crastinum ferventiorem. O Pater æterne, offero tibi tuum Filium cum omnibus doloribus, & vulneribus, & Matris eius lacrymis, pro omnibus peccatis, & negligentiis meis. O B. V. adiuva me. O vos omnes Sancti suscipite me! Angele mi, custodi me ab omni malo: millies mori eligo, quàm in minimum peccatũ consentire. Vestes a-*

spiciendo, desidera N. vestem ejus ſt- tûs, quem eligisti.

9. In latus denique te Christi im- merge, ac dic. *in hac fossa me recond, infer meum cor profundè, ubi latens inca- lescat & in pace conquiescat, nec ullos unquam timeat.*

10. *Propositum.* Utinam, quoties spi- ro, actum Cherubin amoris eliciam! & iam id constituo.

Confessio.

PRAXIS UNDECIMA.

Præterdicta superius hæc circa Confessionem expende.

1. QUi malè cõfitetur peccat gra- viter contra DEUM, illudendo illi: Sicut si aliquem velis deprecari, & alapam illi impingas. Sicut si ho- stis cùm se vult dedere, & interea in- fidiatur. Sicut si quis sæpiùs tibi in- fidelis tum proponat sincerè se tecũ acturum, & tamen fallat, 2. Con-

fessio

fessio vitiosa graviter, est sacrilegium, quia destruitur Sacramentum, sicut si bestia baptisetur. 3. Gravis iniuria fit Christo, quia eius meritis abuteris. 4. Quia eius locum tenentem, ac legatum turpiter decipis Sacerdotem, quæ gravissima est iniuria Regibus. 5. Recordare illius in Evangelio, quomodo nequam spiritus assumit septem se nequiores. 6. Deus commisit te tibi, ut te diiudices: si te benè iudicaveris, ipse non damnaturus. tu tanti momenti negotium proditoriè agis. 7. Quid lucraris per hoc? nunc siles, deinde totus orbis in judicio extremo sciet. Subita mors, eos sæpè qui differunt, invadit.

De Confessione Generali.

CONfessio generalis. 1. Auget meritum. 2. Tollit pœnas. 3. Cõpensat defectus aliarum confessionũ. 4. Dat sui cognitionem. Ducit ad humiliationem. 5. Quietem animæ

conciliat quoad dubia de integritate. 6. Auxilia gratiæ auget. 7. Emendationem promovet.

Siste te Sacerdoti ut Lazarum, ut filium prodigum, ut à latronibus relictum, implorantem opem Samaritani, &c.

Opus clarè dicere non palliando peccata, & fines peccatorum quare hoc fecisti, locum, si sacer, personas cum quibus, numerum quot scandala, vel damna. Nemo proprio nomine indicetur, nec in alium culpa cōjiciatur. 2. Venialia non requirunt numerum. Idem est de illis, quæ quis jam confessus.

Praxis.

1. COnsidera, quot annos vitæ habes, sint v. g. 20.

2. Septimum annum v. g. à quo ratione uti cœpisti, accipe, in quo loco, eo anno fuisti, cum quibus, anne in vijs, an in loco indulgentiarū

an in

an in castris, an in scholis, an pago, an in civitate, an domi, an extra? & multa tibi occurrent peccata quæ adnota. Eodem modo annum octavum, tum nonum, & sic sequentes revolve. In quolibet autem anno inspicienda erunt peccata infra posita, quibus habitis, circa singula peccata hæc inspice.

1. Quâ intentione fecisti? nam furari, ut inebrieris, vel ut librũ obscœnum emas, aliud est, quam simpliciter furari, & sic de alijs peccatis.

2. Illud ipsum peccatum an coram alijs, an quot feceris, ita ut ipsis fueris exemplo idem faciendi, vel irridendo bonos, & sic à bono avocando.

3. An iusseris hoc ipsum aliquem facere, vel svaseris, protexeris, laudaveris.

4. An non impedieris si potuisti, cooperatus, iuvisti.

5. An hoc, cùm ab alio fieri vidisti, apud te laudâris, & apud alios.

6. An non detuleris alicui, qui poterat impedire, cùm poteras, & debebas?

7. An ita fueris affectus, ut facturus fuisses re ipsa, quod tantùm cogitâsti, si potuisses? An verò solùm in mente diu retinuisti, an verò insuper cum voluptate recogitabas?

8. An illud paratus eras etiam in loco sacro facere.

9. Cui damnum fecisti, fuitne pauper? nam grossum pauperi furari, est subinde peccatum mortale. Item irrisisti, detraxisti, fueritne vel vir pro bono habitus, & coram quot.

10. Cum quibus egisti hoc peccatum, tune illius causa fuisti? & quot induxisti? & quales personæ?

11. In cogitationibus turpibus, quas tibi interim personas repræsentabas, sacras, profanas, viros, pueros, animalia?

12. Quomodo fueris antea confessus; an extenuando, quia si hoc notabiliter fecisti invalida fuit confessio, ac notandum quoties postea confessus es & communicâsti, tot erunt peccata mortalia nova, & confessiones repetendæ. Et idem est, si ex aliâ causâ, culpâ tuâ, fuit Confessio invalida.

13. An hoc ipsum peccatum ab alio exquisieris, suspicatus de alijs sis illos fecisse, vel iudicâsti, vel dixisti, & de qualibus, & coram quot?

14. An dubitando sitne peccatum mortale an veniale, illud omiseris confiteri, & quoties postea confessus, & communicâsti? Item si accedens ad confessionem decrevisti aliquid tacere ex pudore, vel undecunq; , etsi id postea es confessus?

15. An subaudisti alios confitêtes, vel secreta illorum rimatus, vel audita alijs patefecisti?

16 An de hoc ipso peccato fu monitus ab aliquo, punitus, &c. contempsisti?

17 An pœnitentiam magnam quantam distulisti, omisisti?

18 An circa tale peccatum non mentitus aliquid in confessione, v de eo gloriatus?

19 An audiendo aliena pecca habebas actus similia faciendi si pos-ses. v. g. si essem iudex acciperem munera, si miles raperem &c. si in hoc vel illo statu &c.

20 An ex manifesto contemptu, an ex malitia, &c.

21 An si non esset infernus esses commissurus, & tales actus habuisti, utinam DEUS non puniret peccare? &c. quoties &c.

22 An confessarium fallere decrevisti, Pœnitentiam pro gravibus non implere. Non restituere? Non valebat Confessio.

23 An aliquem idem docueris?

24 An dolueris, quia illud confessus, quia de illo doluit.

Puncta singulis annis examinanda.

VIsus, circa te & alios.
Tactus similiter. Auditus.
Gustus quoad cibum & potum. Verba. Superbia, Avaritia, Luxuria, Ira, Gula, Invidia, Acedia.
Timor. Vindicta. Percussiones.
Amor. Imprecatio. Vulnera.
Fuga. Irrisio.

Decalogus per singula praecepta eundo.

Quinque praecepta Ecclesiae, ut Missa, Confessio Paschalis &c.

FIdes, hic circa imagines, reliquias, Simulatio, haeresis,
Spes, desperatio, Votum, Ieiuniũ.
Charitas, quando venit ad usum rationis.

Orag

Orationes, ex obligatione, vel consvetudine.
Superstitiones, Somnia, Divinatio, sortes, observatio.
Magici Characteres, Maleficia tam ex odio, quàm amore.
Confessiones, si defuit examen, dolor, veritas, numerus, propositum, mala excusatio.
Communio, sine præparatione, cú peccato.
Blasphemia, irrisio sanctorum, aut indecorus sermo.
Iuramenta falsa, & sine necessitate.
Promissa, mendacia, deceptiones, vexationes.
Irritatio alicuius ad iram. Restitutio.
Diffamatio, in veris, vel falsis, Infectio in morbo.
Missa, an colloquendo, an distractus, an integra, fuit?
Labor die festo.
Honor Parentum, Magistrorum, Præfectorum, Seniorum.
Obe-

Obedientia ijsdem, odium, contem-
ptus, illusio.
Fratres, sorores, propinqui, famuli,
carcer.
Periculum subire, se mutilare, vul-
nerare, vel alium.
Duellum, concertatio, studia, tem-
poris iactura.
Stipendia, artifici solutio, famulo.
Impeditio solutionis.
Cogitatio impudica, sine vel cum
consensu, cum masculo, fœmina,
bestia, sacra persona, seipso.
Item, oscula, literæ, verba, com-
munis lectus, aspectus, lectio, spe-
ctatio, expressio, gestus, choreæ, pi-
cturæ, permissio tactuum, promis-
sio matrimonij, munera, raptus, ali-
enæ uxoris cogitatio, dona, affines,
inordinatio, mollities, aspectus bestia-
rum, & tactus. Distillatio, somnus,
causa eius, oblectatio, confabulatio.
Furtum, ludi, fraus in ludis, rerū
in alium finem datarum abusus. Fi-

lius

lius apud Parentes, apud Dominum conservatio, Participatio de furto Piscatio in alieno: Cæsura lignorū

Impeditio alterius in re consequēda, venatio in alieno, militaris rerum destructio, profusio, fraus in vendendo, emendo.

Pascua aliena, segetes, ligna, fictio paupertatis.

Famæ alienæ diminutio, silentium de illa.

Venenum, apostasia, debita credita.

Literæ apertæ, falsificata sigilla, fictio manûs.

Donatio, mutuum, legata dilata, testamentum.

Homicidium, depositum, morbus, usura, telonium.

Mercatores, Iudæi, Notarij, auriga, incendium.

Rei alienæ retentio; Ignorantia rerum necessariarum.

Suspicio, iudicium temerarium, scrupuli, dubium.

Ieiu-

Ieiunium, vigiliæ, quantitas, qualitas.

Religionis, castitatis votum, eleemosyna.

Beneficium Ecclesiasticum, Ordines, Breviarium.

Sacerdotes, Religiosi, Concionator, Senes.

Mendacium grave, perniciosum, malitiosum, accusatio.

Testimonium, Secretum, Ambitio, vana gloria.

Laus falsa alterius, sui, vituperatio, hypocrisis.

Prodigalitas, solicitudo, Fraus, violentia.

Proditio, tristitia de bono alterius, ebrietas, scurrilitas, cantiones, facta in ebrietate prævisa.

Contumelia, convitium, maledictio, concitatio unius in alium, imaginis conculcatio, laceratio, rixæ, distractio.

Missæ falsa celebratio, susceptio con-

confessionis, aut alterius Sacramenti in peccato, Patrini.

Contemptus aquæ lustralis, ciborum benedictorum, benedictionum.

Communio à non ieiuno, vomitus.

Numerus peccatorum in confessione, circumstantiæ, submissa locutio, certa pro dubijs, narratio eorum cum damno quæ à Confessario audivit, peccatum falsum dormienti.

Indulgentiæ, ob recidivationem ad alium itus. Pasquilli, oratio, noctes, cibi quo fine, quanti. An contra remorsum conscientiæ egerit, & ea quæ putavit peccatum.

Ex præteritis cõfessionibus, dubia, remorsus, periculum peccandi.

Officium proprium & obligatio. Lectio librorum Hæreticorum, donatio, in fide dubitatio, aliarum Sectarum laudatio. Tentationes,

Patientiæ, humilitas, murmuratio

tio contra Superiores, Proposita mala, appetitus ad vestitum, laudatio sui, adulatio noxia occasiones peccandi non vitatæ. Instinctus Dei, consilia maiorum, Confessarij Parentum, Discordiarum seminatio.

Conturbatio alicuius, nullum velle audire.

Convivia, Pædagogus, Condiscipuli, Sacerdos.

Impeditio aliorum in bono. Propositum in confessione.

An contempsit excommunicationes, interdicta & pœnas Ecclesiæ, vel si prohibitus fuisset.

Accedens ad Confessionem.

1. HAbet dolorem universalem etiam de ijs quorum oblitus, de ignoratis, &c. & in alijs confessionibus dictis.

2. Propositum, nihil omnino reticendi, aut palliandi, neminem traducendi.

3. Die

3. Dimittendi omnibus inimici, etiam illis qui eum ad peccandū in-duxerunt, & eos non diffamandi.

4. Propositum obediendi confes-sario in omnibus, faciendi quæ sva-serit, restituendi quibus iudicaverit, fugiendi occasiones, quas vetuerit.

5. Propositum de cætero non pec-candi, præscindendo (licebit) ab eo, quid sit futurum.

6. Dubia pro dubijs, certa pro certis dicendi.

7. Ne respondeat ad aliquid subi-tò, ne mentiatur,

8. In quibus confessionibus non doluit, vel tacuit aliquid, vel pal-liavit, vel dormienti confessus, vel fuit nimis rudis sacerdos de industria quæsitus, omnes repetendæ: item si potestatem non habuit absolvendi.

9. An pœnitentias iniunctas im-pleverit.

10. Quàm pridem confessus sit; An restitutionem impositam exple-verit.

PRA.

PRAXIS XII

Dilatare affectus in via purgativa. v. g. dolor ob commissa peccata oritur, ita promoveri potest.

1. PEtitione. Ego Domine sum ille miser, qui peccavi, & tam diu hæsi in peccatis. Hic sum ille (heu) quem tedet puderq;, quare suppliciter peto, ut hoc meum marmoreum cor de peccatis dolore nescium, tenerrimo doloris affectu emollias: ut ob nullam rem tanto dolore afficiatur, quàm ob commissorum turpitudinem peccatorum.

2. Obsecratione. Fac obsecro Domine per inexhaustos tuæ bonitatis thesauros, per ineffabiles passionis tuæ dolores, per illum sangvinem mei causâ profusum, per omnia dona quæ mihi protulisti.

3. Reprehensione. Ecquid agis anima mea itane parum doles, quòd tot flagitijs Iesum offenderis? O ve-

rè non videris capere quàm sit gra-
tantam læsisse maiestatem!

4. Admiratione. O me stultum! ô cæcum! quando summam brevissimæ eiq; vilissimæ posthabui voluptati. Cur non inopinata mors mihi priùs, quàm cogitatio de offendendo subiit.

5. Interrogatione. Ah putride homuncio? fare, quid quæso tibi iniquitas attulit? aut mendacissima voluptas, cùm tibi summum bonum DEUM abstulit? Flos adolescentiæ tuæ tibi defloruit, forma evanuit, vis nervorum emarcuit, quid tibi superest? Dedecus, infamia, lacrymæ, quibus tua defleas, doleasq;, peccata. Ah quid DEus bonus in te commisit, ut eum tot flagitijs irrites, an ideo illum offendere debuisti, quòd te tot auxerat beneficijs?

6. Exclamatione. O optime cœlorum Pater! Et cur hoc improbum caput ad Tartarū non fulminasti? cùm

me

me quæso solvisti? ego sceleribus tu contra, mecum certasti muneribus, sed quando Angeli tui potuerunt manus vindices continere, cur me non tuæ executores Iustitiæ diaboli dudũ iam laniaverunt?

7. Confirmatione. Fateor Domine oculos meos non dignos luce huius diei, dignos quos perennis lacrymarum imber & caligo obnubilet. Ah luge! luge! luge infelix anima! habes lugendi causas uberes; nunc nunc ô Domine me punias, plũs me promeritum confiteor.

8. Firmo proposito. Effrenatam hanc animam tui amoris habenâ frænabo, lascivum corpus flagris & cilicijs domabo, membra laboribus fatigabo, ieiunijs macerabo, lingvã silentio piabo, oculos lacrymis lavabo, nares fœtore ægrorũm castigabo, aures afflictis tuis filijs accomodabo, manus pijs operibus occupabo, totum deniq; corpus honori tuo dedica-

dicabo. Sic stat obstinata menti sententia, millies potiùs occumbere, quàm vel levissimo peccato Numen tuum offendere.

Aspirationes ad DEUM exercendæ, ab incipientibus.

O Domine DEUS meus, ego vilissimus sum peccator, indignus planè quem terra sustentet!

O Domine qui es summum bonū, quòd longè per peccatum à te recesserim doleo! Nam habito in regione hac longinquâ miseriarum mearum, ubi perdidi me.

O Pater amantissime peccavi in cœlum & coram te! verè non sum dignus vocari filius tuus, fac me obsecro unum de mercenarijs tuis.

O Deus dulcissime pœnitet me, quia peccavi, quia legem tuā transgressus sum, ampliùs lava me à peccato meo, & ab iniquitate mea munda me.

O Do.

O Domine Deus detestor peccata mea, abominor omnia flagitia mea, tinam millies mortuus fuissem, quã ffendissem te.

Miserere mei Deus, miserere mei, uoniam in te confidit anima mea, in umbra alarum tuarum, donec ranseat iniquitas mea à me.

Ablue me o Christe IESU pretioso ngvine tuo, & ab omni peccato unda me.

Sana Domine animam meam pec-atis vulneratam, unge oleo gratiæ æ cicatrices delictorum meorum, quæso despicias me.

O Domine IESU piissime ab hac ora nunquam tuam legem trans-ediar, nunquam in peccatum con-entiam, sed priùs in omnem infa-niam & ignominiam incurram.

O Pater amantissime da mihi, ut ructus dignos pœnitentiæ faciam, & elicta mea debitâ castigatione pu-niam.

In via Illuminativa.

Offertur v. g. Humilitas, cuius desiderium in te inflammare cupis, sic id præstabis.

Petitione.

1. Da mihi quæso Domine huius pulcherrimæ, mihiq; necessariæ virtutis copiam, quâ fastum & arrogātiæ tumorem qui in me est, omninò possem comprimere.

Obsecratione.

2. Domine annue servo tuo supplicanti per IESUM Filium tuum unigenitum, qui mei gratiâ formam servi accepit, humiliavit semetipsum usq; ad mortem, mortem autē crucis, & opprobrium hominum & abiectio plebis factus est.

Desiderio.

3. O utinam mihi huius humilitatis copia fieret! ne me tumor superbiæ ille tam sæpè inflaret. ô quam bea-

beatus essem, quàm egregius humilitatis filius & operarius.

4. *Vituperatione & reprehensione.* Audes tu miserrime fex vulgi homuncio superbe, audes inquam cristas attollere, genus, ingenium, venditare, animæ dotes iactare, favoribus hominum inflari? superiorum dominationibus resistere, vel eas oppugnare? Et scis bene, quòd DEus superbis resistat, humilibus autem det gratiam. O sauci homo, o urna pulveris, quid ita tumes? quid habes quod non accepisti? Nescis abiectissime vermicule, vilissime lumbrice, quanto, superbus ille Angelus, casu, ad inferos pervenit.

5. *Admiratione.* O mi DEUS qui potest fieri ut mihi? Ah cur me nō tuis advolvo vestigijs, videns tuam maiestatem & meam vilitatem, ergo non amabo virtutem tantæ venustatis?

6. *Exclamatione.* O honoratissima

humilitas, quanta tibi vis in homines sese humiliantes, cœlo mitteris, sine te virtutes reliquæ subsistere non possunt, tibi tributum pendere coguntur.

7. *Interrogatione.* Audes ô miser, & cur adeo inflari, cur non humiliare, quid es nisi nihilum? Et pro sapiæ tuæ origo est nihilum, & tamē laudes ambis, sperni à nullo pateris?

8. *Confirmatione.* Verè Domine video, quòd ex omni parte ad humilitatem me invites, video intellectum ignavum, memoriam malis speciebus impletam, voluntatem fluxis rebus inhiantem, hæc & alia cum video vehementer erubesco.

9. *Propositio.* Domine hæc mea firma stat sententia. Cum gratia tua omnem superbiæ fastum odisse, arrogantiam execrari, omninò Christianæ & religiosæ submissionis virtuti consectari, decerno hodie nihil, quod

faciat

ſciat ad meam laudem & aliorum gratiam aucupandã, agere.

Aſpirationes ad IESVM exercendæ à proficientibus.

DOmine DEUS meus quando plenè mihi moriar & tibi vivam? Quid mihi Domine eſt in cœlo, & à te quid volui ſuper terram. Tu DEUS cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

O ſi tui ſolùm recordarer, te ſolũ cogitarem, te tantùm diligerem, o ſummum & infinitum bonum mẽtis meæ!

O Domine DEUS meus, ſi verè eſſem mitis & humilis corde, ſi verè pauper & nudus ſpiritu! o ſi cunctis virtutibus ornarer! ut tibi per cuncta placerem.

O ſi ſcirem, ad te dulcem hoſpitẽ meum intus in corde meo habitãtem intrare, & ſtabili cogitatione, clarâ cognitione, & ardentiſſimo amore

ad te pelagus bonorum fluere!

O liberator fortissime! quando liberabimur à fragilitate huius corporis? Et ab omni, quod saluti nostræ non convenit?

In via unitiva. Offeratur Amor Dei. Excitabis illum petitione & obsecratione ut supra.

3. DEsiderio. O mi Creator utinam te magis diligam omni creaturâ! O utinam me tua venustas, sanctitas, tua pietas, bonitas tua, ad te pertraheret! Accende cor meum castissimo amoris tui igne, ne unquam formæ mortalis ullius utar nitore. Ah quando totus tuo liquescam incendio! Ah utinam à primis infantiæ annis, Tuo o DEUS flagrâssem amore, quis mihi det, ut perinde ac illi Seraphici, reliquiq; cœlestes spiritus amore tui ardeam, quando tandem in me omnes rei creatæ affectus extingves? Quando cor meum non nisi tui solius amore flagrabit?

4. Vita.

4. *Vituperatione.* O diu ingrate, immemor omnium beneficiorum! adeone magis glacie friges? Fare, ege, cur tuum non ames DEUM? Quin summum diligis bonum? Non potes tu vel momento ab illius respirare desiderio, qui te sic amavit ab æterno?

5. *Admiratione.* Ergone Domine fieri potest ut tui amoris expers vivam? O DEUS meus! vita mea! sine qua funditùs pereo! heu infelix! quid amo? Quòd te Domine non amo? Ergone à te divelli queam? Ergone ferrum trahit magnete? Tu amor optime, maxime, non me tibi devincis?

6. *Interrogatione.* Estne anime mi præter DEUM quicquam, quod te possit satiare? Estne amore quid dignius potentius, & sapientius? sanctius? utilius? Noscis quid dicatur, dimensi ad immensum nulla proportio esse potest. Audis quid clametur?

Finiti ad infinitum nulla est comparatio? Nonne ille est tuæ mentis centrum? Quid igitur ambis? Cur centro tuo non acquiescis?

7. *Confirmatione.* Verè o Domine, omni prorsus amore dignissimus es, nec potest quidquam esse infelicius eo, qui te non diligit.

8. *Proposito & oblatione.* Suscipe Domine voluntatem meam, suscipe cor hoc, idq; totum constringe, tibiq; adamantino nexu copula, te nã unicè amare, fiat, te totum diligere fiat certum, sum certus Domine quòd neq; mors neq; res ulla sit me à tui amore distractura.

Ne, quæso te Domine, finas me eò delabi perfidiæ, ut amorem, quo te amplector rivali tuo cuicunq; aliquando prodam. Tu DEUS meus, mihi Pater, tu Sponsus! mihi tu deliciæ! tu thesaurus sis in æternum.

Ecce Domine cor meum tibi offero, vitam, animam meam, itemq;

omnia

omnia iubens volensq; ea tibi dedico, do, & addico, vendica ea tibi, tuis ea sunt nuncupata obsequijs in æternum. Amen.

Aspirationes ad IESVM exercendæ à perfectis.

O Charorum omnium charissime! o Amor meus, unice, o Sponse floride! Sponse melliflue! quando me ornabis illis monilibus quibus tibi placeo! O domicilium meum! o lectule floride animæ meæ! Paradisus animæ, da, ut in te me abscondam, tibiq; immergar, & ab omnibus quæ tua non sunt, vel, ad te, me non referunt, constans fugiam.

O Sponse dulcissime! expande pallium protectionis tuæ super me: trahe me post te, ut alacriter, purè, & constanter curram in odorem unguentorum tuorum.

O Medice Sapientissime! sana me & sanabor, salva me & salvus ero,

quoniam laus mea & gloria mea, & exultatio mea tu es.

O Creator meus! effice me hominem secundum cor tuum conformen humanitati Sanctissimi Filij tui.

O Pulcherrime susceptor meus! inebria me vino charitatis tuæ; uni me tibi intimè, & me totum transmuta in te.

O dilecte mi? quem solum quæro, quando mihi pulsanti & gementi aperies. Quando te ipsum mihi manifestabis. Et dices salus tua ego sum.

O Totum & solum gaudium meum! diligam te ex toto corde meo, ex tota anima mea, & ex omnibus visceribus meis.

O Pater amantissime! quando me introduces in cubiculum gratiæ tuæ, ut nemo despiciat me.

O Domine DEUS meus! qui es ipsum esse, ac pelagus immensum essendi, impensè volo tibi tuum esse. Placet

mihi

mihi vehementer, quòd sis ipse qui es, offero ac consecro tibi meum esse, suscipe me.

O Domine DEUS meus, Spiritus purissime! gaudeo & exulto, quod sis Spiritus ab omni vilitate carnis & corruptibilitate alienus, fac ut terrena despiciam, & spiritualia semper diligam.

O DEUS simplicissime! si te diligerem, si tui amore arderem, si universi homines te ferventissimè amarent, da mihi in omni simplicitate & veritate conversari.

O DEUS immortalis! ecce propter te mortem peccati detestor & odio habeo, ô si nunquam tibi displicuissem! o si semper meam vitam, tuæ voluntati conformassem!

O DEUS perfectissime! gratum est mihi valdè, quòd sis perfectionum abyssus: firmiter statuo implere semper omnia iudicia iustitiæ tuæ.

O Domine DEUS infinite, infini-

ta dulcedo, & gloria mea! impleatur, in tempore & æternitate, sanctissima voluntas tua, Amen.

PRAXIS XIII.

Memoriales versus actionum bene instituendarum.

Mane surgendo.

ASpiro, grates refero, cor offero, posco.

Ante Meditationem.

Vivo probè, sensus custodio, digero puncta.

In Meditatione.

Quis, quid, ubi, quibus auxilijs, cur, quomodo, quando.
Credo hic esse DEUM, præludo, præparo mentem.
Discurro, miror, sum gratus, me pudet acti
Offero, propono, postulo quidquid amo.

Reflexio post Meditationem.

Corpus, Mnemosyne, ratio, excutiturq; voluntas,

Fru-

Fructuum adnotatio.

Decretum, praxim, motivumq; illustre notabo.

Examen Conscientiæ.

Redde DEO grates, pete lumen, discute mentem.

Delicti veniam posce, recide malum.

Quæ loca, personas, officia & vitia.

Comestio.

Præproperè caveo, lautè, ardenter, studiosè.

Intendo, precor, attendo, morumq; recordor.

Tempero, suspiro, gratia danda DEO.

Colloquium.

Respicio finem, evito mala verba, modestè

Lætor, onus porto, dexteritasq; placet.

Lectio Spiritualis.

Certus erit liber, & constans erit hora legendi.

Fac multùm, non multa legas, quæ legeris abde.

Huius lectionis fructus.

Arma noto, tenerasq; preces, praxes faciendi.

Lumina, principia, & Sanctorum exempla Virorum.

Visitatio templi.

Elicio teneros actus, & quinque saluto vulnera, solamen subsidiűq; peto.

Confessio.

Do grates, lumen posco, Peccata recordor.

Deteriora gemo, sed meliora volo.

Somnus.

Reddo Deo grates, somnum offero, posco, protestor.

Missas, vota, fidem, mancipium renovo.

PRAXIS XIV.

Iuvare se in anxietate conscientiæ seu Scrupulis.

Doctrina Theologorum de peccatis ex Theologia Ascetica Christoph. Schorrer. § I. fol. 1073.

1 OBiecti peccaminosi repræsentatio facta sensibus externis, internis, rationi &c. peccatum non est.

2. Motus sensualitatis repræsentationem consequens, & rationem præveniens, non est peccatum,

3. Delectatio motui connaturaliter coniuncta, secumq; ex consensu ante omnem deliberationem, trahens partem inferiorem rationis, ac voluntatis, non est peccatum. Imò meritum, si superior pars primo motui repugnet. Si non potuerit reprimere, & advertens suggestionem motumq;, statim resistat actibus contrarijs saltem virtualibus elicitis, meritum est. Si verò ratio superior non nihil hæreat primisq; suggestionibus non resistat, cum possit, est peccatum. Et si tum ratio sit distracta, est levis culpa: Si verò advertat suggestionem, sed ex pigritia non resistat, licet non consentiat nec deliberet, est

veni-

veniale. Si consensus sequatur ex vehementi impulsu ante plenam deliberationem, & ubi deliberatio advenit, resistit; nondum est mortale. Cùm plenus consensus est, cum plena deliberatione actuali vel virtuali in materia gravi, mortale.

Ex Francisci Arias Thesauro. tr. 9. fol. 210.

QUod à scriptura vetatur sub exclusione à cœlo, pœnâ æternâ, est mortale.

Omnis culpa, quâ fit notabilis irreverentia, aut ignominia Deo: Vel quâ proximo notabile damnum, ac præjudicium in sanitate, honore, bonis: Vel quâ ipsemet homo sibi in corpore, vel anima notabile damnū infert, est mortalis.

Culpæ leves in se, ordinatæ ad mortale, sunt mortales.

Omnis culpa, in qua homo ultimum suum finem ponit, licet in ma-

teria valde levi, est mortalis: Id est, si paratus est ob rem illam transgrediendi grave Dei præceptum.

Si transgrediaris, etsi in re levi mādatum superioris, est mortale.

Ex Variis.

1. PEccatum ita est voluntarium, ut sine voluntate peccatum esse non possit. quare hujus consensus requiritur qui perfectus est, cùm præcedit ex plenè deliberata mali electione: vel clarè animadversâ rei debitæ omissione. *Imperfectus* verò cùm re leviter menti oblatâ, obrepit potiùs negligentiori voluntati motus, quàm deliberato consilio suscipitur. Aug. lib. de vera Relig. cap. 14.

Prior consensus in materia gravi, peccatum mortale est. v. g. si hinc gravis in Deum vel proximum, vel nosmetipsos, redundet injuria Th. 1. 2. q. 8. a. 1. & 2.

Posterior consensus venialem culpā non

non potest excedere, quamcunque tandem circa rem versetur. Th. ibid. Bellarm. lib. de amiss. gratiæ cap. 11.

2. Tametsi solùm mortale confiteri sit necesse, veniale tamen utiliter confiteberis: Si enim de veniali verè dolueris, & proposueris cavere, remittitur sine confessione: Maximè, si cùm hunc dolorem excitas, te aquâ benedictâ aspergas, vel pectus tundas, aut signes te Cruce, aut Orationem Dominicam dicas, aut Confiteor. Trident. sess. 14. cap. 5.

3. Dolorem in confessione sive excites ob Dei offensam sive ob metum inferni, non est necesse, ut lacrymeris, aut sensum acriorem in parte inferiore hominis sentias, satis est ut voluntas ita scelus detestetur, ut nullatenùs velit imposterum illud patrare. Soar. tom. 4. disp. 20. sect. 4.

Quodsi certum mortalium numerum invenire non potes, putas tamē te v. g. decies fecisse: Sufficit si di-

cas, te toties, plùs minùs, patrâsse. idem tom. 4. disp. 22. sect. 1. n. 38.

Quodsi in idem peccatum sis frequenter lapsus: Satis est consvetudinē tēpusq; fuisti quo in illa, exprimere v. g. si hæresis uno anno, sufficit dicere te singulis hebdomâdis ter, quater, aut quinquies, aut quolibet mense bis, tervè lapsum. Loper. 1. p. instit. c. 3. q. 2. ex Soto in 4.

4. Qui diligenter excussâ conscientiâ, cum dolore de peccatis & firmo proposito, ea sacerdoti confessus fuerit, eo animo, ut neq; pudore, neq; alia causâ celare quidquam vellet, & à Sacerdote absolutus est, si postea de Confessionis integritate scrupulis agitetur, securus sit se benè confessum; Quidquid intermurmurent metus & scrupuli, hoc vel illud fuisse omissū, nisi aliquid clarè occurrat quòd certò meminit se non dixisse. Gerson. p. 3. tract. de remed. pusill. & tr. de divers. diaboli tentat.

Suffici-

Sufficienter se examinavit quispiam, etiamsi quartam, imò tertiam peccatorum partem non potuerit sibi commemorare. Talia peccata deinde ubi clarè occurrerint, confiteatur.

5. Cogitationes blasphemæ, luxuriosæ, superbæ, invidæ, suspicionis, & id genus aliæ, si te molestent, signũ est quòd non cõsenseris. 1. Quòd ab ijs priusquàm occurrant vehementer horreas. 2. Quòd eas tibi occurrere admodum doleas. 3. Quòd enixè cupias ab earum molestia liberari, atq; ita de illis minimè labora, neq; cum illis digladiare, vel in eas inquire, sed eas contemne quantumlibet importunas. Gerson. p. 3. de diu. dig ab. tent.

Sunt & alia signa probabilia, quòd non consenseris. 1. Tentationis æstu sedatò inquire à te ipso, quomodo sis affectus legi Divinæ, & num mori eligeres, quàm peccare. Si ita es constitutus, habe signum non præstiti

consen-

consensûs. 2. Reflecte ad pristinas actiones, & diligenter attende, num quid non toties soleas tentationi resistere, quoties te advertis sollicitari ad mortale peccatum. 3. In ipso æstu tentationis, si te quis interrogasset. Visne consentire? Si dixisses, *nolo.* Satis habes signum probabile non præstiti consensûs, Anton. Balinghem. T. 1. triumph. castit. a. 1. c. 10

6. Scrupuli initio Conversionis juvant ad puritatem animæ acquirendam: Et immittuntur ijs, qui antea laxiùs vixerant.

Regulæ practicæ pro scrupulosis.

1. Caveant sibi à conversatione cum scrupulosis.

2. Caveant ab omni melancholia & cogitationibus solitariis.

3. Caveant à lectione Casistarum, & eorum librorum spiritualium, qui rigidiùs scribunt, legant auté eos, qui de bonitate Dei, &c.

4. Actus scrupulosos abjiciant, quia

quia inde ſcrupuliſandi habitus & proclivitas oritur.

5. Si judicares alterum hoc ipſũ facientem, de quo tu metuis nõ peccare: nec tu peccaſti: ideò alterum cogita feciſſe.

6. Aliis doctis, etſi mediocriter; plùs crede quàm tibi.

7. Privilegiis, quæ Caſiſtæ ſcrupuloſis concedunt, liberaliter utere, & ea lege.

8. Materias peccati quas non intelligis, dijudicare noli, nec de tuis peccatis ante confeſſionem forma judicium ſintne gravia an levia, ſed ſimpliciter ut feciſti ut faciũt ruſtici, confitere.

9. Quidquid tibi mediocriter doctus de ſcrupulis tuis dixerit, acquieſce: Non enim teneris doctiſſimos pro tuis reſolvendis dubiis quærere: Sed ij ſufficiunt, qui ſunt ad confeſſiones audiendas expoſiti, & approbati, judicatiq; ſufficere: Debes autem

ſuppo-

supponere te, qui scrupulosus es, ineptissimè judicare, ac judiciũ tuum in hoc puncto defectuosum ac læsum esse: Et quidquid dixeris, te erraturum.

10. Cùm te urgent scrupuli, discussionem & examen eorum ex tempore in tempus differ: Non enim statim teneris te examinare, nisi ante confessionem: quam non debes frequentare, nisi sicuti ordinariè ij, qui sunt ejusdem tecum statûs: nec in hoc indulgeas tibi amore puritatis, aut quòd ne uno puncto temporis velis manere in peccato: ubi non est certissimò peccatum.

11. Non nimis soliciteris de peccato commisso, sed tantùm media ordinariè adhiberi solita, admove. Et ita ea peragas, ut ordinariè peragi solent, id est Confessionem, & dolorem.

12. Cùm scrupuli oriuntur. Move tibi scrupulum quòd diffidas bonitati Divinæ. Quod Confessarium di-

judices

judices, quasi ille vel non advertisset defectus tuæ confessionis, si qui fuerunt, vel non supplevisset eos. Quòd judicium tuum aliorum judicio præferas, & te solum sapere putes, alios ita hebetes, ut non penetrent statum tuum. Quòd juxta verba Christi non agas, *Qui vos audit, me audit:* quòd damnes virtualiter alios, qui eandem actionem eodem modo actu fecerunt, & putant se satis benè fecisse. Quod nimio amore tui feraris: cùm prudens amor sit, dispositione aliorum de se contentum esse &c. &c.

13. Expedit interdum medicamentis atram bilem minuere.

14. Cavendum ab otio, jejuniis nimiis, & vigiliis, moderatè corpus tractetur, cum hilaribus agas ac te recrees.

15. Illi studio te applica, quod totum hominem abstrahit, & perpetuò applicatum detinet.

16. Aliud est cognoscere, se velle

face

facere: dæmon sæpe scrupulosis injicit tentationem per hanc propositionem. *Volo facere peccatum.*

17. Si habes habitualem voluntatem non consentiendi, non consensisti: nisi actus externus accesserit. Quia juxta habitum solet homo operari: & scias te virtualiter restitisse, licet id non adverteris: nec enim debes scire te restitisse.

18. Si turbaris, te non bene in cõfessione expressisse peccatum: si veniale erat; illud non solùm non benè exprimere, sed & omittere poteras. Si mortale, sufficit illud quoad substantiam explicare, circumstantiæ enim non sunt necessariò explicandæ, nisi mutarent speciem. Ut autem peccatum secundò confitearis, debes ita certus esse de illo quòd sit mortale, ut jurare possis esse tale: & ita certus esse quòd illud omiseris, vel circumstantias mutantes speciem non addideris, ut id juramento confirmare posses.

Hæc sunt privilegia scrupulosorũ.

PRAXIS DEC. QUINTA.

Intentionem formare.

AD laudem & gloriam SSmæ: Trinitatis, in memoriam Salvatoris nostri IESU Christi, vitæ, passionis, mortis, ac resurrectionis, ac in operum & meritorum suorum, omniumque Sanctorum unionem. Ad laudẽ quoq; & exaltationem Beatissimæ V. MARIÆ, cœlestium Angelorum, Sanctorum atq; Sanctarum, & nominatim N. N. & aliorum Sanctorum. Offero etiam cum ipsorum Beatorum spirituum laudibus, Sanctorumque omnium precibus ac meritis, nunc, & semper, hæc & omnia alia opera totius mundi, pro meis præsentibus & futuris, animæ & corporis necessitatibus, auxilium & consolationem meam, & in remissionem omnium peccatorum meorum, quorum verã contritionem semper habere intẽdo, conor,

conor, & cupio: omniumq; vivorum & defunctorum: meorum parentum, & consanguineorum, amicorum, inimicorum & benefactorum in spiritualibus & temporalibus, ac illorum, quibus fui gravamen, scandalum, & occasio peccandi. Pro omni gradu S. Ecclesiæ Catholicæ, ac illius conservatione, augmento, & exaltatione: Christianorum Principum unione, hæresum exstirpatione, summi Pontificis salute, animarum in purgatorio existentium liberatione. Pro conservatione & augmento omnium Religionum. Pro conversione omnium infidelium: pro mihi commissis & commendatis. Deniq; pro illis omnibus vivis atq; defunctis, pro quibus D. noster IESUS Christus & ejus Mater, sciunt & volunt me orare, sic oro, obsecro, ac orare & obsecrare intendo, propono.

Contra carnem pugna.

PRAXIS DEC. SEXTA

NOn congressu cum hoc vitio, ut cum cæteris, sed fugâ agendum. Stultum proinde has tentationes in te excitare, ut eas deinde vincas, sed fuge quàm remotissimè. Interea tamen vide. 1. Ex quibus in te causis oriri soleant, solent autem vel ex aliqua conversatione; fuge hanc, licet solùm levissimam det causam, non aspice ejusmodi homines, non alloquere amanter, non manus attinge, sed si quid cum eis agendum, fac graviter, & quàm citissimè te expedi. 2. Cave otium, & omnem cogitationem, quæ utcunq; statum tuum dedecet. 3. Obedias integrè tuo Patri Spirituali. 4. Cave, judices temerè proximum tuum de hoc vitio, & si manifestum sit ejus peccatũ, non illi irascere, sed

compatere, omnem contemptum illius cave: sed teipsum potiùs cõtemne, humilia, præ timore similis lapsûs contremisce, ac Deum ferventissimè ora, ne tu similiter tẽteris, atq; cadas. Nam solet Deus simili malo, punire superbos judices. 5. Si expertus fueris in te devotionem, aut aliam gratiam sensibilem, ne in ea tibi complaceas, & hinc te meliorem cæteris judices, sed sta in timore & tremore, Imò nec ipsæ reprehensiones nostri, factæ à nobis, semper sunt bonæ, Nam si perturbant, pusillanimitatem & pigritiam ad bona opera inducunt, & erga Deum diffidentiam: à diabolo proficiscuntur. Nam quæ sunt à Deo, humilem & quietam animam conservant, & confidentiã augent erga Deũ.

Sensibilis etiam devotio sæpè oritur à natura, cõplexione, sæpè à Deo, sæpè à diabolo. Semper verò ex fructibus suis cognoscenda, à quo proce-

dat. Nam si ad vitæ emendationem non impellat, suspecta esse debet. Universim tamen, non multùm inquire à quo procedat, sed neq; illi inhære, sed potiùs insiste cognitioni tuæ vilitatis, & solum Divinum placitum desideres. Et sic undecunque natæ fuerint istæ dulcedines, lucrosæ tibi fient. Ex ijsdem causis oritur, & desolatio seu ariditas. Nam dæmon eas immittit ut fervorem in anima extinguat, à spiritualibus exercitiis abstrahat, & ad quærenda in creaturis solatia inducat. Ariditas ex nobis oritur, vel cùm peccata admissa recolimus, indeq; metuere incipimus, aut cum tædio laboris spiritualis corripimur. Deus verò illam immittit, ut nos ad majorem sedulitatem excitet, & à curis, Deum non concernentibus, abstrahat: denique ut non hæc solatia, sed Dei placitum quæramus. In ariditatibus itaque causam investiga, & pu-

gna adversus eam, non eo fine, ut tibi
ensibilem compares consolationem,
sed ut amoliaris quidquid Divinis o-
culis displicet. Solita pietatis officia
nullatenùs intermitte, imò magis il-
a prosequere, neque animo conci-
e: Nulli hominum hanc crucem
atefac, nisi soli Patri Spirituali, id-
ue non causâ solatii, sed directio-
is. Neque ullum pietatis exerci-
ium ideò fac, ut impetres liberatio-
em ab ariditate, sed solùm ut ro-
ur ad ferendum illam acquiras.
t si meditari non poteris, satis erit,
voluntatem bene agendi conser-
es & te humilies. Neque si ab
mpuris obruaris cogitationibus te
uta à Deo derelictum, neq; labora
e quiete animæ, sed potiùs te hu-
milia, siquidem eo fine sunt per-
missæ à Deo, ut agnitâ tuâ vilitate
erventiùs ad eum recurras.

Videas etiam tentationes carnales,

orian-

orianturne à rebus exterioribus in te, an ab interioribus. *Exteriores* causæ sunt, conversatio, colloquia, lectio, studium materiarum ejusmodi. Has omnes fuge, nec cum illis ullo modo pugna, nisi malis contaminari. *Interiores* causæ sunt vel ex corpore, vel ex anima. Ex corpore, Si sit nimis vividum; tum adhibenda cilicia, jejunia, vigiliæ, & aliæ asperitates, juxta judicium Patris Spiritualis. Ex anima, cùm cogitationes turpes frequenter oriuntur; contra has remedium, oratio, pia meditatio, & labores competentes tuo statui. Sed meditatio sit de iis rebus, quæ nullo modo carnalia desideria revocent in mentem: Idcircò non svadetur, ut turpitudinem carnalium vitiorum mediteris, pericula, ignominiam, jacturam famæ & bonorum, Divinæ gratiæ, & gloriæ, ex ijs solita oriri. Tales enim considera;

derationes non eliminant, sed imprimunt carnalia objecta. Itaque potiùs recolenda Passio & mors Christi Domini. Quodsi nihilominùs ntationes te non deserunt, noli animo succumbere, neque meditationes abrumpe: Neque cum istis te erturbantibus cogitationibus contende, sed quasi nihil ad te spectantes contemne.

Neque disputa cum cogitationibus fœdis, consenseris necne in illas, quia sub hac specie dæmon te poterit illaqueare, hoc enim faciendum erit cessante æstu tentationum. Sincerè tamen & expresè has cogitationes tuo Confessario explica, propter humilitatem.

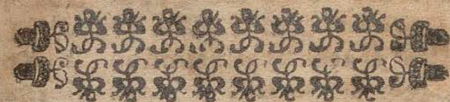
Oratio debet esse frequens, sed non talis, ut per eam cogitationes tuas coram Deo quasi explices, quæ sit illarum malitia, hoc enim faciendo eas tibi repræsentabis, & periculum facies consensûs.

Supe]

Superatis cogitationibus, non puta fore te ab illis deinceps liberum, sed omnes earum occasiones cave, neque cum illis pugna, sed absolutè fuge: nam omnis hîc pugna periculosissima & laqueis dæmonis plenissima.

FINIS.

INDEX SOLILOQUIORUM.

I.

14. De

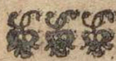
35. Odi.

56.

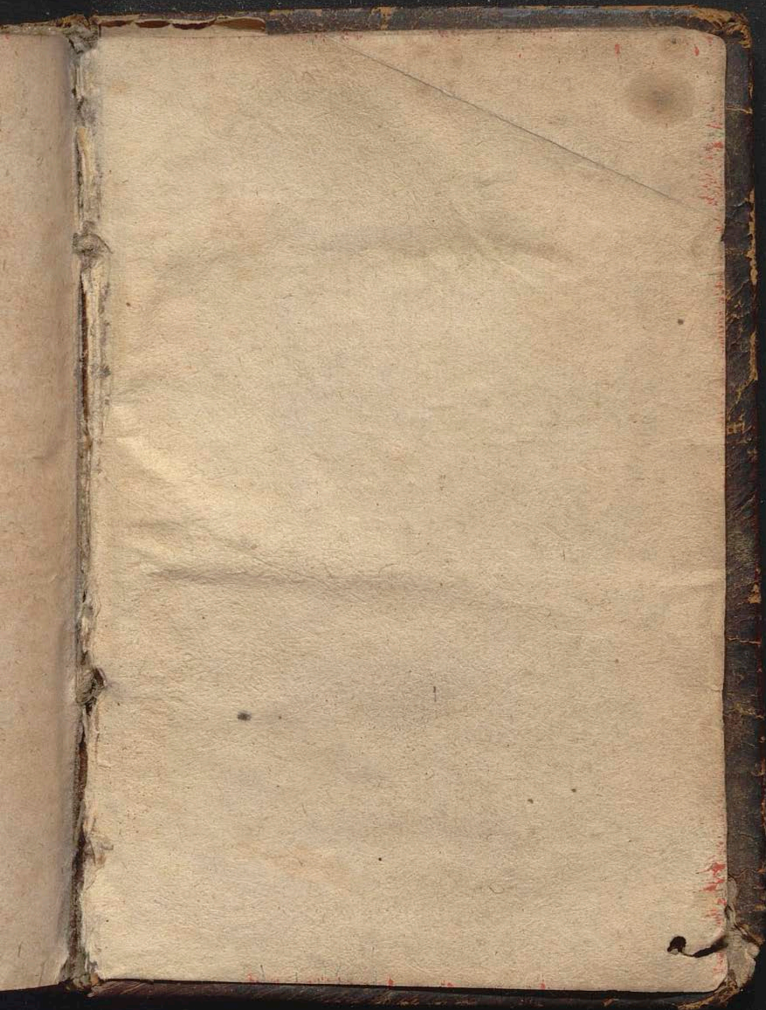
PRAXIS.

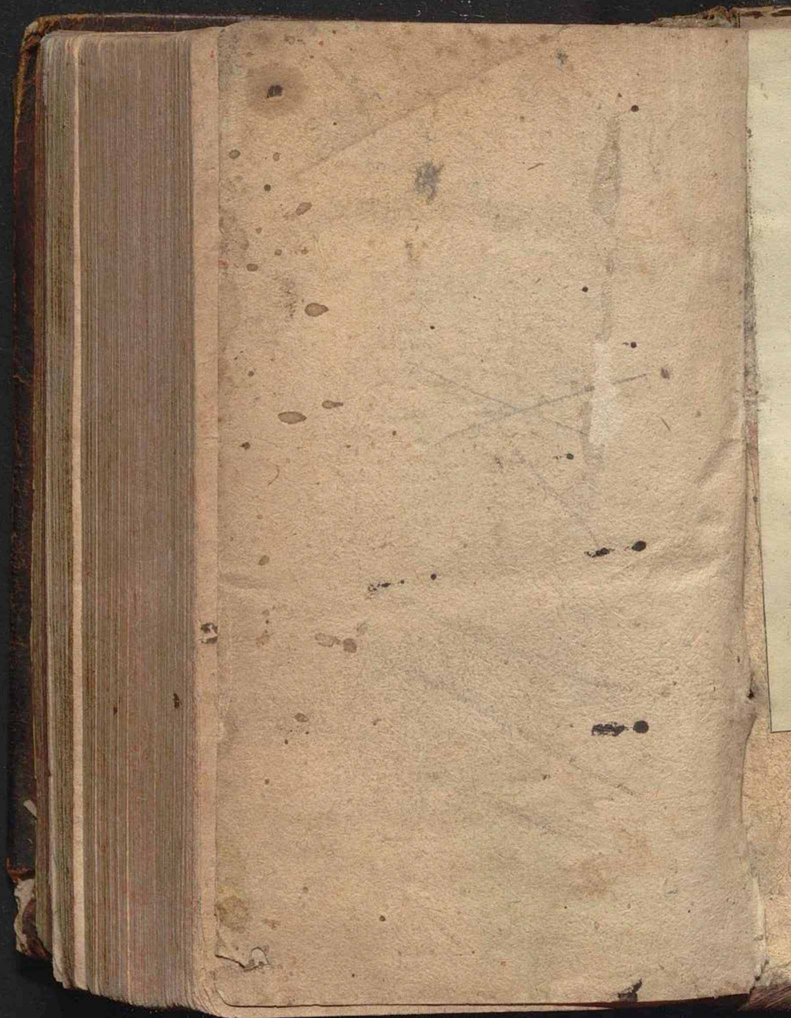
Com m u-

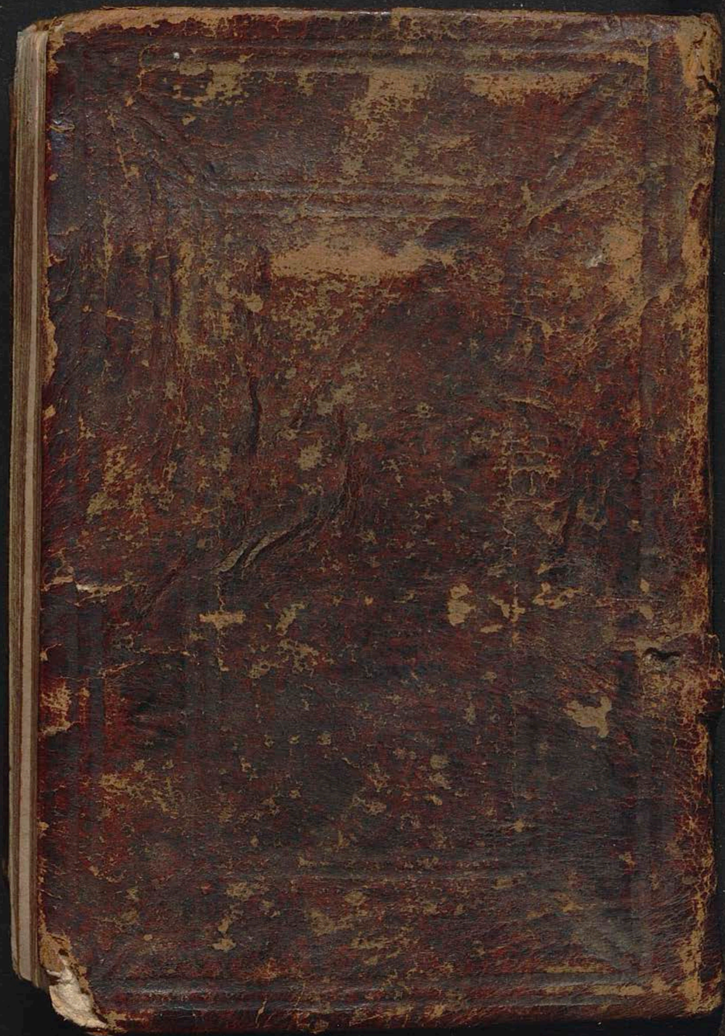
PRAXIS

Qui n' erant d. 2: Aug

1mo in Examine gen: matutino.

C: Cybarowius. 2do. In Corona. C: Krusinski

3tio: in meditatione pomeridiana. C: Krusinski